En ny växtskyddslag

Ds 2020:8

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

En ny växtskyddslag

Ds 2020:8

Regeringskansliet
Näringsdepartementet

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.
Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).
En kort handledning för dem som ska svara på remiss.
Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Omslag: Regeringskansliets standard
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2020

ISBN 978-91-38-25042-6
ISSN 0284-6012

Innehåll

Sammanfattning 9

1 Författningsförslag 11

1.1 Förslag till växtskyddslag 11

1.2 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429) 28

2 Behovet av nationella åtgärder 31

3 Tidigare och nuvarande EU-lagstiftning 33

3.1 Rådets direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen 33

3.2 Direktiven om bekämpning av potatisskadegörare 35

3.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll 36

3.4 Saluföringsdirektiven 37

3.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter 39

3.6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial 39

4 Gällande nationell rätt 41

4.1 Växtskyddslagen 41
4.2 Skogsvårdslagen 42
4.3 Utsädeslagen 43

5 Ett globalt regelverk 45

6 Ny EU-lagstiftning 47

6.1 Översyn av EU-lagstiftningen 47
6.2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare 48
6.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet 57
6.4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial 61

7 En ny växtskyddslag 63

7.1 En ny växtskyddslag ersätter den nuvarande växtskyddslagen 63
7.2 Den nya växtskyddslagens tillämpningsområde 64
7.3 Ord och uttryck i lagen 76
7.4 Föreskrifter om förbud och åtgärder som behövs för att skydda växter och växtprodukter 83
7.4.1 Åtgärder för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare 85
7.4.2 Åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare 90
7.4.3 Nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog 91

7.5 Föreskrifter om egenkontroll 95

7.6 Föreskrifter om dokumentationsskyldighet 97

7.7 Föreskrifter om skyldighet för aktörer att registrera sig och att lämna uppgifter 99

7.8 Föreskrifter om anmälan vid införsel och undantag från skyldighet att anmäla förekomst av karantänskadegörare 104

7.9 Föreskrifter om sundhetsintyg 106

7.10 Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet 108
7.10.1 Utgångspunkter 108
7.10.2 Uttycken offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet 109
7.10.3 Kontrollmyndigheter 112
7.10.4 Råd och information till enskilda 117
7.10.5 Kontrollmyndigheternas skyldighet att beivra överträdelser 118
7.10.6 Överlämnande av uppgifter i offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till organ och fysiska personer 119
7.10.7 Tystnadsplikt 125
7.10.8 Föreskrifter om offentlig kontroll, annan offentlig verksamhet samt om skyldighet för enskilda organ och fysiska personer att lämna information 129
7.10.9 Rätt till upplysningar och tillträde 132
7.10.10 Skyldighet att lämna hjälp 137
7.10.11 Inköp under en dold identitet 139
7.10.12 Förelägganden och vite 143
7.10.13 Rättelse på den enskildes bekostnad 145
7.10.14 Hjälp av Polismyndigheten 147

7.11 Finansiering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet 150

7.12 Ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare 155

7.13 Sanktioner 169
7.13.1 Nuvarande straffbestämmelser 169

7.13.2 Det nya regelverket ... 171
7.13.3 Utgångspunkter vid val av sanktion ... 172
7.13.4 Straff och sanktionsavgifter i den nya växtskyddslagen ... 173
7.13.5 Fängelse i straffskalan för allvarliga gärningar ... 175
7.13.6 Olika sätt att utforma en straffbestämmelse ... 178
7.13.7 Straffbestämmelserna ska innehålla en fullständig gärningsbeskrivning ... 179
7.13.8 Hantering av karantänskadegörare ... 181
7.13.9 Hantering av växter, växtprodukter och andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare ... 183
7.13.10 Underlåtelse att vidta nödvändiga åtgärder ... 186
7.13.11 Konsekvenser av att fängelse införs i straffskalan ... 187
7.13.12 Straff för vissa andra gärningar av betydelse från växtskyddssynpunkt ... 188
7.13.13 Artikel 139.2 i den nya kontrollförordningen ... 196
7.13.14 Brott mot föreskrifter och beslut i det enskilda fallet ... 196
7.13.15 Nykriminalisering ... 198
7.13.16 Avkriminalisering ... 199
7.13.17 Uppsåt, grov oaktsamhet eller oaktsamhet ... 200
7.13.18 Straffbestämmelsernas förhållande till vite ... 203
7.13.19 Bestämmelsernas förhållande till smugglingslagen och brottsbalken ... 203
7.13.20 Ringa brott ... 206

7.14 Sanktionsavgifter ... 207
7.14.1 Närmare om vilka överträdelser som ska kunna leda till en sanktionsavgift ... 208
7.14.2 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgifter ... 214
7.14.3 Dubbla sanktioner ... 215
7.14.4 Avgiftsskyldigheten ska grundas på strikt ansvar ... 216
7.14.5 Sanktionsavgiftens storlek ... 218
7.14.6 Sanktionsavgifterna bör differentieras ... 219
7.14.7 Förhöjd avgift i vissa fall ... 220

7.14.8 Befrielse från skyldigheten att betala en avgift 221
7.14.9 Förfarandet och utdömandet av sanktionsavgifter 223
7.14.10 Tillfälle att yttra sig innan ett beslut om sanktionsavgift fattas 223
7.14.11 Delgivning 224
7.14.12 Tidpunkt för verkställbarhet av beslut och betalning av sanktionsavgift 225
7.14.13 Verkställighet får ske enligt utsökningsbalken när ett beslut om sanktionsavgift har fått laga kraft 225
7.14.14 Preskription 226
7.15 Överklagande 227
7.16 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser 231

8 Följdändringar i andra lagar 235

8.1 Skogsvårdslagen 235
8.2 Lagen om skydd mot flyghavre 238
8.3 Utsädeslagen och lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen 239

9 Konsekvenser 241

9.1 Förslagen 241
9.2 Lagens utformning 242
9.3 Ikraftträdande 242
9.4 Vilka berörs av förslagen? 243
9.5 Behov av speciella informationsinsatser 245
9.6 Överensstämmelse med EU-rätten 245
9.7 Samhällsekonomiska konsekvenser 246
9.8 Påverkan på konkurrensförhållanden 249
9.9 Konsekvenser för enskilda aktörer 250

9.10 Konsekvenser för organ och fysiska personer med delegerade uppgifter 266

9.11 Konsekvenser för statliga myndigheter och statliga bolag 267

9.12 Kommunerna 277

10 Författningskommentar 279

10.1 Förslag till ny växtskyddslag..... 279

10.2 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429) .. 334

Bilaga 1 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031..... 337

Bilaga 2 Rättelse till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 439

Bilaga 3 Europarlaments och rådets förordning (EU) 2017/625 441

Sammanfattning

I promemorian föreslås en ny växtskyddslag för att anpassa svensk lagstiftning till den nya EU-förordningen om skyddsåtgärder mot växtskadegörare och den nya EU-förordningen om offentlig kontroll.

Den nya lagen föreslås innehålla bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud och åtgärder för att förhindra förekomst av karantänskadegörare samt om egenkontroll, dokumentation och uppgiftsskyldighet. Lagen innehåller också bestämmelser om rätt för kontrollmyndighet till upplysningar och tillträde, om skyldighet för enskilda att lämna hjälp vid behov, att förelägganden ska kunna förenas med vite, om rättelse på den enskildes bekostnad samt möjlighet för kontrollmyndighet att begära hjälp av Polismyndigheten. Kontrollmyndigheten föreslås ges en rätt att göra inköp under en dold identitet i syfte att kontrollera att en vara uppfyller gällande krav.

EU-förordningen om offentlig kontroll ger behörig myndighet möjlighet att delegera uppgifter till organ m.fl. Den nya lagen föreslås innehålla bestämmelser om vad som ska gälla om denna möjlighet utnyttjas, t.ex. bestämmelser om överklagande av beslut och om tystnadsplikt.

I promemorian föreslås att staten ska ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare drabbas av kostnader för vissa bekämpningsåtgärder, förlorat växtvärde eller produktionsbortfall.

Bemyndigandet i skogsvårdslagen (1979:429) för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bekämpning av insektshärjning föreslås ersättas av ett bemyndigande i den nya växtskyddslagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter för att

begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare om dessa kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Med stöd av bemyndigandet kan sådana föreskrifter meddelas till skydd mot andra växtskadegörare än insekter och avse krav på åtgärder i andra växtmiljöer än skog.

Flertalet av de överträdelser som bör leda till sanktioner i den nya växtskyddslagen föreslås medföra en straffsanktion.

För allvarligare brott enligt växtskyddslagen som medför risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare föreslås att straffskalan ska vara böter eller fängelse i högst två år. För andra bestämmelser som har stor betydelse för att syftet med lagstiftningen ska kunna uppnås men där straffvärdet inte bedöms vara fullt lika högt föreslås endast böter i straffskalan. För samtliga gärningar, med ett undantag, är förslaget att det för att dömas till ansvar ska krävas uppsåt eller grov oaktsamhet. Den som begår gärningarna i näringsverksamhet ska dock enligt förslaget dömas till ansvar även om gärningarna begås av oaktsamhet.

För vissa mindre allvarliga överträdelser föreslås att ett system med sanktionsavgifter ska införas. Avgiftsskyldigheten ska enligt förslaget grundas på strikt ansvar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2021.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till växtskyddslag

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som syftar till att begränsa de risker som växtskadegörare innebär för växter och växtprodukter till en acceptabel nivå.

2 § Denna lag kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG, och
2. genomförandeakter och delegerade akter till förordning (EU) 2016/2031.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skyddsåtgärder mot växtskadegörare,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och

rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), och

2. genomförandeakter och delegerade akter till förordning (EU) 2017/625.

Ord och uttryck

3 § I denna lag betyder

1. uttrycken

– *andra föremål*,

– *avgränsade områden*,

– *karantänskadegörare*,

– *växter* och

– *växter för plantering* samma sak som i förordning (EU) 2016/2031,

2. uttrycken

– *officiell växtskyddsinspektör* och

– *organ med delegerade uppgifter* samma sak som i förordning (EU) 2017/625,

3. uttrycket *annan offentlig verksamhet*

a) annan offentlig verksamhet enligt förordning (EU) 2017/625, och

b) sådan offentlig verksamhet som i övrigt utförs med stöd av lagen eller med stöd av föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen,

4. uttrycket *offentlig kontroll*

a) offentlig kontroll enligt förordning (EU) 2017/625, och

b) kontroll i övrigt av att denna lag eller föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen följs,

5. uttrycket *växtprodukt*: växtprodukt enligt förordning (EU) 2016/2031 och genomförandeakter som har antagits med stöd av förordning (EU) 2016/2031, och

6. uttrycket *växtskadegörare*: skadegörare enligt förordning (EU) 2016/2031.

Med uttrycken

– *EU-karantänskadegörare,*
– *karantänskadegörare för skyddad zon* och
– *reglerad EU-icke-karantänskadegörare* avses i denna lag skadegörare som är förtecknade som sådana i genomförandeakter som har antagits med stöd av förordningen (EU) 2016/2031.

Föreskrifter om förbud och åtgärder för att förhindra förekomst av karantänskadegörare

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också, utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, i det enskilda fallet besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som avses i första stycket.

Föreskrifter enligt första stycket och beslut enligt andra stycket som avser införsel till eller förflyttning inom Sverige ska vara tidsbegränsade. Detta gäller dock inte om annat följer med anledning av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

5 § Beslut enligt 4 § andra stycket får verkställas av den myndighet som regeringen bestämmer om det är nödvändigt för att utrota eller innesluta karantänskadegörare.

Föreskrifter om förbud och åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder vid yrkesmässig odling av växter för plantering för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på sådana växter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också i det enskilda fallet besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som avses i första stycket.

Föreskrifter om förbud och åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i andra fall än som avses i 6 § meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

Sådana föreskrifter får avse

1. den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter,
2. den som lagrar växter, växtprodukter eller andra föremål,
3. den som bedriver handel med växter, växtprodukter eller andra föremål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också i det enskilda fallet besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som avses i första stycket.

Föreskrifter enligt första stycket och beslut enligt tredje stycket får inte förbjuda eller begränsa införsel till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat inom unionen. De får inte heller avse växtskadegörare som är förtecknade som invasiva främmande arter av unionsbetydelse i genomförandeakter som har antagits enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

Föreskrifter om egenkontroll, dokumentation, uppgiftslämnande och anmälan

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att utöva en egenkontroll av verksamheten som är lämplig utifrån verksamhetens art,
2. skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att dokumentera

uppgifter som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare,

3. skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att ansöka om registrering av sin verksamhet,

4. skyldighet för den som förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare att lämna uppgifter till kontrollmyndigheten som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare,

5. skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att lämna uppgifter till kontrollmyndigheten som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare,

6. skyldighet för den som till Sverige för in växter, växtprodukter, andra föremål eller växtskadegörare från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat inom unionen att anmäla införseln,

7. undantag från skyldigheten i förordning (EU) 2016/2031 att anmäla misstänkt eller konstaterad förekomst av karantänskadegörare.

Sundhetsintyg

9 § I förordning (EU) 2016/2031 finns bestämmelser om sundhetscertifikat och andra sundhetsintyg. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om nationella sundhetsintyg.

Kontrollmyndigheter

10 § Offentlig kontroll utövas av Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) och andra statliga myndigheter (kontrollmyndigheterna) i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Kontrollmyndigheterna utför även annan offentlig verksamhet i enlighet med vad som framgår av denna lag och vad regeringen bestämmer.

Delegering av uppgifter till organ eller fysiska personer

11 § I förordning (EU) 2017/625 finns bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett organ eller till en fysisk person. I förordningen finns också bestämmelser om att en behörig myndighet får utse en officiell växtskyddsinspektör.

Samordnande myndighet

12 § Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

Rådgivning och information

13 § Kontrollmyndigheterna ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Skyldighet att beivra överträdelser

14 § Kontrollmyndigheterna ska verka för att överträdelser av lagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller av de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna, beivras.

Förvaltningslagens tillämpning

15 § Vid offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs av ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

– 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
– 10 § om partsinsyn,

– 16–18 §§ om jäv,
– 23 § om utredningsansvaret,
– 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
– 25 § om kommunikation,
– 27 § om dokumentation av uppgifter,
– 31 § om dokumentation av beslut,
– 32 § om motivering av beslut,
– 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, och
– 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

Tystnadsplikt

16 § Den som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet får inte obehörigen röja eller utnyttja det som han eller hon har fått kännedom om under det att uppgifterna utfördes.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället för första stycket bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Föreskrifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör ska bedriva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, och
2. skyldighet för ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör att lämna information till en sådan samordnande kontrollmyndighet som avses i 12 §.

Rätt till upplysningar och tillträde

18 § En kontrollmyndighet, ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör har i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och

2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten eller där växter, växtprodukter och andra föremål kan finnas och där göra undersökningar och ta prover.

19 § Bestämmelserna i 18 § gäller också för Europeiska kommissionen, Europeiska revisionsrätten och för inspektörer och experter som utsetts av dessa institutioner i den utsträckning det behövs för att kontrollera tillämpningen av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Bestämmelserna gäller även i den utsträckning det behövs för att kontrollera att EU-bestämmelser om unionens medfinansiering av åtgärder inom lagens tillämpningsområde följs.

Bestämmelserna i 18 § ska inte tillämpas vid kontroller och inspektioner på plats som genomförs enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

Skyldighet att lämna hjälp

20 § Utöver vad som följer av artikel 15.2 och 15.6 i förordning (EU) 2017/625 ska den som är föremål för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet lämna den hjälp som behövs för att kontrollen eller verksamheten ska kunna utföras.

Inköp under en dold identitet

21 § En kontrollmyndighet får under dold identitet och utan att ange avsikten med inköpet köpa in växter, växtprodukter och andra föremål genom distanskommunikation i syfte att kontrollera att de uppfyller gällande krav i föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna. Detta gäller under förutsättning att det är nödvändigt för att undvika en risk för oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare på växter eller växtprodukter.

Förelägganden

22 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna ska följas.

Vite

23 § Förelägganden enligt 22 § och enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får förenas med vite.

Rättelse på den enskildes bekostnad

24 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, får en kontrollmyndighet besluta att åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse ska vidtas på den enskildes bekostnad om den enskilde

1. inte har följt ett föreläggande enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller enligt 22 §, eller
2. inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av 4 § och rättelsen måste göras genast med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av en karantänskadegörare.

Hjälp av Polismyndigheten

25 § Polismyndigheten ska på begäran av en kontrollmyndighet lämna den hjälp som behövs för att utöva offentlig kontroll eller verkställa beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna. Detta gäller dock inte offentlig kontroll eller verkställighet av beslut som har meddelats med stöd av 7 § eller som avser föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 §.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Rätt till ersättning

27 § Staten ska ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare drabbas av

1. kostnader för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål samt rengöring och desinfektion av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning,

2. förlorat värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder, eller

3. produktionsbortfall, när skadeangreppet har inträffat i andra miljöer än skogsmark.

28 § Ersättning får endast lämnas om den är förenlig med Europeiska unionens regler om statligt stöd.

För kostnader enligt 27 § 1 lämnas full ersättning. För förlorat värde enligt 27 § 2 ska avdrag göras för eventuellt restvärde samt för kostnader som den enskilde skulle ha haft om inte bekämpningsåtgärden hade utförts. Ersättning för förlorat värde lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till.

Ersättning för produktionsbortfall lämnas för sådant bortfall som uppkommer under tiden som bekämpningsåtgärderna pågår, dock längst för en sammanhängande period om två år från det att bekämpningsåtgärderna påbörjades. Ersättningen får uppgå till högst 75 procent av produktionsbortfallet.

Annan ersättning

29 § Om den ersättningsberättigade tagit emot annan ersättning för sådana kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall som avses i 27 § får den totala ersättningen aldrig uppgå till mer än 100 procent av kostnaden, värdet eller produktionsbortfallet.

Jämkning av ersättning

30 § Ersättning enligt 27 § får jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade inte rättar sig efter en föreskrift eller ett beslut i det enskilda fallet som har meddelats med stöd av lagen eller ett beslut som har meddelats med stöd av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Beslutande myndighet

31 § Frågor om ersättning prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Återkrav

32 § Om ersättning enligt denna lag har betalats ut med ett felaktigt eller för högt belopp får den myndighet som regeringen bestämmer återkräva det som har betalats ut felaktigt eller för mycket.

Föreskrifter om ersättning

33 § Regeringen får meddela föreskrifter om att bestämmelserna om ersättning enligt 27 § inte ska gälla om kommissionen i enlighet med artikel 28.2 eller 30.3 i förordning (EU) 2016/2031 har fastställt åtgärder för inneslutning av karantänskadegörare.

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med förlorat värde för växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder,

2. att ett visst högsta värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder ska läggas till grund för ersättning för sådan förlust som anges i 27 § 2,

3. vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning,

4. i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en sort har odlats som inte är resistent mot en viss växtskadegörare, och

5. att ränta enligt räntelagen (1975:635) ska betalas på belopp som en mottagare är återbetalningsskyldig för.

Straff för hantering av karantänskadegörare

35 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet utan tillstånd, eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd,

1. för in en karantänskadegörare till Sverige eller till en skyddad zon inom Sverige,

2. inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige förflyttar, innehar, uppförökar eller frisläpper en karantänskadegörare, eller

3. för ut en karantänskadegörare från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige.

Till böter eller fängelse i högst två år döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Straff för viss hantering av växter, växtprodukter och andra föremål

36 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

1. för in växter, växtprodukter eller andra föremål till Sverige eller till en skyddad zon inom Sverige på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare,

2. inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige förflyttar växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare,

3. från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige för ut växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare, eller

4. i andra fall än som avses i punkt 1–3 hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Till böter eller fängelse i högst två år döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Straff för underlåtelse att vidta nödvändiga åtgärder

37 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet inte vidtar nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Till böter eller fängelse i högst två år döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Straff för införsel, utförsel och förflyttning av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering

38 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet i strid med artikel 37 i förordning (EU) 2016/2031 för in till Sverige, till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen för ut, eller inom Sverige förflyttar reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering.

Straff för att försvåra spårning och att lämna vilseledande eller felaktiga uppgifter i ansökan om sundhetscertifikat

39 § Till böter döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

1. orsakar att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras eller kan komma att försvåras, eller

2. lämnar vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhetscertifikat för export.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Straff för överträdelser av anmälningsskyldighet

40 § Till böter döms den som i näringsverksamhet med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot artiklarna 14 eller 33 i förordning (EU) 2016/2031 genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en karantänskadegörare.

Till böter döms även den som, om gärningen inte begås i näringsverksamhet, med uppsåt bryter mot artiklarna 15 eller 33 i förordning (EU) 2016/2031 genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon.

Straff för överträdelser av föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen

41 § Till böter döms den som, om gärningen inte ska leda till ansvar enligt 35, 36 eller 37 §, med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 4, 6 eller 7 §.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Ringa gärningar

42 § Om en gärning som avses i 35–41 §§ är att anse som ringa ska det inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som straffbestämmelsen är avsedd att skydda.

Straffbestämmelsernas förhållande till vite och sanktionsavgifter

43 § Det får inte dömas till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Det ska inte dömas till ansvar enligt 39 § första stycket 1 och 41 § om gärningen kan leda till en sanktionsavgift enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 45 §.

Straffbestämmelsernas förhållande till brottsbalken

44 § Om en gärning är belagd med straff i brottsbalken ska det inte dömas till ansvar enligt 35–41 §§.

Sanktionsavgifter

45 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska betalas av den som

1. driver en verksamhet utan att uppfylla krav på registrering,
2. inte har den dokumentation som krävs,
3. inte anbringar ett växtpass på växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av krav på växtpass innan de förflyttas inom Europeiska unionens territorium eller till eller inom en skyddad zon,
4. för in växter, växtprodukter eller andra föremål utan att uppfylla krav på anmälan vid införsel, eller
5. inte uppfyller krav på märkning av träemballage i importsändningar enligt den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om reglering av träemballage inom den internationella handeln (ISPM 15).

Avgiftens storlek ska framgå av regeringens föreskrifter. Avgiften ska uppgå till minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor. När regeringen meddelar föreskrifter om avgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och till betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

46 § En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte är uppsåtlig eller oaktsam.

En sanktionsavgift ska dock inte tas ut om det är oskäligt. Vid prövningen av denna fråga ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand göra det som han eller hon varit skyldig att göra och inte heller förmått att uppdra åt någon annan att göra det,

2. om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat förutse eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka, eller

3. vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika överträdelsen.

47 § Kontrollmyndigheten prövar frågor om sanktionsavgifter.

Innan kontrollmyndigheten beslutar om avgift ska den som anspråket riktas mot ges tillfälle att yttra sig. Om så inte har skett inom två år från det att överträdelsen skedde får någon sanktionsavgift inte beslutas.

Förhållandet mellan sanktionsavgift och vite

48 § Det ska inte beslutas om sanktionsavgift för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande om vite om överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

49 § Ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken när det har fått laga kraft.

Bortfallande av sanktionsavgift

50 § En beslutad sanktionsavgift faller bort om beslutet inte har verkställts inom fem år från det att beslutet har fått laga kraft.

Överklagande

51 § Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

När det gäller vem som får överklaga beslut av organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer gäller 42 § förvaltningslagen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

52 § Bestämmelserna i lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter ska gälla även för överklagande av beslut som har meddelats av en fysisk person eller en officiell växtskyddsinspektör.

53 § Den myndighet som har delegerat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till ett organ eller en fysisk person eller har utsett en officiell växtskyddsinspektör ska föra det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol, om det överklagade beslutet har meddelats av ett sådant organ, en sådan fysisk person eller en sådan officiell växtskyddsinspektör.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2021.

2. Genom lagen upphävs växtskyddslagen (1972:318).

3. Förelägganden, förbud och andra beslut som har meddelats enligt den upphävda lagen gäller fortfarande.

4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för överträdelser som enligt denna lag kan leda till sanktionsavgift om överträdelsen har skett före ikraftträdandet.

5. Den upphävda lagen gäller fortfarande för ersättningsanspråk som har uppkommit före ikraftträdandet.

1.2 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

Härigenom föreskrivs i fråga om skogsvårdslagen (1979:429)[1]

dels att 29 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 29 § ska utgå,

dels att 38 a § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	4 a § *Bestämmelser om växtskadegörare finns i växtskyddslagen (2021:xx) och i de EU-bestämmelser som den lagen kompletterar.*

38 a §[2]

Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 7 § första stycket eller 11 §,

2. bryter mot en föreskrift som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 10 § andra stycket, 20 § *eller 29 § första stycket*,	2. bryter mot en föreskrift som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 10 § andra stycket *eller* 20 §,

3. inte fullgör underrättelseskyldighet enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 14 §,

4. inte rättar sig efter ett föreläggande eller bryter mot ett förbud som har meddelats för att en föreskrift enligt 30 § ska följas.

I ringa fall döms inte till ansvar.

---

[1] Lagen omtryckt 1993:553.

[2] Senaste lydelse 2010:930.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2021.

2. Förelägganden och förbud som har meddelats enligt 35 § före den 1 april 2021 för att föreskrifter som har meddelats med stöd av den upphävda 29 § ska följas gäller fortfarande.

2 Behovet av nationella åtgärder

Den 26 oktober 2016 antog Europaparlamentet och rådet en EU-förordning, som (bl.a.) har ersatt direktiv med bestämmelser om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG (i fortsättningen växtskyddsförordningen). Några direktiv om bekämpning av potatisskadegörare upphävs först den 1 januari 2022 (se avsnitt 3.2).

De materiella regler som finns inom EU om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, dit reglerna om skyddsåtgärder mot växtskadegörare hör, kompletteras av EU-gemensamma regler om hur medlemsstaternas kontroll ska organiseras och bedrivas. Den tidigare EU-förordningen om offentlig kontroll reglerade växtskydd i mycket begränsad utsträckning. Den 15 mars 2017 antog Europaparlamentet och rådet en ny förordning som ersätter den nuvarande kontrollförordningen. Den nya förordningen ska tillämpas på flera nya områden, däribland området skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Förordningen har namnet (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och EG nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande

av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll). Förordningen kallas i fortsättningen den nya kontrollförordningen.

Växtskyddsförordningen trädde i kraft den 13 december 2016 och den nya kontrollförordningen den 27 april 2017. Båda förordningarna tillämpas i allt väsentligt från den 14 december 2019. Bestämmelserna i den nya kontrollförordningen om EU-referenslaboratorier och nationella referenslaboratorier har börjat tillämpas redan den 29 april 2018. Vissa krav i växtskyddsförordningen avseende beskrivning och utformning av sundhetscertifikat för export och återexport ska inte börja tillämpas förrän den 1 januari 2021. Några bestämmelser om provtagning, analyser, tester och diagnostik i den nya kontrollförordningen ska tillämpas från den 29 april 2022.

De materiella bestämmelserna om skyddsåtgärder mot växtskadegörare och bestämmelser om offentlig kontroll av regelverket finns i direkt tillämpliga EU-förordningar och inte som hittills i medlemsstaternas nationella lagstiftning. Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) har i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. pekats ut som behörig myndighet enligt de nya EU-bestämmelserna. I förordningen anges också att myndigheten ska utföra vissa uppgifter som en myndighet ska utföra enligt EU-förordningarna och att åtgärder enligt växtskyddslagen (1972:318) får vidtas mot vissa växtskadegörare som har förtecknats enligt genomförandeakter antagna med stöd av växtskyddsförordningen. Det krävs dock en fullständig översyn av växtskyddslagen (1972:318) samt en översyn av bestämmelser om växtskadegörare i lagen (1975:74) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen, utsädeslagen (1976:298), skogsvårdslagen (1979:429) och lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre. De ändringar som översynen leder till behöver träda i kraft så snart som möjligt.

3 Tidigare och nuvarande EU-lagstiftning

3.1 Rådets direktiv 2000/29/EG om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen

Direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen syftade till att hindra introduktion och spridning av växtskadegörare. Enligt direktivet skulle medlemsstaterna förbjuda införsel av vissa växtskadegörare som inte var etablerade inom Europeiska unionen och också vissa växter, växtprodukter och andra föremål om de riskerade föra med sig dessa växtskadegörare. Möjlighet till undantag fanns för t.ex. vetenskapliga syften eller sorturval. Medlemsstaterna skulle också förbjuda införsel av vissa växter och växtprodukter om de inte uppfyllde särskilda krav, dvs. införsel var tillåten om tredjeländer genomförde specificerade åtgärder som i tillräcklig utsträckning reducerade risken att en sändning innehöll skadegörare.

Om en skadegörare var etablerad inom unionen men inte i vissa delar av den kunde kommissionen efter förfrågan från aktuell medlemsstat erkänna detta område som skyddad zon. Det innebar att den eller de berörda medlemsstaterna skulle förbjuda införsel av den aktuella skadegöraren till zonen och spridning inom zonen. De skulle också regelbundet och systematiskt undersöka förekomst i den skyddade zonen av skadegöraren.

För förflyttningar på den inre marknaden, såväl mellan medlemsstater och inom en medlemsstat som till och inom skyddade zoner fanns bestämmelser om att utpekade växter och växtprodukter

skulle åtföljas av ett växtpass som intygar frihet från vissa växtskadegörare. Växtpasset utfärdades av aktörerna. Medlemsstaterna skulle bl.a. föreskriva om den kontroll som aktörerna som utfärdade växtpassen skulle göra av växterna, växtprodukterna och de andra föremålen inför utfärdande av växtpass.

Vid ett angrepp av en skadegörare som omfattades av bestämmelserna skulle medlemsstaten vidta alla nödvändiga åtgärder för att utrota, eller om detta inte var möjligt, förhindra spridningen av skadegöraren. Medlemsstaterna skulle också föreskriva att var och en som misstänkte eller konstaterade förekomst av vissa skadegörare var skyldig att anmäla detta till den behöriga myndigheten.

Vidare fastställde direktivet formatet för sundhetscertifikat som utfärdas om det tredjeland dit varorna skickas kräver det för införsel. Det innehöll också bl.a. bestämmelser om att varje medlemsstat skulle utnämna en central samordnande myndighet avseende frågor som föll under direktivet, krav på registrering av verksamhet samt om avgiftsfinansiering av importkontroller.

Direktivet reglerade dessutom den kontroll som medlemsstaterna skulle utföra för att säkerställa tillämpningen av regelverket, t.ex. importkontroll, kontrollfrekvens och slumpmässiga kontroller i flödet av växter och växtprodukter. Inspektörer skulle ha en rätt till tillträde och att göra de undersökningar som är nödvändiga vid offentlig kontroll.

Växtskadegörare, växter och växtprodukter som omfattades av importförbud eller särskilda krav, de särskilda kraven samt skyddade zoner förtecknades i bilagor till direktivet som ändrades av kommissionen efter hörande av medlemsstaterna i ansvarig kommissionskommitté. Kommissionen kunde också i genomförandebeslut bl.a. fastställa närmare bestämmelser om särskilda skadegörare, t.ex. avseende krav på upprättande av beredskapsplaner, inventering, utrotningsåtgärder och riktade kontrollsatsningar. Vidare kunde kommissionen i genomförandebeslut fastställa bestämmelser om tillfälliga åtgärder avseende andra växtskadegörare än de som förtecknas i direktivet.

3.2 Direktiven om bekämpning av potatisskadegörare

Gällande EU-lagstiftning omfattar fyra direktiv om bekämpning av vissa specifika potatisskadegörare (rådets direktiv 69/464/EEG av den 8 december 1969 om bekämpning av potatiskräfta, rådets direktiv 93/85/EEG av den 4 oktober 1993 om bekämpning av ljus ringröta på potatis, rådets direktiv 98/57/EG av den 20 juli 1998 om bekämpning av Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi m.fl. och rådets direktiv 2007/33/EG av den 11 juni 2007 om bekämpning av potatiscystnematod och om upphävande av direktiv 69/465/EEG). Dessa direktiv upphävs genom växtskyddsförordningen den 1 januari 2022 (se avsnitt 2). Direktiven innehåller bestämmelser om de åtgärder medlemsstaterna ska vidta i syfte att kartlägga utbredning, hindra spridning och bekämpa svampsjukdomen *Synchytrium endobioticum* (Schilb.) Perc. som orsakar potatiskräfta, bakterien *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. ssp. *sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al. som orsakar ljus ringröta, bakterien *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi m.fl. som bl.a. orsakar sjukdomen mörk ringröta i knölar av potatis och bakteriell vissnesjuka på potatis- och tomatplantor samt potatiscystnematod, mer precist *Globodera pallida* (Stone) Behrens (europeiska populationer) och *Globodera rostchiensis* (Wollenweber) Behrens (europeiska populationer). Direktiven är genomförda i svensk rätt huvudsakligen genom Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:20) om bekämpning av potatiskräfta, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:26) om bekämpning av skadegöraren *Ralstonia solanacearum*, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:27) om bekämpning av ljus ringröta på potatis och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2010:46) om bekämpning av potatiscystnematoder.

Potatisskadegörarna som omfattas av bekämpningsdirektiven var förtecknade som skadegörare enligt direktiv 2000/29/EG. Det direktivets bestämmelser om bl.a. förbud mot och villkor vid införsel och förflyttning av växter och växtprodukter var därför också tillämpliga på dessa skadegörare. Motsvarande bestämmelser finns nu i genomförandeakter till växtskyddsförordningen.

3.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 om offentlig kontroll

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (den tidigare kontrollförordningen) fanns bestämmelser om den kontroll som medlemsstaterna skulle utföra för att säkerställa att foder- och livsmedelsföretagarna följde de regler som unionen hade ställt upp inom områdena foder, livsmedel, djurskydd och djurhälsa. Vissa aspekter i den gällande kontrollförordningen var tillämpliga även på andra områden, t.ex. växtskyddsområdet. Det gällde bestämmelser om fleråriga nationella kontrollplaner, kommissionens kontroller i medlemsstaterna av att kontroll genomfördes i överensstämmelse med kontrollplanerna och EU-lagstiftningen samt unionens kontroll i tredjeländer för att säkerställa att unionens importkrav följdes (artikel 27 a i direktiv 2000/29/EG). I huvudsak fanns dock bestämmelserna om offentlig kontroll inom växtskyddsområdet i direktiv 2000/29/EG.

Med offentlig kontroll avsågs i den tidigare kontrollförordningen varje form av kontroll som utfördes av den behöriga myndigheten eller av unionen i syfte att kontrollera efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Medlemsstaterna skulle utse de behöriga myndigheter som skulle ansvara för att målen i förordningen uppnåddes. Medlemsstater som hade gett mer än en myndighet behörighet att utföra offentliga kontroller skulle säkerställa en effektiv och ändamålsenlig samordning mellan alla berörda behöriga myndigheter.

Förordningen innehöll grundläggande bestämmelser om hur den offentliga kontrollen skulle organiseras och genomföras. Den reglerade både vilka skyldigheter som vilade på medlemsstaterna och vilka skyldigheter och uppgifter som låg på de behöriga myndigheterna. Medlemsstaterna var skyldiga att se till att offentlig kontroll genomfördes regelbundet och så ofta som det var lämpligt för att uppnå målen i förordningen. Kontrollerna skulle vara riskbaserade och de skulle vara opartiska, enhetliga och av god kvalitet. Kontrollerna skulle särskilt beakta klarlagda risker som kan påverka foder- och livsmedelssäkerhet, djurhälsa eller djurskydd, före-

tagarnas tidigare resultat vid kontroller, tillförlitligheten i företagarnas egenkontroll av verksamheten samt information som kan tyda på bristande efterlevnad av gällande bestämmelser.

Förordningen slog fast förhållandevis detaljerade krav på den personal som skulle utföra offentlig kontroll. Kontrollpersonalen skulle ha den utbildning och erfarenhet som var lämplig och erforderlig för att kunna utföra sina uppgifter och kontroller på ett enhetligt sätt. Personalen skulle vidare kunna samarbeta över sina respektive kompetensområden, vara uppdaterad och få regelbunden vidareutbildning.

Det fanns också grundläggande bestämmelser om finansieringen av den offentliga kontrollen i den tidigare kontrollförordningen. Medlemsstaterna skulle se till att tillräckliga finansiella resurser fanns tillgängliga för att tillhandahålla nödvändig personal och andra resurser för offentlig kontroll. I vissa fall och för vissa verksamheter var det obligatoriskt för medlemsstaterna att ta ut avgifter enligt förordningen. Därutöver fick varje medlemsstat själv bestämma lämplig finansieringsform. En medlemsstat kunde därför välja att finansiera kontrollen genom allmän beskattning, genom avgifter eller genom andra pålagor. Om medlemsstaterna valde att avgiftsfinansiera kontrollen fanns i förordningen ett antal principer som skulle ligga till grund för det nationella avgiftssystemet.

I den tidigare kontrollförordningen fanns även regler om offentlig kontroll vid införsel av foder och livsmedel från tredjeland.

3.4 Saluföringsdirektiven

Bestämmelser om växtskadegörare finns också i direktiven om saluföring av utsäde och annat växtförökningsmaterial, de s.k. saluföringsdirektiven, med tillhörande genomförandedirektiv. Till saluföringsdirektiven räknas rådets direktiv 66/401/EEG av den 14 juni 1966 om saluföring av utsäde av foderväxter, rådets direktiv 66/402/EEG av den 14 juni 1966 om saluföring av utsäde av stråsäd, rådets direktiv 68/193/EEG av den 9 april 1968 om saluföring av vegetativt förökningsmaterial av vinstockar, rådets direktiv 98/56/EG av den 20 juli 1998 om saluföring av förökningsmaterial av prydnadsväxter, rådets direktiv 1999/105/EG av den 22 december 1999 om saluföring av skogsodlingsmaterial, rådets direktiv

2002/54/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av betutsäde, rådets direktiv 2002/55/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsäde av köksväxter, rådets direktiv 2002/56/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsädespotatis, rådets direktiv 2002/57/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsäde av olje- och spånadsväxter, rådets direktiv 2008/72/EG av den 15 juli 2008 om saluförande av annat förönings- och plantmaterial av grönsaker än utsäde och rådets direktiv 2008/90/EG av den 29 september 2008 om saluföring av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion). Bestämmelsernas syfte är att säkerställa harmoniserade villkor för handel med eller produktion av utsäde och annat växtförökningsmaterial samt att säkerställa att odlingen ges förutsättningar att nå ett bra resultat genom att utsäde och förökningsmaterial är av god kvalitet. Saluföringsdirektiven innehåller krav på att visst utsäde och annat växtförökningsmaterial måste certifieras för att få släppas ut på marknaden eller att leverantörerna av sådana produkter ska vara officiellt godkända. Flera av saluföringsdirektiven innehåller krav på att utsädet och annat växtförökningsmaterial ska vara sunt och fritt från eller ha lägsta möjliga förekomst av växtskadegörare, inklusive ogräsfrö, som minskar förökningsmaterialets användbarhet. Det finns också krav på sortäkthet och sortrenhet.

Sverige har efter ansökan befriats från kravet att tillämpa direktiv 68/193/EEG om saluföring av vegetativt förökningsmaterial av vinstockar (senast genom kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/478). Det direktivet har därför inte genomförts i svensk rätt. Övriga saluföringsdirektiv har genomförts genom Jordbruksverkets föreskrifter som meddelats i anslutning till utsädeslagen (1976:298), utsädesförordningen (2000:1330), lagen (1975:74) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen och förordningen (1977:945) om trädgårdsväxters sundhet. Rådets direktiv 1999/105/EG har dock genomförts genom skogsvårdslagen (1979:429) och genom Skogsstyrelsens föreskrifter (SKSFS 2002:2) om produktion för saluföring, saluföring samt införsel för saluföring av skogsodlingsmaterial som meddelats med stöd av skogsvårdslagen och skogsvårdsförordningen (1993:1096).

3.5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter syftar till att förebygga, minimera och mildra de negativa effekterna på biologisk mångfald av såväl avsiktlig som oavsiktlig introduktion och spridning av invasiva främmande arter inom Europeiska unionen. En invasiv främmande art är enligt förordningen en främmande art vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. Förordningen är inte tillämplig på arter listade enligt växtskyddsförordningen som EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon eller växtskadegörare som omfattas av åtgärder enligt artikel 30.1 i förordning 2016/2031 (s.k. potentiella EU-karantänskadegörare).

Förordningen innehåller bestämmelser om åtgärder för att förebygga introduktion och spridning av invasiva främmande arter av unionsbetydelse. Förordningen innehåller också bestämmelser om invasiva främmande arter av medlemsstatsbetydelse.

Miljöbalken och föreskrifter meddelade med stöd av balken innehåller bestämmelser som kompletterar EU-förordningen.

3.6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial

Bestämmelser under EU:s innevarande fleråriga budgetram 2021–2027 om medfinansiering från EU-budgeten av medlemsstaternas kostnader för vissa åtgärder inom bl.a. växtskyddsområdet finns i förordning (EU) nr 652/2014.

Syftet med medfinansieringen inom växtskyddsområdet är att bidra till att växtskadegörare upptäcks i tid, utrotas och att spridning

hindras. Medlemsstaterna får avseende vissa växtskadegörare beviljas stöd för utrotnings-, inneslutnings- och förebyggande åtgärder. Exempelvis kan medlemsstaterna få stöd för kostnader för ersättning till berörda aktörer eller ägare för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål, samt rengöring och desinfektion av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning. Medlemsstaterna kan även få stöd för kostnader för ersättning till berörda ägare för värdet på destruerade växter, växtprodukter eller andra föremål. Vidare kan medlemsstaterna få stöd för undersökningar (inventeringar) avseende förekomsten av vissa skadegörare.

Huvudregeln är att stödet till medlemsstaten inte får överstiga 50 procent av de bidragsberättigade kostnaderna.

Stöd får också lämnas för europeiska unionens referenslaboratorier som ska inrättas inom växtskyddsområdet enligt den nya kontrollförordningen. Vidare kan stöd beviljas för kostnader för ackreditering av de nationella referenslaboratorier som ska utses inom växtskyddsområdet enligt den nya kontrollförordningen.

4 Gällande nationell rätt

4.1 Växtskyddslagen

I växtskyddslagen (1972:318) finns det bestämmelser om växter, växtprodukter och växtskadegörare. Uttrycken som användes i lagen har anpassats till den terminologi som används i rådets direktiv 2000/29/EG. Syftet med bestämmelserna är att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare som omfattas av lagen och som allvarligt kan skada växter, växtprodukter, växtodling, skog eller annan mark. Enligt förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. ska vissa växtskadegörare som har förtecknats i genomförandeakter till växtskyddsförordningen anses vara sådana växtskadegörare. För att kunna bekämpa och hindra spridning av skadegörare innehåller lagen bestämmelser som gör det möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om eller i enskilda fall fatta beslut om att vidta vissa särskilt angivna åtgärder. Åtgärderna avser bl.a. föreläggande om att vidta åtgärder för bekämpning av växtskadegörare, beslut om smittrening, förstöring och provtagning, förbud mot eller föreskrifter om villkor för införsel, utförsel eller bortförande, innehav eller annan hantering samt föreskrifter eller beslut om provtagning. Regeringen har i förordningen om växtskydd m.m. gett Jordbruksverket det centrala ansvaret för uppgifter enligt växtskyddslagstiftningen.

Lagen kompletterar även bestämmelser i EU-förordningar som faller inom lagens tillämpningsområde. Här avsågs tidigare vissa kontrollbestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004, exempelvis föreskrifter eller beslut som var nödvändiga för att kunna genomföra bestämmelserna om kontrollplaner och årliga rapporter samt föreskrifter om den behöriga myndighetens skyldighet att tillhandahålla kommissionens experter den hjälp som behövs för kommissionens revisioner. Regeringen har

i ett tillkännagivande den 7 november 2019 angett att lagen kompletterar växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen.

Lagen innehåller flera bestämmelser som rör kontroll. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer har rätt att överlämna vissa uppgifter till ett enskilt kontrollorgan. Kontrollorganen är skyldiga att tillämpa vissa bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900). Vidare regleras skyldigheten att lämna tillträde och upplysningar i samband med kontroller och andra åtgärder enligt lagen. Vissa företag har enligt lagen möjlighet att utöva en viss egenkontroll och på så sätt minska behovet av myndighetskontroller. Det finns också bestämmelser som ger myndigheten rätt att verkställa en åtgärd på den enskildes bekostnad om ett föreläggande inte följs. Därutöver innehåller lagen bemyndiganden att meddela föreskrifter om sundhetsintyg för växter m.m., avgifter och ersättning för kostnader och förluster som föranletts av beslut enligt lagen eller av föreskrifter som meddelats med stöd av lagen, en straffbestämmelse och en överklagandebestämmelse.

4.2 Skogsvårdslagen

Bestämmelser om skötsel av skog finns i skogsvårdslagen (1979:429). I 1 §, skogsvårdslagens portalparagraf, föreskrivs att skogen ska nyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger god avkastning. De jämställda produktions- och miljömålen innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras så att den ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. Skogen har vidare en viktig roll för klimatet. Vid skötseln av skog ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen, bl.a. skogens kulturmiljövärden, dess estetiska och sociala värden samt rennäringen.

Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om återplantering av skog, föryngringsåtgärder, skogsodlingsmaterial, förbud att avverka skog på skogsmark som inte är produktiv, skyldighet att underrätta skogsstyrelsen om avverkning av skog på skogsmark som är produktiv, krav på tillstånd till avverkning i fjällnära skog och ädellövskog samt insektshärjning.

Skogsstyrelsen utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utom när det gäller vissa bestämmelser om register som avser näringsidkare som bl.a. saluför eller producerar skogsodlingsmaterial. Lagen innehåller också bestämmelser om tillsyn, bl.a. tillsynsmyndighetens rätt att få upplysningar och handlingar, förelägga, eventuellt vid vite, samt om rätt att vidta åtgärder på den försumliges bekostnad. Vidare innehåller lagen bestämmelser om påföljd, förverkande av virke, överklagande och om att Skogsstyrelsen får bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart.

4.3 Utsädeslagen

Utsädeslagen (1976:298) innehåller bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att utsäde av visst slag endast får saluföras yrkesmässigt om utsädet har certifierats eller kvalitetskontrollerats på annat sätt än genom certifiering (1 och 2 §§). I utsädesförordning (2000:1330) anges för vilka arter certifiering eller annan kvalitetskontroll krävs för att utsädet ska få saluföras. Jordbruksverkets föreskrifter innehåller detaljerade krav som ska uppfyllas för certifiering eller annan kvalitetskontroll, bl.a. krav på frihet från växtskadegörare, renhet och sortäkthet. För att kunna säkerställa detta behöver bl.a. fältbesiktningar kunna ske under odlingen av utsädet. Det innebär att odlingen av utsädet måste vara underställd kontroll.

5 Ett globalt regelverk

Det finns bestämmelser på global, regional och nationell nivå om skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Bestämmelserna syftar till skydd av territorier mot nya skadegörare och att möjliggöra handel med växter, växtprodukter och andra föremål utan att äventyra växtskyddet.

Eftersom växtskyddsrisker är gränsöverskridande är behovet av internationellt samarbete inom växtskyddsområdet uppenbart. Det globala ramverket för hur handelsrestriktioner kan tillämpas för att skydda ett territorium från växtskadegörare finns i världshandelsorganisationen WTO:s avtal om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder, det s.k. SPS-avtalet. Avtalet är bindande för EU och dess medlemsstater genom avtalet om upprättande av WTO i Marrakesh den 15 april 1994 (artikel II.2 och Annex 1 i det s.k. WTO-avtalet, Agreement establishing the World Trade Organization, SÖ 1995:30). Utgångspunkten är att länder har rätt att skydda sig mot växtskyddrisker. Bestämmelser som innebär handelsrestriktioner ska vila på vetenskaplig grund och endast tillämpas i den utsträckning det är nödvändigt för att skydda växter. Bestämmelser får inte oberättigat diskriminera mellan länder med likartade förhållanden. SPS-avtalets tillämpning konkretiseras genom samarbetet inom ramen för den internationella växtskyddskonventionen som ingicks i Rom den 17 november 1997 (International Plant Protection Convention, IPPC, SÖ 2000:65). EU och dess medlemsstater är parter till konventionen.

Utvecklingen av det europeiska samarbetet innebär att det krävs gemensamma bestämmelser för att effektivt kunna hantera risker. Internationella växtskyddskonventionen samt dess standarder och rekommendationer utgör basen i unionslagstiftningen tillsammans med de regionala standarder och rekommendationer som Växtskyddsorganisationen för Europa och Medelhavsområdet

(European and Mediterranean Plant Protection Organization, EPPO) tar fram. De första gemensamma rättsakterna inom växtskyddsområdet beslutades under andra hälften av 1960-talet. Gemensamma bestämmelser avseende förflyttning av växter och växtprodukter antogs första gången år 1977. Den inre marknadens tillkomst år 1993 förstärkte behovet av en gemensam växtskyddslagstiftning.

6 Ny EU-lagstiftning

6.1 En översyn av EU-lagstiftningen

I slutet av år 2008 uppmanade EU:s ministerråd kommissionen att se över unionslagstiftningen inom området skyddsåtgärder mot växtskadegörare (rådets dokument 15490/1/08 REV 1). Våren 2013 lämnade kommissionen efter utvärdering av lagstiftningen förslag till ny lagstiftning. Bakgrunden var den ökade risken för att nya växtskadegörare introduceras, etableras och sprids. Den ökade risken har sin grund i att nya växtskadegörare sprids via växande global handel med växter och växtprodukter. Även handel med alla slag av varor ökar och med den kan växtskadegörare spridas med förpackningsmaterial som t.ex. lastpallar. Resenärer tar med sig växter och växtprodukter från andra delar av världen. Klimatförändringarna bidrar till ökad risk för att skadegörare, som tidigare begränsats av låga temperaturer, etablerar sig samtidigt som jordbruksgrödor, skog och växter i andra miljöer blir mer sårbara. Den då gällande lagstiftningen ansågs inte heller tillräckligt effektivt hantera de växtskyddsrisker som förflyttning av växter och växtprodukter på den inre marknaden medför. Vidare var lagstiftningen inte fullt ut anpassad till den utvidgning av EU med nya medlemsstater som skett över tid och som innebär att det finns en större mångfald av klimattyper, odlingssystem, skogstyper, landskap och naturliga livsmiljöer inom unionen än tidigare.

6.2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare

Syfte och omfattning

Växtskyddsförordningen innehåller bestämmelser som riktar sig till EU:s medlemsstater och behöriga myndigheter. Vidare innehåller förordningen bestämmelser som riktar sig till aktörer som arbetar yrkesmässigt med växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida vissa växtskadegörare men också till privatpersoner som har eller hanterar sådana växter, växtprodukter eller andra föremål. Vissa bestämmelser riktar sig enbart till yrkesmässiga aktörer. Begreppet yrkesmässig aktör definieras i förordningen (artikel 2.9).

Utöver de bestämmelser som framgår direkt av förordningen kan kommissionen, enligt bemyndiganden i förordningen, besluta om att komplettera förordningen i delegerade akter och om tillämpningsbestämmelser i genomförandeakter. Kommissionen kan bland annat fastställa detaljerade bestämmelser om åtgärder mot särskilda växtskadegörare, t.ex. om åtgärder som ska vidtas vid ett angrepp, om inventeringar och införselkrav (artiklarna 28 och 30).

Syftet med förordningen är att fastställa växtskyddsrisker som hänger samman med skadegörare samt åtgärder för att reducera riskerna till en acceptabel nivå. Med skadegörare avses arter, stammar eller biotyper av patogener, djur eller parasitära växter som är skadliga för växter eller växtprodukter (artikel 1.1). Det kan vara insekter, kvalster, nematoder, svampar och svampliknande organismer, bakterier, virus och virusliknande organismer samt parasitära växter. Även icke parasitära växter, t.ex. ogräs, kan betraktas som skadegörare om de medför växtskyddsrisker med allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan och inte är förtecknade som en invasiv främmande art av unionsbetydelse enligt förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (artikel 1.2). Växtskyddsförordningen omfattar skyddsåtgärder mot två huvudkategorier av växtskadegörare: karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Karantänskadegörare

Karantänskadegörarna delas in i växtskadegörare som har förtecknats som EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon samt skadegörare som bedöms uppfylla kriterierna för EU-karantänskadegörare men som ännu inte har förtecknats som sådana (i fortsättningen potentiella EU-karantänskadegörare). EU-karantänskadegörare kan dessutom förtecknas som prioriterade skadegörare.

Begreppet karantänskadegörare har sin grund i internationella växtskyddskonventionen. Det är nytt i EU-lagstiftningen där hittills endast det mer övergripande begreppet skadegörare (på engelska ”harmful organism”) använts. För att en växtskadegörare ska kunna förtecknas som en karantänskadegörare krävs att ett antal villkor är uppfyllda (artikel 3). Den ska inte förekomma inom ett specificerat territorium eller inte ha någon stor utbredning. Dess introduktion, etablering och spridning skulle få oacceptabla, ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser. Dess identitet ska vara fastställd och den ska kunna ta sig in, etablera sig och sprida sig i territoriet. Det ska dessutom finnas genomförbara och effektiva åtgärder för att förhindra att den tar sig in, etableras och sprids.

Ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser kan t.ex. vara produktionsförluster och kostnader för bekämpningsåtgärder, t.ex. behov av växtskyddsmedel, i jordbruks-, trädgårds- och skogsproduktion. Tillträde till exportmarknader, efterfrågan, sysselsättning och livsmedelsförsörjning kan påverkas. Omfattande träddöd påverkar klimatet. Konsekvenser för trädgårdar och parker samt för biologisk mångfald och ekosystemtjänster kan uppstå dels genom växtskadegörares angrepp på växter och växtmiljöer, dels genom bekämpningsåtgärder som vidtas för att utrota en karantänskadegörare. Angrepp på växter och växtmiljöer kan orsaka förändringar i ett ekosystems ekologiska processer, struktur och stabilitet. Kostnader för att återställa miljövärden kan uppstå. Landskapsbild inkl. stadsbild, kulturmiljöer, rekreationsvärden och inkomster från turism kan påverkas om växtmiljöer förändras.

Om det specificerade territoriet där skadegöraren inte finns utgörs av unionen, benämns karantänskadegöraren EU-karantänskadegörare (artikel 4). Enligt förordningen ska kommissionen upprätta en förteckning över EU-karantänskadegörare. Dessa får

inte föras in till eller förflyttas inom unionens territorium, eller innehas, uppförökas eller frisläppas (artikel 5). Om en EU-karantänskadegörare påträffas ska den utrotas (artikel 17) eller, om kommissionen beslutar att utrotning inte är möjlig, inneslutas i syfte att förhindra spridning (artikel 28.2). Kravet på utrotning alternativt inneslutning gäller i alla växtmiljöer, t.ex. jordbruksmark, skog, växthus, parker och privata trädgårdar. Om en medlemsstat eller kommissionen uppmärksammar en skadegörare som ännu inte har förts upp på förteckningen över EU-karantänskadegörare men som preliminärt bedöms kunna uppfylla villkoren för att utgöra EU-karantänskadegörare, en potentiell EU-karantänskadegörare, ska medlemsstaten eller kommissionen omedelbart vidta åtgärder för att förhindra att den etableras och sprids (artiklarna 29 och 30).

Nytt är att de EU-karantänskadegörare vars potentiella ekonomiska, miljömässiga eller sociala påverkan är mest allvarliga för unionens territorium ska förtecknas av kommissionen som prioriterade skadegörare (artikel 6). Kraven på förebyggande åtgärder är mer omfattande vad avser prioriterade skadegörare än för övriga EU-karantänskadegörare. Kraven på inventering är högre (artikel 24). Medlemsstaterna ska upprätta beredskapsplaner (artikel 25) och öva dessa (artikel 26). Vid ett angrepp ska den behöriga myndigheten upprätta en handlingsplan (artikel 27).

Karantänskadegörare för skyddad zon är skadegörare som förekommer inom EU men inte i en viss medlemsstat eller i en del av en medlemsstat som kommissionen på begäran av medlemsstaten utsett till skyddad zon för den aktuella skadegöraren. En karantänskadegörare för skyddad zon får inte föras in till, eller förflyttas, innehas, uppförökas eller frisläppas inom den berörda skyddade zonen (artikel 32).

Reglerade EU-icke-karantänskadegörare

En nyhet är att växtskyddslagstiftningen omfattar reglerade icke-karantänskadegörare, ett begrepp som har sin grund i den internationella växtskyddskonventionen men inte tidigare har använts i EU-lagstiftningen. Reglerade EU-icke-karantänskadegörare (artikel 36) är skadegörare som redan förekommer inom Europeiska unionen, som varken är karantänskadegörare eller

potentiella sådana och som huvudsakligen sprids genom särskilda växter för plantering, dvs. växter som är avsedda att förbli planterade, att planteras eller att omplanteras (artikel 2.4). Förekomst av dessa växtskadegörare på växter för plantering (ett vidare begrepp än växtförökningsmaterial) kan få oacceptabla ekonomiska konsekvenser på den avsedda användningen av växterna. Skadegörarens identitet ska kunna fastställas och det ska finnas genomförbara och effektiva åtgärder för att förhindra förekomst på de berörda växterna för plantering. Växtskyddsförordningen förbjuder yrkesmässiga aktörer att föra in till eller att inom unionens territorium förflytta växter för plantering om de bär på reglerade EU-icke-karantänskadegörare eller bär på sådana skadegörare över ett angivet tröskelvärde (artikel 37). Kommissionen ska upprätta en förteckning över reglerade EU-icke-karantänskadegörare, de särskilda växterna för plantering och tröskelvärden. I direktiven om saluföring av utsäde och annat växtförökningsmaterial (se avsnitt 3.4) kommer det även fortsättningsvis att finnas bestämmelser som innebär att växtförökningsmaterial enbart får saluföras om växtskadegörare, däribland reglerade EU-icke-karantänskadegörare som har förtecknats i växtskyddslagstiftningen, inte förekommer eller inte överstiger ett visst tröskelvärde. Kommissionen får i genomförandeakt föreskriva om åtgärder som ska vidtas för att förhindra förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering (artikel 37.4 i växtskyddsförordningen).

Skydd av territoriet

Det tidigare gällande växtskyddsdirektivet 2000/29/EG fokuserar i huvudsak på att hindra spridning av EU-karantänskadegörare vid handel och förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål såsom t.ex. jord eller odlingssubstrat som kan föra med sig karantänskadegörare. I den nya lagstiftningen har målsättningen skiftat till skydd av territoriet med ökat fokus på förebyggande åtgärder, tidig upptäckt och effektivt agerande vid angrepp med hjälp av riskbaserade åtgärder. Bestämmelser om handel och förflyttning har blivit ett av flera medel att skydda territoriet.

För att öka medvetenheten om de konsekvenser som nya växtskadegörare kan leda till och därmed minska risken för

introduktion, etablering och spridning av nya växtskadegörare införs krav på information. Den behöriga myndigheten ska bl.a. informera yrkesmässiga aktörer och allmänhet i samband med angrepp av karantänskadegörare (artiklarna 12 och 13). Medlemsstater, kusthamnar, flygplatser och internationella transportörer ska tillhandahålla resenärer viss information om de risker som finns förknippade med att föra in växter och växtprodukter till EU (artikel 45).

Kraven på medlemsstaternas inventeringar av territoriet är betydligt högre än enligt det tidigare gällande växtskyddsdirektivet 2000/29/EG i syfte att hitta nya skadegörare så tidigt som möjligt (bl.a. artiklarna 22 och 23). I samma syfte införs krav på att yrkesmässiga aktörer omedelbart ska lämna uppgifter till den behöriga myndigheten om att det finns en överhängande risk för att en karantänskadegörare kommer att ta sig in på unionens territorium (artikel 9.3). Bestämmelsen i direktiv 2000/29/EG, som upphävdes genom den nya växtskyddsförordningen, om att medlemsstaterna ska föreskriva att var och en som konstaterar eller misstänker förekomst av vissa växtskadegörare ska anmäla det till den behöriga myndigheten blir direkt tillämplig genom den nya förordningen (artiklarna 14–16). I syfte att uppnå tidigt agerande vid ett angrepp är yrkesmässiga aktörer skyldiga att vidta åtgärder för att förhindra spridning och etablering samt att samråda med behörig myndighet om de åtgärder som ska vidtas (artikel 14). Detsamma gäller andra personer än yrkesmässiga aktörer som anmält förekomst av en karantänskadegörare (artikel 15). Det är också tydligare uttalat vilka åtgärder den behöriga myndigheten ska vidta då den ska vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder vid ett angrepp för att utrota karantänskadegöraren (artiklarna 17–19).

Allmänna krav har införts om att fordon, maskiner och förpackningsmaterial som används för vissa växter, växtprodukter och andra föremål ska vara fria från karantänskadegörare vid förflyttning till, inom eller genom unionens territorium (artikel 59).

Stärkt regelverk för införsel

I förebyggande syfte har regelverket om införsel från tredjeland stärkts. Grunden är dock densamma som i det tidigare växtskyddsdirektivet 2000/29/EG. På basis av fullständiga riskvärderingar

omfattas vissa växter, växtprodukter och andra föremål av förbud mot införsel på grund av en alltför hög risk att de medför EU-karantänskadegörare (artikel 40). Andra växter, växtprodukter och andra föremål omfattas av särskilda krav (artikel 41) vid införsel. Det avsändande tredjelandet ska intyga i ett sundhetscertifikat (artikel 71) att de kraven är uppfyllda. Listan på de växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av kravet på sundhetscertifikat, och som därmed ska föranmälas och kontrolleras vid en gränskontrollstation innan de förs in till Europeiska unionen (artiklarna 72 och 74 i växtskyddsförordningen samt artikel 47 i den nya kontrollförordningen), motsvarar i stort den som fanns enligt direktiv 2000/29/EG. Det har dock tillkommit något fler fröer, eftersom fröer som ska användas som utsäde och som kan sprida reglerade EU-icke-karantänskadegörare ska omfattas av krav på sundhetscertifikat. Dessutom, för att stärka regelverket för införsel från tredjeland, utvidgades kravet på sundhetscertifikat vid införsel till unionen, och därmed krav på exportkontroll i avsändarlandet, till att omfatta alla växter, som inte redan omfattas av krav på sundhetscertifikat enligt artiklarna 72 eller 74, med möjlighet till vissa undantag som kommissionen ska specificera (artikel 73). I kommissionens genomförandeförordning 2019/2072 finns för närvarande förtecknat fem olika slags frukter som kan föras in till EU utan krav på sundhetscertifikat. Växter som omfattas av krav på sundhetscertifikat enligt artikel 73, t.ex. snittblommor, frukt, grönsaker, bladgrönsaker, utsäde och andra levande växtdelar, behöver däremot inte alltid kontrolleras innan de förs in utan de behöriga myndigheterna ska regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll (artikel 44 i den nya kontrollförordningen). De behöver inte heller kontrolleras vid en gränskontrollstation. I kommissionens genomförandeförordning 2019/66 läggs fast att identitetskontroller och fysiska kontroller av de växter som förs in till unionen ska göras på minst en procent av sändningarna av dessa växter.

Ytterligare nya verktyg för att stärka skyddet mot introduktion från tredjeland är att kommissionen på basis av en förenklad och preliminär bedömning av risk dels kan besluta om importförbud avseende utpekade högriskväxter, högriskväxtprodukter och andra högriskföremål (artikel 42), dels kan besluta om tillfälliga importrestriktioner till följd av nyligen identifierade växtskyddsrisker

(artikel 49). Detta innebär nya restriktioner för aktörer att förhålla sig till. Bestämmelser har också införts om att sändningar av växter m.m. som passerar EU:s territorium från ett land utanför unionen till ett annat land utanför unionen bl.a. ska vara packade och transporteras på ett sådant sätt att det inte finns någon risk för spridning av EU-karantänskadegörare, s.k. växtskyddstransitering (artikel 47). Möjligheterna till undantag från förbud mot införsel av karantänskadegörare, växter och växtprodukter för t.ex. vetenskapliga syften eller sorturval har begränsats och dessutom har det införts utökade krav på att material behöver hållas inneslutet eller i karantän (bl.a. artiklarna 8, 48 och 60–64).

Bestämmelserna om införsel till unionen gäller även när privatpersoner tar med eller beställer sådana varor som är reglerade till följd av risken att de för med sig vissa växtskadegörare. Detta innebär att privatpersoner inte får föra in växter, växtprodukter och andra föremål om de omfattas av importförbud. Även krav på sundhetscertifikat gäller för privatpersoner. Kommissionen kan dock göra undantag för krav på sundhetscertifikat för små kvantiteter i resenärers bagage (artikel 75). Detta undantag får dock inte omfatta växter för plantering inklusive fröer som ska användas som utsäde. I dagsläget har dock kommissionen inte beslutat om några sådana undantag. Kommissionen kan också göra undantag från kravet på kontroll vid gränskontrollstation för personligt bagage för eget bruk samt för små sändningar av varor för eget bruk (artikel 48 i nya kontrollförordningen). Den delegerade förordningen 2019/2122 fastställer sådana undantag för växter och växtprodukter utom växter för plantering.

Det innebär beträffande privatpersoner att alla fröer avsedda för sådd omfattas av krav på sundhetscertifikat. Det ges inte heller undantag från krav på sundhetscertifikat vid köp av fröer från eller byte av fröer med amatörodlare i tredjeländer vilket i princip innebär att sådan införsel blivit omöjlig eftersom amatörodlare svårligen kan få sundhetscertifikat för sina fröer. I övrigt är bedömningen att privatpersoners införsel från tredjeländer är ganska begränsad av sådana färska frukter, snittblommor m.m. som nu omfattas av krav på sundhetscertifikat. I kommissionens genomförandeförordning 2019/2072 är grundregeln att importkraven även gäller europeiska tredjeländer (utom Schweiz som har ett särskilt avtal med EU). Det innebär krav på sundhetscertifikat vid införsel också från europeiska

tredjeländer och har därför en större påverkan på privatpersoner. Beroende på villkoren i Storbritanniens kommande avtal med EU, kan denna förändring få större konsekvenser, t.ex. för den trädgårdsintresserade allmänheten.

Den inre marknadens funktion

Systemen för den inre marknadens funktion – skyddade zoner och växtpass – stärks och förtydligas. Dessutom införs i växtskyddsförordningen bestämmelser om tillverkning och reparation av träemballage i enlighet med den internationella normen för växtskyddsåtgärder nr 15 (i fortsättningen ISPM 15) som har antagits av FN:s fackorgan för jordbruk, skogsbruk och fiske (Food and Agriculture Organization of the United Nations, FAO, se artiklarna 96–98). Detta har tidigare reglerats helt nationellt.

Ett exempel på nya bestämmelser avseende skyddade zoner är att medlemsstaten med inventeringsresultat måste kunna visa att ett område är fritt från den aktuella skadegöraren innan det kan erkännas som skyddad zon. Om skadegöraren påträffas inom zonen ska vidare restriktioner införas för förflyttningar inom området. Kommissionen får också rätt att i vissa situationer upphäva områdets status som skyddad zon.

Växtpasset – en officiell etikett som krävs för förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium (artikel 79) – utfärdas av yrkesmässiga aktörer som bemyndigats att göra detta (artikel 84). Växtpasset intygar frihet från karantänskadegörare och enligt den nya lagstiftningen också att bestämmelser om reglerade EU-icke-karantänskadegörare är uppfyllda (artiklarna 85–86). Huvudregeln är att växtpasset ska följa med till det sista yrkesmässiga ledet, vilket är ett förtydligande i förhållande till det tidigare direktivet 2000/29/EG. I vissa fall ska det dock följa med även till slutanvändare, bl.a. vid distanshandel. Den största skillnaden i förhållande till växtpassystemet enligt direktiv 2000/29/EG är att betydligt fler yrkesmässiga aktörer omfattas eftersom kravet på växtpass utvidgats till att omfatta alla växter för plantering utom fröer. Dessutom omfattas vissa fröer av kravet, dels de fåtal fröslag som kan sprida EU-karantänskadegörare, dels de fröslag som kan sprida reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Bestämmelserna som aktörer som utfärdar växtpass ska följa är mer detaljerade och tydliga vilket innebär att det blivit förändringar även för dem som utfärdat växtpass enligt direktiv 2000/29/EG. Utöver de krav på bemyndigande aktörer som framgår av artikel 89 har kommissionen i en delegerad akt (2019/827) fastställt vilka undersökningar som aktörerna behöver genomföra innan de får utfärda växtpass och vilka kunskaper som krävs för att göra dessa undersökningar. Det är möjligt för den behöriga myndigheten att dra tillbaka aktörens bemyndigande om denne inte uppfyller kraven. Det är också nytt att det finns ett enhetligt format för växtpasset fastställt på EU-nivå liksom att växtpasset ska kombineras med certifieringsetiketten för vissa kategorier av utsäde och annat växtförökningsmaterial. Aktörer som är bemyndigade att utfärda växtpass ska dokumentera relevanta uppgifter om utfärdade växtpass och enligt grundregeln spara denna dokumentation i tre år.

Spårbarhet och registrering

Bestämmelser om spårbarhet har införts och registreringskraven har utvidgats i syfte att på ett effektivt sätt kunna hantera angrepp och möjliggöra kontroller av att regelverket följs. För att kunna spåra ett angrepp krävs att en yrkesmässig aktör som tar emot respektive en yrkesmässig aktör som levererar växter, växtprodukter eller andra föremål som är reglerade ska spara dokumentation så att levererande yrkesmässiga aktörer respektive yrkesmässiga aktörer till vilka växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen levererades, kan identifieras (artikel 69). En yrkesmässig aktör ska även kunna identifiera förflyttningar mellan egna verksamhetsplatser (artikel 70). Spårbarhetskraven gäller alltså många aktörer såsom yrkesmässiga odlare, importörer, grossister och detaljhandel.

De yrkesmässiga aktörer som registreringskravet har utvidgats till att omfatta (artiklarna 65–68) är i Sverige i huvudsak de som inte tidigare utfärdat växtpass men som enligt den nya lagstiftningen ska göra det samt importörer som inte tidigare importerat varor med krav på sundhetscertifikat men som enligt kraven i den nya lagstiftningen kommer att importera sådana.

Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

Växtskyddsförordningen innehåller många särbestämmelser om kontroll och annan offentlig verksamhet utöver de bestämmelser som finns i den nya kontrollförordningen, bl.a. bestämmelser om bemyndigande av aktörer att utfärda växtpass och att märka eller reparera träemballage enligt den internationella standarden ISPM 15, prövning av tillstånd om undantag från förbud mot införsel för vetenskapliga ändamål m.m., utfärdande av sundhetscertifikat för export från unionen, övervakning av att bemyndiganden, tillstånd och godkännanden följs och vilka åtgärder som ska vidtas vid bristande efterlevnad samt åtgärder som ska vidtas om sundhetscertifikat eller växtpass inte uppfyller kraven.

6.3 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

En utvidgad kontrollförordning

För att förenkla och förtydliga lagstiftningen har regelverket om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet när det gäller den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, däribland växtskydd, samlats i en EU-förordning, den nya kontrollförordningen. Flera särbestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet finns dock i växtskyddsförordningen, se avsnitt 6.2.

Målsättningen med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är att bidra till en hög skyddsnivå inom de områden som omfattas av förordningen. Den nya kontrollförordningen riktar sig till medlemsstaterna och deras behöriga myndigheter och i viss utsträckning till enskilda aktörer. I likhet med den tidigare gällande kontrollförordningen slår förordningen fast bestämmelser för hur den offentliga kontrollen och det som nu kallas för annan offentlig verksamhet ska organiseras och genomföras av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Förordningen innehåller även bestämmelser om finansiering av offentlig kontroll, om administrativt stöd och samarbete mellan medlemsstater, kommissionens kontroller i medlemsstaterna och i tredjeländer, villkor som ska uppfyllas vid

införsel från tredjeland samt inrättande av ett datoriserat informationssystem för förvaltning av information och data avseende offentlig kontroll (artikel 1). I förhållande till den tidigare EU-lagstiftningen blir kraven på växtskyddsområdet i flera avseenden mer preciserade. De principiella grunderna är dock i stort oförändrade.

Annan offentlig verksamhet

I den nya kontrollförordningen klargörs att vissa bestämmelser som avser offentlig kontroll också avser annan offentlig verksamhet, dvs. annan verksamhet än offentlig kontroll som utförs av behöriga myndigheter (artiklarna 1–2). Till sådan verksamhet räknas åtgärder för att förebygga, utrota eller begränsa spridningen av växtskadegörare, t.ex. inventering, bemyndigande av aktörer och utfärdande av sundhetscertifikat. I förhållande till den tidigare kontrollförordningen införs nya definitioner och befintliga definitioner justeras så att de tar hänsyn till förordningens utvidgade tillämpningsområde. Som tidigare ska medlemsstaterna upprätta fleråriga nationella kontrollplaner (artiklarna 109–111).

Riskbaserad kontroll

Den nya kontrollförordningen innehåller bestämmelser om utseende av behöriga myndigheter och dessa myndigheters skyldigheter m.m. (artiklarna 4–8) samt vissa allmänna bestämmelser om offentlig kontroll. Nytt för växtskyddsområdet är att det blivit tydligt att de behöriga myndigheterna regelbundet och med lämplig frekvens ska utföra riskbaserad offentlig kontroll (artikel 9). Det preciseras vilka aktörer, processer och verksamhet som är föremål för offentlig kontroll (artikel 10). Den behöriga myndigheten ska upprätta en förteckning över aktörer (artikel 10.2). Kraven har ökat på öppenhet om organisation och resultat av den offentliga kontrollen (artiklarna 11 och 13).

Skyldigheter för aktörer i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet har preciserats. Förordningen innehåller bl.a. bestämmelser om tillgång till utrustning, lokaler och uppgifter samt om att aktörerna ska bistå och samarbeta (artikel 15).

De behöriga myndigheterna får delegera vissa uppgifter i den offentliga kontrollen och uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet till organ eller fysiska personer under vissa förutsättningar (artiklarna 28–31). Reglerna kring delegering har blivit mer detaljerade än motsvarande bestämmelser i direktiv 2000/29/EG. Åtgärder vid bristande efterlevnad får inte delegeras.

Förordningen innehåller också bestämmelser om provtagning, analyser, tester och diagnos av växtskadegörare (artiklarna 34–42). Kraven avseende diagnostik har stärkts och förtydligats. Nytt är att EU-referenslaboratorier för växtskadegörare ska utses av kommissionen för att säkra kvalitet, enhetlighet och tillförlitlighet i den offentliga kontrollen (artiklarna 92–94). Medlemsstaterna ska också utse nationella referenslaboratorier som ska utgöra länken mellan EU-referenslaboratorierna och de officiella laboratorierna som utför analyser i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (artiklarna 100–101). EU-referenslaboratorier och nationella referenslaboratorier har sedan tidigare funnits på djurområdet och livsmedelsområdet men inte avseende växtskadegörare.

Kontroll vid införsel

Vidare finns bestämmelser om införsel till unionen, dels om sådan kontroll som ska utföras vid gränskontrollstationer, dels om annan kontroll (artiklarna 43–72). Vad avser den kontroll som ska göras vid gränskontrollstationer gäller även fortsättningsvis att dokumentkontroll alltid ska utföras. Vad avser identitetskontroller och fysiska kontroller ska kommissionen i genomförandeakter fastställa bestämmelser för att säkerställa enhetlig tillämpning av kontrollfrekvensen. Till dess kommissionen har gjort detta, senast den 14 december 2022, ska relevanta bestämmelser i direktiv 2000/29/EG tillämpas (artikel 165.2). Enligt samma bestämmelse i den nya kontrollförordningen ska även vissa andra bestämmelser avseende införsel i direktiv 2000/29/EG tillämpas till dess kommissionen antagit delegerade- och genomförandeakter.

Kraven avseende gränskontrollstationer blir mer uppstyrda, t.ex. ska de vara regelbundet bemannade och ha viss utrustning för kontroller på plats. Detta innebär att det kan bli förändringar i vilka platser importörerna kan använda för import. Vissa undantag från

kraven kommer att finnas, bl.a. har kommissionen i den delegerade förordningen 2019/1012 fastställt undantag för införsel av obearbetat timmer, sågat trä och träflis då det finns särskilda geografiska begränsningar, såsom vid Sveriges östersjökust (artikel 64). Gränskontrollstationerna ska utses av medlemsstaten efter godkännande av kommissionen (artikel 59).

Aktören som ansvarar för sändningen ska fylla i hälsodokumentet för införsel, CHED (artikel 56). Myndigheter och importörer ska använda det EU-gemensamma datasystemet Traces NT vid sådan import där offentlig kontroll krävs vid gränskontrollstation.

Vid införsel av varor som inte kräver kontroll vid gränskontrollstation beslutar den behöriga myndigheten om den riskbaserade kontrollfrekvensen (artikel 44). Kommissionen kan i en delegerad akt ange i vilka fall och på vilka villkor de behöriga myndigheterna får kräva föranmälan vid införsel till unionen (artikel 45.4).

Vad avser införsel till unionen innehåller förordningen även särskilda bestämmelser om åtgärder vid bristande efterlevnad och förstärkt offentlig kontroll vid införsel till unionen (artiklarna 65–72). Krav på behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra myndigheter i medlemsstaterna som hanterar införsel till unionen preciseras (artiklarna 75 och 76).

Kontroll på den inre marknaden

Även vid kontroll på den inre marknaden bestämmer den behöriga myndigheten om kontrollfrekvens med undantag för kontroll av de aktörer som är bemyndigade att utfärda växtpass och att behandla och märka träemballage enligt den internationella standarden ISPM 15. För dessa kontroller ska kommissionen i genomförandeakt fastställa minimifrekvenser (artikel 22). Kommissionen ska också i genomförandeakt fastställa enhetliga minimifrekvenser för sådan offentlig kontroll där det behövs för att hantera erkända, enhetliga faror och risker som är förbundna med specifika växter, växtprodukter och andra föremål (artikel 22). Sådana minimifrekvenser finns fastlagda i kommissionens genomförandeförordning 2019/66.

Enligt bestämmelserna om finansiering (artiklarna 78–85) ska medlemsstaterna bl.a. säkerställa att tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Det är obligatoriskt att ta ut avgifter eller pålagor för införselkontroll då kontroll krävs vid gränskontrollstation. Även för annan offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet får medlemsstaterna ta ut avgifter eller pålagor. Kraven på öppenhet om avgifter har ökat.

6.4 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial

Genom växtskyddsförordningen har vissa ändringar i förordning (EU) nr 652/2014 genomförts. Förutom att hänvisningar från direktiv 2000/29/EG har ändrats till växtskyddsförordningen har viss tyngdpunkt på medfinansiering av åtgärder avseende prioriterade skadegörare lagts. Nytt är också att medlemsstaterna vid inventeringar för att kontrollera förekomsten av karantänskadegörare utöver för provtagning och tester kan få stöd för kostnader för visuella undersökningar.

Kommissionen presenterade i juni 2018 ett förslag till nytt regelverk avseende finansiering inom området (COM(2018) 441 final) som från år 2021 då EU:s nästa fleråriga budgetperiod börjar ska ersätta förordning (EU) nr 652/2014. Kommission har slagit samman ett antal olika program i sitt förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av programmet för den inre marknaden, konkurrenskraft för företag, inklusive små och medelstora företag, och europeisk statistik samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 99/2013, (EU) nr 1287/2013, (EU) nr 254/2014, (EU) nr 258/2014, (EU) nr 652/2014 och (EU) 2017/826. Avsikten från kommissionen är att i huvudsak samma åtgärder som kan medfinansieras av EU inom växtskyddsområdet i dag ska kunna göra det även från år 2021.

7 En ny växtskyddslag

7.1 En ny växtskyddslag ersätter den nuvarande växtskyddslagen

Förslag: En ny växtskyddslag ska ersätta den nuvarande växtskyddslagen.

Skäl för förslaget: Växtskyddsförordningen samt genomförandeakter och delegerade akter antagna med stöd av förordningen ersatte den 14 december 2019 ett stort antal direktiv som reglerar skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Området skyddsåtgärder mot växtskadegörare omfattas även av bestämmelserna om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i den nya kontrollförordningen. EU-förordningarna är direkt tillämpliga i medlemsstaterna, men för att förordningarna ska kunna tillämpas fullt ut behövs nationella bestämmelser i lag bl.a. om sanktioner, avgifter och överklagande. Det behövs även vissa bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter. Samtidigt kommer flera bestämmelser i växtskyddslagen (1972:318) att behöva upphävas eftersom direkt gällande materiella regler finns i växtskyddsförordningen och i den nya kontrollförordningen. De ändringar som behöver göras i växtskyddslagen är mot den bakgrunden så omfattande att det framstår som mest ändamålsenligt att ersätta den nuvarande växtskyddslagen med en ny lag.

7.2 Den nya växtskyddslagens tillämpningsområde

Förslag: Den nya växtskyddslagen ska syfta till att begränsa de risker som växtskadegörare innebär för växter och växtprodukter till en acceptabel nivå.

Lagen ska komplettera EU:s växtskyddsförordning och tillhörande genomförandeakter och delegerade akter. Lagen ska också komplettera kontrollförordningen och genomförandeakter och delegerade akter som har antagits med stöd av förordningen i de delar förordningen och dessa akter innehåller bestämmelser som rör växtskadegörare.

Bedömning: Det bör vara möjligt att med stöd av den nya växtskyddslagen ställa krav på strängare åtgärder än vad som krävs enligt EU-regelverket, när det gäller karantänskadegörare eller reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Det bör också vara möjligt att med stöd av den nya lagen ställa krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte är karantänskadegörare om dessa växtskadegörare kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

När det gäller de växtskadegörare som varken omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen eller orsakar oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion finns det inte något behov av nationella bestämmelser.

Skäl för förslaget och bedömningen

Kompletterande bestämmelser till växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen

I artikel 1 i EU:s växtförordning anges vilket syfte och tillämpningsområde förordningen har. Enligt artikeln är syftet att fastställa växtskyddsrisker som hänger samman med skadegörare samt föreskriva åtgärder för att reducera riskerna till en acceptabel nivå. Med skadegörare avses enligt samma artikel arter, stammar eller biotyper av patogener, djur eller parasitära växter som är skadliga för växter

eller växtprodukter. Icke parasitära växter kan anses vara skadegörare om vissa särskilda kriterier är uppfyllda.

Som konstaterats i föregående avsnitt behöver den nya växtskyddslagen innehålla sådana nationella bestämmelser som är nödvändiga för att säkerställa att EU-regelverket tillämpas fullt ut. Det bör därför anges i lagen att den kompletterar växtskyddsförordningen och genomförandeakter och delegerade akter till denna samt, i de delar de innehåller bestämmelser som rör växtskadegörare, den nya kontrollförordningen och genomförandeakter och delegerade akter till denna förordning.

Hänvisningarna till EU-förordningarna bör vara dynamiska och gälla oavsett EU-förordningarnas lydelse. Eftersom EU-förordningarna är direkt tillämpliga och syftet med hänvisningarna endast är att upplysa om att förordningarna gäller, framstår det som lämpligast med en dynamisk hänvisning.

Den nya lagens syfte

Som nämnts ovan är syftet med EU:s växtskyddsförordning att fastställa växtskyddsrisker som hänger samman med skadegörare samt åtgärder för att reducera riskerna till en acceptabel nivå. Den nya växtskyddslagen bör ha samma syfte som växtskyddsförordningen. Det bör därför i en inledande bestämmelse anges att lagens syfte ska vara att begränsa de risker som växtskadegörare innebär för växter och växtprodukter till en acceptabel nivå. En sådan öppen formulering innefattar olika åtgärder för att begränsa riskerna, såsom fastställande av växtskyddsrisker och åtgärder för att reducera riskerna till en acceptabel nivå.

Strängare nationella krav när det gäller växtskadegörare som omfattas av växtskyddsförordningen

Det kan i vissa situationer finnas ett behov av att kunna tillämpa strängare krav nationellt. Detta kan vara motiverat för att anpassa åtgärderna till svenska förhållanden. Växtskyddsförordningen begränsar dock möjligheterna för medlemsstaterna att ha nationella bestämmelser om skyddsåtgärder mot växtskadegörare eftersom målet med förordningen är att säkerställa ett harmoniserat tillväga-

gångssätt för skyddsåtgärder mot skadegörare på växter (skäl 86 i ingressen till förordningen).

Det finns dock ett visst utrymme för medlemsstaterna att anta nationella bestämmelser. Enligt artikel 31.1 får medlemsstaterna inom sitt territorium tillämpa strängare åtgärder än de som antagits för EU-karantänskadegörare och potentiella EU-karantänskadegörare om det är motiverat av växtskyddsskäl och i enlighet med vissa principer, bl.a. proportionalitetsprincipen och principen om icke-diskriminering. Sådana strängare åtgärder får dock inte medföra eller leda till förbud mot eller begränsningar av införsel till eller förflyttning inom och genom unionens territorium av växter, växtprodukter och andra föremål utöver de som följer av artiklarna 40–58 och 71–102. Strängare nationella åtgärder får med andra ord inte inskränka den fria rörligheten.

Möjligheten att tillämpa strängare krav enligt artikel 31.1 gäller också för reglerade EU-icke-karantänskadegörare och respektive växter för plantering (artikel 37.9). Sådana nationella krav kan t.ex. avse åtgärder för att förebygga att reglerade EU-icke-karantänskadegörare förekommer i en sådan omfattning på de aktuella växterna för plantering att yrkesmässiga aktörer inte får förflytta växterna enligt artikel 37 eller att skadegörarna orsakar allvarlig skada på växter.

Medlemsstaterna ska omedelbart till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de strängare nationella åtgärder som de vidtagit enligt artikel 31.1.

Under vissa begränsade förutsättningar får en medlemsstat dessutom tillfälligt inskränka den fria rörligheten när den anser att införsel till eller förflyttning inom dess territorium av växter, växtprodukter eller andra föremål medför en oacceptabelt hög risk för introduktion, etablering och spridning av en EU-karantänskadegörare eller en potentiell EU-karantänskadegörare (artikel 52). Om kommissionen anser att medlemsstatens tillfälliga åtgärder inte i tillräcklig grad minskar risken eller att de är oproportionerliga eller inte tillräckligt motiverade kan den besluta att de tillfälliga åtgärderna ska ändras eller upphävas. Någon möjlighet för medlemsstaterna att tillfälligt inskränka den fria rörligheten finns inte när det gäller reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Av det ovanstående kan den slutsatsen dras att det som får anses vara harmoniserat inom unionen genom växtskyddsförordningen är

vilka hinder för den fria rörligheten som kan uppställas av växtskyddsskäl. När det gäller åtgärder som inte begränsar den fria rörligheten ger artikel 31.1 som nämnts ovan medlemsstaterna en möjlighet att ha strängare nationella bestämmelser för de växtskadegörare som omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen, dvs. karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Den nya växtskyddslagen bör därför, förutom att komplettera EU-förordningarna, också göra det möjligt att ställa krav på strängare åtgärder när det gäller karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Strängare åtgärder måste dock kunna motiveras av förordningens målsättning om växtskydd (artikel 31.1). Åtgärderna ska, som nämnts ovan, omedelbart anmälas till kommissionen och övriga medlemsstater.

I sammanhanget bör nämnas att växtskyddsförordningens krav på att den behöriga myndigheten vid bekräftad förekomst av en karantänskadegörare ska vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder för att utrota skadegöraren, kan göra det nödvändigt att ställa krav på att aktörer ska vidta åtgärder (artiklarna 17, 29 och 33). Det kan också behöva ställas krav på aktörer när det gäller medlemsstatens skyldighet att vidta åtgärder för att eliminera risken för spridning vid misstanke om att en karantänskadegörare förekommer (artiklarna 10, 29 och 33). När det gäller dessa krav är det inte alltid tydligt vilka åtgärder som krävs enligt växtskyddsförordningen. Detta måste anses innebära att medlemsstaten har ett utrymme att precisera och komplettera bestämmelserna i förordningen. Hur stort utrymmet är beror på i vilken utsträckning kommissionen utnyttjar sin möjlighet att anta detaljerade genomförandeakter för en särskild karantänskadegörare (artiklarna 28 och 30).

Mot bakgrund av bedömningen ovan föreslås i avsnitt 7.4.1 och 7.4.2 att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter och beslut i det enskilda fallet om förbud, begränsningar eller åtgärder när det gäller karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

I vilken utsträckning det är möjligt att nationellt reglera en växtskadegörare som i och för sig utgör en skadegörare enligt växtskyddsförordningen men som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt förordningen analyseras nedan. När det gäller växtskadegörare som faller utanför växtskyddsförordningens definition av skadegörare, vilket gäller de flesta icke-parasitära växter, kan det redan här

konstateras att det är möjligt att ha nationella bestämmelser. Handlingsutrymmet kan dock vara begränsat genom bestämmelserna om invasiva främmande arter enligt förordning (EU) nr 1143/2014.

Patogener, djur och parasitära växter

Uttrycket skadegörare har en mycket vid betydelse i växtskyddsförordningen när det gäller patogener, djur och parasitära växter. Som framgår ovan krävs endast att de är skadliga för växter eller växtprodukter för att de ska anses vara en skadegörare. Det saknas därför ur växtskyddssynpunkt skäl att ställa nationella krav på förebyggande åtgärder eller bekämpning av patogener, djur och parasitära växter som inte omfattas av uttrycket skadegörare i EU-förordningen.

Icke parasitära växter

För att icke parasitära växter ska anses vara skadegörare enligt växtskyddsförordningen krävs att de medför växtskyddsrisker med allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan på unionens territorium. De får dock inte vara förtecknade som en invasiv främmande art av unionsbetydelse enligt förordning (EU) nr 1143/2014 (artikel 1.2). En icke parasitär växt som inte uppfyller kriterierna om allvarlig påverkan eller som är förtecknad som en invasiv främmande art av unionsbetydelse omfattas alltså inte av EU-förordningen och faller därmed utanför det område som harmoniseras genom förordningen. Den skulle därmed kunna regleras nationellt. Om en icke parasitär växt är förtecknad som en invasiv främmande art av unionsbetydelse bedöms det dock inte vara lämpligt att den regleras i den nya växtskyddslagen.

Den icke parasitära växten flyghavre är ett ogräs som trots att det orsakar allvarliga problem i odling inte hotar eller har negativ miljömässig påverkan av någon betydelse. Flyghavre uppfyller därmed varken förutsättningarna att kunna förtecknas som en invasiv främmande art enligt förordning (EU) nr 1143/2014 (se avsnitt 3.3) eller som en växtskadegörare enligt växtskyddsförordningen. I avsnitt 8.2 görs bedömningen att det även fortsättningsvis

bör finnas nationella bestämmelser till skydd mot flyghavre i lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre.

När det gäller andra icke parasitära växter som orsakar allvarlig skada i jordbruks- och trädgårdsnäringen är den viktigaste risken för introduktion och spridning om utsädet innehåller ogräsfrö. I saluföringsdirektiven och den lagstiftning som genomför dem finns det krav på att utsäde endast får ha ett begränsat innehåll av frön av andra arter (se avsnitt 3.4). Den viktigaste spridningsvägen för dessa växtskadegörare är således redan begränsad. Vidare är det möjligt att minska risken för spridning av ogräs mellan odlare genom frivilliga åtgärder. Jordbruksverket bedriver rådgivning om sådana åtgärder. För att få använda kemiska växtskyddsmedel måste principerna om integrerat växtskydd följas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (artikel 55). Principerna innehåller krav på att åtgärder ska vidtas som håller förekomsten av ogräs på en låg nivå. Mot bakgrund av detta är bedömningen att det saknas skäl att i den nya växtskyddslagen ställa nationella krav på icke parasitära växter som inte omfattas av uttrycket skadegörare i växtskyddsförordningen för att skydda jordbruks- och trädgårdsnäringen. I övrigt, t.ex. när det gäller skydd av skog, bedöms bestämmelserna om skydd mot invasiva främmande arter vara tillräckliga. Sammanfattningsvis bör lagen inte omfatta växtskadegörare som faller utanför växtskyddsförordningens definition av skadegörare.

Bör den nya lagen endast omfatta växtskadegörare som är karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare?

Som nämnts i avsnitt 6.2 omfattar EU:s växtskyddsförordning skyddsåtgärder när det gäller två huvudkategorier av växtskadegörare – karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Karantänskadegörarna delas i sin tur in i växtskadegörare som har förtecknats som EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon samt potentiella EU-karantänskadegörare. För de två huvudkategorierna av växtskadegörare föreskrivs restriktioner för införsel och förflyttning. Växtskyddsförordningen innehåller också restriktioner när det gäller införsel och förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida

växtskadegörare (för en mer utförlig beskrivning se avsnitt 6.2). Frågan är om det finns skäl att i den nya växtskyddslagen reglera åtgärder mot växtskadegörare som i och för sig omfattas av definitionen av skadegörare i växtskyddsförordningen men som inte omfattas av förordningens två huvudkategorier av växtskadegörare.

Gemensamt för de två huvudkategorierna av växtskadegörare är att de kan medföra oacceptabla konsekvenser (karantänskadegörare kan medföra sådana ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser medan reglerade EU-icke-karantänskadegörare kan medföra sådana ekonomiska konsekvenser). Ett annat gemensamt kriterium för de två huvudkategorierna är att det ska vara möjligt att vidta effektiva åtgärder mot dem. Med detta förstås åtgärder genom vilka det är möjligt att uppnå målsättningen att, när det gäller karantänskadegörare, förhindra att en skadegörare tar sig in, etablerar sig och sprids respektive, när det gäller reglerade EU-icke-karantänskadegörare, förhindra förekomst på de berörda växterna och att nyttan av dessa åtgärder överstiger kostnaden för dem.

Skillnaden mellan de två huvudkategorierna är att karantänskadegörarna är skadegörare som inte förekommer i territoriet eller har någon stor utbredning där medan reglerade EU-icke-karantänskadegörare är skadegörare som redan förekommer inom unionen och som huvudsakligen sprids genom särskilda växter för plantering som de är skadliga för.

Det kan konstateras att det saknas skäl att i den nya växtskyddslagen nationellt reglera växtskadegörare som inte kan medföra oacceptabla konsekvenser. Det är en bedömning som ligger i linje med växtskyddsförordningens syfte och att det enligt den nu gällande växtskyddslagen endast är möjligt att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare som kan orsaka allvarlig skada.

Det finns växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser men som inte kan regleras som karantänskadegörare därför att de inte effektivt kan utrotas eller, om utrotning inte är möjlig, inneslutas i syfte att förhindra spridning. Det bör övervägas om sådana växtskadegörare ska kunna regleras nationellt. Syftet med en sådan reglering skulle i så fall vara att begränsa förekomsten av växtskadegöraren för att därigenom minska omfattningen av skador på växter och växtprodukter. Det är samma syfte som gäller för de reglerade EU-icke-karantänskadegörarna.

Nationella bestämmelser om bekämpning av skadegörare som inte kan regleras som karantänskadegörare finns i dag i skogsvårdslagen (1979:429). Enligt 29 § första stycket skogsvårdslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om bekämpning av insektshärjning i skog och om upparbetning av skadad skog, utforsling eller lagring av virke och andra åtgärder som behövs för att motverka uppkomsten av yngelhärdar. I andra stycket anges vem som är ansvarig för att sådana åtgärder som föreskrivs enligt första stycket utförs. Bestämmelsen i 29 § tar enligt förarbetena sikte på insektsskador på skog. När lagen infördes bedömdes att de allvarligaste skadorna orsakas av barkborrar som trivs i områden med mycket granskog och tallskog, särskilt där det bedrivs skogsbruk (prop. 1978/79:110 s. 56).

Angrepp av barkborrar är även i dag ett problem som kan medföra allvarliga skador på skog. Trots att dessa växtskadegörare kan medföra oacceptabla konsekvenser kan de inte regleras som karantänskadegörare därför att de inte effektivt kan utrotas eller inneslutas i syfte att förhindra spridning. Även andra insekter som inte effektivt kan utrotas eller inneslutas skulle kunna vara skadliga för skogen. Det kommer således också i fortsättningen att finnas behov av att vidta åtgärder för att minska förekomsten av barkborrar eller andra insekter som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen för att begränsa de ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenserna av sådana angrepp.

Som konstateras ovan begränsar växtskyddsförordningen utrymmet för att ha nationella bestämmelser om skyddsåtgärder mot skadegörare. I vilka fall medlemsstaterna får ha strängare nationella bestämmelser om skyddsåtgärder regleras, som tidigare nämnts, i artiklarna 31.1 och 37.9. Det finns däremot inte någon bestämmelse som reglerar medlemsstaternas möjlighet att ha nationella bestämmelser om andra skadegörare än de som omfattas av förordningens skyddsåtgärder. En medlemsstat har emellertid vissa lagstiftningsbefogenheter som vilar direkt på Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF).

På jordbruksområdet, till vilket växtskyddsförordningen hör trots att förordningens syfte är att skydda alla växter och inte enbart dem i jordbruksproduktion, gäller enligt FEUF delad befogenhet (artikel 4.2 d). Det betyder att både unionen och medlemsstaterna får lagstifta och anta rättsligt bindande akter (artikel 2.2). En

medlemsstat har dock bara rätt att lagstifta och anta rättsligt bindande akter på området i den mån som unionen inte har utövat sin befogenhet. I vad mån unionen genom växtskyddsförordningen har utövat sin befogenhet så att medlemsstaterna helt fråntagits sin lagstiftningsbefogenhet måste bedömas med hänsyn till förordningens syfte och innehåll.

Syftet med växtskyddsförordningen är att säkerställa en enhetlig tillämpning av bestämmelser om växtskydd. Förordningens materiella bestämmelser gäller enbart karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Det innebär alltså att förordningen inte innehåller några materiella regler om skyddsåtgärder mot skadegörare som har för stor spridning och som sprids huvudsakligen på annat sätt än genom växter, trots att sådana skadegörare kan orsaka allvarlig skada. Den omständigheten att unionen genom växtskyddsförordningen varken har reglerat skyddsåtgärder mot sådana skadegörare, trots att de omfattas av förordningens definition av skadegörare, eller haft för avsikt att utöva sin befogenhet genom att införa harmoniserade regler för den typen av skadegörare, innebär att Sverige kan ha nationella bestämmelser om skyldighet att vidta åtgärder mot dem. Sådana nationella bestämmelser måste dock vara förenliga med de allmänna unionsrättsliga principerna om företräde, lojalt samarbete, den fria rörligheten för varor och proportionalitet.

Principen om företräde innebär att de nationella bestämmelserna inte får strida mot unionslagstiftningen (jfr EU-domstolens dom i Costa mot Enel, mål 6/64, EU:C:1964:66). De nationella bestämmelserna får inte heller äventyra fullgörandet av målen för unionslagstiftningen (artikel 4.3 i Fördraget om Europeiska unionen, FEU). Vidare får de nationella bestämmelserna inte hindra den fria rörligheten av varor genom kvantitativa import- eller exportrestriktioner (artiklarna 34 och 35 i FEUF).

Insekter som är skadliga för växter och växtprodukter utgör skadegörare i den mening som avses i växtskyddsförordningen (artikel 1.1). De insekter som i dag är reglerade enligt skogsvårdslagen är sådana insekter som kan orsaka allvarlig skada men som har för stor spridning för att kunna vara reglerade som karantänskadegörare. De sprids huvudsakligen på annat sätt än genom växter för plantering och är därför inte heller reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Det innebär alltså, som konstaterats i det föregående,

att de inte omfattas av växtskyddsförordningens bestämmelser om skyddsåtgärder och därför kan regleras nationellt.

Skogsstyrelsen har bemyndigats att meddela föreskrifter enligt 29 § skogsvårdslagen. I de föreskrifter Skogsstyrelsen har meddelat med stöd av bemyndigandet finns bestämmelser om förebyggande åtgärder och bekämpningsåtgärder mot skadliga insekter. Bestämmelserna föreskriver bl.a. att skadat granträd ska forslas till terminal, skogsindustri eller göras otjänligt som yngelmaterial för granbarkborrar, att rått granvirke endast får lagras en begränsad tid och att Skogsstyrelsen får besluta att skogsägare eller andra som förfogar över skog i Sverige ska avverka och behandla träd som angripits av granbarkborre. Bestämmelserna bedöms inte stå i strid med växtskyddsförordningen eller äventyra förordningens mål att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt för skyddsåtgärder mot skadegörare på växter. Vidare kan det konstateras att bestämmelserna inte påverkar företag som säljer timmer och andra träprodukter till Sverige.

Bedömningen är att ett tillräckligt skydd inte kan uppnås på ett mindre ingripande sätt än genom bindande föreskrifter som tydligt ålägger skogsägare och andra som förfogar över skog eller virke en skyldighet att vidta åtgärder för att förebygga och bekämpa insektshärjningar. Sammantaget finns det skäl att även i fortsättningen ha nationella bestämmelser om skyldighet att vidta åtgärder för att begränsa förekomsten av insekter som inte är karantänskadegörare om de kan medföra oacceptabla konsekvenser genom att orsaka allvarliga skador på skog.

I dagsläget är endast insekter reglerade nationellt i Sverige som skogsskadegörare. Även andra växtskadegörare än insekter, t.ex. svampsjukdomar, kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. EU-förordningen innebär inte heller för dessa växtskadegörare ett hinder för en nationell reglering. I nuläget finns visserligen inte något behov att reglera andra skadegörare än insekter nationellt. Den nationella regleringen bör dock ge utrymme för att reglera även andra skadegörare om behovet skulle uppstå. Möjligheten att ställa nationella krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen bör därför omfatta alla slags växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för

virkesproduktion. En förutsättning för nationella bestämmelser om andra skadegörare än insekter är, precis som sagts ovan när det gäller möjligheten att ha kvar de nuvarande bestämmelserna om insektshärjningar, att de åtgärder som föreskrifterna tar sikte på är av sådan karaktär att de inte står i konflikt med eller äventyrar växtskyddsförordningens målsättning om att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt för skyddsåtgärder mot växtskadegörare. De nationella bestämmelserna måste vara förenliga med de allmänna unionsrättsliga principerna om företräde, lojalt samarbete, den fria rörligheten för varor och proportionalitet.

Det är viktigt att en nationell reglering motiveras av ett allmänt intresse av att skydda växter och växtprodukter, i det här fallet virkesproducerande träd och träprodukter, samt att en nationell reglering bedöms vara samhällsekonomiskt effektiv. I bedömningen av om en skadegörare kan orsaka oacceptabla konsekvenser bör fokus vara på ekonomiska konsekvenser, men även miljömässiga och sociala konsekvenser bör beaktas. En sammanvägning av de konsekvenser en skadegörare kan åstadkomma bör alltså göras.

Växtskadegörare som kan angripa träd avsedda för virkesproduktion kan förekomma också i andra växtmiljöer, t.ex. i parker och trädgårdar. De kan även i vissa fall ha andra värdväxter än träd. För att kunna skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp av skadegörarna bör föreskrifter kunna meddelas om åtgärder som ska vidtas i andra växtmiljöer än skog och i fråga om andra växter än träd och andra växtprodukter än sådana som har sitt ursprung i träd för att motverka spridning från dessa växtmiljöer till skog. Sådana föreskrifter om skyldighet att vidta åtgärder kan rikta sig till andra än skogsägare eller de som är verksamma i skogsproduktion, t.ex. till dem som är ansvariga för parker eller trädgårdar. Det är därför lämpligt att en nationell reglering innehåller en möjlighet att ställa krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen om dessa växtskadegörare kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

När det gäller de växtskadegörare som varken omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen eller orsakar oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion bedöms det vara tillräckligt med rådgivning och information

om åtgärder som kan vidtas frivilligt eller med åtgärder enligt de tidigare nämnda principerna om integrerat växtskydd. För dessa växtskadegörare finns det alltså inte något behov av en tvingande nationell reglering.

I vilken lag ska den nationella regleringen till skydd för virkesproduktion finnas?

Det är möjligt att tänka sig olika alternativ när det gäller i vilken lag en nationell reglering till skydd för virkesproduktion bör placeras. De nuvarande bestämmelserna om insektshärjning finns i skogsvårdslagen. Lagen riktar sig till skogsägare och andra som är verksamma inom skogsbrukssektorn. Om den nuvarande regleringen av insektshärjningar utvidgas till att omfatta andra växtmiljöer än skog skulle lagen i den delen även gälla aktörer utanför skogssektorn, t.ex. de som är ansvariga för parker eller trädgårdar. En sådan lösning skulle vara främmande för lagens systematik och kräva en översyn bl.a. av lagens bestämmelser om tillsyn.

En annan möjlighet är att ha nationella bestämmelser till skydd för virkesproduktion både i skogsvårdslagen och i den nya växtskyddslagen. En sådan uppdelning skulle innebära att bemyndigandet i 29 § utvidgas till att avse åtgärder som utförs inte bara av skogsägare utan även av andra som är verksamma i skogsbrukssektorn och som omfattas av lagens tillämpningsområde, dvs. den som i samband med avverkning eller lagring har rätt att förfoga över skog eller virke. Motsvarande bemyndigande i den nya växtskyddslagen skulle med denna lösning begränsas till att avse en rätt att meddela sådana föreskrifter i andra fall än som avses i 29 § skogsvårdslagen.

Ytterligare en möjlighet är att placera bestämmelser till skydd för virkesproduktion i sin helhet i den nya växtskyddslagen. Den lagen föreslås inte vara begränsad till en viss växtmiljö eller vissa aktörer. Den föreslås vidare gälla för alla karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare, dvs. även sådana växtskadegörare som kan skada skog. Därigenom kommer den också omfatta skogsägare och de som är verksamma i skogsbruksproduktion.

Bedömningen är att det sistnämnda alternativet är den lämpligaste lösningen. Växtskyddsregelverket blir härigenom samlat och inkluderar alla de som berörs av reglerna.

7.3 Ord och uttryck i lagen

Förslag: Uttrycket växtskadegörare ska ha samma betydelse i lagen som uttrycket skadegörare i växtskyddsförordningen.

Uttrycken andra föremål, avgränsade områden, karantänskadegörare, växter och växter för plantering ska betyda samma sak i lagen som i växtskyddsförordningen.

Uttrycken officiell växtskyddsinspektör och organ med delegerade uppgifter ska betyda samma sak som i den nya kontrollförordningen.

Uttrycket växtprodukt ska ha samma betydelse i den nya växtskyddslagen som i växtskyddsförordningen och igenomförandeakter som har antagits med stöd av förordningen.

Med uttrycken EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon och reglerad EU-icke-karantänskadegörare avses i lagen skadegörare som har förtecknats som sådana i genomförandeakter som har antagits med stöd av EU-förordningen.

Skäl för förslaget

Utgångspunkter

Många av de termer och uttryck som används i växtskyddsförordningen definieras i artikel 2 i förordningen. Även i den nya kontrollförordningen finns definitioner av termer och uttryck. Andra uttryck som används i förordningarna definieras inte men är av unionsrättslig karaktär och kan inte ges en särskild betydelse i svensk rätt, t.ex. tredjeland. Utgångspunkten bör därför vara att termer och uttryck som används i växtskyddslagen ska ha samma betydelse som i växtskyddsförordningen och kontrollförordningen. Centrala uttryck som förekommer i flera lagbestämmelser och vars innebörd inte är uppenbar bör definieras i lagen genom en hänvisning till växtskyddsförordningen och kontrollförordningen.

När det gäller hänvisningar till bestämmelser i EU-förordningar kan detta ske genom antingen en s.k. statisk hänvisningsteknik eller en dynamisk sådan. En statisk hänvisning innebär att den svenska lagen hänvisar till EU-förordningen i en viss lydelse. Detta innebär att om EU-förordningen ändras måste även hänvisningen i den

svenska lagen ändras för att ändringen i EU-förordningen ska få genomslag i den svenska lagen. En dynamisk hänvisning innebär att hänvisningen inte är knuten till en viss lydelse av EU-förordningen. Den svenska lagen behöver då inte ändras för att ändringar i EU-förordningen ska få genomslag i den svenska lagen.

Växtskyddsförordningen och kontrollförordningen är direkt tillämpliga. För att säkerställa att ändringar i förordningarna får omedelbart genomslag och för att undvika osäkerhet om innebörden av ett uttryck bör utgångspunkten vara att hänvisningarna dit är dynamiska.

När det gäller frågan om och i vilken utsträckning uttryck som används i kontrollförordningen ska definieras i lagen finns övervägandena i avsnitt 7.10.2.

Uttrycket växtskadegörare

I avsnitt 7.2 har den bedömningen gjorts att lagens tillämpningsområde bör avgränsas till att avse de växtskadegörare som omfattas av uttrycket skadegörare i växtskyddsförordningen. I artikel 1 definieras uttrycket som arter, stammar eller biotyper av patogener, djur eller parasitära växter som är skadliga för växter eller växtprodukter. Det kan vara insekter, kvalster, nematoder, svampar och svampliknande organismer, bakterier, virus och virusliknande organismer samt parasitära växter. Även icke parasitära växter, t.ex. ogräs, kan betraktas som skadegörare om de medför växtskyddsrisker med allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan och inte är förtecknade som en invasiv främmande art av unionsbetydelse enligt förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Förordningen omfattar skyddsåtgärder mot två huvudkategorier av växtskadegörare: karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Uttrycket skadegörare används dock inte konsekvent i unionslagstiftningen. I den nya kontrollförordningen används i stället uttrycket växtskadegörare. Med uttrycket avses skadegörare enligt växtskyddsförordningen (artikel 3.17 i den nya kontrollförordningen). Eftersom uttrycket växtskadegörare är ett inarbetat begrepp bör det behållas i den nya lagen. Det medför inte heller en

risk för missförstånd. I likhet med den nya kontrollförordningen bör uttrycket växtskadegörare i lagen ges samma betydelse som uttrycket skadegörare i växtskyddsförordningen.

Uttrycket växtskadegörare måste vid varje given tidpunkt ha samma betydelse som uttrycket skadegörare har i växtskyddsförordningen för att undvika osäkerhet. Hänvisningen till EU-förordningen bör därför vara dynamisk.

Uttrycken karantänskadegörare, EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon

För att en växtskadegörare ska anses vara en karantänskadegörare krävs att ett antal villkor är uppfyllda (artikel 3). I avsnitt 6.2 beskrivs villkoren närmare. Dessa villkor specificeras i avsnitt 1 i bilaga 1 till förordningen. Kommissionen kan i delegerad akt ändra de specificerade villkoren i bilagan för att anpassa dem till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av relevanta internationella standarder (artikel 7).

Karantänskadegörarna delas in i växtskadegörare som har förtecknats som EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon samt de potentiella EU-karantänskadegörarna vilka bedöms uppfylla kriterierna för EU-karantänskadegörare men som ännu inte har förtecknats som sådana.

Förteckningarna över EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon finns i genomförandeakter som kommissionen antar. När kommissionen förtecknar dessa karantänskadegörare finns det ytterligare villkor i förordningen (artiklarna 4, 5 och 32). I förteckningen över karantänskadegörare för skyddad zon anges också den eller de zoner som utpekandet avser.

För potentiella EU-karantänskadegörare finns det detaljerade villkor i avsnitt 3 i bilaga 1 till förordningen, varav många hänvisar till avsnitt 1 i bilagan. En medlemsstat ska vidta åtgärder till skydd mot en potentiell EU-karantänskadegörare om den bedömer att villkoren är uppfyllda enligt artikel 29. Om kommissionen finner att villkoren är uppfyllda ska den anta tillfälliga genomförandeakter till skydd mot den potentiella karantänskadegöraren enligt artikel 30 till dess att den kan förtecknas som en EU-karantänskadegörare.

Uttrycket karantänskadegörare har en central betydelse på växtskyddsområdet och föreslås användas i flera bestämmelser i den

nya växtskyddslagen. Uttrycket karantänskadegörare bör därför definieras i den nya växtskyddslagen och ges samma betydelse som i växtskyddsförordningen. Det är inte möjligt att låsa hänvisningen till en viss lydelse av växtskyddsförordningen eftersom kommissionen under vissa förutsättningar kan ändra de detaljerade villkor som gäller för vilka skadegörare som ska anses vara karantänskadegörare i avsnitt 1 i bilaga 1 till förordningen. Hänvisningen till förordningen bör därför vara dynamisk.

I genomförandeakter som antas med stöd av växtskyddsförordningen förtecknas EU-karantänskadegörarna respektive karantänskadegörarna för skyddad zon. Det är viktigt att också dessa uttryck ges samma betydelse i lagen som i EU-rättsakterna. De bör därför definieras som växtskadegörare som har förtecknats som EU-karantänskadegörare respektive karantänskadegörare för skyddad zon i genomförandeakter som antas med stöd av växtskyddsförordningen. Det bedöms inte vara lämpligt att låsa hänvisningen till en eller flera genomförandeakter.

Uttrycket reglerad EU-icke-karantänskadegörare

För att en växtskadegörare ska anses vara en reglerad EU-icke-karantänskadegörare krävs att ett antal villkor är uppfyllda och att den är upptagen i en förteckning (artiklarna 36 och 37 i växtskyddsförordningen). I avsnitt 6.2 beskrivs villkoren närmare. Dessa villkor specificeras i avsnitt 4 i bilaga 1 till förordningen. Kommissionen kan i en delegerad akt ändra de specificerade villkoren i bilagan för att anpassa dem till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av relevanta internationella standarder (artikel 7). Uttrycket föreslås användas bl.a. i bemyndiganden i den nya växtskyddslagen som kompletterar bestämmelserna i växtskyddsförordningen. Frågan om det är en sådan skadegörare har därmed betydelse för möjligheten att meddela nationella föreskrifter. Uttrycket reglerad EU-icke-karantänskadegörare bör därför definieras i den nya växtskyddslagen och ges samma betydelse i den nya lagen som i växtskyddsförordningen. Det görs lämpligen genom att knyta uttrycket till de skadegörare som har förtecknats som reglerade EU-icke-karantänskadegörare i genomförandeakter som antas med stöd av EU-förordningen. Det bedöms inte vara lämpligt

att låsa hänvisningen till en eller flera genomförandeakter eftersom de kommer att uppdateras med viss regelbundenhet. Det är inte heller lämpligt att låsa hänvisningen till en viss lydelse av växtskyddsförordningen eftersom kommissionen under vissa förutsättningar kan ändra de detaljerade villkor som gäller för vilka skadegörare som ska anses vara reglerade EU-icke-karantänskadegörare i avsnitt 4 i bilaga 1 till förordningen. Hänvisningen till förordningen bör därför vara dynamisk.

Uttrycken växter, växtprodukter och andra föremål

Uttrycken växter, växtprodukter och andra föremål föreslås användas i flera bestämmelser i den nya växtskyddslagen som kompletterar växtskyddslagens bestämmelser. Dessa uttryck definieras i växtskyddsförordningen (artikel 2).

Med växter avses levande växter och levande växtdelar. Med växtprodukter avses obearbetat material med ursprung i växter. Bearbetade produkter med ursprung i växter omfattas också av uttrycket växtprodukter om de genom sin natur eller till följd av bearbetning kan ge upphov till risk för spridning av karantänskadegörare. Förordningen anger när trä ska betraktas som en växtprodukt. Kommissionen kan dock i en genomförandeakt föreskriva att ytterligare produkter av trä ska anses vara växtprodukter (artiklarna 28, 30 och 41).

Uttrycket andra föremål omfattar alla material eller föremål, utom växter eller växtprodukter, som kan hysa eller sprida växtskadegörare, t.ex. jord eller annat odlingssubstrat.

Det finns inte skäl att i den nya växtskyddslagen ge uttrycken växter och andra föremål en annan innebörd än i växtskyddsförordningen. Uttrycken bör därför definieras i lagen och ges samma betydelse som i växtskyddsförordningen.

Samma bedömning gäller för uttrycket växtprodukter. För att inte det uttrycket ska få en annan betydelse än i EU-rätten bör det ha samma betydelse som i växtskyddsförordningen och i de genomförandeakter om trä som antas med stöd av EU-förordningen.

Det bedöms inte vara lämpligt att låsa hänvisningen till vissa genomförandeakter med en särskild lydelse. Hänvisningarna bör

därför vara dynamiska. Det bör även noteras att det i praktiken endast kan bli aktuellt att i en genomförandeakt föreskriva att andra föremål i stället ska anses vara växtprodukter. Ett bemyndigande som omfattar både växtprodukter och andra föremål utvidgas således inte om kommissionen i en genomförandeakt föreskriver att vissa träprodukter ska anses vara växtprodukter i stället för andra föremål.

Uttrycken växter, växtprodukter och andra föremål föreslås användas även i bemyndigandet som avser nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog. En bearbetad produkt med ursprung i en växt som kan ge upphov till risk för spridning av de nationellt reglerade skadegörarna kan som regel också ge upphov till risk för spridning av karantänskadegörare. Att uttrycket växtprodukter enligt växtskyddsförordningen ska kunna ge upphov till risk för spridning av karantänskadegörare innebär därför inte att begreppet inte kan användas med avseende på de nationellt reglerade skadegörarna. Om det finns en bearbetad produkt med ursprung i en växt som inte kan ge risk för spridning av karantänskadegörare så anses produkten inte vara en växtprodukt i lagens mening även om det skulle kunna ge upphov till risk för spridning av en nationellt reglerad växtskadegörare. Den bearbetade produkten kommer i en sådan situation i stället anses vara ett annat föremål eftersom kriteriet i växtskyddsförordningen för om ett material eller föremål ska anses vara ett annat föremål är att det kan hysa eller sprida växtskadegörare.

Uttrycket växter för plantering

Växter för plantering definieras i artikel 2.4 i växtskyddsförordningen som växter som är avsedda att förbli planterade, att planteras eller att omplanteras. EU-förordningen innehåller också i artikel 2.3 en definition av uttrycket plantering. Uttrycket växter för plantering omfattar alla växter som är avsedda att odlas vidare, t.ex. plantor och blomsterlökar i trädgårdsbutiken, sticklingar, fröer avsedda för sådd och utsädespotatis. Snittblommor samt potatis och torkade bönor som säljs som livsmedel är däremot inte växter för plantering, även om det kan vara möjligt att plantera dem. Uttrycket växter för plantering föreslås användas i ett bemyndigande i den nya växtskyddslagen. Det saknas skäl att låta det bemyndigandet omfatta

andra växter än de som omfattas av EU-förordningens uttryck växter för plantering. Uttrycket bör därför definieras i den nya lagen och ges samma betydelse som i EU-förordningen. Hänvisningen bör vara dynamisk.

Uttrycket avgränsade områden

Innebörden av uttrycket avgränsade områden framgår av artikel 18 i växtskyddsförordningen. Enligt denna artikel ska den behöriga myndigheten, vid förekomst av en EU-karantänskadegörare som inte tidigare förekommit på medlemsstatens territorium eller del av territoriet, omedelbart inrätta ett så kallat avgränsat område. Inom detta område ska utrotningsåtgärder vidtas. På motsvarande sätt ska medlemsstaterna inrätta ett avgränsat område för inneslutning i de fall EU-kommissionen har antagit genomförandeakter som fastställer åtgärder för inneslutning (artikel 28.2). Det avgränsade området ska bestå av en angripen zon och en buffertzon. Medlemsstaterna ska varje år till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de avgränsade områden som inrättats. Uttrycket avgränsade områden föreslås användas i två av straffbestämmelserna i växtskyddslagen. Innebörden av uttrycket är inte självklar. Det bör därför definieras i den nya lagen och ges samma betydelse som i EU-förordningen. Hänvisningen bör vara dynamisk.

Uttrycken officiell växtskyddsinspektör och organ med delegerade uppgifter

Uttrycken officiell växtskyddsinspektör och organ med delegerade uppgifter föreslås användas i flera bestämmelser i den nya växtskyddslagen. Båda uttrycken används i den nya kontrollförordningen och bör ges samma betydelse i den nya växtskyddslagen. Hänvisningarna till kontrollförordningen bör vara dynamiska.

7.4 Föreskrifter om förbud och åtgärder som behövs för att skydda växter och växtprodukter

Bemyndiganden i den nu gällande lagstiftningen

I den nuvarande växtskyddslagen finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut om olika åtgärder för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare (5 §). Sådana föreskrifter får endast meddelas i fråga om växtskadegörare som allvarligt kan skada växter, växtprodukter, växtodlingar, skogar eller annan mark. Om det finns särskilda skäl får sådana föreskrifter också gälla i fråga om andra skadegörare under en tidsbegränsad period (3 §). Sådana särskilda skäl kan vara att förhindra omfattande och allvarlig skada eller att det föreligger ett brådskande behov av att vidta åtgärder beträffande en ny skadegörare. Föreskrifterna eller besluten i det enskilda fallet får avse förbud mot sådd eller plantering av växter, odling eller skörd av växter, förbud eller villkor för införsel, utförsel eller bortförande, innehav eller annan hantering av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat och kulturer av växtskadegörare. De kan även avse andra nödvändiga åtgärder i fråga om enskildas egendom.

EU-bestämmelser om karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare

Som utvecklats i avsnitt 6.2 innehåller växtskyddsförordningen direkt tillämpliga bestämmelser för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare, t.ex. förbud mot införsel, förflyttning, innehav, uppförökning eller frisläppande av växtskadegörare, förbud mot införsel och förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål, krav på anmälan vid misstänkt eller bekräftad förekomst av skadegörare samt om avgränsning av områden och att aktörer ska vidta åtgärder vid förekomst av karantänskadegörare. Växtskyddsförordningen innehåller också bemyndiganden för kommissionen att i genomförandeakter ange åtgärder som ska vidtas i fråga om särskilda karantänskadegörare.

Växtskyddsförordningen innehåller vidare ett förbud för yrkesmässiga aktörer att föra in reglerade EU-icke-karantänskadegörare

på vissa växter för plantering till EU eller att förflytta dem inom unionen. Kommissionen förtecknar i genomförandeakt vilka skadegörare som är reglerade EU-icke-karantänskadegörare och på vilka växter för plantering som de inte får förekomma vid införsel eller förflyttning. Kommissionen kan ange att skadegörarna inte får förekomma över vissa tröskelvärden på växterna. Även när det gäller dessa skadegörare innehåller förordningen bemyndiganden för kommissionen att i genomförandeakter föreskriva om åtgärder för att förhindra sådan förekomst.

Kompletterande nationella bestämmelser

Det kommer att finnas behov av att komplettera EU-bestämmelserna med nationella bestämmelser. I många fall kan detta ske genom verkställighetsföreskrifter eller föreskrifter som meddelas med stöd av regeringens restkompetens. Något bemyndigande i lagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter i sådana fall behövs inte. Verkställighetsföreskrifter skulle t.ex. kunna avse vilka uppgifter som ska ingå i en ansökan om att bemyndiga en yrkesmässig aktör att utfärda växtpass (artikel 89 växtskyddsförordningen), om att få märka träemballage enligt den internationella standarden ISPM 15 eller om att få reparera träemballage som är märkt enligt standarden (artikel 98). Med stöd av restkompetensen kan regeringen t.ex. bestämma vilken statlig myndighet som ska utföra uppgifter som behörig myndighet.

För att säkerställa att EU-bestämmelserna tillämpas effektivt behöver EU-förordningarna också kompletteras med nationella bestämmelser som innehåller skyldigheter för enskilda. Det gäller exempelvis växtskyddsförordningens krav om att behörig myndighet eller medlemsstaten ska vidta nödvändiga växtskyddsåtgärder vid bekräftad och misstänkt förekomst av vissa växtskadegörare (se avsnitt 7.2). I avsnitt 7.4.1 och 7.4.2 finns överväganden om vilka bemyndiganden som behövs för att komplettera EU-bestämmelserna.

Möjligheten att ha strängare nationella krav

I avsnitt 7.2 har bedömningen gjorts att det är möjligt att av växtskyddsskäl kunna tillämpa strängare krav i Sverige. Det gäller krav på att vidta förebyggande åtgärder och bekämpa karantänskadegörare eller reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Bedömningen är också att det är möjligt att med stöd av den nya lagen ställa krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte är karantänskadegörare om dessa växtskadegörare kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

I avsnitten nedan bedöms därför även i vilken utsträckning det i den nya växtskyddslagen bör finnas bemyndiganden som ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter som inte enbart kompletterar växtskyddsförordningen.

7.4.1 Åtgärder för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska också, utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, i det enskilda fallet få besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder.

Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som den nya växtskyddslagen kompletterar ska den myndighet som regeringen bestämmer få verkställa sådana beslut om det är nödvändigt för att utrota eller innesluta karantänskadegörare.

Föreskrifter eller beslut som förbjuder eller begränsar införsel till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat i unionen samt förflyttningar inom Sverige ska vara tidsbegränsade. Detta ska inte gälla om annat följer av Sveriges medlemskap i unionen.

Skäl för förslaget

Åtgärder för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare

Kommissionen får i genomförandeakter fastställa vilka åtgärder som ska vidtas mot en särskild EU-karantänskadegörare eller en potentiell sådan för att utrota den, eller om det inte bedöms vara möjligt, innesluta den för att hindra ytterligare spridning (artiklarna 28 och 30. Trots detta kan det finnas ett behov av att meddela nationella föreskrifter eller fatta beslut i det enskilda fallet om sådana åtgärder. I vilken utsträckning det finns ett sådant behov bestäms bl.a. av i vilken utsträckning kommissionen utnyttjar sitt bemyndigande. Det nationella utrymmet att meddela föreskrifter beror även på om kommissionen i sina genomförandeakter väljer att ställa krav på aktörerna eller på medlemsstaterna alternativt behörig myndighet. Om kommissionen anger vad medlemsstaten eller behörig myndighet ska göra eller säkerställa kan det vara nödvändigt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att i generella föreskrifter eller i beslut i det enskilda fallet ange vilka åtgärder som aktörer ska vidta.

Medlemsstaterna är också skyldiga att vidta åtgärder mot växtskadegörare som bedöms uppfylla kriterierna för EU-karantänskadegörare men som inte är förtecknade som sådana (artikel 29).

Vidare kan växtskyddsförordningens krav på att den behöriga myndigheten vid bekräftad förekomst av karantänskadegörare ska vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder för att utrota skadegöraren göra det nödvändigt att ställa krav på att aktörer ska vidta åtgärder (artiklarna 17, 29 och 33). Ett sådant behov kan också finnas eftersom en medlemsstat är skyldig att vidta åtgärder för att eliminera risken för spridning vid misstanke om att en karantänskadegörare förekommer (artiklarna 10, 29 och 33). Vid misstänkt eller konstaterad förekomst av en karantänskadegörare ska aktören vidta åtgärder för att förhindra spridning av skadegöraren (artiklarna 14 och 15; se mer i avsnitt 6.2). Det kan vara nödvändigt att i generella föreskrifter eller i beslut i det enskilda fallet specificera de åtgärder som aktörer ska vidta. I undantagsfall är det inte möjligt att avvakta att aktören ska vidta åtgärden med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av en karantänskadegörare.

Vid bekräftad förekomst av en karantänskadegörare ska den behöriga myndigheten avgränsa det område inom vilket åtgärder ska vidtas mot skadegöraren (artikel 18). Ett avgränsat område ska bestå av en angripen zon och en buffertzon. Avgränsningen kan också leda till rättsliga skyldigheter för enskilda om kommissionen i sina genomförandeakter föreskriver att vissa åtgärder ska vidtas i ett avgränsat område. Det kan därför vara lämpligt att kunna avgränsa områden i generella föreskrifter, eller, när det område som behöver avgränsas endast avser vissa enskilda fastigheter, genom ett beslut i det enskilda fallet.

Sammanfattningsvis behövs det således ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare. Sådana föreskrifter kan t.ex. avse förbud mot odling av gröda som är mottaglig för angrepp av skadegöraren, krav på att odling endast sker med utsäde som är resistent mot skadegöraren, att växter eller växtprodukter som har angripits av skadegöraren ska behandlas med växtskyddsmedel eller destrueras, att redskap som används i odling rengörs samt att införsel av växter, växtprodukter och skadegörare förbjuds eller begränsas. Det bör även vara möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att, utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, i det enskilda fallet besluta om sådana åtgärder. Utöver vad som följer av EU-bestämmelserna bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få verkställa sådana beslut om det är nödvändigt för att utrota eller innesluta karantänskadegörare. Det kan bli aktuellt i de situationer där det inte går att avvakta att en aktör utför åtgärden. Myndighetens kostnader för åtgärden bör inte ske på den enskildes bekostnad. I avsnitt 7.10.13 behandlas frågan om kontrollmyndighet ska ha rätt att vidta åtgärder för att åstadkomma rättelse på den enskildes bekostnad.

Införsel och förflyttning av karantänskadegörare

En förutsättning för att kunna meddela nationella föreskrifter vid införsel till Sverige från ett land utanför den Europeiska unionen eller en annan medlemsstat i unionen respektive vid förflyttning

inom Sverige är att EU-rätten medger det. Det innebär t.ex. att föreskrifter som begränsar den fria rörligheten endast undantagsvis kan meddelas (se avsnitt 7.2). Som angetts i det avsnittet finns det dock en möjlighet för en medlemsstat att under vissa förutsättningar tillfälligt begränsa införsel till och förflyttning inom sitt territorium av växter, växtprodukter, andra föremål och växtskadegörare från vissa tredjeländer eller andra medlemsstater, om de medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk vad avser införsel till, spridning och etablering inom medlemsstaten av en EU-karantänskadegörare eller en potentiell EU-karantänskadegörare (artikel 52 i växtskyddsförordningen). Den möjligheten bör kunna utnyttjas.

Den nya lagen bör därför innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela sådana föreskrifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör också kunna meddela beslut i det enskilda fallet. Föreskrifterna och besluten ska vara tidsbegränsade.

Vidare har kommissionen en möjlighet att i en genomförandeakt rikta krav mot medlemsstaterna när det gäller karantänskadegörare att t.ex. förbjuda införsel av vissa växter från ett visst tredjeland i stället för att utforma bestämmelsen som ett direkt tillämpligt förbud för enskilda att föra in växterna från det aktuella tredjelandet (se artiklarna 5.1, 30 och 32.2 i växtskyddsförordningen). Det finns därför ett behov av att kunna meddela föreskrifter som inte är tidsbegränsade om det behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Val mellan föreskrifter och beslut

I samband med ett angrepp av en karantänskadegörare kan det bli aktuellt med både föreskrifter och beslut i det enskilda fallet. Föreskrifter ska väljas när det gäller åtgärder av en generell natur som riktar sig till en stor eller en mer obestämd krets aktörer. Generella föreskrifter kan behöva kompletteras med beslut i det enskilda fallet för att anpassa åtgärderna mer i detalj till den specifika situationen, t.ex. den verksamhet som bedrivs eller om det rör sig om en ny karantänskadegörare för landet och då åtgärder snabbt behöver vidtas. Det är också möjligt att fatta vissa beslut i det enskilda fallet enligt EU-förordningarna.

Bestämmelser i direktiv om potatisskadegörare

Som konstaterats i avsnitt 3.2 finns det några äldre EU-direktiv med bestämmelser om bekämpning av vissa potatisskadegörare som enligt artikel 113.2 i växtskyddsförordningen ska gälla fram till den 1 januari 2022. Direktiven innehåller krav på medlemsstaterna att ha nationella bestämmelser om åtgärder för att bekämpa och hindra spridning av vissa skadegörare på potatis. Den nya växtskyddslagen måste därför ge utrymme för de nationella bestämmelser som behövs för att uppfylla kraven i direktiven. De aktuella potatisskadegörarna är förtecknade som EU-karantänskadegörare enligt kommissionens genomförandeförordning till artikel 5.2 i växtskyddsförordningen. Det nu föreslagna bemyndigandet tillsammans med bemyndigandet i 3 § utsädeslagen (1976:298) för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter för certifiering, bedöms vara tillräckligt för att genomföra direktivets bestämmelser under övergångsperioden. Bemyndigandena kan användas för att ändra det nationella genomförandet av direktiven men också för att upphäva de nationella föreskrifter som genomför dem.

Vissa bestämmelser i direktiv om kontroll ska tillämpas

Enligt artikel 165.2 i den nya kontrollförordningen ska relevanta artiklar i rådets direktiv 2000/29/EG tillämpas i stället för vissa bestämmelser enligt den nya kontrollförordningen i frågor som rör offentlig kontroll. Det gäller bestämmelser om införsel vid andra kontrollställen än gränskontrollstationer som ska tillämpas till och med den 13 december 2020. Det gäller också bestämmelser om kontrollfrekvens vid import som ska tillämpas till den 13 december 2022. Direktivet kan genomföras med stöd av det nu föreslagna bemyndigandet.

7.4.2 Åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder vid yrkesmässig odling av växter för plantering för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska även i det enskilda fallet få besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder.

Skäl för förslaget: Som konstaterats i avsnitt 6.2 får kommissionen, utöver förbudet i växtskyddsförordningen mot införsel till och förflyttning inom unionen av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering, i genomförandeakt föreskriva om åtgärder som ska vidtas för att förhindra förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering (artikel 37.4). Det rör sig om krav vid odling för att förebygga att reglerade EU-icke-karantänskadegörare förekommer på växter för plantering i en sådan omfattning att yrkesmässiga aktörer inte får förflytta dem inom unionen. Det kan handla om krav på att kontroller och provtagning utförs, att smittade växter tas bort, att odlingen sker i ett område som bedöms vara fritt från den aktuella skadegöraren och att utsäde eller annat växtförökningsmaterial som bedöms vara fritt från skadegöraren används vid odlingen. Det kan inte uteslutas att sådana genomförandeakter kan behöva kompletteras med nationella föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet. Som nämnts ovan beror det på hur kommissionen väljer att utforma sina bestämmelser.

Artikel 37.9 innehåller en möjlighet att ställa nationella krav på strängare åtgärder än vad som krävs enligt unionslagstiftningen (se avsnitt 7.2). Sådana krav kan avse förebyggande åtgärder för att undvika förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering. Den fria rörligheten får dock inte inskränkas. EU-förordningen ger inte heller utrymme för nationella regler om tillfälliga begränsningar av införsel till eller förflyttning inom unionen när det gäller reglerade EU-icke-karantänskadegörare och respektive växter för plantering.

För att säkerställa att nationella föreskrifter ska kunna meddelas om EU-bestämmelserna behöver kompletteras, att förebyggande åtgärder ska kunna vidtas som är anpassade för svenska förhållanden och för att det ska vara möjligt att skydda produktion som bedöms vara särskilt betydelsefull nationellt bör det vara möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering. Bemyndigandet bör begränsas till att gälla vid odling. Med hänsyn till att förbudet mot införsel och förflyttning endast gäller för yrkesmässiga aktörer är det rimligt att bemyndigandet dessutom begränsas till att gälla föreskrifter om odling som sker inom ramen för yrkesmässig verksamhet. Det bör också vara möjligt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att i det enskilda fallet besluta om sådana åtgärder.

7.4.3 Nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

Sådana föreskrifter ska få avse den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter, den som lagrar växter, växtprodukter eller andra föremål eller den som bedriver handel med växter, växtprodukter eller andra föremål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska även i det enskilda fallet få besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder.

Föreskrifterna eller besluten ska inte få förbjuda eller begränsa införsel till Sverige från ett tredjeland eller annan medlemsstat i Europeiska unionen. De ska inte heller få avse arter som är förtecknade som invasiva främmande arter av unionsbetydelse enligt förordning (EU) nr 1143/2014.

Skäl för förslaget

Åtgärder i skog till skydd för virkesproduktionen

I avsnitt 7.2 görs bedömningen att den nya växtskyddslagen bör ge utrymme för att kunna ställa krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte är karantänskadegörare, om dessa växtskadegörare kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Det bör därför i den nya lagen finnas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela sådana föreskrifter. Genom att använda formuleringen ”träd avsedda för virkesproduktion” i bemyndigandet finns möjlighet att meddela föreskrifter till skydd för all produktion och tillvaratagande av virke oavsett vad virket ska användas till. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör även i det enskilda fallet kunna besluta om sådana åtgärder.

En förutsättning för att nationella bestämmelser ska kunna meddelas är som beskrivs i avsnitt 7.2 att det är fråga om åtgärder som är av sådan karaktär att de inte står i konflikt med eller äventyrar växtskyddsförordningens målsättning om att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt för skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Vidare framhålls i avsnittet att en nationell reglering om växtskadegörare endast bör ställa krav på åtgärder som bedöms vara samhällsekonomiskt effektiva och kan motiveras av ett allmänt intresse att skydda virkesproducerande träd och träprodukter. De åtgärder som krävs ska vara proportionerliga och effektiva i relation till målsättningen att begränsa förekomsten av skadegöraren och därmed de skador den orsakar.

För att säkerställa samhällsekonomiskt effektiva åtgärder är det lämpligt att såväl föreskrifter som beslut i det enskilda fallet föregås av en riskvärdering där en avvägning görs mellan nyttan av minskad förekomst av växtskadegöraren, vilka genomförbara och effektiva åtgärder som finns, eventuella negativa konsekvenser av åtgärderna och kostnaderna för åtgärderna. Enligt 5 § förvaltningslagen får en myndighet ingripa i ett enskilt intresse endast om åtgärden kan antas leda till det avsedda resultatet. Åtgärden får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och får vidtas endast om det avsedda resultatet står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas

uppstå för den som åtgärden riktas mot. Eftersom utrotning av de aktuella skogsskadegörarna inte är möjlig bör syftet med åtgärderna i stället vara att minska förekomsten av dem för att därigenom minska skador i virkesproduktionen. Det är därför inte rimligt att ställa krav på lika ingripande åtgärder som då syftet är utrotning av en karantänskadegörare. Till skillnad från vad som gäller för karantänskadegörare är syftet alltså inte att förhindra introduktion, etablering och spridning. Åtgärder bör i stället vidtas för att begränsa förekomst och spridning av skadegörarna. Att det inte föreslås någon möjlighet till ersättning till aktörer som drabbas av ekonomiska förluster på grund av åtgärder som vidtas med anledning av dessa nationellt reglerade växtskadegörare (avsnitt 7.12) har betydelse vid proportionalitetsbedömningen av hur långtgående krav på åtgärder som kan riktas mot enskilda. Med hänsyn härtill kan det inte bli fråga om några mera ingripande krav på åtgärder.

Lämpligheten i en nationell reglering bör kontinuerligt utvärderas. Om kostnaden för åtgärderna i en framtid inte överstiger nyttan av dem, kan det mest lämpliga vara en avreglering.

I avsnitt 7.2 görs bedömningen att det inte är möjligt att nationellt begränsa införsel från tredjeländer eller andra medlemsstater av växter m.m. till skydd mot växtskadegörare som varken är karantänskadegörare eller reglerade EU-icke-karantänskadegörare (se underavsnittet ”Bör den nya lagen endast omfatta växtskadegörare som är karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare?”). Eftersom växtskadegörarna redan förekommer i Sverige skulle det dessutom vara oproportionerligt. Det bör tydliggöras i lagtexten att det inte är möjligt att begränsa sådan införsel från ett tredjeland eller en annan medlemsstat.

Det föreslagna bemyndigandet inkluderar möjligheten att meddela sådana föreskrifter om insektshärjning som i dag kan meddelas med stöd av bemyndigandet i 29 § skogsvårdslagen. I avsnitt 8.1 föreslås som en följd av detta nya bemyndigande att 29 § skogsvårdslagen ska upphävas och att en upplysning tas in i skogsvårdslagen om att bestämmelser om växtskadegörare finns i den nya växtskyddslagen och i de EU-bestämmelser som den nya växtskyddslagen kompletterar. Eftersom de åtgärder som i dag krävs för vissa insekter och som kan komma att krävas för att minska förekomsten av andra växtskadegörare som kan skada virkesproducerande träd i många fall är att betrakta som skogsskötselåtgärder

bör sådana bestämmelser på föreskriftsnivå hållas samman med andra bestämmelser om skogsskötsel. Att bemyndigandet rörande de nationellt reglerade skadegörarna finns i den nya växtskyddslagen förhindrar inte att Skogsstyrelsen även fortsättningsvis meddelar föreskrifter om nationellt reglerade växtskadegörare i vart fall om de avser åtgärder som ska vidtas i skogsmiljö.

Åtgärder i andra växtmiljöer än skog

Som beskrivits i avsnitt 7.2 kan en växtskadegörare som kan angripa träd avsedda för virkesproduktion också förekomma i andra växtmiljöer, t.ex. parker och trädgårdar. De kan i vissa fall också ha andra värdväxter än träd. För att kunna skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp av sådana skadegörare bör föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet kunna meddelas om förbud, begränsningar eller åtgärder i andra växtmiljöer än skog och i fråga om andra växter än träd och andra växtprodukter än sådana som har sitt ursprung i träd. Det bör därför vara möjligt att meddela föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet som riktar sig till andra än skogsägare och aktörer som är verksamma i skogsproduktion, t.ex. den som är ansvarig för en park eller en trädgård. Bemyndigandet bör utformas så att föreskrifterna eller besluten ska kunna avse den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter, den som lagrar växter, växtprodukter och andra föremål eller bedriver handel med växter, växtprodukter eller andra föremål. Uttrycken växtprodukter och andra föremål omfattar virke. I bedömningen av om åtgärder ska krävas i andra växtmiljöer än skog och vilka åtgärder som i så fall ska krävas, bör beaktas om den som måste följa förbudet eller begränsningarna eller vidta åtgärderna har nytta av att begränsa förekomsten av den aktuella skadegöraren.

Jordbruksverket bör vara den myndighet som ges rätt att meddela föreskrifter som gäller andra växtmiljöer än skog för att skydda träd avsedda för virkesproduktion mot nationellt reglerade växtskadegörare. Jordbruksverket bedöms i normalfallet också komma att ha föreskriftsrätten när det gäller de växtskadegörare som regleras på EU-nivå och utöva offentlig kontroll enligt EU:s växtskyddsförordning när det gäller dessa företag och andra aktörer. Skogsstyrelsen bör dock bibehålla den föreskriftsrätt de har i dag för att förebygga

uppkomsten av yngelhärdar vid lagring av virke i närheten av skog, eftersom sådan lagring i regel inleds på skogsmark men efterhand som virket förflyttas i logistikkedjan successivt sker i andra miljöer innan spridningsrisken upphör.

Invasiva främmande arter

I förordning (EU) nr 1143/2014 finns bestämmelser om invasiva främmande arter av unions- och medlemsstatsbetydelse (se avsnitt 3.5). EU-förordningen kompletteras av föreskrifter meddelade med stöd av 8 kap. miljöbalken. Om skadegöraren regleras som en invasiv främmande art av unionsbetydelse finns det inte skäl att även meddela föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet enligt det föreslagna bemyndigandet som avser nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog. Föreskrifter och beslut i det enskilda fallet bör därför inte kunna meddelas med stöd av bemyndigandet när det gäller skadegörare som är förtecknade som invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

7.5 Föreskrifter om egenkontroll

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att utöva en egenkontroll som är lämplig utifrån verksamhetens art.

Skäl för förslaget: I dag får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om skyldighet för företag som för exportändamål använder, producerar eller behandlar växtprodukter av trä som kan hysa växtskadegörare att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll (6 b § växtskyddslagen). Jordbruksverket har meddelat föreskrifter om egenkontroll av värmebehandling av sågat virke och träemballage för export.

Vid förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål inom unionen krävs att ett växtpass har utfärdats (se avsnitt 6.2). Yrkesmässiga aktörer som har bemyndigats att utfärda växtpass är

skyldiga att utföra undersökningar för att säkerställa att växter, växtprodukter och andra föremål bl.a. är fria från karantänskadegörare och att bestämmelser om reglerade EU-icke-karantänskadegörare är uppfyllda (artikel 87 i växtskyddsförordningen). En bemyndigad aktör som har för avsikt att utfärda ett växtpass ska vidare identifiera och övervaka kritiska moment i produktionsprocessen och förflyttningen (artikel 90.1). Kravet på undersökning och att identifiera och övervaka kritiska moment är att se som en form av egenkontroll.

Yrkesmässiga aktörer som är bemyndigade att utfärda växtpass har också möjlighet att inrätta riskhanteringsplaner för växtskadegörare, vilket är att betrakta som en form av frivillig utökad egenkontroll (artikel 91 i växtskyddsförordningen). Behörig myndighet ska godkänna planerna om de uppfyller vissa villkor. Kommissionen får i en genomförandeakt ange att den som har en godkänd riskhanteringsplan får kontrolleras med en lägre kontrollfrekvens (artikel 22 i den nya kontrollförordningen).

Utöver detta innehåller växtskyddsförordningen och kontrollförordningen inte någon reglering om att aktörer ska eller får utöva egenkontroll.

Växtskyddsförordningens krav på undersökning och att identifiera och övervaka kritiska moment när det gäller de yrkesmässiga aktörer som har bemyndigats att utfärda växtpass och möjligheten för sådana aktörer att frivilligt inrätta riskhanteringsplaner bedöms inte innebära ett hinder mot att ställa krav på aktörer att i andra fall inrätta system för egenkontroll, t.ex. i form av en riskhanteringsplan när det gäller en särskild karantänskadegörare. Kommissionen bedöms kunna ställa sådana krav i genomförandeakt (artiklarna 28 och 30). Som utvecklats i avsnitt 7.2 ger växtskyddsförordningen en möjlighet för medlemsstaterna att tillämpa strängare åtgärder än vad som krävs enligt unionslagstiftningen om det motiveras av växtskyddsskäl.

Det bör således även i fortsättningen vara möjligt att ställa krav på företag som för exportändamål använder, producerar eller behandlar växtprodukter av trä som kan hysa karantänskadegörare att utöva egenkontroll.

Det kan även finnas skäl att ställa krav på egenkontroll i annan verksamhet för att hålla risken för angrepp och spridning av växtskadegörare på en låg nivå.

Ett egenkontrollsystem kan innebära en mindre administrativ börda för företag jämfört med om motsvarande kontroll skulle utföras av kontrollmyndigheten. Ett exempel på när det kan vara möjligt att hålla den administrativa bördan för företaget på en lägre nivå än om kontrollmyndigheten utför uppgifter är när det gäller att ta fram det underlag som behövs för att behörig myndighet ska kunna utfärda sundhetscertifikat för export (artikel 100 i växtskyddsförordningen). Av artikel 88 i kontrollförordningen framgår att resultaten från företagens egenkontroll kan användas som underlag för att utfärda sundhetscertifikat om de kompletteras och bekräftas genom resultat från regelbundna offentliga kontroller. Sundhetscertifikatet ska intyga att de berörda växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen uppfyller importkraven gällande växtskydd i det berörda tredjelandet. För att kunna säkerställa detta kan det vara nödvändigt att dokumentera utfärda åtgärder, t.ex. vid odling av växter. Det är en uppgift som lämpligen kan utföras av det företag som avser att ansöka om sundhetscertifikat för export av det som produceras.

Det bör mot den beskrivna bakgrunden tas in ett bemyndigande i den nya lagen som ger rätt för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för den som bedriver yrkesmässig verksamhet på växtskyddsområdet att utöva egenkontroll av sin verksamhet. I bemyndigandet ingår att meddela föreskrifter om vilka moment som ska ingå i egenkontrollen. Det kan t.ex. handla om att vid behandling av trä ha rutiner för att säkerställa att det hettas upp till tillräcklig temperatur under viss tid, att den utrustning som används vid behandling kalibreras, att endast behandlat trä märks som behandlat samt att dokumentera de rutiner som används och att centrala moment utförs.

7.6 Föreskrifter om dokumentationsskyldighet

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att dokumentera uppgifter som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare.

Skäl för förslaget: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 5 a § i den nuvarande växtskyddslagen meddela föreskrifter för att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av de växtskadegörare som omfattas av lagen. Sådana föreskrifter kan bl.a. avse föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter, växtprodukter eller andra föremål ska föra anteckningar om verksamheten. Jordbruksverket får meddela sådana föreskrifter enligt förordningen om växtskydd m.m.

I EU:s växtskyddsförordning ställs det, när det gäller spårbarhet. krav på att dokumentera uppgifter. Bestämmelserna i artikel 69, innefattar bl.a. en skyldighet för en yrkesmässig aktör som tar emot eller levererar växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av krav på växtpass att ha dokumentation så att det går att identifiera den som levererade eller tog emot växterna, växtprodukterna eller föremålen. Enligt artikel 70 är dessa aktörer även skyldiga att inrätta system eller förfaranden för spårbarhet som gör det möjligt att identifiera förflyttningar av sådana växter, växtprodukter eller föremål inom och mellan deras egna verksamhetsplatser. Vissa aktörer som har en verksamhet som är begränsad till transport undantas från dokumentationskravet och kravet på att inrätta system och förfaranden för spårbarhet. Växtskyddsförordningen innehåller alltså endast begränsade krav på vilka uppgifter som ska dokumenteras. Dokumentation krävs inte av utförda åtgärder, t.ex. förebyggande åtgärder för att förhindra spridning av växtskadegörare eller åtgärder för att bekämpa skadegörare såsom att förstöra angripna växter eller växtprodukter.

Kontrollmyndigheten kan behöva tillgång till uppgifter om vilka åtgärder en yrkesmässig aktör har utfört för att bedöma om det krävs ytterligare åtgärder för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare. Kontrollmyndigheten kan även behöva tillgång till vissa uppgifter om hanteringen i övrigt av växter, växtprodukter eller andra föremål eller andra uppgifter för att kunna bedöma risken för att en växtskadegörare sprids. Sådana uppgifter kan också underlätta för myndigheten att snabbt kartlägga spridningen av en växtskadegörare. Om aktören har dokumenterat sådana uppgifter kan myndigheten med stöd av den bestämmelse om rätt till upplysningar som föreslås i avsnitt 7.10.9 få tillgång till dem hos aktören eller begära att aktören lämnar dem till myndigheten. Den bestämmelsen

motsvaras av en skyldighet för aktören i artikel 15.1 i den nya kontrollförordningen att ge myndigheten tillgång till uppgifterna.

I de föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet kan det vara lämpligt att begränsa ett krav på dokumentation till att avse viss verksamhet eller hantering av vissa växter, växtprodukter eller andra föremål. Kravet kan vidare begränsas till att avse ett begränsat geografiskt område där risken för spridning av en växtskadegörare bedöms vara förhöjd. Det kan också vara lämpligt att begränsa kravet till att gälla under en viss tid om risken bedöms vara tillfälligt högre.

Kraven på dokumentation i växtskyddsförordningen gäller inte för transportörer och icke yrkesmässiga aktörer. Även dessa kan hantera växter, växtprodukter eller andra föremål eller utföra åtgärder som kan innebära en risk för spridning av växtskadegörare. Personer som inte bedriver yrkesmässig verksamhet kan t.ex. odla växter i ett område där en växtskadegörare har konstaterats förekomma. En transportör kan transportera angripna växter eller växtprodukter till destruktion. Bemyndigandet att meddela föreskrifter om skyldighet att dokumentera en verksamhet eller hantering bör således omfatta såväl samtliga yrkesmässiga aktörer som icke yrkesmässiga aktörer som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål.

7.7 Föreskrifter om skyldighet för aktörer att registrera sig och att lämna uppgifter

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att ansöka om registrering av sin verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldighet för den som förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare och för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att lämna uppgifter till kontrollmyndigheten som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare.

Skäl för förslaget

Nuvarande reglering

Det har sedan tidigare funnits EU-regler, baserade på direktiv 2000/29/EG, som inneburit krav på att producenter och importörer av vissa växter, växtprodukter och andra föremål ska finnas upptagna i officiella register.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får enligt 5 a § i den nuvarande växtskyddslagen meddela föreskrifter för att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av de växtskadegörare som åtgärder får vidtas mot enligt lagen. Sådana föreskrifter får bl.a. avse föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter eller växtprodukter ska anmäla verksamheten till en viss myndighet. Jordbruksverket får meddela sådana föreskrifter enligt förordningen om växtskydd m.m.

De nya reglerna

Enligt artikel 65 i växtskyddsförordningen ska den behöriga myndigheten föra och uppdatera ett register över vissa i förordningen angivna yrkesmässiga aktörer som är verksamma på den berörda medlemsstatens territorium. Det gäller t.ex. sådana aktörer som för in eller inom unionen flyttar växter, växtprodukter och andra föremål för vilka det krävs ett sundhetscertifikat eller ett växtpass, aktörer som bemyndigats att utfärda växtpass samt yrkesmässiga aktörer som exporterar växter och växtprodukter för vilka det krävs ett sundhetscertifikat. Yrkesmässiga aktörer i områden som har avgränsats med anledning av att en karantänskadegörare förekommer där behöver endast registreras om de inte redan finns upptagna i ett annat officiellt register som de behöriga myndigheterna har tillgång till. Exempel på sådana register kan vara Lantmäteriets fastighetsregister och Statistiska centralbyråns företagsregister som innehåller koder som anger vilken verksamhet som företaget bedriver, t.ex. specialiserad butikshandel med blommor och andra växter, frön och gödselmedel och specialiserad butikshandel med virke och byggvaror.

Medlemsstaterna får enligt samma artikel besluta att ytterligare kategorier av odlare eller andra yrkesmässiga aktörer ska registreras

om det är motiverat med hänsyn till den skadegörarrisk som de växter som de odlar eller någon av deras verksamheter medför.

Den som omfattas av registreringsskyldigheten ska enligt artikel 66 lämna in en ansökan om registrering till behörig myndighet som bl.a. ska innehålla uppgifter om namn, vilken registreringspliktig verksamhet som bedrivs eller avses att bedrivas och på vilka platser samt vilka växter och växtprodukter som berörs av verksamheten. Om uppgifterna ändras ska aktören uppdatera sina uppgifter.

Det finns även i den nya kontrollförordningen ett krav på att de behöriga myndigheterna ska upprätta en förteckning över aktörer och hålla denna uppdaterad (artikel 10.2). Uttrycket aktör definieras i artikel 3.29 i den nya kontrollförordningen som varje fysisk eller juridisk person som har en eller flera av de skyldigheter som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och omfattar alltså även aktörer som inte är yrkesmässiga. Redan befintliga förteckningar får användas. De som är registrerade enligt växtskyddsförordningen behöver alltså inte också förtecknas enligt bestämmelsen i den nya kontrollförordningen. Kommissionen ska anta delegerade akter om fastställande av vilka kategorier av aktörer som ska undantas från förteckningsskyldigheten i de fall denna skulle innebära en administrativ börda för dem som inte står i proportion till den risk som deras verksamhet medför (artikel 10.3). De aktörer som ska förtecknas ska tillhandahålla den behöriga myndigheten aktuella uppgifter om åtminstone namn och juridisk form, vilken specifik verksamhet som de utför, inbegripet verksamhet som utförs genom distanskommunikation och uppgift om vilka platser som de kontrollerar (artikel 15.5). Kravet på förteckning kan i ljuset av detta inte anses innebära ett krav på att alla aktörer som omfattas av någon skyldighet enligt regelverket bör förtecknas. Kravet bör i stället läsas utifrån syftet med bestämmelsen, nämligen att möjliggöra för kontrollmyndigheterna att utföra offentlig kontroll, i den utsträckning som krävs för att säkerställa att bestämmelserna om bl.a. skyddsåtgärder mot växtskadegörare följs (artikel 10.1). Det bedöms därmed inte vara nödvändigt att förteckna aktörer som inte är av intresse för uppföljande kontroll eller av årliga återkommande kontroller t.ex. privatpersoner.

Det finns vissa yrkesmässiga aktörer som omfattas av kravet på att lämna uppgifter till en förteckning enligt nya kontrollförord-

ningen men inte av kravet på registrering enligt växtskyddsförordningen. Det gäller framför allt aktörer som ska övervakas enligt växtskyddsförordningen, t.ex. yrkesmässiga aktörer som har beviljats tillstånd att inneha en EU-karantänskadegörare för vetenskapliga ändamål (artikel 8 i växtskyddsförordningen), eller som är ansvariga för karantänstationer eller inneslutningsanläggningar (artiklarna 60–63 i växtskyddsförordningen). När det gäller aktörer som inte är yrkesmässiga bör kravet på att lämna uppgifter till en kontrollmyndighets förteckning framför allt avse aktörer som har mark eller bedriver odling där uppföljande kontroll behöver ske över en period p.g.a. angrepp av växtskadegörare.

Föreskrifter om skyldighet att ansöka om registrering

En effektiv kontroll fordrar att myndigheterna har tillgång till uppgifter om olika typer av aktörer och kontrollobjekt. Sådana uppgifter behövs för att underlätta kontrollmyndigheternas planering av den regelbundna kontrollen.

För att kunna bedriva en effektiv kontroll kan kontrollmyndigheten behöva registrera uppgifter om ytterligare typer av aktörer utöver de som ska finnas i registret enligt växtskyddsförordningen eller låta registret innehålla mer detaljerade uppgifter om kontrollobjekt utöver vad som krävs enligt förordningen. Förordningens möjlighet att kunna undanta aktörer från skyldigheten att ansöka om registrering bör också kunna utnyttjas om uppgifterna inte behövs för att myndigheten ska kunna bedriva sin kontroll.

Den nya växtskyddslagen bör mot den bakgrunden innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att ansöka om registrering av sin verksamhet. Bemyndigandet bör i likhet med EU-bestämmelserna begränsas till att avse yrkesmässiga aktörer.

Föreskrifter om uppgiftsskyldighet

För att kunna bedriva en effektiv kontroll kan kontrollmyndigheten behöva tillgång till mer detaljerade uppgifter om kontrollobjektet än som krävs enligt EU-förordningen.

Det kan även finnas behov av uppgifter som inte uppenbart är kopplade till ett kontrollobjekt eller en plats utan avser växter, växtprodukter, andra föremål, växtskadegörare, utförda åtgärder, hantering i övrigt eller andra uppgifter som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare.

Kontrollmyndigheten kan också behöva uppgifter för att kunna kontrollera efterlevnaden av föreskrifter som meddelats för att begränsa förekomsten av nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. En myndighet kan i det enskilda fallet med stöd av den bestämmelse om rätt till upplysningar som föreslås i avsnitt 7.10.9 begära att en aktör lämnar uppgifter till myndigheten. Det kan utöver detta finnas behov av generella föreskrifter om skyldighet att lämna vissa uppgifter för att underlätta kontrollen.

Det bör mot den beskrivna bakgrunden införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för den som förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare eller för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att lämna uppgifter till kontrollmyndigheten som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare. Det kan t.ex. avse uppgifter om växters eller växtprodukters ursprung, om vilket utsäde som har använts, växtföljd och utförda åtgärder. Bemyndigandet bör omfatta såväl yrkesmässiga som icke yrkesmässiga aktörer.

Med stöd av bemyndigandet är det möjligt att meddela föreskrifter om att den som bedriver egenkontroll inför Jordbruksverkets utfärdande av sundhetscertifikat för export ska informera kontrollmyndigheten om detta för att myndigheten ska kunna kontrollera att egenkontrollen utförs på ett korrekt sätt (se avsnitt 7.5).

7.8 Föreskrifter om anmälan vid införsel och undantag från skyldighet att anmäla förekomst av karantänskadegörare

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om skyldighet för den som till Sverige för in växter, växtprodukter, andra föremål eller växtskadegörare från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat att anmäla införseln.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska också få meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten att anmäla förekomst av karantänskadegörare.

Skäl för förslaget

Anmälan vid införsel

Med stöd av 5 § i den nuvarande växtskyddslagen kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om krav på anmälan vid införsel till Sverige av växter, växtprodukter, växtskadegörare, jord m.m.

I artikel 56 i den nya kontrollförordningen finns ett krav på förhandsanmälan av varor som ska kontrolleras vid gränskontrollstationer vid införsel till Europeiska unionen från ett tredjeland. Kommissionen får i en genomförandeakt ange när anmälan senast får göras innan införsel (artikel 58 i den nya kontrollförordningen).

Vissa varor från tredjeland behöver dock inte föras in vid gränskontrollstation. För dessa varor krävs inte heller kontroll av varje sändning. De omfattas därför inte av kravet i artikel 56 på förhandsanmälan. För dessa varor ska behörig myndighet utföra en riskbaserad offentlig kontroll regelbundet och med lämplig frekvens (artikel 44). Kommissionen kan för sådana varor i en delegerad akt ange i vilka fall och på vilka villkor de behöriga myndigheterna får kräva att aktörerna ska anmäla ankomsten av varorna (artikel 45). Det skulle t.ex. kunna gälla införsel av växter för vilka krav på sundhetscertifikat krävs enligt artikel 73 i växtskyddsförordningen. För att kunna utnyttja möjligheten att kräva anmälan av ankomst av varor till Sverige från tredjeland bör den nya växtskyddslagen innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som

regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att anmäla sådan införsel.

Det kan även finnas behov av att kunna ställa krav på förhandsanmälan när det gäller införsel av sändningar av trä från länder utanför den Europeiska unionen vid gränskontrollstationer som inte har regelbundna öppettider. Artiklarna 31 och 37.9 i växtskyddsförordningen innehåller dock begränsningar när det gäller vilka inskränkningar i den fria rörligheten som en medlemsstat kan göra. En förutsättning för att ställa sådana ytterligare krav på föranmälan är att det finns stöd för det i genomförande eller delegerade akter.

När det gäller varor som en aktör får levererade till sig från en annan medlemsstat får destinationsmedlemsstaten enligt artikel 9.7 i den nya kontrollförordningen, i den utsträckning som är absolut nödvändig för offentlig kontroll, kräva att aktören anmäler varornas ankomst. För att kunna utnyttja denna möjlighet bör bemyndigandet att meddela föreskrifter om anmälningsskyldighet även omfatta den som till Sverige för in växter, växtprodukter, andra föremål eller växtskadegörare från en annan medlemsstat i unionen.

Undantag från skyldigheten att anmäla förekomst av karantänskadegörare

Enligt nuvarande växtskyddslag ska var och en som konstaterar eller misstänker förekomst av en växtskadegörare som omfattas av föreskrifter som har meddelats med stöd av 3 § genast anmäla detta till den myndighet som regeringen bestämmer. Denna anmälningsskyldighet genomförde tidigare bestämmelser i direktiv 2000/29/EG. De växtskadegörare som omfattades av anmälningsskyldigheten var så kallade allvarliga växtskadegörare eller vad som kunde misstänkas vara allvarliga växtskadegörare som inte var etablerade i Sverige och vars spridning borde förhindras.

Växtskyddsförordningen innehåller motsvarande bestämmelser om anmälningsskyldighet vid konstaterad eller misstänkt förekomst av karantänskadegörare (artiklarna 14, 15 och 33). Liksom i växtskyddslagen i dag är anmälningsskyldigheten i växtskyddsförordningen inte begränsad till yrkesmässiga aktörer utan gäller för var och en. De växtskadegörare som omfattas av anmälningsskyldigheten är EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon. Yrkesmässiga aktörer är därutöver skyldiga att anmäla

konstaterad eller misstänkt förekomst av de potentiella EU-karantänskadegörare för vilka kommissionen har beslutat om tillfälliga åtgärder (artikel 14).

Den behöriga myndigheten kan besluta att anmälan av en särskild växtskadegörare inte behöver ske i ett visst område om förekomsten av skadegöraren är känd i det området (artiklarna 14.2 och 15.2). Om undantaget gäller en yrkesmässig aktör ska den behöriga myndigheten informera denne om att ett undantag beslutats. Med hänsyn till att anmälningsskyldigheten gäller för var och en kan det vara lämpligt att undantag från anmälningsskyldigheten anges i föreskrifter. Det bör därför finnas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från anmälningsskyldigheten i växtskyddsförordningen.

Anmälningsskyldigheten ska inte tillämpas om en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon påträffas i en angripen zon av ett avgränsat område som har inrättats för inneslutning av växtskadegöraren. Anmälningsskyldigheten ska inte heller tillämpas om en sådan växtskadegörare påträffats i en angripen zon av ett avgränsat område som omfattas av krav på utrotningsåtgärder under en period om åtta år eller längre tid (artiklarna 16 och 33). I båda fallen kan det vara svårt för den enskilde att bedöma om undantagen från anmälningsskyldigheten är tillämpliga. Det kan därför finnas behov av att i föreskrifter meddelade med stöd av ovan nämnda bemyndigande tydliggöra att anmälningsskyldigheten för en särskild växtskadegörare inte gäller i en angripen zon.

7.9 Föreskrifter om sundhetsintyg

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om nationella sundhetsintyg.

Skäl för förslaget: Enligt 7 a § växtskyddslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om sundhetsintyg. Förordningen om växtskydd m.m. innehåller bestämmelser om att Jordbruksverket efter ansökan får utfärda vissa

sundhetsintyg och ett bemyndigande för myndigheten att meddela ytterligare föreskrifter om sundhetsintyg. Lagen och förordningen innehåller också bestämmelser om överlämnande till en juridisk person att utfärda sundhetsintyg, se avsnitt 7.10.6.

I EU:s växtskyddsförordning finns bestämmelser om sundhetscertifikat och andra sundhetsintyg. Sundhetscertifikat krävs för införsel av vissa växter m.m. från tredjeland till unionen eller från tredjeland till en skyddad zon (artiklarna 71–75). Växtpass är ett sundhetsintyg som krävs vid förflyttning av vissa växter m.m. inom unionen och vid införsel till en skyddad zon från en annan del av unionen (artiklarna 79–82). Tredjeland kan ställa krav på sundhetscertifikat eller andra sundhetsintyg för att växter m.m. ska få föras in från unionen. Bestämmelser om sundhetscertifikat för export från unionen finns i artiklarna 100–101. Ett ytterligare sundhetsintyg är den märkning som görs av träemballage, trä och andra föremål i enlighet med den internationella standarden ISPM 15 (artiklarna 96–98).

En form av sundhetsintyg som inte regleras i växtskyddsförordningen är den märkning av trä som görs i form av det nationella KD 56°C/30 min-märket. Genom märkningen intygar företaget att träet har genomgått en värme- och torkningsbehandling enligt en standard som specificeras i Jordbruksverkets föreskrifter. Enligt Jordbruksverkets föreskrifter får endast aktörer som fått tillstånd av Jordbruksverket märka trä med sundhetsintyget i form av KD 56°C/30 min-märket. En förutsättning är att aktörerna bedriver egenkontroll. Med märkningen som grund kan Jordbruksverket utfärda sundhetscertifikat för export av träet.

För att kunna underlätta export till tredjeländer bör regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om nationella sundhetsintyg. Det gör det möjligt att behålla den nationella regleringen med KD 56°C/30 min-märket.

7.10 Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

7.10.1 Utgångspunkter

Bedömning: Bestämmelserna i den nya växtskyddslagen om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet bör så långt det är möjligt och lämpligt utformas på samma sätt i övriga lagar som kompletterar den nya kontrollförordningen.

Den nya kontrollförordningen är inte tillämplig på de föreskrifter och beslut som meddelas för att begränsa förekomsten av nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

Skäl för bedömningen: Den tidigare kontrollförordningen reglerade medlemsstaternas offentliga kontroll av att foder- och livsmedelsföretagarna följer de bestämmelser som unionen fastställt inom områdena foder, livsmedel, djurskydd och djurhälsa. Den tidigare kontrollförordningen gällde även i begränsad utsträckning växtskyddsområdet (i fråga om upprättande av fleråriga nationella kontrollplaner, kommissionens kontroll i medlemsstaterna och unionens kontroll i tredjeländer, se avsnitt 3.3). Kontrollbestämmelser inom växtskyddsområdet fanns huvudsakligen i direktiv 2000/29/EG och i direktiven om bekämpning av vissa potatisskadegörare (se avsnitt 3). Direktivens bestämmelser har genomförts genom växtskyddslagen och förordningen om växtskydd m.m. samt i Jordbruksverkets föreskrifter.

I mars 2017 antogs en ny kontrollförordning, som från den 14 december 2019 ersätter den tidigare kontrollförordningen. Förordningen ska tillämpas på flera nya områden, däribland växtskyddsområdet. Vissa särbestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet finns dock i växtskyddsförordningen (se avsnitt 6.2).

Att den nya kontrollförordningen även ska tillämpas på växtskyddsområdet har betydelse för utformningen av den nya växtskyddslagen. Som redogörs för i följande avsnitt är det nödvändigt att komplettera den nya kontrollförordningen med nationella

bestämmelser, bl.a. med mer detaljerade bestämmelser om hur kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas, möjlighet att använda vitesinstrumentet och finansiering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. I syfte att underlätta för de myndigheter som ska tillämpa såväl EU-bestämmelserna som de nationella bestämmelserna bör bestämmelserna i den nya växtskyddslagen så långt det är möjligt och lämpligt utformas på samma sätt som i övriga lagar som kompletterar den nya kontrollförordningen.

7.10.2 Uttrycken offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

Förslag: Uttrycket offentlig kontroll ska i den nya växtskyddslagen betyda offentlig kontroll enligt den nya kontrollförordningen och kontroll i övrigt av att lagen och föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen följs.

Uttrycket annan offentlig verksamhet ska i den nya lagen betyda annan offentlig verksamhet enligt den nya kontrollförordningen och sådan offentlig verksamhet som i övrigt utförs med stöd av lagen och föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen.

Skäl för förslaget: I den nya kontrollförordningen avses med offentlig kontroll verksamhet som utförs av de behöriga myndigheterna eller av de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen har delegerats för att verifiera att aktörerna följer förordningen och de bestämmelser som avses i artikel 1.2 samt att djur eller varor uppfyller kraven enligt dessa bestämmelser, inbegripet för utfärdandet av officiella intyg eller officiella attesteringar (artikel 2.1). Av artikel 1.2 framgår att förordningen omfattar offentlig kontroll för att säkerställa att lagstiftningen följs i fråga om skyddsåtgärder mot växtskadegörare. Till skillnad från den tidigare kontrollförordningen innehåller den nya förordningen inte någon definition av uttrycket kontroll. Av skälen till förordningen (framför allt skäl 15 och 16) kan dock den slutsatsen dras att avsikten inte är att ändra innebörden av detta uttryck.

Enligt artikel 2.1 i den tidigare kontrollförordningen avses med offentlig kontroll varje form av kontroll som utförs av den behöriga myndigheten eller av unionen i syfte att kontrollera efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd. Med kontroll avses enligt artikel 2.2 kontroll av om specificerade krav har uppfyllts, genom undersökning och bedömning av sakligt underlag. Med offentlig kontroll avses således det operativa förfarandet som regleras genom förordningen. Annan verksamhet än den operativa kontrollen såsom exempelvis rådgivning, allmän information och utvecklingsstöd m.m. omfattas inte av uttrycket offentlig kontroll såsom det har definierats i den tidigare kontrollförordningen.

En grundläggande förändring i den nya kontrollförordningen är att det nya uttrycket annan offentlig verksamhet införs som benämning på offentlig verksamhet som inte är offentlig kontroll. Annan offentlig verksamhet definieras i artikel 2.2 som ”annan verksamhet än offentlig kontroll, som utförs av de behöriga myndigheterna eller av de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer till vilka viss annan offentlig verksamhet har delegerats i enlighet med denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2, däribland verksamhet för att kontrollera om det förekommer djursjukdomar eller växtskadegörare, förebygga eller begränsa spridningen av sådana djursjukdomar eller växtskadegörare, utrota dessa djursjukdomar eller växtskadegörare, bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar”.

Rådssekretariatet har i ett dokument daterat den 4 september 2013 (nr 13179/13 i ärende 2013/0140) gett ytterligare exempel på annan offentlig verksamhet. Där anges som exempel bl.a. verkställighetsåtgärder eller korrigerande åtgärder vid bristande efterlevnad, vilket skulle kunna vara t.ex. utfärdande av förelägganden. Andra exempel är hantering av förteckningar över aktörer, kartläggning av förekomst av växtskadegörare, epidemiologiska undersökningar av livsmedelsburna utbrott, anmälan eller underrättelse om djursjukdomar och växtskadegörare samt koordinering, förberedelse och övervakning av genomförandet av den fleråriga nationella kontrollplanen och årlig rapportering. Utfärdande av officiella intyg eller officiella attesteringar är enligt dokumentet annan offentlig verksamhet medan den kontroll som en behörig myndighet utför i syfte

att utfärda ett officiellt intyg eller en officiell attestering är offentlig kontroll. Vägledning och rådgivning till aktörer om unionslagstiftningen och dess tillämpning är ytterligare exempel på annan offentlig verksamhet. Även utseende av officiella laboratorier samt revision av dessa utgör annan offentlig verksamhet. Detsamma gäller utseende av och förteckning över gränskontrollstationer samt revision av dessa. De exempel som tas upp i rådssekretariatets dokument ska inte ses som uttömmande. Exempelvis bör även den behöriga myndighetens prövning eller åtgärder, med undantag för offentlig kontroll, med anledning av en anmälan eller ansökan om registrering av en verksamhet anses vara annan offentlig verksamhet.

Den nya kontrollförordningen innehåller bestämmelser om offentlig kontroll och om annan offentlig verksamhet som ska tillämpas direkt av de behöriga myndigheterna. Kommissionen ges vidare befogenhet att meddela närmare bestämmelser om hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas genom delegerade akter och genomförandeakter. Den nya kontrollförordningen ger också utrymme för medlemsstaterna att föreskriva om kompletterande bestämmelser. Det finns därför ett behov av att använda såväl uttrycket offentlig kontroll som uttrycket annan offentlig verksamhet i de lagar som berörs av den nya kontrollförordningen, däribland i den nya växtskyddslagen.

Uttrycken offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet definieras i den nya kontrollförordningen. För att underlätta tillämpningen bör det i den nya växtskyddslagen finnas en hänvisning till definitionerna av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i den nya kontrollförordningen.

Den nya kontrollförordningen är inte tillämplig när det gäller kontroll av föreskrifter och beslut som meddelas för att begränsa förekomsten av nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. En sådan kontroll är i strikt bemärkelse inte offentlig kontroll i den nya kontrollförordningens mening. Det finns däremot både praktiska och lagtekniska fördelar med att använda ett och samma uttryck för all kontroll (och annan offentlig verksamhet) som utförs enligt lagen. Av definitionerna i lagen bör därför framgå att med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i lagen avses både offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt den nya kontrollförordningen och kontroll och

offentlig verksamhet i övrigt enligt lagen och föreskrifter eller beslut meddelade med stöd av lagen. Detta innebär inte att EU-förordningarna blir tillämpliga på de nationellt reglerade växtskadegörarna.

7.10.3 Kontrollmyndigheter

Förslag: Jordbruksverket och andra statliga myndigheter utövar offentlig kontroll i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Kontrollmyndigheterna ska även utföra annan offentlig verksamhet i enlighet med vad som framgår av lagen och vad regeringen bestämmer.

Jordbruksverket ska samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

Bedömning: Skogsstyrelsen bör ha uppgiften att samordna övriga myndigheter och lämna råd och hjälp i denna verksamhet när det gäller de nationella föreskrifter och beslut som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp.

Skäl för förslaget

För vart och ett av de områden som omfattas av den nya kontrollförordningens tillämpningsområde ska medlemsstaterna utse den eller de behöriga myndigheter som ska ha ansvaret för att organisera eller utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (artikel 4 i den nya kontrollförordningen).

I den nuvarande växtskyddslagen och förordningen om växtskydd m.m. finns bestämmelser om vilka myndigheter som ska utöva kontroll och utföra bekämpningsåtgärder och andra myndighetsåtgärder. Uttrycket offentlig kontroll används inte i den nuvarande växtskyddslagstiftningen, med ett undantag, bestämmelsen om rätt till upplysningar och att ta del av handlingar i 6 a §.

Kontroll och tillsyn enligt gällande regelverk

Enligt förordningen om växtskydd m.m. ansvarar Tullverket för att övervaka att det inte förs in växter, växtprodukter eller jord, kompost, gödsel eller annat odlingssubstrat eller växtskadegörare i strid mot föreskrifter om förbud mot eller villkor för införsel eller föreskrifter om att sådana varor endast får införas mot uppvisande av sundhetsintyg. Tullverket ska även kontrollera att införseln inte sker i strid mot växtskyddsförordningen eller den nya kontrollförordningen. Samma ansvar har företag som enligt tullförordningen (2016:287) utövar tullkontroll över varor, t.ex. postföretag. Tullverket ska även förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor enligt förordningen (2016:1332) med instruktion för Tullverket samt bedriva viss utrednings- och åklagarverksamhet i fråga om brott mot bestämmelser om in- och utförsel av varor.

I Tullverkets uppgift att övervaka att det inte förs in växter, växtprodukter m.m. i strid mot regelverket ingår att se till att varor vilkas införsel till Sverige från tredjeland är förbjuden eller belagd med villkor deklareras korrekt i anmälan av varorna till tullbehandling av den som vill föra in dem. Att inte anmäla en vara till tullbehandling eller lämna oriktiga uppgifter vid tullbehandling är straffbelagt enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Som redogjorts för ovan har Tullverket en roll i att förebygga och motverka sådan brottslighet.

Med hjälp av uppgifter i deklarationen om bl.a. ursprung och koden för typ av vara kan Tullverket se om införsel av varorna är förbjuden eller om det krävs att vissa villkor är uppfyllda för att införsel ska få ske (s.k. restriktionsbelagda varor). Sådana villkor kan t.ex. vara att varorna åtföljs av ett sundhetscertifikat och är fria från karantänskadegörare. Om särskilda villkor ska vara uppfyllda godkänner Tullverket endast införseln om den ansvariga myndigheten har kontrollerat och bedömt att de växtskyddsmässiga villkoren är uppfyllda.

Jordbruksverket ansvarar för att kontrollera att de restriktionsbelagda varorna ur växtskyddssynpunkt uppfyller gällande krav på t.ex. sundhetscertifikat och frihet från karantänskadegörare. Den som vill föra in sådana varor är skyldig att anmäla varorna för kontroll till Jordbruksverket innan de kommer till kontrollplatsen.

Om varorna uppfyller kraven ur växtskyddssynpunkt godkänner Jordbruksverket sändningen.

Jordbruksverket ansvarar vidare för kontroll över att det inte förs in eller sprids några varor i strid mot EU-bestämmelserna, mot förordningen om växtskydd m.m. eller mot föreskrifter som har meddelats med stöd av förordningen.

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet för de föreskrifter om insektshärjning som meddelas enligt 29 § skogsvårdslagen.

Åtgärder för att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare enligt gällande regelverk

Jordbruksverket leder och samordnar åtgärder för att bekämpa och hindra spridning av växtskadegörare och för att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av växtskadegörare enligt förordningen om växtskydd m.m. Jordbruksverket får meddela föreskrifter om att länsstyrelsen ska medverka vid sådana åtgärder (7 § samma förordning). När det gäller vissa växtskadegörare som angriper potatis har Jordbruksverket meddelat föreskrifter om att länsstyrelsen ska ta fram underlag som behövs för att Jordbruksverket ska kunna fatta beslut om åtgärder och avgränsa det område där åtgärderna ska vidtas, att länsstyrelsen ska föra förteckning över sådana områden samt att länsstyrelsen ska utföra tillsyn av att åtgärder följs och att ge undantag från Jordbruksverkets föreskrifter för viss odling.

Skogsstyrelsen är tillsynsmyndighet för de föreskrifter om insektshärjning som meddelas enligt 29 § skogsvårdslagen.

Offentlig kontroll enligt det nya regelverket

Det saknas skäl att ändra den nuvarande ansvarsfördelningen mellan myndigheterna på växtskyddsområdet. Jordbruksverket bör därför som en huvudregel ha ansvar för den offentliga kontrollen. Detta bör framgå av lagen. För viss offentlig kontroll kan omständligheterna dock vara sådana att andra statliga myndigheter än Jordbruksverket bör ansvara för kontrollen. Tullverket bör t.ex. även i fortsättningen utöva den övervakning av införsel av växter m.m. som myndigheten ansvarar för i dag. Det bör även vara möjligt

för länsstyrelsen att kunna utföra vissa kontroller, såsom kontroller inför export av växter m.m. Som beskrivs i avsnitt 6.2 innebär den nya kontrollförordningen utökade krav på kontroller vid införsel från tredjeland. Det kan därför vara aktuellt att myndigheter som har personal på orter där Jordbruksverket inte finns representerat utför sådana kontroller i stället för Jordbruksverket. Det gäller framför allt dokumentkontroll, dvs. kontroll av att sundhetscertifikat vid införsel från tredjeland är i original eller kontroll av undertecknad förklaring enligt artikel 47 i växtskyddsförordningen vid transitering genom Sverige från ett tredjeland till ett annat tredjeland. Myndigheter som skulle kunna komma i fråga för sådana uppgifter är Tullverket, länsstyrelsen, Livsmedelsverket och Skogsstyrelsen. Det kan ske utan att kvaliteten på kontrollerna riskeras och vara mer kostnadseffektivt än att de utförs av Jordbruksverket. Det kan även vara aktuellt att Skogsstyrelsen utför vissa kontroller hos träföretag som exporterar virke eller tillverkar träemballage. Det bör därför finnas en möjlighet för regeringen att kunna föreskriva om vilken myndighet som ska utöva offentlig kontroll. Det bör finnas en upplysning om detta i lagen.

Skogsstyrelsen bör vara ansvarig för kontroller i skogsmiljö samt för att förebygga uppkomsten av yngelhärdar vid lagring av virke i närheten av skog när det gäller föreskrifter eller beslut som meddelas för att begränsa förekomsten av nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion, medan det kan vara lämpligt att Jordbruksverket utför sådana kontroller i andra växtmiljöer, t.ex. i jordbruk, trädgårdar och parker.

Annan offentlig verksamhet

Uttrycket annan offentlig verksamhet täcker såsom framgått i avsnitt 7.10.2 många varierande uppgifter, alltifrån serviceuppgifter gentemot allmänheten som information och rådgivning till att utföra inventeringar för att kontrollera förekomsten av växtskadegörare. Alla beslut som myndigheterna fattar och faktiska åtgärder som de vidtar i syfte att bekämpa eller hindra spridning av en växtskadegörare är att se som annan offentlig verksamhet. Det förhållandet att annan offentlig verksamhet omfattar så många varierande uppgifter

innebär att det kan vara flera olika myndigheter som utövar offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Den närmare ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör därför även när det gäller annan offentlig verksamhet bestämmas av regeringen.

Begreppen behörig myndighet och kontrollmyndighet

I den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen används begreppet behörig myndighet. En sådan myndighet kan ha till uppgift att organisera eller utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet (artikel 4 i den nya kontrollförordningen). I lagen bör ordet kontrollmyndighet användas för den behöriga myndighet som utövar offentlig kontroll. Kontrollmyndigheterna ska även enligt förslaget utföra annan offentlig verksamhet i enlighet med vad regeringen bestämmer. Myndighetens roll blir då tydlig för aktörerna. Kontrollmyndighet är även det begrepp som används i de andra lagar som kompletterar den nya kontrollförordningen, t.ex. livsmedelslagen.

Enligt den nya kontrollförordningen åligger det i några fall medlemsstaterna att ansvara för vissa uppgifter. Bland annat ska medlemsstaterna enligt artikel 111 se till att den fleråriga nationella kontrollplanen som avses i artikel 109.1 tillhandahålls allmänheten och på begäran förse kommissionen med den senaste uppdaterade versionen av kontrollplanen. Det bör tydligt framgå i vilka fall som kontrollmyndigheterna även ska utföra de uppgifter som ankommer på en medlemsstat. Det behöver dock inte anges i lag.

Samordningsansvar

Medlemsstaten ska säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är enhetlig och verkningsfull (artikel 4.2 i den nya kontrollförordningen). Om ansvaret för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet fördelas på flera myndigheter ska medlemsstaten säkerställa en effektiv och verkningsfull samordning mellan berörda myndigheter (artikel 4.2 i den nya kontrollförordningen). Den nya kontrollförordningen ställer också krav på rapportering från medlemsstaterna till kommissionen (se bl.a. artikel 113). Medlemsstaten ska utse en myndighet för att samordna

samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater avseende offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Bedömningen är att Jordbruksverket på grund av sin centrala roll när det gäller skyddet mot växtskadegörare bör ha ett samordningsansvar för övriga kontrollmyndigheters verksamhet inom det området samt ett ansvar att lämna råd och hjälp i denna verksamhet. Detta bör framgå direkt av lagen i likhet med vad som gäller enligt t.ex. livsmedelslagen när det gäller Livsmedelsverkets samordningsansvar på livsmedelsområdet. Skogsstyrelsen bör ha motsvarande ansvar när det gäller de nationella föreskrifter och beslut som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp. Det bör finnas en möjlighet för regeringen att justera ansvarsfördelningen mellan myndigheterna.

Samordning är också viktig om uppgifter lämnas över till organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda av en kontrollmyndighet. Vid överlämnande av uppgifter till organ och fysiska personer finns det en skyldighet för den behöriga myndighet som lämnar över uppgifter att säkerställa att det finns arrangemang som säkerställer en effektiv och verkningsfull samordning med den som uppgiften lämnas över till (artiklarna 29 c och 30 c i den nya kontrollförordningen). Den som lämnar över uppgiften är vidare den som bäst säkerställer att en lämplig samordning sker. Det kan göras i samband med att uppgifterna lämnas över. Det finns därför inte skäl att reglera frågan särskilt i den nya växtskyddslagen.

7.10.4 Råd och information till enskilda

Förslag: Den myndighet som utövar offentlig kontroll ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt regelverket.

Skäl för förslaget: I flera av de lagar som omfattas av den nya kontrollförordningens tillämpningsområde finns en bestämmelse som innebär att den myndighet som utövar offentlig kontroll ska underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt regelverket genom rådgivning, information och annat stöd (se bl.a.

12 § andra stycket livsmedelslagen). En sådan bestämmelse saknas i den nu gällande växtskyddslagen.

En skyldighet för myndigheter att utföra aktuella serviceuppgifter följer även av förvaltningslagen. Enligt 6 § förvaltningslagen ska en myndighet bl.a. se till att kontakterna med enskilda blir smidiga och enkla. Myndigheten ska även lämna den enskilde sådan hjälp att han eller hon kan ta till vara sina intressen. Hjälpen ska ges i den utsträckning som är lämplig med hänsyn till frågans art, den enskildes behov av hjälp och myndighetens verksamhet.

Trots detta görs det i Ds 2018:41 bedömningen att en bestämmelse om att den myndighet som utövar offentlig kontroll genom rådgivning, information och annat stöd ska underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt regelverket bör finnas kvar i de lagar som omfattas av den nya kontrollförordningens tillämpningsområde.

Motivet till den bedömningen är att det i den nationella livsmedelsstrategin som antogs av riksdagen den 20 juni 2017 betonas att arbetet med att förenkla för företagen inom livsmedelskedjan även fortsatt är högt prioriterat. Det konstateras i strategin att företag i livsmedelskedjan berörs av ett stort antal regler som i hög grad är EU-styrda. Regelverken är komplexa och det finns därför anledning att fortsätta att utveckla det arbete som de svenska myndigheterna gör på EU-nivå och på nationell nivå för att förenkla för företagen. Det bör vara lätt för företagen att förstå och följa reglerna. Mot den bakgrunden görs i Ds 2018:41 bedömningen att det av tydlighetsskäl och i linje med vad som anförs i livsmedelsstrategin bör finnas en särskild bestämmelse som innebär en skyldighet för kontrollmyndighet att genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt regelverket. Det saknas skäl att göra en annan bedömning när det gäller den nya växtskyddslagen.

7.10.5 Kontrollmyndigheternas skyldighet att beivra överträdelser

Förslag: Kontrollmyndigheterna ska verka för att överträdelser av lagstiftningen beivras.

Skäl för förslaget: En bestämmelse som uttryckligen anger att kontrollmyndigheterna är skyldiga att verka för att överträdelser av den nya växtskyddslagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller av de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna är ett viktigt incitament för kontrollmyndigheterna att medverka till lagföring av brott och aktivt använda vites-instrumentet (se avsnitt 7.10.12). En sådan bestämmelse finns sedan tidigare i bl.a. livsmedelslagen. Bedömningen är att den nya växt-skyddslagen bör innehålla en motsvarande bestämmelse.

7.10.6 Överlämnande av uppgifter i offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till organ och fysiska personer

Bedömning: Det behövs inte någon bestämmelse i den nya växtskyddslagen som ger en myndighet rätt att överlåta till ett organ, en fysisk person eller en officiell växtskyddsinspektör att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Förslag: Det ska upplysas om att den nya kontrollförordningen innehåller bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett organ eller till en fysisk person. Lagen ska också innehålla en upplysning om att behörig myndighet enligt förordningen får utse en officiell växtskyddsinspektör.

Det ska finnas en motsvarighet till den nuvarande växt-skyddslagens bestämmelse om förvaltningslagens tillämpning för kontrollorgan när det gäller offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som överlämnas till organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter eller officiella växtskyddsinspektörer.

Skäl för förslaget och bedömningen

Gällande lagstiftning

Av den nuvarande växtskyddslagen följer att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person att i samband med införsel av växter, växtprodukter och växtskadegörare m.m. besluta om vissa i lagen angivna åtgärder, t.ex. om smittrening, förstöring av växter eller växtprodukter eller begränsningar i rätten att använda dem (5 §). Överlåtelsen får även avse beslut om förbud eller villkor för införsel eller bortförande av växter etc. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får vidare till ett sådant kontrollorgan överlåta att i ett enskilt fall besluta om provtagning eller undersökning av t.ex. växter eller växtprodukter för att kartlägga förekomst av, fastställa frihet från och kontrollera spridning av växtskadegörare (5 a §). De uppgifter som kan överlåtas till ett enskilt kontrollorgan är av sådant slag att de innefattar myndighetsutövning.

I förordningen om växtskydd m.m. har regeringen överlämnat till Jordbruksverket att överlåta rätten att fatta sådana beslut till ett enskilt kontrollorgan som är juridisk person. Jordbruksverket har inte utnyttjat den möjligheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också överlämna till en juridisk person att utfärda sådana sundhetsintyg som krävs vid förflyttning inom Europeiska unionen (växtpass) och vid export av växter och växtprodukter (7 a § växtskyddslagen). Regeringen har i förordningen om växtskydd m.m. delegerat till Jordbruksverket att överlämna rätten att utfärda sådana intyg. Jordbruksverket har i beslut i det enskilda fallet överlämnat rätten att utfärda växtpass till juridiska personer som producerar eller handlar med växter och växtprodukter. Då överlämnandet endast avser utfärdande av växtpass för egna växter eller växtprodukter är det inte fråga om överlämnande av myndighetsutövning till enskild.

Skogsvårdslagen innehåller inte någon möjlighet att lämna över uppgifter som rör bestämmelserna om insektshärjning till enskilda.

Den nya kontrollförordningen

Enligt den nya kontrollförordningen kan uppgifterna att utöva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet delegeras till ett eller flera organ med delegerade uppgifter eller till en eller flera fysiska personer (artiklarna 28 och 31). Ett organ med delegerade uppgifter definieras enligt artikel 3.5 som en separat juridisk person till vilken de behöriga myndigheterna har delegerat vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen eller vissa uppgifter med koppling till annan offentlig verksamhet.

Av artikel 31.3 framgår vilka begränsningar som finns när det gäller möjligheten för myndigheterna att delegera uppgifter till juridiska eller fysiska personer. Enligt artikeln får de behöriga myndigheterna inte delegera beslut om åtgärder vid bristande efterlevnad enligt artikel 138.1 b, 138.2 och 138.3. Utöver de allmänna bestämmelserna om åtgärder vid bristande åtgärder i artikel 138 innehåller kontrollförordningen särskilda bestämmelser om vilka åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta vid bristande efterlevnad av reglerna i samband med att varor förs in i unionen från tredjeland (artiklarna 66–69). Dessa bestämmelser är mer detaljerade än artikel 138. Besluten kan vara lika långtgående som de beslut som en behörig myndighet får fatta enligt artikel 138. Även om förbudet enligt artikel 31.3 att delegera beslut om åtgärder vid bristande efterlevnad till sin ordalydelse inte omfattar beslut enligt artiklarna 66–69 kan det inte anses ha varit avsikten att dessa beslut skulle kunna delegeras till organ eller fysiska personer, eftersom sådana beslut inte kan anses lämpliga att delegera. Förbudet enligt artikel 31.3 att delegera beslut vid bristande efterlevnad till organ eller fysiska personer bedöms därför även omfatta dessa beslut.

I den nya kontrollförordningen finns vidare bestämmelser om villkor för delegeringen. Den som uppgifterna delegeras till ska bl.a. ha den sakkunskap, utrustning och infrastruktur som krävs för att fullgöra uppgiften och vara opartisk och fri från intressekonflikter (artiklarna 29–31). Förordningen innehåller också bestämmelser om skyldigheter för såväl de delegerande myndigheterna som för organen med delegerade uppgifter och de fysiska personer som delegerats vissa uppgifter. T.ex. ska organen och de fysiska personerna meddela resultaten av offentlig kontroll och annan

offentlig verksamhet som de genomfört till de delegerande myndigheterna och ge de behöriga myndigheterna tillträde till deras lokaler och anläggningar samt samarbeta med och bistå dem (artikel 32). De delegerande myndigheterna ska å sin sida bl.a. organisera inspektioner av sådana organ och fysiska personer samt helt eller delvis återkalla sin delegering när det finns belägg för att ett sådant organ eller en sådan fysisk person inte på ett korrekt sätt utför de uppgifter som delegerats eller om de underlåter att utan dröjsmål vidta lämpliga åtgärder mot brister som har konstaterats vid en offentlig kontroll (artikel 33).

I den nya kontrollförordningen finns även bestämmelser om officiella växtskyddsinspektörer. En officiell växtskyddsinspektör är en fysisk person som genom anställning eller på annat sätt har utsetts av den behöriga myndigheten (artikel 3.33). I artikel 5 finns bestämmelser om utseende av en sådan inspektör. Det är bl.a. ett krav att denne ska vara fri från intressekonflikter. En aktör är skyldig att ge en sådan inspektör tillträde, upplysningar m.m. om inspektören utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet (artikel 15.6).

Som konstaterats i avsnitt 7.10.1 är den nya kontrollförordningen inte tillämplig på nationella föreskrifter som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp. Det är alltså inte möjligt att delegera uppgifter som avser kontroll av sådana föreskrifter med direkt stöd av den nya kontrollförordningen. Det samma gäller EU-förordningens bestämmelser om utseende av officiell växtskyddsinspektör.

Växtskyddsförordningen

Som beskrivits ovan innehåller den nya kontrollförordningen allmänna bestämmelser om delegering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Växtskyddsförordningen innehåller bestämmelser om att en behörig myndighet ska bemyndiga en yrkesmässig aktör som uppfyller vissa krav att utfärda växtpass eller att märka träemballage och trä med ISPM 15-märket (artikel 89 respektive artikel 98). Att utfärda växtpass eller att märka enligt standarden är en s.k. officiell attestering som utfärdas av aktörerna under den behöriga myndig-

hetens överinseende (artikel 3.28 i den nya kontrollförordningen). Bestämmelserna gör det möjligt för en behörig myndighet att lämna över uppgiften till en yrkesmässig aktör att utfärda växtpass för sina egna växter eller att märka det träemballage eller trä som är behandlat enligt en viss standard med ISPM 15-märket. I båda fallen avser utfärdandet av växtpass respektive märkningen aktörens egna produkter varför det inte är fråga om överlämnande av myndighetsutövning till enskild.

Förutom bestämmelserna om utfärdande av växtpass och märkning med ISPM 15-märket finns en bestämmelse i växtskyddsförordningen om att endast behörig myndighet får utfärda sundhetscertifikat för export (artikel 100).

Behövs bestämmelser i den nya växtskyddslagen om överlämnande av uppgifter?

Av 12 kap. 4 § andra stycket regeringsformen framgår att förvaltningsuppgifter kan överlämnas åt enskilda och att detta ska ske med stöd av lag om uppgiften innefattar myndighetsutövning. Det kan inte uteslutas att det kan förekomma moment av myndighetsutövning i de uppgifter som får delegeras av de behöriga myndigheterna med stöd av bestämmelserna i den nya kontrollförordningen. Delegationen kräver därför stöd i lag.

Bestämmelserna om delegation i den nya kontrollförordningen är på samma sätt som övriga bestämmelser i EU-förordningar direkt tillämpliga i medlemsstaterna. Bestämmelserna är utformade så att de i nationell författning utpekade behöriga myndigheterna ska kunna tillämpa dem direkt. De förutsätter inte i sig någon särskild nationell bestämmelse för att kunna verkställas och en svensk lagbestämmelse skulle inte tillföra någon ytterligare reglering än vad som redan framgår av EU-bestämmelserna. Bedömningen är därför att det inte är nödvändigt med en särskild bestämmelse i den nya lagen som ger en myndighet som utövar offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet möjlighet att delegera vissa uppgifter. Bestämmelserna i den nuvarande växtskyddslagen om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlåta till enskilda kontrollorgan att besluta om vissa i lagen angivna åtgärder bör alltså inte få någon motsvarighet i den nya växtskyddslagen.

Som slagits fast ovan kan inte uppgifter överlämnas med stöd av den nya kontrollförordningen till organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer om uppgifterna avser de nationella föreskrifter eller beslut som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp från andra växtskadegörare än karantänskadegörare. Det bedöms inte finnas något behov av att kunna överlämna sådana uppgifter. Den nya växtskyddslagen bör därför inte innehålla en sådan möjlighet.

Förvaltningslagens tillämpning på organ och fysiska personer

Av 1 § förvaltningslagen, som anger lagens tillämpningsområde, framgår det att lagen inte är tillämplig på organ eller fysiska personer som utför förvaltningsuppgifter. Vissa bestämmelser i förvaltningslagen ska dock enligt 11 a § i den nuvarande växtskyddslagen tillämpas av enskilda kontrollorgan när de utför kontroll enligt växtskyddslagen. Detta gäller förvaltningslagens bestämmelser om legalitet, objektivitet och proportionalitet (5 §), partsinsyn (10 §), jäv (16–18 §§), utredningsansvaret (23 §), när man får lämna uppgifter muntligt (24 §), kommunikation (25 §), dokumentation av uppgifter (27 §), dokumentation av beslut (31 §), motivering av beslut (32 §), underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till (33 och 34 §§), rättelse av skrivfel och liknande (36 §), och vem som får överklaga ett beslut (42 §). Bestämmelsen har emellertid inte tillämpats eftersom uppgifter som innefattar myndighetsutövning inte har delegerats till kontrollorgan.

I avsnitt 7.15 föreslås att beslut som fattas av organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör ska kunna överklagas. Även den nuvarande växtskyddslagen innehåller en möjlighet att överklaga ett kontrollorgans beslut. Jordbruksverket har dock inte utnyttjat möjligheten att delegera uppgifter till kontrollorgan. En förutsättning för att en överprövande instans ska kunna ta ställning till om huruvida ett överklagat beslut är korrekt är att beslutet har försetts med en motivering (32 § förvaltningslagen). För att den enskilde ska kunna ta tillvara sin möjlighet att överklaga ett beslut bör den som uppgifter har delegerats till också vara skyldig att underrätta den enskilde om beslutet och hur ett överklagande går

till (33 och 34 §§ förvaltningslagen). Även de andra förvaltningsrättsliga principerna som ska tillämpas av enskilda kontrollorgan enligt den nuvarande växtskyddslagen bör tillämpas av organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställd vid en kontrollmyndighet. Principerna bör tillämpas när organet, personen eller inspektören utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. En bestämmelse som hänvisar till berörda paragrafer i förvaltningslagen bör därför tas in i den nya växtskyddslagen. Hänvisningen till 42 § förvaltningslagen, som reglerar frågan om vem som får överklaga ett beslut, bör dock lämpligen placeras i bestämmelserna om överklagande i växtskyddslagen, se mer om detta i avsnitt 7.15.

Det bör noteras att förvaltningslagens bestämmelser om anteckning av uppgifter, parters rätt att få del av uppgifter, motivering av beslut och underrättelse om beslut i allt väsentligt motsvaras av allmänna grundläggande rättsprinciper om god förvaltning som har uttolkats av EU-domstolen. Principerna är en del av den direkt tillämpliga EU-rätten och ska därför följas vid tillämpningen av EU-rätten, däribland de unionsrättsliga bestämmelserna om skyddsåtgärder mot växtskadegörare.

7.10.7 Tystnadsplikt

Förslag: Den nya växtskyddslagen ska innehålla en bestämmelse om tystnadsplikt med innebörden att de som genomför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet inte obehörigen får röja det som de har fått kännedom om under genomförandet av sina uppgifter. I det allmännas verksamhet ska i stället offentlighets- och sekretesslagen tillämpas.

Skäl för förslagen: I den nya kontrollförordningen finns bestämmelser om tystnadsplikt för den som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Där framgår bl.a. att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att information som de inhämtar vid utförandet av sina uppgifter i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inte röjs för tredje part om informationen, enligt nationell lagstiftning eller unionslagstiftning, är av

sådan art att den omfattas av tystnadsplikt. Medlemsstaterna ska i detta syfte säkerställa att det i fråga om konfidentiell behandling införs lämpliga skyldigheter för all personal och andra enskilda personer som anlitas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (artikel 8.1). Detta ska även tillämpas på myndigheter för kontroll av ekologisk produktion, organ med delegerade uppgifter och fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter samt på officiella laboratorier (artikel 8.2). Om inte ett övervägande allmänintresse motiverar att information som omfattas av tystnadsplikt enligt artikel 8.1 röjs, och utan att det påverkar situationer där unionslagstiftning eller nationell lagstiftning uppställer krav på röjande, ska sådan information innefatta information vars röjande skulle undergräva; a) syftet med inspektioner, undersökningar eller revisioner, b) skyddet av en aktörs eller en annan fysisk eller juridisk persons affärsintressen, eller c) skyddet för domstolsförfaranden och juridisk rådgivning (artikel 8.3). Av bestämmelserna framgår även vad de behöriga myndigheterna ska beakta när de avgör huruvida ett övervägande allmänintresse motiverar att information som omfattas av tystnadsplikt röjs (artikel 8.4) samt vilka förutsättningar som gäller för myndigheternas offentliggörande av resultatet av offentlig kontroll av enskilda aktörer (artikel 8.5).

Det faktum att bestämmelserna hänvisar till nationell rätt innebär att medlemsstaterna har stor frihet att utforma en lämplig reglering.

I Sverige gäller sekretess för vissa uppgifter i det allmännas verksamhet enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400, i fortsättningen OSL) samt offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641, i fortsättningen OSF). Det är förbjudet för myndigheter att röja en sekretessbelagd uppgift. Förbudet gäller också för en person som fått kännedom om uppgiften genom att för det allmännas räkning delta i en myndighets verksamhet på grund av anställning eller uppdrag hos myndigheten, på grund av tjänsteplikt eller på annan liknande grund (2 kap. 1 § OSL). I 17 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd främst för myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn. Där framgår bl.a. att sekretess gäller för uppgift om planläggning eller andra förberedelser för sådan inspektion, revision eller annan granskning som en myndighet ska göra, om det kan antas att syftet med granskningsverksamheten motverkas om uppgiften röjs (17 kap. 1 § OSL). I 30 kap. OSL finns bestämmelser om sekretess till skydd för

enskild i verksamhet som avser tillsyn m.m. i fråga om näringslivet. Sekretess gäller, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i en statlig myndighets verksamhet som består i bl.a. utredning, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs (30 kap. 23 § OSL och 9 § OSF). Regler till skydd för det allmännas brottsförebyggande och brottsbeivrande verksamhet finns i 18 kap. 1 § OSL.

För kontrollmyndigheter och tillsynsmyndigheter i det allmännas verksamhet är bedömningen att det redan gäller sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen samt offentlighets- och sekretessförordningen i den utsträckning som är motiverad av bestämmelserna i artikel 8 i den nya kontrollförordningen. Det samma gäller om en statlig myndighet utses till ett officiellt laboratorium. Det har inte framkommit skäl att ytterligare utreda frågan om tystnadsplikt för dessa myndigheter.

Offentlighets- och sekretesslagstiftningen är dock, med vissa undantag, inte tillämplig utanför den offentliga sektorn. Som redan har nämnts ska tystnadsplikten enligt artikel 8 även tillämpas på organ med delegerade uppgifter och fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter samt på officiella laboratorier. För att Sverige ska uppfylla den nya kontrollförordningens krav måste därför bestämmelser om tystnadsplikt för dessa organ, fysiska personer och officiella laboratorier som inte är statliga myndigheter införas.

Officiella växtskyddsinspektörer räknas inte upp särskilt i artikel 8. Officiella växtskyddsinspektörer som är anställda av en kontrollmyndighet omfattas av bestämmelserna i OSL och OSF. Bestämmelserna om tystnadsplikt för organ m.fl. bör också gälla för officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet.

Inom flera olika verksamhetsområden i den privata sektorn gäller tystnadsplikt enligt lag, ofta reglerad som ett förbud mot att röja vissa uppgifter obehörigen. Det gäller bl.a. verksamheter i välfärdssektorn som t.ex. enskilt bedriven förskola, 29 kap. 14 § skollagen (2010:800), och hälso- och sjukvård, 6 kap. 12 § patientsäkerhetslagen (2010:659). I dessa fall har obehörighetsrekvisitet samman-

fattningsvis tolkats som att ett utlämnande av uppgifter får ske bl.a. om den som uppgiften rör har lämnat sitt samtycke, om uppgifter lämnas vidare till personer inom den berörda verksamheten som behöver dem för verksamheten eller om uppgifterna enligt lag eller annan författning ska lämnas ut, exempelvis till en tillsynsmyndighet (se t.ex. prop. 2002/03:139 s. 478f).

Författningsreglerad tystnadsplikt, oavsett om den följer av offentlighets- och sekretesslagen eller av bestämmelser om tystnadsplikt för den privata sektorn, är som regel förenad med straffansvar. I 20 kap. 3 § brottsbalken regleras det generella straffansvaret för brott mot tystnadsplikt. Straffansvaret gäller var och en som har skyldighet att hemlighålla en uppgift enligt lag eller annan författning, förutsatt att straffansvaret inte har reglerats särskilt. Konsekvensen av att en tystnadsplikt införs i författning blir alltså, om inget annat stadgas, att det med regleringen följer ett straffansvar.

Bedömningen är att den nya växtskyddslagen bör innehålla en bestämmelse om tystnadsplikt. Bestämmelsen bör ange att de som genomför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet inte obehörigen får röja det som de har fått kännedom om under genomförandet av sina uppgifter. I det allmännas verksamhet ska i stället offentlighets- och sekretesslagen tillämpas.

Bedömningen är att de bestämmelser om tystnadsplikt som nu föreslås bör ange att de som genomför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet inte obehörigen får röja det som de har fått kännedom om under genomförandet av sina uppgifter. Tystnadsplikten bör således gälla för alla slags uppgifter som dessa personer vid genomförandet av sin uppgift har fått kännedom om. Det bedöms inte som lämpligt att uttömmande reglera i vilka fall utlämnande får ske. Detta måste bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Uppgifter kan dock normalt lämnas ut med samtycke från den som uppgiften avser, till kontrollmyndigheten eller annars som en följd av en skyldighet i lag eller författning. Det finns i svensk rätt, som nämns ovan, flera bestämmelser om tystnadsplikt där obehörighetsrekvisitet används. Den praxis som finns rörande dessa bestämmelser bör i fråga om rekvisitets innebörd kunna tjäna som ledning även vid tolkningen och tillämpningen av de nu föreslagna bestämmelserna.

I avsnitt 7.4.3 föreslås ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Som konstaterats ovan i avsnitt 7.10.6 kan offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som avser dessa föreskrifter inte lämnas över till organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer med stöd av den nya kontrollförordningen. I samma avsnitt görs vidare bedömningen att det inte heller finns något behov av att kunna lämna över sådana uppgifter till dem. Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som avser dessa nationella bestämmelser kommer alltså endast att utföras av en myndighet.

7.10.8 Föreskrifter om offentlig kontroll, annan offentlig verksamhet samt om skyldighet för enskilda organ och fysiska personer att lämna information

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör ska bedriva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska också få meddela föreskrifter om skyldighet för ett sådant organ eller en sådan person eller inspektör att lämna information till Jordbruksverket eller en annan samordnande myndighet.

Skäl för förslaget

Föreskrifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

I den nya kontrollförordningen slås fast hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i medlemsstaterna ska organiseras och genomföras. I förordningen ställs krav som de behöriga myndigheterna ska uppfylla. Myndigheterna ska bl.a. ha infört rutiner eller förfaranden för att säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är effektiv och ändamålsenlig samt för att

säkerställa att det inte finns någon intressekonflikt för den personal som genomför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (artikel 5). De ska vidare ha tillgång till lämplig laboratoriekapacitet för analys, testning och diagnos. De behöriga myndigheterna ska bl.a. regelbundet och med lämplig frekvens genomföra riskbaserad offentlig kontroll av alla aktörer (artikel 9). Kontrollen ska särskilt beakta klarlagda risker som är förbundna med varor, aktörernas tidigare resultat vid offentlig kontroll, tillförlitlighet i egenkontroll m.m. Kontrollen ska som huvudregel genomföras utan förvarning. Vidare ska kontrollen så långt det är möjligt genomföras på ett sätt som minimerar den administrativa bördan och verksamhetsstörningar för aktörerna.

I den nya kontrollförordningen ges vidare kommissionen befogenhet att meddela närmare bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet genom delegerade akter och genomförandeakter.

Som det har redogjorts för tidigare i avsnitt 7.10.6 kan delegering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ske till organ och fysiska personer. I artikel 32 finns bestämmelser om skyldigheter för de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer som delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. De ska bl.a. meddela resultaten av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som de genomfört till de delegerande behöriga myndigheterna samt omedelbart underrätta dem när resultaten av den offentliga kontrollen visar att bestämmelserna inte följs. De ska även ge behöriga myndigheter tillträde till deras lokaler och anläggningar samt samarbeta med dem och bistå dem.

Trots att den nya kontrollförordningen innehåller direkt tillämpliga bestämmelser om hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska organiseras och bedrivas kan det finnas behov av detaljerade bestämmelser i dessa avseenden.

Det kan finnas behov av att föreskriva vad som ska kontrolleras, hur ofta kontroller ska utföras, vad som ska dokumenteras efter utförd kontroll och vilka åtgärder som ska vidtas med anledning av kontrollen. Hur stort detta behov är beror på innehållet i de delegerade akter och genomförandeakter som antas av kommissionen. Det kan också finnas behov av att meddela detaljerade bestämmelser om hur inventeringar avseende växtskadegörare ska utföras om de inte utförs av den samordnande kontrollmyndigheten.

Bedömningen är därför att det bör finnas en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas. När det gäller offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs av Jordbruksverket eller andra statliga myndigheter kan föreskrifter om detta meddelas på förordningsnivå eller, efter bemyndigande av regeringen, i föreskrifter som meddelas av myndighet. För det fall uppgiften att genomföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet har överlämnats till organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer behövs dock ett bemyndigande i lag. Detsamma gäller för uppgifter som överlämnas till officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet. Det bör därför införas ett bemyndigande i lagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet ska bedrivas.

Föreskrifter om skyldighet för enskilda organ och fysiska personer att lämna information till Jordbruksverket

Medlemsstaten ska säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är enhetlig och verkningsfull (artikel 4.2 i den nya kontrollförordningen). Om ansvaret för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet fördelas på flera myndigheter ska medlemsstaten säkerställa en effektiv och verkningsfull samordning mellan berörda myndigheter (artikel 4.2 i den nya kontrollförordningen). Den nya kontrollförordningen ställer också krav på rapportering från medlemsstaterna till kommissionen (se bl.a. artikel 113). I avsnitt 7.10.3 föreslås att Jordbruksverket ska samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat. I detta inryms att säkerställa en effektiv och verkningsfull samordning mellan berörda myndigheter och att samordna samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater avseende offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Om uppgifter delegeras till organ eller fysiska personer ska det också finnas arrangemang som säkerställer en effektiv och verkningsfull samordning mellan de myndigheter som delegerar uppgifterna och de organ eller personer som uppgifterna har delegerats

till (artiklarna 29 och 30 i den nya kontrollförordningen). För att kraven i den nya kontrollförordningen ska uppnås och för att kunna fullgöra krav på rapportering enligt den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen behöver den samordnande myndigheten ha tillgång till tillförlitlig och jämförbar information från de som bedriver offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Detta uppgiftslämnande utgör ett viktigt inslag i kontrollverksamheten och är en förutsättning för att den nya kontrollförordningens bestämmelser ska kunna verkställas. Detta gäller även när uppgiften att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet har lämnats över till enskilda organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda av en kontrollmyndighet. Bedömningen är därför att det bör finnas en möjlighet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som delegerats vissa uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer att lämna information till en samordnande myndighet. När det gäller uppgifter från andra statliga myndigheter såsom länsstyrelserna eller Tullverket kan en sådan reglering tas in i föreskrifter på lägre nivå än lag. Föreskrifter om rapporteringsskyldighet för enskilda organ och fysiska personer kräver dock stöd i lag. Det bör därför införas ett bemyndigande i lagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som delegerats vissa uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer att lämna information till den samordnande myndigheten.

7.10.9 Rätt till upplysningar och tillträde

Förslag: En kontrollmyndighet, en officiell växtskyddsinspektör, ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som delegerats vissa uppgifter ska, i den utsträckning som behövs för den offentliga kontrollen eller annan offentlig verksamhet, ha rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten eller där växter, växtprodukter och

andra föremål kan finnas och där göra undersökningar och ta prover.

Rätten till upplysningar och tillträde ska också gälla för Europeiska kommissionen, Europeiska revisionsrätten och för inspektörer och experter som har utsetts av dessa institutioner i den utsträckning som behövs för att kontrollera tillämpningen av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Denna rätt gäller även i den utsträckning det behövs för att kontrollera att EU-bestämmelser om unionens medfinansiering av åtgärder inom lagens tillämpningsområde följs.

Bestämmelserna i den nya växtskyddslagen om rätt till tillträde och upplysningar ska inte tillämpas när kontroller och inspektioner på plats genomförs enligt förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 eller lagen om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

Skäl för förslaget

Nuvarande reglering om rätt till upplysningar och tillträde

I den nuvarande växtskyddslagen finns det en bestämmelse om att en innehavare av mark, byggnad eller transportmedel är skyldig att lämna tillträde för en åtgärd enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Denna skyldighet gäller även när åtgärder utförs av EU:s institutioner och inspektörer eller experter som har utsetts av institutionerna (6 §). Den som utövar offentlig kontroll har vidare rätt att på begäran få sådana upplysningar och ta del av sådana handlingar som behövs för den offentliga kontrollen. Även denna rätt gäller för EU:s institutioner och inspektörer eller experter som har utsetts av institutionerna (6 a §).

I skogsvårdslagen ges tillsynsmyndigheten en rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen (34 §). Tillsynsmyndigheten ges vidare en rätt att hos den som yrkesmässigt bedriver produktion av, handel med eller införsel av skogsodlingsmaterial få tillträde till mark, transportmedel, byggnader och stängda utrymmen, dock inte bostäder, för tillsyn.

Bestämmelserna i 6 och 6 a §§ växtskyddslagen kan jämföras med motsvarande bestämmelse i närliggande lagstiftning, t.ex. livsmedelslagen. Enligt 20 § livsmedelslagen har en kontrollmyndighet

och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten och där göra undersökningar och ta prover.

En skyldighet i kontrollförordningen för aktörer att ge tillträde och upplysningar

Enligt artikel 15.1 i den nya kontrollförordningen ska aktörerna, där behöriga myndigheter så kräver och i den utsträckning som det är nödvändigt för att genomföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet, ge de behöriga myndigheternas personal tillgång till utrustning, transportmedel, lokaler och andra platser under aktörernas kontroll och deras omgivningar, deras datoriserade informationshanteringssystem, djur och varor under deras kontroll samt dokument och annan relevant information. Aktörernas skyldighet enligt denna artikel gäller också om offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet genomförs av bl.a. officiella växtskyddsinspektörer, organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer som delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. Vid sidan av den övergripande skyldigheten för en aktör att ge myndigheterna tillgång till dokumentation och annan relevant information enligt artikel 15.1 finns det bestämmelser i växtskyddsförordningen om att yrkesmässiga aktörer på begäran av behörig myndighet ska lämna information, bl.a. information om spårbarhet (artiklarna 69-70).

En bestämmelse i den nya lagen om rätt till upplysningar och tillträde

Artikel 15.1 bedöms vara direkt tillämplig i medlemsstaterna, även när uppgiften att utföra kontroll och annan offentlig verksamhet har delegerats till enskilda. Artikel 15.1 innehåller en skyldighet för aktörerna medan 6 a § växtskyddslagen innebär en motsvarande rätt för den som utövar den offentliga kontrollen. För att undvika eventuella otydligheter vid tillämpningen bedöms det därför vara lämpligt att även i den nya växtskyddslagen ta in en bestämmelse om att den som utför offentlig kontroll har rätt till upplysningar,

handlingar och tillträde som ett komplement till bestämmelsen i den nya kontrollförordningen. För att uppnå enhetlighet mellan de lagar som kompletterar den nya kontrollförordningen bör bestämmelsen om rätt till upplysningar och tillträde utformas på ett så likartat sätt som möjligt i alla lagarna. Rätten till tillträde bör gälla områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten eller där växter, växtprodukter och andra föremål kan finnas. Rätten bör även gälla vid genomförande av annan offentlig verksamhet. Vid bedömningen i det enskilda fallet ska proportionalitetsprincipen tillämpas (se 5 § förvaltningslagen). Utöver att åtgärderna inte får göras mer långtgående än vad som behövs för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet i ärendet krävs det att det som det allmänna vill uppnå, t.ex. med att få tillgång till visst utredningsmaterial, står i rimligt förhållande till de olägenheter som kan antas uppstå för den som berörs av åtgärden.

Nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog

Som redogörs för i avsnitten 7.2 och 7.4.3 kommer det att vara möjligt att med stöd av den nya växtskyddslagen ställa krav på enskilda att vidta åtgärder när det gäller växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen om dessa skadegörare kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Sådana bestämmelser kan gälla krav på att vidta åtgärder för att begränsa förekomsten av skadegörare även i andra växtmiljöer än skog. Skyldigheten i den nya kontrollförordningen för aktörer att lämna upplysningar och ge tillträde för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet gäller inte för kontroller eller annan offentlig verksamhet som avser de nationella föreskrifter som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp. För att kontrollmyndigheterna ska kunna utföra nödvändiga kontroller eller vidta andra åtgärder för att begränsa förekomst av sådana skadegörare bör myndigheternas rätt till upplysningar och tillträde även gälla om det behövs för kontrollen av dessa föreskrifter.

Kommissionen, experter och Europeiska revisionsrätten

Som nämnts ovan har EU:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer och experter enligt den nuvarande växtskyddslagen rätt att för åtgärder få tillträde till mark, byggnader och transporter och för kontroll få upplysningar och tillgång till handlingar.

I den nya kontrollförordningen finns bestämmelser om kommissionens kontroll i medlemsstaterna i artiklarna 116-119. Bestämmelserna innebär att kommissionens experter ska utföra kontroller i varje medlemsstat för att bl.a. kontrollera tillämpningen av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, dvs. i detta sammanhang bestämmelser om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, och de bestämmelser som föreskrivs i den nya kontrollförordningen (artikel 116). Kontrollerna ska organiseras i samarbete med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och utföras regelbundet. De får även omfatta kontroller på plats. Medlemsstaterna ska ge nödvändigt stöd för att säkerställa att kommissionens experter får tillträde till alla lokaler eller delar av lokaler, till djur och varor samt tillgång till information och datasystem som är av betydelse för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter (artikel 119). Kommissionen får även, i samarbete med den berörda medlemsstaten, sända en grupp inspektörer för offentlig kontroll på plats i medlemsstaten (artikel 108.2). Det finns således även i den nya lagen ett behov av en bestämmelse som ger kommissionen rätt att vid kontroll få tillträde till lokaler m.m., rätt till upplysningar och ta del av handlingar.

Experter från medlemsstaterna får bistå kommissionens experter och ska när de åtföljer kommissionens experter ges samma rätt till tillträde som kommissionsexperterna (artikel 116.4). Det får förutsättas att nationella experter som åtföljer kommissionen vid kontroll har utsetts av kommissionen. För att även de nationella experter som åtföljer kommissionens experter ska ges rätt till upplysningar och tillträde bör bestämmelsen formuleras så att rätten gäller för kommissionen och för inspektörer och experter som utsetts av kommissionen.

Då vissa åtgärder som utförs i Sverige enligt växtskyddsförordningen kan medfinansieras av unionens budget enligt förordning (EU) nr 652/2014 kan Sverige komma att granskas av Europeiska revisionsrätten. Revisionsrätten och inspektörer och experter som

utsetts av revisionsrätten bör således ha samma befogenheter som kommissionen att få tillgång till de platser och uppgifter som behövs för granskningen av unionens finanser. Förordning (EU) nr 652/2014 ses för närvarande över och föreslås ersättas av en ny EU-förordning (se avsnitt 6.4). Rätten för kommissionen, revisionsrätten och för de inspektörer och experter som har utsetts av dessa institutioner bör också gälla i den utsträckning det behövs för att kontrollera att EU-bestämmelserna om unionens medfinansiering av åtgärder inom lagens tillämpningsområde följs.

I kommissionen ingår även Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) som har att utföra kontroller och inspektioner av åtgärder som medfinansieras av unionens budget. Olaf har under vissa förutsättningar rätt till tillträde och upplysningar enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999. I lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning finns bestämmelser om rätt för behöriga myndigheter till tillträde och upplysningar när Olaf utför kontroller och inspektioner enligt förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. Bestämmelserna i den nya växtskyddslagen om rätt till tillträde och upplysningar bör inte tillämpas när kontroller och inspektioner på plats genomförs enligt förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 eller lagen om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

7.10.10 Skyldighet att lämna hjälp

Förslag: Den som är föremål för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet ska utöver vad som följer av artiklarna 15.2 och 15.6 i förordning (EU) 2017/625 lämna den hjälp som behövs för att kontrollen eller verksamheten ska kunna genomföras.

Skäl för förslaget: Enligt artikel 15.2 i den nya kontrollförordningen ska aktörerna, när offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet genomförs, bistå och samarbeta med personalen vid de behöriga

myndigheterna för utförandet av uppgifterna. Aktörernas skyldighet enligt denna artikel gäller också om offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet genomförs av bl.a. organ med delegerade uppgifter och fysiska personer som delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet (artikel 15.6).

Till skillnad från t.ex. livsmedelslagen innehåller den nuvarande växtskyddslagen inte någon bestämmelse om skyldighet för den som är föremål för offentlig kontroll att lämna den hjälp som behövs för att kontrollen ska kunna genomföras (jfr 21 § livsmedelslagen). Det finns inte heller någon liknande bestämmelse i skogsvårdslagen. Artikel 15.2 är visserligen utformad så att de i nationell författning utpekade kontrollmyndigheterna, officiella växtskyddsinspektörer, organ med delegerade uppgifter och fysiska personer som delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet m.fl. ska kunna tillämpa bestämmelsen direkt. Som redogörs för i avsnitten 7.2 och 7.4.3 kommer det dock att vara möjligt att med stöd av den nya växtskyddslagen ställa krav på åtgärder när det gäller växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen som kan medföra oacceptabla skador på virkesproducerande skog. Sådana bestämmelser kan t.ex. gälla skyldighet att vidta åtgärder för att begränsa förekomst av granbarkborre. En bestämmelse i den nya växtskyddslagen om skyldighet att lämna hjälp bedöms därför vara nödvändig för att kontrollmyndigheternas personal m.fl. ska få den hjälp som behövs för att de ska kunna genomföra kontroll där nationellt reglerade växtskadegörare kan finnas eller för att kunna kontrollera att nödvändiga förebyggande åtgärder har vidtagits för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som kan medföra oacceptabel skada genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Sådana växtskadegörare kan, förutom i skog, även förekomma i t.ex. plantskolor. För att undvika en dubbelreglering med EU-rätten bör det förtydligas att bestämmelsen om skyldighet att lämna hjälp ska tillämpas utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. På samma sätt som föreskrivs i den nya kontrollförordningen bör skyldigheten att lämna hjälp enligt den nya växtskyddslagen även gälla vid genomförande av annan offentlig verksamhet, vilket alltså omfattar bl.a. bekämpningsåtgärder mot karantänskadegörare.

7.10.11 Inköp under en dold identitet

Förslag: En kontrollmyndighet ska under en dold identitet och utan att ange avsikten med inköpet få köpa in växter, växtprodukter och andra föremål genom distanskommunikation i syfte att kontrollera att de uppfyller gällande krav. Detta ska gälla under förutsättning att det är nödvändigt för att undvika en risk för oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare på växter eller växtprodukter.

Skäl för förslaget

EU:s kontrollförordning och allmänna utgångspunkter för en reglering av anonyma inköp

Enligt artikel 36.1 i den nya kontrollförordningen får prover som de behöriga myndigheterna beställt av aktörer utan att identifiera sig användas för offentlig kontroll (s.k. mystery shopping). Bestämmelsen omfattar varor som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Av artikel 3.11 i den nya kontrollförordningen följer att uttrycket varor omfattar växter, växtprodukter och andra föremål enligt växtskyddsförordningen. I skälen till bestämmelsen (skäl 49) anges att de behöriga myndigheterna – när det gäller offentlig kontroll av handel som sker via internet eller andra former av distanskommunikation – bör kunna anskaffa prover genom anonyma beställningar som sedan kan analyseras, testas eller bli föremål för verifiering av efterlevnad. Den nya kontrollförordningen förutsätter således att de behöriga myndigheterna i vissa fall har befogenhet att genomföra anonyma inköp när de utövar offentlig kontroll.

I Sverige gäller som utgångspunkt för all myndighetsutövning att den ska bedrivas med stöd av lag eller annan författning. Myndighetsåtgärder som innefattar ingrepp i enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden måste ha stöd i lag (8 kap. 2 § första stycket 2 regeringsformen). En annan utgångspunkt är att myndighetsutövning ska bedrivas i öppna och för medborgarna iakttagbara former. Vissa former av myndighetsverksamhet, t.ex. i samband med brottsbekämpning, måste dock – för att vara effektiva – innefatta

dolda moment. Utgångspunkten för en myndighet som ska göra provinköp för att kontrollera efterlevnaden av gällande regler är således att inköpet ska göras i myndighetens namn. Med författningsstöd kan dock myndigheter göra inköp anonymt.

Vid bedömningen av om inköp under en dold identitet ska tillåtas måste även allmänna principer vid myndighetsutövning som ändamålsprincipen, behovsprincipen och proportionalitetsprincipen beaktas. Enligt ändamålsprincipen får ett ingripande mot en enskild vidtas bara i det syfte som har motiverat den lagstiftning som ligger till grund för ingripandet. Behovsprincipen betyder att en åtgärd får vidtas endast om det finns ett påtagligt behov och om det bedöms att det inte är möjligt att nå det avsedda resultatet med andra mindre ingripande åtgärder. Proportionalitetsprincipen slutligen kräver att den som beslutar om en åtgärd i varje enskilt fall prövar om åtgärden uppväger det intrång eller men som åtgärden innebär för den enskilde. I 5 § förvaltningslagen finns även en uttrycklig reglering av proportionalitetskravet vid en myndighets ingripande i ett enskilt intresse.

Behov av inköp under en dold identitet

Det blir allt vanligare att växter och växtprodukter köps in genom distanskommunikation, särskilt via internet. Denna handel är dessutom ofta internationell. Det är viktigt att kontrollmyndigheterna har möjlighet att utöva en effektiv kontroll även av sådana varor. Om kontrollmyndigheten uppger att inköpet görs i kontrollsyfte finns en risk att aktören förser myndigheten med en produkt som uppfyller gällande krav, ett s.k. golden sample, medan den produkt som tillhandahålls på marknaden under samma namn inte uppfyller kraven. En annan risk är att aktören felaktigt uppger att produkten tillfälligt tagit slut.

För att undvika detta finns det skäl att införa en möjlighet för myndigheterna att köpa in varor under en dold identitet när det gäller inköp via internet eller annan distanskommunikation. När det däremot gäller kontrollen av varor i t.ex. butik finns inte samma behov av att kunna agera dolt eftersom kontrollanten kan se och kontrollera varorna direkt på plats. Risken att aktören uppger att en

vara är slut eller förser kontrollmyndigheten med ett s.k. golden sample är därmed avsevärt mindre vid en platskontroll.

Varor som inte uppfyller gällande krav kan vara förenade med risker av varierande grad. Det är t.ex. viktigt att de växter som släpps ut på marknaden inte för med sig skadegörare vars spridning kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser. Det är därför angeläget att de varor som myndigheterna får för offentlig kontroll från aktörerna faktiskt är de varor som säljs i handeln. Kontroll kan behöva ske av att växter eller växtprodukter är fria från karantänskadegörare och att kravet på sundhetscertifikat vid import, som ska garantera frihet från karantänskadegörare, följs. Möjligheten till inköp under en dold identitet kan således motiveras av ett angeläget ändamål. Ändamålet kan också antas bli effektivt uppfyllt genom åtgärden och åtgärden måste bedömas som proportionerlig med hänsyn till det angelägna ändamålet.

Mot den beskrivna bakgrunden är bedömningen den att det bör införas en bestämmelse i den nya växtskyddslagen som ger kontrollmyndigheterna rätt att under en dold identitet och utan att ange avsikten med inköpet köpa in växter, växtprodukter och andra föremål i syfte att kontrollera att de uppfyller gällande krav.

I avsnitt 7.4.3 föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Det bedöms inte vara motiverat att kunna göra inköp under en dold identitet när det gäller dessa nationellt reglerade växtskadegörare. Inköp under en dold identitet ska alltså endast få ske om det utförs i syfte att kontrollera att gällande krav följs när det gäller karantänskadegörare. Eftersom utgångspunkten i svensk rätt, som nämnts ovan, är att myndighet ska utövas öppet krävs att avsteg från den principen inte är mer långtgående än vad syftet med åtgärden kräver. Det finns därför anledning att begränsa tillämpningsområdet för bestämmelserna om inköp under en dold identitet. Det aktuella regelverket syftar ytterst till att förhindra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser genom angrepp av växtskadegörare på växter eller växtprodukter. Det bör därför komma till uttryck i bestämmelserna att inköp under en dold identitet endast är tillåtna om det är nödvändigt för att undvika en risk för oacceptabla ekonomiska,

miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare på växter eller växtprodukter.

I artikel 36.3 anges att artikeln även ska tillämpas på organ med delegerade uppgifter och fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen har delegerats. I avsnitt 7.10.6 bedöms det för närvarande inte vara aktuellt att delegera uppgifter till organ eller fysiska personer i någon större omfattning. Om det mot förmodan skulle finnas ett sådant behov kan en kontrollmyndighet på begäran av ett organ eller en fysisk person som har delegerats uppgifter göra de inköp under en dold identitet som bedöms vara nödvändiga. Organen och de fysiska personerna kan sedan, enligt artikel 36.3, använda proverna för offentlig kontroll.

Hur inköp under en dold identitet praktiskt ska genomföras

För att kontrollmyndigheter i praktiken ska kunna köpa in varor under en dold identitet via internet eller annan distanskommunikation måste anonymiteten för myndigheten i egenskap av beställare säkerställas. Annars riskerar syftet med inköp under en dold identitet att gå förlorat, dvs. att myndigheten inte får den vara som har beställts.

Bedömningen är att det i många fall kommer att räcka med att myndigheten använder neutrala namn och neutrala adresser. De vanligaste fallen vid inköp via internet eller annan distanskommunikation där inte bara beställarens namn utan även personnummer efterfrågas är förmodligen när beställaren väljer att betala mot faktura. Myndigheten bör således kunna undvika ett sådant scenario genom att välja direktbetalning. Vid sådan betalning kan det räcka med att tjänstemannen har tillgång till ett betalkort i tjänsten och att kortinnehavarens namn samt kortnummer uppges.

När det gäller kostnaderna för ett inköp under en dold identitet bör dessa kunna ses som kostnader för offentlig kontroll som får, när det är möjligt, finansieras med avgifter enligt den nya kontrollförordningen (se bl.a. artiklarna 79 och 80 och jämför artikel 81 g).

7.10.12 Förelägganden och vite

Förslag: Utöver vad som följer av EU-bestämmelserna ska kontrollmyndigheten få meddela de förelägganden som behövs för att den nya växtskyddslagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna ska följas. Föreläggandena ska kunna förenas med vite.

Skäl för förslaget

Nuvarande lagstiftning

Den nuvarande växtskyddslagen innehåller inte någon generell bestämmelse som ger kontrollmyndigheterna rätt att förelägga någon att rätta sig efter regelverket. Däremot kan kontrollmyndigheten besluta att ett felaktigt sundhetsintyg ska avlägsnas eller ogiltigförklaras (7 a §). Det är inte möjligt att förena beslutet med vite.

I skogsvårdslagen finns en bestämmelse som ger tillsynsmyndigheterna rätt att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att bl.a. bestämmelserna om insektshärjning ska följas (35 §). Besluten kan förenas med vite.

EU-bestämmelserna

Enligt artikel 138 i den nya kontrollförordningen ska den behöriga myndigheten vid bristande efterlevnad av regelverket vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att aktören åtgärdar den bristande efterlevnaden och förebygger upprepningar. Artikeln är tillämplig vid bristande efterlevnad av EU-bestämmelserna som avser skyddsåtgärder mot växtskadegörare och nationella bestämmelser som avser tillämpningen av sådan unionslagstiftning (artiklarna 138.2 och 1.2 i den nya kontrollförordningen). Den innehåller en icke uttömmande uppräkning av de åtgärder som myndigheten får vidta. I uppräkningen anges att myndigheten bl.a. får beordra att varor behandlas eller att märkning ändras, förbjuda eller begränsa att varor släpps ut på marknaden eller förflyttas, beordra att varor dras

tillbaka, bortskaffas eller används för andra ändamål samt beordra att aktörens lokaler eller andra anläggningar isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod. Enligt bestämmelsen ska de ansvariga aktörerna bära samtliga utgifter som uppkommer till följd av åtgärder enligt artikeln. Utöver detta innehåller både den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen mer specifika bestämmelser om vilka åtgärder som en kontrollmyndighet ska eller får vidta om regelverket inte följs (se bl.a. artiklarna 66–69 i den nya kontrollförordningen och artiklarna 77.1, 92 och 98.4 i växtskyddsförordningen).

Förelägganden

En utgångspunkt är att det genom den nya växtskyddslagen bör säkerställas, på samma sätt som i de övriga lagar som omfattas av tillämpningsområdet för den nya kontrollförordningen, att kontrollmyndigheten har tillräckliga befogenheter att ingripa vid bristande efterlevnad av regelverket. Som beskrivits ovan är artikel 138 i den nya kontrollförordningen tillämplig vid bristande efterlevnad av EU-bestämmelser om skyddsåtgärder mot växtskadegörare och nationella bestämmelser som avser tillämpningen av sådan unionslagstiftning. Artikeln är inte är tillämplig vid bristande efterlevnad av de nationella bestämmelser som syftar till att skydda träd för virkesproduktion från angrepp. Det bedöms vidare vara otydligt om nationella bestämmelser som inför ytterligare krav ska anses vara bestämmelser som avser tillämpningen av unionslagstiftningen. Det gäller även om syftet är att nå målen med EU-regelverket. Slutsatsen är att EU-bestämmelserna om vilka åtgärder en myndighet får vidta vid bristande efterlevnad bör kompletteras med en bestämmelse i lagen som ger kontrollmyndigheten möjlighet att meddela de förelägganden som behövs för att lagen, föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna ska följas. Det bör tydliggöras att bestämmelsen utgör en komplettering till EU-förordningarna. Det är tillräckligt att det anges att kontrollmyndigheten får besluta om förelägganden eftersom detta även innefattar beslut om förbud. Förelägganden kan t.ex. avse att aktören ska behandla eller destruera en växt,

växtprodukt eller annat föremål enligt regelverket eller iaktta ett förbud enligt regelverket att tillhandahålla växten eller produkten på marknaden.

Vite

Det är i dag som nämnts ovan möjligt att förena förelägganden och förbud som avser insektshärjning med vite enligt skogsvårdslagen. Den möjligheten bör finnas generellt i den nya växtskyddslagen när det gäller förelägganden.

7.10.13 Rättelse på den enskildes bekostnad

Förslag: Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som den nya växtskyddslagen kompletterar ska en kontrollmyndighet få besluta att åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse ska vidtas på den enskildes bekostnad om den enskilde

1. inte har följt ett föreläggande enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller enligt 22 §,
2. inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av 4 § och rättelsen bör göras genast med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av en karantänskadegörare.

Skäl för förslaget

Nuvarande lagstiftning

Den nuvarande växtskyddslagen innehåller vissa möjligheter för myndigheterna att ingripa om någon inte fullgör sina skyldigheter enligt lagstiftningen. Enligt 7 § får myndigheten, om någon inte följt ett föreläggande enligt 5 § eller 7 a § andra stycket, utföra åtgärden på hans eller hennes bekostnad.

EU-bestämmelserna

Som framgår av föregående avsnitt innehåller den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen bestämmelser om vilka åtgärder som en behörig myndighet får vidta vid bristande efterlevnad. Artikel 138 i den nya kontrollförordningen ger en behörig myndighet rätt att vid bristande efterlevnad av regelverket vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att aktören åtgärdar den bristande efterlevnaden och förebygger upprepningar. Flertalet av de åtgärder som nämns i den icke uttömmande uppräkningen av möjliga åtgärder innebär också att myndigheten beordrar aktören att vidta en åtgärd. Samtidigt innehåller artikeln det exemplet att en myndighet själv kan utföra behandlingar av djur. Det bedöms därmed vara otydligt vilket utrymme artikeln ger myndigheten att ingripa med åtgärder för att åstadkomma rättelse. Det är inte heller klart att artikeln kan tillämpas för att ingripa vid bristande efterlevnad av nationella bestämmelser som inför ytterligare krav. Det gäller även om syftet är att nå målen med EU-regelverket. Klart är dock att artikeln inte är tillämplig när det gäller nationella bestämmelser som syftar till att skydda virkesproduktion från angrepp.

Rättelse på den enskildes bekostnad

En grundläggande förutsättning för att kontrollmyndigheten ska kunna säkerställa efterlevnaden av växtskyddslagstiftningen är att myndigheten har tillräckliga möjligheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad. Förutom att kunna meddela de förelägganden som behövs för att lagstiftningen ska följas, inklusive förelägganden som innebär förbud, och att förena dessa med vite bör kontrollmyndigheten, som en ytterligare åtgärd och för att fullt ut kunna säkerställa att identifierade växtskyddsrisker omhändertas ha en möjlighet att vidta åtgärder på den enskildes bekostnad när denne inte följer ett föreläggande. Som redovisats ovan är det inte tydligt att EU-bestämmelserna ger en behörig myndighet en sådan möjlighet. Den nya lagen bör därför, i likhet med den nuvarande växtskyddslagen, innehålla en möjlighet för kontrollmyndighet att besluta att åtgärder för att åstadkomma rättelse ska vidtas på den enskildes bekostnad. Bestämmelsen bör dock, i likhet med vad som

gäller t.ex. enligt livsmedelslagen, inte vara begränsad till situationen när den enskilde inte följt ett föreläggande. Det bör också vara möjligt att besluta att åtgärder ska vidtas på den enskildes bekostnad om den enskilde inte fullgör sina skyldigheter enligt regelverket om åtgärden måste vidtas genast med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av en karantänskadegörare. Det bör således anges i den nya växtskyddslagen att kontrollmyndigheten kan besluta att verkställa en åtgärd på den enskildes bekostnad för att åstadkomma rättelse. Det bör tydliggöras att bestämmelsen utgör en komplettering till EU-förordningarna.

Om någon inte följer ett föreläggande som har meddelats för att föreskrifterna om insektshärjning ska följas är det möjligt att verkställa åtgärder på dennes bekostnad enligt 35 § skogsvårdslagen. Den möjligheten bör finnas också när det gäller de föreskrifter som meddelas med stöd av den nya växtskyddslagen för att begränsa förekomsten av de nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

7.10.14 Hjälp av Polismyndigheten

Förslag: Polismyndigheten ska på begäran av en kontrollmyndighet lämna den hjälp som behövs för att utöva offentlig kontroll eller verkställa beslut enligt den nya växtskyddslagen, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Biträde av Polismyndigheten ska endast få begäras när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att kontrollen eller verkställighet av beslut inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran.

Möjligheten att begära hjälp av Polismyndigheten ska inte gälla offentlig kontroll eller verkställighet av beslut som har meddelats för att begränsa förekomsten av nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

Bedömning: Det är inte nödvändigt att möjliggöra polishandräckning vid genomförande av annan offentlig verksamhet än verkställighet av beslut enligt den nya växtskyddslagen.

Skäl för förslaget och bedömningen: Enligt den nuvarande växtskyddslagen ska Polismyndigheten på begäran av en annan myndighet, lämna handräckning när det behövs för kontroll av att växtskyddslagen eller med stöd av lagen meddelade bestämmelser följs eller för verkställighet av beslut som myndigheten får utföra på den enskildes bekostnad (9 § växtskyddslagen).

I flera av de lagar som sammanfaller med tillämpningsområdet för den nya kontrollförordningen finns i dag bestämmelser om att polisen är skyldig att lämna den hjälp som behövs för att utöva offentlig kontroll eller verkställa beslut (se bl.a. 27 § livsmedelslagen). Bakgrunden till polisens skyldighet att lämna hjälp är polisens särskilda kompetens och befogenhet att använda våld i vissa situationer. En grundläggande princip är att den myndighet som vill ha hjälp från Polismyndigheten ska begära handräckning först sedan den konstaterat att uppgiften inte kan lösas utan polisens hjälp. Polisen gör ingen materiell prövning av begäran utan polisens prövning sker helt på formella grunder. Detta innebär att Polismyndigheten endast prövar lagligheten av begäran, dvs. kontrollerar om den sökta åtgärden ryms inom den bestämmelse som sökanden hänvisar till och om den person som framför begäran har befogenhet att göra detta. Om dessa två förutsättningar är uppfyllda bifalles ansökan. Det är angeläget att tydliggöra att polisens resurser enbart ska användas för att verkställa myndigheters beslut i fall där polisens särskilda kompetens och befogenhet att bruka våld är nödvändig. Av detta skäl har bestämmelsen om polisens biträde i bl.a. livsmedelslagen utformats på sådant sätt att biträde endast får begäras om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polisens särskilda befogenhet att använda våld behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran (se 27 § livsmedelslagen och prop. 2005/06:128 s. 223 ff.).

Det bör även i den nya växtskyddslagen finnas en skyldighet för Polismyndigheten att lämna hjälp vid offentlig kontroll och verkställighet av beslut. Denna skyldighet bör i likhet med livsmedelslagen ange vilka förutsättningar som gäller för polisens biträde. Avsikten är att klargöra att polisens resurser enbart ska användas om

det finns särskild anledning att anta att polisens särskilda kompetens och befogenhet att bruka våld kan behövas. Av bestämmelsen bör det alltså framgå att hjälp av Polismyndigheten endast ska kunna begäras när det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kommer att kunna utföras utan att polisens särskilda befogenhet att använda våld behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl för begäran. Avsikten är inte att begränsa möjligheten att begära hjälp av polisen så att det får negativa konsekvenser för myndigheternas möjlighet att utöva sin kontroll eller verkställa beslut. Det är även i fortsättningen enbart den begärande myndigheten som har att pröva om det finns förutsättningar att begära hjälp av Polismyndigheten. Polisen kommer således inte heller i fortsättningen att göra någon materiell prövning av begäran.

Mot bakgrund av de långtgående befogenheter som polishjälp medför bör bestämmelsen begränsas på så sätt att hjälp av polismyndigheten endast kan begäras av en kontrollmyndighet. Ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör och som inte kan utföra sitt uppdrag, t.ex. på grund av att tillträde inte ges, får rapportera detta till kontrollmyndigheten som i sin tur, om det bedöms vara nödvändigt, kan begära hjälp av polismyndigheten för att uppgiften ska kunna utföras.

När en kontrollmyndighet ser ett behov av polishjälp i samband med att kontrollmyndigheten ska utföra annan offentlig verksamhet, t.ex. vidta åtgärder för att bekämpa spridningen av en växtskadegörare, bör kontrollmyndigheten ha fattat ett beslut om vilka åtgärder som ska vidtas. De fall där det kan bli aktuellt med hjälp från Polismyndigheten vid genomförande av annan offentlig verksamhet kommer, såvitt kan bedömas, i princip alltid att föregås av ett beslut av kontrollmyndigheten. Hjälp från Polismyndigheten kan då lämnas inom ramen för verkställighet av beslut. Det kan även konstateras att uttrycket annan offentlig verksamhet har en vid betydelse och att det, vilket framgår av avsnitt 7.10.2, täcker många varierande uppgifter. Om möjligheten att begära polishandräckning skulle utvidgas till att omfatta även annan offentlig verksamhet än verkställighet av beslut skulle det således bli svårt att förutse i vilka fall sådan handräckning skulle kunna påkallas. Slutsatsen är därför att det i dagsläget inte bedöms finnas skäl att möjliggöra polishandräckning generellt vid genomförande av annan offentlig

verksamhet. Behovet av hjälp från Polismyndigheten bedöms vara tillgodosett genom möjligheten till polishandräckning vid utövande av offentlig kontroll och verkställighet av beslut.

I den nya växtskyddslagen föreslås att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bemyndigas att meddela föreskrifter eller ges rätt att fatta beslut i det enskilda fallet för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion (avsnitt 7.4.3). Sådana föreskrifter eller beslut får inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målet att minska de negativa konsekvenserna av växtskadegörarna genom att begränsa deras förekomst. De får inte heller avse förbud mot eller villkor för införsel till Sverige från ett tredjeland eller annan medlemsstat. Det bedöms inte vara motiverat att kunna begära hjälp av Polismyndigheten när det gäller dessa nationellt reglerade växtskadegörare.

7.11 Finansiering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

Bedömning: Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet bör avgiftsfinansieras om det inte finns skäl som talar emot sådan finansiering.

Förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Skäl för bedömningen och förslagen

Bestämmelser om avgifter i nu gällande lagstiftning

Enligt 8 a § i den nuvarande växtskyddslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om avgifter för handläggning av frågor om tillstånd, omhändertagande av gods eller för kontroll, inspektion eller därmed sammanhängande eller jämförlig åtgärd som regleras i lagen. I förordningen om växtskydd m.m. ges Jordbruksverket bemyndigande att meddela sådana föreskrifter. Intäkterna från avgifterna disponeras av myndigheten. Med stöd av bemyndigandet i lagen föreskrivs vidare

i förordningen att en växtskyddsavgift ska tas vid införsel från tredjeland. Jordbruksverket meddelar föreskrifter om hur avgiften ska beräknas. Avgiften tas ut av Tullverket i de fall en tulldeklaration lämnas för varan. I andra fall tas avgiften ut av Jordbruksverket. Jordbruksverket disponerar även dessa avgifter.

EU-bestämmelser om avgifter

I den nya kontrollförordningen finns det bestämmelser om finansiering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för att tillhandahålla personal och andra resurser som de behöriga myndigheterna behöver för att genomföra såväl offentlig kontroll som annan offentlig verksamhet (artikel 78). Medlemsstaterna har i stor utsträckning möjlighet att välja om kontrollerna och verksamheten ska finansieras med avgifter eller offentliga medel. Det är dock obligatoriskt att ta ut avgifter för offentlig kontroll i vissa fall (artikel 79). Det gäller för offentlig kontroll av vissa kategorier av djur och varor vid införsel från tredjeland. De behöriga myndigheterna ska vidare ta ut avgifter för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som blivit nödvändig efter att bristande efterlevnad konstaterats vid en kontroll av aktören och som genomförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits. I de fall det är obligatoriskt att ta ut en avgift reglerar förordningen vilka kostnader som avgifterna ska täcka och hur de ska beräknas (artiklarna 81 och 82). Vid bristande efterlevnad av regelverket ska den ansvariga aktören bära samtliga kostnader som uppkommit till följd av myndigheternas åtgärder (artikel 138.4).

Medlemsstaterna får ta ut andra avgifter än de som är obligatoriska för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet (artikel 80). En avgift för offentlig kontroll eller för annan offentlig verksamhet som utförs på grund av ett klagomål ska tas ut endast om kontrollen leder till att den bristande efterlevnaden bekräftas (artikel 83). Medlemsstaterna ska säkerställa stor öppenhet när det gäller bl.a. metod och uppgifter som använts för att fastställa avgifter samt storleken på avgifter (artikel 85).

Bestämmelserna om avgifter i den nya kontrollförordningen är tillämpliga även vid delegering av uppgifter i den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet till organ eller fysiska personer (artikel 78.2).

Växtskyddsförordningen innehåller inte några särskilda bestämmelser om avgifter.

Vad bör finansieras med avgifter?

Kostnader för offentlig kontroll som utförs enligt den nuvarande växtskyddslagen finansieras huvudsakligen genom avgifter. Det gäller t.ex. nästan all kontroll som görs vid införsel av växter och växtprodukter från tredjeland, kontroll som görs inför utfärdande av sundhetscertifikat vid export, kontroll av företag som producerar växter som ska vara försedda med växtpass samt uppföljande kontroller med anledning av tidigare brister. Viss offentlig kontroll, t.ex. kontroll av träemballage som används i sändningar med alla slags varor från tredjeland, finansieras dock av anslag i statsbudgeten. Vidare finansieras den tillsyn som utförs enligt den gällande skogsvårdslagen när det gäller bestämmelser om insektshärjning av anslag i statsbudgeten.

Även fortsättningsvis bör offentlig kontroll i huvudsak finansieras av avgifter. Utgångspunkten bör vara att den som ger upphov till kontrollen ska betala kontrollkostnaden.

Viss offentlig kontroll är emellertid lämpligare att finansiera via statliga anslag än med avgifter. Anslagsfinansiering kan t.ex. vara aktuell då det är svårt att identifiera vem som orsakar kontrollkostnaden, när en avgift som tas ut av dem som kontrolleras skulle bli orättvis eftersom kontrollerna fördelas ojämnt i kontrollpopulationen eller det skulle innebära orimligt stora administrativa kostnader för myndigheten att ta in avgifter. Det kan också finnas skäl att använda anslagsfinansiering om det finns risk för att ett avgiftssystem skulle påverka inriktningen på den offentliga kontrollen, t.ex. kontrollurval, på ett sätt som inte är önskvärt.

Annan offentlig verksamhet som en myndighet utför enligt växtskyddslagen finansieras i dag delvis av avgifter, delvis av anslag. Avgiftsfinansiering används för att finansiera handläggning av olika tillstånd, t.ex. tillstånd att förse växter med växtpass och tillstånd att

märka träemballage i enlighet med den internationella standarden ISPM 15, registerhållning samt inventeringar av förekomst av vissa potatisskadegörare. För andra inventeringar används anslagsfinansiering. Anslagsfinansiering används också för t.ex. beredskapsplanering och myndighetens arbete med att utforma bekämpningsåtgärder.

Liksom offentlig kontroll bör annan offentlig verksamhet avgiftsfinansieras om det inte finns skäl som talar emot det. Resonemanget ovan om när anslagsfinansiering kan vara lämpligt för offentlig kontroll gäller även för annan offentlig verksamhet. Inventering av förekomst av växtskadegörare är ett exempel på annan offentlig verksamhet som i vissa fall kan avgiftsfinansieras men där det i många fall är mer lämpligt med anslagsfinansiering. Av de inventeringar som i dag krävs enligt EU-lagstiftningen avgiftsfinansieras som nämnts ovan inventeringar avseende vissa potatisskadegörare. Dessa skadegörare har antingen enbart eller i huvudsak potatis som värdväxt, vilket innebär att avgiftskollektivet är tydligt. Potatisodlarna kan minska risken för angrepp av dessa växtskadegörare, t.ex. genom att välja certifierat utsäde, genom att odla sorter som är resistenta mot skadegöraren då sådana finns samt genom att se till att maskinerna är rena. Det är också potatisodlarna som har nytta av frihet från dessa skadegörare. I andra fall då inventeringar utförs är ansvarsfördelningen betydligt mer oklar. Det gäller t.ex. inventeringar avseende sådana växtskadegörare där den mest sannolika införselvägen är träemballage som används i handel med alla sorts produkter. De som utsätts för konsekvenserna om en sådan växtskadegörare skulle introduceras är skogsägare och inte de som importerat produkterna med träemballage. Avgiftsfinansiering är därmed mindre lämpligt. Även då en skadegörare har många olika värdväxter och avgiftskollektivet av den anledningen är heterogent kan avgiftsfinansiering vara mindre lämpligt.

Även rena bekämpningsåtgärder omfattas av begreppet annan offentlig verksamhet. Sådana åtgärder, liksom åtgärder för att hindra spridning av karantänskadegörare, vidtas ofta av enskilda. Under vissa förutsättningar kan dock en myndighet låta utföra en åtgärd. I avsnitt 7.10.13 finns överväganden om när de åtgärder myndigheten låter utföra ska bekostas av den enskilde.

Bemyndiganden om avgifter behövs

Den nya växtskyddslagen bör innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Bemyndigandet bör omfatta föreskrifter om skyldighet för kontrollorgan och organ med delegerade uppgifter, fysiska personer och officiella växtskyddsinspektörer att ta ut avgifter för såväl offentlig kontroll som annan offentlig verksamhet.

Bestämmelserna i den nya kontrollförordningen om finansiering av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan behöva kompletteras med mer detaljerade bestämmelser. Det gäller t.ex. för i vilken utsträckning andra avgifter än de obligatoriska ska tas ut samt vilka typer av kostnader som kan ligga till grund för beräkningen av de avgifter som ska tas ut av aktörerna.

Principen om full kostnadstäckning ska vara en utgångspunkt när avgifterna tas ut. Detta innebär att samtliga direkta kostnader och en rättvisande andel av de indirekta kostnaderna för den offentliga kontrollen ska täckas av avgifterna. En indirekt kostnad kan t.ex. vara utveckling och drift av it-system och lokaler som krävs för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. Avgiftskonstruktionen bör upplevas som rimligt rättvis av betalarna. Den bör inte ge incitament till icke önskvärda beteenden vare sig hos kontrollmyndigheten eller kontrollobjekten. Vidare bör konstruktionen innebära låga administrationskostnader samt vara lättbegriplig och förutsebar för betalare. Avgifter bör tas ut på det sätt som är lämpligt utifrån förutsättningarna, t.ex. engångsavgifter eller årsavgifter.

Principerna för avgiftssättningen bör vara desamma oavsett om de aktuella avgifterna tas ut av statliga förvaltningsmyndigheter eller av organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer som delegerats uppgifter. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör därför kunna meddela föreskrifter om beräkningen av de avgifter som tas ut av organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som delegerats vissa uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer. Sådana förskrifter ryms inom det föreslagna bemyndigandet att meddela föreskrifter om avgifter,

I dag är det Jordbruksverket som efter beslut av regeringen disponerar avgiftsintäkterna. Detta bör vara utgångspunkten även för framtiden. Vad avser nationellt reglerade skadegörare är bedöm-

ningen att utgångspunkten bör vara anslagsfinansiering utifrån ovan beskrivna principer för val av finansieringsform.

7.12 Ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare

Förslag: Den nya växtskyddslagen ska innehålla bestämmelser om att staten ska ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare drabbas av kostnader för vissa bekämpningsåtgärder, förlorat växtvärde eller produktionsbortfall. Om den ersättningsberättigade har tagit emot annan ersättning för sådana kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall får den totala ersättningen aldrig uppgå till mer än 100 procent av kostnaden, värdet eller produktionsbortfallet. Lagen ska innehålla ett bemyndigande som ger regeringen möjlighet att meddela föreskrifter om att ersättningsbestämmelserna inte ska gälla om kommissionen beslutat att målet med bekämpningsåtgärderna ska vara inneslutning och inte utrotning.

När det gäller kostnader för bekämpningsåtgärder ska ersättning lämnas för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål samt rengöring och desinfektion av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning. Ersättning ska när det gäller förlorat växtvärde lämnas för värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder. Avdrag ska då göras med eventuellt restvärde samt för kostnader som den enskilde skulle ha haft om inte bekämpningsåtgärden utförts. Produktionsbortfall ska ersättas om angreppet har skett i andra miljöer än i skogsmark. Produktionsbortfall ska ersättas under den tid som bekämpningsåtgärder pågår och längst för en sammanhängande period om två år. Högst 75 procent av bortfallet ska ersättas.

I den nya lagen ska det finnas en bestämmelse om att ersättning bara får lämnas om den är förenlig med EU:s regler om statligt stöd.

Lagen ska även innehålla bestämmelser om jämkning av ersättning om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom

vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten samt om han eller hon inte rättar sig efter en föreskrift eller ett beslut.

Frågor om ersättning ska prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Om ersättning betalats ut felaktigt eller med för högt belopp ska det som har betalats ut felaktigt eller för mycket få återkrävas.

Slutligen ska den nya växtskyddslagen innehålla bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som avses med förlorat värde för växter, växtprodukter eller andra föremål, om att ett visst högsta värde ska läggas till grund för ersättning, vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning, i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en sort som inte är resistent mot en viss växtskadegörare har odlats samt att ränta enligt räntelagen ska betalas på belopp som en mottagare är återbetalningsskyldig för.

Skäl för förslagen

Behov av ett nytt ersättningssystem

Om det finns särskilda skäl kan enligt 8 § i den nuvarande växtskyddslagen ersättning lämnas av statsmedel för kostnader eller förluster som föranletts av beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som meddelats med stöd av lagen för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare. Med stöd av bemyndigande i lagen har regeringen i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. föreskrivit att ersättning enligt 8 § växtskyddslagen kan lämnas i enskilda fall för förlust som uppkommit genom Jordbruksverkets beslut om bekämpning eller hindrande av spridning av växtskadegörare om det finns särskilda skäl. Frågor om ersättning prövas av Jordbruksverket. I skogsvårdslagen finns inte några bestämmelser om ersättning vid bekämpning av insektshärjning.

Begränsningen i växtskyddslagen att det ska finnas särskilda skäl för att ersättning ska kunna betalas ut har lett till konsekvensen att Jordbruksverket i de flesta fall gör bedömningen att det inte är möjligt att bevilja ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare.

Regeringen gav den 4 november 2010 och den 16 november 2016 Jordbruksverket i uppdrag att analysera om det bör finnas ett system för ekonomisk ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare och om så bedöms vara fallet lämna förslag på ett sådant system. Jordbruksverket redovisade uppdragen den 12 augusti 2011 och den 16 november 2017 (Rapport 2011:25 Ekonomisk ersättning vid bekämpning av växtskadegörare och Rapport 2017:22 Utrotning av växtskadegörare som normalt inte förekommer i EU, förslag till ekonomisk ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare samt kompletteringar av denna rapport daterade 2018-03-01 respektive 2018-05-24.)

EU-finansiering

EU medfinansierar i enlighet med förordning (EU) nr 652/2014 i viss utsträckning medlemsstaternas kostnader för ersättning till berörda aktörer eller ägare vid bekämpning för att utrota eller innesluta en karantänskadegörare (artikel 18.1 d och e i förordningen). Den 7 juni 2018 la kommissionen fram förslag till en ny förordning som från år 2021 till och med år 2027 kommer att styra medfinansiering inom växtskyddsområdet (COM (2018) 441 final). Det är därför i nuläget inte helt tydligt vad EU kommer att medfinansiera från år 2021. Förslaget tar därför sin utgångspunkt i gällande bestämmelser (se avsnitten 3.6 och 6.4).

Effektivt med statlig ersättning

När kommissionen beslutar att en växtskadegörare ska anses vara en karantänskadegörare har den på basis av en riskvärdering gjort bedömningen att skadegörarens introduktion, etablering och spridning skulle innebära oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser. Värdet av att skadegöraren inte etableras och sprids på territoriet har bedömts överstiga kostnaderna för att reglera den. Se vidare avsnitt 6.2 om kriterier för karantänskadegörare.

Bekämpning av karantänskadegörare kräver ofta ingripande åtgärder. Kontrollmyndigheten ska enligt artikel 17 i växtskyddsförordningen omedelbart vidta alla nödvändiga åtgärder för att utrota karantänskadegörare. Om det i ett avgränsat område inte är

realistiskt att utrota skadegöraren ska kommissionen genom undantag från artikel 17 fastställa åtgärder för att innesluta skadegöraren (artikel 28.2 och artikel 30.3 i växtskyddsförordningen). De krav på bekämpningsåtgärder som riktas mot enskilda kan ställas i Jordbruksverkets föreskrifter eller i myndighetens beslut i det enskilda fallet. Kommissionen kan också med stöd av växtskyddsförordningen anta direkt tillämpliga EU-bestämmelser.

Avgörande för möjligheten att lyckas med bekämpningsåtgärder och för att hålla nere kostnaden för bekämpning är tidig upptäckt av angrepp och effektivt bekämpningsarbete. I Jordbruksverkets rapporter om ersättning görs bedömningen att ersättning till den drabbade för kostnader och förluster vid bekämpning skulle stimulera tidig anmälan. Bedömningen är vidare att ersättning skulle underlätta samarbetet mellan den drabbade och kontrollmyndigheten genom att skapa acceptans för omfattande tvångsåtgärder vid bekämpningsarbetet.

Ett alternativ till statlig ersättning skulle kunna vara ett privat försäkringssystem eller avgiftsfinansiering av privata ersättningsfonder. Det finns dock stora svårigheter att bedöma risken för angrepp av karantänskadegörare på grund av svaga dataunderlag, vilket innebär att försäkringspremier och avgifter skulle bli höga i sådana system. Många skadegörare har dessutom flera grödor som värdväxter. Det skulle därför vara svårt att komma fram till vad storleken på försäkringspremien eller avgiften ska baseras på. Även administrationskostnaderna kan bli höga eftersom många skadegörare berör odlare och markägare av många olika slag, från de som bedriver yrkesmässig odling till privatpersoner. Transaktionskostnaderna blir alltså höga vid en försäkringslösning eller vid avgiftsfinansiering. För att ett sådant system skulle vara effektivt krävs dessutom att alla är försäkrade eller ingår i avgiftssystemet, vilket skulle kräva lagstiftning om obligatoriska försäkringar eller avgifter. Ytterligare en komplikation är att det inte alltid är den som har nytta av att bekämpningsåtgärder vidtas som är den som drabbas av växtskadegöraren. Det finns t.ex. skadegörare som om de angriper växter i Sverige inte är något större problem medan de i andra delar av EU kan orsaka omfattande skador. På grund av fri rörlighet inom unionen krävs dock bekämpningsåtgärder även i dessa fall för att skadegöraren inte ska sprida sig till andra delar av EU. Sammanfattningsvis är bedömningen att privata försäkringar eller avgifts-

finansiering inte är effektiva alternativ för att åstadkomma incitament för tidig anmälan av karantänskadegörare och samarbetsvilja i bekämpningssituationen.

Bedömningen är utifrån Jordbruksverkets rapporter att ett system med statligt finansierad ekonomisk ersättning till drabbade vid bekämpning av karantänskadegörare skulle bidra till kostnadseffektivt bekämpningsarbete, utöver lagstadgade krav om anmälningsskyldighet och bekämpning, i en sådan omfattning att samhällets totala kostnader för bekämpning skulle bli lägre.

Ersättning vid utrotning och inneslutning

Jordbruksverket har i sin rapport föreslagit att den enskilde ska ha rätt till statlig ersättning då syftet med bekämpningsåtgärderna är utrotning. Om syftet med åtgärderna är inneslutning anser verket att ersättning inte alltid ska lämnas. Myndigheten anser att regeringen i stället ska meddela föreskrifter om vilka sådana åtgärder som ska ge en rätt till ersättning. De arter för vilka ersättning ska lämnas vid inneslutning bör anges i en särskild förteckning.

Ett beslut om att övergå från utrotningsåtgärder till en inneslutningsstrategi fattas först när det har konstaterats att utrotningsåtgärderna misslyckats. Bedömningen har då gjorts att kostnaderna för att fortsätta med åtgärder för att utrota växtskadegöraren överstiger nyttan av frihet från den och att det samhällsekonomiskt är mer effektivt att övergå till en inneslutningsstrategi för att skadegöraren inte ska sprida sig från det angripna området till andra delar av EU. Kring det inneslutna området upprättas en buffertzon. Vid angrepp i denna zon är målsättningen med bekämpningsåtgärderna utrotning.

Precis som vid utrotning är en tidig anmälan av en förekomst och samarbete i en bekämpningssituation av stor vikt för effektiviteten. Den som upptäcker en karantänskadegörare kommer inte alltid att ha klart för sig om den aktuella skadegöraren ska utrotas eller inneslutas. Om ersättning inte lämnas vid inneslutning kan detta innebära att incitamentet för tidig anmälan minskar oavsett om syftet med kommande bekämpningsåtgärder kommer att vara utrotning eller inneslutning. I sammanhanget kan nämnas att förekomst av skadegörare i buffertzonen kring det angripna och av

buffertzonen inneslutna området ska utrotas. Mot bakgrund av ovanstående är bedömningen att den lagstadgade rätten till ersättning bör gälla oavsett om syftet med bekämpningsåtgärderna är utrotning eller inneslutning.

Det är emellertid omöjligt att förutse hur en kommande inneslutningssituation kan komma att se ut. Det beror helt på växtskadegörarens biologi och vilken växtmiljö den har angripit. Med tanke på den osäkerhet som råder avseende eventuella framtida inneslutningssituationer bör det finnas ett visst utrymme för regeringen att föreskriva om att de som kan drabbas inte ska vara berättigade till ersättning när kommissionen beslutar om inneslutning. Utgångspunkten för sådana föreskrifter bör vara en bedömning att ersättning inte skulle bidra till att samhällets totala kostnader för inneslutning blir lägre.

Alla karantänskadegörare bör omfattas

EU medfinansierar medlemsstaternas kostnader för ersättning till drabbade både då syftet med bekämpningsåtgärderna är utrotning och inneslutning. Vid inneslutning begränsas medfinansieringen enligt gällande lagstiftning till ersättning avseende åtgärder i buffertzonen och till prioriterade skadegörare, dvs. sådana skadegörare vars potentiella ekonomiska, miljömässiga eller sociala påverkan är mycket allvarlig med avseende på unionens territorium och som förtecknats av kommissionen (artikel 6 växtskyddsförordningen). Även vid bekämpningsåtgärder för att utrota EU-karantänskadegörare som förekommer inom unionen krävs att åtgärderna avser prioriterade skadegörare för att EU ska medfinansiera ersättning till drabbade. I dagsläget förekommer 22 av de förtecknade karantänskadegörarna på EU:s territorium. Av dessa förekommer fem i Sverige. Det gäller vit potatiscystnematod (Globodera pallida [Stone]), gul potatiscystnematod (Globodera rostochiensis [Wollonweber] Behrens), rotgallnematod (Meloidogyne chitwoodi Golden et al.), mörk ringröta (Ralstonia solanacearum [Smith] Yabuuchi et al.) samt potatiskräfta (Synchytrium endobioticum [Schilbersky] Percival). Inte någon av dessa har förtecknats som prioriterad skadegörare. Unionen medfinansierar inte alls bekämp-

ning av karantänskadegörare för skyddad zon eftersom den bekämpningen inte är av intresse för hela EU.

För vissa växtskadegörare kommer alltså kostnaden för ersättning inte medfinansieras av EU enligt förordning (EU) nr 652/2014. Hur ingripande kraven på åtgärder vid bekämpning är avgörs dock inte av om EU medfinansierar åtgärderna. För att undvika osäkerhet hos aktören när det gäller rätten till ersättning bör det nationella systemet inte göra åtskillnad mellan olika typer av karantänskadegörare. Bedömningen är därför att ersättning ska lämnas vid bekämpning av alla karantänskadegörare oavsett om EU medfinansierar ersättningen eller inte, dvs. såväl EU-karantänskadegörare och potentiella EU-karantänskadegörare som karantänskadegörare för skyddad zon i en av kommissionen erkänd skyddad zon i Sverige.

Angrepp av växtskadegörare kan ske i alla växtmiljöer och därmed drabba många olika aktörer, t.ex. jordbruksföretag, företag inom trädgårdsnäringen, ägare av såväl produktionsskog som skyddad skog, ägare av parker, övriga företag och organisationer samt privatpersoner. Bedömningen är, för att systemet ska vara tydligt och ge önskad effekt, att utgångspunkten bör vara att bestämmelserna om ersättning ska vara så lika som möjligt för samtliga aktörer som drabbas av kostnader och förluster vid bekämpning av karantänskadegörare. Att bestämmelserna inte skiljer sig åt mellan aktörer är också viktigt för att undvika onödiga administrativa kostnader. EU:s regelverk för statligt stöd som sätter ramarna för hur ett nationellt ersättningssystem omfattande stöd till företag kan utformas, innebär dock att de bestämmelser som föreslås nedan är något olika beroende av i vilken miljö angreppet sker.

Tillräcklig ersättning

För att syftet med ersättning ska uppnås bör den upplevas som rimlig och tillräcklig. Bedömningen är därför, i enlighet med Jordbruksverkets förslag, att ersättning bör lämnas för bekämpningskostnader, för förlorat växtvärde och för produktionsbortfall. Ersättning för bekämpningskostnader bör lämnas i sin helhet för de kostnader som räknas upp i förordning (EU) nr 652/2014, dvs. kostnader för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål, samt rengöring och desinfektion

av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning. Vad avser kommissionens medfinansiering av medlemsstaternas kostnader för ersättning till drabbade är praxis att man inte beviljar stöd för medlemsstaternas kostnader för ersättning av den drabbades eget arbete. Någon sådan begränsning framgår inte av förordning (EU) nr 652/2014.

Utgångspunkten för beräkningen av förlorat växtvärde bör vara det regelverk som finns för EU-finansiering av förlorat växtvärde, dvs. förordning (EU) nr 652/2014. Enligt förordningen ska ersättningen begränsas till det marknadsvärde som de destruerade växterna, växtprodukterna eller andra föremålen skulle ha haft om de inte hade påverkats av angrepp eller bekämpningsåtgärder. Det eventuella restvärdet ska dras av från ersättningen. Möjligheten att få medfinansiering från EU för ersättning för förlorat växtvärde infördes den 1 januari 2017 och kommissionen kompletterade då sina riktlinjer för ansökan om medfinansiering med riktlinjer för beräkning av marknadsvärdet. I samband med detta diskuterade kommissionen med medlemsstaterna bland annat hur växtvärdet ska fastställas om det inte finns ett tydligt marknadsvärde, som till exempel för omogen skörd. I Jordbruksverkets rapport redovisas utgångspunkter för att bedöma olika växtslags marknadsvärde samt exempel på hur förlorat växtvärde skulle kunna beräknas i olika situationer (avsnitt 3.5 i Rapport 2017:22). Bland annat framgår att kommissionen har redovisat exempel från beräkningar avseende medfinansiering av bekämpning av smittsamma djursjukdomar. Jordbruksverket anser att en motsvarande beräkning skulle kunna göras av växters reducerade marknadsvärde genom att utgå från grödans marknadspris och minska det linjärt över tiden tillbaka till grödans anskaffningskostnad, t.ex. kostnaden för utsäde.

När det gäller beräkning av marknadsvärdet för skog finns en vedertagen metod för att beräkna skogens värde vid tidig avverkning, den s.k. skogsnormen (Lantmäteriet, 2016). Skogsnormen är framtagen av Lantmäteriet för att bestämma ersättning för intrång av kraftledningar, järnvägar och vägar i skogsmark, men metoden används även i andra sammanhang. Enligt Jordbruksverket har metoden likheter med de beräkningsmetoder som kommissionen redovisat avseende bekämpning av smittsamma djursjukdomar. I det fiktiva angrepp av tallvedsnematod som Jordbruksverket redogör för i rapporten har man använt kommissionens beräkningsmetod men

man menar också att det bör vara möjligt att använda skogsnormen. Hur beräkningen av värdet för skog får göras kommer att framgå av det beslut som kommissionen fattar efter att stödet har anmälts dit, se nedan under avsnittet om EU:s regelverk för statligt stöd.

Växter som normalt inte säljs eller köps och som det därför inte finns något tydligt marknadsvärde för, som äldre uppvuxna träd i parker och villaträdgårdar, kan påverka andra marknadsvärden, t.ex. en fastighets försäljningsvärde. Därför skulle exempelvis ett träds marknadsvärde kunna beräknas utifrån dess påverkan på fastighetens försäljningspris. En metod som eventuellt skulle kunna användas vid en sådan beräkning, menar verket, är den s.k. tomtanläggningsmetoden som Lantmäteriet utvecklat för att bestämma fastigheters värdeminskning till följd av förlust av växter och anläggningar vid intrång enligt expropriationslagen. I de fall växter saknar marknadspris och de inte bedöms påverka en fastighets marknadsvärde i någon nämnvärd omfattning kan det uppstå en situation där det är oklart vilken ersättning en ägare av växter ska få för de destruerade växterna. För att syftet med ersättning för förlorat växtvärde ska kunna uppnås anser Jordbruksverket att viss ersättning alltid ska lämnas och att en förenklad metod för beräkning av marknadsvärdet bör kunna användas, t.ex. aktuellt marknadspris för utsäde eller unga plantor som normalt används vid nyanläggning av den skadedrabbade växtodlingen.

Ersättning för förlorat produktionsbortfall är relevant vid bekämpningsåtgärder i kommersiell produktion av växter, dvs. i växtodling som bedrivs av ett företag. Produktionsbortfall kan uppstå till följd av krav som ställs i bekämpningssyfte, t.ex. krav på särskild växtföljd eller andra restriktioner för odlingen efter ett skadeangrepp som kan innebära att mindre inkomstbringande växter måste odlas. Ett annat exempel på produktionsbortfall är om fruktträd måste avverkas till följd av angrepp av karantänskadegörare. Produktionsbortfall uppstår dels under tiden för eventuell karantän, dels under den tid det tar för nya fruktträd att börja ge en skörd som motsvarar den tidigare nivån. Ersättning för produktionsbortfall medfinansieras inte av EU men kan vara av stor vikt för aktören i bedömningen av om ersättningen upplevs som tillräcklig eller inte. En sådan ersättning kan möjliggöra omläggning av växtproduktionen vilket kan vara nödvändigt för att den aktuella skadegöraren ska kunna utrotas.

Stöd bör inte beviljas för produktionsbortfall i skog eftersom stöd för inkomstbortfall till följd av skadegörare på växter i skogsmark inte får lämnas enligt Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020 (se vidare nedan angående statsstödsreglerna).

Med anledning av ovanstående bör det finnas en bestämmelse i den nya växtskyddslagen om att staten ska ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare drabbas av

– kostnader för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål, samt rengöring och desinfektion av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning,
– förlorat värde, med avdrag för eventuellt restvärde, för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder, eller
– produktionsbortfall, när skadeangreppet har inträffat i andra miljöer än skogsmark.

Det bör också i lagen finnas ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att bestämmelserna om ersättning inte ska gälla om kommissionen i enlighet med artikel 28.2 eller artikel 30.3 i förordning (EU) 2016/2031 har fastställt åtgärder för inneslutning av karantänskadegörare.

EU:s regelverk för statligt stöd

Enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är statligt stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag de än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion inte tillåtet om stödet påverkar handeln mellan medlemsstaterna. I artikel 107.2–3 i EUF-fördraget anges emellertid ett antal undantag från detta förbud. Dessa undantag är bl.a. tillämpliga när det gäller ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare. Det system som här föreslås bedöms vara förenligt med EU:s regelverk om statligt stöd.

När det gäller stöd till jordbruksföretag och företag i trädgårdsnäringen bedöms bestämmelserna om ersättning i sin helhet uppfylla kraven i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 av den 25 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (gruppundantagsförordningen), och behöver därför endast anmälas till kommissionen.

Ersättning till skogsägare omfattas såsom förslaget är formulerat inte av gruppundantagsförordningen utan måste godkännas av kommissionen, vilket innebär att det inte kan uteslutas att förslaget kan behöva justeras med anledning av kommissionens beslut. Förslaget är dock anpassat till de riktlinjer som finns för statligt stöd till jordbruks- och skogbrukssektorn (Europeiska unionens riktlinjer för statligt stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden 2014–2020) och bedöms därför kunna godkännas av kommissionen.

Ersättning till andra företag än jordbruks-, trädgårds- och skogsföretag bör lämnas enligt kommissionens förordning (EU) 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (allmän de minimis-förordning) och behöver varken godkännas eller anmälas till kommissionen.

Eftersom ersättning endast kan lämnas om den är förenlig med regelverket om statligt stöd bör detta framgå av den nya lagen. I den lagen bör det därför finnas en bestämmelse som säger att ersättning endast får lämnas om den är förenlig med Europeiska unionens regler om statligt stöd. I en förordning bör det preciseras hur ersättningssystemet förhåller sig till regelverket om statligt stöd.

Förhindra riskbeteende

En förutsättning för att statlig ersättning för bekämpning av karantänskadegörare ska sänka samhällets totala kostnader för bekämpning, är att riskbenägenheten beaktas vid utformningen av regelverket för ersättning. Om en aktör får ersättning för alla sina kostnader och förluster kan denne komma att bli mindre försiktig och ta större växtskyddsrisker. Den ekonomiska risken bör därför

delas mellan den som drabbas av kostnader och förluster och den som betalar ut ersättningen. Ersättningsbestämmelserna ska därför utformas så att de inte stöder ett riskbeteende. Ersättning för förlorat växtvärde bör därför, i enlighet med Jordbruksverkets förslag, lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till. För att ge ägare av särskilt värdefulla växter, t.ex. parkträd, incitament till att vidta försiktighetsåtgärder för att skydda sina växter kan det finnas behov att begränsa ersättningen för förlorat växtvärde till ett högsta belopp. Jordbruksverket har föreslagit att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela närmare föreskrifter om en sådan begränsning av ersättningens storlek.

Ersättning för förlorat värde till skogsägare kan, enligt EU:s regelverk för statligt stöd, lämnas endast om skadeangreppet eller bekämpningsåtgärderna har orsakat förstörelse av minst 20 procent av den berörda skogspotentialen. Jordbruksverket och Skogsstyrelsen föreslår att berörd skogspotential ska definieras som alla träd av berört eller berörda trädslag på produktiv skogsmark inom den zon där bekämpningsåtgärder har utförts. Skogsmark föreslås definieras på samma sätt som i skogsvårdslagen, dvs. som mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och där träd har en kronslutenhet av mer än tio procent eller har förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder. Från skogsmark undantas i skogsvårdslagen sådana områden där marken i väsentlig utsträckning används för jordbruksändamål, hör till byggnader eller anläggningar eller används för annat ändamål än att tillgodose intressen som kan hänföras till träden och vegetationen. Även uttrycket produktiv skogsmark föreslås få samma definition som i skogsvårdslagen, dvs. skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

När det gäller ersättning för förlorat produktionsbortfall bör i enlighet med Jordbruksverkets förslag ersättningen inte täcka hela produktionsbortfallet utan företagaren bör ta en del av risken. Bedömningen är att ersättning bör lämnas under den tid som bekämpningsåtgärderna pågår, dock längst under två år. Ersättningen bör uppgå till högst 75 procent av produktionsbortfallet.

Som framgår ovan får ersättning inte lämnas för produktionsbortfall i skogen. Dessutom är två år en kort period i en skogs omloppstid varför produktionsbortfallet blir obetydligt.

Mot bakgrund av ovanstående bedömningar bör det i den nya växtskyddslagen finnas en bestämmelse om att full ersättning ska lämnas för bekämpningskostnader. Det bör också finnas en bestämmelse om att ersättning för förlorat växtvärde lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till. När det gäller Jordbruksverkets förslag om att i föreskrifter begränsa den maximala ersättningen är bedömningen att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör få meddela föreskrifter om att ett visst högsta värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder ska läggas till grund för beräkning av ersättning. Detta utvecklas närmare under avsnittet om behov av föreskrifter. I en förordning bör det också framgå att ersättning för förlorat växtvärde endast kan lämnas till skogsägare vid förstörelse av minst 20 procent av den berörda skogspotentialen. I förordningen bör det även finnas en definition av begreppen berörd skogspotential, skogsmark och produktiv skogsmark.

Vidare bör det i lagen framgå att ersättning för produktionsbortfall endast lämnas för sådant bortfall som uppkommer under tiden som bekämpningsåtgärderna pågår, dock längst för en sammanhängande period om två år från det att bekämpningsåtgärderna påbörjades samt att ersättningen får uppgå till högst 75 procent av produktionsbortfallet.

Om en skadedrabbad aktör har fått en annan ersättning, från exempelvis ett försäkringsbolag, som täcker delar av kostnaden, det förlorade värdet eller produktionsbortfallet ska den totala ersättningen inte få överstiga 100 procent av kostnaden, värdet eller produktionsbortfallet. Eftersom full ersättning inte alltid kommer att lämnas för förlorat värde och inte heller lämnas för produktionsbortfall kan det, trots de problem med försäkringslösningar som tidigare angetts, vara av intresse för enskilda aktörer att teckna försäkringar i den mån det är möjligt.

Den som medvetet bidragit till angrepp och spridning av karantänskadegörare bör inte beviljas ersättning för bekämpningskostnader och förluster. Det bör därför finnas en bestämmelse om att ersättning kan jämkas om den drabbade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Det bör i lagen också anges att ersättningen kan jämkas om den ersättningsberättigade inte rättar sig efter en föreskrift eller ett beslut i det enskilda fallet som har meddelats av stöd av lagen eller

ett beslut som har meddelats med stöd av de EU-bestämmelser som har kompletterats av lagen.

Behov av föreskrifter

Enligt den nuvarande växtskyddslagen är det Jordbruksverket som prövar frågor om ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare. Det saknas i och för sig skäl att ändra den ordningen. Däremot bör den behöriga myndigheten inte pekas ut på lagnivå utan detta kan göras i en förordning. Det bör därför finnas bestämmelser i den nya lagen om att frågor om ersättning ska prövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Det bör också finnas en bestämmelse om att den myndighet som regeringen bestämmer får återkräva sådan ersättning som har betalats ut felaktigt eller för mycket.

Det bedöms finnas behov av att i viss utsträckning anpassa ersättningsbestämmelserna efter aktuell skadegörare och värdväxt. Det är inte helt självklart, som framgår ovan, vad som avses med förlorat värde i alla situationer. Vidare bör, som framgått tidigare, förlorat värde inte ersättas i sin helhet om bekämpningen avser särskilt värdefulla växter, t.ex. gamla parkträd. Produktionsbortfall kan se olika ut beroende på vilken skadegörare och värdväxt det är fråga om.

Slutligen bör ersättning inte beviljas om det finns god tillgång till odlingsvärda växtsorter som är resistenta mot en viss skadegörare och aktören ändå har valt att odla en icke resistent sort. Föreskrifter bör därför kunna meddelas om att ersättning inte ska lämnas om en resistent sort inte har använts. Det bör bidra till att minska riskbenägenheten hos växtodlare. Om en resistent växtsort odlats och växterna ändå angrips av en viss karantänskadegörare, dvs. resistensen har brutits, bör ersättning beviljas. I nuläget finns det enligt Jordbruksverket god tillgång på sorter som är resistenta mot potatiskräfta (Synchytrium endobioticum) Ras 1 och gul potatiscystnematod (Globodera rosochiensis) patotyp Ro 1. Det ska dock inte uteslutas att det kan komma att finnas god tillgång till sorter av andra växter än potatis som är resistenta mot andra växtskadegörare än de ovan nämnda.

Det bör mot den beskrivna bakgrunden införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om

– vad som avses med förlorat värde för växter, växtprodukter eller andra föremål,
– att ett visst högsta värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder ska läggas till grund för ersättning,
– vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning,
– i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en växtsort som inte är resistent mot växtskadegörare har odlats.

Nationellt reglerade växtskadegörare

Vad avser bekämpning av nationellt reglerade växtskadegörare där målsättningen inte är att förhindra förekomst utan i stället minskad förekomst av en viss skadegörare är bedömningen att ersättning inte bör vara ett offentligt åtagande. Eftersom utrotning eller inneslutning av skadegöraren inte kan uppnås utan målsättningen är minskad förekomst av skadegöraren bör de bekämpningsåtgärder som krävs inte vara så ingripande som de som krävs avseende karantänskadegörare.

7.13 Sanktioner

7.13.1 Nuvarande straffbestämmelser

Växtskyddslagen

Bestämmelser om straffrättsliga sanktioner i den nuvarande växtskyddslagen finns i 10 §.

Enligt bestämmelserna straffbeläggs överträdelser av skyldigheten att vidta åtgärder för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare t.ex. genom kemisk bekämpning, smittrening av

lokal eller redskap, destruktion av växt eller växtprodukt, förbud att använda växter för sådd eller plantering, förbud mot införsel, innehav och hantering av växter, växtprodukter, växtskadegörare m.m. (5 §), skyldigheten att anmäla viss verksamhet till myndighet och att föra anteckningar om verksamheten (5 a §) samt skyldigheten att lämna tillträde till mark, byggnad eller transportmedel för att åtgärder enligt lagen ska kunna utföras (6 §). Vidare straffbeläggs överträdelse av föreskrifter om sundhetsintyg (7 a §) och att utfärda sundhetsintyg utan att ha fått uppgiften överlämnad till sig enligt 7 a § tredje stycket. Enligt bestämmelserna straffbeläggs också underlåtenhet att anmäla konstaterad eller misstänkt förekomst av vissa växtskadegörare (4 §).

Både uppsåtliga och oaktsamma gärningar är straffbelagda utom när det gäller underlåtenhet att anmäla enligt 4 §. För denna överträdelse krävs uppsåt för att fällas till ansvar. Straffskalan för samtliga gärningar är böter.

Skogsvårdslagens bestämmelser om insektshärjningar

Skogsvårdslagen innehåller en bestämmelse, 38 a § 2, som straffbelägger överträdelser av föreskrifter om insektshärjning. Enligt bestämmelsen döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot en föreskrift som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 29 § första stycket till böter. Enligt 29 § första stycket får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om bekämpning av insektshärjning i skog och om upparbetning av skadad skog, utforsling eller lagring av virke och andra åtgärder som behövs för att motverka uppkomsten av yngelhärdar.

I avsnitt 7.4.3 föreslås att ett bemyndigande att meddela föreskrifter om insektshärjning i stället ska finnas i den nya växtskyddslagen. Som en följd av det föreslås i avsnitt 8.1 att straffbestämmelsen i skogsvårdslagen tas bort.

Brottsbalken

Enligt 13 kap. 8 § brottsbalken döms den som framkallar allmän fara för djur eller växter medelst gift eller genom att överföra eller sprida

elakartad sjukdom eller genom att sprida skadedjur eller ogräs eller på annat dylikt sätt för förgöring. Straffskalan är böter eller fängelse i högst två år och för grovt brott fängelse i lägst sex månader och högst sex år. Den som av oaktsamhet begår en sådan gärning döms för vårdslöshet med gift eller smittämne enligt 13 kap. 9 § brottsbalken. Straffskalan är böter eller fängelse i högst två år. Försök, förberedelse och stämpling till förgöring samt underlåtenhet att avslöja eller förhindra sådant brott är straffbelagt genom 13 kap. 12 § brottsbalken. Växtskyddsförordningen och den nya lagen omfattar även skydd av växtprodukter.

7.13.2 Det nya regelverket

Enligt den nya växtskyddsförordningen ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner för överträdelser av förordningen och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas (artikel 108). Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Redogörelser för innehållet i växtskyddsförordningen med tillämpningsförordningar finns i avsnitt 6.

Det finns också vissa bestämmelser i den nya kontrollförordningen som är aktuella i detta sammanhang. Denna förordning har en motsvarande bestämmelse om sanktioner för den förordningens bestämmelser (artikel 139.1). Dessutom gäller enligt den nya kontrollförordningen att medlemsstaterna ska säkerställa att ekonomiska sanktioner för överträdelser av förordningen och de bestämmelser som avses i artikel 1.2, om de begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande, i enlighet med nationell rätt återspeglar åtminstone antingen aktörens ekonomiska fördel eller, beroende på vad som är lämpligt, en procentandel av aktörens omsättning (artikel 139.2). Genom hänvisningen till bestämmelserna i artikel 1.2 omfattas regelverket om skyddsåtgärder mot växtskadegörare av denna artikel. För närmare överväganden angående artikel 139.2, se avsnitt 7.13.13.

Som framgår av avsnitt 7.2, 7.4.1 och 7.4.2 föreslås även att det med stöd av den nya växtskyddslagen ska vara möjligt att ställa krav på strängare nationella åtgärder när det gäller växtskadegörare som omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen. Vidare framgår av avsnitt 7.2 och 7.4.3 att det också bör vara möjligt att med

stöd av den nya lagen ställa krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen om dessa växtskadegörare kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Även beträffande sådana nationella regler aktualiseras frågan om sanktioner.

Den nya växtskyddslagen kommer alltså i huvudsak att innehålla kompletterande bestämmelser till växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen. Den kommer dock även att innehålla vissa möjligheter att meddela nationella regler med stöd av lagen.

7.13.3 Utgångspunkter vid val av sanktion

Kriminalisering för att förhindra överträdelser av olika normer i samhället bör användas med viss försiktighet. Straffsanktioner bör användas endast för de allvarligaste gärningarna. Det allmännas resurser för brottsbekämpning bör koncentreras på sådana förfaranden som kan föranleda påtaglig skada eller fara och som inte kan bemötas på annat sätt. En alltför omfattande kriminalisering riskerar att undergräva straffsystemets brottsavhållande verkan och trovärdighet. Detta gäller särskilt om rättsväsendet inte kan beivra brott på ett effektivt sätt.

Ett alternativ till straffsanktioner är administrativa sanktionsavgifter. Sanktionsavgifter används ofta för att åstadkomma ett enklare och snabbare beivrande av mindre allvarliga regelöverträdelser. Många gånger ges därför en tillsynsmyndighet rätt att, såsom första instans, besluta om sådana sanktioner. Regeringen har behandlat frågan om när sanktionsavgifter bör användas bl.a. i förarbetena till bestämmelsen om förverkande i 36 kap. 4 § brottsbalken (prop. 1981/82:142 s. 21–26). De riktlinjer som regeringen ställde upp har behandlats av justitieutskottet och antagits av riksdagen (bet. 1981/82:JuU53, rskr. 1981/82:328). Regeringen angav i det sammanhanget att sanktionsavgifter kan vara ändamålsenliga i fall där regelöverträdelser är särskilt frekventa eller där det föreligger speciella svårigheter att beräkna storleken på den vinst eller besparing som uppnås i det särskilda fallet. Andra fall kan vara sådana där den ekonomiska fördelen av en isolerad överträdelse genom-

snittligt sett kan bedömas som låg, samtidigt som samhällets behov av skydd på det aktuella området är framträdande. Vidare uttalade regeringen att sanktionsavgifter som beslutas av administrativa myndigheter kan ersätta straff när det är fråga om regler som är utformade på ett sådant sätt att det inte finns utrymme för skönsmässiga bedömningar av om en överträdelse skett och då överträdelsen i sig inte förutsätter uppsåt eller oaktsamhet (prop. 1981/82:142 s. 24 f.).

Ett system med sanktionsavgifter bör bara omfatta sådana överträdelser som typiskt sett är lätta att konstatera utan någon mer ingående utredning.

En kriminalisering kan vara befogad om alternativa sanktioner inte står till buds, inte skulle vara rationella eller skulle kräva oproportionerligt höga kostnader. Det kan också vara befogat med hänsyn till gärningens allvar.

7.13.4 Straff och sanktionsavgifter i den nya växtskyddslagen

Bedömning: Flertalet av de överträdelser av växtskyddsregelverket som bör leda till sanktioner i den nya växtskyddslagen bör medföra en straffsanktion. För vissa mindre allvarliga överträdelser bör ett system med sanktionsavgifter införas.

Utöver den sanktionsavgift som föreslås för överträdelser av anmälningskrav vid införsel finns det inte behov av några sanktioner för överträdelser av den nya kontrollförordningens bestämmelser.

Skäl för bedömningen: För att konstatera att det begåtts en överträdelse av bestämmelserna i växtskyddsregelverket kommer det i de allra flesta fall att bli fråga om att göra skönsmässiga bedömningar. Det är t.ex. inte alltid självklart vilka kunskaper om växtskadegörare som kan krävas av den som hanterar växter och växtprodukter, eller vilken aktsamhet och vilka aktiva åtgärder som är rimliga för att undvika växtskyddsrisker. Stora delar av det område som bör ha effektiva sanktioner omfattar vidare både näringsidkare och privatpersoner, vilket gör det svårt att fastställa en schablon som är rättvis. I avsnitt 7.13.17 görs bedömningen att en påföljd i vissa fall bör göras beroende av uppsåt eller grov oaktsamhet och i andra fall av

oaktsamhet. En sådan prövning bör göras av allmän domstol och inte av administrativa myndigheter. För många av överträdelserna medför också överträdelsens allvar att en sanktionsavgift inte är en tillräckligt ingripande påföljd (jfr resonemanget nedan i avsnitt 7.14.1).

För det stora flertalet överträdelser är därför bedömningen att den sanktion som ska användas i den nya växtskyddslagen är straff. Det gäller framför allt gärningar som på olika sätt medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Även överträdelser som rör reglerade EU-icke-karantänskadegörare, dvs. skadegörare som kan orsaka oacceptabla konsekvenser om de förekommer på vissa växter, bör i vissa fall leda till en straffsanktion.

Vissa bestämmelser i växtskyddsförordningen är dock sådana att överträdelser är lätt konstaterbara och kräver begränsad utredning. Detta gäller exempelvis bestämmelserna om registrering och dokumentation i artiklarna 66, 69 och 87.3.d. Vidare finns i artikel 96 vissa krav på märkning av träemballage, trä eller andra föremål enligt den internationella standarden ISPM 15. Även i den nya kontrollförordningen finns bestämmelser som är sådana att överträdelser är lätt konstaterbara och kräver begränsad utredning. Det gäller krav på anmälan vid införsel av för vissa sändningar av växter, växtprodukter och andra föremål (artikel 56.3.a).

För överträdelser av sådana bestämmelser bedöms sanktionsavgifter vara ett lämpligt alternativ, se vidare om detta i avsnitt 7.14.1 nedan.

När det gäller kontrollförordningen är alltså bedömningen att överträdelser av krav på anmälan vid införsel ska kunna leda till sanktionsavgift. För andra bestämmelser som riktar sig till enskilda, som skyldighet att lämna upplysningar och ge kontrollmyndigheten tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen, finns det möjlighet att förena förelägganden med vite. Delegerade organ som bryter mot bestämmer i kontrollförordningen riskerar att bli av med sina delegerade uppgifter.

I övrigt innebär bestämmelserna i kontrollförordningen framför allt skyldigheter för myndigheter och organ som har anförtrotts uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Brott mot sådana skyldigheter är sanktionerade i brottsbalken. I 20 kap. 1 § regleras ansvar för tjänstefel vid myndighetsutövning. Enligt bestämmelsen ska den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighets-

utövning – genom handling eller underlåtenhet – åsidosätter vad som gäller för uppgiften dömas för tjänstefel. I kontrollförordningen finns vidare en bestämmelse om tystnadsplikt för den som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet (artikel 8). Enligt 20 kap. 3 § brottsbalken kan den som röjer eller olovligen utnyttjar en uppgift som han är skyldig att hemlighålla enligt lag eller annan författning dömas för brott mot tystnadsplikt. Både brottet tjänstefel och brott mot tystnadsplikt innehåller böter och fängelse i straffskalan. De nämnda straffbestämmelserna i brottsbalken och möjligheten att ingripa med andra åtgärder, som vite, bedöms uppfylla kravet på sanktioner i artikel 139.1 i den nya kontrollförordningen. Utöver den nya sanktionsavgiften bedöms det därför inte finnas behov av några sanktionsbestämmelser för överträdelser av kontrollförordningen i den nya växtskyddslagen.

7.13.5 Fängelse i straffskalan för allvarliga gärningar

Bedömning: Straffskalan i den nya växtskyddslagen bör innehålla fängelse för allvarliga gärningar.

Skäl för bedömningen: I den nuvarande växtskyddslagen finns det endast böter i straffskalan. Före tillkomsten av lagen fanns det ingen samlad sådan lag utan växtskyddsfrågorna reglerades i ett stort antal författningar. I förarbetena till växtskyddslagen framgår att bötesstraffet i växtskyddslagen har sin förebild i straffbestämmelserna i dessa äldre författningar (jfr prop. 1972:89 s. 5 f.) Några resonemang om straffvärdet och varför straffskalan bestämdes till böter förs inte i dessa förarbeten.

När det gäller straffbestämmelserna i den nya lagen finns det anledning att överväga om bötesstraff är tillräckligt.

Som nämnts i avsnitt 6 är bakgrunden till den nya unionslagstiftningen inom området skyddsåtgärder mot växtskadegörare den ökade risken för att nya växtskadegörare introduceras, etableras och sprids. Denna ökade risk har sin grund i att nya växtskadegörare sprids via växande global handel med växter och växtprodukter. Även handel med alla slag av varor ökar och med den kan växtskadegörare spridas med förpackningsmaterial som t.ex. lastpallar. Resenärer tar med sig växter och växtprodukter från andra delar av

världen. Klimatförändringarna bidrar till ökad risk för att skadegörare, som tidigare begränsats av låga temperaturer, etablerar sig samtidigt som jordbruksgrödor, skog och växter i andra miljöer blir mer sårbara.

Växtskadegörare kan orsaka omfattande skador som innebär stora ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom t.ex. ökade kostnader i jordbruks-, trädgårds- och skogsproduktion, minskad biologisk mångfald och påverkan på planterade miljöer och naturområden. Ett effektivt växtskydd som hindrar introduktion, spridning och etablering av nya växtskadegörare är därför av stor vikt. Syftet med det nya regelverket är att förbättra skyddet och därmed begränsa de skador som växtskadegörare åstadkommer genom att det i högre grad fokuserar på förebyggande åtgärder för att hindra angrepp, tidig upptäckt av angrepp och effektiva åtgärder vid angrepp.

En närliggande EU-lagstiftning är regelverket om invasiva främmande arter. Bestämmelserna om dessa finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Att en främmande art är invasiv innebär att dess introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster. Invasiva främmande arter kan orsaka betydande skador på den biologiska mångfalden, människors hälsa och ekonomin. I skälen till växtskyddsförordningen (skäl 89) anges att i enlighet med principen om smart lagstiftning bör genomförandet av växtskyddsförordningen samordnas med genomförandet av förordning (EU) nr 1143/2014 för att säkerställa fullständig tillämpning av unionens lagstiftning om växtskydd.

Förordningen om invasiva främmade arter gäller inte för arter listade enligt växtskyddsförordningen som EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon eller växtskadegörare som omfattas av åtgärder enligt artikel 30.1 i växtskyddsförordningen (s.k. potentiella EU-karantänskadegörare). Detta för att undvika att samma organism blir reglerad enligt båda regelverken. De båda regelverken kompletterar alltså varandra när det gäller skyddet av växter och växtmiljöer.

Förordning (EU) nr 1143/2014 kompletteras av bestämmelser i miljöbalken. I 29 kap. 2 c § föreskrivs att den som med uppsåt eller

av grov oaktsamhet hanterar en invasiv främmande art på något av de sätt som beskrivs i EU-förordningens förbudsbestämmelse döms till böter eller fängelse i högst två år. Detsamma ska gälla den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet hanterar en invasiv främmande art på något av de sätt som beskrivs i förordningens förbudsbestämmelse och därigenom bryter mot en föreskrift om förbud, villkor och åtgärder för att skydda vilt levande djur- eller växtarter eller den biologiska mångfalden eller för att uppfylla Sveriges internationella åtaganden som regeringen har meddelat. Regeringen gjorde i propositionen Invasiva främmande arter bedömningen att fängelse bör ingå i straffskalan eftersom olaglig introduktion av invasiva främmande arter kan orsaka såväl omfattande irreparabla skador på biologisk mångfald som samhällsekonomiska skador, så som hälsoproblem för människor (prop. 2017/18:211 s. 53–54).

En annan närliggande lagstiftning är de artskyddsbestämmelser som innehåller förbud mot eller villkor för att sätta ut exemplar av djur- eller växtarter i naturmiljön meddelade med stöd av 8 kap. 4 § första stycket 1 och andra stycket miljöbalken. Sådana föreskrifter kan meddelas för att skydda vilt levande djur- eller växtarter eller naturmiljön. Syftet är alltså snävare än växtskyddsregelverket. Det omfattar t.ex. inte skydd av produktions- eller trädgårdsväxter eller biologisk mångfald i stort. En annan skillnad är att växtskyddsregelverket inte är begränsat till att gälla skydd mot djur eller växter, bl.a. omfattas även virus och bakterier. Bemyndigandet används endast i begränsad omfattning. Föreskrifter har t.ex. inte meddelats för att skydda vilt levande växtarter.

Den som med uppsåt eller av oaktsamhet sätter ut ett djur eller en växt i naturmiljön i strid med en föreskrift om förbud som regeringen har meddelat med stöd av bemyndigandet döms för artskyddsbrott till böter eller fängelse i högst två år enligt 29 kap. 2 b § första stycket 3 miljöbalken. Om brottet är grovt är straffskalan fängelse i lägst sex månader och högst fyra år.

Brottet förgöring i 13 kap. 8 § brottsbalken straffbelägger bl.a. framkallande av allmän fara för växter genom att skadedjur eller ogräs sprids. Brottet har fängelse i straffskalan.

Vid överväganden om straffskalans utformning är det av grundläggande betydelse att de påföljder som kan bli aktuella för överträdelser är i paritet med vad lagstiftningen avser att skydda och vad överträdelser kan innebära för skyddsintresset. Skyddsintresset för

växtskyddslagstiftningen är att skydda växter och växtprodukter från skador som kan orsaka omfattande ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser. Bland annat kan de aktuella skadegörarna, liksom de invasiva främmande arter som omfattas av förordningen om invasiva främmande arter, orsaka irreparabla skador på biologisk mångfald. Eftersom de två regelverken kompletterar varandra är det rimligt att ha samma straffskala för de brott enligt växtskyddslagen som medför risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare som för otillåten hantering av en invasiv främmande art enligt miljöbalken. Straffskalan i den nya växtskyddslagen bör således, för allvarliga gärningar, vara böter eller fängelse i högst två år. Den straffskalan harmonierar även med straffskalan för brottet förgöring och artskyddsbrottet.

7.13.6 Olika sätt att utforma en straffbestämmelse

En straffbestämmelse måste leva upp till högt ställda krav på förutsebarhet och andra krav på rättssäkerhet. Den ska vara tydlig, så att det är möjligt för den enskilde att anpassa sitt handlande efter vad som är tillåtet. Det finns flera möjliga sätt att utforma en straffbestämmelse. Ett sätt är att ange de straffbara gärningarna i en gärningsbeskrivning som avser att täcka in hela det straffbara området. En sådan lagstiftningsteknik har använts t.ex. i de nya straffbestämmelser i livsmedelslagen (2006:804) som trädde i kraft den 1 januari 2019 (prop. 2017/18:165).

Fördelarna med en gärningsbeskrivning är att det framgår direkt av straffbestämmelsen vilken typ av agerande eller icke-agerande som är straffbart. När det omkringliggande regelverket är omfattande innebär det också att själva lagen inte tyngs av omfattande hänvisningar. En sådan konstruktion gör dessutom bestämmelsen mindre känslig för förändringar på andra håll i regelverket. Mot en sådan utformning kan anföras att den kan riskera att bli alltför vag och att det straffbara området kan bli alltför vidsträckt för att det ska vara godtagbart ur rättssäkerhetssynpunkt. Det är därför av största vikt att en gärningsbeskrivning är klart avgränsad och tydlig.

En straffbestämmelse med fängelse i straffskalan kan också utformas som ett rent blankettstraffbud med en generell hänvisning till de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen och till

bestämmelser i EU-förordningar som lagen kompletterar. En sådan utformning är tillåten enligt Högsta domstolens praxis när det gäller överträdelser av bestämmelser i EU-förordningar (NJA 2007 s. 277). Lagstiftningstekniken kan dock kritiseras bl.a. ur tydlighetshänseende. För att få närmare kännedom om vad som är straffbelagt krävs kunskap om de omfattande, och av många upplevt som svårtillgängliga, regelverken på de aktuella områdena.

En annan lagstiftningsteknik är att i lagen hänvisa till de specifika bestämmelser som ska omfattas av straffbudet. På så sätt framgår det direkt av lagtexten vilka överträdelser som är straffbara och det blir lättare för den enskilde att ta reda på vilka handlingar som är tillåtna respektive otillåtna. En nackdel med denna lagstiftningsteknik är att straffbestämmelsen riskerar att snabbt bli inaktuell. Det kan ta tid att anpassa den svenska lagstiftningen till EU:s bestämmelser. En risk är också att listorna kan bli långa och därmed svåra att överblicka. I bl.a. miljöbalken finns straffbestämmelser som innehåller hänvisningar till specifika artiklar i EU-förordningar. Flera av miljöbalkens straffbestämmelser består av en inledande gärningsbeskrivning som åtföljs av en uppräkning av artiklar i EU-förordningar mot vilka överträdelser är straffbara. Brottet miljöfarlig kemikaliehantering i 29 kap. 3 § miljöbalken är t.ex. konstruerat på det sättet. Med en sådan utformning uppnås fördelarna med en heltäckande gärningsbeskrivning samtidigt som det också tydliggörs vilka överträdelser som i alla hänseenden är straffbara. Emellertid gör sig de nackdelar med en lista som beskrivits ovan gällande även då en lista kombineras med en gärningsbeskrivning. Lagrådet har också framfört viss kritik ur tydlighetshänseende beträffande utformningen av dessa bestämmelser (se prop. 2011/12:59, s. 70 ff. och prop. 2012/13:135, s. 251 f.). Det kan även ifrågasättas om det finns behov av en uppräkning vid sidan av en gärningsbeskrivning som är klart och tydligt utformad.

7.13.7 Straffbestämmelserna ska innehålla en fullständig gärningsbeskrivning

Förslag: De gärningar som ska kunna leda till fängelsestraff enligt växtskyddslagen ska anges i en gärningsbeskrivning som täcker in hela det straffbara området.

Skäl för förslaget: De allvarliga överträdelserna är i och för sig inte fler än att det skulle vara möjligt att konstruera en lista med bestämmelser om vilka brott som ska bestraffas med böter eller fängelse. Det skulle dock bli en förhållandevis lång lista, ungefär motsvarande 29 kap. 3 § miljöbalken.

Det finns flera nackdelar med en sådan konstruktion. För att kunna komma åt straffvärda beteenden krävs att straffbestämmelserna kan tillämpas med viss flexibilitet utan att kraven på rättssäkerhet åsidosätts. Vid en uppräkning av straffbara överträdelser finns risk för att vissa typer av förfaranden faller utanför det straffbara området. Den nya växtskyddsförordningen innehåller dessutom ett antal artiklar som har karaktären av rambestämmelser som ska fyllas ut av kommissionsförordningar, vilket medför att en teknik med hänvisning till artiklar i EU-förordningar blir komplicerad och svåröverskådlig. Vidare kan överträdelsernas karaktär komma att ändras över tid.

Vid en tydligt utformad gärningsbeskrivning som täcker in en stor variation av ageranden minskar risken att allvarliga överträdelser som inte förutsetts faller utanför bestämmelsen. Till detta kommer att en klar och tydlig gärningsbeskrivning kan betraktas som mer lättbegriplig för den enskilde än en lista med uppräknade överträdelser. Regelverket på området är omfattande. Om det i stället är beskrivet i lagen vilka handlanden som omfattas ger själva lagbestämmelsen den enskilde möjlighet att få insikt i vad som är straffbelagt. När det gäller bedömningen av vilken aktsamhet som kan krävas av den enskilde får dock bestämmelserna i EU-förordningarna stor betydelse vilket Lagrådet konstaterade i sitt yttrande över lagrådsremissen Straff för överträdelser av EU-regler om kemikalier (prop. 2011/12:59 s. 71).

Det är också uppenbart att även om det inte direkt hänvisades till regleringen i EU-förordningarna i de svenska straffbestämmelserna skulle den regleringen ofta vara av avgörande betydelse för bedömningen av erforderlig aktsamhetsstandard och att medvetna överträdelser av förordningarnas bestämmelser i allmänhet skulle uppfattas som ett starkt indicium på uppsåt också i förhållande till den effekt eller fara som en tillämpning av bestämmelserna förutsätter.

Sammanfattningsvis är bedömningen att övervägande skäl talar för att de nya straffbestämmelserna i växtskyddslagen, med undan-

tag för brott mot myndighetsföreskrifter, ska innehålla fullständiga gärningsbeskrivningar.

För det fall en straffbestämmelse bara ska träffa överträdelser av en eller ett par artiklar i EU-regelverket kan det dock finnas skäl att i lagen hänvisa till den bestämmelse som ska omfattas av straffbudet (se avsnitt 7.13.12).

7.13.8 Hantering av karantänskadegörare

Förslag: Till böter eller fängelse i högst två år ska den dömas som utan tillstånd, eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd,

1. för in en karantänskadegörare i Sverige eller i en skyddad zon inom Sverige,
2. inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige förflyttar, innehar, uppförökar eller frisläpper en karantänskadegörare, eller
3. för ut en karantänskadegörare från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige.

Skäl för förslaget: Att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare är centralt för att minska riskerna för skada på växter och växtprodukter. Detta gäller de karantänskadegörare som förtecknats som EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon och så kallade potentiella karantänskadegörare (artiklarna 29 och 30 i växtskyddsförordningen). Ett övergripande syfte med växtskyddsregelverket är tidig upptäckt av nya skadegörare. Har de väl fått spridning inom nya områden kan de vara omöjliga att utrota och konsekvenserna för samhället riskerar att bli omfattande. Det är därför nödvändigt att förhindra att dessa skadegörare kommer in i unionen eller in i en skyddad zon. Om de har kommit in måste förflyttning av dem kunna stoppas för att undvika spridning.

Artikel 5 i växtskyddsförordningen är en nyckelbestämmelse när det gäller att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare. Enligt artikeln får en EU-karantänskadegörare inte föras in till eller förflyttas inom unionens territorium, eller innehas, uppförökas eller frisläppas inom unionens territorium.

Uppförökning är ett vitt begrepp som används i bland annat växtskyddssammanhang och som, när det gäller växtskadegörare, avser tillväxt i antal skadegörare oavsett i vilket syfte det sker. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, upprätta en förteckning över EU-karantänskadegörare.

Enligt artikel 18 i växtskyddsförordningen ska den behöriga myndigheten, vid förekomst av en EU-karantänskadegörare som inte tidigare förekommit på medlemsstatens territorium eller del av territoriet, omedelbart inrätta ett så kallat avgränsat område. Inom detta område ska utrotningsåtgärder vidtas.

Artiklarna 32 och 33 innehåller bestämmelser för skyddade zoner och avgränsade områden inom skyddade zoner som motsvarar bestämmelserna i artiklarna 5 och 18. Bestämmelserna gäller då karantänskadegöraren för den aktuella skyddade zonen.

Det bör vara straffbart att föra in karantänskadegörare i Sverige såväl från tredjeland som från en annan medlemsstat i unionen. Om en sådan skadegörare förs in från tredjeland strider det mot förbudet att föra in skadegöraren till unionens territorium. Att föra in en EU-karantänskadegörare från en annan medlemsstat till Sverige omfattas av förbudet i artikel 5 att inom unionens territorium förflytta sådana skadegörare. I artikel 29 finns bestämmelser om nödvändiga åtgärder för att förhindra införsel, etablering eller spridning av så kallade potentiella karantänskadegörare inom unionens territorium. Även att föra ut en skadegörare ur Sverige till en annan medlemsstat bör vara straffbart eftersom skadegöraren då förflyttas inom unionens territorium. Att föra ut en karantänskadegörare ur ett avgränsat område, se ovan, bör också vara straffbelagt.

Enligt artikel 8 får en medlemsstat på begäran tillfälligt tillåta införsel till, förflyttning inom och innehav och uppförökning på sitt territorium av EU-karantänskadegörare och potentiella karantänskadegörare för officiell testning, vetenskapliga ändamål, eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling. Tillstånd ska beviljas för den berörda verksamheten endast om adekvata restriktioner införs för att säkerställa att verksamheten inte leder till introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegöraren. Artikel 8 ska, enligt artikel 32, tillämpas på motsvarande sätt när det gäller karantänskadegörare för skyddade zoner. Att bryta mot villkoren i ett sådant tillstånd bör leda till ansvar enligt den föreslagna straffbestämmelsen.

Gärningar som bör kunna straffas enligt bestämmelsen är till att börja med rena sabotage där någon medvetet vill förstöra en odling, park eller liknande av personliga eller andra skäl. Det kan handla om införsel, därefter uppförökning och slutligen förflyttning eller frisläppande av skadegöraren. Även införsel och förflyttning som sker av misstag bör i vissa fall vara straffbara. Det skulle t.ex. kunna handla om att någon råkar få med en skadegörare men inte inser att det är en karantänskadegörare, eller kanske inte ens inser att den följer med, t.ex. via leriga skor (nematoder), eller att en insekt som är en växtskadegörare flyger in i bilen och liknande scenarier. I dessa fall blir det fråga om en bedömning av om förfarandet varit oaktsamt eller grovt oaktsamt, se avsnitt 7.13.17.

Införsel kan även ske i vetenskapligt syfte (se ovan) inom ramen för tillstånd från Jordbruksverket. Sådana tillstånd innehåller krav på åtgärder för att skadegöraren inte ska slippa ut. Överträdelser av krav på tillstånd kan bero på att forskaren inte känner till reglerna och därför bedriver verksamheten utan ett sådant. Det är förstås också tänkbart att någon medvetet bryter mot reglerna. Då finns en risk att skadegörare kommer ut i miljön och etableras eller sprids, vilket skulle skada växter och växtprodukter.

7.13.9 Hantering av växter, växtprodukter och andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare

Förslag: Till böter eller fängelse i högst två år ska den dömas som

1. för in växter, växtprodukter eller andra föremål i Sverige eller i en skyddad zon inom Sverige på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare,
2. inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige förflyttar växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare,
3. från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige för ut växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför

eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare, eller

4. i andra fall än som avses i punkt 1–3 hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Skäl för förslaget: För att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare är det inte bara viktigt att förhindra spridning av själva skadegörarna. Det gäller också att se till att det inte förs in växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Exempelvis får enligt artikel 40 i växtskyddsförordningen vissa växter, växtprodukter eller andra föremål inte föras in till unionens territorium om de kommer från vissa tredjeländer eller områden i tredjeländer. Kommissionen ska genom en genomförandeakt anta en förteckning över de växter, växtprodukter och andra föremål som avses och som inte får föras in till unionens territorium, samt de tredjeländer, grupper av tredjeländer eller särskilda områden i tredjeländer för vilka förbudet gäller. Enligt artikel 53 får vissa växter, växtprodukter eller andra föremål inte föras in i vissa skyddade zoner. Vidare får enligt artiklarna 41 och 54 vissa växter och växtprodukter endast föras in eller förflyttas om särskilda krav är uppfyllda. Det gäller även den som för in högriskväxter, högriskväxtprodukter eller andra högriskföremål med ursprung i tredjeland i strid med artikel 42.2.

Det bör vara straffbart att föra in växter, växtprodukter eller andra föremål i Sverige såväl från tredjeland som från en annan medlemsstat i unionen på ett sätt som medför eller kan medföra risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Den som för in växter, växtprodukter och andra föremål i strid med villkoren i ett tillstånd om undantag från förbud och krav som gäller gränszoner enligt artiklarna 46 och 56 bör kunna göra sig skyldig till brott enligt den nu föreslagna straffbestämmelsen. Detsamma gäller den som i strid med villkoren i ett tillstånd enligt artikel 48 eller 58 för in till eller inom Sverige förflyttar växter, växtprodukter och andra föremål som används för officiell testning,

vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök sorturval eller förädling.

Enligt artikel 43 får träemballage endast föras in till unionens territorium om det uppfyller vissa krav. Träemballage betraktas som en växtprodukt. Att föra in sådant emballage till unionen på ett sätt som medför eller kan medföra risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare faller således under det straffbara området enligt den föreslagna bestämmelsen.

Även att bryta mot föreskrifter eller beslut om tillfälliga åtgärder som meddelats av kontrollmyndigheten i enlighet med artikel 52 för att skydda territoriet mot omedelbar fara för en oacceptabelt hög skadegörarrisk bör kunna straffas enligt denna bestämmelse. Överträdelser av sådana åtgärder skulle dock även kunna falla in under den nedan föreslagna straffbestämmelsen om att inte vidta nödvändiga åtgärder. Detsamma gäller överträdelser av tillfälliga åtgärder i fråga om införsel till och förflyttning inom unionens territorium av sådana växter, växtprodukter och andra föremål från tredjeländer som skulle kunna utgöra en nyligen identifierad skadegörarrisk och som beslutats av kommissionen enligt artikel 49.

Den som bryter mot ett förbud mot växtskyddstransitering enligt artikel 47.2 eller artikel 57 på ett sätt som medför eller kan medföra risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare bör också kunna straffas enligt denna bestämmelse eller bestämmelsen om nödvändiga åtgärder nedan.

Konkret skulle gärningen kunna innebära att någon importerar reglerade varor utan sundhetscertifikat. Då har inte växtskyddsmyndigheten i ursprungslandet kontrollerat att sändningen uppfyller EU:s växtskyddsmässiga importvillkor. Det innebär en risk att det följer med karantänskadegörare med sändningen som kan introduceras, etableras eller spridas inom EU. Det skulle också kunna handla om import av förbjudna varor, t.ex. potatisutsäde, avsiktligt eller till följd av okunskap. Detta innebär en ännu större risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Under ett pågående utbrott skulle det kunna röra sig om försäljning av angripna plantor, försäljning av skörd från angripna odlingar eller användning av samma maskiner på fält inom och utanför det område där utbrottet finns.

För överväganden när det gäller krav på uppsåt eller oaktsamhet, se avsnitt 7.13.17.

7.13.10 Underlåtelse att vidta nödvändiga åtgärder

Förslag: Till böter eller fängelse i högst två år ska den dömas som inte vidtar nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Skäl för förslaget: Det är inte bara aktiva åtgärder, som införsel eller förflyttning inom landet av karantänskadegörare eller växter och växtprodukter som kan orsaka risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Ibland kan en underlåtelse att vidta åtgärder få lika allvarliga konsekvenser.

Enligt artikel 17 i växtskyddsförordningen ska den behöriga myndigheten i vissa situationer omedelbart vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder för att utrota en EU-karantänskadegörare från det berörda området. När det gäller så kallade potentiella karantänskadegörare finns det bestämmelser i artikel 29 om att medlemsstaten i vissa fall omgående ska vidta utrotningsåtgärder. Även kommissionen kan enligt artikel 30 anta åtgärder för att reducera de risker som dessa skadegörare medför.

Även artiklarna 10, 14, 15, 28 och 49 i växtskyddsförordningen ger kommissionen eller kontrollmyndigheten rätt att anta nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Om sådana åtgärder utmynnar i beslut eller föreskrifter riktade till enskilda bör underlåtenhet att följa dessa kunna medföra fängelsestraff. Detsamma gäller underlåtelse att följa det som anges i artikel 59 i växtskyddsförordningen. Enligt denna artikel ska fordon, maskiner och förpackningsmaterial som används för växter, växtprodukter eller andra föremål som avses i ett antal genomförandeakter och som förflyttas till eller inom unionens territorium eller genom unionens territorium vara fria från EU-karantänskadegörare samt från potentiella karantänskadegörare som omfattas av åtgärder mot sådana skadegörare.

Ett exempel på att inte vidta utrotningsåtgärder kan vara att låta bli att avverka och destruera träd som är angripna av tallvedsnematod eller asiatisk långhorning. Det kan också handla om att inte destruera Rhododendronplantor som är angripna av Phytophthora ramorum – en så kallad äggsporsvamp som har visat sig angripa ett stort antal vitt skilda växtslag – eller att låta bli att bekämpa värdväxter på ett fält i svartträda på grund av rotgallnematod. Allt detta leder till

uppförökning av växtskadegöraren som riskerar att leda till vidare spridning. Det skulle även kunna handla om att låta bli att rengöra maskiner och fordon innan de flyttas ut från ett avgränsat område eller underlåtenhet att isolera angripna växter, t.ex. låta växthusluckor stå öppna så att insekter kan flyga ut.

För överväganden när det gäller krav på uppsåt eller oaktsamhet, se avsnitt 7.13.17.

7.13.11 Konsekvenser av att fängelse införs i straffskalan

Att det finns fängelse i straffskalan för de gärningar som beskrivs ovan innebär att den enskilde kan underkastas vissa tvångsmedel, som inte är tillämpliga när det endast finns böter i straffskalan. Av 28 kap. 1 § rättegångsbalken framgår att husrannsakan får företas om det finns anledning att anta att ett brott begåtts på vilket fängelse kan följa. Husrannsakan kan tänkas vara ett instrument som polis och åklagare kan komma att använda vid misstänkta brott mot nu aktuell lagstiftning om fängelse införs i straffskalan, t.ex. i fall där den misstänkte inte frivilligt vill bereda tillgång till den lokal där hans eller hennes verksamhet bedrivs. Vidare är reglerna om häktning, anhållande och gripande endast tillämpliga när det för det misstänkta brottet är föreskrivet fängelse i ett år eller mer.

Företagsbot är en särskild rättsverkan av brott som kan bli aktuell när brott har begåtts i utövningen av näringsverksamhet. Företagsbot får enligt 36 kap. 7 § brottsbalken åläggas om det för brottet är föreskrivet strängare straff än penningböter. Reglerna om företagsbot är alltså redan i nuläget tillämpliga på brott mot växtskyddslagen. När storleken av företagsboten bestäms ska straffskalan för brottet beaktas enligt 9 §. Att fängelse införs i straffskalan kan alltså antas innebära att företagsboten i förekommande fall bestäms till ett högre belopp än vad som är fallet i dag. Om ett brott som kan föranleda talan om företagsbot har begåtts av oaktsamhet och inte kan antas föranleda annan påföljd än böter får brottet åtalas av åklagare endast om åtal är påkallat från allmän synpunkt enligt 10 a §. Denna åtalsprövningsregel gäller alltså i nuläget alla oaktsamma överträdelser mot växtskyddslagen, vilket inte blir fallet om fängelse införs i straffskalan.

När det gäller förverkande så finns de grundläggande reglerna i 36 kap. brottsbalken. Reglerna om förverkande av utbyte av brott och om förverkande av hjälpmedel m.m. är med vissa undantag tillämpliga på specialstraffrättsliga regler om det för brottet är föreskrivet fängelse i mer än ett år.

I 36 kap. 4 § brottsbalken finns en bestämmelse som är generellt tillämplig även inom specialstraffrätten oavsett straffskala och som ger möjlighet att förverka värdet av ekonomiska fördelar som uppkommit för en näringsidkare om brottet har begåtts i utövningen av näringsverksamhet. Om brottet har begåtts i näringsverksamhet kan värdet motsvarande ekonomiska fördelar alltså förverkas även om det bara finns böter i straffskalan. En konsekvens av att det införs fängelse i straffskalan är att brottsbalkens bestämmelser om förverkande blir tillämpliga på brott enligt växtskyddslagen som har den straffskalan även om brottet inte har begåtts i utövning av näringsverksamhet.

Följden av att straffskalan bestäms till böter eller fängelse i högst två år är slutligen också att preskriptionstiden blir fem år i stället för två år.

7.13.12 Straff för vissa andra gärningar av betydelse från växtskyddssynpunkt

Förslag: Till böter ska den dömas som

- i strid med artikel 37 i förordning (EU) 2016/2031 för in i landet, till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen för ut, eller förflyttar reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering,
- orsakar att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras eller kan komma att försvåras,
- lämnar vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhetscertifikat för export,
- i näringsverksamhet bryter mot artiklarna 14 eller 33 i förordning (EU) 2016/2031 genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en karantänskadegörare, eller

– om gärningen inte begås i näringsverksamhet bryter mot artiklarna 15 eller 33 i förordning (EU) 2016/2031 genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller en karantänskadegörare för skyddad zon.

Bedömning: Det bör inte, till skillnad från i den nuvarande växtskyddslagen, vara kriminaliserat att utfärda växtpass respektive ISPM 15-märkning utan att vara bemyndigad till det, eftersom sådana gärningar bedöms omfattas av straffbestämmelser i brottsbalken.

Skäl för förslagen och bedömningen: Utöver de bestämmelser som redogjorts för i avsnitt 7.13.8–7.13.10 finns det andra bestämmelser, framför allt i växtskyddsförordningen, men också i den nya kontrollförordningen, som har stor betydelse för att syftet med lagstiftningen ska kunna uppnås. En redogörelse för sådana bestämmelser finns nedan. Bedömningen är att straffvärdet för brott mot dessa bestämmelser inte är fullt lika högt som för de gärningar som behandlats i ovan nämnda avsnitt.

Reglerade EU-icke-karantänskadegörare

Artikel 37 innehåller ett förbud mot införsel och förflyttning av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering. Reglerade EU-icke-karantänskadegörare är skadegörare som redan förekommer inom unionen och som huvudsakligen sprids genom särskilda växter för plantering, dvs. växter som är avsedda att förbli planterade, att planteras eller att omplanteras (se avsnitt 6.2). Bestämmelsen innehåller regler för yrkesmässiga aktörer när det gäller sådana skadegörare som kommissionen upprättat en förteckning över i genomförandeakter till förordningen. I förteckningen anges också på vilka växter skadegörarna inte får förekomma. I vissa fall ska förbudet gälla endast om den berörda skadegöraren förekommer med en incidens som överstiger ett särskilt tröskelvärde. Eventuella tröskelvärden anges i de genomförandeakter som förtecknar skadegörarna och de särskilda växterna. Skadegörarens identitet ska kunna fastställas och det ska finnas genomförbara och effektiva åtgärder för att förhindra förekomst av skadegöraren på de berörda växterna för plantering.

Förekomst av dessa växtskadegörare på växter för plantering kan få oacceptabla ekonomiska konsekvenser på den avsedda användningen av växterna. Det är därför viktigt med effektiva sanktioner mot införsel eller förflyttning av sådana skadegörare.

Eftersom det rör sig om skadegörare som redan förekommer inom unionen är dock bedömningen att straffvärdet för sådana gärningar inte är lika högt som för gärningar som gäller karantänskadegörare. Bötesstraff bedöms som tillräckligt för brott mot denna bestämmelse.

När det gäller utformningen av gärningsbeskrivningen bör den innehålla en direkt hänvisning till den aktuella EU-bestämmelsen. Eftersom det bara rör en artikel i EU-förordningen och då omfattningen av förbudet kommer att vara beroende av genomförandeakter som kommissionen antar med stöd av artikeln är bedömningen att det blir lättare för den enskilde att ta reda på vilka handlingar som är tillåtna respektive otillåtna om det införs en direkt hänvisning i lagtexten till artikeln. I artikeln anges att förbudet omfattar yrkesmässiga aktörer, vad som förbjuds och kriterierna för vilka skadegörare, vilka växter för plantering och eventuella tröskelvärden som kommissionen ska förteckna i genomförandeakter och när kommissionen ska ändra sina genomförandeakter. Kriterierna för vad kommissionen ska ange i genomförandeakter kan ändras enligt artikel 38. Hänvisningen till artikel 37 bör därför vara dynamisk för att säkerställa att sådana ändringar får omedelbart genomslag.

Spårbarhet

Dokumentation och spårbarhet är generellt av väsentlig betydelse när det gäller möjligheten att kartlägga och begränsa växtskyddsrisker. Det är därför angeläget från växtskyddssynpunkt att det finns sanktioner mot brister i dessa avseenden. Om sådana brister innebär att någon av straffbestämmelserna i avsnitt 7.13.8–7.13.10 blir tillämpliga, t.ex. att bristen har inneburit att en växt, växtprodukt eller annat föremål förts in, förts ut, förflyttats eller på annat sätt hanterats på ett sätt som medför risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare ska det dömas till ansvar enligt den bestämmelsen. För gärningar som inte inneburit sådana risker bedöms det vara tillräckligt med böter i straffskalan.

Handlingar som innebär brister i möjligheten att spåra karantänskadegörare innefattar olika förfaranden. Det kan t.ex. handla om

yrkesmässiga aktörer som i strid med artikel 70 i växtskyddsförordningen inte har inrättat ett system eller förfaranden för spårbarhet vid förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål. Även en yrkesmässig aktör som inte enligt artikel 95 ogiltigförklarar och avlägsnar ett växtpass när aktören får vetskap om att vissa krav inte är uppfyllda skulle kunna göra det svårare att spåra en karantänskadegörare. När det gäller kraven på spårbarhetssystem är det tydligare i den nya växtskyddsförordningen än i det nuvarande regelverket att det är aktörerna och inte myndigheterna som har ansvaret för detta. Den föreslagna bestämmelsen innebär en viss utökning av det straffbelagda området.

Vissa förfaranden som kan orsaka att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras, såsom krav på registrering, dokumentation, anbringande av växtpass och avsaknad av ISPM 15-märkning på träemballage i importsändningar föreslås omfattas av systemet med sanktionsavgifter (se avsnitt 7.14). I de fall en gärning kan leda till en sanktionsavgift ska det inte utdömas något straff enligt den nu aktuella straffbestämmelsen.

Sundhetscertifikat för export

Det är den behöriga myndigheten som enligt växtskyddsförordningen utfärdar sundhetscertifikat för export (artikel 100). Sundhetscertifikatet ska intyga att de berörda växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen uppfyller importkraven gällande växtskydd i det berörda tredjelandet. För att det internationella systemet för att begränsa växtskyddsrisker ska fungera är det av stor vikt att dessa sundhetscertifikat innehåller korrekta uppgifter. Att lämna vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhetscertifikat är inte straffbelagt i dag. Det har dock förekommit att det i ansökan uppges att det är fråga om en annan växt än den sändningen egentligen innehåller. Ett skäl till detta kan vara att det ställs lägre krav för att få exportera den uppgivna växten till det aktuella tredjelandet. För att det ska vara möjligt att lita på de intyg som medföljer varor som kommer hit från tredjeland är det viktigt att det finns möjlighet att beivra felaktiga uppgifter när det gäller leveranser från Sverige. Det bör därför vara straffbelagt att lämna vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhets-

certifikat för export. Det är tillräckligt med böter i straffskalan för sådana gärningar.

Brott mot anmälningsskyldighet

Underlåtenhet att anmäla konstaterad förekomst eller misstanke om förekomst av en växtskadegörare som kan orsaka allvarlig skada kan i dag straffas med böter. Enbart uppsåtliga brott är straffbara.

Skyldighet att anmäla förekomst av skadegörare regleras i den nya växtskyddsförordningen. Kraven ser, till skillnad från i dag, olika ut när det gäller yrkesmässiga aktörer och andra personer än yrkesmässiga aktörer. För yrkesmässiga aktörer omfattar anmälningsskyldigheten karantänskadegörare, vilket inkluderar EU-karantänskadegörare, potentiella sådana och karantänskadegörare för skyddad zon, (artiklarna 14 och 33) medan när det gäller andra personer än yrkesmässiga aktörer omfattar anmälningsplikten endast EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon (artiklarna 15 och 33). Det bör vara straffbelagt att underlåta att anmäla förekomst av de växtskadegörare som omfattas av anmälningsskyldigheten i EU:s växtskyddsförordning.

När det gäller utformningen av gärningsbeskrivningen bör den innehålla en direkt hänvisning till de aktuella artiklarna i växtskyddsförordningen. Hänvisningarna bör vara dynamiska för att det straffbelagda området ska stämma överens med vilka växtskadegörare som omfattas av anmälningsskyldigheten.

I avsnitt 7.3 beskrivs vilka skadegörare som anses vara karantänskadegörare, EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon.

För överväganden när det gäller krav på uppsåt eller oaktsamhet, se avsnitt 7.13.17.

Utfärdande av växtpass och ISPM 15-märkning utan att vara bemyndigad

Enligt 10 § första stycket 3 i den nuvarande växtskyddslagen döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet utfärdar sundhetsintyg utan att ha fått uppgiften överlämnad till sig enligt 7 a § tredje stycket till böter. I 7 a § tredje stycket anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får överlämna till en juridisk person att utfärda sådant sundhetsintyg som krävs vid förflyttning

inom Europeiska unionen och vid export av växter eller växtprodukter. I förarbetena nämns som exempel på sundhetsintyg sundhetscertifikat enligt växtskyddskonventionen, växtpass enligt nu gällande växtskyddsdirektiv och märkning av träemballage enligt ISPM 15 (prop. 2012/13:174 s. 18 f.).

ISPM 15 är den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om reglering av träemballage inom den internationella handeln. Standarden beskriver växtskyddsåtgärder som minskar risken för introduktion och spridning av allvarliga växtskadegörare vid användning av träemballage. Standardens beskrivning av åtgärder inkluderar olika metoder för att behandla träet så att skadegörare dödas och märkning av behandlat emballage på sådant sätt att det företag som utfört behandlingen kan spåras. Enligt artikel 96 i växtskyddsförordningen ska det märke som appliceras på träemballage, trä eller andra föremål för att intyga att det eller de genomgått en behandling i enlighet med bilaga 1 till ISPM 15 uppfylla de krav som anges i bilaga 2 till ISPM 15. I artikeln anges vidare att på träemballage, trä och andra föremål som märks inom unionens territorium får märket endast appliceras av en registrerad aktör som bemyndigats i enlighet med artikel 98. Artikel 98 reglerar bemyndigande av och tillsyn över en registrerad aktör för ISPM 15-märkning. Den behöriga myndigheten ska enligt artikeln på begäran bemyndiga en registrerad aktör att applicera det märke som avses i artikel 96 och att reparera träemballage i enlighet med artikel 97, förutsatt att den registrerade aktören uppfyller vissa villkor.

Att utfärda en ISPM 15-märkning utan att vara bemyndigad till det är som konstaterats ovan straffbelagt i dag enligt bestämmelsen i 10 a § första stycket 3 växtskyddslagen. Att det går att lita på en sådan märkning är av stor vikt för att kontrollen av att växtskadegörare inte sprids ska fungera. Det bedöms därför nödvändigt att det även fortsättningsvis är straffbelagt att utfärda sådan märkning utan att vara bemyndigad till det.

Även att utfärda växtpass utan att ha fått uppgiften överlämnad till sig är som nämnts ovan straffbelagt i dag genom den ovan nämnda bestämmelsen i växtskyddslagen. Ett växtpass ska enligt artikel 78 i växtskyddsförordningen vara en officiell etikett för förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium som intygar efterlevnad av alla krav som fastställs i artikel 85 (artikel 86 när det gäller skyddade zoner).

Växtpassets innehåll och format regleras i artikel 83. Enligt artikel 84 ska växtpass utfärdas av bemyndigade aktörer under de behöriga myndigheternas tillsyn. Att det är en bemyndigad aktör som står under kontrollmyndighetens tillsyn som utfärdar växtpass är av stor vikt för att begränsa växtskyddsrisker.

Frågan är dock om det, som i den nuvarande växtskyddslagen, krävs särskilda straffbestämmelser i den nya lagen eller om dessa gärningar redan omfattas av annan lagstiftning.

Enligt 14 kap. 1 § brottsbalken döms den som obehörigen, genom att skriva eller på liknande sätt ange en annan persons namn eller på annat sätt, framställer en falsk urkund eller ändrar eller fyller ut en äkta urkund, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, för urkundsförfalskning till fängelse i högst två år. Enligt andra stycket avses med urkund

1. en handling som upprättats till bevis eller annars är av betydelse som bevis och som har en utställarangivelse och originalkaraktär,

2. en elektronisk handling som upprättats till bevis eller annars är av betydelse som bevis och som har en utställarangivelse som kan kontrolleras på ett tillförlitligt sätt, och

3. ett märke som ställts ut till bevis om en persons identitet eller om en viss rättighet eller prestation och som har originalkaraktär (bevismärke).

Kravet på att handlingen ska ha upprättats till bevis eller annars vara av betydelse som bevis innebär att den ska förmedla ett föreställningsinnehåll, dvs. att den ska innehålla någon form av budskap. Ett växtpass förmedlar ett sådant innehåll. Handlingen ska vidare ha en utställarangivelse. Det innebär att utställaren ska vara i någon mån bestämbar, t.ex. tillhörande en viss grupp personer. Den behöver inte vara underskriven med en namnteckning utan det räcker att upplysning om utställare på ett eller annat sätt kan vinnas ur skriftens innehåll. Eftersom ett växtpass enligt bilaga VII till växtskyddsförordningen ska innehålla registreringsnumret för den yrkesmässiga aktör som utfärdar växtpasset eller för vilken växtpasset utfärdas av den behöriga myndigheten bedöms rekvisitet om utställarangivelse vara uppfyllt.

Att en urkund är oäkta betyder att den ger sken av att härröra från någon från vilken den i själva verket inte härrör. Om någon utger sig för att vara en annan aktör, som är bemyndigad att utfärda växtpass är det klart att det ger sken av att härröra från någon annan.

Det bedöms också vara fallet om det inte skulle vara en annan specifik aktör som anges utan att det som uppges t.ex. är ett registreringsnummer som inte finns. Växtpasset ger då ändå sken av att härröra från gruppen aktörer som är bemyndigade att utfärda växtpass.

Handlingen ska för att vara en urkund även ha originalkaraktär, det får t.ex. inte röra sig om en obestyrkt kopia. Ett växtpass ska utöver ovan nämnda registreringsnummer även innehålla växtens, växtproduktens eller det andra föremålets spårbarhetskod. Ett särskilt växtpass måste därför utfärdas för varje sändning. Det bedöms därmed ha originalkaraktär.

Sammantaget är bedömningen att utfärdande av växtpass utan att vara bemyndigad till detta omfattas av straffstadgandet i 14 kap 1 § brottsbalken. Det krävs därför ingen särskild reglering av detta i växtskyddslagen.

När det gäller utfärdande av ISPM 15-märkning bedöms detta omfattas av andra stycket punkten 3 i bestämmelsen om märken som ställts ut till bevis om en persons identitet eller om en viss rättighet eller prestation och som har originalkaraktär. Skillnaden mellan handlingar och märken är graden av utförlighet. Även märkena förmedlar ett föreställningsinnehåll, men detta sker genom enstaka bokstäver eller siffror eller genom andra tecken, som i förening med själva märkets utseende gör detta ägnat att tjäna till bevis inom en krets av personer som känner till detta märke och den funktion för vilken det är avsett. Utfärdande av ISPM 15-märkning utan att vara bemyndigad till det bedöms, liksom utfärdande av växtpass, utgöra urkundsförfalskning. Det krävs därmed inte heller när det gäller detta någon särskild reglering i växtskyddslagen.

Även brottet osant intygande i 15 kap. 11 § brottsbalken skulle kunna aktualiseras. Enligt denna bestämmelse döms bland annat den som i ett intyg eller en annan urkund lämnar osann uppgift om vem han eller hon är eller om annat än egna angelägenheter, om åtgärden innebär fara i bevishänseende, för osant intygande till böter eller fängelse i högst sex månader.

7.13.13 Artikel 139.2 i den nya kontrollförordningen

Medlemsstaterna ska enligt artikel 139.2 i kontrollförordningen säkerställa att ekonomiska sanktioner för överträdelser av förordningen och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska återspegla aktörens ekonomiska fördel eller, beroende på vad som är lämpligt, en procentandel av aktörens omsättning om de har begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande. Bakgrunden är den s.k. hästköttsskandalen och syftet med bestämmelsen är i första hand att hindra den ekonomiska vinningen vid matfusk. Bestämmelsen är dock enligt sin ordalydelse inte begränsad till att gälla matfusk utan gäller generellt vid överträdelser av kontrollförordningen eller den unionsrätt som avses i artikel 1.2. Bestämmelserna som avses i denna artikel är bland annat bestämmelserna om skyddsåtgärder mot växtskadegörare. En viktig avgränsning i artikel 139.2 är att handlingarna ska ha begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande.

Att sanktionsavgifter är att anse som en ekonomisk sanktion i förordningens mening torde stå klart. Överträdelser som har begåtts genom bedrägligt eller vilseledande beteende omfattas dock typiskt sett inte av sanktionsavgifter utan av det straffrättsliga systemet. Det svenska bötessystemet är inte konstruerat så att det syftar till att hindra en ekonomisk vinning vid brott. Ekonomiska fördelar som har uppkommit till följd av brott kan dock, som konstaterats i avsnitt 7.13.11, beaktas vid beslut om förverkande. Reglerna om förverkande av utbyte av brott kommer att bli tillämpliga på de straffbestämmelser i den nya växtskyddslagen som föreslås få fängelse i straffskalan. Enligt bestämmelsen i 36 kap. 4 § brottsbalken kan förverkande ske även i andra fall om brottet är begånget i utövningen av näringsverksamhet.

Möjligheten att besluta om förverkande vid brott bedöms uppfylla ändamålet med artikel 139.2.

7.13.14 Brott mot föreskrifter och beslut i det enskilda fallet

Förslag: Till böter ska, om gärningen inte ska leda till ansvar enligt de straffstadganden som har fängelse i straffskalan, den dömas som bryter mot en föreskrift eller ett beslut i det enskilda fallet som gäller

- förbud, begränsningar eller åtgärder för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare,
- förbud, begränsningar eller åtgärder när det gäller yrkesmässig odling för att förhindra förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare,
- förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog.

Skäl för förslaget: I avsnitten 7.4.1 och 7.4.2 föreslås bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet fatta beslut om förbud, begränsningar eller åtgärder för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare och för att förhindra förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering. Som exempel på sådana bestämmelser kan nämnas förbud att förflytta eller sälja växter, krav om att vissa växter endast får förflyttas eller säljas om vissa försiktighetsåtgärder vidtas, skyldighet att förstöra vissa växter eller växtprodukter som har angripits av karantänskadegörare samt skyldighet att rengöra transportfordon eller maskiner från växtskadegörare. Även överträdelser av sådana bestämmelser bedöms vara så straffvärda att de bör leda till ett bötesstraff. Huvuddelen av överträdelserna kan också i dag sanktioneras med böter.

I avsnitt 7.4.3 föreslås ett bemyndigande i den nya lagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet beslut om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än de som är karantänskadegörare. Det föreslagna bemyndigandet är något vidare än den motsvarighet som i dag finns i skogsvårdslagen. Föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet föreslås kunna meddelas om skadegörarna medför oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion och ska kunna avse bl.a. den som bedriver skogsbruk eller odlar växter. Överträdelser av dessa bör, liksom vad gäller de insektshärjningar som regleras i nuvarande skogsvårdslag, kunna straffas med böter. Detta innebär en viss

utökning av det straffbelagda området jämfört med nuvarande lagstiftning.

När det gäller karantänskadegörare och EU-icke-karantänskadegörare kan den straffbara gärningen i vissa fall täckas av såväl en reglering i en föreskrift eller i ett beslut som av gärningsbeskrivningarna i lagens övriga straffbestämmelser. För det fall den straffbara gärningen, förutom att den täcks av föreskriftens reglering, helt eller delvis täcks av gärningsbeskrivningarna i övriga straffbestämmelser är det möjligt att döma till ansvar enligt dessa. Närmare preciseringar i föreskrifter eller beslut kan då användas som en del i processmaterialet. I den mån en bestämmelse i en föreskrift eller i ett beslut inte skulle vara att betrakta som ett förtydligande av vad som anges i lagen är det fråga om sådana gärningar som inte har ett högre straffvärde än att det är motiverat med ett bötesstraff. Det är en fråga för rättstillämpningen att i varje enskilt fall göra en bedömning av om den aktuella gärningen i det väsentliga straffbeläggs i lagen eller framgår av föreskriften eller beslutet.

7.13.15 Nykriminalisering

Överträdelser av införselkrav i EU-bestämmelser är i dag straffbelagda genom lagen (2000:1225) om straff för smuggling. När det gäller övriga delar av de föreslagna bestämmelserna är det inte helt lätt att jämföra den nuvarande och den nya lagen eftersom de lagtekniskt är utformade på olika sätt. De föreslagna straffbestämmelserna omfattar dock i stort motsvarande förfaranden som i dag är straffbelagda som överträdelser av föreskrifter, förelägganden eller förbud.

Reglerna om högriskväxter, högriskväxtprodukter och andra högriskföremål i artikel 42 i växtskyddsförordningen är dock nya, vilket medför att tillämpningen av den i avsnitt 7.13.9 föreslagna straffbestämmelsen om hantering av växter, växtprodukter och andra föremål kommer att innebära en viss utökning av det straffbara området. I artikel 42 anges att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål med ursprung i tredjeland som inte är förbjuden att föra in enligt artikel 40, som inte omfattas av särskilda krav eller av tillfälliga åtgärder och som efter en preliminär bedömning utgör en oacceptabelt hög skadegörarrisk för unionens territorium ska betecknas

som en högriskväxt, en högriskväxtprodukt eller ett annat högriskföremål. Högriskväxter, högriskväxtprodukter och andra högriskföremål som i avvaktan på en riskvärdering förtecknats i en genomförandeakt får inte föras in till unionens territorium från de berörda ursprungstredjeländerna, grupperna av ursprungstredjeländer eller de berörda särskilda områdena i ursprungstredjeländerna. Syftet med bestämmelsen är att växter, växtprodukter eller andra föremål som utgör en oacceptabelt hög skadegörarrisk för unionens territorium inte ska få föras in från tredjeland. För att bestämmelsen ska få genomslag är det viktigt att det finns effektiva sanktioner för överträdelser av den. Det är därför motiverat med en utvidgning av det straffbara området.

EU-bestämmelserna om reglerade EU-icke-karantänskadegörare är nya. Att straffbelägga överträdelser av dessa (se avsnitt 7.13.12) innebär därför en nykriminalisering. Skyddsintresset för att begränsa spridningen av sådana skadegörare i den yrkesmässiga odlingen bedöms vara så stort att det är motiverat med en straffsanktion. Att straffbelägga överträdelser av föreskrifter och beslut som avser dessa (se avsnitt 7.13.14) är också att bedöma som en nykriminalisering.

7.13.16 Avkriminalisering

I 10 § i den nuvarande växtskyddslagen straffbeläggs bland annat överträdelser av skyldigheten för en innehavare av mark, byggnad eller transportmedel att lämna tillträde för att åtgärder enligt lagen eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen ska kunna utföras (6 §). I avsnitt 7.10.12 föreslås att kontrollmyndigheten ska få meddela de förelägganden som behövs för att den nya växtskyddslagen och de EU-bestämmelser som lagen kompletterar ska följas samt att förelägganden ska kunna förenas med vite. Det innebär att om någon vägrar att lämna tillträde till mark, byggnad eller transportmedel kan kontrollmyndigheten förelägga honom eller henne vid vite lämna sådant tillträde. Det är även möjligt för kontrollmyndigheten att begära hjälp av polismyndigheten om det behövs för att utöva offentlig kontroll eller verkställa ett beslut. Kriminalisering bör, som tidigare angetts, ske med försiktighet och endast om det är nödvändigt för att uppnå den önskade effekten.

Bedömningen är att det inte finns behov av att straffbelägga överträdelser av denna bestämmelse i den nya växtskyddslagen.

7.13.17 Uppsåt, grov oaktsamhet eller oaktsamhet

Förslag: För samtliga gärningar, utom underlåtelse att anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare, ska det för att dömas till ansvar krävas uppsåt eller grov oaktsamhet.

Den som begår gärningen i näringsverksamhet ska dock dömas till ansvar även om gärningen begås av oaktsamhet.

För att dömas till ansvar för underlåtelse att anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon ska det även fortsättningsvis krävas uppsåt för den som inte begår gärningen i näringsverksamhet.

Skäl för förslaget: Växtskyddsförordningen innehåller flera bestämmelser som närmast har karaktären av direktiv och som riktar sig till EU:s medlemsstater. Förordningen innehåller också bestämmelser som gäller direkt för aktörer som arbetar yrkesmässigt med växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida vissa växtskadegörare eller för behöriga myndigheter. Det finns även ett antal bestämmelser som gäller direkt men som riktar sig till en vid eller obestämd krets, alltså även till privatpersoner som hanterar växter, växtprodukter och andra föremål. Bestämmelser om skyldighet att anmäla förekomst av EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon gäller alla, liksom förbud och krav på åtgärder vid införsel, förflyttning, innehav, uppförökning eller frisläppande av sådana skadegörare. Bestämmelser om vilka åtgärder som ska vidtas vid bekämpning av karantänskadegörare gäller den som drabbas av angreppet. En stor del av de bestämmelser som riktar sig till alla kommer dock i praktiken främst att beröra yrkesmässiga aktörer.

För privatpersoner kan det vara svårt att avgöra vad som är sådana växtskadegörare som omfattas av straffbestämmelserna och vilka aktsamhetskrav som är rimliga att iaktta. För dessa bör det därför krävas uppsåt eller grov oaktsamhet för att fällas till ansvar. Detta är

också vad som gäller enligt straffbestämmelsen om otillåten hantering av en invasiv främmande art i 29 kap. 2 c § miljöbalken och enligt 3 och 7 §§ lagen (2000:1225) om straff för smuggling.

För den som yrkesmässigt handlar med växter och växtprodukter bör det kunna ställas krav på att genom mer aktiva åtgärder försäkra sig om att dessa inte innehåller karantänskadegörare. Det kan förväntas att sådana aktörer håller sig informerade om för vilka växter och växtprodukter, respektive från vilka länder eller territorier riskerna för olika sorters karantänskadegörare är störst och vilka aktsamhetskrav som är rimliga att iaktta. Syftet med lagstiftningen är att begränsa de risker som växtskadegörare innebär för växter och växtprodukter. Om det skulle krävas grov oaktsamhet även för gärningar begångna i näringsverksamhet finns det risk att lagstiftningen inte får det genomslag som krävs för att uppnå syftet. Att det bör ställas höga krav på aktsamhet och aktiva åtgärder av yrkesmässiga aktörer framgår också av de bestämmelser i växtskyddsförordningen, som riktar sig till just dessa. Mot denna bakgrund är bedömningen att även oaktsamma gärningar ska vara straffbara om de begås i näringsverksamhet (jfr prop. 2008/09:26 s. 24).

Ett brott ska anses begånget i näringsverksamhet om det begås i något led i en näringsidkares verksamhet. Enligt förarbetena till bestämmelserna om företagsbot i 36 kap. 7 § brottsbalken ska brottet typiskt sett ha en klar anknytning till den verksamhet som bedrivs av gärningsmannen i hans egenskap av antingen näringsidkare eller företrädare för eller anställd hos den som bedriver näring (prop. 1985/86:23 s. 28). I författningskommentaren anges bl.a. att brott mot näringsreglerande författningar i vidsträckt bemärkelse, begångna av personer i företag till vilka dessa författningar riktar sig, regelmässigt är att anse som brott i näringsverksamhet. Det avgörande sägs vara brottets och gärningsmannens anknytning till en näringsidkares verksamhet.

Underlåtelse att anmäla förekomst av EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon

Som framgår av avsnitt 7.13.12 föreslås att den som underlåter att anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon ska kunna dömas till böter. Det föreslås också att det ska vara straffbart

att i näringsverksamhet underlåta att anmäla förekomst eller misstänkt förekomst av s.k. potentiella EU-karantänskadegörare.

Enligt den nuvarande växtskyddslagen krävs uppsåt för att någon ska kunna dömas till ansvar för motsvarande brott. Regeringen konstaterade i propositionen En utvidgad skyldighet att anmäla växtskadegörare att en utebliven anmälan av en faktisk eller misstänkt förekomst av en allvarlig skadegörare kan få till följd att skadegöraren sprids och medför stora skador på miljön och andra natur- och kulturvärden samt omfattande ekonomiska förluster för framför allt företag i jordbruks-, skogs- och trädgårdsnäringen men även friluftslivet och turistnäringen. Intresset att förhindra spridning av skadegörare och undvika sådana konsekvenser ansågs vara betydande varför regeringen övervägde att inte bara låta uppsåtliga utan även oaktsamma gärningar leda till straffansvar. Regeringen konstaterade dock att anmälningsskyldigheten innebär att även den som inte är säker på att han eller hon sett en skadegörare som ska anmälas men misstänker att så är fallet ska anmäla detta. Mot den bakgrunden bedömde regeringen att det skulle bli svårt att avgöra vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att en underlåtenhet att anmäla i den situationen skulle kunna anses ha skett av oaktsamhet. För att undvika oklarheter om straffbudets räckvidd ansåg regeringen därför att oaktsamma gärningar inte borde straffbeläggas (prop. 2015/16:200 s. 16).

Även den nu föreslagna straffbestämmelsen riktar sig till envar och inte bara till den som yrkesmässigt hanterar växter eller växtprodukter. Alla som i något sammanhang träffar på en misstänkt EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon omfattas av anmälningsskyldigheten i den nya växtskyddsförordningen och kan med den föreslagna straffbestämmelsen fällas till ansvar om man inte iakttar anmälningsskyldigheten. Liksom är fallet i dag ska inte bara konstaterade utan även misstänkta skadegörare anmälas. Mot denna bakgrund bör det för att undvika oklarheter om straffbudets räckvidd även i den nya växtskyddslagen krävas uppsåt för att som privatperson fällas till ansvar enligt denna bestämmelse.

När det gäller yrkesmässiga aktörer bör det dock kunna ställas högre krav i enlighet med det resonemang som förs ovan. Bedömningen är att, liksom för övriga gärningar, även oaktsamma överträdelser av anmälningsskyldigheten ska vara straffbara om de begås i näringsverksamhet.

7.13.18 Straffbestämmelsernas förhållande till vite

Förslag: Det ska inte få dömas till ansvar för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Skäl för förslaget: I avsnitt 7.10.12 föreslås att det i den nya växtskyddslagen ska införas en möjlighet att förena förelägganden med vite. När det gäller flera av de gärningar som föreslås straffbeläggas kan det i vissa situationer vara mer ändamålsenligt att förena ett föreläggande med vite. Om inte vitesinstrumentet bedömts lämpligt bör det dock i stället vara möjligt att döma till ansvar enligt straffbestämmelserna.

Däremot ska det inte vara möjligt att ingripa med straff och vite mot samma förseelse. För att den lagtekniska utformningen ska omfatta alla fall som skyddas mot dubbelbestraffning i artikel 4 i det sjunde tilläggsprotokollet i Europakonventionen bör det i lagtexten anges att det inte får dömas till ansvar för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet. Utformningen överensstämmer med motsvarande bestämmelser i förslaget till ändringar i livsmedelslagen och lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter (prop. 2017/18:165) samt förslaget till ny djurskyddslag (prop. 2017/18:147).

7.13.19 Bestämmelsernas förhållande till smugglingslagen och brottsbalken

Bedömning: Det bör inte införas någon bestämmelse i den nya växtskyddslagen om att det inte ska dömas till ansvar om gärningen är belagd med straff i lagen om straff för smuggling.

Förslag: Det ska införas en bestämmelse om att det inte ska dömas till ansvar enligt växtskyddslagen om gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

Skäl för bedömningen och förslaget

Lagen om straff för smuggling

Ett centralt syfte med bestämmelserna på växtskyddsområdet är att hindra att nya skadegörare kommer in i unionen. Många av de bestämmelser som handlar om införsel skulle även kunna vara straffbelagda genom smugglingslagen, när det gäller införsel till Sverige. Införsel i växtskyddslagens mening kan dock innebära såväl införsel till Sverige från andra EU-länder och tredjeländer som införsel till skyddade zoner.

Enligt 3 § lagen om straff för smuggling döms den som, i samband med införsel till landet av en vara som omfattas av ett särskilt föreskrivet förbud mot eller villkor för införsel, uppsåtligen bryter mot förbudet eller villkoret genom att underlåta att anmäla varan till tullbehandling, för smuggling till böter eller fängelse i högst två år. Vad som föreskrivs i första stycket gäller också enligt andra stycket den som, i samband med att en sådan vara förs in till landet, uppsåtligen lämnar oriktig uppgift vid tullbehandling eller underlåter att lämna föreskriven uppgift vid tullbehandling och därigenom ger upphov till fara för att införseln fullföljs i strid med förbudet eller villkoret. Enligt 3 § tredje stycket 3 och 4 döms för smuggling också den som uppsåtligen till landet för in eller från landet för ut en vara med stöd av ett tillstånd som föranletts av att någon lämnat oriktig uppgift eller underlåtit att lämna föreskriven uppgift till en tillståndsmyndighet eller förfar på ett sådant sätt hos en tillståndsmyndighet och därigenom föranleder att tillstånd meddelas och att varan förs in till eller ut från landet med stöd av tillståndet, eller förfogar över en vara i strid med villkor som uppställts för eller i samband med varans införsel eller utförsel.

Den som av grov oaktsamhet begår en gärning som avses i 3 § lagen om straff för smuggling, döms för olovlig införsel eller olovlig utförsel till böter eller fängelse i högst två år. För olovlig införsel eller olovlig utförsel döms också den som av grov oaktsamhet bland annat lämnar oriktig uppgift eller underlåter att lämna föreskriven uppgift i samband med ansökan om sådant tillstånd som avses i 3 § tredje stycket 3 och därigenom ger upphov till fara för att varan förs in eller ut med stöd av detta tillstånd.

I 1 § första stycket lagen om straff för smuggling anges att om det i lag eller annan författning har föreskrivits straff för den som

bryter mot ett förbud mot eller villkor för att föra in eller ut en vara, gäller i stället bestämmelserna i den författningen om inget annat är föreskrivet. Det är vanligt med bestämmelser i specialstraffrätten om att smugglingslagen ska ha företräde. Om en sådan särskild föreskrift införs i den nya växtskyddslagen skulle det innebära att införsel till Sverige i strid med bestämmelserna i växtskyddsregelverket i första hand skulle straffas enligt smugglingslagen. Denna gäller dock bara införsel till Sverige och inte införsel till en skyddad zon inom Sverige. Det krävs vidare uppsåt eller grov oaktsamhet för att fällas till ansvar enligt smugglingslagen. Det innebär exempelvis att den som av oaktsamhet för in en växt till Sverige i strid med ett förbud eller villkor skulle straffas enligt växtskyddslagen om införseln sker i näringsverksamhet. Även införsel i en skyddad zon, som inte samtidigt innebär en införsel till landet skulle straffas enligt växtskyddslagen (oavsett om det sker i näringsverksamhet eller inte).

I sitt yttrande den 1 december 2011 om straff för överträdelser av EU-regler om kemikalier (se prop. 2011/12:59 s. 73) anförde Lagrådet bland annat följande. Den föreslagna punkten 12 avser brott mot vissa förbud eller begränsningar i fråga om bl.a. import eller export av ozonnedbrytande ämnen. Det följer emellertid av 11 § andra stycket att det inte ska dömas till ansvar enligt straffbestämmelserna i 29 kap. om ansvar för gärningen kan dömas ut enligt lagen om straff för smuggling. Enligt 1 § i den lagen ska dock, om det i lag eller annan författning föreskrivits straff för den som bryter mot ett förbud eller villkor för att föra in eller ut en vara, i stället den författningen gälla om inte annat är föreskrivet. Lagrådet konstaterade att en reglering konstruerad på detta sätt i vissa fall kan ge upphov till tvekan om vilket regelverk som ska tillämpas.

För att överträdelser av regelverket på växtskyddsområdet ska bedömas på ett så enhetligt sätt som möjligt och för att undvika oklarheter om vilket regelverk som ska tillämpas är bedömningen att det inte ska införas någon bestämmelse i växtskyddslagen om att smugglingslagen har företräde. Detta innebär att det i enlighet med 1 § lagen om straff för smuggling blir reglerna i växtskyddslagen som ska tillämpas om gärningen är straffbelagd enligt båda lagarna. När det gäller gärningar som inte är straffbelagda enligt växtskyddslagen, som tullbrott m.m., ska det även fortsättningsvis dömas till ansvar enligt smugglingslagen.

Brottsbalken

Vissa gärningar som omfattas av gärningsbeskrivningarna i de nya straffbestämmelserna i växtskyddslagen kan även, i vissa fall, föranleda straff enligt brottsbalken. Det gäller framför allt förgöring i 13 kap. 8 § brottsbalken och vårdslöshet med gift eller smittämne i 13 kap. 9 § brottsbalken. Skyddsintresset för växtskyddslagstiftningen är att skydda växter och växtprodukter från skador som kan orsaka omfattande ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser. I den nya växtskyddslagen föreslås därför att överträdelser av ett antal bestämmelser i växtskyddsförordningen som är centrala för att syftet med lagstiftningen ska uppnås straffbeläggs, t.ex. gärningar som på olika sätt medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Det kan konstateras att det enligt brottsbalkens bestämmelse om förgöring krävs att någon framkallar allmän fara för djur eller växter. För att det ska vara fråga om förgöring krävs det vidare att gärningsmannen begagnar visst skademedel på visst sätt, i det här fallet sprider skadedjur eller ogräs.

Den straffrättsliga regleringen i den nya växtskyddslagen ska vara subsidiär till brottsbalkens straffbestämmelser. Om en gärning är belagd med straff i brottsbalken ska det således inte dömas till ansvar för brott enligt växtskyddslagen.

7.13.20 Ringa brott

Förslag: Gärningar som är att anse som ringa ska inte medföra ansvar. En gärning ska anses som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som straffbestämmelsen är avsedd att skydda.

Skäl för förslaget: För att det straffbara området inte ska träffa obetydliga företeelser bör ringa gärningar undantas från straffbarhet, vilket även gäller för straffbestämmelserna i växtskyddslagen. Bedömningen av om en gärning ska betraktas som ringa bör göras med utgångspunkt i det intresse eller det konkreta syfte som bestämmelsen är avsedd att skydda, oavsett eventuell effekt. En

motsvarande bestämmelse finns i dag i 29 kap. 11 § första stycket miljöbalken och i 10 kap. 6 § djurskyddslagen (2018:1192).

7.14 Sanktionsavgifter

Förslag: Ett system med sanktionsavgifter ska införas för mindre allvarliga överträdelser på växtskyddsområdet.

Skäl för förslaget: Majoriteten av de överträdelser som upptäcks av kontrollmyndigheterna inom växtskyddsområdet kan betraktas som mindre allvarliga. Flertalet av dessa leder aldrig till någon åtalsanmälan.

En del av de mindre allvarliga överträdelserna faller vidare utanför det område där kriminalisering framstår som befogad.

Administrativa sanktioner i stället för straff kan antas vara mer effektiva och innebära vinster ur ett resursanvändningsperspektiv. Det nuvarande straffprocessuella förfarandet innebär att resurser tas i anspråk hos kontrollmyndigheten, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och de allmänna domstolarna. När överträdelser i stor utsträckning upptäcks och utreds av en annan myndighet än de brottsutredande myndigheterna kan det vara en lämpligare resursanvändning att låta den myndigheten också påföra sanktioner för dessa. Den myndighet som utför kontrollerna har specialkunskaper som inte alltid finns hos Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Myndighetens utredning kan vidare genomföras i nära anslutning till överträdelsen. En övergång till ett sanktionsavgiftssystem bör därför kunna få till följd att överträdelser utreds och beivras snabbare och att fler överträdelser än tidigare sanktioneras, samtidigt som resurser frigörs från Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten.

Vidare kan en överträdelse med lågt straffvärde ofta förväntas bli lågt prioriterad hos Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. En övergång till sanktionsavgifter för de mindre allvarliga överträdelserna kan därför leda till en betydande effektivisering av sanktionssystemet. En snabbare handläggning kan också antas medföra en större benägenhet att följa de regler som är sanktionerade med sanktionsavgift.

Vidare kan sanktionsavgifter påföras såväl fysiska som juridiska personer, vilket talar för att ett sanktionsavgiftssystem även kan antas ha en mer effektiv avhållande verkan än straff när det gäller överträdelser som i stor utsträckning begås inom ramen för en juridisk persons verksamhet.

Kontrollen av efterlevnaden av de regler som ingår i sanktionsavgiftssystemet ska inte ske på bekostnad av kontrollen när det gäller andra regler.

Rättssäkerhetsaspekten är naturligtvis mycket viktig även när det gäller mindre allvarliga överträdelser. Det är därför viktigt att sanktionsavgiftssystemet endast omfattar sådana överträdelser där utrymmet för kontrollmyndigheten att göra skönsmässiga bedömningar är ytterst begränsat. Vilka överträdelser som ska kunna leda till sanktionsavgift behandlas i avsnitt 7.14.1 nedan.

7.14.1 Närmare om vilka överträdelser som ska kunna leda till en sanktionsavgift

Bedömning: Överträdelser av bestämmelser om krav på registrering eller dokumentation, skyldighet att anbringa växtpass, krav på anmälan vid införsel och på ISPM 15-märkning på träemballage i importsändningar bör kunna leda till en sanktionsavgift.

Skäl för bedömningen

Allmänna utgångspunkter

Som framgår av redovisningen i avsnitt 7.13.3 är det endast överträdelser av mindre allvarlig karaktär som bör kunna bli föremål för sanktionsavgifter. På växtskyddsområdet syftar i princip alla bestämmelser i förlängningen till att minska växtskyddsrisker. Växtskadegörare kan orsaka omfattande skador som innebär stora ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom t.ex. ökade kostnader i jordbruks-, trädgårds- och skogsproduktion, minskad biologisk mångfald och påverkan på planterade miljöer och naturområden.

Detta hindrar inte att överträdelser som t.ex. inte medför någon omedelbar risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare kan betraktas som mindre allvarliga. Behovet av effektivare sanktioner gör sig gällande för överträdelser som är frekventa, men som inte är prioriterade inom det straffrättsliga systemet. Ett system med sanktionsavgifter ställer stora krav på tydlighet. De överträdelser som ska kunna leda till en sanktionsavgift måste därför vara lätta att konstatera. Ett enkelt, effektivt och likvärdigt beslutsfattande kan säkerställas genom att de regler som omfattas av sanktionsavgifter är klara och tydliga och genom att de inte innehåller några subjektiva rekvisit eller annars kräver mer ingående bedömningar eller innefattar ett stort tolkningsutrymme.

De regler som bedöms vara aktuella för ett sanktionsavgiftssystem är främst sådana som är av rent administrativ karaktär.

Överträdelser av bestämmelser om krav på registrering

Syftet med registrering av yrkesmässiga aktörers verksamhet är att kontrollmyndigheterna ska få kännedom om vilken typ av verksamhet en aktör bedriver så att de kan utföra offentliga kontroller. I artikel 65 i växtskyddsförordningen föreskrivs sålunda en skyldighet för en behörig myndighet att föra ett register över vissa angivna yrkesmässiga aktörer. Det EU-rättsliga kravet på att de yrkesmässiga aktörer som omfattas registreringskravet ska ansöka om registrering finns i artikel 66. Av artikeln framgår också vilka uppgifter som en ansökan ska innehålla.

Det finns även i den nya kontrollförordningen ett krav på att de behöriga myndigheterna ska upprätta en förteckning över aktörer och hålla denna uppdaterad (artikel 10.2). Redan befintliga förteckningar får användas. De som är registrerade enligt växtskyddsförordningen behöver alltså inte också förtecknas enligt bestämmelsen i kontrollförordningen. De aktörer som ska förtecknas ska tillhandahålla den behöriga myndigheten aktuella uppgifter om åtminstone namn och juridisk form, vilken specifik verksamhet som de utför, inbegripet verksamhet som utförs genom distanskommunikation och uppgift om vilka platser som de kontrollerar (artikel 15.5 i den nya kontrollförordningen).

Huruvida någon driver en verksamhet utan att uppfylla krav på registrering är enkelt att konstatera och kräver inte några större utredningsinsatser från kontrollmyndighetens sida. Denna typ av överträdelse utgör i sig inte heller någon direkt risk ur ett växtskyddsperspektiv. Detta är därför en typ av överträdelse som passar för ett sanktionsavgiftssystem.

Gränsdragningen mellan vem som är slutanvändare respektive vem som är en yrkesmässig aktör och därmed omfattas av registreringskravet enligt växtskyddsförordningen är omdiskuterat i vissa situationer. Det kan t.ex. handla om när innehav av skog ska anses vara att bedriva ett yrkesmässigt skogsbruk eller när försäljning av frukt och bär från den egna trädgården ska anses ske yrkesmässigt. Det är lämpligt att Jordbruksverket genom föreskrifter eller vägledning tydliggör vad som ska gälla i sådana situationer.

Överträdelser av bestämmelser om dokumentation

Bestämmelser om dokumentation är av administrativ karaktär och överträdelser av dessa regler påverkar inte direkt växtskyddet. Dokumentationen kan dock ha betydelse för möjligheten att kontrollera att bestämmelser som har sådan betydelse följs. Bestämmelser om krav på dokumentation kan också vara av avgörande betydelse för att kunna spåra en växt eller ett föremål. Eftersom det är enkelt och går snabbt för behörig kontrollmyndighet att konstatera om aktören har dokumenterat uppgifter som lagstiftningen föreskriver, passar också denna typ av överträdelse för ett sanktionsavgiftssystem.

I artikel 69 i växtskyddsförordningen ställs krav på en yrkesmässig aktör att under vissa förutsättningar spara dokumentation om växter, växtprodukter eller andra föremål som han eller hon får levererade till sig. Dokumentationen ska avse varje handelsenhet av växter, växtprodukter eller andra föremål som levererats, så att aktören kan identifiera de yrkesmässiga aktörer som levererat produkterna. Vidare ska enligt samma artikel en yrkesmässig aktör i ett stort antal fall spara dokumentation som gör det möjligt för denne att identifiera de yrkesmässiga aktörerna till vilka en handelsenhet har levererats.

I artikel 69 ställs vidare krav på en bemyndigad aktör som utfärdar ett växtpass ska dokumentera ett antal uppgifter om växtpasset för att säkerställa spårbarhet.

I alla de nu beskrivna fallen ska dokumentationen sparas i minst tre år om inte kommissionen fastställer en annan minimiperiod för särskilda växter.

I artikel 87 regleras undersökningar som ska utföras innan växtpass får utfärdas. Enligt punkten 3.d i denna artikel ska resultaten dokumenteras och sparas i minst tre år.

I avsnitt 7.6 föreslås att den nya lagen ska innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att dokumentera vissa uppgifter. Ytterligare krav på att dokumentera uppgifter kan därmed tillkomma med stöd av det bemyndigandet.

Att dokumentation inte sparats torde vara relativt lätt att konstatera. Om dokumentationen saknas krävs det heller inte någon bedömning av uppsåt eller oaktsamhet.

Överträdelser av bestämmelser om skyldighet att anbringa växtpass

Växtpass är en officiell etikett som krävs för förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium (artikel 79 i växtskyddsförordningen) och som utfärdas av yrkesmässiga aktörer som bemyndigats att göra detta (artikel 84 i samma förordning). Kravet gäller också när vissa växter, växtprodukter och andra föremål förs in till eller förflyttas inom en skyddad zon (artiklarna 80 och 84 i växtskyddsförordningen). Växtpasset ska anbringas av de yrkesmässiga aktörerna på handelsenheten av de berörda växterna, växtprodukterna och de andra föremålen innan de förflyttas inom unionens territorium eller till eller inom en skyddad zon (artikel 88 i växtskyddsförordningen) Om de förflyttas i en förpackning, bunt eller behållare ska växtpasset i stället anbringas på denna förpackning, bunt eller behållare.

Växtpasset intygar frihet från karantänskadegörare och att bestämmelser om reglerade EU-icke-karantänskadegörare är uppfyllda (artiklarna 85–86). För att få utfärda ett växtpass krävs i normalfallet att aktören har utfört undersökningar för att säkerställa

denna frihet (artikel 87). Undersökningarna är närmast att jämföra med en form av egenkontroll.

Bestämmelsen om att växtpass ska anbringas på växter m.m. är av administrativ karaktär och underlåtelse att följa dessa regler påverkar inte direkt växtskyddet. Att växter m.m. är försedda med ett växtpass kan dock ha betydelse för möjligheten att kontrollera att bestämmelser som har sådan betydelse följs. Växtpasset innehåller en spårbarhetskod som gör det möjligt att spåra växterna, växtprodukterna och de andra föremålen. Vid konstaterad förekomst av en karantänskadegörare på ett parti växter kan växtpasset hjälpa kontrollmyndigheten att hitta källan till skadegöraren och andra partier med växter som kan sprida den. Dessutom kan kontrollmyndigheten också kontrollera att de växter m.m. som omfattas av krav på växtpass endast har producerats av aktörer som har bemyndigats att utfärda växtpass och som följer bestämmelserna om undersökningar som syftar till att minska växtskyddsriskerna. Växtpasset innehåller också annan information som är relevant för att en kontrollmyndighet ska kunna bedöma växtskyddsrisker, t.ex. namn på växt och uppgift om ursprungsland.

Eftersom det är enkelt och går snabbt för behörig kontrollmyndighet att konstatera om växtpass har anbringats på växter m.m. innan förflyttning, passar också denna typ av överträdelse för ett sanktionsavgiftssystem.

Överträdelser av bestämmelser om krav på anmälan

Även bestämmelser om krav på att göra en föranmälan till en gränskontrollstation är av administrativ karaktär och påverkar inte växtskyddet direkt. Att en föranmälan görs är dock avgörande för möjligheten att kontrollera att bestämmelser som har betydelse för växtskyddet följs. Eftersom det är enkelt och går snabbt för kontrollmyndigheten att konstatera om anmälan gjorts, är även detta en typ av överträdelse som passar för ett sanktionsavgiftssystem.

Bestämmelser om krav på föranmälan finns i artikel 56.3.a i den nya kontrollförordningen. Enligt den artikeln ska aktörer som ansvarar för sändningar av växter, växtprodukter och andra föremål för vilka sundhetscertifikat krävs föranmäla dessa sändningars

ankomst till de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen. Kommissionen ska i genomförandeakter fastställa när föranmälan senast ska göras (artikel 58 i den nya kontrollförordningen). Krav på skyldighet att anmäla införsel av växter, växtprodukter eller andra föremål kan också ställas i föreskrifter meddelade med stöd av bemyndigandet i den föreslagna 7 § i den nya växtskyddslagen, (se avsnitt 7.8).

Överträdelser av bestämmelser om krav på märkning av träemballage i importsändningar

Som framgår av avsnitt 7.13.12 är ISPM 15 den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om reglering av träemballage inom den internationella handeln. Att utfärda en ISPM 15-märkning utan att vara bemyndigad för detta bedöms i nämnda avsnitt omfattas av brottsbalkens bestämmelser om urkundsförfalskning.

Enligt artikel 43 i växtskyddsförordningen får träemballage föras in till unionens territorium endast om det uppfyller vissa krav. Det ska ha varit föremål för en eller flera av de godkända behandlingarna och uppfylla de tillämpliga kraven enligt bilaga 1 till ISPM 15. Det ska vidare vara märkt med det märke som avses i bilaga 2 till ISPM 15, varigenom intygas att det varit föremål för sådana behandlingar.

Att det finns ISPM 15-märke på träemballage som förs in från tredjeland är av stor vikt för att kontrollen av att växtskadegörare inte sprids ska fungera. Den som importerar träemballage utan att det har den märkning som krävs bör kunna få en sanktion. Att konstatera att märkningen saknas är enkelt och går snabbt för kontrollmyndigheten. Denna typ av överträdelse passar därför för ett sanktionsavgiftssystem.

7.14.2 Bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgifter

Förslag: I växtskyddslagen ska det införas ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska betalas av den som

- driver en verksamhet utan att uppfylla krav på registrering,
- inte har den dokumentation som krävs,
- inte anbringar ett växtpass på växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av krav på växtpass innan de förflyttas inom Europeiska unionens territorium eller till eller inom en skyddad zon,
- för in växter, växtprodukter eller andra föremål till Sverige utan att uppfylla krav på anmälan vid införsel, eller
- inte uppfyller krav på ISPM 15-märkning av träemballage i importsändningar.

Skäl för förslaget: Den närmare regleringen av vilka överträdelser som ska kunna leda till sanktionsavgift bör finnas på förordningsnivå. Ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgifter för vissa överträdelser bör därför tas in i växtskyddslagen.

I avsnitt 7.14.1 ovan har bedömningen gjorts att bestämmelser om registrering, dokumentation, skyldighet att anbringa växtpass, anmälan vid införsel och ISPM 15-märkning av träemballage i importsändningar är av sådan art att de är lämpliga för ett sanktionsavgiftssystem. Av bemyndigandet till regeringen bör det därför framgå att dessa typer av överträdelser omfattas av regeringens föreskriftsrätt. Om det, efter att sanktionsavgiftssystemet varit på plats en tid, visar sig att det finns ett behov av att införa sanktionsavgifter även för andra typer av överträdelser än vad som nu föreslås får regeringens föreskriftsrätt ses över.

7.14.3 Dubbla sanktioner

Förslag: En överträdelse som kan leda till en sanktionsavgift ska inte medföra straffansvar enligt 39 § första stycket 1 och 41 §.

Det ska inte dömas till ansvar eller beslutas om en sanktionsavgift för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande om vite om överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Skäl för förslaget

Förhållandet mellan straff och sanktionsavgift

I artikel 4 i Europakonventionens 7:e tilläggsprotokoll regleras rätten att inte bli lagförd eller straffad två gånger. Denna rättighet brukar också benämnas dubbelbestraffningsförbudet. Enligt Europadomstolens tolkning av artikeln kan förbudet mot dubbelbestraffning vara tillämpligt även när åtgärder eller sanktioner inte betecknas som straff i den nationella rätten, såsom exempelvis administrativa sanktioner och viten. Det skulle strida mot dubbelbestraffningsförbudet om ett bötes- eller fängelsestraff och sanktionsavgifter skulle påföras för samma gärning.

En åtalsprövningsregel, såsom den i miljöbalken, hindrar inte en dubbelprövning i alla situationer. Eftersom en åtalsprövningsregel inte innebär en avkriminalisering måste fortfarande misstänkta brott anmälas av kontrollmyndigheten till Åklagarmyndigheten som har att pröva om åtal ska väckas. En sådan ordning skulle innebära att belastningen på de rättsvårdande myndigheterna inte minskar i den utsträckning som är önskvärd samtidigt som systemet blir besvärligt att tillämpa. De önskade effektivitetseffekterna skulle alltså utebli. Dessutom är konsekvensen av ett sådant system att det inte är möjligt för den enskilde att förutse om ett visst beteende leder till straff eller sanktionsavgift.

Avsikten är att sanktionsavgifterna endast ska träffa överträdelser som är mindre allvarliga. De överträdelser som föreslås kunna leda till en sanktionsavgift är i huvudsak sådana som annars skulle falla inom tillämpningsområdet för bötesbestämmelsen om bristande spårbarhet. För att säkerställa att allvarliga gärningar, som skulle kunna leda till ett fängelsestraff, inte avkriminaliseras bör den

föreslagna bestämmelsen om förhållandet mellan straff och sanktionsavgifter begränsas till att avse gärningar som omfattas av 39 § första stycket 1 och 41 §.

Samma resonemang gör sig gällande i förhållande till bestämmelserna i lagen om straff för smuggling.

Förhållandet mellan straff respektive sanktionsavgift och vite

Straff och vite ska inte komma i fråga för samma gärning. Samma sak bör gälla för sanktionsavgifter och vite. Det bör därför införas en bestämmelse i växtskyddslagen som reglerar förhållandet mellan sanktionsavgifter och vite. Inte enbart ett slutligt avgörande om utdömande av vite utgör ett hinder mot ett andra förfarande. Även en pågående prövning är ett sådant hinder enligt dubbelbestraffningsförbudet. Det innebär att det som avgör när ett hinder mot ett andra förfarande för samma gärning eller överträdelse uppkommer får anses vara den tidpunkt när det inleds en domstolsprocess om utdömande av vite. I de fall det har dömts till ansvar eller beslutats om avgift följer det av bestämmelserna, och förbudet mot dubbelbestraffning, att ett förfarande om utdömande av vite inte får inledas för samma gärning eller överträdelse.

7.14.4 Avgiftsskyldigheten ska grundas på strikt ansvar

Förslag: En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Bedömning: Ringa överträdelser bör inte undantas från det avgiftsbelagda området.

Skäl för förslaget och bedömningen: En avgiftsskyldighet som bygger på strikt ansvar bidrar till en förenkling och effektivisering av sanktionssystemet. Vidare blir utrymmet för bedömningar mindre vid en konstruktion med strikt ansvar än om det för ansvar krävs uppsåt eller oaktsamhet. Då ansvaret är strikt behöver kontrollmyndigheten endast kontrollera att en överträdelse har skett objektivt och fastställa avgiften enligt den angivna beräkningsgrunden med beaktande av förutsättningarna för befrielse från

avgift. Effektivitetsaspekter brukar sättas i förgrunden vid användning av administrativa sanktioner, medan krav på rättssäkerhet brukar göra sig starkare gällande inom det straffrättsliga området. Detta hänger i sin tur samman med att straff främst är avsett att användas som en reaktion på gärningar som samhället anser vara särskilt klandervärda eller allvarliga. Administrativa sanktioner är däremot vanligast i de fall där argumenten för att införa eller bibehålla hot om straff inte är lika starka. Det bör dock poängteras att ett införande av administrativa sanktioner inte nödvändigtvis måste innebära en försämring ur rättssäkerhetssynpunkt i jämförelse med ett straffrättsligt förfarande. Kraven på effektivitet och rättssäkerhet måste naturligtvis balanseras vid utformningen av ett system med administrativa sanktioner och höga krav måste ställas på förutsägbarhet i fråga om sanktionsavgifter.

För att en konstruktion med strikt ansvar ska uppfylla kraven på rättssäkerhet bör det finnas ett starkt stöd för en presumtion att överträdelser på området inte kan ske på annat sätt än som en följd av uppsåt eller oaktsamhet (se den i avsnitt 7.13.3 behandlade prop. 1981/82:142). Denna förutsättning bedöms vara uppfylld i fråga om de överträdelser som nu föreslås för ett sanktionsavgiftssystem. Den presumtion som det strikta ansvaret innebär måste dock hållas inom rimliga gränser. Det får inte krävas en orimlig bevisbörda för att kunna undgå avgift.

Syftet med att införa administrativa sanktionsavgifter är att åstadkomma ett system där överträdelser beivras snabbt och effektivt. Alltför stora inslag av skönsmässiga bedömningar motverkar detta syfte. Huvudregeln bör därför vara att objektivt konstaterade överträdelser ska kunna leda till att en sanktionsavgift tas ut. Ringa överträdelser bör därför inte undantas från det avgiftsbelagda området.

7.14.5 Sanktionsavgiftens storlek

Förslag: Sanktionsavgiftens storlek ska framgå av regeringens föreskrifter. Storleken ska bestämmas med hänsyn till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. Avgiften ska uppgå till minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor.

Avgiften ska tillfalla staten.

Skäl för förslaget: Regelverket om sanktionsavgifter måste vara enkelt att tillämpa för att leda till avsedda effektivitetsvinster. Som tidigare konstaterats bör ett beslut om sanktionsavgift inte kräva några ingående bedömningar. En sanktionsavgift ska kunna påföras kort tid efter att en överträdelse har ägt rum. För att uppfylla grundläggande rättssäkerhetskrav krävs också att systemet är förutsebart. Det måste därför vara enkelt att avgöra med vilket belopp som en avgift ska påföras vid varje enskilt tillfälle. Avgifterna bör därför fastställas schablonmässigt enligt en på förhand fastställd taxa som framgår direkt av en förordning.

Vid bedömningen av vilka avgiftsbelopp som bör fastställas bör två parametrar beaktas, nämligen överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. Samma kriterier gäller för flera andra områden där sanktionsavgifter införts, t.ex. på miljö- och fiskeområdena liksom områdena livsmedel och foder och animaliska biprodukter.

Med ”överträdelsens allvar” avses överträdelsens omfattning och den typiska faran som överträdelsen medför. Kriteriet ”betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser” tar sikte på bestämmelsen som sådan och dess skyddsintresse.

Vid bestämmandet av max- och minimibelopp för avgiften bör det beaktas att de överträdelser som kommer att omfattas av sanktionsavgiftssystemet kommer att vara av mindre allvarlig karaktär. Överträdelserna skulle, om de varit kvar i det straffrättsliga systemet, gett en bötespåföljd, möjligen kombinerad med en företagsbot. Sanktionsavgiftssystemet är inte tänkt att innebära en påföljdsmässigt sett mer ingripande reaktion på överträdelser än vad som varit fallet i det straffrättsliga systemet. Samtidigt måste hänsyn tas till att det finns en stor variation när det gäller verksamhets-

utövarnas storlek. Det kan därför antas att överträdelsernas allvar kan variera i hög grad.

För de minst allvarliga överträdelserna bedöms 1 000 kronor vara en lämplig avgift. När det gäller den högsta avgift som bör kunna komma i fråga är en högsta beloppsgräns om 100 000 kronor rimlig. Sanktionsavgifter tillfaller normalt staten. Det finns inte skäl att låta någon annan ordning gälla på växtskyddsområdet.

7.14.6 Sanktionsavgifterna bör differentieras

Bedömning: Sanktionsavgifterna bör där så bedöms vara lämpligt differentieras. Grunderna för differentieringen bör anges i regeringens föreskrifter.

Skäl för bedömningen: För ett effektivt och rättssäkert sanktionsavgiftssystem krävs bl.a. att avgifterna är proportionella, rättvisa och har en handlingsdirigerande verkan för såväl små som stora aktörer. Därför bör, utöver överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser, den ekonomiska förmågan hos den som ska påföras en avgift kunna beaktas vid bestämmande av avgiftens storlek. Avgifterna bör därför kunna differentieras. Verksamheterna på det nu aktuella området är av mycket skiftande karaktär. Det kan därför antas att det finns anledning att använda olika differentieringsgrunder för olika typer av verksamheter. Samtidigt är det viktigt att systemet är förutsägbart och enkelt att tillämpa.

Ett system med differentierade sanktionsavgifter bör utformas med ett mindre antal principer för differentiering och varje differentieringsgrund bör kunna tillämpas på flera överträdelser. Behovet av ett effektivt system innebär att differentieringen bör ske med en viss grad av schablonisering för att det ska vara enkelt för kontrollmyndigheten att fastställa avgiften i varje enskilt fall. Differentieringen bör därför bygga på förhållandevis enkla bedömningsgrunder och utgå från uppgifter som kontrollmyndigheten redan har tillgång till alternativt enkelt kan komma åt. Grunderna för differentieringen bör regleras i förordning.

7.14.7 Förhöjd avgift i vissa fall

Bedömning: Om den som har påförts en sanktionsavgift inte upphör med överträdelsen bör en ny, förhöjd, avgift tas ut. Om en sanktionsavgift har beslutats för en överträdelse och den avgiftsskyldige därefter upprepar överträdelsen, bör den nya överträdelsen leda till en förhöjd avgift.

Skäl för bedömningen: På miljöområdet och plan- och byggområdet finns en möjlighet att besluta om en ny, förhöjd avgift för den som inte upphör med en överträdelse efter att ha påförts en sanktionsavgift. En förhöjd avgift kan även beslutas för den som efter ett beslut om avgift på nytt gör sig skyldig till en överträdelse av samma slag. Detta gäller sedan den 1 januari 2019 även livsmedelsområdet samt områdena foder och animaliska biprodukter. Syftet med att införa sanktionsavgifter är att förbättra regelefterlevnaden. Det är mot den bakgrunden allvarligt om ett kontrollobjekt trots beslutad avgift inte upphör med eller upprepar en överträdelse.

Ett nytt beslut om sanktionsavgift för en överträdelse som inte upphör avser en annan tidsperiod än den som omfattas av det första beslutet. Det är alltså fråga om en ny överträdelse, varför ett sådant beslut inte kommer i konflikt med dubbelbestraffningsförbudet. Med hänsyn till vikten av att sanktionsavgiftssystemet når upp till kraven på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner bör en förhöjd avgift kunna beslutas dels om kontrollobjektet inte upphör med en överträdelse, dels om denne på nytt gör sig skyldig till en sådan överträdelse som omfattas av det första beslutet.

Den avgiftsskyldige bör ges skälig tid att vidta rättelse innan en ny, förhöjd avgift beslutas för en överträdelse som inte upphör efter att en sanktionsavgift beslutas. För sådana överträdelser som upprepas bör en förhöjd sanktionsavgift endast kunna beslutas om överträdelsen upprepas inom en viss tid efter det första beslutet om sanktionsavgift. Denna tid bör vara förhållandevis kort. Om kontrollmyndigheten har utfört kontroll och beslutat om sanktionsavgift för t.ex. brister när det gäller krav på registrering, får det förutsättas att det sker en uppföljande kontroll inom en inte alltför lång tid efter det att överträdelsen konstaterades.

Bestämmelser om förhöjd avgift bör finnas i förordning.

7.14.8 Befrielse från skyldigheten att betala en avgift

Förslag: En sanktionsavgift ska inte tas ut om det är oskäligt att ta ut den. Vid bedömningen av om det är oskäligt att ta ut avgiften ska följande särskilt beaktas:

- om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand göra det som han eller hon varit skyldig att göra och inte heller förmått att ge någon annan i uppdrag att göra det,
- om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka, eller
- vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa.

Bedömning: Det bör inte vara möjligt att sätta ned sanktionsavgiften delvis.

Skäl för förslaget och bedömningen: Enligt förslaget ska en sanktionsavgift tas ut även om en överträdelse inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Med hänsyn till att en sanktionsavgift är av sådan straffrättslig karaktär att artikel 6 i Europakonventionen är tillämplig, måste hänsyn tas till den s.k. oskuldspresumtionen i artikel 6.2. Det måste därför finnas en möjlighet till befrielse från avgift när en sådan skulle framstå som orättfärdig. Den enskilde får inte åläggas en orimlig bevisbörda för att undgå avgift. Det måste därför finnas utrymme för en inte alltför restriktiv prövning av befrielsegrunderna i varje enskilt fall.

Regler om befrielse från avgift kan utformas antingen så att det direkt i regeln anges vilka situationer som avses, eller genom en allmänt hållen regel som innehåller en exemplifiering av vilka situationer som bör kunna föranleda befrielse. Klart preciserade regler är lätta att tillämpa, men svåra att utforma, eftersom det är svårt att förutse alla situationer där befrielse bör kunna komma i fråga. En regel om befrielse från avgift, där det direkt i regeln anges vilka situationer som avses, riskerar att leda till ett orättvist resultat eftersom en uppräkning av situationer aldrig kan bli uttömmande. Det föreslås därför att regeln ska vara allmänt hållen. För att

underlätta för den myndighet som enligt förslaget ska göra bedömningen av om befrielse från avgift ska medges är det dock lämpligt att direkt i lagtexten ge exempel på vissa situationer som avses. Det bidrar till att säkerställa en enhetlig tillämpning av regeln. Eftersom det rör sig om en exemplifiering av situationer kan befrielse även medges om det i andra fall kan anses vara oskäligt att påföra avgift.

Det får överlämnas till rättspraxis att bedöma frågan om beviskrav vid prövningen av om det är oskäligt att ta ut en sanktionsavgift. Vid bedömningen av om det är oskäligt att ta ut avgift bör särskilt beaktas om överträdelsen har berott på sjukdom som har medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand göra det som han eller hon har varit skyldig att göra och inte heller förmått att uppdra åt någon annan att göra det. Det bör vidare särskilt beaktas om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat eller borde ha förutsett eller inte kunnat påverka. Ytterligare en omständighet som bör exemplifieras i bestämmelsen är vad den avgiftsskyldige har gjort för att undvika att en överträdelse skulle kunna inträffa.

Bestämmelsen om befrielse från avgift avser undantagssituationer och utrymmet för att inte påföra avgift bör vara begränsat. Ett sjukdomshinder ska normalt styrkas med sjukintyg. För att den avgiftsskyldige inte ska anses ha haft möjlighet att ens uppdra åt någon annan att fullgöra en skyldighet bör det i praktiken handla om ett sjukdomshinder av allvarligt slag. Utrymmet att beakta sådana omständigheter annat än för privatpersoner eller för mycket små företag där det inte finns möjlighet att överföra ansvaret på någon annan är mycket litet. Med en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka avses sådana omständigheter som normalt brukar hänföras till ”laga förfall”. Vid beaktande av om den avgiftsskyldige gjort vad han eller hon har kunnat för att undvika att en överträdelse skulle kunna inträffa kan hänsyn tas till det förhållandet att den avgiftsskyldige faktiskt ansträngt sig för att en överträdelse inte skulle komma att inträffa, men där överträdelsen ändå inträffat på grund av ett i sammanhanget ursäktligt misstag. De exempel som nämnts ovan är således omständigheter som särskilt ska beaktas, men hindrar inte att även andra omständigheter kan tas med i skälighetsbedömningen.

Det kan dock inte anses oskäligt att ta ut avgift när överträdelsen exempelvis har berott på att den enskilde inte känt till de regler som

gäller. Att en verksamhet är nystartad, dålig ekonomi, tidsbrist, glömska eller dåliga rutiner bör inte heller medföra befrielse från avgift. Den slutliga bedömningen av i vilka närmare situationer som det är oskäligt att ta ut en sanktionsavgift får överlämnas till rättstillämpningen.

Med hänsyn till vikten av en enhetlig rättstillämpning och ett effektivt system så bör det så långt möjligt undvikas att skönsmässiga bedömningar byggs in i systemet. Då sanktionsavgifter dessutom kommer att kunna påföras med relativt låga belopp bedöms det inte finnas skäl att införa en möjlighet att besluta om att en sanktionsavgift ska sättas ned delvis.

7.14.9 Förfarandet och utdömandet av sanktionsavgifter

Förslag: Kontrollmyndigheten ska pröva frågor om sanktionsavgifter.

Skäl för förslaget: För att sanktionsavgiftssystemet ska vara effektivt krävs att myndigheten beslutar om en sanktionsavgift i nära anslutning till att överträdelsen upptäcks. Om myndigheten i stället måste ansöka hos domstol om att en avgift ska dömas ut kan det bli mycket svårt att uppnå en effektivisering. Som utgångspunkt bör domstolar pröva ärenden i vilka avgiftsskyldigheten är beroende av om överträdelsen har skett av uppsåt eller oaktsamhet och när reglerna är utformade så att det finns utrymme för betydande skönsmässiga bedömningar. Den utformning av sanktionsavgiftssystemet som här föreslås innebär att utrymmet för bedömningar i det enskilda fallet är högst begränsat, att ansvaret ska vara strikt och att avgiftsbeloppet ska bestämmas enligt en fastställd taxa. Det är därför lämpligt att det är kontrollmyndigheten som ska pröva frågor om sanktionsavgifter.

7.14.10 Tillfälle att yttra sig innan ett beslut om sanktionsavgift fattas

Förslag: Innan kontrollmyndigheten beslutar om en sanktionsavgift ska den som beslutet riktar sig mot ges tillfälle att yttra sig.

Skäl för förslaget: Ett beslut om sanktionsavgift är en åtgärd som kan upplevas som ingripande för den avgiftsskyldige. Den som riskerar att påföras en sanktionsavgift ska därför ges tillfälle att yttra sig över myndighetens utredning. Bestämmelsen om en myndighets kommunikationsskyldighet i 25 § förvaltningslagen ger inte den avgiftsskyldige en sådan ovillkorlig rätt då det i vissa uppräknade undantagssituationer är möjligt att avgöra ett ärende utan att en part fått tillfälle att yttra sig. En bestämmelse om att den som beslutet riktar sig mot ska ha fått tillfälle att yttra sig bör därför föras in i växtskyddslagen. Aktören ska få tillfälle att påtala eventuella felaktigheter och omständigheter som kan utgöra skäl för befrielse från avgift. Detta är en grundläggande förutsättning för materiellt riktiga avgöranden och systemets legitimitet. Kontrollmyndigheten bör skicka den utredningsrapport eller liknande som myndigheten har sammanställt till den som anspråket riktas mot. Av materialet bör framgå vad myndigheten gör gällande har inträffat, de omständigheter som åberopas till stöd för detta och vilken bevisning som finns i ärendet. Vidare bör det i skrivelsen anges att myndigheten avser att påföra en sanktionsavgift.

7.14.11 Delgivning

Bedömning: Det finns inte något behov av en uttrycklig bestämmelse om att ett beslut om sanktionsavgift ska delges den avgiftsskyldige.

Skäl för bedömningen: En sökande, klagande eller annan part i ett ärende som avser myndighetsutövning ska enligt 33 § förvaltningslagen underrättas om innehållet i det beslut varigenom myndigheten avgör ärendet. Myndigheten bestämmer om dessa underrättelser ska ske muntligt, genom vanligt brev, genom delgivning eller på något annat sätt. Förvaltningslagen innehåller inte något krav på delgivning. Frågan om delgivning av beslut om sanktionsavgift hänger samman med frågan om verkställighet av sådana beslut. Enligt förslaget ska ett beslut kunna verkställas när det har fått laga kraft (se avsnitt 7.14.12). Tidpunkten för när beslutet får laga kraft är knuten till den tidpunkt då den avgiftsskyldige fick del av beslutet.

Det finns därför inte något behov av en uttrycklig bestämmelse om att den avgiftsskyldige ska delges beslutet. Delgivning torde ändå ofta krävas för att den avgiftsskyldige ska få veta när beslutet får laga kraft och därmed kan verkställas.

7.14.12 Tidpunkt för verkställbarhet av beslut och betalning av sanktionsavgift

Bedömning: En sanktionsavgift bör förfalla till betalning när beslutet har fått laga kraft.

Skäl för bedömningen: Som huvudregel enligt 35 § förvaltningslagen gäller att ett beslut inte får verkställas förrän det har fått laga kraft. Eftersom sanktionsavgifterna har karaktär av straff talar hänsynen till den enskildes rättssäkerhet starkt för att en skyldighet att betala en sanktionsavgift inte bör uppkomma innan ett beslut eller, om beslutet överklagas, en dom fått laga kraft. Ett beslut om sanktionsavgift bör därför inte kunna göras gällande förrän det fått laga kraft.

Vidare finns det inte något behov av att införa bestämmelser om betalningsfrist. Syftet med att införa ett sanktionsavgiftssystem på det aktuella området är, såsom tidigare nämnts, att öka effektiviteten i sanktionssystemet. En del i detta är att en sanktion ska kunna påföras så snart som möjligt efter det att en överträdelse har konstaterats föreligga. En ytterligare betalningsfrist efter det att beslutet har fått laga kraft motverkar detta syfte. En bestämmelse om betalningsfrist bör därför inte införas i lagen. Detta förhindrar dock inte ansvarig myndighet från att i sitt beslut meddela en frist inom vilken betalning ska ske.

7.14.13 Verkställighet får ske enligt utsökningsbalken när ett beslut om sanktionsavgift har fått laga kraft

Förslag: Ett beslut om sanktionsavgift ska få verkställas enligt utsökningsbalken när det har fått laga kraft.

Skäl för förslaget: Enligt 3 kap. 1 § första stycket 6 utsökningsbalken utgör en förvaltningsmyndighets beslut en verkställbar exekutionstitel endast om det framgår av en särskild föreskrift att beslutet får verkställas. Utan en sådan särskild föreskrift får myndighetens beslut om sanktionsavgift inte läggas till grund för verkställighet och myndigheten måste då skaffa sig en exekutionstitel om den avgiftsskyldige inte frivilligt betalar. Det kan ske genom en ansökan om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten som kan bestridas och ytterst kräver domstols dom för att kunna verkställas. Alternativt kan myndigheten själv väcka talan i domstol. Sådana förfaranden kan vara tidskrävande. Om en sanktionsavgift ska kunna vara en snabb och effektiv reaktion från samhällets sida förutsätter detta att en snabb verkställighet kan ske. Det bör därför föreskrivas att ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken när det fått laga kraft.

7.14.14 Preskription

Förslag: Ett beslut om sanktionsavgift ska inte få fattas om den som anspråket riktas mot inte har fått tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen skedde. En beslutad sanktionsavgift ska falla bort om beslutet inte har verkställts inom fem år från det att beslutet fått laga kraft.

Skäl för förslaget: Behovet av att ingripa mot överträdelser minskar över tid. Vidare är det rimligt att den som begått en överträdelse vid någon tidpunkt ska kunna inrätta sig efter att det inte blir någon reaktion från samhällets sida i anledning av överträdelsen. I straffrätten finns det därför bestämmelser om åtals- respektive påföljdspreskription (35 kap. brottsbalken). Eftersom en sanktionsavgift uppvisar stora likheter med ett bötesstraff bör det även för sanktionsavgifter finnas bestämmelser om under hur lång tid ansvar kan utkrävas och beslutad avgift kan inkrävas. Sådana bestämmelser finns när det gäller sanktionsavgifter på andra områden.

Tiden för åtalspreskription för ett brott med endast böter i straffskalan är två år och tiden för påföljdspreskription är fem år. Samma preskriptionsregler bör gälla för sanktionsavgifterna. Det faktum att tiden ska räknas från det att överträdelsen skedde betyder

i princip att fristen inte börjar löpa så länge överträdelsen kan anses pågå. Det innebär således att det är först när överträdelsen har upphört som preskriptionstiden börjar löpa. Vid problem med tillämpningen av preskriptionsbestämmelserna bör de principer som har utformats inom straffrätten för bedömning av preskriptionsfrågor kunna användas som ledning.

7.15 Överklagande

Förslag: Beslut enligt den nya växtskyddslagen, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Den delegerande myndigheten ska föra det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol när det gäller överklagade beslut som är meddelade av organ med delegerade uppgifter, av fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan verksamhet eller av officiella växtskyddsinspektörer.

Bestämmelserna i lagen om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter ska gälla även för överklagande av beslut som har meddelats av en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet eller av en officiell växtskyddsinspektör.

Bedömning: Den nya lagen bör inte innehålla särskilda bestämmelser om när beslut får verkställas.

Skäl för förslaget och bedömningen

Nuvarande reglering

Beslut enligt den nuvarande växtskyddslagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten (11 §). Det samma gäller för beslut som avser insektshärjning enligt skogsvårdslagen (40 §).

När det gäller överklagade beslut som fattats av enskilda kontrollorgan för Jordbruksverket det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol.

När det gäller besluts verkställbarhet föreskrivs att beslut som har meddelats med stöd av 5, 5 a, 7 och 7 a §§ i den nuvarande växtskyddslagen gäller omedelbart, om inte något annat bestäms. I fråga om beslut som meddelas enligt skogsvårdslagen gäller att Skogsstyrelsen får bestämma att dess beslut enligt skogsvårdslagen ska gälla omedelbart (41 §).

Nya förvaltningslagen

Den nya förvaltningslagen innehåller i 35 § en bestämmelse om när beslut får verkställas. Som huvudregel gäller enligt första stycket att ett beslut inte får verkställas förrän det har vunnit laga kraft. Bestämmelsen innehåller i andra stycket vissa undantag, som innebär att ett beslut i dessa fall alltid får verkställas trots att det inte vunnit laga kraft. Till exempel får ett beslut alltid verkställas omedelbart om det endast gäller tillfälligt. Ett sådant exempel är tillfälliga tillstånd eller förbud. Enligt förarbetena ska det vara fråga om beslut som syftar till att få rättsverkningar mot den enskilde endast tillfälligt. I många fall rör det sig om beslut som verkställs genom någon åtgärd från en myndighet (prop. 2016/17:180 En modern och rättssäker förvaltning – ny förvaltningslag, s. 326).

Vidare undantas enligt andra stycket situationer där kretsen av dem som har rätt att överklaga är så vid eller obestämd att det inte är möjligt att bestämma den tidpunkt då överklagandetiden går ut.

Enligt bestämmelsens tredje stycke får en myndighet också verkställa ett beslut omedelbart om ett väsentligt allmänt eller enskilt intresse kräver det. Undantagsregeln är generell och knyter an till det behov av omedelbar verkställighet som i det konkreta fallet kan göra sig gällande, oavsett beslutets art (prop. s. 326). Undantaget tar i första hand sikte på sådana situationer där ett angeläget allmänt intresse kräver en snabb verkställighet (prop. s. 214). Som en förutsättning för tillämpningen bör gälla att myndigheten gör bedömningen att skyddet av intresset verkligen kräver att beslutet verkställs omedelbart. Myndigheten ska dock alltid göra en avväg-

ning mot enskildas intresse av rättsskydd och möjlighet att få myndighetens beslut överprövat innan det verkställs (prop. s. 326 f.).

Enligt 4 § förvaltningslagen är lagen subsidiär till avvikande bestämmelser i lag eller förordning. Detta innebär att bestämmelserna i den nuvarande växtskyddslagen och skogsvårdslagen om när beslut får verkställas har företräde framför motsvarande bestämmelser i förvaltningslagen.

Den nya kontrollförordningen

En behörig myndighet kommer att kunna fatta beslut direkt med stöd av den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen (se bl.a. artiklarna 55, 65–69, 137.3 och 138 i den nya kontrollförordningen samt artiklarna 8, 46, 47, 48, 60, 63, 64, 77, 89, 91, 92, 98, 100 och 101 i växtskyddsförordningen). Det samma gäller en officiell växtskyddsinspektör om uppgifter delegeras till en sådan. Ett beslut att utse en officiell växtskyddsinspektör kan genom i beslutet angivna villkor begränsa dennes rätt att fatta beslut. Enligt artikel 7 i den nya kontrollförordningen ska fysiska och juridiska personer avseende vilka de behöriga myndigheterna fattar beslut i enlighet med artiklarna 55, 66.3, 66.6, 67, 137.3 b, 138.1 och 138.2 samma förordning ha rätt att överklaga dessa beslut i enlighet med nationell rätt. Rätten att överklaga ska dock inte påverka de behöriga myndigheternas skyldighet att skyndsamt vidta åtgärder för att undanröja eller begränsa riskerna för bl.a. växtskydd.

Överklagande av beslut som fattats av statliga myndigheter

Bestämmelserna om överklagande av en myndighets beslut i den nuvarande växtskyddslagen bör i allt väsentligt i sak föras över till den nya lagen.

När det gäller bestämmelserna om när beslut får verkställas finns det dock inte skäl att ha särbestämmelser i förhållande till 35 § förvaltningslagen. Bestämmelsen bedöms ge myndigheterna tillräcklig möjlighet att verkställa beslut omedelbart om det krävs med hänsyn till skyddet mot växtskadegörare. Detta kan krävas t.ex. när det gäller att bekämpa en karantänskadegörare som förekommer i odling, destruera en sändning växter eller växtprodukter som har

angripits av en karantänskadegörare samt att tillfälligt förbjuda införsel eller transport av en sändning som misstänks vara angripen av en karantänskadegörare i avvaktan på att en analys ska bekräfta eller avfärda att det är fråga om en karantänskadegörare.

Överklagande av beslut som fattats av organ eller fysiska personer

I avsnitt 7.10.6 redogörs för möjligheterna att med stöd av den nya kontrollförordningen överlämna vissa uppgifter till organ med delegerade uppgifter, till fysiska personer och officiella växtskyddsinspektörer. Frågan är om även beslut som sådana organ och personer meddelar bör kunna överklagas. De enda uppgifter som i dag har lämnats över är utfärdande av växtpass samt utfärdande av sundhetsintyg med märkning av träemballage, trä eller andra föremål enligt den internationella standarden ISPM 15 och märkning enligt den nationella standarden KD 56°C/30 min och märkning (se avsnitt 7.10.6). Dessa överlämnanden avser dock endast en rätt för näringsidkaren att utfärda intyg för egna växter eller växtprodukter. Eftersom överlämnande inte har skett till kontrollorgan har bestämmelserna om överklagande av kontrollorgans beslut i växtskyddslagen inte tillämpats.
Det kan inte uteslutas att organ, fysiska personer som har delegerats uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer kommer att kunna fatta andra beslut som kan antas påverka den enskildes situation på ett inte obetydligt sätt. Det kan t.ex. handla om beslut om att ta ut avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Även sådana beslut är överklagningsbara enligt förvaltningsrättsliga principer. Mot den bakgrunden bör det i den nya växtskyddslagen finnas bestämmelser om överklagande av organens, de fysiska personernas och officiella växtskyddsinspektörernas beslut. Besluten bör, i likhet med vad som gäller enligt den nuvarande växtskyddslagen i fråga om beslut fattade av kontrollorgan, överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrätten.

Jordbruksverket ska enligt den nu gällande växtskyddslagen föra det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol när det gäller överklagade beslut som har fattats av ett enskilt kontrollorgan. Det är lämpligt att det i stället är den delegerande myndigheten som för

det allmännas talan när organens eller de fysiska personernas beslut överklagas. Det samma bör gälla när de officiella växtskyddsinspektörernas beslut överklagas. I den utsträckning som uppgifter överlämnas kommer den delegerande myndigheten som regel att vara Jordbruksverket.

I lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter finns bestämmelser om överklagande av beslut meddelade av bolag och andra enskilda organ, som enligt särskilda bestämmelser får överklagas till regeringen, till en förvaltningsdomstol eller till en förvaltningsmyndighet. Lagen innehåller bl.a. bestämmelser om hur och inom vilken tid ett beslut ska överklagas och till vilken instans ett överklagande ska ges in. Lagen gäller dock inte överklagande av beslut meddelade av fysiska personer. Det finns inte anledning att göra någon annan bedömning än att samma regler som gäller för överklagande av beslut meddelade av organ med delegerade uppgifter bör gälla för överklagande av beslut meddelade av fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer. Detta bör framgå av överklagandebestämmelsen i den nya växtskyddslagen.

I avsnitt 7.10.6 föreslås att bestämmelsen i förvaltningslagen om vem som får överklaga ett beslut (42 §) ska gälla för beslut som har meddelats av organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer.

7.16 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Förslag: Den nya växtskyddslagen ska träda i kraft den 1 april 2021 då den nuvarande växtskyddslagen ska upphöra att gälla. Förelägganden, förbud och andra beslut som innan ikraftträdandet har meddelats med stöd av äldre bestämmelser ska dock fortsätta att gälla.

Den upphävda lagen ska fortfarande gälla för överträdelser som enligt den nya växtskyddslagen kan leda till sanktionsavgift om överträdelsen har skett före de nya bestämmelsernas ikraftträdande.

Den upphävda lagen ska fortfarande gälla för ersättningsanspråk som har uppkommit före ikraftträdandet.

Skäl för förslaget: De förslag som lämnas är föranledda av ny unionslagstiftning, nämligen växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen. EU-bestämmelserna tillämpas i huvudsak från och med den 14 december 2019. Den nya lagen bör träda i kraft så snart som möjligt. Det är inte nödvändigt att särskilt ange att föreskrifter som har meddelats med stöd av äldre bestämmelser ska anses beslutade med stöd av lagen. Däremot bör det förtydligas att beslut som har meddelats med stöd av äldre bestämmelser alltjämt ska gälla.

Ny strafflagstiftning får inte ges retroaktiv verkan. Enligt 2 kap. 10 § regeringsformen får ingen dömas till straff eller annan brottspåföljd för en gärning som inte var belagd med straff när den begicks. Ingen får heller dömas till svårare brottspåföljd för gärningen än den som var föreskriven då. En motsvarande reglering finns i artikel 7 i Europakonventionen, som gäller som svensk lag. Om annan lag gäller när dom meddelas, ska enligt 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken den lagen tillämpas om den leder till frihet från straff eller lindrigare straff. Bestämmelserna bör tillämpas analogt även inom specialstraffrätten (se t.ex. NJA 1986 s. 525).

När det gäller bestämmelserna om sanktionsavgifter är de sanktionsavgifter som föreslås ersätta straffpåföljden formellt att anse som lindrigare. Detta bör normalt få genomslag bakåt i tiden i enlighet med 5 § lagen om införande av brottsbalken. Skälet till att överföra vissa överträdelser från det straffrättsliga området till ett system med sanktionsavgifter är dock inte en förändrad syn på överträdelserna i sig. Att bestämmelserna avkriminaliseras ska inte ses som en indikation på att överträdelserna bedöms lindrigare utan syftet är i stället att effektivisera sanktionssystemet. Den lindrigaste lagens princip gör sig således inte särskilt starkt gällande. Det bedöms därför vara mest ändamålsenligt att inte ge bestämmelserna om sanktionsavgifter retroaktiv effekt. Det finns inte heller något formellt hinder mot att i en övergångsbestämmelse göra undantag från regeln i 5 § andra stycket i lagen om införande av brottsbalken. Den upphävda lagen bör i stället fortfarande gälla för överträdelser som enligt den nya växtskyddslagen kan leda till sanktionsavgift om överträdelsen skett före den nya lagens ikraftträdande.

I avsnitt 7.14.14 anges att tiden för preskription för sanktionsavgifter ska räknas från det att överträdelsen skedde. Det innebär

således när det gäller perdurerande, dvs. en pågående, överträdelse att det är först när överträdelsen har upphört som preskriptionstiden börjar löpa. Resonemanget innebär att de nya bestämmelserna ska tillämpas på överträdelser som sker efter att de nya bestämmelserna har trätt i kraft även om de påbörjades före ikraftträdandet.

Genom den nya lagen utvidgas möjligheten att få ersättning (avsnitt 7.12). Syftet med de nya ersättningsbestämmelserna är att ge ett incitament för tidig upptäckt av angrepp och effektivt bekämpningsarbete. De nya ersättningsbestämmelserna bör därför inte tillämpas retroaktivt.

Som konstaterats i avsnitt 3.2 finns det några äldre EU-direktiv med bestämmelser om bekämpning av vissa potatisskadegörare som enligt artikel 113.2 i växtskyddsförordningen ska gälla fram till den 1 januari 2022. Direktiven innehåller krav på medlemsstaterna att ha nationella bestämmelser om skyldighet att bekämpa och hindra spridning av vissa skadegörare på potatis. Den nya växtskyddslagen måste därför ge utrymme för de nationella bestämmelser som behövs för att uppfylla kraven i direktiven. De aktuella potatisskadegörarna är förtecknade i en genomförandeakt enligt förordning 2016/2031 som EU-karantänskadegörare. I avsnitt 7.4.1 föreslås ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare. Det bemyndigandet, tillsammans med bemyndigandet i 3 § utsädeslagen (1976:298) för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter för certifiering, bedöms vara tillräckligt för att genomföra direktivets bestämmelser under övergångsperioden. Bemyndigandena kan användas för att ändra det nationella genomförandet av direktiven men också för att upphäva de nationella föreskrifter som genomför dem. Det finns alltså inte ett behov av särskilda övergångsbestämmelser till den nya växtskyddslagen med anledning av att direktiven om potatis ska gälla fram till den 1 januari 2022.

Enligt artikel 165.2 i den nya kontrollförordningen ska relevanta artiklar i rådets direktiv 2000/29/EG tillämpas i stället för vissa bestämmelser enligt den nya kontrollförordningen i frågor som rör offentlig kontroll. Det gäller bestämmelser om införsel vid andra kontrollställen än gränskontrollstationer som ska tillämpas till och med den 13 december 2020. Det gäller också bestämmelser om

kontrollfrekvens vid import som ska tillämpas till den 13 december 2022. Om det skulle vara nödvändigt att ändra eller upphäva det nationella genomförandet av dessa artiklar kan bemyndigandet för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare användas. Bedömningen är således att det inte heller behövs särskilda övergångsbestämmelser i lagen när det gäller de bestämmelser i direktiv 2000/29/EG som ska fortsätta att gälla efter den 14 december 2019.

8 Följdändringar i andra lagar

8.1 Skogsvårdslagen

Förslag: Bemyndigandet i 29 § första stycket skogsvårdslagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bekämpning av insektshärjning i skog och om upparbetning av skadad skog, utforsling eller lagring av virke och andra åtgärder som behövs för att motverka uppkomsten av yngelhärdar ska upphävas. Detsamma gäller bestämmelsen som straffbelägger överträdelser av myndighetens föreskrifter.

Lagen ska innehålla en upplysning om att bestämmelser om växtskadegörare finns i den nya växtskyddslagen och i de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Lagändringarna ska träda i kraft samtidigt som den nya växtskyddslagen, dvs. den 1 april 2021. Förelägganden och förbud som har meddelats före ikraftträdandet enligt 35 § för att föreskrifter om insektshärjning m.m. ska följas, ska dock fortsätta att gälla.

Bedömning: När det gäller bestämmelser i skogsvårdslagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till skogsvårdslagen för att genomföra rådets direktiv 1999/105/EG om saluföring av skogsodlingsmaterial behövs det inte någon bestämmelse som klargör avgränsningen mot den nya växtskyddslagen.

Det behövs inte någon övergångsbestämmelse när det gäller bestämmelsen som straffbelägger överträdelser av föreskrifter som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 29 § första stycket.

Skäl för förslaget och bedömningen: Enligt 29 § första stycket skogsvårdslagen (1979:429) får regeringen eller den myndighet som

regeringen bestämmer meddela föreskrifter om bekämpning av insektshärjning i skog och om upparbetning av skadad skog, utforsling eller lagring av virke och andra åtgärder som behövs för att motverka uppkomsten av yngelhärdar. Bestämmelsen tar enligt förarbetena sikte på insektsskador på skog. När lagen infördes bedömdes att de allvarligaste skadorna orsakas av barkborrar som trivs i områden med mycket granskog och tallskog, särskilt där det bedrivs skogsbruk (prop. 1978/79:110 s. 56). Så som konstaterats i avsnitt 7.2 utgör bestämmelsen en nationell reglering för att bekämpa och hindra spridning av skadegörare som varken kan regleras som karantänskadegörare eller reglerade EU-icke-karantänskadegörare enligt växtskyddsförordningen. I avsnittet görs bedömningen att det bör vara möjligt att nationellt ställa krav på åtgärder för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen om dessa växtskadegörare medför oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Sådana åtgärder kan alltså avse även andra växtskadegörare än insekter. Slutligen görs bedömningen att dessa nationella bestämmelser bör regleras i den nya växtskyddslagen eftersom växtskadegörarna även kan förekomma i andra växtmiljöer, ha andra värdväxter än träd och att föreskrifter om skyldighet att vidta åtgärder kan rikta sig till andra än skogsägare eller de som är verksamma i skogsproduktion, t.ex. till de som är ansvariga för parker eller trädgårdar.

I avsnitt 7.4.3 föreslås således ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare och potentiella karantänskadegörare som medför oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Som en följd av detta bör 29 § skogsvårdslagen upphävas. I skogsvårdslagen bör tas in en bestämmelse som upplyser om att bestämmelser om växtskadegörare finns i den nya växtskyddslagen och i de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen.

Överträdelser av föreskrifter som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 29 § första stycket straffbeläggs i 38 a § första stycket punkten 2 med böter. Hänvisningen i straffbestämmelsen till 29 § första stycket bör strykas.

Avsnitt 7.13.14 innehåller förslag om sanktioner av överträdelser av bestämmelserna i den nya växtskyddslagen.

Som konstaterats i avsnitt 3.4 har ett av saluföringsdirektiven, rådets direktiv 1999/105/EG om saluföring av skogsodlingsmaterial, genomförts i skogsvårdslagen och i föreskrifter meddelade i anslutning till skogsvårdslagen och skogsvårdsförordningen. Direktivet syftar till att säkerställa att odlingsmaterial som släpps ut på marknaden uppfyller vissa kvalitativa minimikrav och att odlingsmaterialet kan identifieras genom hela produktionskedjan fram till slutanvändaren. Direktivet syftar vidare till att förebygga handelshinder som hämmar den fria rörligheten för skogsodlingsmaterial inom unionen. De bestämmelser som genomför direktivet syftar inte till att förhindra införsel eller spridning av växtskadegörare men bidrar indirekt till detta genom kraven på odlingsmaterials sundhet. Bestämmelserna medför dock inte att gränsdragningen mot den nya växtskyddslagens tillämpningsområde skulle kunna bli problematisk i detta hänseende. Det bedöms därför när det gäller bestämmelser i lagen eller föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen för att genomföra direktiv 1999/105/EG inte finnas behov av någon avgränsning i skogsvårdslagen mot den nya växtskyddslagen.

Lagändringarna bör träda i kraft samtidigt som den nya växtskyddslagen, dvs. den 1 april 2021 (se avsnitt 7.16). Det är inte nödvändigt att ange att föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 § skogsvårdslagen ska anses vara beslutade med stöd av den nya växtskyddslagen. Däremot bör det förtydligas att förelägganden och förbud som innan ikraftträdandet har meddelats enligt 35 § för att föreskrifter om insektshärjning m.m. ska följas, alltjämt ska gälla.

När det gäller den straffbestämmelse för överträdelser av föreskrifter som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 29 § första stycket som föreslås upphävas behövs det inte någon särskild övergångsbestämmelse. Som konstaterats i avsnitt 7.16 ska, om annan lag gäller när dom meddelas, enligt 5 § andra stycket lagen (1964:163) om införande av brottsbalken den lagen tillämpas om den leder till frihet från straff eller lindrigare straff. Bestämmelserna bör tillämpas analogt även inom specialstraffrätten. De aktuella överträdelserna kommer inte att kunna leda till sanktionsavgift enligt den nya lagen utan även fortsättningsvis vara straffbelagda med böter.

8.2 Lagen om skydd mot flyghavre

Bedömning: Lagen om skydd mot flyghavre bör behållas oförändrad.

Skäl för bedömningen: Flyghavre är ett ogräs vars utbredning är skadlig för svensk växtodling. Flyghavre är dock inte en parasitär växt och har inte heller en tillräckligt allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan på Europeiska unionens territorium för att betraktas som en skadegörare i den mening som avses i växtskyddsförordningen (jfr artiklarna 1.1 och 1.2). Skyddsåtgärder mot flyghavre regleras alltså inte i växtskyddsförordningen. Vissa indirekta krav på att begränsa flyghavre finns i rådets direktiv 66/402/EEG av den 14 juni 1966 om saluföring av utsäde av stråsäd samt i kommissionens direktiv 2006/47/EG av den 23 maj 2006 om särskilda krav rörande förekomst av flyghavre. Direktiv 66/402/EEG fastställer vilka nivåer av flyghavre som får finnas i utsäde av stråsäd för att få saluföras medan direktiv 2006/47/EG föreskriver en skyldighet för medlemsstaterna att på begäran utfärda sådant officiellt certifikat som föreskrivs i artikel 11 i direktiv 66/402/EEG och som visar att grödan är fri från flyghavre.

De nämnda direktivsbestämmelserna innehåller inte några krav på hantering eller bekämpning av flyghavre och har liksom övriga saluföringsdirektiv, som konstaterats i avsnitt 3.4, inte till syfte att förhindra införsel och spridning av växtskadegörare utan syftar till att säkerställa harmoniserade villkor för handel eller produktion av utsäde och annat växtförökningsmaterial.

Enligt artikel 14 i direktiv 66/402/EEG finns möjlighet för en medlemsstat att, efter kommissionens godkännande, anta strängare bestämmelser för saluföring av utsäde när det gäller förekomst av flyghavre. En förutsättning för att kommissionen ska godkänna strängare regler är att liknande bestämmelser används på den inhemska produktionen av detta utsäde och att faktiska bekämpningsåtgärder mot flyghavre redan har vidtagits i spannmålsodlingar i området i fråga. I Sverige finns förutom de delar i utsädeslagstiftningen som genomför direktivsbestämmelsernas villkor för saluföring av stråsäd och krav på frihet från flyghavre även en lag som reglerar flyghavre, lagen (1970:299) om skydd mot flyghavre. Lagen innehåller bestämmelser om hantering av växtodlingsprodukter som

innehåller flyghavre och bekämpning av flyghavre. Mot bakgrund av de bestämmelserna har kommissionen godkänt att Sverige får föreskriva att utsäde av stråsäd bara får saluföras i Sverige om det åtföljs av ett sådant intyg om frihet från flyghavre som avses i artikel 11 i direktiv 66/402/EEG (se kommissionens beslut (96/334/EG)).

Den omständigheten att det finns bestämmelser om bekämpning av flyghavre i Sverige har alltså möjliggjort att Sverige får ha strängare regler för saluföring av stråsäd. Lagen om skydd mot flyghavre har dock inte samma syfte som saluföringsdirektiven utan tillkom för att skapa ett fastare underlag för den planmässiga bekämpningen av flyghavre som i större omfattning innebär minskade skördar, kvalitetsavdrag på skördarna och försämrat ekonomiskt resultat (prop. 1970:114 s. 14–15).

Det bedöms även i fortsättningen finnas ett intresse av att staten förhindrar spridning av flyghavre. Då flyghavre, som konstaterats ovan, helt faller utanför växtskyddsförordningens tillämpningsområde och det inte heller finns några andra bestämmelser om skyddsåtgärder mot flyghavre på unionsnivå finns det inget som hindrar att Sverige har en lagstiftning om flyghavre på området (jfr medlemsstaternas rätt att anta lagstiftningsakter på ett område med delad befogenhet enligt artikel 4.2 d FEUF). Då flyghavre inte är en växtskadegörare i den mening som avses i den nya växtskyddslagen bör bestämmelserna om skyddsåtgärder mot flyghavre även framöver finnas i en egen lag. Precis som är fallet med åtgärder enligt 29 § skogsvårdslagen gäller dock att alla lagstiftningsåtgärder som en medlemsstat vidtar på ett område med delad befogenhet måste vara förenliga med de allmänna unionsrättsliga principerna om företräde, lojalt samarbete, den fria rörligheten för varor och proportionalitet.

8.3 Utsädeslagen och lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen

Bedömning: Det behövs inte någon bestämmelse som klargör avgränsningen mot den nya växtskyddslagen i utsädeslagen eller lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen.

Skäl för bedömningen

Behov av avgränsning mot den nya växtskyddslagen?

Den nya växtskyddslagen ska syfta till att begränsa riskerna för att växter eller växtprodukter skadas av växtskadegörare och komplettera förordningen (EU) nr 2016/2031 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, förordningen (EU) nr 2017/625 om offentlig kontroll samt tillämpningsförordningar till förordningarna. Som konstaterats i avsnitt 3.4 finns det i saluföringsdirektiven krav på att produkter ska vara fria från skadegörare för att få saluföras. Bestämmelsernas syfte är, som tidigare framförts, dock inte att förhindra införsel och spridning av växtskadegörare utan framför allt att säkerställa harmoniserade villkor för handel eller produktion av utsäde och annat växtförökningsmaterial. Indirekt bidrar direktivens kvalitetskrav förstås till att förhindra spridning av växtskadegörare. De nationella bestämmelser som genomför direktiven finns i föreskrifter som har meddelats i anslutning till utsädeslagen (1976:298) och lagen (1975:74) med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen. Utsädeslagen syftar till att skydda konsumenterna mot utsäde av dålig kvalitet (prop. 1975/76:157 s. 14). I lagen med bemyndigande att meddela vissa föreskrifter för trädgårdsnäringen bemyndigas regeringen att meddela föreskrifter för trädgårdsnäringen som är påkallade för att främja eller möjliggöra kontroll av trädgårdsprodukters sundhet, sortäkthet eller kvalitet. Lagarnas syfte är alltså inte att förhindra införsel eller spridning av skadegörare, varför det inte finns någon risk för oklara gränsdragningar mellan dem och den nya växtskyddslagen. Någon bestämmelse som klargör avgränsning mot den nya växtskyddslagen bedöms därför inte behövas.

9 Konsekvenser

9.1 Förslagen

Förslaget är att en ny växtskyddslag ska ersätta den gällande växtskyddslagen. Dessutom föreslås ändringar i skogsvårdslagen. Enligt förslaget ska växtskyddslagens syfte vara att begränsa risken att växter och växtprodukter skadas av växtskadegörare till en acceptabel nivå.

Anledningen till att det föreslås en ny växtskyddslag är att svensk lagstiftning behöver anpassas till EU-bestämmelserna i växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen. Den nya EU-lagstiftningen behöver dessutom kompletteras i de delar det behövs för att säkerställa att EU-rätten får avsedd effekt. Bedömningen är att det inte är tillräckligt att informera om EU-förordningarna eller att ta fram branschriktlinjer eller vägledningar.

Förslagen till ändringar i förhållande till gällande växtskyddslag är av olika karaktär. Vissa är rent redaktionella och medför därför inga konsekvenser. Andra ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att i sin tur reglera en fråga, s.k. normgivningsbemyndiganden. Dessa bemyndiganden medför inte några direkta konsekvenser. Effekterna av dessa beror på vad som beslutas i nästa led och är därför svåra att förutse. Som en följd av att direktiv ersatts med förordningar med direkt tillämpliga bestämmelser bedöms antalet föreskrifter som behöver meddelas med stöd av lagens bemyndiganden emellertid bli förhållandevis begränsat jämfört med vad som hittills varit fallet.

Vidare föreslås att ersättning ska beviljas till drabbade för kostnader, värdeförluster eller produktionsbortfall vid bekämpning i syfte att utrota eller innesluta en karantänskadegörare. Ersättningsbestämmelserna syftar till att ge EU-bestämmelserna full effekt. I

gällande växtskyddslag finns en bestämmelse om att ersättning kan beviljas om det föreligger särskilda skäl.

Dessutom lämnas förslag till bestämmelser med annat syfte än att säkerställa att EU-lagstiftningen får avsedd effekt. Bemyndigande föreslås för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Bestämmelserna ersätter de nuvarande bestämmelserna i skogsvårdslagen om insektshärjningar som syftar till att minska förekomsten av vissa insekter som orsakar skada i virkesproduktion. Förslaget är att bestämmelserna om insektshärjning utökas till att omfatta andra växtskadegörare än insekter och att åtgärder ska kunna vidtas i andra växtmiljöer än skog för att minska förekomsten av skadegörare i syfte att skydda virkesproducerande träd.

De konsekvenser som följer av de direkt tillämpliga bestämmelserna i EU-förordningarna beskrivs inte. Inte heller beskrivs i detta avsnitt konsekvenserna av förslag som inte innebär ändringar i förhållande till gällande växtskyddslag.

9.2 Lagens utformning

Bestämmelserna i den nya växtskyddslagen har utformats i enlighet med annan närliggande lagstiftning som också omfattas av den nya kontrollförordningen, bl.a. livsmedelslagen, i så stor utsträckning som möjligt. Avsikten är att det ska underlätta för de aktörer som också följer växtskyddslagstiftningen och livsmedelslagstiftningen samt andra lagstiftningar som har utformats med livsmedelslagen som förebild, t.ex. foderlagstiftningen. Lagens utformning innebär också ökade möjligheter till samordnad kontroll till nytta för producenterna.

9.3 Ikraftträdande

Lagändringarna syftar i första hand till att anpassa svensk lagstiftning till nya EU-förordningar. Eftersom EU-förordningarna i allt väsentligt redan ska tillämpas bör den nya växtskyddslagen och

de föreslagna bestämmelserna i skogsvårdslagen träda i kraft så snart som möjligt. Förslagen föreslås därför träda ikraft den 1 april 2021.

9.4 Vilka berörs av förslagen?

Den nya växtskyddslagen kompletterar växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen i de delar som avser skyddsåtgärder mot växtskadegörare vilket innebär att lagen riktar sig till de som omfattas av EU-förordningarna. Den föreslagna nationella regleringen av skadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp av virkesproducerande träd medför inte att ytterligare aktörer omfattas av lagens tillämpningsområde eftersom växtskyddsförordningens tillämpningsområde är vitt. Växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen innehåller bestämmelser som riktar sig till EU:s medlemsstater, behöriga myndigheter, organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda av en kontrollmyndighet. I Sverige har Jordbruksverket det centrala ansvaret för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Också Tullverket berörs liksom länsstyrelserna i viss omfattning. Det finns inte några planer i nuläget på att delegera offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i någon större omfattning.

Växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen innehåller också bestämmelser som riktar sig till aktörer som arbetar yrkesmässigt med växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida vissa växtskadegörare men också till privatpersoner som har eller hanterar sådana växter, växtprodukter och andra föremål. Vissa bestämmelser riktar sig enbart till yrkesmässiga aktörer, t.ex. bestämmelser om registrering av verksamhet, utfärdande av växtpass samt om reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Även många av de bestämmelser som riktar sig till alla kommer i praktiken främst att påverka yrkesmässiga aktörer. Bestämmelser om skyldighet att anmäla förekomst av EU-karantänskadegörare gäller alla liksom förbud och krav på åtgärder vid införsel och förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida karantänskadegörare. Bestämmelser om åtgärder vid bekämpning av karantänskadegörare gäller den som drabbas av angreppet samt

Jordbruksverket. Förbud mot införsel, förflyttning, innehav, uppförökning eller frisläppande av karantänskadegörare gäller alla. De möjligheter som finns till undantag från sådana förbud samt från förbud mot införsel av växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida karantänskadegörare, påverkar i huvudsak forskare och annan försöksverksamhet.

Förslaget till bestämmelser om statlig ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare riktar sig till de som drabbas av angreppet samt Jordbruksverket som avses pekas ut att hantera ansökan om ersättning.

Bestämmelsen som föreslås avseende möjligheten att föreskriva och fatta beslut i det enskilda fallet om åtgärder för att minska förekomsten av andra skadegörare än karantänskadegörare som kan skada virkesproducerande träd berör i huvudsak skogsägare men eftersom förslaget är att åtgärder också ska kunna vidtas i andra växtmiljöer än skog för att minska förekomsten av skadegöraren så kan alla som äger trädbevuxen mark, odlar växter, lagrar eller handlar med växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida sådana skadegörare komma att omfattas av bestämmelser i föreskrifter. De myndigheter som avses pekas ut i regeringsförordning som föreskrivande myndigheter är Skogsstyrelsen och Jordbruksverket.

De företag som omfattas av bestämmelserna är i huvudsak små och medelstora företag som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål som kan sprida växtskadegörare. Det finns också ett antal stora företag som omfattas av bestämmelserna. Företag som importerar och exporterar varor med träemballage berörs av de krav som ställs på sådant emballage. Det finns flera stora företag som handlar med plantor och som därmed berörs av vissa bestämmelser. Det finns också större företag som omfattas av införselbestämmelser eftersom de importerar frukt, grönsaker, timmer och trävaror från tredjeländer. Dessutom finns det större företag som exporterar sågade trävaror och därmed berörs av krav vid utförsel och något enstaka större företag som exporterar plantor till tredjeländer. De omfattas dessutom av föreskrifter som syftar till att minska förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

9.5 Behov av speciella informationsinsatser

Information om förslagen sker främst genom remittering till berörda av denna promemoria. För det relativa stora behov av informationsinsatser som finns med anledning av den nya EU-lagstiftningen, se nedan under rubriken Konsekvenser för statliga myndigheter.

9.6 Överensstämmelse med EU-rätten

Genomförande av EU-rätten

Anledningen till att det föreslås en ny växtskyddslag är behovet att anpassa den nationella lagstiftningen till EU-bestämmelserna i växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen och att säkerställa att EU-bestämmelserna får effekt. Lagen innehåller bemyndiganden som gör det möjligt att kunna utnyttja den möjlighet som finns i växtskyddsförordningen att nationellt ställa krav på strängare åtgärder avseende karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare än vad som krävs enligt EU-bestämmelserna.

Ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare

De föreslagna bestämmelserna om att ersättning ska lämnas till drabbade vid bekämpning av karantänskadegörare bedöms bidra till effektivare bekämpningsarbete och därmed till att ge EU-bestämmelserna full effekt. Bestämmelserna kompletterar alltså växtskyddsförordningen och har utformats i enlighet med EU:s statsstödsregelverk, vilket redogörs för i avsnitt 7.12. Bestämmelserna har också utformats utifrån förordning (EU) nr 652/2014 som för närvarande styr EU:s medfinansiering av medlemsstaternas ersättning till enskilda vid bekämpning.

Nationell reglering av växtskadegörare

Enligt förslaget ska, som framgår ovan, vissa skadegörare kunna regleras nationellt för att skydda virkesproducerande träd. De föreslagna bestämmelserna bedöms vara förenliga med EU-lagstiftningen och de allmänna unionsrättsliga principerna om företräde, lojalt samarbete, den fria rörligheten för varor och proportionalitet. För överväganden, se avsnitt 7.2 och 7.4.3.

9.7 Samhällsekonomiska konsekvenser

Genomförande av EU-rätten

Syftet med den nya EU-lagstiftningen är att begränsa växtskyddsrisker som hänger samman med växtskadegörare till en acceptabel nivå. Lagstiftningen innebär ett stärkt skydd avseende karantänskadegörare vars introduktion, etablering och spridning skulle få oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser. Redogörelse för vilka negativa ekonomiska, miljömässiga och sociala effekter karantänskadegörare kan leda till finns i avsnitt 6. Den nya lagstiftningen innebär också ett stärkt skydd avseende reglerade icke-karantänskadegörare, skadegörare som huvudsakligen sprids genom särskilda växter för plantering och som kan leda till oacceptabla ekonomiska konsekvenser på den avsedda användningen av växterna.

Den nya lagstiftningen innebär ökade kostnader för stat och för aktörer i förhållande till i dag. Den bedöms dock vara kostnads- och samhällsekonomiskt effektiv genom sitt ökade fokus på riskbaserade åtgärder

- för att hindra angrepp av nya skadegörare,
- för att möjliggöra tidig upptäckt av angrepp och
- för tidigt agerande vid angrepp.

Kostnaderna för dessa riskbaserade åtgärder bedöms vara lägre än de samhällsekonomiska kostnader som skulle uppkomma av att inte vidta dessa åtgärder.

Den nya växtskyddslagen kompletterar EU-lagstiftningen i de delar det behövs för att säkerställa att EU-rätten får avsedd effekt, dvs. ett bättre och effektivare skydd mot nya växtskadegörare vars introduktion, etablering och spridning skulle få oacceptabla konsekvenser. Förslagen syftar alltså till att utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv undvika oacceptabla ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser.

EU-lagstiftningen bedöms ha positiva effekter på de tre dimensionerna av hållbar utveckling i FN:s Agenda 2030, den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Det samma gäller den nya växtskyddslagen eftersom den har till syfte att säkerställa att EU-rätten får avsedd effekt. Förslagen bedöms ha positiva effekter på flera av de globala målen genom att angrepp av karantänskadegörare kan ha negativa konsekvenser på livsmedelsproduktionen (ingen hunger), framtagandet av biobränslen (hållbar energi för alla och bekämpa klimatförändringarna), tillgången till hållbar jordbruks- och skogsråvara (flera av målen) och biologisk mångfald (ekosystem och biologisk mångfald). Utrotningsåtgärder för att skydda vissa växter eller växtmiljöer skulle kunna påverka andra globala mål negativt, t.ex. genom att växtskyddsmedel används. EU-lagstiftningens tydliga fokus på förebyggande åtgärder bör dock begränsa dessa situationer i större utsträckning än vad som tidigare har varit fallet.

Vad avser miljökvalitetsmålen bedöms den effektivare lagstiftningen ha betydelse för flera av dem, bland annat Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv, Giftfri miljö samt God bebyggd miljö. Omfattande träddöd skulle påverka målet Begränsad klimatpåverkan. I vissa bekämpningssituationer skulle skydd av olika miljövärden kunna stå mot varandra. Utrotningsåtgärder för att skydda vissa växter eller växtmiljöer skulle kunna påverka andra miljövärden negativt. Det mycket tydliga fokus på förebyggande åtgärder som den nya EU-lagstiftningen har bör dock begränsa dessa situationer i större utsträckning än vad som tidigare har varit fallet.

Behovet av resurseffektiva åtgärder och de tydligare kraven på riskbaserade åtgärder i det nya EU-regelverket innebär att behovet av kompetens om växtskadegörare ökar. Förslagen bedöms inte ha några nämnvärda effekter för jämlikhet och tillgänglighet.

Ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare

Förslagen innebär att staten ska ersätta den som drabbas av kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall vid bekämpning av karantänskadegörare. När syftet med bekämpningen är inneslutning och inte utrotning föreslås ett visst utrymme för regeringen att besluta att ersättning inte ska lämnas utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Precis som den nya EU-lagstiftningen syftar de föreslagna bestämmelserna om ersättning till tidig upptäckt av förekomst av karantänskadegörare och effektiv bekämpning. Bedömningen är att den ersättning som föreslås kommer att öka enskildas incitament att anmäla angrepp av karantänskadegörare och att samarbeta i bekämpningssituationen. Bestämmelserna kompletterar EU-bestämmelserna.

Bedömningen är att statlig ersättning är samhällsekonomiskt effektivt genom att vara en kostnadseffektiv åtgärd för att undgå långtgående ekonomiska, miljömässiga och sociala konsekvenser till följd av angrepp av karantänskadegörare. Bestämmelserna bedöms minska risken för framtida betydligt högre kostnader för såväl enskilda som staten.

Enligt gällande lagstiftning kan ersättning betalas ut om det finns särskilda skäl. Bedömningen är att en sådan konstruktion inte bidrar till effektivt bekämpningsarbete eftersom det är ytterst osäkert om ersättning kommer att beviljas. Privata försäkringslösningar eller avgiftsfinansiering av ersättning bedöms inte heller vara effektivt. Överväganden finns i avsnitt 7.12.

Nationell reglering av växtskadegörare

Förslaget är att ersätta gällande bestämmelser i skogsvårdslagen som syftar till att minska förekomsten av vissa insekter med en bestämmelse i den nya växtskyddslagen som ger regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om förbud eller skyldighet att vidta åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Överväganden finns i avsnitt 7.2. och avsnitt 7.4.3.

Det går inte att förutse ekonomiska konsekvenser för enskilda av kommande föreskrifter. Sådana föreskrifter kan riktas mot den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter, lagrar eller bedriver handlar med växter, växtprodukter eller andra föremål som kan sprida växtskadegörare som kan angripa träd avsedda för virkesproduktion. Se vidare nedan under rubriken Konsekvenser för enskilda aktörer. För staten innebär genomförandet av lagstiftningen ökade kostnader i förhållande till i dag. Se vidare nedan under rubriken Konsekvenser för statliga myndigheter. Samhällsekonomiskt bedöms den nya lagstiftningen vara mer effektiv än gällande lagstiftning. Syftet med den föreslagna regleringen är i huvudsak att minska förekomsten av skadegörare som kan orsaka oacceptabla ekonomiska konsekvenser men även oacceptabla miljömässiga och sociala konsekvenser bör beaktas. Vid beslut om att reglera en skadegörare nationellt ska bedömningen ha gjorts att det är samhällsekonomiskt effektivt och motiverat av ett allmänt intresse att skydda växter och växtprodukter.

Förslagen bedöms inte ha några nämnvärda effekter för jämlikhet, tillgänglighet, utbildning, kultur eller folkhälsa.

9.8 Påverkan på konkurrensförhållanden

Förslagen som avser att ge den nya EU-lagstiftningen effekt bedöms inte ha några särskilda effekter på förhållandena mellan stora, medelstora eller små företag. Förslaget om att ersättning ska lämnas vid bekämpning av karantänskadegörare bedöms vara särskilt positivt för mindre företag där marginaleffekten av kostnader för bekämpning, värdeförluster och produktionsförluster kan få större konsekvenser för ekonomin än för större företag. Vad avser förslaget om en nationell reglering för att minska förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare för att skydda virkesproducerande träd är det svårt att förutse effekter på förhållanden mellan företag av kommande föreskrifter.

9.9 Konsekvenser för enskilda aktörer

Föreskrifter om förbud och skyldighet att vidta åtgärder

Karantänskadegörare

Förslaget är att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ges bemyndigande i den nya växtskyddslagen att meddela förskrifter eller beslut i det enskilda fallet om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare. Föreskrifterna och beslut kan rikta sig till den som odlar växter eller för in växter, växtprodukter eller andra föremål i landet eller i en skyddad zon inom landet, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål samt den som för in i landet eller i en skyddad zon inom landet eller på annat sätt hanterar karantänskadegörare. Det föreslagna bemyndigandet är nödvändigt för att ge EU-lagstiftningen effekt. Eftersom den nya växtskyddslagen kompletterar växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen i de delar som avser skyddsåtgärder mot karantänskadegörare så riktar sig lagen till de som omfattas av EU-förordningarna. Det kommer också att gälla för de föreskrifter och beslut som meddelas med stöd av bemyndigandet. I avsnitt 9.4 finns en beskrivning av vilka som kan komma att beröras av regelverket. Bemyndigandet bedöms framför allt komma att användas för att specificera de åtgärder som behöver vidtas i fråga om en specifik karantänskadegörare enligt EU-rätten. Det kan även användas för att begränsa införsel till och förflyttning inom Sverige av växter, växtprodukter och andra föremål om de medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk vad avser införsel till, spridning och etablering inom medlemsstaten av en EU-karantänskadegörare eller en potentiell EU-karantänskadegörare. Sådana regler bedöms som regel vara tidsbegränsade och gälla till dess att EU har infört bestämmelser på området. Det samma gäller bestämmelser om åtgärder som behöver vidtas i fråga om potentiella EU-karantänskadegörare. Bemyndigandet bedöms i övrigt endast komma att användas i begränsad utsträckning för att ställa krav på strängare nationella åtgärder än

som krävs enligt EU-rätten (se avsnitten 7.2 och 7.4.1). Förslaget motsvaras i sak av bestämmelser i nuvarande växtskyddslag. Ett bemyndigande föreslås också för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om krav på anmälan vid införsel till Sverige av växter, växtprodukter och andra föremål från ett land utanför unionen eller en annan medlemsstat.

Den myndighet som regeringen bestämmer får verkställa beslut i det enskilda fallet om förbud, begränsningar eller åtgärder för att för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare. En förutsättning för att myndigheten ska få verkställa beslutet är att det är nödvändigt för att utrota eller innesluta en karantänskadegörare. Det kan vara aktuellt för myndigheten att verkställa ett beslut i en situation där det inte går att avvakta att den enskilde själv utför åtgärden. Myndigheten får stå för kostnaderna för att verkställa beslutet. Möjligheten bedöms endast komma att användas i begränsad omfattning. Om inte myndigheten hade vidtagit åtgärden hade den enskilde fått göra det. Det finns en bestämmelse om att kontrollmyndighet har rätt att vidta vissa åtgärder för att åstadkomma rättelse på den enskildes bekostnad (se avsnitt 9.9.13).

Reglerade EU-icke-karantänskadegörare

Förslaget är att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska ges bemyndigande i den nya växtskyddslagen att meddela föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på vissa växter för plantering genom vilka de sprids. Föreskrifterna och besluten får rikta sig till den som yrkesmässigt odlar växter för plantering.

Det finns inte några bestämmelser om reglerade EU-icke-karantänskadegörare i den nu gällande växtskyddslagen. Det fanns inte heller några sådana bestämmelser i växtskyddsdirektivet 2000/29/EG. Denna nya kategori motsvarades i direktivet av vissa EU-karantänskadegörare som nu i stället har klassats som reglerade EU-icke-karantänskadegörare samt av vissa växtskadegörare i EU-direktiven om saluföring av utsäde och annat förökningsmaterial. I nuläget är det oklart i vilken utsträckning bemyndigandet kommer

att behöva utnyttjas. Det är dock lämpligt med ett bemyndigande för att vid behov kunna säkerställa att EU-lagstiftningen får effekt.

Nationell reglering av växtskadegörare

Ett bemyndigande föreslås i den nya växtskyddslagen för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion. Föreskrifterna och besluten får rikta sig till den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter, lagrar eller handlar med växter, växtprodukter eller andra föremål som kan sprida växtskadegörare som kan angripa träd avsedda för virkesproduktion. Föreskrifter eller beslut får inte avse förbud eller villkor avseende införsel från tredjeländer eller andra medlemsstater i unionen. De får heller inte omfatta arter som är förtecknade som invasiva främmande arter av unionsbetydelse. Bemyndigandet motsvaras i sak av 29 § skogsvårdslagen men får ett vidgat tillämpningsområde. Med stöd av det nya bemyndigandet är det möjligt att reglera även andra växtskadegörare än insekter och att ställa krav på åtgärder också i andra växtmiljöer än skog för att skydda träd avsedda för virkesproduktion mot växtskadegörare som kan spridas från dessa andra växtmiljöer. Övervägandena avseende vilka växtskadegörare den nationella regleringen ska kunna omfatta samt avseende i vilken lagstiftning bestämmelserna ska finnas, återfinns i avsnitt 7.2 och 7.4.3.

Kostnaden för enskilda med anledning av bemyndigandet går inte att förutse eftersom krav på åtgärder i hög grad kommer bero på aktuell växtskadegörare. Konsekvenser måste bedömas i samband med att föreskrifter om krav på åtgärder övervägs. Syftet med åtgärderna är att skydda virkesproducerande träd vilket innebär att nyttan av åtgärderna för skogsbruket ska överstiga kostnaderna för enskilda och staten vid en reglering. De åtgärder som kan komma att krävas syftar till att begränsa förekomsten av en viss växtskadegörare, inte att utrota den, vilket innebär att krav på åtgärder inte kan vara lika ingripande som vid bekämpning av karantänskade-

görare. Utgångspunkten är alltså att föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet ska vara samhällsekonomiskt motiverade. Krav får aldrig vara mer långtgående än vad som behövs och avsett resultat bör stå i rimligt förhållande till de olägenheter om kan antas uppstå för den som åtgärden riktas mot. I bedömningen av om åtgärder ska krävas i andra växtmiljöer än skog och vilka åtgärder som i så fall ska krävas, bör beaktas om den som måste vidta åtgärderna har nytta av att begränsa förekomsten av den aktuella skadegöraren. Utifrån den ökade risken för ökad förekomst av allvarliga växtskadegörare och de konsekvenser dessa kan innebära för samhällsekonomin är bedömningen inte att det finns något alternativ till den föreslagna bestämmelsen. Överväganden finns i avsnitt 7.2 avseende i vilken lagstiftning bemyndigandet ska finnas - den nya växtskyddslagen, skogsvårdslagen eller i båda. Slutsatsen blev att växtskyddsregelverket bör samlas i den nya växtskyddslagen. Bestämmelser avseende åtgärder i skog på förordnings- och föreskriftsnivå bör dock kunna hållas samman med bestämmelser om skogsskötselåtgärder, vilket bör underlätta för skogsägarna.

Föreskrifter om skyldighet att utöva egenkontroll

Förslaget till ny växtskyddslag innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att utöva en egenkontroll som är lämplig utifrån verksamhetens art.

Jordbruksverket har meddelat föreskrifter om egenkontroll enligt nuvarande växtskyddslag om värmebehandling av sågat virke och träemballage. I skogsvårdslagen finns inte något bemyndigande om egenkontroll avseende insekter som kan skada skog. Förslaget till bestämmelse om egenkontroll är utvidgat i förhållande till gällande växtskyddslag och skogsvårdslagen och kan komma att beröra fler aktörer som bedriver yrkesmässig verksamhet. I nuläget är det inte klart om sådana krav kommer att ställas på annan verksamhet än i dag. Eftersom den egenkontroll som kan komma att krävas ska vara anpassad till verksamhetens art och avsikten med att ställa ett sådant krav, utöver att minska risken för angrepp och

spridning av växtskadegörare, är att effektivisera den offentliga kontrollen inklusive att minska den administrativa bördan för aktören, är bedömningen att bemyndigandet inte bör begränsas till att endast avse viss yrkesmässig verksamhet. Ett alternativ skulle kunna vara att knyta möjligheten att ställa krav om egenkontroll till uttrycket yrkesmässig aktör såsom det definieras i växtskyddsförordningen. Den definitionen är dock väldigt vid och därför är bedömningen att bemyndigandet bör formuleras så att det ska kunna gå att utläsa ur lagen att krav om att utöva egenkontroll som är anpassad efter verksamheten kan komma att ställas på den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål.

Föreskrifter om skyldighet att dokumentera uppgifter

Den nya växtskyddslagen föreslås innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att dokumentera uppgifter som har betydelse för risken att växtskadegörare sprids. Dokumentationskrav säkerställer att kontrollmyndigheterna kan få tillgång till uppgifter om vilka åtgärder som har utförts och för att kunna bedöma om det krävs ytterligare åtgärder för att bekämpa eller hindra spridning av växtskadegörare. Uppgifter kan också behövas för att kontrollmyndigheten ska kunna bedöma risken för att en växtskadegörare sprids och kan, vid ett utbrott av skadegörare, underlätta kartläggningen av spridningen. Bedömningen är att det föreslagna bemyndigandet krävs för att ge EU-lagstiftningen effekt. Alternativ bedöms saknas. I sak innebär förslaget inte någon förändring i förhållande till gällande växtskyddslag. Jordbruksverket får i dag meddela sådana föreskrifter enligt förordningen om växtskydd m.m.

Effekterna av bemyndigandet beror på innehållet i föreskrifterna. I avsnitt 7.6 där övervägandena framgår, påpekas att det kan vara lämpligt att begränsa krav på dokumentation på olika sätt. Dock bör bemyndigandet att anta föreskrifter inte begränsas till att omfatta yrkesmässiga aktörer exklusive transportörer såsom begränsningen avseende dokumentation för att möjliggöra spårbarhet är i växt-

skyddsförordningen. Detta bemyndigande bör vara vitt eftersom krav på dokumentation kan behöva riktas även mot transportörer som kan hantera växter som kan utgöra en risk för spridning av växtskadegörare samt till privatpersoner som odlar i områden där en växtskadegörare som omfattas av lagkrav har konstaterats förekomma.

Bemyndigandet gäller även den nationella regleringen av växtskadegörare som syftar till att undvika oacceptabla konsekvenser av angrepp på virkesproducerande träd. För att undvika dessa konsekvenser bedöms det finnas ett behov av att kunna ställa krav på dokumentation av uppgifter för att bl.a. kunna kontrollera att föreskrivna åtgärder vidtas. Något motsvarande bemyndigande finns inte i skogsvårdslagen avseende insektshärjningar. Vilka konsekvenserna blir om möjligheten att föreskriva om dokumentationsskyldighet utnyttjas går inte att förutse. Eventuella krav ska dock anpassas till det faktum att syftet är att minska förekomsten av en växtskadegörare, inte att utrota eller innesluta den.

Föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter

Enligt förslaget ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kunna meddela föreskrifter om skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål eller för den som förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare att lämna uppgifter som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare. Enligt den nu gällande växtskyddslagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om att den som odlar växter eller handlar med växter eller växtprodukter ska anmäla verksamheten till en viss myndighet. Jordbruksverket får meddela sådana föreskrifter enligt förordningen om växtskydd m.m.

En effektiv kontroll fordrar att myndigheterna har tillgång till uppgifter om olika typer av aktörer och kontrollobjekt. Uppgifterna behövs för att underlätta kontrollmyndigheternas planering av den regelbundna kontrollen. Föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter bedöms behövas för att ge EU-lagstiftningen effekt. EU-bestämmelserna om registrering och förteckning kan behöva kompletteras med krav om att lämna ytterligare uppgifter som behövs

för att säkerställa en effektiv kontroll. Det kan gälla uppgifter om kontrollobjekt men också uppgifter som inte är uppenbart kopplade till ett kontrollobjekt utan andra uppgifter som har betydelse för risken att växtskadegörare sprids, t.ex. uppgifter som avser växter eller utförda åtgärder. Ett alternativ till föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter kan i vissa fall vara att kontrollmyndigheten i det enskilda fallet förelägger den enskilde att lämna uppgifter. För att säkerställa en effektiv kontroll bör det dock finnas en möjlighet att kunna meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter.

Ett behov av uppgifter kan också finnas för att kontroll ska kunna ske avseende växtskadegörare som är nationellt reglerade i syfte att skydda virkesproduktionen. Bemyndigandet gäller därför även den nationella regleringen av växtskadegörare som syftar till att skydda virkesproducerande träd från angrepp av andra växtskadegörare än karantänskadegörare. Något motsvarande bemyndigande finns inte i skogsvårdslagen avseende insektshärjningar. Ett alternativ till föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter kan vara att kontrollmyndigheten i det enskilda fallet förelägger den enskilde att lämna uppgifter. För att säkerställa en effektiv kontroll bör det också när det gäller den nationella regleringen finnas en möjlighet att kunna meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter. Vilka konsekvenserna blir om möjligheten att föreskriva om uppgiftslämnande utnyttjas går inte att förutse. Eventuella krav ska dock anpassas till det faktum att syftet är att minska förekomsten av en växtskadegörare, inte att utrota eller innesluta den.

Föreskrifter om undantag från skyldighet att anmäla karantänskadegörare

Enligt förslaget ska den nya växtskyddslagen innehålla ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från skyldighet att anmäla förekomst av karantänskadegörare. Den föreslagna bestämmelsen om föreskriftsrätt behövs för att ge växtskyddsförordningens bestämmelser om att anmälan inte behöver ske i vissa situationer effekt. Alternativ bedöms saknas.

Rådgivning och information

Enligt förslaget till ny växtskyddslag ska den myndighet som utövar offentlig kontroll genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt den nya växtskyddslagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna. Den föreslagna bestämmelsen avser även nationella föreskrifter som meddelas för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som medför oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion. Bestämmelsen saknar motsvarighet i nuvarande växtskyddslag och skogsvårdslag. Det bedöms vara positivt för enskildas möjlighet att förstå och följa det relativt komplexa regelverket med tydliggörande av myndighetens skyldigheter i detta avseende. En sådan bestämmelse finns i lagstiftningar inom närliggande områden.

Tystnadsplikt

I den nya växtskyddslagen föreslås att de som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet inte obehörigen får röja eller utnyttja det som de har fått kännedom om under utförandet av sina uppgifter. I det allmännas verksamhet ska i stället offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillämpas. Bestämmelsen saknar motsvarighet i gällande växtskyddslag. För överväganden se avsnitt 7.10.7. Bestämmelsen innebär ett utökat skydd för enskilda i den mån offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet utförs av organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter eller officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet. Bestämmelsen är nödvändig för att ge EU-lagstiftningen avsedd effekt.

Föreskrifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

I den nya växtskyddslagen föreslås regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om hur offentlig

kontroll och annan offentlig verksamhet ska bedrivas. Bestämmelsen saknar motsvarighet i den gällande växtskyddslagen.

I den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen finns bestämmelser om hur offentlig kontroll och annan offentlig kontroll ska bedrivas. Kommissionen har också möjlighet att meddela närmare bestämmelser. I vissa avseenden kan det finnas behov att komplettera dessa direkt tillämpliga EU-bestämmelser eftersom offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan överlämnas till organ med delegerade uppgifter, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet. Detta kan behöva ske för att säkerställa att offentliga kontroller och annan offentlig verksamhet utförs på ett sätt som säkerställer att EU-bestämmelserna följs. En alternativ lösning bedöms därför saknas.

Bemyndigandet gäller inte den nationella regleringen av växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion eftersom det inte kommer vara möjligt att överlämna sådan offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till organ, fysiska personer eller växtskyddsinspektörer.

Rätt till upplysningar och tillträde

Förslaget är att en kontrollmyndighet, ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör har rätt att, i den utsträckning det behövs för den offentliga kontrollen eller annan offentlig verksamhet på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, samt tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen och där göra undersökningar och ta prover. Samtliga aktörer som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål som kan sprida växtskadegörare samt de aktörer som för in, förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare kan beröras av bestämmelsen. Till skillnad från den nuvarande växtskyddslagen anges vem som har rätt till tillträde, upplysningar och handlingar samt att den som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet har rätt att göra undersökningar och ta prover. Enligt den nya kontrollförordningen ska aktörerna, där behöriga myndigheter så kräver och

i den utsträckning det är nödvändigt för att genomföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet, ge personal på de behöriga myndigheterna tillgång till utrustning, transportmedel, lokaler och andra platser under aktörernas kontroll och deras omgivningar m.m. Bestämmelsen om aktörernas skyldighet gäller också om offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet genomförs av bl.a. organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer som delegerats vissa uppgifter. Även i växtskyddsförordningen finns vissa bestämmelser om skyldighet för aktörer att lämna ut dokumentation och annan relevant information. Bestämmelserna i EU-förordningarna bedöms vara direkt tillämpliga i medlemsstaterna men den reglerar en skyldighet för aktörerna medan gällande växtskyddslag reglerar en rätt för den som utövar den offentliga kontrollen eller utför annan offentlig verksamhet. För att undvika eventuella otydligheter vid tillämpningen är bedömningen att det finns behov av en bestämmelse i den nya växtskyddslagen. Bestämmelsen bör utformas på ett så likartat sätt som möjligt i de lagar som kompletterar den nya kontrollförordningen. Bestämmelsen innehåller en rätt att ta prov. I normalfallet torde inte det förorsaka företaget några stora utgifter. Undantagsvis kan provtagningsrätten orsaka större utgifter om det som provtas förstörs och har ett högt värde. Förslaget innebär förtydligande av gällande växtskyddslag och syftar till att ge EU-förordningarna effekt. Med undantag av rätten att ta prov förväntas förslaget inte medföra några effekter för aktörerna. Alternativ till förslaget saknas.

Bestämmelserna i den nuvarande växtskyddslagen om rätt till tillträde, upplysningar och handlingar för EG:s institutioner och av institutionerna utsedda inspektörer och experter förtydligas till att avse Europeiska kommissionen, Europeiska revisionsrätten och för inspektörer och experter som utsetts av dessa institutioner. De ges samma rätt till upplysningar och tillträde m.m. som kontrollmyndigheterna ges. Den rätt som ges institutionerna och de inspektörer och experter som utses av dem torde inte i realiteten innebära några kostnader för företagen. Alternativ bedöms saknas eftersom bestämmelserna föreslås mot bakgrund av krav i den nya kontrollförordningen och förordning (EU) nr 652/2014.Vad avser nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla konsekvenser på träd avsedda för virkesproduktion är inte den nya kontrollförordningen tillämplig. I skogsvårdslagen ges tillsynsmyn-

digheten en rätt att på begäran få de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen. För att kontrollmyndigheterna ska kunna utföra offentlig kontroll eller vidta andra åtgärder för att begränsa förekomst av sådana växtskadegörare bör den föreslagna bestämmelsen i den nya växtskyddslagen gälla även avseende nationellt reglerade växtskadegörare. Det innebär en utvidgning när det gäller rätten till tillträde samt att göra undersökningar och ta prover. Inte heller vad avser den nationella regleringen av växtskadegörare torde rätten att ta prov förorsaka företaget stora utgifter. Undantagsvis kan provtagningsrätten orsaka större utgifter. I övrigt bedöms förslaget endast ha marginella konsekvenser för företagen. Genom att bestämmelserna utvidgas till att även avse andra växtmiljöer än skog kan nya grupper av enskilda komma att omfattas av regleringen. Vilka av dessa som berörs är beroende på vilka skadegörare som kommer att regleras. Det bedöms inte finnas några alternativ till förslaget.

Skyldighet att lämna hjälp

Förslaget är att den nya växtskyddslagen ska innehålla en bestämmelse om skyldighet för den som är föremål för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet, att lämna den hjälp som behövs för att kontrollen eller verksamheten, ska kunna genomföras (se avsnitt 7.10.10). Bestämmelsen gäller utöver vad som följer av den nya kontrollförordningen (artiklarna 15.2 och 15.5) enligt vilken aktörerna när offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet genomförs ska bistå och samarbeta med personalen vid de behöriga myndigheterna för utförandet av uppgifterna. Aktörernas skyldighet gäller också om offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet genomförs av bl.a. organ med delegerade uppgifter och fysiska personer som delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. Bestämmelsen är utformad så att den ska kunna tillämpas direkt. Gällande växtskyddslag innehåller inte någon sådan bestämmelse till skillnad mot t.ex. livsmedelslagen. Inte heller i skogsvårdslagen finns det någon liknande bestämmelse. Eftersom det enligt förslaget till ny växtskyddslag ska vara möjligt att nationellt ställa krav på åtgärder avseende växtskadegörare som inte omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen för

att skydda träd avsedda för virkesproduktion bedöms det dock vara nödvändigt med en bestämmelse i lagen om skyldighet att lämna hjälp för att kontrollmyndigheternas personal ska kunna genomföra kontroll och annan offentlig verksamhet i skog och andra växtmiljöer där nationellt reglerade skadegörare kan finnas.

Förslaget berör de aktörer som omfattas av krav på åtgärder avseende växtskadegörare som regleras nationellt för att skydda virkesproduktionen. Det är i huvudsak skogsägare men kan även vara aktörer verksamma i andra växtmiljöer där växtskadegörare som regleras nationellt kan förekomma. Samtliga aktörer som berörs kan dessutom omfattas av den nya kontrollförordningens bestämmelser eftersom det kan vara aktuellt med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet hos dem avseende sådana växtskadegörare som omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen. Kontrollerna kan vara samordnade.

Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att underlätta kontakter mellan myndigheter och enskilda. En smidigare och effektivare handläggning av ärenden och kontroll är positivt för alla inblandade. Skyldigheten innebär en ökad kostnad för företagen, troligen främst genom att de när det behövs måste avsätta viss arbetstid. Kostnaderna kommer dock inte att vara stora för det enskilda företaget. Vid en sammantagen bedömning kan inte förslaget anses innebära några konsekvenser av betydelse för berörda aktörer. Alternativ till förslaget bedöms saknas.

Inköp under en dold identitet

En kontrollmyndighet föreslås få rätt att under en dold identitet och utan att ange avsikten med inköpet köpa in växter, växtprodukter och andra föremål i syfte att kontrollera att gällande krav följs. Rätten gäller bara om det bedöms vara nödvändigt för att undvika en risk för oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare på växter eller växtprodukter. Bestämmelsen bedöms komma att användas i begränsad omfattning och möjliggör att nödvändiga kontroller kan ske av varor som säljs via internet eller andra former av distanskommunikation. Förslaget bedöms inte innebära några ekonomiska konsekvenser av betydelse för aktörer.

Förelägganden och vite

Enligt förslaget till ny växtskyddslag får en kontrollmyndighet utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som den nya växtskyddslagen kompletterar meddela de förelägganden, inkl. förbud, som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna, ska följas. Bestämmelsen motsvaras i sak av 5 §, 5 a § och 7 a § i gällande växtskyddslag samt 35 § skogsvårdslagen. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att regelverket tillämpas korrekt. Alternativ bedöms saknas. Förslaget innebär inte några konsekvenser för dem som agerar i enlighet med lagstiftningen.

Förslaget är vidare att beslut om föreläggande ska kunna förenas med vite vilket i dag är möjligt enligt skogsvårdslagen vad avser bestämmelserna om insektshärjning. Enligt gällande växtskyddslag finns inte den möjligheten. Bedömningen när den lagen togs fram var att den inte skulle innehålla en sådan möjlighet på grund av risken att vitesbeslut skulle överklagas i förhalningssyfte. Det ansågs då i stället tillräckligt att vissa förelägganden inklusive förbud straffbelades med böter. I den nya växtskyddslagen föreslås att myndigheten får bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas. Vitesinstrumentet bedöms därmed kunna användas. Möjligheten att förena förelägganden vid vite bedöms bidra till en korrekt och effektiv tillämpning av regelverket (se avsnitt 7.10.12). Förslaget innebär inte några konsekvenser för dem som agerar i enlighet med lagstiftningen.

Rättelse på den enskildes bekostnad

Förslaget är att kontrollmyndigheten ska ha möjlighet att besluta om rättelse, dvs. att verkställa en åtgärd på den enskildes bekostnad om någon inte har följt ett föreläggande enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller enligt 22 §. Syftet med bestämmelsen är att kontrollmyndigheten fullt ut ska kunna säkerställa att identifierade växtskyddsrisker omhändertas. Bestämmelsen föreslås kunna tillämpas för att säkerställa såväl att EU-lagstiftningen avseende karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare får effekt som för nationellt reglerade skadegörare.

Utöver situationer då den enskilde inte följt ett föreläggande eller beslut ska bestämmelsen till skillnad från gällande växtskyddslag kunna tillämpas om en åtgärd måste vidtas genast med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare om den enskilde inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av 4 § och det inte går att invänta att den enskilde vidtar åtgärder eller om det är oklart mot vem ett föreläggande eller förbud ska riktas.

Förslaget innebär inte några konsekvenser för dem som agerar i enlighet med lagstiftningen förutom i vissa situationer t.ex. när det är bråttom då myndigheten måste agera genast. Om inte myndigheten hade vidtagit åtgärden hade dock den enskilde fått göra det. Bestämmelsen bedöms endast tillämpas undantagsvis.

Hjälp av Polismyndigheten

Förslaget innebär att kontrollmyndigheten i vissa fall kan begära hjälp av Polismyndigheten vid utförande av offentlig kontroll eller verkställighet av beslut. Den föreslagna bestämmelsen motsvaras i sak av bestämmelse i gällande växtskyddslag och syftar till att ge EU-lagstiftningen effekt. Dock har det tydliggjorts att bestämmelsen om biträde av polisen får begäras först sedan kontrollmyndigheten konstaterat att uppgiften inte kan lösas utan polisens hjälp. Det är endast de som förhindrar offentlig kontroll eller verkställighet av beslut som berörs av bestämmelsen. Vid utövande av offentlig kontroll eller verkställande av beslut med avseende på nationellt reglerade växtskadegörare som kan medföra oacceptabla skador på träd avsedda för virkesproduktion ska kontrollmyndigheten enligt förslaget inte kunna be om hjälp av polismyndigheten, vilket är i överensstämmelse med skogsvårdslagens bestämmelser om insektshärjning.

Avgifter

Enligt förslaget kan föreskrifter meddelas om skyldighet att betala en avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Det föreslagna bemyndigandet motsvaras i sak av bemyndigandet i den

nuvarande växtskyddslagen. Om uppgifter överlämnas till organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om att de ska ta ut avgifter. För det enskilda företaget kommer det inte ha någon betydelse om kontrollerna utförs av en kontrollmyndighet eller av ett privaträttsligt subjekt. Föreskrifter om hur avgifter ska beräknas kan eventuellt innebära att det blir enklare för företag att jämföra avgifter vid delegering av uppgifter till flera aktörer. Som en följd av att EU-regelverket innebär utvidgade krav när det gäller vissa frågor, bl.a. att fler växter och växtprodukter ska åtföljas av växtpass vid förflyttning inom unionen, kan fler företag behöva betala en avgift eller en högre avgift. Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser av betydelse för aktörer.

Ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare

Förslagen innebär att staten ska ersätta den som drabbas av kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall vid bekämpning av karantänskadegörare. När syftet med bekämpningen är inneslutning och inte utrotning föreslås ett visst utrymme för regeringen att besluta att ersättning inte ska lämnas utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv. Överväganden avseende bestämmelsernas utformning framgår i avsnitt 7.12. Se även avsnitten 9.6 och 9.7 i konsekvensanalysen.

För den som drabbas av angrepp av karantänskadegörare är de föreslagna bestämmelserna om ersättning fördelaktiga i förhållande till gällande bestämmelser. Eftersom syftet med bestämmelserna är att bidra till effektivt bekämpningsarbete är de också till nytta för enskilda som utan lyckosam bekämpning kan komma att drabbas av angrepp.

Straff

Förslagen innebär att det straffbara området ändras något, vilket redogjorts för i avsnitt 7.13. Fängelse införs i straffskalan för de allvarligaste gärningarna. Det är gärningar som på olika sätt medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av

karantänskadegörare. Överträdelser av vissa andra allvarliga gärningar med betydelse från växtskyddssynpunkt straffbeläggs med böter. Ringa gärningar föreslås inte medföra ansvar. För vissa mindre allvarliga överträdelser införs ett system med sanktionsavgifter. Det föreslås bli möjligt att förena förelägganden med vite, se ovan om förelägganden och vite. Straff föreslås inte bli aktuellt för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vite. En viss avkriminalisering sker. Vid utformningen av förslagen har särskild hänsyn tagits till vikten av att säkerställa att sanktionerna är rättssäkra och proportionella för de som berörs. Förslagen bedöms inte leda till några negativa konsekvenser för de som följer regelverket. En ökad efterlevnad av regelverket minskar risken för angrepp av växtskadegörare.

Sanktionsavgifter

För vissa mindre allvarliga överträdelser införs ett system med sanktionsavgifter. De överträdelser som föreslås sanktioneras med sanktionsavgifter bedöms vara lätta att konstatera. En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet. Den ska även tas ut vid ringa överträdelser. En avgift ska dock inte tas ut om det är oskäligt. Avgiftens storlek ska vara minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor. Den ska vara differentierad, framgå av regeringens föreskrifter och bestämmas med hänsyn till överträdelsens allvar och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. Förhöjd avgift ska tas ut om den som påförts avgift inte upphör med överträdelsen eller om överträdelsen upprepas. Förslagen bedöms inte leda till några negativa konsekvenser för de som följer av regelverket. En ökad efterlevnad av regelverket minskar risken för angrepp av växtskadegörare.

Överklagande

Enligt den nuvarande växtskyddslagen kan beslut fattade av enskilda kontrollorgan som har delegerats uppgifter överklagas. Motsvarande möjlighet att överklaga beslut föreslås finnas i den nya lagen när det

gäller beslut som fattas av organ med delegerade uppgifter, fysiska personer med delegerade uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet. En möjlighet att överklaga kan innebära att en osäkerhet om gällande rätt klargörs. Företagen kan därigenom på sikt undvika onödiga kostnader.

Sammanfattande bedömning av konsekvenser för enskilda aktörer

Förslagen har både positiva och negativa konsekvenser för företag och privatpersoner. De negativa konsekvenserna kommer främst att beröra dem som inte följer regelverket. Sammantaget bedöms förslagen inte medföra några betydande ekonomiska konsekvenser för företag eller privatpersoner. Företag och privatpersoner kommer att dra nytta samhällsekonomiskt av att oacceptabla ekonomiska, sociala och miljömässiga konsekvenser av angrepp av växtskadegörare undviks genom förebyggande åtgärder.

9.10 Konsekvenser för organ och fysiska personer med delegerade uppgifter

I den nya kontrollförordningen finns direkt tillämpliga bestämmelser om delegering av uppgifter till organ med delegerade uppgifter, fysiska personer med delegerade uppgifter. EU-förordningen innehåller också direkt tillämpliga bestämmelser om att behörig myndighet får utse officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet. Möjligheten att överlämna uppgifter bedöms endast komma att utnyttjas i en mycket begränsad omfattning.

Beslut som fattas av organ med delegerade uppgifter, fysiska personer med delegerade uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet ska enligt förslaget kunna överklagas. De som har fått uppgifter överlämnade till sig ska även tillämpa förvaltningsrättsliga principer när de utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Bestämmelserna om överklagande av beslut och förvaltningsrättsliga principer motsvaras av de bestämmelser som finns i den

nuvarande växtskyddslagen. Som redogörs för i avsnitt 7.10.6 finns det begränsningar när det gäller möjligheten att delegera uppgiften att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad. Organ med delegerade uppgifter och fysiska personer med delegerade uppgifter bedöms därmed inte komma att fatta många överklagbara beslut.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet för ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställd vid en kontrollmyndighet att ta ut avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om hur sådana avgifter ska beräknas. Det innebär dock inte att de som utför sådana uppgifter måste ha samma avgiftsnivå.

Sammantaget bedöms förslagen inte medföra några betydande ekonomiska konsekvenser för organ med delegerade uppgifter, fysiska personer med delegerade uppgifter och officiella växtskyddsinspektörer.

9.11 Konsekvenser för statliga myndigheter och statliga bolag

Jordbruksverket och andra statliga myndigheter som regeringen bestämmer ska enligt förslaget ha ansvaret för den offentliga kontrollen. Den närmare ansvarsfördelningen mellan kontrollmyndigheterna ska föreskrivas av regeringen. De myndigheter som utövar offentlig kontroll ska även i enlighet med vad regeringen bestämmer utföra annan offentlig verksamhet. Jordbruksverket ska samordna övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämna råd och hjälp i denna verksamhet vad avser regelverken om karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Skogsstyrelsen bör ha motsvarande uppgift vad avser de nationella föreskrifter och beslut som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion.

Jordbruksverket

Ökade kostnader

Jordbruksverket föreslås vara ansvarig kontrollmyndighet avseende regelverken om karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Med detta följer att myndigheten ska genomföra den nya EU-lagstiftningen, vilket innebär ökade kostnader med anledning av ökat fokus på riskbaserade förebyggande åtgärder och effektiva åtgärder vid angrepp. Den övervägande delen av dessa kostnader består av utökade kostnader för inventeringar där växtskyddsförordningens krav är betydligt högre än gällande EU-lagstiftning i syfte att upptäcka nya karantänskadegörare tidigt. Inventeringarna kräver tillgång till mer personal med rätt kompetens och möjlighet att arbeta på olika platser i Sverige. De kräver också tillgång till personal med hög kompetens för planering och utformning av inventerings-program samt för analys av resultaten. För att uppnå den omfattning på inventeringar som krävs finns behov att skala upp inventeringsinsatserna över tid. Kostnaden för utökade inventeringar uppskattas till 4 000 000 kronor år 2020 och 6 500 000 kronor från år 2021 och framåt. År 2020 finns dessutom behov att utveckla program och system för att dokumentera och redovisa inventeringsresultat vilket uppskattas kosta 2 000 000 kronor. Bedömningen av kostnaden för inventeringarna baseras på Jordbruksverkets rapport 2016:15 Övervakning av förekomst av växtskadegörare. Myndigheten tog fram rapporten med anledning av ett regeringsuppdrag som innebar att man skulle ta fram en strategi för hur Jordbruksverket ska kunna säkerställa att undersökningar av förekomst av växtskadegörare på det svenska territoriet kan genomföras på ett sådant sätt att Sverige uppfyller kraven i den nya EU-lagstiftningen och lever upp till de åtaganden som Sverige har gjort som part till den internationella växtskyddskonventionen. Hittills uppgår kostnaden för inventeringar till ca 3 500 000 kronor per år.

En följd av utökade inventeringsinsatser väntas bli fler upptäckta angrepp vilka uppskattas föranleda utökade kostnader för Jordbruksverket om cirka 500 000 kronor per år från år 2020. Vidare finns behov av utökad kontrollverksamhet för att uppfylla krav på riskbaserad kontroll där det inte finns möjlighet att avgiftsfinansiera

kontrollen. Kostnaden för sådan kontroll har uppskattats till 2 000 000 kronor per år.

Utöver behovet att utöka inventeringarna innebär den nya EU-lagstiftningen behov av ytterligare förberedelser. Växtskyddsförordningen ställer utökade krav på beredskapsplanering Jordbruksverket har uppskattat kostnaderna för att upprätta sådana planer till 1 000 000 kronor år 2020. Vidare har det nya EU-regelverket inneburit initiala kostnader för regelarbete, utbildning, information och kommunikation samt framtagande av nya rutiner, instruktioner och system.

Kraven ökar på tillgång till kvalitativ diagnoskapacitet vilket ställer nya krav på de upphandlingar som Jordbruksverket gör av diagnoser. Vidare ska nationella referenslaboratorier utses. Det är en nyhet på växtskyddsområdet och inte självklart hur det ska fungera i ett system med upphandling av diagnosverksamheten. Regeringskansliet har uppdragit åt filosofie doktor Helena Johansson att biträda Näringsdepartementet att utreda om, och i så fall hur, Sverige på ett mer kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt än i dag kan uppfylla kraven avseende diagnos av växtskadegörare samt officiella laboratorier och nationella referenslaboratorier för diagnos av växtskadegörare i enlighet med den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen. Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2020.

Jordbruksverkets ökade kostnader bedöms rymmas inom befintlig budgetram.

Stort informationsbehov

Den nya EU-lagstiftningen innebär relativt stora förändringar vilka beskrivs i avsnitt 6. Behovet av information om den nya EU-lagstiftningen är stort. Det gäller dels information om den nya EU-lagstiftningen till yrkesmässiga aktörer som redan tidigare har omfattats av växtskyddslagstiftningen, dels information till yrkesmässiga aktörer som nu omfattas genom den nya EU-lagstiftningen.

Jordbruksverket har knappt 300 registrerade importörer och gör bedömningen att det antalet kommer att öka något till följd av utvidgade krav på sundhetscertifikat i EU-lagstiftningen.

Cirka 100 aktörer har varit bemyndigade att utfärda växtpass baserat på tidigare lagstiftning. Jordbruksverket gör bedömningen att den siffran kommer att öka avsevärt. Nya aktörer finns i krukväxtbranschen där endast ett fåtal arter har omfattats av krav på växtpass. När det gäller prydnadsväxter såsom perenner, buskar och träd samt träd och buskar för produktion av frukt och bär så omfattas redan tidigare flera arter av växtpasskravet men eftersom nu alla växter för plantering ska åtföljas av växtpass kan fler aktörer behöva utfärda växtpass. Andra nya aktörer som kommer att behöva utfärda växtpass är sådana som i sin verksamhet delar eller slår ihop växtpartier, t.ex. grossister. Också i utsädesbranschen finns nya aktörer som kan behöva utfärda växtpass.

Eftersom växtskyddslagstiftningen i stor utsträckning gäller även privatpersoner behöver information om nya bestämmelser även riktas till dem. Det finns även krav i växtskyddsförordningen om att privatpersoner ska informeras om förekomster av karantänskadegörare och bekämpningsåtgärder i syfte att skapa större förståelse för vilka konsekvenserna kan bli av nya skadegörare och därmed ett större engagemang i arbetet för ett gott växtskydd.

Jordbruksverkets behov av informationsinsatser bedöms rymmas inom befintlig budgetram.

Sanktionsavgifter och inköp under en dold identitet

De förslag som lämnas till ny växtskyddslag med anledning av växtskyddsförordningen och den nya kontrollförordningen väntas inte innebära några utökade kostnader för myndigheten utöver det ansvar som följer av att Jordbruksverket föreslås vara ansvarig kontrollmyndighet avseende EU-lagstiftningen om karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare. De förslag som innebär tillkommande uppgifter för Jordbruksverket bedöms kunna hanteras inom ramen för myndighetens anslags- och avgiftsfinansiering.

Vad avser förslaget att Jordbruksverket till skillnad från i dag ska kunna besluta om sanktionsavgifter kan det konstateras att det område som enligt förslaget kommer att omfattas av systemet med sanktionsavgifter är begränsat. Vidare har det utformats så att ärenden om sanktionsavgifter ska kunna avgöras enkelt och snabbt

och utan större resursåtgång. Den föreslagna avkriminaliseringen innebär vidare att kontrollmyndigheten inte längre kommer att vara skyldig att upprätta åtalsanmälningar för de överträdelser som kan leda till en sanktionsavgift. Jordbruksverket har sedan tidigare erfarenhet av arbete med sanktionsavgifter på andra områden och avgiftsformen som sådan är därmed inte främmande för myndigheten. Även om förslagen i ett inledande skede, då t.ex. effektiva rutiner för beslutsfattande ännu inte har utarbetats, kan tänkas innebära en viss ökad resursåtgång bedöms detta vara endast under en kortare tid. Sammantaget är bedömningen att de tillkommande uppgifterna om sanktionsavgifter bör kunna hanteras inom ramen för myndighetens nuvarande resurser.

Möjligheten för Jordbruksverket att använda sig av inköp under en dold identitet i den offentliga kontrollen innebär ett nytt verktyg för myndigheten som dock bedöms komma att användas i begränsad omfattning. Detta kommer att innebära ett behov för Jordbruksverket att utarbeta nya rutiner. Kostnader för att göra inköp under en dold identitet bedöms rymmas inom ramen för myndighetens nuvarande resurser.

Kostnaderna för ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare

Förslaget att ersättning ska lämnas till drabbade vid bekämpning av karantänskadegörare uppskattas föranleda ersättning på cirka 1 000 000 kronor per år. Uppskattningen grundar sig på vad som skulle ha betalats ut de senaste åren med de föreslagna bestämmelserna och överensstämmer med Jordbruksverkets rapport 2017:22 Utrotning av växtskadegörare som normalt inte förekommer i EU, Förslag till ekonomisk ersättning vid bekämpning av karantänskadegörare. Kostnaden för ersättning kan dock bli både lägre och högre enskilda år eftersom den är beroende av hur många och framför allt hur omfattande och svårhanterade angreppen av karantänskadegörare är. Kostnaden för Jordbruksverkets handläggning av ansökningar bedöms rymmas inom Jordbruksverkets nuvarande resurser om angreppen av karantänskadegörare inte blir betydligt mer omfattande än i dag. Det kommer att vara möjligt att få viss begränsad medfinansiering från EU. Medfinansieringen kommer att påverkas av vilka medel som finns tillgängliga i EU:s

budget, vilka karantänskadegörare som kommer att förtecknas som prioriterade karantänskadegörare och kommande beslut om vilka kostnader som kommer att vara möjligt att söka ersättning för.

Jordbruksverket och den nationella regleringen

Slutligen innebär förslaget att möjliggöra nationell reglering av växtskadegörare som kan orsaka allvarliga skador på virkesproducerande träd kostnader för Jordbruksverket eftersom myndigheten föreslås vara ansvarig för åtgärder som behöver vidtas i andra växtmiljöer än skog. Bedömningen av hur stor kostnaden blir är osäker eftersom det är svårt att förutse vad eventuella kommande regleringar kan förorsaka för behov utanför skogsmiljön. Kostnaden uppskattas dock till cirka 1 000 000 kronor per år under ett par uppstartsår och därefter minst 500 000 kronor per år. Kostnaden bedöms rymmas inom myndighetens befintliga budgetram. Kostnaderna föranleds av samverkan med Skogsstyrelsen, kommunikation av det nya ansvaret, framtagande av rutiner, rådgivning, utarbetande av föreskrifter, krisberedskap, inventering, hantering av specifika fall och offentlig kontroll.

De växtskadegörare som redan är nationellt reglerade med stöd i skogsvårdslagen bedöms inte föranleda behov av åtgärder i andra växtmiljöer än skog.

Skogsstyrelsen

Vad avser sådana växtskadegörare som omfattas av skyddsåtgärder enligt växtskyddsförordningen utför Skogsstyrelsen i dag i liten omfattning vissa kontroller åt Jordbruksverket inför utfärdande av sundhetscertifikat vid export av sågade trävaror. Det kan inte uteslutas att Skogsstyrelsen skulle kunna ha en roll även i andra kontroller. Offentlig kontroll inom växtskyddsområdet finansieras dock i mycket stor utsträckning av avgifter. Om det skulle bli tal om offentlig kontroll som inte är lämplig att avgiftsfinansiera kommer Skogsstyrelsen utföra kontroll mot ersättning från Jordbruksverket. Vid upprättande av de beredskapsplaner som ska tas fram i enlighet med växtskyddsförordningen kan Jordbruksverket behöva samråda med Skogsstyrelsen vid framtagande av beredskapsplaner liksom vid

övning av dessa. Jordbruksverket har bedömt det behovet till maximalt någon veckas arbete per år vilket bör kunna hanteras inom myndighetens nuvarande anslag. Vid angrepp av karantänskadegörare i skogen kan Jordbruksverket komma att behöva Skogsstyrelsens hjälp med kontakter med skogsägare, transportörer, sågverk m.fl. samt med beräkningar vad avser värdet på den skog som påverkas av bekämpningsåtgärder. De resurser som kan komma att krävas hos Skogsstyrelsen beror på om det blir något angrepp i skog och angreppets storlek, vilket inte går att förutse. Vid större angrepp kan det bli fråga om ett omfattande arbete som myndigheten dock kommer utföra mot ersättning från Jordbruksverket. Vidare kan Jordbruksverket komma att köpa inventeringstjänster av Skogsstyrelsen om det bedöms effektivt.

Vad avser nationellt reglerade skadegörare som kan orsaka allvarliga skador på virkesproducerande träd bedömer Skogsstyrelsen den utökade kostnaden till cirka 9 000 000 kronor per år varav den största posten på drygt 4 000 000 kronor per år utgörs av kostnader för inventeringar. I övrigt består det utökade resursbehovet av kostnader för omvärldsbevakning, riskvärderingar, kapacitetsuppbyggnad inklusive beredskapsplanering, föreskriftsarbete, offentlig kontroll, rådgivning samt utökat behov av samråd med andra myndigheter, i huvudsak Jordbruksverket och Sveriges lantbruksuniversitet. I dag använder Skogsstyrelsen ungefär 1 500 000 kronor för omvärldsbevakning och inventeringar. Skogsstyrelsens ökade kostnader bedöms rymmas inom befintlig budgetram.

Tullverket

För att hantera de nya bestämmelserna om införsel av växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida växtskadegörare är bedömningen att det åtminstone inledningsvis kommer att krävas mer dialog och samverkan mellan Jordbruksverket och Tullverket för att komma fram till lämpliga lösningar, uppskattningsvis upp till någon veckas arbete. Det finns vidare tydligare krav på riskbaserade kontroller i den nya EU-lagstiftningen vilket ställer krav på fler kontroller av resenärer från tredjeland. Utgångspunkten är att kontroller av resenärer ska samordnas med annan verksamhet som Tullverket har. Vidare kan det efter dialog mellan myndigheterna bli

aktuellt att Tullverket får en roll i den offentliga kontroll som krävs vid transitering enligt växtskyddsförordningen, framför allt när det gäller dokumentkontroll. Det skulle också kunna bli aktuellt att Tullverket utför andra dokumentkontroller om Jordbruksverket vid något tillfälle inte skulle ha den möjligheten. Sammantaget är bedömningen att nya uppgifter ska kunna rymmas inom Tullverkets befintliga budgetram.

Postnord

Med de nya EU-förordningarna blir det fler importrestriktioner för växter, växtprodukter och andra föremål som kan sprida växtskadegörare. Det är Postnord som sorterar ut paket som de misstänker kan innehålla växtskadegörare, växter eller växtprodukter eller andra föremål som omfattas av restriktioner. Antingen lämnar Postnord utsorterade paket till Tullverket eller så uppmanar man mottagaren att anmäla försändelsen direkt till Jordbruksverket. Tidigare har Postnord identifierat ett tjugotal paket per år. Det är svårt att förutsäga om detta kommer att öka till följd av de ökade importrestriktionerna, eftersom importrestriktionerna kan ha en avskräckande effekt som gör att antalet försändelser med reglerade varor inte ökar. Postnords kontroller finansieras dels av porto för hantering av brev och paket, dels av en särskild avgift från mottagaren om Postnord upprättar en tulldeklaration. Det senare är fallet för bl.a. paket som omfattas av krav på växtskyddskontroll. Ytterligare behov av finansiering saknas därför. Det gäller även om antalet kontroller skulle öka.

Länsstyrelserna

I dag överlåter Jordbruksverket uppgifter avseende angrepp av vissa potatisskadegörare till länsstyrelserna. Det kan också bli aktuellt att länsstyrelserna efter överenskommelse med Jordbruksverket under en begränsad tidsperiod är en lokal eller regional förstärkning även i annat kontrollarbete. Vidare kan det finnas behov att länsstyrelserna medverkar i arbetet med utarbetande av beredskapsplaner och då i huvudsak om det kan vara aktuellt att överlåta bekämpningsarbete till dem. Det kan även finnas fördelar med viss samverkan när det

gäller den utökade inventeringen avseende växtskadegörare. Ytterligare behov av finansiering saknas.

Sveriges lantbruksuniversitet

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) har till uppgift enligt förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet att utföra riskvärderingar av växtskadegörare. I denna uppgift ingår i första hand att bistå Jordbruksverket i dess arbete med att förebygga spridning av och bekämpa växtskadegörare. Behovet av sådan riskvärdering förstärks av den nya EU-lagstiftningen som innebär krav på riskvärdering som grund för skyddsåtgärder. Jordbruksverket kan också som i dag upphandla diagnoser av SLU. Förslagen i denna Ds innebär inte ökade kostnader för SLU.

Det kan också finnas behov av att SLU utför riskvärdering inför beslut om föreskrifter om nationellt reglerade skadegörare för skydd av skog enligt den nya växtskyddslagen. Sådan riskvärdering bekostas i så fall av Skogsstyrelsen. Jordbruksverket och Skogsstyrelsen kommer även att ha behov att samråda med SLU i t.ex. beredskapsfrågor. Ytterligare behov av finansiering när det gäller nationellt reglerade skadegörare saknas.

Livsmedelsverket

Eftersom både Jordbruksverket och Livsmedelsverket är ansvariga för lagstiftningar som omfattas av den nya kontrollförordningen kan det åtminstone initialt finnas behov av ökat samråd mellan myndigheterna. Det skulle också kunna bli aktuellt att överlåta dokumentkontroller vid gränskontrollstationer till Livsmedelsverket. I nuläget finns dock inte några sådana planer.

Naturvårdsverket

Det kommer att finnas behov av samråd mellan Jordbruksverket och Naturvårdsverket.

Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten och domstolarna

Hjälp av Polismyndigheten

Bestämmelsen om polishjälp motsvaras i sak av bestämmelser i den nuvarande växtskyddslagen. Polishjälp föreslås inte kunna begäras när det gäller de nationella bestämmelserna som syftar till att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion. I bestämmelsen tydliggörs att en kontrollmyndighet endast får begära hjälp av Polismyndigheten om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att en åtgärd inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl. Förslaget bedöms inte ha några konsekvenser för Polismyndigheten.

Straff och sanktionsavgift

Förslagen innebär att vissa överträdelser som i dag är straffbelagda i stället kommer att omfattas av ett system med sanktionsavgifter. Detta bedöms kunna innebära lättnader för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Samtidigt borde straffskärpningen i växtskyddslagen innebära att vissa brott mot lagstiftningarna blir högre prioriterade och därmed mer resurskrävande. Effekten av avkriminaliseringen bedöms dock i ekonomiskt hänseende vara lika stor som den av straffskärpningen. Förslagen bedöms därmed sammantaget inte innebära några ekonomiska effekter för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten. Förslaget att avkriminalisera vissa överträdelser torde vidare innebära en viss lättnad för de allmänna domstolarna eftersom målhanteringen vad gäller de överträdelser som enligt förslaget ska leda till en sanktionsavgift, i den mån ett sådant beslut överklagas, överförs till de allmänna förvaltningsdomstolarna. Straffskärpningen innebär sannolikt att fler brott mot växtskyddslagen blir föremål för domstolsprövning, men sammantaget bedöms förslagen inte leda till några ekonomiska konsekvenser för de allmänna domstolarna. Beträffande konsekvenserna för de allmänna förvaltningsdomstolarna är det svårt att bedöma hur många

överklaganden av sanktionsavgiftsbeslut det kan bli fråga om. Det kan dock konstateras att antalet överklaganden på livsmedelsområdet där det finns sanktionsavgifter är en handfull per år. Eventuella merkostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna kan därmed förväntas bli så begränsade att de bör kunna rymmas inom befintlig budgetram.

Överklagande av beslut fattade av juridiska personer, organ m.fl.

Beslut som har fattats av ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställd vid en kontrollmyndighet kommer att kunna överklagas (avsnitt 7.15). Eftersom möjligheten att delegera beslut inte bedöms komma att utnyttjas i någon större omfattning finns det inte skäl att anta att beslut kommer att överklagas i någon större omfattning. Kostnader för de allmänna förvaltningsdomstolarna bör därför kunna rymmas inom befintlig budgetram.

Kronofogdemyndigheten

För vissa mindre allvarliga överträdelser införs ett system med sanktionsavgifter. Beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken när det har fått laga kraft. Kronofogdemyndigheten är ansvarig myndighet när det gäller verkställighet (1 kap. 3 § utsökningsbalken). Förslagets eventuella konsekvenser för arbetsbelastningen hos Kronofogdemyndigheten bedöms bli marginella och i vart fall inte större än att de kan hanteras inom givna resursramar för myndigheten.

9.12 Kommunerna

Vad avser kommunerna innebär inte den nya växtskyddslagen några nyheter. Om ett angrepp av en karantänskadegörare sker på kommunal mark omfattas kommunen av krav på bekämpningsåtgärder i egenskap av markägare. Om det blir aktuellt med omfattande

bekämpningsåtgärder inom kommunen kan kommunen behöva fungera som en samarbetspartner till Jordbruksverket.

10 Författningskommentar

10.1 Förslag till ny växtskyddslag

Lagens syfte och tillämpningsområde

1 § Denna lag innehåller bestämmelser som syftar till att begränsa de risker som växtskadegörare innebär för växter och växtprodukter till en acceptabel nivå.

I paragrafen, som saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, anges vilket syfte lagen har. Överväganden finns i avsnitt 7.2. Genom bestämmelsen klargörs att det övergripande syftet med lagen är att begränsa risken att växter och växtprodukter skadas av växtskadegörare till en acceptabel nivå. Syftet stämmer överens med växtskyddsförordningens syfte i artikel 1.1. Uttrycket växtskadegörare, som definieras i 3 § inbegriper även skadegörare som inte omfattas av växtskyddsförordningens skyddsåtgärder. I syftet ryms därmed även sådana rent nationella föreskrifter om åtgärder för att begränsa förekomsten av insekter i skog som kan meddelas med stöd av 7 §.

2 § Denna lag kompletterar

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG, och

2. genomförandeakter och delegerade akter till förordning (EU) 2016/2031.

Lagen kompletterar även, i de delar de innehåller bestämmelser som rör skyddsåtgärder mot växtskadegörare,

1. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), och

2. genomförandeakter och delegerade akter till förordning (EU) 2017/625.

Paragrafen, som har kommenterats i avsnitt 7.2, motsvaras i sak av 2 a § i den nuvarande växtskyddslagen och regeringens tillkännagivanden om de grundförordningar som avses i den bestämmelsen. I paragrafens *första stycke* anges de EU-förordningar som lagen kompletterar och i *andra stycket* anges de EU-förordningar som lagen delvis kompletterar. Med genomförandeakter och delegerade akter avses såväl förordningar och direktiv som eventuella genomförandebeslut.

Ord och uttryck

3 § I denna lag betyder

1. uttrycken

– *andra föremål*,

– *avgränsade områden*,

– *karantänskadegörare*,

– *växter* och

– *växter för plantering* samma sak som i förordning (EU) 2016/2031,

2. uttrycken

– *officiell växtskyddsinspektör* och

– *organ med delegerade uppgifter* samma sak som i förordning (EU) 2017/625,

3. uttrycket *annan offentlig verksamhet*

a) annan offentlig verksamhet enligt förordning (EU) 2017/625, och

b) sådan offentlig verksamhet som i övrigt utförs med stöd av lagen eller med stöd av föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen,

4. uttrycket *offentlig kontroll*

a) offentlig kontroll enligt förordning (EU) 2017/625, och

b) kontroll i övrigt av att denna lag eller föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av lagen följs,

5. uttrycket *växtprodukt*: växtprodukt enligt förordning (EU) 2016/2031 och genomförandeakter som har antagits med stöd av förordning (EU) 2016/2031, och

6. uttrycket *växtskadegörare*: skadegörare enligt förordning (EU) 2016/2031.

Med uttrycken

– *EU-karantänskadegörare,*

– *karantänskadegörare för skyddad zon* och

– *reglerad EU-icke-karantänskadegörare* avses i denna lag skadegörare som är förtecknade som sådana i genomförandeakter som har antagits med stöd av förordningen (EU) 2016/2031.

I bestämmelsen klargörs betydelsen av vissa centrala ord och uttryck som används i lagen. I den nuvarande växtskyddslagen definieras uttrycken växt, växtprodukt och växtskadegörare i 1 §. Övervägandena finns i avsnitten 7.3 och 7.10.2.

I paragrafens *första stycke första punkten* definieras andra föremål, avgränsade områden, karantänskadegörare, växter och växter för plantering. Uttrycken ges samma betydelse som i EU:s växtskyddsförordning.

I artikel 2.5 i växtskyddsförordningen definieras *andra föremål* som alla material eller föremål, utom växter och växtprodukter, som kan hysa eller sprida skadegörare, inbegripet jord eller odlingssubstrat. Andra föremål kan t.ex. vara begagnade maskiner och bikupor.

Innebörden av uttrycket *avgränsade områden* framgår av artikel 18 i växtskyddsförordningen. Enligt denna artikel ska den behöriga

myndigheten, vid förekomst av en EU-karantänskadegörare som inte tidigare förekommit på medlemsstatens territorium eller del av territoriet, omedelbart inrätta ett så kallat avgränsat område. Inom detta område ska utrotningsåtgärder vidtas och i vissa fall inneslutningsåtgärder enligt artikel 28.2 i växtskyddsförordningen. Det avgränsade området ska bestå av en angripen zon och en buffertzon.

Uttrycket *karantänskadegörare* definieras i artikel 3 i växtskyddsförordningen. Uttrycket karantänskadegörare omfattar EU-karantänskadegörare (artikel 4 i växtskyddsförordningen), skadegörare som bedöms uppfylla kriterierna för att förtecknas som EU-karantänskadegörare, s.k. potentiella EU-karantänskadegörare (artiklarna 29 och 30 i växtskyddsförordningen) samt karantänskadegörare för skyddad zon (artikel 32 i växtskyddsförordningen). Uttrycket karantänskadegörare beskrivs närmare i avsnitt 6.2.

Uttrycket *växter* definieras i artikel 2.1 i växtskyddsförordningen och omfattar levande växter och vissa uppräknade levande växtdelar, t.ex. fröer som är avsedda för sådd, frukter, grönsaker och snittblommor.

Växter för plantering är enligt definitionen i artikel 2.4 i växtskyddsförordningen växter som är avsedda att förbli planterade, att planteras eller att omplanteras. EU-förordningen innehåller också i artikel 2.3 en definition av uttrycket plantering. I lagen används uttrycket växter för plantering i 6 § som innehåller ett bemyndigande att meddela föreskrifter om åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Uttrycket växter för plantering omfattar alla växter som är avsedda att odlas vidare, t.ex. plantor och blomsterlökar i trädgårdsbutiker, sticklingar, fröer avsedda för sådd och utsädespotatis. Snittblommor samt potatis och torkade bönor som säljs som livsmedel är däremot inte växter för plantering, även om det är möjligt att plantera dem.

I *första stycket andra punkten* ges uttrycken officiell växtskyddsinspektör och organ med delegerade uppgifter samma betydelse som i EU:s nya kontrollförordning. Uttrycket *officiell växtskyddsinspektör* definieras i artikel 3.33 i den nya kontrollförordningen. Definitionen av uttrycket *organ med delegerade uppgifter* finns i artikel 3.5 i den nya kontrollförordningen. Med undantag för 11 § avser uttrycket officiell växtskyddsinspektör i lagens bestämmelser inspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet. I 11 §

omfattas officiella växtskyddsinspektörer oavsett om de är anställda eller inte vid en kontrollmyndighet.

I *första stycket tredje punkten* införs en definition av uttrycket annan offentlig verksamhet. Med *annan offentlig verksamhet* avses dels annan offentlig verksamhet såsom det definieras i artikel 2 i den nya kontrollförordningen, dels annan offentlig verksamhet som inte omfattas av den nya kontrollförordningen utan enbart har stöd i den nya växtskyddslagen, dvs. föreskrifter och beslut som meddelas med stöd av 7 § och som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp av andra växtskadegörare än karantänskadegörare.

I *första stycket fjärde punkten* införs en definition av uttrycket offentlig kontroll. Med *offentlig kontroll* avses dels offentlig kontroll såsom det definieras i artikel 2 i den nya kontrollförordningen, dels kontroll som inte omfattas av den nya kontrollförordningen utan enbart har stöd i den nya växtskyddslagen, dvs. de nationella föreskrifter och beslut som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp av andra växtskadegörare än karantänskadegörare.

Växtprodukt ges i *första stycket femte punkten* samma betydelse som växtprodukt enligt EU:s växtskyddsförordning och genomförandeakter som har antagits med stöd av EU-förordningen. I artikel 2 i växtskyddsförordningen definieras uttrycket växtprodukt. En växtprodukt är enligt definitionen obearbetat material med ursprung i växter och sådan bearbetad produkt som genom sin natur eller till följd av bearbetning kan ge upphov till risk för spridning av karantänskadegörare. Växtprodukter kan t.ex. omfatta fröer som inte är avsedda för sådd, t.ex. spannmål, popcorn och torkade bönor. I artikeln anges när trä ska betraktas som en växtprodukt. Det är dock möjligt att i genomförandeakt särskilt ange när trä ska anses vara en växtprodukt.

Växtskadegörare definieras i *första stycket sjätte punkten* som skadegörare enligt EU:s växtskyddsförordning. I EU-förordningen definieras uttrycket i artikel 1 som arter, stammar eller biotyper av patogener, djur eller parasitära växter som är skadliga för växter eller växtprodukter. Det kan vara insekter, kvalster, nematoder, svampar och svampliknande organismer, bakterier, virus och virusliknande organismer samt parasitära växter. Även icke parasitära växter, t.ex. ogräs, kan betraktas som skadegörare om de medför växtskydds-

risker med allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan och inte är förtecknade som en invasiv främmande art av unionsbetydelse enligt förordning (EU) nr 1143/2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter. Växtskyddsförordningen omfattar skyddsåtgärder mot två huvudkategorier av växtskadegörare: karantänskadegörare och reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

I paragrafens *andra stycke* definieras uttrycken EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon och reglerad EU-icke-karantänskadegörare som skadegörare som har förtecknats som sådana i genomförandeakter som har antagits med stöd av växtskyddsförordningen. Uttrycken och kriterierna för att förteckna dem beskrivs närmare i avsnitt 6.2.

Föreskrifter om förbud och åtgärder för att förhindra förekomst av karantänskadegörare

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också, utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, i det enskilda fallet besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som avses i första stycket.

Föreskrifter enligt första stycket och beslut enligt andra stycket som avser införsel till eller förflyttning inom Sverige ska vara tidsbegränsade. Detta gäller dock inte om annat följer med anledning av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

I bestämmelsen regleras i vilka fall föreskrifter får meddelas och beslut i det enskilda fallet fattas för att förhindra introduktion, etablering och spridning av karantänskadegörare Bestämmelsen motsvaras delvis i sak av 5 § första stycket i nuvarande växtskyddslag Övervägandena finns i avsnitt 7.4.1.

Paragrafens *första stycke* innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder som behövs för att förhindra introduktion, etablering och spridning av

karantänskadegörare. Uttrycket karantänskadegörare definieras i 3 §.

I paragrafens *andra stycke* ges den myndighet som regeringen bestämmer även rätt att meddela beslut i det enskilda fallet.

Av paragrafens *tredje stycke* framgår att föreskrifter och beslut som förbjuder eller begränsar införsel till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat inom unionen samt förflyttning inom Sverige endast får vara tillfälliga. Begränsningen gäller dock inte om det behövs till följd av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen. Det skulle t.ex. kunna vara om ett krav riktas mot medlemsstaterna i en genomförandeakt att förhindra införsel av en växt från ett visst tredjeland i stället för att bestämmelsen utformas som ett direkt tillämpligt förbud för enskilda att föra in växten från det aktuella tredjelandet. I 8 § finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att anmäla införsel till Sverige från ett land utanför unionen eller en annan medlemsstat inom unionen av växter, växtprodukter, andra föremål eller växtskadegörare.

5 § Beslut enligt 4 § andra stycket får verkställas av den myndighet som regeringen bestämmer om det är nödvändigt för att utrota eller innesluta karantänskadegörare.

I paragrafen ges den myndighet som regeringen bestämmer rätt att verkställa beslut i det enskilda fallet enligt 4 § andra stycket om det är nödvändigt för att utrota eller innesluta karantänskadegörare. Bestämmelsen motsvaras i sak av 5 § andra stycket i nuvarande växtskyddslag och övervägandena finns i avsnitt 7.4.1. Det kan bli aktuellt för myndigheten att verkställa ett beslut i de situationer där det inte går att avvakta att en aktör utför åtgärden. Det kan exempelvis vara att destruera träemballage som angripits av en karantänskadegörare eller att bekämpa karantänskadegörare som angripit växter. Myndigheten får stå för kostnaderna för att verkställa beslutet. I 24 § finns en bestämmelse om att kontrollmyndighet har rätt att vidta vissa åtgärder för att åstadkomma rättelse på den enskildes bekostnad.

Föreskrifter om förbud och åtgärder för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder vid yrkesmässig odling av växter för plantering för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på sådana växter.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också i det enskilda fallet besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som avses i första stycket.

I bestämmelsen regleras i vilka fall föreskrifter får meddelas och beslut fattas för att begränsa förekomsten av reglerade EU-icke-skadegörare på växter för plantering. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.2.

Paragrafens *första stycke* innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder när det gäller yrkesmässig odling av växter för plantering för att förhindra förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på sådana växter. I genomförandeakter anges vilka skadegörare som är reglerade EU-icke-karantänskadegörare och på vilka växter för plantering de inte får förekomma vid införsel eller förflyttning av yrkesmässiga aktörer. I vissa fall får skadegöraren förekomma på växterna om förekomsten är under vissa angivna tröskelvärden. Uttrycken reglerade EU-icke-karantänskadegörare och växter för plantering definieras i 3 §.

I paragrafens *andra stycke* ges den myndighet som regeringen bestämmer också rätt att meddela beslut i det enskilda fallet.

Den nu gällande växtskyddslagen innehåller inte en reglering som motsvarar EU-bestämmelserna om reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Föreskrifter om förbud och åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får i andra fall än som avses i 6 § meddela föreskrifter om förbud,

begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd avsedda för virkesproduktion.

Sådana föreskrifter får avse

1. den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter,

2. den som lagrar växter, växtprodukter eller andra föremål,

3. den som bedriver handel med växter, växtprodukter eller andra föremål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också i det enskilda fallet besluta om sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som avses i första stycket.

Föreskrifter enligt första stycket och beslut enligt tredje stycket får inte förbjuda eller begränsa införsel till Sverige från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat inom unionen. De får inte heller avse växtskadegörare som är förtecknade som invasiva främmande arter av unionsbetydelse i genomförandeakter som har antagits enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter.

I paragrafen regleras i vilka fall föreskrifter får meddelas och beslut fattas när det gäller åtgärder mot andra växtskadegörare än karantänskadegörare. Övervägandena finns i avsnitten 7.2 och 7.4.3.

I paragrafens *första stycke* ges regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om förbud, begränsningar eller åtgärder för att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion. Sådana föreskrifter kan avse skadegörare som är reglerade EU-icke-karantänskadegörare. Om bemyndigandet i 6 § kan användas ska dock det bemyndigandet användas i stället för 7 §. Föreskrifter som meddelas med stöd av bemyndigandet kan avse den som äger trädbevuxen mark, bedriver skogsbruk eller odlar växter, den som lagrar växter, växtprodukter eller andra föremål samt den som bedriver handel med växter, växtprodukter eller andra föremål. Uttrycken växt-

produkter och andra föremål omfattar virke varför föreskriftsrätten innefattar den som lagrar eller handlar med virke. Bestämmelsen motsvaras delvis i sak av 29 § skogsvårdslagen vilken föreslås upphöra att gälla. Till skillnad från den bestämmelsen gäller 7 § även andra växtskadegörare än insekter och omfattar även andra växtmiljöer än skog.

Enligt paragrafens *andra stycke* får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer också meddela beslut i det enskilda fallet.

I paragrafens *tredje stycke* anges att föreskrifter och beslut inte får förbjuda eller begränsa införsel till Sverige från ett tredjeland eller en annan medlemsstat inom Europeiska unionen. Föreskrifterna och besluten får inte heller avse växtskadegörare som är förtecknade som invasiva främmande arter av unionsbetydelse.

Föreskrifter om egenkontroll, dokumentation, uppgiftslämnande och anmälan

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att utöva en egenkontroll av verksamheten som är lämplig utifrån verksamhetens art,
2. skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att dokumentera uppgifter som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare,
3. skyldighet för den som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att ansöka om registrering av sin verksamhet,
4. skyldighet för den som förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare att lämna uppgifter till kontrollmyndigheten som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare,
5. skyldighet för den som odlar, handlar med eller på annat sätt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål att lämna uppgifter till kontrollmyndigheten som har betydelse för risken för spridning av växtskadegörare,

6. skyldighet för den som till Sverige för in växter, växtprodukter, andra föremål eller växtskadegörare från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat inom unionen att anmäla införseln,

7. undantag från skyldigheten i förordning (EU) 2016/2031 att anmäla misstänkt eller konstaterad förekomst av karantänskadegörare.

Paragrafen innehåller bemyndiganden att meddela föreskrifter om egenkontroll, dokumentation, registrering, uppgiftslämnande och anmälan.

Första punkten innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att utöva en efter verksamhetens art lämpad egenkontroll av verksamheten. Bestämmelsen motsvaras delvis av 6 b § i den nuvarande växtskyddslagen. Möjligheten att meddela föreskrifter om egenkontroll gäller till skillnad från den lagen inte bara företag som för exportändamål använder, producerar eller behandlar växtprodukter av trä utan alla som yrkesmässigt odlar, handlar med eller på annat sätt yrkesmässigt hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål. Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas om egenkontroll av värmebehandling av sågat virke avsett för export och träemballage för användning i internationell handel. Hantering är ett vitt begrepp som kan innefatta t.ex. försäljning och förflyttning av växter och rengöring av maskiner eller redskap som används vid odling. Överväganden finns i avsnitt 7.5.

Andra punkten motsvaras delvis av 5 a § första stycket 1 i den nuvarande växtskyddslagen. Uppgifter om växters och växtprodukters ursprung, om vilket utsäde som har använts, växtföljd och utförda åtgärder är exempel på uppgifter som kan ha betydelse för risken för spridning av växtskadegörare. Överväganden finns i avsnitt 7.6.

Tredje punkten motsvaras delvis av 5 a § första stycket 1 i den nuvarande växtskyddslagen. I artikel 66 i växtskyddsförordningen finns bestämmelser om skyldighet att ansöka om registrering av verksamhet. Med stöd av bemyndigandet i tredje punkten är det möjligt att meddela föreskrifter om att ytterligare yrkesmässiga aktörer ska vara skyldiga att ansöka om registrering. Bemyndigandet

kan också användas för att i enlighet med artikel 65 undanta aktörer från förordningens skyldighet. Överväganden finns i avsnitt 7.7.

Fjärde punkten innehåller ett bemyndigande att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet för den som förflyttar eller på annat sätt hanterar växtskadegörare. Bestämmelsen motsvaras i sak av 5 § första stycket 6 i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.7.

Femte punkten motsvaras delvis av 5 a § första stycket 1 i den nuvarande växtskyddslagen. Bestämmelsen innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om uppgiftsskyldighet. Med stöd av bemyndigandet är det bl.a. möjligt att meddela föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter om växters eller växtprodukters ursprung, om vilket utsäde som har använts, växtföljd och utförda åtgärder. Överväganden finns i avsnitt 7.7.

I *sjätte punkten* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för den som till Sverige för in växter, växtprodukter, andra föremål eller växtskadegörare från ett land utanför Europeiska unionen eller en annan medlemsstat inom unionen att anmäla införseln. Bestämmelsen motsvaras i sak av 5 § första stycket 6 i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.8. Bemyndigandet kan utnyttjas i den utsträckning som EU-förordningarna medger nationella bestämmelser om krav på anmälan. En sådan möjlighet finns bl.a. i artikel 45 i den nya kontrollförordningen när det gäller krav på föranmälan vid införsel från ett land utanför den Europeiska unionen. Vidare finns det enligt artikel 9.7 i den nya kontrollförordningen en begränsad möjlighet att kräva anmälan vid införsel från ett annat medlemsland.

Sjunde punkten innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om undantag från skyldigheten i EU:s växtskyddförordning att anmäla misstänkt eller konstaterad förekomst av karantänskadegörare. Artiklarna 14, 15 och 33 i växtskyddsförordningen innehåller bestämmelser om sådan skyldighet och anger att behörig myndighet kan besluta att anmälan inte krävs i ett visst område om förekomsten av skadegöraren redan är känd i det området. Bemyndigandet innebär att det är möjligt att meddela sådana undantag i föreskrifter. Enligt växtskyddsförordningen ska anmälningsskyldigheten inte

tillämpas om en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon påträffas i en angripen zon av ett avgränsat område som har inrättats för inneslutning av växtskadegöraren (artikel 16). Anmälningsskyldigheten ska inte heller tillämpas om en sådan växtskadegörare påträffats i en angripen zon av ett avgränsat område som omfattas av krav på utrotningsåtgärder under en period om åtta år eller längre tid (artikel 16). Bemyndigandet kan användas för att i föreskrifter tydliggöra att anmälningsplikten för en särskild växtskadegörare inte gäller i sådana zoner. Bestämmelsen motsvaras av 4 § andra stycket i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.8.

Sundhetsintyg

9 § I förordning (EU) 2016/2031 finns bestämmelser om sundhetscertifikat och andra sundhetsintyg. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om nationella sundhetsintyg.

Paragrafen innehåller en upplysning om att det finns bestämmelser i EU:s växtskyddsförordning om sundhetscertifikat och andra sundhetsintyg. Paragrafen innehåller också ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om nationella sundhetsintyg. Bemyndigandet kan utnyttjas i den utsträckning som EU-förordningen medger det. Föreskrifter om sundhetsintyg kan avse det nationella märket KD 56°C/30 min som utfärdas av aktörer som bedriver egenkontroll. Överväganden finns i avsnitt 7.9.

Kontrollmyndigheter

10 § Offentlig kontroll utövas av Statens jordbruksverk (Jordbruksverket) och andra statliga myndigheter (kontrollmyndigheterna) i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Kontrollmyndigheterna utför även annan offentlig verksamhet i enlighet med vad som framgår av denna lag och vad regeringen bestämmer.

I paragrafen regleras vilka myndigheter som är kontrollmyndigheter. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.3.

Paragrafens *första stycke* innehåller bestämmelser om ansvarsfördelningen mellan myndigheter som utövar offentlig kontroll. Med offentlig kontroll avses enligt 3 § offentlig kontroll enligt EU:s nya kontrollförordning och kontroll i övrigt enligt lagen.

I paragrafens *andra stycke* anges att kontrollmyndigheterna även utför annan offentlig verksamhet i enlighet med vad som framgår av lagen och vad regeringen bestämmer. Vad som avses med annan offentlig verksamhet framgår av artikel 2.2 i den nya kontrollförordningen (se 3 §). Där nämns bl.a. verksamhet för att bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar.

I den nya kontrollförordningen och växtskyddsförordningen används begreppet behörig myndighet. En sådan myndighet kan ha till uppgift att organisera eller utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet (artikel 4 i den nya kontrollförordningen). För myndigheter som har dessa uppgifter används i växtskyddslagen uttrycket kontrollmyndighet.

Delegering av uppgifter till organ eller fysiska personer

11 § I förordning (EU) 2017/625 finns bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett organ eller till en fysisk person. I förordningen finns också bestämmelser om att en behörig myndighet får utse en officiell växtskyddsinspektör.

Paragrafen innehåller en upplysning om att den nya kontrollförordningen innehåller bestämmelser om att vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet får delegeras till ett organ eller en fysisk person. Paragrafen innehåller också en upplysning om att en behörig myndighet enligt EU-förordningen får utse en officiell växtskyddsinspektör. Överväganden finns i avsnitt 7.10.6.

Samordnande myndighet

12 § Jordbruksverket samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar råd och hjälp i denna verksamhet, om inte regeringen föreskriver något annat.

Av paragrafen framgår att Jordbruksverket är den myndighet som normalt sett har till uppgift att samordna de övriga kontrollmyndigheternas kontroll och annan offentlig verksamhet samt att lämna råd och hjälp i denna verksamhet. Regeringen kan dock föreskriva att en annan statlig myndighet ska ansvara för viss samordning. Paragrafen motsvaras till viss del av 7 § förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. Övervägande finns i avsnitt 7.10.3.

Rådgivning och information

13 § Kontrollmyndigheterna ska genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Paragrafen, som inte har någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, anger att kontrollmyndigheterna ska underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter genom rådgivning, information och på annat sätt. Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Övervägande finns i avsnitt 7.10.4.
Bestämmelsen innebär inte att kontrollmyndigheterna ges några nya uppgifter.

Skyldighet att beivra överträdelser

14 § Kontrollmyndigheterna ska verka för att överträdelser av lagen, av de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller av de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna, beivras.

I paragrafen föreskrivs en skyldighet för kontrollmyndigheterna att verka för att överträdelser av regelverket beivras. Bestämmelsen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, men däremot i flera andra närliggande lagar t.ex. livsmedelslagen (2006:804). Överväganden finns i avsnitt 7.10.5.

Förvaltningslagens tillämpning

15 § Vid offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet som utförs av ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

– 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,
– 10 § om partsinsyn,
– 16–18 §§ om jäv,
– 23 § om utredningsansvaret,
– 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
– 25 § om kommunikation,
– 27 § om dokumentation av uppgifter,
– 31 § om dokumentation av beslut,
– 32 § om motivering av beslut,
– 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till, och
– 36 § om rättelse av skrivfel och liknande.

I paragrafen regleras vilka bestämmelser i förvaltningslagen som organ med delegerade uppgifter, fysiska personer och officiella växtskyddsinspektörer ska tillämpa då de utför kontroll eller annan offentlig verksamhet. Officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid kontrollmyndighet omfattas av paragrafen. Förvaltningslagen är direkt tillämplig på de officiella växtskyddsinspektörer som är anställda vid en kontrollmyndighet. Paragrafen motsvarar i sak 11 a § i den nuvarande växtskyddslagen med undantag för hänvisningen till 42 § förvaltningslagen om vem som får överklaga beslut som återfinns i 51 § i den nya växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.6.

Tystnadsplikt

16 § Den som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet får inte obehörigen röja eller utnyttja det som han eller hon har fått kännedom om under det att uppgifterna utfördes.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället för första stycket bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

I bestämmelsen föreskrivs att de som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet inte obehörigen får röja eller utnyttja det som de har fått kännedom om under utförandet av sina uppgifter. Överväganden finns i avsnitt 7.10.7.

I *första stycket* införs en särskild bestämmelse om tystnadsplikt som omfattar organ med delegerade uppgifter, fysiska personer som har delegerats vissa uppgifter, officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid en kontrollmyndighet och officiella laboratorier. Bestämmelsen saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Officiella växtskyddsinspektörer som inte är anställda vid kontrollmyndighet omfattas av bestämmelsen om tystnadsplikt.

I *andra stycket* upplyses om att bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller för kontrollmyndigheter i det allmännas verksamhet. Officiella växtskyddsinspektörer som är anställda vid en kontrollmyndighet omfattas av dessa bestämmelser i stället för av tystnadsplikten enligt första stycket.

Föreskrifter om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

17 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. hur ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör ska bedriva offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, och
2. skyldighet för ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör att lämna information till en sådan samordnande kontrollmyndighet som avses i 12 §.

Paragrafen innehåller bemyndiganden om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.8.

Första punkten ger regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer rätt att meddela föreskrifter om hur offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet ska bedrivas.

Andra punkten innehåller ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet för ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör att lämna information till Jordbruksverket eller en annan samordnande myndighet.

Föreskrifter enligt första och andra punkten kan avse fysiska personer som behörig myndighet utser till officiella växtskyddsinspektörer på annat sätt än genom anställning om den behöriga myndigheten delegerar uppgifter som innefattar offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till dem.

Rätt till upplysningar och tillträde

18 § En kontrollmyndighet, ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör har i den utsträckning det behövs för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet rätt att

1. på begäran få upplysningar och ta del av handlingar, och
2. få tillträde till områden, lokaler och andra utrymmen som har anknytning till verksamheten eller där växter, växtprodukter och andra föremål kan finnas och där göra undersökningar och ta prover.

Paragrafen reglerar rätten till tillträde och rätten att få tillgång till uppgifter. Paragrafen motsvaras i viss del av 6 § första stycket och 6 a § första stycket i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.9.

Till skillnad från den nuvarande växtskyddslagen anges vem som har rätt till tillträde, upplysningar och handlingar. Rätten gäller i den utsträckning som behövs för den offentliga kontrollen eller annan offentlig verksamhet. Det tydliggörs att den som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet har rätt att göra

undersökningar och ta prover. Den rätten grundas i dag på 5 a § den nuvarande växtskyddslagen.

I artikel 15 i den nya kontrollförordningen finns en skyldighet för aktör att, i den utsträckning det är nödvändigt för att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet, ge behöriga myndigheter, kontrollmyndigheter, officiella växtskyddsinspektörer, organ med delegerade uppgifter och fysiska personer till vilka offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet har delegerats tillträde, handlingar och upplysningar.

19 § Bestämmelserna i 18 § gäller också för Europeiska kommissionen, Europeiska revisionsrätten och för inspektörer och experter som utsetts av dessa institutioner i den utsträckning det behövs för att kontrollera tillämpningen av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Bestämmelserna gäller även i den utsträckning det behövs för att kontrollera att EU-bestämmelser om unionens medfinansiering av åtgärder inom lagens tillämpningsområde följs.

Bestämmelserna i 18 § ska inte tillämpas vid kontroller och inspektioner på plats som genomförs enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

Paragrafen reglerar Europeiska kommissionens och Europeiska revisionsrättens rätt till tillträde och upplysningar. Paragrafen motsvaras till viss del av 6 § andra stycket och 6 a § andra stycket i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.9.

Enligt paragrafens *första stycke* gäller bestämmelsen i 18 § om rätt till tillträde och upplysningar även Europeiska kommissionen, Europeiska revisionsrätten samt inspektörer och experter som utsetts av dessa institutioner. Kommissionen kan utse experter från medlemsstaten för att de ska bistå kommissionen vid kontroll. I kommissionen ingår även Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) som har att utföra kontroller och inspektioner av åtgärder som medfinansieras av unionens budget. Rätten till tillträde och rätten att ta del av uppgifter gäller i den utsträckning det behövs för att kontrollera tillämpningen av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Rätten gäller också kontroll av att EU-bestämmelserna om unionens medfinansiering av åtgärder inom lagens

tillämpningsområde följs. Förordning (EU) nr 652/2014 innehåller sådana bestämmelser. EU-förordningen föreslås ersättas av en ny EU-förordning.

I paragrafens *andra stycke* anges hur bestämmelsen förhåller sig till lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning. Den lagen ger Olaf under vissa förutsättningar rätt till tillträde och upplysningar enligt förordning (EU, Euratom) nr 883/2013. Bestämmelserna i den nya växtskyddslagen om rätt till tillträde och upplysningar tillämpas inte när kontroller och inspektioner på plats genomförs enligt förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 eller lagen om kontroller och inspektioner på plats av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

Skyldighet att lämna hjälp

20 § Utöver vad som följer av artikel 15.2 och 15.6 i förordning (EU) 2017/625 ska den som är föremål för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet lämna den hjälp som behövs för att kontrollen eller verksamheten ska kunna utföras.

Paragrafen föreskriver att den som är föremål för kontroll eller annan offentlig verksamhet ska bistå myndigheten vid kontrollen eller verksamheten. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, men har utformats efter förebild av bestämmelser i närliggande lagstiftning, bl.a. livsmedelslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.10. Bestämmelsen gäller utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Av artiklarna 15.2 och 15.6 i den nya kontrollförordningen följer att en aktör är skyldig att lämna hjälp som behövs när offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet utförs. Paragrafen blir framför allt tillämplig när det gäller sådan offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som inte omfattas av den nya kontrollförordningen utan enbart har stöd i den nya växtskyddslagen, dvs. framför allt de nationella föreskrifter och beslut som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion från angrepp av andra växtskadegörare än karantänskadegörare.

Inköp under en dold identitet

21 § En kontrollmyndighet får under dold identitet och utan att ange avsikten med inköpet köpa in växter, växtprodukter och andra föremål genom distanskommunikation i syfte att kontrollera att de uppfyller gällande krav i föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna. Detta gäller under förutsättning att det är nödvändigt för att undvika en risk för oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare på växter eller växtprodukter.

Paragrafen ger kontrollmyndigheterna rätt att under vissa förutsättningar göra inköp under en dold identitet. Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.11.

I bestämmelsen ges kontrollmyndigheterna rätt att, om det är nödvändigt för att undvika en risk för oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare på växter eller växtprodukter, under en dold identitet och utan att ange avsikten med inköpet köpa in växter, växtprodukter och andra föremål via internet eller annan distanskommunikation för att kontrollera att de uppfyller kraven i regelverket. Med att identiteten är dold avses att det vid tillfället för köpet inte framgår att detta genomförs av en kontrollmyndighet. Bestämmelsen är tillämplig när en kontrollmyndighet agerar dolt via distanskommunikation. Paragrafen behandlar således inte köp där myndigheten handlar i eget namn eller när myndigheten genomför kontroller på plats.

Begränsningen att det ska vara nödvändigt för att undvika en risk för vissa oacceptabla konsekvenser genom angrepp av karantänskadegörare innebär att inköp under en dold identitet inte kan göras regelmässigt utan endast om kontrollmyndigheten efter en riskbedömning har konstaterat att det är nödvändigt att utföra vissa kontroller för att minska risken för dessa oacceptabla konsekvenser. Det innebär att den ansvariga myndigheten i första hand ska överväga de öppna arbetsformer som är tillgängliga för att kontrollera regelefterlevnad, t.ex. beställningar av produkter i myndighetens

namn, dokumentkontroll och oanmälda besök. Om myndigheten inte får den produkt som har beställts eller om myndigheten har skäl att misstänka att aktören kommer att leverera en annan produkt än den som erbjuds på marknaden eller att avstå från att leverera produkten, t.ex. på grund av tidigare efterlevnad eller tips som inkommit till myndigheten, kan inköp under dold identitet vara motiverat. Ett inköp under dold identitet innebär ett ingrepp i ett enskilt intresse. Inför ställningstagandet till om ett dolt inköp ska ske ska myndigheten göra en proportionalitetsbedömning. Att en sådan bedömning ska ske följer av 5 § förvaltningslagen.

Bestämmelsen gäller inte för ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som delegerats vissa uppgifter. Om ett sådant organ eller fysisk person bedömer att det är nödvändigt att använda sig av möjligheten att göra ett inköp under en dold identitet får organet eller den fysiska personen vända sig till ansvarig kontrollmyndighet. Det går inte att utföra inköp under en dold identitet för att kontrollera att regelverket om reglerade EU-icke-karantänskadegörare eller det nationella regelverket som syftar till att skydda träd avsedda för virkesproduktion följs.

I artikel 36 i den nya kontrollförordningen finns särskilda bestämmelser som ska följas när inköp under en dold identitet görs för att kontrollera den unionslagstiftning som faller under förordningens tillämpningsområde.

Förelägganden

22 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, får en kontrollmyndighet meddela de förelägganden som behövs för att lagen, de föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna ska följas.

Bestämmelsen reglerar kontrollmyndighetens rätt att fatta beslut om förelägganden. Den motsvaras delvis i sak av 7 a § i den nuvarande växtskyddslagen och 35 § skogsvårdslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.12.

I bestämmelsen anges det inte särskilt att kontrollmyndigheten får besluta om förbud eftersom rätten att besluta om förelägganden

innefattar möjlighet att besluta om förelägganden som innebär förbud. Kontrollmyndighetens rätt att meddela förelägganden med stöd av bestämmelsen gäller utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. I artikel 138 i den nya kontrollförordningen finns bestämmelser om åtgärder som den av medlemsstaten utpekade behöriga myndigheten får vidta vid bristande efterlevnad av regelverket. Av artikeln följer också att andra åtgärder än de uppräknade får vidtas av den behöriga myndigheten. Det finns också andra bestämmelser i EU-förordningarna som en kontrollmyndighet kan använda som stöd för att fatta beslut, bl.a. artiklarna 66.3, 67, 68.1, 69.2 i den nya kontrollförordningen och artiklarna 77.1, 92 och 98.4 i växtskyddsförordningen.

Förelägganden kan meddelas för att få aktören att fullgöra sina skyldigheter enligt beslut eller lagstiftning. Det kan t.ex. avse krav på att lämna ut handlingar som en kontrollmyndighet har begärt enligt 18 §, att dra tillbaka växter från marknaden som angripits av en karantänskadegörare enligt artikel 14.6 i växtskyddsförordningen, destruera eller behandla en växt, växtprodukt eller annat föremål om myndigheten har beslutat om en sådan åtgärd enligt artikel 14.5 i förordningen eller 4 § andra stycket eller om det följer av en genomförandeakt som kommissionen har beslutat enligt artikel 28 i förordningen eller av föreskrifter som Jordbruksverket har meddelat, eller för att fullgöra ett rapporteringskrav i föreskrifter meddelade med stöd av 8 § om vilka åtgärder som vidtagits för att bekämpa en växtskadegörare. Det kan också avse förelägganden om att vidta förebyggande åtgärder enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 § för att begränsa förekomsten av växtskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion.

Bestämmelsen gäller inte för ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som delegerats vissa uppgifter. Om ett sådant organ eller fysisk person bedömer att ett föreläggande behövs får organet eller den fysiska personen vända sig till ansvarig kontrollmyndighet. Det samma gäller för en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställd av en kontrollmyndighet.

Vite

23 § Förelägganden enligt 22 § och enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får förenas med vite.

Paragrafen, som saknar motsvarighet i nuvarande växtskyddslag, reglerar kontrollmyndigheternas möjlighet att förena förelägganden med vite. Överväganden finns i avsnitt 7.10.12. Allmänna bestämmelser om vite finns i lagen (1985:206) om viten.

Möjligheten att använda vite gäller inte för ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som delegerats vissa uppgifter. Om ett sådant organ eller fysisk person bedömer att vite behövs får organet eller den fysiska personen vända sig till ansvarig kontrollmyndighet. Det samma gäller en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställd av en kontrollmyndighet.

Rättelse på den enskildes bekostnad

24 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, får en kontrollmyndighet besluta att åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse ska vidtas på den enskildes bekostnad om den enskilde

1. inte har följt ett föreläggande enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller enligt 22 §, eller
2. inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av 4 § och rättelsen måste göras genast med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av en karantänskadegörare.

Paragrafen, som delvis motsvaras av 5 och 7 §§ i den nuvarande växtskyddslagen reglerar i vilka situationer rättelse får göras på den enskildes bekostnad. Överväganden finns i avsnitt 7.10.13.

Bestämmelsen gäller utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Bestämmelser om vilka åtgärder myndigheterna får vidta vid bristande efterlevnad finns i artikel 138 i den nya kontrollförordningen.

I *första punkten* föreskrivs att rättelse får ske om den enskilde inte har följt ett föreläggande enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller enligt 22 §.

Enligt *andra punkten* får rättelse ske på den enskildes bekostnad om denne inte fullgör sina skyldigheter enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de föreskrifter eller beslut som meddelats med stöd av 4 § och rättelsen måste göras genast med hänsyn till risken för introduktion, etablering och spridning av en karantänskadegörare. Det är alltså inte möjligt att vidta rättelse enligt andra punkten vid bristande efterlevnad av det nationella regelverket som syftar till att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion. För att kunna vidta rättelse i sådana fall måste myndigheten först besluta om ett föreläggande och sedan konstatera att den enskilde inte har följt det i enlighet med vad som föreskrivs i första punkten. Det samma gäller reglerade EU-icke-karantänskadegörare.

Bestämmelserna i första och andra punkten bör tillämpas med viss försiktighet. Det är naturligt att kontrollmyndigheten först prövar andra möjligheter att komma till rätta med problemet om det bedöms vara möjligt med hänsyn till risken för att karantänskadegörare etableras eller sprids eller att en reglerad EU-icke-karantänskadegörare eller en nationellt reglerad växtskadegörare orsakar allvarlig skada.

Bestämmelsen gäller inte för ett organ med delegerade uppgifter eller en fysisk person som delegerats vissa uppgifter. Om ett sådant organ eller fysisk person bedömer att omhändertagande behövs får organet eller den fysiska personen vända sig till ansvarig kontrollmyndighet. Bestämmelsen gäller inte heller för en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställda av en kontrollmyndighet.

Hjälp av Polismyndigheten

25 § Polismyndigheten ska på begäran av en kontrollmyndighet lämna den hjälp som behövs för att utöva offentlig kontroll eller verkställa beslut enligt denna lag, de föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-

bestämmelserna. Detta gäller dock inte offentlig kontroll eller verkställighet av beslut som har meddelats med stöd av 7 § eller som avser föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 §.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Paragrafen reglerar Polismyndighetens skyldighet att lämna hjälp till kontrollmyndigheterna. Paragrafen motsvaras i sak av 9 § i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.10.14.

I paragrafens *första stycke* finns begränsningen att det endast är en kontrollmyndighet som får begära polishjälp. Ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person som delegerats vissa uppgifter eller en officiell växtskyddsinspektör som inte är anställd av kontrollmyndigheten och som inte kan utföra sitt uppdrag, t.ex. på grund av att tillträde inte ges, får rapportera detta till kontrollmyndigheten som i sin tur, om det bedöms vara nödvändigt, kan begära hjälp av Polismyndigheten för att uppgiften ska kunna utföras.

Enligt *andra stycket* kan polishjälp inte begäras när det gäller de nationella bestämmelserna som syftar till att begränsa förekomsten av andra växtskadegörare än karantänskadegörare som kan medföra oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser genom angrepp på träd som är avsedda för virkesproduktion.

I *tredje stycket* tydliggörs det att en kontrollmyndighet endast får begära hjälp av Polismyndigheten om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att en åtgärd inte kan utföras utan en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen behöver tillgripas eller det annars finns synnerliga skäl.

Avgifter

26 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

I paragrafen finns ett bemyndigande att meddela föreskrifter om avgifter. Paragrafen motsvarar i sak 8 a § i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.11.

Med stöd av bemyndigandet kan föreskrifter meddelas om skyldighet att betala avgift för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Med offentlig kontroll avses enligt 3 § offentlig kontroll enligt EU:s nya kontrollförordning och kontroll i övrigt enligt lagen. Vad som avses med annan offentlig verksamhet framgår av artikel 2.2 i den nya kontrollförordningen (se 3 §). Där nämns bl.a. verksamhet för att bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar. Uttrycket annan offentlig verksamhet rymmer också bl.a. åtgärder för att säkerställa att en aktör åtgärdar bristande efterlevnad samt åtgärder som syftar till att förebygga och främja regelefterlevnad. I avsnitt 7.10.2 beskrivs uttrycken närmare. De avgifter som tas ut i dag med stöd av bemyndigandet i 8 a § i den nuvarande växtskyddslagen, bl.a. växtskyddsavgifter, kan tas ut även med stöd av den här bestämmelsen. Bemyndigandet innefattar en rätt att meddela föreskrifter om skyldighet för ett organ med delegerade uppgifter, en fysisk person eller en officiell växtskyddsinspektör att ta ut en avgift för offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet. Med stöd av bemyndigandet kan regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även meddela föreskrifter om avgiftens storlek och hur avgiften ska beräknas.

Rätt till ersättning

27 § Staten ska ersätta den som på grund av föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare drabbas av

1. kostnader för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål samt rengöring och desinfektion av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning,
2. förlorat värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder, eller
3. produktionsbortfall, när skadeangreppet har inträffat i andra miljöer än skogsmark.

Paragrafen innehåller bestämmelser om rätt till statlig ersättning för den som drabbas av kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall på grund av föreskrifter eller beslut i det enskilda fallet om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare. Uppräkningen av de kostnader och förluster som berättigar till ersättning enligt paragrafens första två punkter motsvarar de som medlemsstaterna kan få ersättning för enligt förordning (EU) nr 652/2014.

Bestämmelsen motsvaras delvis av 8 § i den nuvarande växtskyddslagen. Till skillnad från den finns det dock i denna paragraf inget krav på särskilda skäl för att ersättning ska lämnas. Övervägande finns i avsnitt 7.12.

Paragrafens *första punkt* innebär en rätt till ersättning för den som drabbats av kostnader för behandling, destruktion och avlägsnande av växter, växtprodukter och andra föremål, samt rengöring och desinfektion av lokaler, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner och utrustning på grund av föreskrifter eller beslut om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare. Enligt 28 § andra stycket lämnas full ersättning för sådana kostnader.

Paragrafens *andra punkt* innebär en rätt till ersättning för den som drabbats av förlorat värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder på grund av föreskrifter eller beslut om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare. Enligt 28 § andra stycket ska avdrag göras för eventuellt restvärde samt för kostnader som den enskilde skulle ha haft om inte bekämpningsåtgärden utförts. Vidare framgår av den bestämmelsen att ersättning för förlorat värde lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till. I 34 § 1 och 2 finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bland annat vad som avses med förlorat värde.

Paragrafens *tredje punkt* innehåller en rätt till ersättning för den som drabbats av produktionsbortfall på grund av föreskrifter eller beslut om utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare, när skadeangreppet har inträffat i andra miljöer än skogsmark. I 28 § tredje stycket finns bestämmelser om vilken ersättning som får lämnas för produktionsbortfall. Enligt 34 § 3 får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning.

28 § Ersättning får endast lämnas om den är förenlig med Europeiska unionens regler om statligt stöd.

För kostnader enligt 27 § 1 lämnas full ersättning. För förlorat värde enligt 27 § 2 ska avdrag göras för eventuellt restvärde samt för kostnader som den enskilde skulle ha haft om inte bekämpningsåtgärden hade utförts. Ersättning för förlorat värde lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till.

Ersättning för produktionsbortfall lämnas för sådant bortfall som uppkommer under tiden som bekämpningsåtgärderna pågår, dock längst för en sammanhängande period om två år från det att bekämpningsåtgärderna påbörjades. Ersättningen får uppgå till högst 75 procent av produktionsbortfallet.

Paragrafen, som reglerar under vilka förutsättningar ersättning får lämnas och hur den ska beräknas, har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Enligt den nuvarande lagens 8 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om förutsättningarna för att ersättning ska kunna lämnas och om de kostnader och förluster som ska kunna ersättas. Överväganden finns i avsnitt 7.12.

Enligt bestämmelsens *första stycke* får ersättning endast lämnas om den är förenlig med Europeiska unionens regler om statligt stöd. EUF-fördragets bestämmelser om statligt stöd finns i artiklarna 107–109. Artikel 107.1 innehåller ett generellt förbud mot statligt stöd. Av artikel 107.2 och 107.3 framgår emellertid att statligt stöd i vissa fall är eller kan vara förenligt med den inre marknaden och i så fall tillåtet. Ersättningssystemet i lagen har bedömts vara förenligt med EU:s regelverk om statligt stöd. Ersättning får dock endast lämnas om villkoren i tillämpligt statsstödsregelverk är uppfyllda.

Enligt bestämmelsens *andra stycke* lämnas full ersättning för kostnader som räknas upp i 27 § 1. När det gäller kostnader för förlorat värde enligt 27 § 2 ska avdrag göras för eventuellt restvärde samt för kostnader som den enskilde skulle ha haft om inte bekämpningsåtgärden utförts. Ersättning för förlorat värde lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till. I 34 § 1 och 2 finns bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om bland annat vad som avses med förlorat värde.

Enligt bestämmelsens *tredje stycke* lämnas ersättning för produktionsbortfall endast för sådant bortfall som uppkommer under tiden som bekämpningsåtgärderna pågår, dock längst för en sammanhängande period om två år från det att bekämpningsåtgärderna påbörjades. Ersättningen får uppgå till högst 75 procent av produktionsbortfallet. Enligt 34 § 3 får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning.

Annan ersättning

29 § Om den ersättningsberättigade tagit emot annan ersättning för sådana kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall som avses i 27 § får den totala ersättningen aldrig uppgå till mer än 100 procent av kostnaden, värdet eller produktionsbortfallet.

Bestämmelsen innebär att om den ersättningsberättigade har tagit emot annan ersättning för sådana kostnader, förlorat värde eller produktionsbortfall som avses i 27 § får den totala ersättningen aldrig uppgå till mer än 100 procent av kostnaden, värdet eller produktionsbortfallet. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen Överväganden finns i avsnitt 7.12.

En liknande bestämmelse finns i förordning (EU) nr 702/2014. Enligt artikel 26 punkt 13 i den förordningen ska stödet och varje annan ersättning som stödmottagaren erhållit, inbegripet betalningar enligt andra nationella åtgärder eller unionsåtgärder eller från försäkringar, för samma stödberättigande kostnader som de som avses i punkterna 7, 8 och 9 begränsas till 100 procent av de stödberättigande kostnaderna. Denna paragraf gäller dock ersättning till såväl företag som privatpersoner (vilka inte omfattas av statsstödsreglerna) och oavsett vilken grund enligt statsstödsregelverket som är tillämplig.

Jämkning av ersättning

30 § Ersättning enligt 27 § får jämkas om den ersättningsberättigade uppsåtligen eller genom vårdslöshet själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. Detsamma gäller om den ersättningsberättigade inte rättar sig efter en föreskrift eller ett

beslut i det enskilda fallet som har meddelats med stöd av lagen eller ett beslut som har meddelats med stöd av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Paragrafen, som inte har någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, anger i vilka fall det finns anledning till jämkning av ersättning. Överväganden finns i avsnitt 7.12.

För att markera vikten av att omedelbart anmäla misstanke om karantänskadegörare får jämkning ske om den ersättningsberättigade avsiktligt eller genom vårdslöshet, som inte behöver vara grov, själv har medverkat till kostnaden eller förlusten. En motsvarande bestämmelse finns i förordning (EU) nr 702/2014. Enligt artikel 26 punkt 12 i den förordningen får individuellt stöd inte beviljas om det är fastställt att skadedjursangreppet på växter orsakats avsiktligen eller av oaktsamhet av stödmottagaren. Denna paragraf gäller dock ersättning till såväl företag som privatpersoner (vilka inte omfattas av statsstödsreglerna) och oavsett vilken grund enligt statsstödsregelverket som är tillämplig. För att skapa ett ekonomiskt incitament för den enskilde att samarbeta med myndigheterna vid bekämpning av karantänskadegörare införs ytterligare en grund för jämkning. Ersättningen får jämkas även för det fall den ersättningsberättigade inte rättar sig efter en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av lagen eller ett beslut som har meddelats med stöd av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. De beslut som avses är t.ex. beslut om olika bekämpningsåtgärder. Det införs även i 34 § 4 ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en sort har odlats som inte är resistent mot växtskadegörare.

Beslutande myndighet

31 § Frågor om ersättning prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att frågor om ersättning prövas av den myndighet som regeringen bestämmer. Den motsvaras av 8 § första stycket sista meningen i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.12.

Återkrav

32 § Om ersättning enligt denna lag har betalats ut med ett felaktigt eller för högt belopp får den myndighet som regeringen bestämmer återkräva det som har betalats ut felaktigt eller för mycket.

Paragrafen, som inte har någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, innehåller en bestämmelse om att den myndighet som regeringen bestämmer får återkräva vad som har betalats ut felaktigt eller för mycket, om ersättning enligt lagen har betalats ut felaktigt eller med för högt belopp. Övervägande finns i avsnitt 7.12.

Föreskrifter om ersättning

33 § Regeringen får meddela föreskrifter om att bestämmelserna om ersättning enligt 27 § inte ska gälla om kommissionen i enlighet med artikel 28.2 eller 30.3 i förordning (EU) 2016/2031 har fastställt åtgärder för inneslutning av karantänskadegörare.

Bestämmelsen, som saknar motsvarighet i nuvarande växtskyddslag, innebär att regeringen, om kommissionen har fastställt åtgärder för inneslutning av karantänskadegörare, får meddela föreskrifter om att ersättning enligt 27 § inte ska gälla. Övervägande finns i avsnitt 7.12.

Utgångspunkten enligt 27 § är att rätten till statlig ersättning för den som drabbas av kostnader eller förluster gäller oavsett om föreskrifterna eller beslutet gäller utrotning eller inneslutning av karantänskadegörare. Vid beslut om att övergå till en inneslutningsstrategi har utrotningsåtgärderna misslyckats. Kommissionen har då gjort bedömningen att kostnaderna för att fortsätta med åtgärder för att utrota växtskadegöraren överstiger nyttan av frihet från den och att det samhällsekonomiskt är mer effektivt att övergå till en inneslutningsstrategi för att skydda andra delar av EU från angrepp. Det är emellertid omöjligt att förutse hur en kommande inneslutningssituation kan komma att se ut eftersom det beror på växtskadegörarens biologi och vilken växtmiljö den har angripit.

Bestämmelsen innehåller med tanke på den osäkerhet som råder avseende eventuella framtida inneslutningssituationer ett utrymme för regeringen att föreskriva om att bestämmelserna om ersättning enligt 27 § inte ska gälla. Det innebär att drabbade i sådana fall inte kommer att vara berättigade till ersättning.

34 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. vad som avses med förlorat värde för växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder,
2. att ett visst högsta värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder ska läggas till grund för ersättning för sådan förlust som anges i 27 § 2,
3. vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning,
4. i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en sort har odlats som inte är resistent mot en viss växtskadegörare, och
5. att ränta enligt räntelagen (1975:635) ska betalas på belopp som en mottagare är återbetalningsskyldig för.

Paragrafen innehåller bemyndiganden att meddela föreskrifter i vissa frågor som rör ersättning.

Enligt *punkten 1* får föreskrifter meddelas om vad som avses med förlorat värde för växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder. Av 28 § andra stycket framgår att avdrag ska göras för eventuellt restvärde samt för kostnader som den enskilde skulle ha haft om inte bekämpningsåtgärden utförts. Vidare framgår av denna bestämmelse att ersättning för förlorat värde lämnas med högst det belopp som värdet uppgår till. Det finns även regler om vad som avses med förlorat värde i artikel 26 i förordning (EU) nr 702/2014. Enligt denna ska marknadsvärdet fastställas på grundval av värdet av djuren, produkterna eller växterna omedelbart innan varje misstanke om djursjukdomen eller skadegöraren på växter väcktes eller bekräftades. Vidare ska beloppet minskas med eventuella kostnader som till följd av djursjukdomen eller skadegöraren på växter inte uppstått för stödmottagaren, som stödmottagaren annars skulle ha haft. Resonemang om hur värdet kan beräknas bl.a. när det gäller grödor som inte är färdiga att skördas finns i avsnitt 7.12.

Enligt *punkten 2* får föreskrifter meddelas om att ett visst högsta ersättningsgrundande värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder ska läggas till grund för ersättningen. Överväganden finns i avsnitt 7.12. För att ge ägare av särskilt värdefulla växter, till exempel parkträd, incitament till att vidta försiktighetsåtgärder för att skydda sina växter kan det finnas behov att begränsa ersättningen för förlorat värde till ett högsta belopp. En föreskrift som meddelas med stöd av bemyndigandet ska således ange det högsta värde som kan läggas till grund för den ersättning som lämnas för olika sorters växter, exempelvis olika trädsorter, växtprodukter eller andra föremål.

Enligt *punkten 3* får föreskrifter meddelas om vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning. Överväganden finns i avsnitt 7.12. Av 27 § tredje punkten framgår att produktionsbortfall inte alls får ersättas när skadeangreppet har inträffat i skogsmark. Enligt 28 § tredje stycket får ersättning för produktionsbortfall i övrigt lämnas för sådant bortfall som uppkommer under tiden som bekämpningsåtgärderna pågår, dock längst för en sammanhängande period om två år från det att bekämpningsåtgärderna påbörjades. Ersättningen får vidare uppgå till högst 75 procent av produktionsbortfallet. Produktionsbortfall kan se olika ut beroende på vilken skadegörare och värdväxt det är fråga om. Bemyndigandet om vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning ger en möjlighet att i viss utsträckning anpassa ersättningsbestämmelserna efter aktuell skadegörare och värdväxt.

Enligt *punkten 4* får föreskrifter meddelas om i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en sort har odlats som inte är resistent mot en viss växtskadegörare. Överväganden finns i avsnitt 7.12. I nuläget finns det god tillgång på exempelvis potatissorter som är resistenta mot vissa angrepp. Det ska inte uteslutas att det kan komma att finnas god tillgång till sorter av även andra växter som är resistenta mot vissa växtskadegörare. Av en föreskrift som meddelas med stöd av bemyndigandet ska det framgå i vilka fall ersättning inte ska beviljas. Föreskriften kan avse hela Sverige, eller ett särskilt område.

Enligt *punkten 5* får föreskrifter meddelas om att ränta enligt räntelagen (1975:635) ska betalas på belopp som en mottagare är återbetalningsskyldig för. Övervägande finns i avsnitt 7.12.

Straff för hantering av karantänskadegörare

35 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet utan tillstånd, eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd,

1. för in en karantänskadegörare till Sverige eller till en skyddad zon inom Sverige,
2. inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige förflyttar, innehar, uppförökar eller frisläpper en karantänskadegörare, eller
3. för ut en karantänskadegörare från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige.

Till böter eller fängelse i högst två år döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff för hantering av karantänskadegörare utan tillstånd eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd. Överväganden finns i avsnitt 7.13.8. Paragrafen motsvaras delvis av 10 § i den nuvarande växtskyddslagen. Till skillnad från denna stadgas i bestämmelsen att böter eller fängelse i högst två år ska följa på vissa gärningar, som närmare beskrivs i tre punkter. I den nuvarande växtskyddslagen finns det endast böter i straffskalan. De överträdelser som omfattas av straffbestämmelsen är i dag i vissa delar som gäller införsel till landet av karantänskadegörare straffbelagda genom lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Dessa gärningar har i dag en straffskala som innehåller böter eller fängelse i högst två år. Övervägandena när det gäller straffskalan finns i avsnitt 7.13.5. Överväganden när det gäller bestämmelsernas förhållande till smugglingslagen finns i avsnitt 7.13.19.

Av paragrafens *första stycke* framgår att ansvar kan aktualiseras vid uppsåtligt och vid grovt oaktsamt handlande. För den som begår gärningar i näringsverksamhet kan enligt paragrafens *andra stycke* ansvar även aktualiseras vid oaktsamhet som inte är grov. Övervägandena när det gäller kravet på den subjektiva täckningen finns i avsnitt 7.13.17.

Enligt *första stycket punkten 1* ska införsel av karantänskadegörare till Sverige eller till en skyddad zon inom Sverige utan tillstånd, eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd, föranleda straffansvar.

Enligt *första stycket punkten 2* ska även förflyttning inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige, innehav, uppförökning eller frisläppande av en karantänskadegörare utan tillstånd, eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd, föranleda straffansvar.

Slutligen ska enligt *första stycket punkten 3* utförsel av karantänskadegörare från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige utan tillstånd, eller i strid med villkoren för ett beviljat tillstånd, föranleda straffansvar.

Genom denna paragraf straffbeläggs bland annat överträdelser av artikel 5 i växtskyddsförordningen. Enligt artikeln får en EU-karantänskadegörare inte föras in till eller förflyttas inom unionens territorium, eller innehas, uppförökas eller frisläppas inom unionens territorium. Uttrycket föra in i Sverige innebär såväl föra in i Sverige från tredjeland som från en annan medlemsstat inom unionen. Uppförökning är ett vitt begrepp som används i bland annat växtskyddssammanhang och som, när det gäller växtskadegörare, omfattar tillväxt i antal skadegörare oavsett i vilket syfte det sker. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, upprätta en förteckning över EU-karantänskadegörare. Enligt artikel 18 i växtskyddsförordningen ska den behöriga myndigheten, vid förekomst av en EU-karantänskadegörare som inte tidigare förekommit på medlemsstatens territorium eller del av territoriet, omedelbart inrätta ett så kallat avgränsat område. Inom detta område ska utrotningsåtgärder vidtas. Artiklarna 32 och 33 i växtskyddsförordningen innehåller bestämmelser för så kallade skyddade zoner och avgränsade områden inom skyddade zoner som motsvarar bestämmelserna i artikel 5. Enligt artikel 8 i samma förordning får en medlemsstat på begäran tillfälligt tillåta införsel till, förflyttning inom och innehav och uppförökning på sitt territorium av EU-karantänskadegörare och potentiella karantänskadegörare för officiell testning, vetenskapliga ändamål, eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling. Tillstånd ska beviljas för den berörda verksamheten endast om adekvata restriktioner införs för att säkerställa att verksamheten inte leder till introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegöraren. Artikel 8 ska,

enligt artikel 32, tillämpas på motsvarande sätt när det gäller karantänskadegörare för skyddade zoner. Att bryta mot villkoren i ett sådant tillstånd kan leda till ansvar enligt denna straffbestämmelse. Paragrafen straffbelägger brott i form av rena sabotage där någon medvetet vill förstöra en odling, park eller liknande av personliga eller andra skäl. Både införsel och förflyttning skulle även kunna ske av misstag, att någon råkar få med en skadegörare men inte inser att det är en karantänskadegörare, eller kanske inte ens inser att den följer med, t.ex. via leriga skor (nematoder), en insekt som flyger in i bilen och liknande scenarier. I dessa fall blir det fråga om en bedömning av om förfarandet varit oaktsamt eller grovt oaktsamt. Införsel förflyttning, innehav och uppförökning kan även, som angetts ovan, ske i vetenskapligt syfte inom ramen för tillstånd från Jordbruksverket. Sådana tillstånd innehåller krav på åtgärder för att skadegöraren inte ska slippa ut. Överträdelser mot dessa krav kan bero på att forskaren inte känner till reglerna och därför bedriver verksamheten utan tillstånd. Det är förstås också tänkbart att någon medvetet bryter mot reglerna. Då finns en risk att skadegörare kommer ut i miljön och etableras eller sprids. För straffansvar krävs inte att det har uppstått någon konkret fara för en negativ följd i det enskilda fallet.

Straff för viss hantering av växter, växtprodukter och andra föremål

36 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

1. för in växter, växtprodukter eller andra föremål till Sverige eller till en skyddad zon inom Sverige på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare,

2. inom Sverige eller inom en skyddad zon inom Sverige förflyttar växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare,

3. från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige för ut växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan

medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare, eller

4. i andra fall än som avses i punkt 1–3 hanterar växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Till böter eller fängelse i högst två år döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om straff för hantering av växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Överväganden finns i avsnitt 7.13.9. Paragrafen motsvaras delvis av 10 § i den nuvarande växtskyddslagen. Till skillnad från denna stadgas i bestämmelsen att böter eller fängelse i högst två år ska följa på vissa gärningar, som närmare beskrivs i fyra punkter. I den nuvarande växtskyddslagen finns det endast böter i straffskalan. De överträdelser som omfattas av straffbestämmelserna är i vissa delar som gäller införsel till landet av växter, växtprodukter och andra föremål i dag straffbelagda genom lagen (2000:1225) om straff för smuggling. Dessa gärningar har i dag en straffskala som innehåller böter eller fängelse i högst två år. Övervägandena när det gäller straffskalan finns i avsnitt 7.13.5. Överväganden när det gäller bestämmelsernas förhållande till smugglingslagen finns i avsnitt 7.13.19.

Av paragrafens *första stycke* framgår att ansvar kan aktualiseras vid uppsåtligt och vid grovt oaktsamt handlande. För den som begår gärningar i näringsverksamhet kan enligt paragrafens *andra stycke* ansvar även aktualiseras vid oaktsamhet som inte är grov. Övervägandena när det gäller kravet på den subjektiva täckningen finns i avsnitt 7.13.17.

I *första stycket punkten 1* behandlas införsel till Sverige eller i en skyddad zon inom Sverige av växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Enligt *första stycket punkten 2* ska förflyttning inom Sverige eller en inom skyddad zon inom Sverige av växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för

introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare föranleda straffansvar.

I *första stycket punkten 3* straffbeläggs utförsel från Sverige till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen eller från ett avgränsat område inom Sverige av växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Enligt *första stycket punkten 4* ska hantering i andra fall än som avses i punkterna 1–3 av växter, växtprodukter eller andra föremål på ett sätt som medför eller kan medföra risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare föranleda straffansvar.

Genom denna bestämmelse straffbeläggs exempelvis överträdelser av artikel 40 i växtskyddsförordningen enligt vilken vissa växter, växtprodukter eller andra föremål inte får föras in till unionens territorium om de kommer från tredjeländer eller territorier utanför unionen. Kommissionen ska genom en genomförandeakt anta en förteckning över de växter, växtprodukter och andra föremål som avses och som inte får föras in till unionens territorium, samt de tredjeländer, grupper av tredjeländer eller särskilda områden i tredjeländer för vilka förbudet gäller. Vidare får enligt artikel 53 vissa växter, växtprodukter eller andra föremål inte föras in i vissa skyddade zoner. Enligt artikel 41 och 54 får vissa växter och växtprodukter föras in eller förflyttas endast om särskilda krav är uppfyllda. Genom bestämmelsen kan även straffansvar komma ifråga för den som för in högriskväxter, högriskväxtprodukter eller andra högriskföremål med ursprung i tredjeland i strid med artikel 42.2. Den som för in växter, växtprodukter och andra föremål i strid med villkoren i ett tillstånd om undantag från förbud och krav som gäller gränszoner enligt artikel 46 och 56 kan också göra sig skyldig till brott enligt denna bestämmelse. Detsamma gäller den som i strid med villkoren i ett tillstånd enligt artikel 48 eller 58 för in till eller inom Sverige förflyttar växter, växtprodukter och andra föremål som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling. Enligt artikel 43 får träemballage endast föras in till unionens territorium om det uppfyller vissa krav. Träemballage betraktas som en växtprodukt. Att föra in sådant emballage på ett sätt som medför eller kan medföra risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare kan alltså vara

straffbart enligt denna straffbestämmelse. Den som bryter mot ett förbud mot växtskyddstransitering enligt artikel 47.2 eller artikel 57 på ett sätt som medför eller kan medföra risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare kan också omfattas av denna punkt eller punkten 3 i paragrafen. Uttrycket föra in i landet innebär, liksom i 35 §, såväl föra in i Sverige från tredjeland som från en annan medlemsstat inom unionen. Konkret kan gärningen innebära att någon importerar reglerade varor utan sundhetscertifikat. Då har inte växtskyddsmyndigheten i ursprungslandet kontrollerat att sändningen uppfyller EU:s växtskyddsmässiga importvillkor. Det innebär en risk att det följer med karantänskadegörare med sändningen som kan introduceras, etableras eller spridas inom EU. Det kan också handla om import av förbjudna varor, t.ex. potatisutsäde, avsiktligt eller till följd av okunskap. Detta innebär en ännu större risk för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Under ett pågående utbrott kan det röra sig om försäljning av angripna plantor, försäljning av skörd från angripna odlingar eller användning av samma maskiner på fält inom och utanför det område där utbrottet finns. För straffansvar krävs inte att det har uppstått någon konkret fara för en negativ följd i det enskilda fallet. Det betyder att ansvar enligt denna bestämmelse blir aktuellt även i fall då t.ex. en sändning med växter, växtprodukter eller andra föremål där det följer med karantänskadegörare stoppas vid en tillsyn och det därmed inte finns någon risk i det konkreta fallet för introduktion, etablering eller spridning av skadegöraren men där omständigheterna varit sådana att de typiskt sett har kunnat utgöra en sådan fara.

Straff för underlåtelse att vidta nödvändiga åtgärder

37 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet inte vidtar nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare.

Till böter eller fängelse i högst två år döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Genom paragrafen straffbeläggs underlåtelse att vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Överväganden finns i avsnitt 7.13.10. Paragrafen motsvaras delvis av 10 § i den nuvarande växtskyddslagen. Till skillnad från denna stadgas att böter eller fängelse i högst två år ska följa på överträdelser av bestämmelsen. I den nuvarande växtskyddslagen finns det endast böter i straffskalan. Övervägandena när det gäller straffskalan finns i avsnitt 7.13.5.

Av paragrafens *första stycke* framgår att ansvar kan aktualiseras vid uppsåtligt och vid grovt oaktsamt handlande. För den som begår gärningar i näringsverksamhet kan enligt paragrafens *andra stycke* ansvar även aktualiseras vid oaktsamhet som inte är grov. Övervägandena när det gäller kravet på den subjektiva täckningen finns i avsnitt 7.13.17.

Bestämmelsen är tillämplig vid underlåtelse att vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Det finns ett antal bestämmelser i EU-regelverket om att åtgärder ska vidtas i olika situationer. Enligt artikel 17 i växtskyddsförordningen ska den behöriga myndigheten i vissa situationer omedelbart vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder för att utrota en EU-karantänskadegörare från det berörda området. Enligt artikel 29 ska medlemsstaten i vissa fall omgående vidta utrotningsåtgärder när det gäller så kallade potentiella karantänskadegörare. Kommissionen kan enligt artikel 30 anta åtgärder med avseende på de risker som dessa skadegörare medför. Den som inte följer beslut om åtgärder enligt dessa artiklar kan fällas till ansvar enligt bestämmelsen.

Även exempelvis artiklarna 10, 14, 15, 28 och 49 i växtskyddsförordningen ger kommissionen eller kontrollmyndigheten rätt att anta nödvändiga åtgärder för att förhindra introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare. Om sådana åtgärder utmynnar i beslut eller föreskrifter riktade till enskilda kan överträdelser av sådana beslut eller föreskrifter medföra straffansvar enligt denna bestämmelse. Detsamma gäller underlåtelse att följa det som anges i artikel 59 i växtskyddsförordningen. Enligt denna artikel ska fordon, maskiner och förpackningsmaterial som används för växter, växtprodukter eller andra föremål som avses i ett antal genomförandeakter och som förflyttas till eller inom Europeiska unionens territorium eller genom unionens territorium vara fria från

EU-karantänskadegörare samt från potentiella karantänskadegörare som omfattas av åtgärder mot sådana skadegörare.

Konkreta exempel på att inte vidta utrotningsåtgärder kan vara att låta bli att avverka och destruera träd som är angripna av tallvedsnematod eller asiatisk långhorning. Det kan också handla om att låta bli att destruera rododendronplantor som är angripna av Phytophthora ramorum - en så kallad äggsporsvamp som har visat sig angripa ett stort antal vitt skilda växtslag - eller att låta bli att bekämpa värdväxter på ett fält i svartträda på grund av rotgallnematod. Allt detta leder till uppförökning av skadegöraren som riskerar att leda till vidare spridning. Det skulle även kunna handla om att låta bli att rengöra maskiner och fordon innan de flyttas ut från ett avgränsat område, ifall det finns ett krav på sådan rengöring eller underlåtenhet att isolera angripna växter, t.ex. låta växthusluckor stå öppna så att insekter kan flyga ut. Farebedömningen ska göras på samma sätt som beträffande 36 §.

Straff för införsel, utförsel och förflyttning av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering

38 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet i strid med artikel 37 i förordning (EU) 2016/2031 för in till Sverige, till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen för ut, eller inom Sverige förflyttar reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering.

I paragrafen föreskrivs straffansvar för den som i strid med artikel 37 i växtskyddsförordningen för in till Sverige, till en annan medlemsstat inom Europeiska unionen för ut, eller inom Sverige förflyttar reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering. Straffet är böter. Överväganden finns i avsnitt 7.13.12. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen.

Ansvar kan enligt bestämmelsen aktualiseras vid uppsåtligt och oaktsamt handlande. Samtliga gärningar som regleras i paragrafen gäller sådana som begås i näringsverksamhet. Det krävs därför inte grov oaktsamhet för att straffansvar ska kunna aktualiseras (jämför 35–37 §§). Övervägandena när det gäller kravet på den subjektiva täckningen finns i avsnitt 7.13.17.

EU-bestämmelserna om reglerade EU-icke-karantänskadegörare är nya och har ingen motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Artikel 37 i växtskyddsförordningen innehåller ett förbud mot införsel och förflyttning av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering. Bestämmelsen innehåller regler för yrkesmässiga aktörer när det gäller sådana skadegörarare, vilka kommissionen ska upprätta en förteckning över. I vissa fall ska förbudet gälla endast om den berörda skadegöraren förekommer med en incidens som överstiger ett särskilt tröskelvärde. Eftersom straffbestämmelsen bara rör en artikel i EU-förordningen och då omfattningen av förbudet i vissa fall kommer att vara beroende av tröskelvärden innehåller denna punkt en direkt hänvisning i till artikeln.

Straff för att försvåra spårning och att lämna vilseledande eller felaktiga uppgifter i ansökan om sundhetscertifikat

39 § Till böter döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet

1. orsakar att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras eller kan komma att försvåras, eller

2. lämnar vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhetscertifikat för export.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Paragrafen innehåller bestämmelser om bötesstraff för den som orsakar att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras eller kan komma att försvåras, eller lämnar vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhetscertifikat för export. Överväganden finns i avsnitt 7.13.12. Paragrafen motsvaras delvis av 10 § i den nuvarande växtskyddslagen. Den andra punkten har dock inte någon motsvarighet i den lagen.

Av paragrafen framgår att ansvar kan aktualiseras vid uppsåtligt och vid grovt oaktsamt handlande. För den som begår gärningar i näringsverksamhet kan ansvar även aktualiseras vid oaktsamhet som inte är grov. Övervägandena när det gäller kravet på den subjektiva täckningen finns i avsnitt 7.13.17.

Enligt *första stycket första punkten* döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet orsakar att möjligheten att spåra en karantän-

skadegörare försvåras eller kan komma att försvåras till böter. Om sådana brister innebär att någon av 35–37 §§ blir tillämpliga, t.ex. att bristen har inneburit att en växt, växtprodukt eller annat föremål förts in, förflyttats eller i övrigt hanterats på ett sätt som medför risker för introduktion, etablering eller spridning av karantänskadegörare ska det dömas till ansvar enligt den bestämmelsen. Brister när det gäller åtgärder för att det ska gå att spåra karantänskadegörare innefattar olika förfaranden. Det gäller exempelvis yrkesmässiga aktörer som i strid med artikel 70 i växtskyddsförordningen inte har inrättat ett system eller förfaranden för spårbarhet vid förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål. Även en yrkesmässig aktör som inte enligt artikel 95 ogiltigförklarar och avlägsnar ett växtpass när aktören får vetskap om att vissa krav inte är uppfyllda skulle kunna göra det svårare att spåra en karantänskadegörare. Vissa andra förfaranden som kan orsaka att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras, såsom krav på registrering och dokumentation, underlåtenhet att anbringa växtpass och avsaknad av ISPM 15-märkning på träemballage i importsändningar ska i stället leda till sanktionsavgift enligt 45 §. Undantagsvis kan andra än yrkesmässiga aktörer orsaka att möjligheten att spåra en karantänskadegörare försvåras eller kan komma att försvåras.

Enligt *första stycket andra punkten* döms den som lämnar vilseledande eller felaktiga uppgifter i en ansökan om sundhetscertifikat för export till böter. Denna bestämmelse har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Gärningen kan exempelvis innebära att det i ansökan uppges att det är fråga om en annan växt än den sändningen egentligen innehåller. Ett skäl till detta kan vara att det ställs lägre krav för att få exportera den uppgivna växten till det aktuella tredjelandet. Även privatpersoner kan ansöka om sundhetscertifikat för export enligt artikel 100 i växtskyddsförordningen. Sundhetscertifikatet kallas också i det fallet för sundhetscertifikat för export. Att växter, växtprodukter eller andra föremål måste åtföljas av ett sundhetscertifikat vid import eller annan införsel till tredjeland regleras av det landets växtskyddslagstiftning.

Straff för överträdelser av anmälningsskyldighet

40 § Till böter döms den som i näringsverksamhet med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot artiklarna 14 eller 33 i förordning (EU) 2016/2031 genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en karantänskadegörare.

Till böter döms även den som, om gärningen inte begås i näringsverksamhet, med uppsåt bryter mot artiklarna 15 eller 33 i förordning (EU) 2016/2031 genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon.

I paragrafen föreskrivs straffansvar för den som i näringsverksamhet bryter mot artiklarna 14 eller 33 i växtskyddsförordningen genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en karantänskadegörare. Vidare förskrivs straffansvar för den som, om gärningen inte begås i näringsverksamhet, bryter mot artiklarna 15 eller 33 i växtskyddsförordningen genom att inte anmäla förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon. Straffet är för båda gärningarna böter. Överväganden finns i avsnitt 7.13.12. Paragrafen motsvaras delvis av 10 § andra stycket i den nuvarande växtskyddslagen. I den nuvarande lagen krävs det dock alltid uppsåt för att kunna dömas för denna gärning.

Enligt det *första stycket* döms den som, om gärningen inte begås i näringsverksamhet, uppsåtligen underlåter att anmäla uppgifter om förekomst eller misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller karantänskadegörare för skyddad zon till böter. När det gäller gärningar som inte begås i näringsverksamhet krävs det alltså, precis som i den nuvarande växtskyddslagen, uppsåt för att fällas till ansvar. Enligt växtskyddsförordningen omfattar anmälningsskyldigheten när det gäller andra personer än yrkesmässiga aktörer endast EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon (artiklarna 15 och artikel 33). EU-karantänskadegörare och karantänskadegörare för skyddad zon definieras i 3 § som växtskadegörare som har förtecknats som EU-karantänskadegörare respektive karantänskadegörare för skyddad zon i genomförandeakter som antas med stöd av växtskyddsförordningen.

Enligt det *andra stycket* döms även den som i näringsverksamhet uppsåtligen eller av oaktsamhet underlåter att anmäla uppgifter om förekomst eller misstanke om förekomst av en karantänskadegörare till böter. I den nya växtskyddsförordningen skiljer sig kraven när det gäller anmälningsskyldigheten mellan yrkesmässiga aktörer och andra personer än de yrkesmässiga aktörerna. För yrkesmässiga aktörer omfattar anmälningsskyldigheten alla karantänskadegörare. Detta inkluderar EU-karantänskadegörare, potentiella sådana och karantänskadegörare för skyddad zon (artiklarna 14 och 33). Uttrycket karantänskadegörare har i paragrafen samma betydelse som i växtskyddsförordningen. Liksom i 35–37 §§ straffbeläggs genom bestämmelsen såväl uppsåtliga som oaktsamma gärningar om de begås i näringsverksamhet.

För överväganden när det gäller krav på uppsåt eller oaktsamhet, se avsnitt 7.13.17.

Straff för överträdelser av föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen

41 § Till böter döms den som, om gärningen inte ska leda till ansvar enligt 35, 36 eller 37 §, med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 4, 6 eller 7 §.

Till böter döms även den som i näringsverksamhet av oaktsamhet begår de gärningar som anges i första stycket.

Paragrafen föreskriver att överträdelser av en föreskrift eller ett beslut som har meddelats med stöd av 4, 6 eller 7 § ska kunna föranleda bötesstraff om gärningen inte ska leda till ansvar enligt 35, 36 eller 37 §. Överväganden finns i avsnitt 7.13.14. Paragrafen motsvaras delvis av 10 § i den nuvarande växtskyddslagen.

Enligt det *första stycket* ska den som av uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot en föreskrift eller ett beslut som regeringen eller en myndighet, efter regeringens bemyndigande, har meddelat med stöd av vissa bemyndiganden i lagen dömas till böter. Bestämmelsen gäller inte för gärningar som är straffbelagda enligt 35, 36 eller 37 §. För den som begår gärningar i näringsverksamhet kan enligt paragrafens *andra stycke* ansvar även aktualiseras vid

oaktsamhet som inte är grov. Övervägandena när det gäller kravet på den subjektiva täckningen finns i avsnitt 7.13.17.

Ringa gärningar

42 § Om en gärning som avses i 35–41§§ är att anse som ringa ska det inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som straffbestämmelsen är avsedd att skydda.

Paragrafen innehåller bestämmelser om gärningar som är att anse som ringa. Övervägandena finns i avsnitt 7.13.20.

I paragrafen, som inte har någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, anges att det inte döms till ansvar om en gärning som avses i 35–41§§ är att anse som ringa. I paragrafen anges vidare att en gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som straffbestämmelsen är avsedd att skydda.

Straffbestämmelsernas förhållande till vite och sanktionsavgifter

43 § Det får inte dömas till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Det ska inte dömas till ansvar enligt 39 § första stycket 1 och 41 § om gärningen kan leda till en sanktionsavgift enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 45 §.

Paragrafen reglerar förhållandet mellan vite och straff samt sanktionsavgift och straff. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen.

Det som enligt bestämmelsens *första stycke* ska avgöra när ett hinder mot att döma till straffansvar för samma gärning uppkommer är den tidpunkt då det inleds en domstolsprocess om utdömande av vite. Övervägandena finns i avsnitt 7.13.18.

I *andra stycket* regleras förhållandet mellan straff och sanktionsavgifter på så sätt att det stadgas att det inte ska dömas till ansvar enligt 39 § första stycket 1 och 41 § om gärningen kan leda till en sanktionsavgift enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 45 §. Bestämmelsen har utformats med 11 § andra stycket lagen

(1994:1709) om EU:s förordningar om den gemensamma fiskeripolitiken och 40 b § fiskelagen (1993:787) som förlaga. Överväganden om dubbelbestraffning och vad som är att betrakta som samma gärning finns i avsnitt 7.14.3.

Straffbestämmelsernas förhållande till brottsbalken

44 § Om en gärning är belagd med straff i brottsbalken ska det inte dömas till ansvar enligt 35–41 §§.

Paragrafen reglerar förhållandet mellan brottsbalken och straffbestämmelserna i växtskyddslagen. Paragrafen saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 7.13.19.

I bestämmelsen anges att det inte ska dömas till ansvar enligt växtskyddslagen om gärningen är belagd med straff i brottsbalken. Det gäller framför allt förgöring i 13 kap. 8 § brottsbalken som straffbelägger den som framkallar allmän fara för djur eller växter genom att bl.a. sprida elakartad sjukdom, skadedjur eller ogräs. Den som av oaktsamhet begår en sådan gärning döms för vårdslöshet med gift eller smittämne enligt 13 kap. 9 §. Det kan konstateras att brottsbalkens bestämmelse om förgöring endast omfattar att någon framkallar allmän fara för djur eller växter. För att det ska vara fråga om förgöring krävs det vidare att gärningsmannen begagnar visst skademedel på visst sätt, i det här fallet sprider skadedjur eller ogräs.

Utfärdande av växtpass eller ISPM-märkning utan att vara bemyndigad till detta kan omfattas av straffstadgandet urkundsförfalskning i 14 kap. 1 § brottsbalken. Brottet osant intygande i 15 kap. 11 § brottsbalken kan också aktualiseras om osann uppgift lämnas i ett intyg eller annan urkund.

Sanktionsavgifter

45 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska betalas av den som

1. driver en verksamhet utan att uppfylla krav på registrering,
2. inte har den dokumentation som krävs,

3. inte anbringar ett växtpass på växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av krav på växtpass innan de förflyttas inom Europeiska unionens territorium eller till eller inom en skyddad zon,

4. för in växter, växtprodukter eller andra föremål utan att uppfylla krav på anmälan vid införsel, eller

5. inte uppfyller krav på märkning av träemballage i importsändningar enligt den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om reglering av träemballage inom den internationella handeln (ISPM 15).

Avgiftens storlek ska framgå av regeringens föreskrifter. Avgiften ska uppgå till minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor. När regeringen meddelar föreskrifter om avgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och till betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser.

Sanktionsavgiften ska tillfalla staten.

Genom paragrafen, som saknar motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, införs ett system med administrativa sanktioner i form av sanktionsavgift. Den närmare regleringen om överträdelser av vilka bestämmelser som ska kunna leda till sanktionsavgift kommer att finnas på förordningsnivå. Överväganden om vilka överträdelser av bestämmelser som bör omfattas av regleringen finns i avsnitten 7.13.4, 7.14.1 och 7.14.2.

Paragrafens *första stycke första punkten* innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om sanktionsavgift för överträdelser av den som driver en verksamhet utan att uppfylla krav på registrering.

Med stöd av *första stycket andra punkten* kan regeringen meddela föreskrifter om att sanktionsavgift ska betalas av den som inte har den dokumentation som krävs.

Första stycket tredje punkten innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska betalas av den som inte anbringar ett växtpass på växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av krav på växtpass innan de förflyttas inom Europeiska unionens territorium eller till eller inom en skyddad zon. Växtpass krävs för förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium enligt artikel 79 i växtskyddsförordningen. Kravet gäller också när vissa växter, växtprodukter och andra föremål förs in till eller förflyttas

inom en skyddad zon enligt artikel 80. Vilka växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av kravet på växtpass anges i genomförandeakter som meddelas med stöd av artiklarna 79 och 80. Växtpass ska enligt artikel 88 anbringas av de berörda yrkesmässiga aktörerna på handelsenheten av de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen innan de förflyttas inom unionens territorium eller till eller inom en skyddad zon. En handelsenhet är enligt artikel 2.8 den minsta kommersiella enhet, eller annan användbar enhet som är tillämplig på det berörda handelsledet och som kan utgöra en del av ett parti eller ett helt parti. En handelsenhet kan t.ex. vara en bulklast med spannmål, en enstaka krukväxt eller en låda med krukväxter. Det finns krav på att handelsenheten ska vara enhetlig (artiklarna 2.7 och 2.8). En låda med krukväxter ska t.ex. vara av samma art och vara enhetliga när det gäller typ, storlek och ursprung. Om växter, växtprodukter eller andra föremål förflyttas i en förpackning, bunt eller behållare ska växtpasset i stället anbringas på denna förpackning, bunt eller behållare (artikel 88).

Med stöd av *första stycket fjärde punkten* kan sanktionsavgift införas för underlåtelse att anmäla införsel av växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av krav på sådan anmälan.

Första stycket femte punkten innehåller ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om att en sanktionsavgift ska betalas av den som inte uppfyller krav på märkning av träemballage i importsändningar enligt den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om reglering av träemballage inom den internationella handeln (ISPM 15).

I *andra stycket* anges att avgiftens storlek ska framgå av regeringens föreskrifter och uppgå till minst 1 000 kronor och högst 100 000 kronor. Överväganden om avgiftens storlek finns i avsnitt 7.14.5, om differentiering av avgiftens storlek i avsnitt 7.14.6 och om förhöjd avgift i vissa fall i avsnitt 7.14.7.

I *tredje stycket* anges att sanktionsavgiften ska tillfalla staten. Överväganden finns i avsnitt 7.14.5.

46 § En sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte är uppsåtlig eller oaktsam.

En sanktionsavgift ska dock inte tas ut om det är oskäligt. Vid prövningen av denna fråga ska det särskilt beaktas

1. om överträdelsen berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand göra det som han eller hon varit skyldig att göra och inte heller förmått att uppdra åt någon annan att göra det,

2. om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat förutse eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka, eller

3. vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika överträdelsen.

Genom paragrafen regleras att avgiftsskyldigheten ska grundas på strikt ansvar. Paragrafen innehåller också bestämmelser om i vilka fall en sanktionsavgift inte ska ut. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen.

I *första stycket* anges att sanktionsavgift ska tas ut även om överträdelsen inte har skett uppsåtligen eller av oaktsamhet, dvs. strikt ansvar ska gälla. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.4.

Av *andra stycket* framgår att sanktionsavgift inte ska tas ut om det är oskäligt. Överväganden finns i avsnitt 7.14.8. Både objektiva och subjektiva omständigheter ska beaktas vid denna prövning. Bestämmelsen innehåller en uppräkning av omständigheter som särskilt ska beaktas vid prövningen av om det skulle vara oskäligt att ta ut avgiften. Det anges att det särskilt ska beaktas om överträdelsen har berott på sjukdom som medfört att den avgiftsskyldige inte förmått att på egen hand göra det som han eller hon varit skyldig att göra och inte heller förmått att uppdra åt någon annan att göra det. Det ska vidare särskilt beaktas om överträdelsen annars berott på en omständighet som den avgiftsskyldige varken kunnat eller borde ha förutsett och inte heller kunnat påverka. Slutligen ska särskilt beaktas vad den avgiftsskyldige gjort för att undvika att en överträdelse skulle inträffa. Bristande betalningsförmåga, att en verksamhet är nystartad, okunskap om gällande regler, glömska, tidsbrist eller dåliga rutiner bör inte medföra befrielse från avgift.

Någon möjlighet att sätta ned sanktionsavgiften delvis finns inte.

47 § Kontrollmyndigheten prövar frågor om sanktionsavgifter.

Innan kontrollmyndigheten beslutar om avgift ska den som anspråket riktas mot ges tillfälle att yttra sig. Om så inte har skett inom två år från det att överträdelsen skedde får någon sanktionsavgift inte beslutas.

Paragrafen föreskriver att kontrollmyndigheten prövar frågor om sanktionsavgifter. Den innehåller också bestämmelser om rätt att yttra sig för den som anspråket riktas mot och om preskription. Paragrafen har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen. I *första stycket* ges kontrollmyndigheten befogenhet att besluta om sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.9.

I *andra stycket* anges att innan sanktionsavgift beslutas ska den som anspråket riktas mot ha getts tillfälle att yttra sig. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.10. Möjligheten att göra undantag från kommunikationsskyldigheten enligt 25 § förvaltningslagen gäller därmed inte vid beslut om sanktionsavgift. I övrigt gäller dock förvaltningslagens bestämmelse om kommunikation, såsom vilket material som ska kommuniceras och hur kommunikationen ska genomföras. Genom bestämmelsen får den avgiftsskyldige möjlighet att påtala eventuella felaktigheter och omständigheter i utredningsmaterialet som kan utgöra skäl för befrielse från avgift innan beslut fattas. Om rättelse vidtas i detta skede innebär det dock inte att möjligheten att påföra sanktionsavgift bortfaller. Så snart förutsättningarna har uppkommit kan sanktionsavgift påföras även om omständigheterna ändras innan beslut meddelas.

Vidare anges i detta stycke att om den enskilde inte har getts tillfälle att yttra sig inom två år från det att överträdelsen skedde ska sanktionsavgift inte få beslutas. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.14. När det gäller överträdelser som är perdurerande, dvs. pågående, börjar preskriptionstiden löpa först när överträdelsen har upphört.

Förhållandet mellan sanktionsavgift och vite

48 § Det ska inte beslutas om sanktionsavgift för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande om vite om överträdelsen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Paragrafen reglerar sanktionsavgiftens förhållande till vite. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.3. I paragrafen, som har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, föreskrivs att det inte får beslutas om en sanktionsavgift för en överträdelse som omfattas av ett föreläggande om vite om överträdelsen ligger till

grund för en domstolsprocess om utdömande av vitet. Genom bestämmelsen förhindras att dubbla sanktioner, dvs. vite och sanktionsavgift, förekommer för en och samma gärning.

Verkställighet av beslut om sanktionsavgift

49 § Ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken när det har fått laga kraft.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om verkställighet enligt utsökningsbalken. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.13. Av bestämmelsen, som har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, framgår att ett beslut om sanktionsavgift får verkställas enligt utsökningsbalken. Detta innebär att beslutet, eller en påföljande dom för det fall beslutet överklagas, gäller som en exekutionstitel så snart det fått laga kraft.

Bortfallande av sanktionsavgift

50 § En beslutad sanktionsavgift faller bort om beslutet inte har verkställts inom fem år från det att beslutet har fått laga kraft.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om preskriptionstid för överträdelser som ska leda till sanktionsavgift. Övervägandena finns i avsnitt 7.14.14. Paragrafen, som har inte någon motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, anger att en beslutad sanktionsavgift faller bort om beslutet inte har verkställts inom fem år från det att beslutet har fått laga kraft.

Överklagande

51 § Beslut enligt denna lag, enligt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

När det gäller vem som får överklaga beslut av organ, fysiska personer eller officiella växtskyddsinspektörer gäller 42 § förvaltningslagen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande. Överväganden finns i avsnitt 7.15.

Paragrafens första stycke motsvarar i huvudsak 11 § första stycket i den nuvarande växtskyddslagen, med den skillnaden att det anges att även de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får överklagas. Om en officiell växtskyddsinspektör är anställd av en kontrollmyndighet anses inspektörens beslut ha fattats av myndigheten.

Andra stycket motsvaras av 11 a § sista strecksatsen i den nuvarande växtskyddslagen.

Tredje stycket motsvaras av 11 § tredje stycket nuvarande växtskyddslagen.

52 § Bestämmelserna i lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter ska gälla även för överklagande av beslut som har meddelats av en fysisk person eller en officiell växtskyddsinspektör.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad som gäller vid överklagande av beslut som har meddelats av en fysisk person som har delegerats uppgifter enligt den nya kontrollförordningen. Det samma gäller överklagande av beslut som har meddelats av en officiell växtskyddsinspektör som har utsetts av en behörig myndighet. Överväganden finns i avsnitt 7.15.

I bestämmelsen, som inte har en motsvarighet i den nuvarande växtskyddslagen, anges att bestämmelserna i lagen (1986:1142) om överklagande av beslut av enskilda organ med offentliga förvaltningsuppgifter ska gälla även för överklagande av beslut som har meddelats av en fysisk person som har delegerats vissa uppgifter i offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet eller av en officiell växtskyddsinspektör som har utsetts av en behörig myndighet. I den lagen finns bestämmelser bl.a. om hur och inom vilken tid ett beslut ska överklagas. Om en officiell växtskyddsinspektör är anställd av en kontrollmyndighet gäller i stället i bestämmelserna om överklagande i förvaltningslagen.

53 § Den myndighet som har delegerat uppgiften att utöva offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till ett organ eller en fysisk person eller har utsett en officiell växtskyddsinspektör ska föra det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol, om det

överklagade beslutet har meddelats av ett sådant organ, en sådan fysisk person eller en sådan officiell växtskyddsinspektör.

I paragrafen anges vilken myndighet som ska föra det allmännas talan hos allmän förvaltningsdomstol om det överklagade beslutet har meddelats av ett organ eller en fysisk person som har delegerats uppgifter enligt den nya kontrollförordningen eller av en officiell växtskyddsinspektör som har utsetts av en behörig myndighet enligt EU-förordningen. Övervägande finns i avsnitt 7.15.

Paragrafen motsvarar i sak 11 § andra stycket i den nuvarande växtskyddslagen. Bestämmelsen är inte tillämplig om överklagandet gäller ett beslut som har meddelats av en officiell växtskyddsinspektör som är anställd av en kontrollmyndighet.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2021.
2. Genom lagen upphävs växtskyddslagen (1972:318).
3. Förelägganden, förbud och andra beslut som har meddelats enligt den upphävda lagen gäller fortfarande.
4. Den upphävda lagen gäller fortfarande för överträdelser som enligt denna lag kan leda till sanktionsavgift om överträdelsen har skett före ikraftträdandet.
5. Den upphävda lagen gäller fortfarande för ersättningsanspråk som har uppkommit före ikraftträdandet.

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 april 2021 då nuvarande växtskyddslag upphör att gälla. Övervägande finns i avsnitt 7.16.

I *andra och tredje punkterna* regleras upphävandet av den nuvarande lagen och den fortsatta giltigheten av beslut som har meddelats enligt den nuvarande lagen. Övergångsbestämmelserna har kommenterats i avsnitt 7.16.

Av *fjärde punkten* framgår att övergångsbestämmelsen innebär att de nya reglerna inte gäller för överträdelser som kan leda till sanktionsavgift om överträdelsen har skett före ikraftträdandet. Övervägandena finns i avsnitt 7.16.

Av *femte punkten* framgår att de nya ersättningsbestämmelserna inte ska tillämpas retroaktivt. Övervägande finns i avsnitt 7.16.

10.2 Förslag till lag om ändring i skogsvårdslagen (1979:429)

4 a § *Bestämmelser om växtskadegörare finns i växtskyddslagen (2021:xx) och i de EU-bestämmelser som den lagen kompletterar.*

Paragrafen, som är ny, innehåller en upplysning om att det finns bestämmelser i växtskyddslagen om växtskadegörare. Överväganden finns i avsnitt 8.1.

38 a § Till böter döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. bryter mot en föreskrift som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 7 § första stycket eller 11 §,
2. bryter mot en föreskrift som en myndighet har meddelat med stöd av regeringens bemyndigande enligt 10 § andra stycket *eller* 20 §,
3. inte fullgör underrättelseskyldighet enligt föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av 14 §,
4. inte rättar sig efter ett föreläggande eller bryter mot ett förbud som har meddelats för att en föreskrift enligt 30 § ska följas.

I ringa fall döms inte till ansvar.

I paragrafen föreskrivs straffsanktioner för överträdelser av bl.a. vissa myndighetsföreskrifter. Ändringen innebär att föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 § tas bort i *första stycket andra punkten*. Bemyndigande att meddela föreskrifter om insektshärjning finns i 7 § växtskyddslagen. Överträdelser av föreskrifterna är straffsanktionerade enligt 41 § växtskyddslagen. Överväganden finns i avsnitt 8.1.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2021.
2. Förelägganden och förbud som har meddelats enligt 35 § före den 1 april 2021 för att föreskrifter som har meddelats med stöd av den upphävda 29 § ska följas gäller fortfarande.

I *första punkten* anges att lagen träder i kraft den 1 april 2021. Överväganden finns i avsnitt 8.1.

Av *andra punkten* framgår att förelägganden och förbud om insektshärjningar som har meddelats före ikraftträdandet ska fortsätta att gälla. Överväganden finns i avsnitt 8.1.

L 317/4 SV Europeiska unionens officiella tidning 23.11.2016

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2016/2031

av den 26 oktober 2016

om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 43.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

efter att ha hört Regionkommittén,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([2]), och

av följande skäl:

(1) Genom rådets direktiv 2000/29/EG ([3]) inrättas en växtskyddsordning.

(2) Den 21 november 2008 uppmanade rådet kommissionen att gå vidare med en utvärdering av den växtskyddsordningen.

(3) Mot bakgrund av resultaten av denna utvärdering och de erfarenheter som vunnits från tillämpningen av direktiv 2000/29/EG bör det direktivet ersättas. För att säkerställa en enhetlig tillämpning av de nya reglerna, bör den akt som ersätter direktivet anta formen av en förordning.

(4) Växtskydd är mycket viktigt för växtproduktion, skogar, naturområden och planterade områden, naturliga ekosystem, ekosystemtjänster och biologisk mångfald inom unionen. Växtskyddet hotas av arter som är skadliga för växter och växtprodukter, som nu i högre grad riskerar att föras in till unionens territorium på grund av den globaliserade handeln och klimatförändringarna. För att motverka detta hot är det nödvändigt att anta bestämmelser för att fastställa vilka växtskyddsrisker som sådana skadegörare innebär och reducera dessa risker till en acceptabel nivå.

(5) Behovet av sådana bestämmelser har länge varit uppenbart. De har varit föremål för internationella avtal och internationella konventioner, däribland den internationella växtskyddskonventionen (IPPC) av den 6 december 1951 som ingicks inom Förenta nationernas livsmedels- och jordbruksorganisation (FAO) och dess nya reviderade text, som godkändes av FAO-konferensen vid dess 29:e session i november 1997. Unionen och alla dess medlemsstater är konventionsparter i IPPC.

(6) Det har blivit uppenbart att det för att fastställa denna förordnings tillämpningsområde är viktigt att beakta biogeografiska faktorer, för att undvika att skadegörare som inte förekommer på Europeiska unionens territorium förs in i och sprids inom det territoriet. Följaktligen bör Ceuta, Melilla och de av medlemsstaternas yttersta randområden som avses i artikel 355.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget), med undantag för Madeira och Azorerna, undantas från denna förordnings territoriella tillämpningsområde. Hänvisningar till tredjeländer bör anses som hänvisningar också till dessa undantagna territorier.

([1]) EUT C 170, 5.6.2014, s. 104.
([2]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 18 juli 2016 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 26 oktober 2016 (ännu ej offentliggjord i EUT).
([3]) Rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EGT L 169, 10.7.2000, s. 1).

(7) I direktiv 2000/29/EG fastställs bestämmelser om de officiella kontroller som ska genomföras av de behöriga myndigheterna avseende skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen. Medlemsstaterna är enligt det direktivet skyldiga att vidta tillräckliga och effektiva kontrollåtgärder. Sådana lämpliga och effektiva offentliga kontrollåtgärder bör också bibehållas i framtiden. Denna förordning är en del av paketet *Smartare regler för säkrare livsmedel* och bör endast innehålla ett begränsat antal bestämmelser om offentlig kontroll, eftersom sådana bestämmelser bör fastställas inom ramen för den övergripande lagstiftningen om offentlig kontroll.

(8) Det bör fastställas kriterier för att identifiera skadegörare för vilka det är nödvändigt att anta åtgärder för att förhindra införsel i och spridning inom hela unionens territorium. Sådana skadegörare kallas *EU-karantänskadegörare*. Kriterier bör också fastställas för att identifiera skadegörare för vilka det är nödvändigt att vidta kontrollåtgärder endast i fråga om en eller flera delar av territoriet. Sådana skadegörare kallas *karantänskadegörare för skyddad zon*. Om dessa skadegörare är växter bör genomförandet av denna förordning vara inriktat särskilt på växter som är parasitära på andra växter och som är mest skadliga för växtskyddet.

(9) För att göra det möjligt att koncentrera insatserna för kontroll av EU-karantänskadegörare på de skadegörare vars potentiella ekonomiska, miljömässiga eller sociala påverkan är mest allvarlig för unionens territorium, bör en begränsad förteckning upprättas över sådana skadegörare (nedan kallade *prioriterade skadegörare*).

(10) För att säkerställa att effektiva och snabba åtgärder vidtas när EU-karantänskadegörare konstateras förekomma eller misstänks förekomma bör anmälningsskyldighet gälla medlemsstaterna, yrkesmässiga aktörer och allmänheten.

(11) Om anmälningsskyldigheten innebär att personuppgifter om fysiska eller juridiska personer måste lämnas ut till behöriga myndigheter, kan detta utgöra en begränsning av artikel 8 (skydd av personuppgifter) i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad *stadgan*). En sådan begränsning vore emellertid både nödvändig och proportionell för att tillgodose det allmänintresse som ligger bakom denna förordning.

(12) En yrkesmässig aktör eller annan person som misstänker eller får vetskap om förekomsten av en EU-karantänskadegörare i växter, växtprodukter eller andra föremål som är eller har varit under aktörens kontroll bör vara skyldig att anmäla den misstanken eller vetskapen till den behöriga myndigheten, vidta alla lämpliga åtgärder för att eliminera skadegöraren och dra tillbaka eller återkalla de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen samt informera den behöriga myndigheten, andra personer i handelskedjan och allmänheten.

(13) Medlemsstaterna bör vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder för att utrota EU-karantänskadegörare, när sådana upptäcks på deras territorium. Det är lämpligt att fastställa åtgärder som kan vidtas av medlemsstaterna i ett sådant fall. Det är även lämpligt att fastställa de principer som medlemsstaterna bör följa när de beslutar om vilka åtgärder som bör vidtas. Dessa åtgärder bör innefatta fastställande av avgränsade områden, bestående av en angripen zon samt en buffertzon och, i förekommande fall, fastställande av åtgärder som bör vidtas av en yrkesmässig aktör eller annan person för att eliminera karantänskadegöraren eller förhindra spridning av denna skadegörare.

(14) I vissa fall bör medlemsstaterna införa åtgärder för att utrota karantänskadegörare på växter på privat mark och i privata byggnader, eftersom utrotning av skadegörare endast kan lyckas om samtliga källor till angrepp avlägsnas. För detta ändamål bör medlemsstaternas behöriga myndigheter ha lagligt tillträde till denna mark och dessa byggnader. Detta kan innebära en begränsning av artikel 7 (respekt för privatlivet och familjelivet) och artikel 17 (rätt till egendom) i stadgan. Denna begränsning bör vara nödvändig och proportionell för att tillgodose det allmänintresse som ligger bakom denna förordning.

(15) Förebyggande åtgärder och tidig upptäckt av förekomst av skadegörare är mycket viktigt för snabb och effektiv utrotning. Medlemsstaterna bör därför genomföra inventeringar avseende förekomsten av EU-karantänskadegörare i områden där förekomst av sådana skadegörare tidigare inte konstaterats. Med tanke på antalet EU-karantänskadegörare och den tid och de resurser som krävs för att genomföra dessa inventeringar bör medlemsstaterna utarbeta fleråriga inventeringsprogram.

(16) Kommissionen bör ges befogenhet att anta åtgärder i fall av misstänkt eller bekräftad förekomst av specifika EU-karantänskadegörare, särskilt i fråga om deras utrotning och inneslutning, och inrättandet av avgränsade områden, inventeringar, beredskapsplaner, simuleringsövningar och handlingsplaner.

(17) Om en EU-karantänskadegörare har etablerat sig i ett avgränsat område och inte kan utrotas, bör kommissionen anta unionsåtgärder för inneslutning av denna skadegörare i det området.

(18) För att säkerställa snabba och effektiva åtgärder mot skadegörare som inte är EU-karantänskadegörare, men som enligt medlemsstaterna kan uppfylla villkoren för att tas upp i förteckningen över EU-karantänskadegörare, bör bestämmelser införas om åtgärder som ska vidtas av medlemsstaterna om de får vetskap om förekomsten av en sådan skadegörare. Kommissionen bör omfattas av liknande bestämmelser.

(19) På vissa villkor bör medlemsstaterna ha möjlighet att vidta strängare åtgärder än vad som krävs enligt unionslagstiftningen.

(20) Särskilda bestämmelser bör tillämpas på prioriterade skadegörare särskilt när det gäller information till allmänheten, inventeringar, beredskapsplaner, simuleringsövningar, handlingsplaner för utrotning och medfinansiering av unionens åtgärder.

(21) Karantänskadegörare som förekommer inom unionens territorium, men som inte finns i vissa delar av territoriet som utsetts till *skyddade zoner*, och vilkas förekomst skulle få oacceptabla ekonomiska, sociala eller miljömässiga konsekvenser endast inom dessa skyddade zoner, bör identifieras och förtecknas som *karantänskadegörare för skyddad zon*. Såväl införsel till som förflyttning och frisläppande av karantänskadegörare för skyddad zon i respektive skyddad zon bör förbjudas.

(22) Det bör fastställas bestämmelser om erkännande, ändring eller återkallande av status som skyddade zoner, inventeringsskyldigheterna med avseende på de skyddade zonerna, åtgärder som bör vidtas i fall där karantänskadegörare för skyddad zon upptäcks i de respektive skyddade zonerna samt om inrättande av tillfälliga skyddade zoner. Strikta bestämmelser bör tillämpas för ändring av skyddade zoners omfattning och återkallande av zoners erkännande vid konstaterad förekomst av karantänskadegörare för skyddad zon inom den respektive skyddade zonen.

(23) En växtskadegörare som inte är en EU-karantänskadegörare bör benämnas *reglerad EU-icke-karantänskadegörare*, om den växtskadegöraren främst sprids via särskilda växter för plantering, deras förekomst på växter för plantering har oacceptabla ekonomiska konsekvenser för den avsedda användningen av dessa växter och de är förtecknade som reglerade EU-icke-karantänskadegörare. För att begränsa förekomsten av sådana växtskadegörare bör deras införsel till eller förflyttning inom unionens territorium på de berörda växterna för plantering förbjudas om dessa skadegörare förekommer med en incidens som överstiger ett visst tröskelvärde.

(24) Vissa växter, växtprodukter och andra föremål utgör en oacceptabel risk på grund av sannolikheten att de hyser EU-karantänskadegörare. För vissa av dem finns det acceptabla riskreducerande åtgärder, men inte för andra. Beroende på tillgången till acceptabla riskreducerande åtgärder bör deras införsel till eller förflyttning inom unionens territorium antingen förbjudas eller omfattas av särskilda krav. Dessa växter, växtprodukter och andra föremål bör förtecknas.

(25) Utöver de åtgärder som vidtas för att hantera den oacceptabla risk som dessa växter, växtprodukter och andra föremål utgör bör man i denna förordning, på grundval av en preliminär bedömning av denna höga risk, fastställa riskbaserade åtgärder och förebyggande åtgärder för att skydda unionens territorium mot skadegörare som kan föras in genom en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som har sitt ursprung i ett tredjeland. Vid denna preliminära bedömning bör man i förekommande fall ta hänsyn till specifika kriterier avseende de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen. För detta ändamål bör man ta hänsyn till vetenskapliga yttranden eller studier från IPPC, Växtskyddsorganisationen för Europa och Medelhavsområdet (EPPO), Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa) eller medlemsstaternas myndigheter. På grundval av den preliminära bedömningen bör en förteckning över dessa växter, växtprodukter eller andra föremål med hög risk upprättas och deras införsel till unionens territorium förbjudas, i avvaktan på en riskvärdering utförd i enlighet med IPPC:s standarder. Dessa växter, växtprodukter eller andra föremål bör inte inbegripa de vilkas införsel till unionens territorium är förbjuden eller omfattas av särskilda och likvärdiga krav, på grundval av en riskanalys av skadegörare, eller som omfattas av de tillfälliga förbud som fastställs i denna förordning.

(26) Det bör fastställas undantag från förbuden eller de särskilda kraven i fråga om införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium. Kommissionen bör ges befogenhet att godkänna vissa åtgärder i tredjeländer som likvärdiga med kraven i fråga om förflyttning inom unionens territorium av berörda växter, växtprodukter och andra föremål.

(27) Dessa förbud eller krav bör varken gälla mindre kvantiteter av vissa växter, växtprodukter och andra föremål, förutom växter för plantering, för icke-kommersiella och icke-yrkesmässiga syften, eller i vissa fall införsel till och förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål i gränszoner.

(28) Undantag bör kunna göras från förbudet mot införsel till och förflyttning inom unionens territorium av skadegörare, växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av dessa förbud och som är avsedda för vissa ändamål, såsom officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling. Lämpliga skyddsåtgärder bör fastställas, och berörda parter bör få tillgång till information.

(29) Växter som förflyttas till unionen från tredjeländer och som förflyttas med hjälp av posttjänster är i många fall inte förenliga med unionens växtskyddskrav. För att öka medvetenheten bör det fastställas särskilda bestämmelser om den information som ska lämnas till resenärer och användare av posttjänster.

(30) En möjlighet att medge undantag från unionens bestämmelser om införsel till och förflyttning inom unionen, på vissa särskilda villkor, bör införas för växter, växtprodukter och andra föremål i växtskyddstransitering.

(31) Internationell handel med växter, växtprodukter och andra föremål för vilka växtskyddserfarenheten är begränsad, kan eventuellt innebära en oacceptabel risk för etablering av karantänskadegörare som ännu inte förtecknats som EU-karantänskadegörare och för vilka det inte antagits åtgärder enligt denna förordning. För att säkerställa snabba och effektiva åtgärder mot de nyligen identifierade eller misstänkta skadegörarrisker som är förknippade med växter, växtprodukter och andra föremål som inte är föremål för permanenta krav eller förbud, men som skulle kunna komma i fråga för sådana permanenta åtgärder, bör kommissionen ha möjlighet att vidta tillfälliga åtgärder i enlighet med försiktighetsprincipen och identifiera dessa växter, växtprodukter och andra föremål med hänsyn tagen till objektiva och vedertagna uppgifter.

(32) Det är nödvändigt att införa förbud och särskilda krav, liknande dem som gäller unionens territorium, med avseende på införsel till och förflyttning inom skyddade zoner av växter, växtprodukter och andra föremål som medför en oacceptabelt hög risk genom att de sannolikt kan hysa respektive karantänskadegörare för skyddad zon.

(33) Det bör antas allmänna krav för fordon, maskiner och förpackningsmaterial som används för växter, växtprodukter och andra föremål för att säkerställa att de är fria från karantänskadegörare.

(34) Medlemsstaterna bör utse inneslutningsanläggningar och karantänstationer. Det bör införas krav för utseende, godkännande, drift och tillsyn av inneslutningsanläggningar och karantänstationer samt för frisläppande av växter, växtprodukter eller andra föremål från dessa anläggningar eller stationer. Om dessa krav inbegriper förteckningar över personal och besökare vid anläggningarna och stationerna kan detta innebära en begränsning av artikel 8 (skydd av personuppgifter) i stadgan. En sådan begränsning vore emellertid både nödvändig och proportionell för att tillgodose det allmänintresse som ligger bakom denna förordning.

(35) Kommissionen bör föra en offentlig och uppdaterad förteckning över samtliga mottagna anmälningar avseende nya skadegörare i tredjeländer som kan utgöra en risk för växtskyddet inom unionens territorium.

(36) För att säkerställa ett effektivt genomförande av denna förordning, bör vissa yrkesmässiga aktörer som åläggs skyldigheter genom denna förordning tas upp i register som upprättats av medlemsstaterna. Krav för registreringen samt undantag från dessa krav bör fastställas.

(37) För att göra det lättare att upptäcka källan till ett angrepp av karantänskadegörare är det lämpligt att kräva av yrkesmässiga aktörer att de sparar dokumentation om växter, växtprodukter och andra föremål som levererats till dem av yrkesmässiga aktörer och som de levererat till andra yrkesmässiga aktörer. Med tanke på vissa karantänskadegörares latensperiod samt den tid som krävs för upptäckt av källan till angreppet, bör uppgifterna sparas i minst tre år.

(38) Yrkesmässiga aktörer bör också ha inrättat system och förfaranden som gör det möjligt att identifiera förflyttningar av växter, växtprodukter och andra föremål inom och mellan deras egna verksamhetsplatser.

(39) Ett sundhetscertifikat bör krävas för införsel från tredjeländer till unionens territorium, och till skyddade zoner, av vissa växter, växtprodukter och andra föremål. Dessa växter, växtprodukter och andra föremål bör för öppenhetens skull förtecknas.

(40) Sundhetscertifikat bör även krävas för införsel av andra växter från tredjeländer till unionens territorium. Detta är viktigt för att man ska kunna säkerställa en lämplig växtskyddsmässig säkerhetsnivå samt en effektiv överblick av importen av dessa växter till unionen och av de därmed förbundna riskerna. Dessa växter bör dock inte omfattas av de bestämmelser om offentlig kontroll vid gränskontrollstationer som fastställs i tillämplig unionslagstiftning.

(41) Sundhetscertifikaten bör uppfylla IPPC:s krav och bör intyga överensstämmelse med de krav och åtgärder som fastställts i enlighet med denna förordning. För att säkra sundhetscertifikatens tillförlitlighet, bör bestämmelser fastställas om villkoren för deras giltighet och ogiltigförklarande.

(42) Förflyttning inom unionens territorium, samt till och inom skyddade zoner, av vissa växter, växtprodukter och andra föremål bör tillåtas endast om de åtföljs av ett växtpass som intygar överensstämmelse med de krav och åtgärder som fastställts i enlighet med bestämmelserna i denna förordning. Dessa växter, växtprodukter och andra föremål bör för öppenhetens skull förtecknas.

(43) Växtpass bör inte krävas för växter, växtprodukter och andra föremål som levereras direkt till slutanvändare, inklusive fritidsodlare. Vissa undantag bör dock fastställas.

(44) För att säkerställa växtpassens tillförlitlighet, bör bestämmelser om deras innehåll och format fastställas.

(45) Växtpass bör i allmänhet utfärdas av bemyndigade yrkesmässiga aktörer. Det bör vara möjligt för behöriga myndigheter att besluta att utfärda växtpass.

(46) Bestämmelser bör fastställas om utfärdande av växtpass, de undersökningar som krävs för utfärdande, anbringande av växtpass, bemyndigande och tillsyn av yrkesmässiga aktörer som utfärdar växtpass, skyldigheter för bemyndigade aktörer samt om indragande av bemyndigandet.

(47) För att minska de bemyndigade aktörernas arbetsbörda, bör i förekommande fall de undersökningar som krävs för ett utfärdande kombineras med de undersökningar som krävs enligt rådets direktiv 66/401/EEG ([1]), 66/402/EEG ([2]), 68/193/EEG ([3]), 2002/54/EG ([4]), 2002/55/EG ([5]), 2002/56/EG ([6]), 2002/57/EG ([7]), 2008/72/EG ([8]) och 2008/90/EG ([9]).

(48) Bemyndigade aktörer bör besitta nödvändig kunskap om skadegörare.

(49) Vissa bemyndigade aktörer kan vilja upprätta en riskhanteringsplan för växtskadegörare som säkerställer och visar att de besitter en hög grad av kompetens och kunskap om skadegörarrisker med avseende på kritiska aspekter av deras yrkesutövning, som motiverar särskilda kontrollförfaranden av de behöriga myndigheterna. Det bör utarbetas unionsregler om innehållet i dessa planer.

([1]) Rådets direktiv 66/401/EEG av den 14 juni 1966 om saluföring av utsäde av foderväxter (EGT 125, 11.7.1966, s. 2298/66).
([2]) Rådets direktiv 66/402/EEG av den 14 juni 1966 om saluföring av utsäde av stråsäd (EGT 125, 11.7.1966, s. 2309/66).
([3]) Rådets direktiv 68/193/EEG av den 9 april 1968 om saluföring av vegetativt förökningsmaterial av vinstockar (EGT L 93, 17.4.1968, s. 15).
([4]) Rådets direktiv 2002/54/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av betutsäde (EGT L 193, 20.7.2002, s. 12).
([5]) Rådets direktiv 2002/55/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsäde av köksväxter (EGT L 193, 20.7.2002, s. 33).
([6]) Rådets direktiv 2002/56/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsädespotatis (EGT L 193, 20.7.2002, s. 60).
([7]) Rådets direktiv 2002/57/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsäde av olje- och spånadsväxter (EGT L 193, 20.7.2002, s. 74).
([8]) Rådets direktiv 2008/72/EG av den 15 juli 2008 om saluförande av annat föröknings- och plantmaterial av grönsaker än utsäde (EUT L 205, 1.8.2008, s. 28).
([9]) Rådets direktiv 2008/90/EG av den 29 september 2008 om saluföring av fruktplantsförökningsmaterial och fruktplantor avsedda för fruktproduktion (EUT L 267, 8.10.2008, s. 8).

(50) Det är lämpligt att fastställa regler för att ersätta växtpass och sundhetscertifikat.

(51) I fall av bristande efterlevnad av unionsreglerna bör växtpassen avlägsnas, ogiltigförklaras och av spårbarhetsskäl bevaras.

(52) Enligt den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om reglering av träemballage inom den internationella handeln (ISPM15) ska träemballage förses med ett särskilt märke, som ska appliceras av bemyndigade yrkesmässiga aktörer som står under officiell tillsyn. I denna förordning bör krav fastställas avseende behandling, märkning och reparation av träemballage enligt denna standard. Denna förordning bör även innehålla bestämmelser om bemyndigande för och tillsyn över de yrkesmässiga aktörer inom unionens territorium som applicerar detta märke.

(53) Om ett tredjeland så kräver bör respektive växter, växtprodukter eller andra föremål förflyttas från unionens territorium till det berörda tredjelandet försedda med ett sundhetscertifikat för export eller återexport. Med avseende på IPPC:s tillämpliga bestämmelser bör dessa certifikat utfärdas av behöriga myndigheter, varvid innehållet i förlagorna till certifikaten för export och återexport som fastställs genom IPPC måste följas. Tredjeländer bör erbjudas skydd mot EU-karantänskadegörare på grund av deras erkänt skadliga natur. Detta gäller dock inte om det är officiellt känt att en EU-karantänskadegörare redan finns i det berörda landet och inte står under officiell kontroll, eller om det rimligen kan antas att EU-karantänskadegöraren inte uppfyller kriterierna för att klassificeras som karantänskadegörare i det berörda tredjelandet.

(54) Om växter, växtprodukter eller andra föremål förflyttas genom mer än en medlemsstat innan de exporteras till ett tredjeland, är det viktigt att den medlemsstat där de växter, växtprodukter eller andra föremål som har producerats eller beretts utbyter information med den medlemsstat som utfärdar sundhetscertifikatet för export. Detta informationsutbyte är viktigt för att möjliggöra att överensstämmelse med tredjelandets krav ska kunna intygas. Därför bör ett harmoniserat *intyg inför export* utarbetas, för att säkerställa att utbytet av denna information sker på ett enhetligt sätt.

(55) Kommissionen bör inrätta ett elektroniskt system för de anmälningar som krävs i enlighet med denna förordning.

(56) Med hänsyn till den mycket allvarliga ekonomiska, sociala eller miljömässiga påverkan på unionens territorium av vissa EU-karantänskadegörare bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på upprättande av en förteckning över prioriterade skadegörare.

(57) För att säkerställa att undantagen för EU-karantänskadegörare och för växter, växtprodukter och andra föremål med ursprung i tredjeländer eller territorier utanför unionen som inte får föras in till unionens territorium som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling genomförs på ett sätt som inte innebär några skadegörarrisker för unionens territorium eller delar därav, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen om införsel till, förflyttning inom, innehav, uppförökning och användning på unionens territorium av de berörda skadegörarna och växterna, växtprodukterna och andra föremålen, förfarandena och villkoren för beviljande av motsvarande tillstånd samt kontrollen av efterlevnaden och de åtgärder som ska vidtas vid bristande efterlevnad.

(58) För att säkerställa att undantagen från skyldigheten att genomföra årliga inventeringar av avgränsade områden tillämpas korrekt, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på ytterligare specificering av de skadegörare som berörs av undantagen och villkoren för tillämpningen av undantagen.

(59) För att säkerställa att skyddade zoner inrättas och fungerar på ett tillförlitligt sätt, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på närmare föreskrifter för de inventeringar som ska genomföras i syfte att erkänna skyddade zoner och för utarbetandet av och innehållet i inventeringar av karantänskadegörare för skyddade zoner.

(60) För att säkerställa en proportionell och begränsad tillämpning av undantagen för förflyttning av växter, växtprodukter eller andra föremål till eller inom gränszoner, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om den maximala

bredden på tredjeländernas gränszoner och medlemsstaternas gränszoner, den maximala sträckan för förflyttning av de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen inom tredjelandets respektive medlemsstaternas gränszoner samt förfarandena för godkännande av införsel och förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom medlemsstatens gränszoner.

(61) För att säkerställa att registreringen av yrkesmässiga aktörer står i proportion till målet att övervaka skadegörarrisker, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om fastställande av ytterligare kategorier av yrkesmässiga aktörer som kan undantas från skyldigheten att registrera sig, särskilda krav angående registreringen av vissa kategorier av yrkesmässiga aktörer och den övre gränsen för små kvantiteter som de yrkesmässiga aktörerna får tillhandahålla slutanvändarna utan att vara skyldiga att registrera sig.

(62) För att säkerställa tillförlitligheten i sundhetscertifikaten från tredjeländer som inte är konventionsparter i IPPC, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser som kompletterar villkoren för godkännande av sundhetscertifikat från dessa tredjeländer.

(63) För att minimera skadegörarriskerna med växter, växtprodukter eller andra föremål som förflyttas inom unionens territorium, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om fastställande av de fall där undantaget från kravet att utfärda växtpass endast gäller små kvantiteter, med avseende på vissa växter, växtprodukter eller andra föremål.

(64) För att säkerställa tillförlitligheten i de undersökningar av växter, växtprodukter och andra föremål som görs för att utfärda växtpass, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om visuell undersökning, provtagning och testning samt frekvens och tidpunkt för undersökningarna.

(65) För att öka växtpassens tillförlitlighet, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om fastställande av de kriterier som de yrkesmässiga aktörerna måste uppfylla för att bemyndigas att utfärda växtpass och förfarandena för att säkerställa att dessa kriterier uppfylls.

(66) För att säkerställa att träemballage märks på ett korrekt sätt och med hänsyn till utvecklingen av internationella standarder, särskilt ISPM15, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på ändring och komplettering av kraven på träemballage, bland annat införsel därav till unionens territorium, samt med avseende på fastställande av kraven för bemyndigande av registrerade aktörer att applicera märkningen för träemballage inom unionens territorium.

(67) För att ta hänsyn till utvecklingen av internationella standarder, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på bestämmelser om attesteringar för växter, växtprodukter och andra föremål, utom träemballage, som skulle kräva ett särskilt bestyrkande av att reglerna i denna förordning efterlevs.

(68) För att säkerställa nyttan av och tillförlitligheten i officiella attesteringar, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen, när det gäller bestämmelser om innehållet i officiella attesteringar, bemyndigande och tillsyn av yrkesmässiga aktörer som utfärdar dessa attesteringar, samt uppgifterna i certifikaten för export och återexport och intyget inför export.

(69) För anpassning till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av internationella standarder, i synnerhet IPPC:s och EPPO:s standarder, bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på reglerna om ändring av bilagorna till denna förordning.

(70) Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([1]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

([1]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

(71) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på upprättande av en förteckning över EU-karantänskadegörare, utformning av en mall för inventeringsrapporter och instruktioner för hur mallen ska fyllas i, fastställande av en mall för de fleråriga inventeringsprogrammen med därtill hörande praktiska arrangemang, fastställande av åtgärder mot särskilda EU-karantänskadegörare samt antagande av tidsbegränsade åtgärder i fråga om risker som skadegörare som inte förtecknats som EU-karantänskadegörare medför.

(72) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på upprättande av en förteckning över skyddade zoner och över respektive karantänskadegörare för skyddad zon samt ändring av skyddade zoners omfattning eller återkallande av erkännandet av skyddade zoner.

(73) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på upprättande av förteckningar över reglerade EU-icke-karantänskadegörare och de växter för plantering som berörs samt fastställande av åtgärder för att förhindra förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på respektive växter för plantering.

(74) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål som inte får föras in till unionens territorium samt över de tredjeländer som berörs, upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av särskilda krav samt över de berörda särskilda krav som ska uppfyllas i samband med deras införsel till och förflyttning inom unionens territorium, upprättande av preliminära förteckningar över växter, växtprodukter och andra föremål med hög risk som inte får föras in till unionens territorium samt över de tredjeländer som berörs, förfarandet för riskvärdering i samband med detta upprättande av förteckningar, fastställande av krav för tredjeländer som är likvärdiga med kraven för förflyttning inom unionen av växter, växtprodukter eller andra föremål, fastställande av hur affischer och broschyrer som rör införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium ska presenteras och användas, fastställande av särskilda villkor eller åtgärder som rör införsel av vissa växter, växtprodukter och andra föremål till medlemsstaternas gränszoner, antagande av tillfälliga åtgärder med avseende på växter, växtprodukter och andra föremål som sannolikt kan medföra nyligen identifierade skadegörarrisker eller andra misstänkta växtskyddsrisker, antagande av beslut om tillfälliga åtgärder som vidtas av medlemsstaterna vid omedelbar fara, upprättande av förteckningar över växter, växtprodukter och andra föremål som inte får föras in till vissa skyddade zoner, upprättande av förteckningar över växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av särskilda krav och de berörda särskilda krav som ska uppfyllas i samband med deras införsel till och förflyttning inom vissa skyddade zoner samt fastställande av kraven för karantänstationer och inneslutningsanläggningar och för frisläppande av växter, växtprodukter och andra föremål från dessa stationer och anläggningar.

(75) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på fastställande av kortare eller längre minimiperioder för bevarande av den dokumentation avseende spårbarhet som de yrkesmässiga aktörerna ska föra samt krav avseende tillgängligheten till den dokumentationen.

(76) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål, samt respektive ursprungs- eller avsändartredjeland, vars införsel till unionens territorium ska kräva sundhetscertifikat, upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål – samt respektive tredjeland som är ursprungs- eller avsändarland, vars införsel till vissa skyddade zoner från dessa tredjeländer ska kräva sundhetscertifikat, upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål, de berörda tredjeländer och den maximikvantitet som kan undantas från kravet på sundhetscertifikat vid införsel till unionens territorium samt fastställande av tekniska arrangemang för ogiltigförklarande av elektroniska sundhetscertifikat.

(77) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål för vilka växtpass ska krävas för förflyttning inom unionens territorium, upprättande av förteckningar över de växter, växtprodukter och andra föremål för vilka växtpass ska krävas för införsel till och förflyttning inom vissa skyddade zoner samt fastställande av de skadegörare för skyddad zon, växter, växtprodukter eller andra föremål för vilka växtpass för skyddade zoner krävs vid direkt leverans till en slutanvändare.

(78) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på fastställande av formatspecifikationer för växtpassen, angivande av vilka typer och arter av växter för plantering för vilka undantag från kravet på angivelse av en spårbarhetskod i växtpassens format inte bör gälla och fastställande av tekniska arrangemang för utfärdande av elektroniska växtpass.

(79) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter med avseende på fastställande av särskilda arrangemang avseende material, behandling och märkning vid reparation av träemballage; fastställande av formatspecifikationer för andra attesteringar än märkning av träemballage; fastställande av förfarandena för utfärdande av intyg inför export samt fastställande av särskilda bestämmelser om inlämning av anmälningar.

(80) De genomförandebefogenheter som tilldelats kommissionen bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([1]).

(81) Kommissionen bör anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter om det, i vederbörligen motiverade fall med avseende på åtgärder mot särskilda EU-karantänskadegörare eller skadegörare som inte förtecknas som EU-karantänskadegörare, förbud mot införsel av vissa växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium eller en skyddad zon, eller med avseende på att sådan införsel ska omfattas av särskilda krav och tillfälliga åtgärder avseende växter, växtprodukter och andra föremål som sannolikt kan medföra nyligen identifierade skadegörarrisker eller andra misstänkta växtskyddsrisker, är nödvändigt på grund av tvingande skäl till skyndsamhet.

(82) I rådets direktiv 74/647/EEG ([2]) och 2006/91/EG ([3]) anges kontrollåtgärder avseende nejlikvecklare och San José-sköldlus. Sedan dessa direktiv trädde i kraft har de berörda skadegörarna spridits över stora delar av unionens territorium, varför det inte längre är genomförbart att innesluta dem. Dessa direktiv bör därför upphävas.

(83) Rådets direktiv 69/464/EEG ([4]), 93/85/EEG ([5]), 98/57/EG ([6]) och 2007/33/EG ([7]) bör upphävas, då nya åtgärder om de berörda skadegörarna bör antas i enlighet med denna förordning. Med tanke på den tid och de resurser som krävs för att vidta dessa nya åtgärder, bör dessa direktiv upphävas med verkan från och med den 1 januari 2022.

(84) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 ([8]) fastställs att stöd till åtgärder mot skadegörare ska gälla vissa skadegörare som förtecknas i bilagorna till direktiv 2000/29/EG, och vissa skadegörare som inte förtecknas i bilagorna men för vilka det har antagits tillfälliga unionsåtgärder. Utöver bestämmelserna i den förordningen definieras genom den här förordningen kategorin prioriterade skadegörare, och det är nödvändigt att vissa åtgärder som vidtas av medlemsstaterna i synnerhet när det gäller prioriterade skadegörare berättigar till unionsbidrag, också i form av ersättning till yrkesmässiga aktörer, som motsvarar värdet av växter, växtprodukter och andra föremål som blir föremål för destruering enligt de utrotningsåtgärder som fastställs i denna förordning. Förordning (EU) nr 652/2014 bör därför ändras.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).
([2]) Rådets direktiv 74/647/EEG av den 9 december 1974 om bekämpning av nejlikvecklare (EGT L 352, 28.12.1974, s. 41).
([3]) Rådets direktiv 2006/91/EG av den 7 november 2006 om bekämpning av San José-sköldlus (EUT L 312, 11.11.2006, s. 42).
([4]) Rådets direktiv 69/464/EEG av den 8 december 1969 om bekämpning av potatiskräfta (EGT L 323, 24.12.1969, s. 1).
([5]) Rådets direktiv 93/85/EEG av den 4 oktober 1993 om bekämpning av ljus ringröta på potatis (EGT L 259, 18.10.1993, s. 1).
([6]) Rådets direktiv 98/57/EG av den 20 juli 1998 om bekämpning av *Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuchi m.fl.* (EGT L 235, 21.8.1998, s. 1).
([7]) Rådets direktiv 2007/33/EG av den 11 juni 2007 om bekämpning av potatiscystnematod och om upphävande av direktiv 69/465/EEG (EUT L 156, 16.6.2007, s. 12).
([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial, och om ändring av rådets direktiv 98/56/EG, 2000/29/EG och 2008/90/EG, Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 178/2002, (EG) nr 882/2004 och (EG) nr 396/2005, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009, och om upphävande av rådets beslut 66/399/EEG, 76/894/EEG och 2009/470/EG (EUT L 189, 27.6.2014, s. 1).

(85) Tekniska ändringar bör också göras i Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013 ([1]) och (EU) nr 1143/2014 ([2]).

(86) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt för skyddsåtgärder mot skadegörare på växter, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare på grund av dess verkan, komplexitet och gränsöverskridande och internationella karaktär, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

(87) Denna förordning leder inte till att små och medelstora företag drabbas av oproportionella administrativa bördor eller ekonomiska konsekvenser. Efter samråd med aktörer på området har den särskilda situationen för små och medelstora företag i möjligaste mån beaktats i denna förordning. Ett potentiellt allmänt undantag för mikroföretag, som utgör huvuddelen av företagen, har inte beaktats, med hänsyn till att växtskydd är ett mål av allmänt intresse.

(88) Denna förordning beaktar IPPC, avtalet om tillämpningen av sanitära och fytosanitära åtgärder och de riktlinjer som utarbetats med stöd av dessa.

(89) I enlighet med principen om smart lagstiftning bör genomförandet av den här förordningen samordnas med genomförandet av förordning (EU) nr 1143/2014 för att säkerställa fullständig tillämpning av unionens lagstiftning om växtskydd.

(90) Denna förordning respekterar de grundläggande rättigheterna och iakttar de principer som erkänns särskilt i stadgan, i synnerhet i fråga om respekt för privatlivet och familjelivet, rätt till egendom, skydd av personuppgifter, näringsfrihet och frihet för konsten och vetenskapen. Medlemsstaterna bör tillämpa denna förordning i enlighet med dessa rättigheter och principer.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

Syfte, tillämpningsområde och definitioner

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Denna förordning innehåller bestämmelser som fastställer de växtskyddsrisker som hänger samman med arter, stammar eller biotyper av patogener, djur eller parasitära växter som är skadliga för växter eller växtprodukter (nedan kallade *skadegörare*) och åtgärder för att begränsa dessa risker till en acceptabel nivå.

2. När det finns uppgifter om att andra icke parasitära växter än de som regleras genom artikel 4.1 i förordning (EU) nr 1143/2014, medför växtskyddsrisker med allvarlig ekonomisk, social och miljömässig påverkan på unionens territorium kan dessa växter betraktas som skadegörare i den mening som avses i den här förordningen.

3. I denna förordning ska hänvisningar till tredjeländer anses som hänvisningar till tredjeländer, Ceuta, Melilla och till de territorier som avses i artikel 355.1 i EUF-fördraget med undantag av Madeira och Azorerna.

I denna förordning ska hänvisningar till unionens territorium anses som hänvisningar till unionens territorium förutom Ceuta, Melilla och de territorier som avses i artikel 355.1 i EUF-fördraget utom Madeira och Azorerna.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 228/2013 av den 13 mars 2013 om särskilda åtgärder inom jordbruket till förmån för unionens yttersta randområden och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 247/2006 (EUT L 78, 20.3.2013, s. 23).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (EUT L 317, 4.11.2014, s. 35).

Artikel 2

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *växter*: levande växter och följande levande växtdelar:

   a) Fröer i termens botaniska betydelse, med undantag för sådana som inte är avsedda för sådd.

   b) Frukter i termens botaniska betydelse.

   c) Grönsaker.

   d) Knölar, stamknölar, lökar, rhizom, rötter, jordstammar och stoloner.

   e) Skott, stjälkar och utlöpare.

   f) Snittblommor.

   g) Grenar med eller utan bladverk.

   h) Avskurna träd med bladverk.

   i) Blad och bladverk.

   j) Växtvävnadskulturer, inklusive cellkulturer, embryonalt material, meristem, chimära kloner och material som har tagits fram genom mikroförökning.

   k) Levande pollen och sporer.

   l) Knoppar, okuleringsris, sticklingar, ympris, ympkvistar.

2. *växtprodukter*: obearbetat material med ursprung i växter och sådana bearbetade produkter som genom sin natur eller till följd av bearbetning kan ge upphov till risk för spridning av karantänskadegörare.

   Om inget annat föreskrivs i de genomförandeakter som antas enligt artiklarna 28, 30 och 41, ska trä betraktas som en växtprodukt endast om det uppfyller ett eller flera av följande kriterier:

   a) Hela eller delar av den naturliga rundade ytan finns kvar, med eller utan bark.

   b) Den naturliga rundade ytan finns, till följd av sågning, kapning eller klyvning, inte kvar.

   c) Det har formen av flis, småbitar, sågspån, träavfall, hyvelspån eller avskrap och har inte genomgått någon bearbetning som inbegriper användning av lim, upphettning eller tryck eller en kombination av dessa för att producera pellets, briketter, plywood eller spånskivor.

   d) Det används, eller är avsett att användas, som förpackningsmaterial, oavsett om det faktiskt används vid transporter av varor.

3. *plantering*: alla förfaranden att placera växter i ett odlingssubstrat, eller genom ympning eller liknande förfaranden, så att deras framtida tillväxt, reproduktion eller förökning säkras.

4. *växter för plantering*: växter som är avsedda att förbli planterade, att planteras eller att omplanteras.

5. *andra föremål*: alla material eller föremål, utom växter eller växtprodukter, som kan hysa eller sprida skadegörare, inbegripet jord eller odlingssubstrat.

6. *behörig myndighet*: den eller de centrala myndigheter i en medlemsstat, eller i förekommande fall i ett tredjeland, som ansvarar för organisationen av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet eller varje annan myndighet som tilldelats detta ansvar i enlighet med unionslagstiftningen om offentlig kontroll.

7. *parti*: ett antal enheter av en och samma vara som kan identifieras genom sin homogenitet i fråga om sammansättning, ursprung och andra relevanta uppgifter, och som utgör en del av en sändning.

8. *handelsenhet*: den minsta kommersiella enhet, eller annan användbar enhet, som är tillämplig på det berörda handelsledet och som kan utgöra en del av ett parti eller ett helt parti.

9. *yrkesmässig aktör*: var och en som omfattas av offentlig rätt eller privaträtt och som arbetar yrkesmässigt med, och är juridiskt ansvarig för, en eller flera av följande verksamheter som rör växter, växtprodukter och andra föremål:

   a) Plantering.

   b) Förädling.

   c) Produktion, inklusive odling, uppförökning och upprätthållande.

   d) Införsel till och förflyttning inom och från unionens territorium.

   e) Tillhandahållande på marknaden.

   f) Lagring, insamling, distribution och bearbetning.

10. *registrerad aktör*: en yrkesmässig aktör som är registrerad i enlighet med artikel 65.

11. *bemyndigad aktör*: en registrerad aktör som av den behöriga myndigheten har bemyndigats att utfärda växtpass i enlighet med artikel 89, applicera en märkning i enlighet med artikel 98 eller utfärda attesteringar i enlighet med artikel 99.

12. *Slutanvändare*: en person som agerar i syften som faller utanför den personens närings-eller yrkesverksamhet och som för eget bruk förvärvar växter eller växtprodukter.

13. *test*: en officiell undersökning, som inte är en visuell undersökning, för att fastställa förekomst av skadegörare eller för att identifiera skadegörare.

14. *behandling*: ett förfarande, antingen officiellt eller icke-officiellt, för utrotning, inaktivering eller avlägsnande av skadegörare eller för att göra dessa skadegörare infertila eller för att devitalisera växter eller växtprodukter.

15. *incidens*: andelen eller antalet enheter i vilka en skadegörare förekommer i ett prov, en sändning, ett fält eller en annan avgränsad population.

16. *etablering*: fortlevnad under överskådlig framtid av en skadegörare inom ett område efter införsel.

17. *utrotning*: tillämpning av växtskyddsåtgärder för att eliminera en skadegörare från ett område.

18. *inneslutning*: tillämpning av växtskyddsåtgärder i och omkring en angripen zon för att förhindra spridning av en skadegörare.

19. *karantänstation*: alla officiella stationer för att hålla skadegörare, växter, växtprodukter eller andra föremål i karantän.

20. *inneslutningsanläggning*: alla andra anläggningar än karantänstationer, där skadegörare, växter, växtprodukter eller andra föremål hålls under inneslutningsförhållanden.

21. *spårbarhetskod*: en bokstavskod eller en numerisk eller alfanumerisk kod som identifierar en sändning, ett parti eller en handelsenhet och som används i spårbarhetssyfte, inklusive koder som avser ett parti, en sats, en serie, tillverkningsdatum eller den yrkesmässiga aktörens handlingar.

22. *växtskyddsåtgärd*: en officiell åtgärd som syftar till att förhindra införsel eller spridning av karantänskadegörare eller till att begränsa de ekonomiska konsekvenserna av reglerade icke-karantänskadegörare.

KAPITEL II

Karantänskadegörare

Avsnitt 1

Karantänskadegörare

Artikel 3

Definition av karantänskadegörare

En skadegörare är en *karantänskadegörare*, med avseende på ett avgränsat territorium, om den uppfyller samtliga följande villkor:

a) Dess identitet är fastställd, i den mening som avses i avsnitt 1.1 i bilaga I.

b) Den förekommer inte inom territoriet, i den mening som avses i avsnitt 1.2 a i bilaga I, eller har, om den förekommer, inte någon stor utbredning inom detta territorium, i den mening som avses i avsnitt 1.2 b och c i bilaga I.

c) Den kan ta sig in i, etablera sig i och sprida sig inom detta territorium eller, om den redan förekommer inom territoriet men inte har någon stor utbredning, kan ta sig in i, etablera sig och spridas i de delar av territoriet där den saknas i enlighet med avsnitt 1.3 i bilaga I.

d) Dess introduktion, etablering och spridning skulle, i den mening som avses i avsnitt 1.4 i bilaga I, få oacceptabla ekonomiska, miljömässiga eller sociala konsekvenser för detta territorium, eller, om den redan förekommer där men inte har någon stor utbredning, för de delar av territoriet där den saknas.

e) Det finns genomförbara och effektiva åtgärder för att förhindra att skadegöraren tar sig in, etableras och sprids inom detta territorium, och begränsa dess risker och konsekvenser.

Avsnitt 2

EU-karantänskadegörare

Artikel 4

Definition av EU-karantänskadegörare

Karantänskadegörare är *EU-karantänskadegörare*, om det avgränsade territorium som avses i inledningen i artikel 3 är unionens territorium och om den är upptagen i den förteckning som avses i artikel 5.2.

Artikel 5

Förbud mot införsel, förflyttning, innehav, uppförökning eller frisläppande av EU-karantänskadegörare

1. En EU-karantänskadegörare får inte föras in till eller förflyttas inom unionens territorium, eller innehas, uppförökas eller frisläppas inom unionens territorium.

2. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, upprätta en förteckning över skadegörare som uppfyller de villkor som med avseende på unionens territorium anges i artikel 3 (nedan kallad *förteckning över EU-karantänskadegörare*).

Förteckningen över EU-karantänskadegörare ska innehålla de skadegörare som förtecknas i del A i bilaga I till direktiv 2000/29/EG och del A avsnitt I i bilaga II till det direktivet.

Skadegörare som är inhemska eller etablerade någonstans inom unionens territorium, antingen naturligt eller på grund av införsel utifrån till unionens territorium, ska i förteckningen över EU-karantänskadegörare markeras som skadegörare vars förekomst inom unionens territorium är känd.

Skadegörare som inte är inhemska eller etablerade någonstans inom unionens territorium ska i förteckningen över EU-karantänskadegörare markeras som skadegörare vars förekomst inom unionens territorium inte är känd.

3. Om resultaten av en bedömning visar att en skadegörare som inte ingår i förteckningen över EU-karantänskadegörare uppfyller de villkor som anges i artikel 3 med avseende på unionens territorium eller att en skadegörare som ingår i förteckningen över EU-karantänskadegörare inte längre uppfyller ett eller flera av dessa villkor ska kommissionen genom genomförandeakter ändra den genomförandeakt som avses i punkt 2 i den här artikeln genom att föra upp skadegöraren i fråga i eller stryka den från den förteckningen.

Kommissionen ska göra sin bedömning tillgänglig för medlemsstaterna.

Kommissionen får ersätta den genomförandeakt som avses i punkt 2 i den här artikeln genom genomförandeakter i syfte att konsolidera ändringar.

4. De genomförandeakter som avses i punkterna 2 och 3 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 6

Prioriterade skadegörare

1. EU-karantänskadegörare är *prioriterade skadegörare* om de uppfyller samtliga följande villkor:

a) De uppfyller med avseende på unionens territorium ett eller flera av villkoren i avsnitt 1.2 i bilaga I.

b) Deras potentiella ekonomiska, miljömässiga eller sociala påverkan är mycket allvarlig med avseende på unionens territorium på det sätt som anges i avsnitt 2 i bilaga I.

c) De är förtecknade i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning genom att upprätta en förteckning över de prioriterade skadegörarna (nedan kallad *förteckning över prioriterade skadegörare*).

När resultaten av en bedömning visar att en EU-karantänskadegörare uppfyller de villkor som avses i punkt 1 i den här artikeln, eller att en skadegörare inte längre uppfyller ett eller flera av villkoren ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av den förteckning som avses i första stycket genom tillägg respektive strykning av den berörda skadegöraren från förteckningen i fråga.

Kommissionen ska utan dröjsmål göra bedömningen tillgänglig för medlemsstaterna.

Om det vid en allvarlig skadegörarrisk är nödvändigt på grund av tvingande skäl till skyndsamhet ska det förfarande som anges i artikel 106 tillämpas på delegerade akter som antas enligt den här artikeln.

Artikel 7

Ändring av avsnitt 1 i bilaga I

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av avsnitt 1 i bilaga I för att anpassa det till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av relevanta internationella standarder.

Artikel 8

EU-karantänskadegörare som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling

1. Genom undantag från artikel 5.1 får medlemsstaterna på begäran tillfälligt tillåta införsel till, förflyttning inom och innehav och uppförökning på deras territorium av EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1 för officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling.

Tillstånd ska beviljas för den berörda verksamheten endast om adekvata restriktioner införs för att säkerställa att införsel, förflyttning, innehav, uppförökning och användning av skadegöraren i fråga inte leder till dess etablering eller spridning inom unionens territorium, samtidigt som hänsyn tas till dess identitet, biologi och spridningssätt, den planerade verksamheten, samverkan med miljön och andra relevanta faktorer som gäller riskerna med denna skadegörare.

2. Om tillstånd beviljas i enlighet med punkt 1, ska samtliga följande villkor vara uppfyllda:

a) Skadegöraren ska hållas på en sådan plats och under sådana förhållanden som

i) de behöriga myndigheterna finner ändamålsenliga, och

ii) avses i tillståndet.

b) Den verksamhet som inbegriper skadegörare ska utföras i en karantänstation eller inneslutningsanläggning som av den behöriga myndigheten utsetts i enlighet med artikel 60 och som avses i tillståndet.

c) Den verksamhet som inbegriper skadegörare ska utföras av personal

i) som av de behöriga myndigheterna anses besitta erforderlig vetenskaplig och teknisk kompetens, och

ii) vilka avses i tillståndet.

d) Skadegöraren ska åtföljas av tillståndet vid införsel till, förflyttning inom, innehav eller uppförökning på unionens territorium.

3. De tillstånd som beviljats i enlighet med punkt 1 ska begränsas gällande den mängd skadegörare som kan föras in, förflyttas, innehas, uppförökas eller användas och den tidsperiod som är lämplig för den berörda verksamheten. Tillstånden får inte överstiga den utsedda karantänstationens eller inneslutningsanläggningens kapacitet.

Tillstånd ska omfatta nödvändiga begränsningar för att på lämpligt sätt eliminera risken för etablering och spridning av respektive EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

4. Den behöriga myndigheten ska övervaka efterlevnaden av de villkor som avses i punkt 2 och de begränsningar och restriktioner som avses i punkt 3, samt vidta nödvändiga åtgärder vid bristande efterlevnad. I förekommande fall ska åtgärden vara ett återkallande av det tillstånd som avses i punkt 1.

5. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med avseende på fastställande av närmare bestämmelser om följande:

a) Utbyte av information mellan medlemsstaterna och kommissionen med avseende på införsel till, förflyttning inom, innehav, uppförökning och användning på unionens territorium av de berörda skadegörarna.

b) Förfarandet och villkoren för beviljande av det tillstånd som avses i punkt 1.

c) Kontrollen av efterlevnaden och de åtgärder som ska vidtas vid bristande efterlevnad, enligt punkt 4.

Artikel 9

Anmälan av en överhängande risk

1. Om en medlemsstat har uppgifter om att det finns en överhängande risk för att en EU-karantänskadegörare kommer att ta sig in på unionens territorium, eller till en del av detta där skadegöraren ännu inte förekommer, ska medlemsstaten omgående skriftligen till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla dessa uppgifter.

2. Punkt 1 ska även gälla för en skadegörare som inte tagits upp i förteckningen över EU-karantänskadegörare, om

a) skadegöraren omfattas av de åtgärder som antagits i enlighet med artikel 30.1, eller

b) den berörda medlemsstaten anser att skadegöraren kan uppfylla villkoren för att föras upp i förteckningen över EU-karantänskadegörare.

3. Yrkesmässiga aktörer ska omedelbart till den behöriga myndigheten anmäla alla uppgifter som de har för en överhängande risk som avses i punkt 1 i fråga om EU-karantänskadegörare eller sådana skadegörare som avses i punkt 2.

Artikel 10

Behöriga myndigheters officiella bekräftelse av förekomsten av en EU-karantänskadegörare

Om en behörig myndighet misstänker, eller har mottagit uppgifter om, förekomst av en EU-karantänskadegörare, eller av en skadegörare som omfattas av åtgärder som antagits i enlighet med artikel 30.1, på en del av en medlemsstats territorium där förekomst av skadegöraren tidigare inte varit känd, eller i en sändning av växter, växtprodukter eller andra föremål som förts in till, är avsedda att föras in till, eller förflyttats inom unionens territorium, ska myndigheten genast vidta nödvändiga åtgärder för att bekräfta om skadegöraren förekommer eller inte (nedan kallat *officiell bekräftelse*).

Den officiella bekräftelsen ska grundas på en diagnos från ett officiellt laboratorium som har utsetts av behörig myndighet i enlighet med de villkor och krav som föreskrivs i unionslagstiftningen om offentlig kontroll.

I förekommande fall ska den berörda medlemsstaten i väntan på den officiella bekräftelsen på skadegörarens förekomst vidta växtskyddsåtgärder för att eliminera risken för att denna skadegörare sprids.

Den misstanke eller de uppgifter som avses i första stycket i den här artikeln får grunda sig på information som mottagits i enlighet med artiklarna 14 och 15 eller på någon annan källa.

Artikel 11

Medlemsstaternas anmälan av EU-karantänskadegörare till kommissionen och övriga medlemsstater

En medlemsstat ska till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla att medlemsstatens behöriga myndigheter officiellt har bekräftat något av följande:

a) Förekomst på sitt territorium av en EU-karantänskadegörare, vars förekomst tidigare inte varit känd.

b) Förekomsten av en EU-karantänskadegörare inom en del av dess territorium där den tidigare inte förekommit.

c) Förekomsten på sitt territorium av en EU-karantänskadegörare i en sändning av växter, växtprodukter eller andra föremål som förts in till, är avsedda att föras in till, eller förflyttats inom unionens territorium.

Anmälningar enligt första stycket ska lämnas in av den centrala myndigheten, i enlighet med vad som avses i unionslagstiftningen om offentlig kontroll och genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103.

Artikel 12

Information om EU-karantänskadegörare som de behöriga myndigheterna ska överlämna till yrkesmässiga aktörer

1. Om en situation som avses i artikel 11 är officiellt bekräftad, ska den behöriga myndigheten säkerställa att yrkesmässiga aktörer, vars växter, växtprodukter eller andra föremål kan påverkas, utan dröjsmål underrättas om förekomsten av EU-karantänskadegöraren.

2. Kommissionen ska upprätta och uppdatera en offentlig förteckning över samtliga mottagna anmälningar avseende nya skadegörare i tredjeländer som kan utgöra en växtskyddsrisk på unionens territorium.

Denna förteckning får utgöra en del av det elektroniska system som avses i artikel 103.

Artikel 13

Information om prioriterade skadegörare som de behöriga myndigheterna ska överlämna till allmänheten

Om en situation som avses i artikel 11 första stycket a eller b är officiellt bekräftad i fråga om prioriterade skadegörare, ska den behöriga myndigheten informera allmänheten om de åtgärder som den vidtagit eller avser vidta och, i förekommande fall, om eventuella åtgärder som kommer att vidtas av relevanta kategorier av yrkesmässiga aktörer eller andra personer.

Artikel 14

Åtgärder som omedelbart ska vidtas av yrkesmässiga aktörer

1. Om en yrkesmässig aktör misstänker eller får vetskap om att växter, växtprodukter eller andra föremål som befinner sig under aktörens kontroll är angripna av en EU-karantänskadegörare eller en skadegörare som omfattas av de åtgärder som antagits i enlighet med artikel 30.1 ska den yrkesmässiga aktören omedelbart anmäla denna misstanke eller vetskap till den behöriga myndigheten, så att den behöriga myndigheten kan vidta åtgärder i enlighet med artikel 10. Den yrkesmässiga aktören ska också i förekommande fall omedelbart vidta förebyggande åtgärder för att förhindra etablering och spridning av sådana skadegörare.

2. Den behöriga myndigheten kan besluta att den anmälan som avses i punkt 1 inte krävs om förekomsten av en särskild skadegörare är känd i ett område. I sådana fall ska den behöriga myndigheten informera den berörda yrkesmässiga aktören om det beslutet.

3. Om en yrkesmässig aktör erhåller en officiell bekräftelse avseende förekomsten av en EU-karantänskadegörare i växter, växtprodukter eller andra föremål som befinner sig under aktörens kontroll ska den yrkesmässiga aktören samråda med den behöriga myndigheten om de åtgärder som ska vidtas och, i enlighet med vad som befinns lämpligt, vidta de åtgärder som avses i punkterna 4–7.

4. Den yrkesmässiga aktören ska omedelbart vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av skadegöraren i fråga. Om den behöriga myndigheten har gett anvisningar avseende dessa åtgärder ska den yrkesmässiga aktören agera i enlighet med dessa anvisningar.

5. Om den behöriga myndigheten så anvisat ska den yrkesmässiga aktören vidta nödvändiga åtgärder för att eliminera skadegöraren från de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen samt från sina verksamhetsplatser och från mark, jord, vatten eller andra angripna föremål som befinner sig under aktörens kontroll.

6. Den yrkesmässiga aktören ska, såvida inte den behöriga myndigheten gett andra anvisningar, utan dröjsmål från marknaden dra tillbaka de växter, växtprodukter och andra föremål som står under aktörens kontroll och som kan innehålla skadegörare.

Om dessa växter, växtprodukter eller andra föremål inte längre står under den berörda yrkesmässiga aktörens kontroll, ska den yrkesmässiga aktören, såvida inte den behöriga myndigheten gett andra anvisningar, omedelbart

a) informera de personer i handelskedjan till vilka växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen levererats om förekomsten av skadegöraren,

b) ge dessa personer riktlinjer om nödvändiga åtgärder som ska vidtas i samband med transporten av växterna, växtprodukterna respektive de andra föremålen för att minska risken för att skadegörarna i fråga sprids eller slipper ut, och

c) återkalla dessa växter, växtprodukter eller andra föremål.

7. I de fall där punkt 1, 3, 4, 5 eller 6 i den här artikeln är tillämpliga ska den yrkesmässiga aktören på begäran förse den behöriga myndigheten med alla uppgifter som är av betydelse för allmänheten. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 13 ska myndigheten så snart som möjligt informera allmänheten om de åtgärder som behöver vidtas med avseende på de växter, växtprodukter eller andra föremål som kan innehålla respektive skadegörare.

Artikel 15

Åtgärder som ska vidtas av andra personer än de yrkesmässiga aktörerna

1. När någon annan än en yrkesmässig aktör upptäcker förekomst av en EU-karantänskadegörare eller har anledning att misstänka sådan förekomst, ska vederbörande omedelbart anmäla detta till den behöriga myndigheten. Om anmälan inte gjorts skriftligen ska den behöriga myndigheten officiellt dokumentera den. Om den behöriga myndigheten så kräver ska personen förse myndigheten med den information som han eller hon förfogar över och som avser förekomsten i fråga.

2. Den behöriga myndigheten kan besluta att den anmälan som avses i punkt 1 inte krävs om förekomsten av en särskild skadegörare i ett område är känd.

3. Den person som lämnade den anmälan som avses i punkt 1 ska samråda med den behöriga myndigheten om vilka åtgärder som ska vidtas och ska i enlighet med den behöriga myndighetens anvisningar vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra spridning av skadegöraren och eliminera den från de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen och, i tillämpliga fall, från personens mark och byggnader.

Artikel 16

Undantag från anmälningsskyldigheten

Den anmälningsskyldighet som avses i artiklarna 14 och 15 ska inte tillämpas om

a) en EU-karantänskadegörare påträffats i en angripen zon av ett avgränsat område som inrättats för inneslutning av skadegöraren i fråga, i enlighet med artikel 18.2,

b) en EU-karantänskadegörare påträffats i en angripen zon av ett avgränsat område och som omfattas av utrotningsåtgärder som kräver åtta år eller mer, under dessa åtta år.

Artikel 17

Utrotning av EU-karantänskadegörare

1. Om en situation som avses i artikel 11 första stycket a och b officiellt bekräftas ska den behöriga myndigheten omedelbart vidta alla nödvändiga växtskyddsåtgärder för att utrota EU-karantänskadegöraren från det berörda området. Dessa åtgärder ska vidtas i enlighet med bilaga II.

Utrotningsskyldigheten ska inte tillämpas när något annat anges i en genomförandeakt som avser den skadegöraren och som antagits i enlighet med artikel 28.2.

2. Den behöriga myndigheten ska utan dröjsmål undersöka källan till förekomsten av den berörda EU-karantänskadegöraren, särskilt där denna förekomst kan ha samband med förflyttning av växter, växtprodukter eller andra föremål och möjligheten att den berörda skadegöraren har spridits till andra växter, växtprodukter eller föremål genom dessa förflyttningar.

3. Om de åtgärder som avses i punkt 1 rör införsel eller transport inom unionens territorium av växter, växtprodukter och andra föremål, ska den berörda medlemsstaten omedelbart anmäla dessa åtgärder till kommissionen och övriga medlemsstater.

4. De åtgärder som avses i punkt 1 och de undersökningar som avses i punkt 2 ska genomföras oavsett om skadegöraren förekommer på mark eller i byggnader som är allmänna eller privata.

Artikel 18

Inrättande av avgränsade områden

1. Om en situation som avses i artikel 11 första stycket a och b officiellt bekräftas ska den behöriga myndigheten omedelbart inrätta ett eller flera områden där de utrotningsåtgärder som avses i artikel 17.1 ska vidtas (nedan kallat *avgränsat område*).

Det avgränsade området ska bestå av en angripen zon och en buffertzon.

2. Den angripna zonen ska, i tillämpliga fall, innehålla

a) alla växter som man vet är angripna av den berörda skadegöraren,

b) alla växter som visar tecken eller symptom som tyder på eventuella angrepp av skadegöraren,

c) alla andra växter som kan ha blivit eller kan komma att bli kontaminerade eller angripna av den skadegöraren, inbegripet växter som kan komma att bli angripna på grund av deras mottaglighet för denna skadegörare och deras närhet till angripna växter, eller – om känd – en gemensam produktionskälla med angripna växter, eller växter som odlas från dessa,

d) mark, jord, vattendrag eller andra angripna föremål eller föremål som kan komma att angripas av den berörda skadegöraren.

3. Buffertzonen ska angränsa till den angripna zonen och omsluta den.

Zonens omfattning ska vara anpassad till risken för spridning av den berörda skadegöraren på naturlig väg utanför den angripna zonen, eller till följd av mänsklig verksamhet inom den angripna zonen och dess omgivning, och ska fastställas i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II.

Om risken för spridning av skadegöraren utanför den angripna zonen eliminerats eller minskats till en acceptabel nivå tack vare naturliga eller konstgjorda barriärer, behöver ingen buffertzon inrättas.

4. Genom undantag från punkt 1 får den behöriga myndigheten besluta att inte inrätta något avgränsat område, om den vid en inledande bedömning finner att ett omedelbart eliminerande är möjligt med hänsyn till den berörda skadegörarens, växtens, växtproduktens eller det berörda andra föremålets typ och den plats där den eller det påträffats.

I sådana fall ska en inventering genomföras för att fastställa om ytterligare växter eller växtprodukter är angripna. På grundval av denna inventering ska den behöriga myndigheten fastställa om det föreligger något behov av att inrätta ett avgränsat område.

5. Om ett avgränsat område, i enlighet med punkterna 2 och 3, måste utvidgas till en annan medlemsstats territorium, ska den medlemsstat i vilken den berörda skadegöraren påträffats omgående kontakta den medlemsstat till vars territorium det avgränsade området ska utvidgas, så att denna medlemsstat får möjlighet att vidta de tillämpliga åtgärder som avses i punkterna 1–4.

6. Medlemsstaterna ska senast den 30 april varje år till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla det antal avgränsade områden som inrättats och var de ligger, de berörda skadegörarna, samt vilka åtgärder som vidtagits under föregående kalenderår.

Denna punkt ska gälla utan att åsidosätta tillämpningen av en eventuell skyldighet att anmäla avgränsade områden som fastställts genom sådana genomförandeakter som avses i artikel 104.

Artikel 19

Inventeringar och ändringar av avgränsade områden samt hävande av restriktioner

1. Behöriga myndigheter ska åtminstone en gång per år, när det är lämpligt, genomföra en inventering av varje avgränsat område när det gäller förekomsten av den berörda skadegöraren och hur den utvecklas.

Dessa inventeringar ska genomföras i enlighet med artikel 22.2.

2. Om en behörig myndighet, oavsett om det beror på en sådan inventering som avses i punkt 1 eller ej, upptäcker förekomst av den berörda skadegöraren i buffertzonen, ska den berörda medlemsstaten omedelbart anmäla detta till kommissionen och övriga medlemsstater.

3. De behöriga myndigheterna ska, i förekommande fall, ändra gränserna runt de angripna zonerna, buffertzonerna och de avgränsade områdena enligt resultaten av de inventeringar som avses i punkt 1.

4. Behöriga myndigheter kan upphäva ett avgränsat område och avsluta utrotningsåtgärderna, om områdets status som fritt från skadegörare har bekräftats. Detta gäller om följande två villkor är uppfyllda:

a) den inventering som avses i punkt 1 visar att området konstaterats vara fritt från den berörda skadegöraren, och

b) inga skadegörare påträffats i det avgränsade området under en tillräckligt lång period.

5. Vid beslut om sådana ändringar som avses i punkt 3, eller upphävande av det avgränsade område som avses i punkt 4, ska den berörda behöriga myndigheten åtminstone beakta följande faktorer:

a) Skadegörarens och den berörda vektorns biologi.

b) Förekomsten av värdväxter.

c) Ekoklimatologiska förhållanden.

d) Sannolikheten för att utrotningsåtgärderna har varit framgångsrika.

6. Genom undantag från punkt 1 i denna artikel behöver årliga inventeringar inte genomföras i de angripna zonerna inom avgränsade områden som inrättats för

a) skadegörare som omfattas av utrotningsåtgärder som kräver åtta år eller mer,

b) skadegörare som omfattas av de inneslutningsåtgärder som avses i artikel 28.2.

7. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med avseende på närmare precisering av de skadegörare som avses i punkt 6 a i den här artikeln och artikel 16 b samt villkoren för tillämpningen av dessa undantag.

Artikel 20

Rapporter om åtgärder som vidtas i enlighet med artiklarna 17, 18 och 19

1. När åtgärder vidtagits av en medlemsstat i ett område som angränsar till en annan medlemsstat, ska en rapport om de åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 17, 18 och 19 överlämnas till den andra medlemsstaten.

2. När kommissionen eller en annan medlemsstat så begär ska en medlemsstat överlämna en rapport om särskilda åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 17, 18 och 19.

Artikel 21

Ändring av bilaga II

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av bilaga II för att anpassa den till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och till utvecklingen av relevanta internationella standarder.

Artikel 22

Inventering av EU-karantänskadegörare och skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare

1. Medlemsstaterna ska under angivna tidsperioder genomföra riskbaserade inventeringar för att kontrollera förekomsten av åtminstone följande:

a) EU-karantänskadegörare.

b) Tecken eller symptom på varje skadegörare som omfattas av de åtgärder som avses i artikel 29 eller av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

Dessa inventeringar ska genomföras inom alla områden där förekomst av den berörda skadegöraren tidigare inte varit känd.

Dessa inventeringar behöver inte genomföras för skadegörare för vilka man otvetydigt kan konstatera att etablering och spridning i medlemsstaten inte är möjlig på grund av ekoklimatologiska förhållanden eller avsaknad av skadegörarnas värdväxter.

2. Utformningen av de inventeringar som avses i punkt 1 ska baseras på den risk som föreligger för att skadegöraren förekommer i det område inventeringen omfattar. De ska åtminstone bestå av visuella undersökningar utförda av den behöriga myndigheten och, i förekommande fall, insamling av prover och genomförande av tester. Dessa inventeringar ska genomföras på alla lämpliga platser och i förekommande fall inbegripa verksamhetsplatser, fordon, maskiner och förpackningsmaterial som används av yrkesmässiga aktörer och andra personer. De ska bygga på sunda vetenskapliga och tekniska principer samt utföras vid tidpunkter som lämpar sig för att möjliggöra upptäckt av de berörda skadegörarna.

Inventeringarna ska beakta vetenskapliga och tekniska uppgifter och annan relevant information om förekomsten av den berörda skadegöraren.

3. Senast den 30 april varje år ska medlemsstaterna underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om resultaten av de inventeringar som avses i punkt 1, som utfördes under föregående kalenderår. Dessa rapporter ska innehålla uppgifter om var inventeringarna genomförts, tidpunkten för dessa inventeringar, de berörda skadegörarna och växterna, växtprodukterna eller andra föremålen, antalet inspektioner och tagna prover samt förekomst av varje berörd skadegörare.

Kommissionen kan genom genomförandeakter fastställa en mall för dessa rapporter samt anvisningar om hur mallen i fråga ska fyllas i. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 23

Fleråriga inventeringsprogram och insamling av uppgifter

1. Medlemsstaterna ska upprätta fleråriga inventeringsprogram som fastställer innehållet i de inventeringar som ska genomföras enligt artikel 22. Dessa program ska möjliggöra insamling och registrering av såväl vetenskapliga och tekniska uppgifter som annan relevant information som avses i artikel 22.2 andra stycket.

De fleråriga inventeringsprogrammen ska innehålla följande uppgifter i enlighet med artikel 22.2:

a) Det särskilda målet för respektive inventering.

b) Inventeringens omfattning med avseende på berört område och tidsram, samt de undersökta skadegörarna, växterna och varorna.

c) Inventeringsmetoder och kvalitetsstyrning, inklusive en beskrivning av förfarandena för visuell undersökning, provtagning och testning samt deras tekniska motivering.

d) Tidpunkter, frekvens och antalet planerade visuella undersökningar, prover och tester.

e) Metoderna för dokumentation och rapportering av de uppgifter som samlats in.

De fleråriga inventeringsprogrammen ska omfatta en period av fem till sju år.

2. Medlemsstaterna ska på begäran anmäla sina fleråriga inventeringsprogram till kommissionen och övriga medlemsstater i samband med att de inrättas.

3. Kommissionen får anta genomförandeakter som fastställer utformningen av de fleråriga inventeringsprogrammen och de praktiska arrangemangen för tillämpningen av inslagen i punkt 1 på de särskilda skadegörarriskerna.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 24

Inventering av prioriterade skadegörare

1. Medlemsstaterna ska, med avseende på varje prioriterad skadegörare, årligen genomföra den inventering som anges i artiklarna 22.1 och 22.2. Dessa inventeringar ska omfatta ett tillräckligt stort antal visuella undersökningar, provtagningar och tester som lämpar sig för varje prioriterad skadegörare, i den mån detta är möjligt i förhållande till skadegörarens biologi och de ekoklimatologiska förhållandena, för att med en hög grad av tillförlitlighet säkerställa att de upptäcks i tid.

Inventeringarna behöver inte genomföras för skadegörare för vilka man otvetydigt kan konstatera att etablering och spridning i medlemsstaten inte är möjlig på grund av de respektive ekoklimatologiska förhållandena eller avsaknaden av skadegörarnas värdväxter.

2. Senast den 30 april varje år ska medlemsstaterna underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om resultaten av de inventeringar som avses i punkt 1 och som utförts under föregående kalenderår.

Artikel 25

Beredskapsplaner för prioriterade skadegörare

1. Varje medlemsstat ska för varje prioriterad skadegörare som kan ta sig in i dess territorium eller en del därav och etablera sig där upprätta och regelbundet uppdatera en separat plan, med uppgifter om de beslutsprocesser, förfaranden och protokoll som ska följas och de minsta resurser som ska ställas till förfogande samt förfaranden för tillgängliggörande av ytterligare resurser om förekomst av skadegöraren officiellt bekräftas eller misstänks (nedan kallad *beredskapsplanen*).

Medlemsstaterna ska i ett lämpligt skede under utarbetandet och uppdateringen av beredskapsplanen samråda med alla relevanta aktörer.

Beredskapsplaner behöver inte upprättas för skadegörare för vilka man otvetydigt kan konstatera att etablering och spridning i medlemsstaten inte är möjlig på grund av de ekoklimatologiska förhållandena eller avsaknaden av skadegörarnas värdväxter.

2. Varje beredskapsplan ska omfatta

a) roller och ansvarsområden för de organ som deltar i genomförandet av planen, vid officiellt bekräftad eller misstänkt förekomst av den prioriterade skadegöraren, ordergång och förfaranden för samordningen av åtgärder som ska vidtas av behöriga myndigheter eller andra myndigheter, medverkande delegerade organ eller fysiska personer, laboratorier och yrkesmässiga aktörer samt samordning med angränsande medlemsstater och angränsande tredjeländer i förekommande fall,

b) behöriga myndigheters tillträde till yrkesmässiga aktörers och andra relevanta aktörers verksamhetsplatser samt fysiska personers mark och byggnader,

c) behöriga myndigheters tillträde, vid behov, till laboratorier, utrustning, personal, extern expertis och resurser som är nödvändiga för snabb och effektiv utrotning eller, i förekommande fall, inneslutning av de prioriterade skadegörarna i fråga,

d) åtgärder som ska vidtas med avseende på information till kommissionen, övriga medlemsstater, berörda yrkesmässiga aktörer och allmänheten när det gäller förekomsten av den berörda prioriterade skadegöraren och de åtgärder som vidtagits mot den, om förekomst av den berörda skadegöraren officiellt bekräftas eller misstänks,

e) system för dokumentation av förekomst av den berörda prioriterade skadegöraren,

f) tillgängliga bedömningar enligt artikel 6.2 och varje bedömning som genomförts av medlemsstaten när det gäller risken för dess territorium i samband med den berörda prioriterade skadegöraren,

g) de riskhanteringsåtgärder som ska vidtas med avseende på den prioriterade skadegöraren enligt avsnitt 1 i bilaga II, och de förfaranden som ska följas,

h) principer för den geografiska avgränsningen av avgränsade områden,

i) protokoll som beskriver metoderna för visuella undersökningar, provtagningar och laboratorietester, och

j) principer för utbildning av personal vid de behöriga myndigheterna och, i förekommande fall, av de organ, offentliga myndigheter, laboratorier, yrkesmässiga aktörer och andra personer som avses i led a.

I förekommande fall ska de uppgifter som avses i första stycket d–j utformas som handledningar.

3. Beredskapsplaner får kombineras för flera prioriterade skadegörare med liknande biologi och värdväxter. I sådana fall ska beredskapsplanen bestå av en allmän del som är gemensam för alla prioriterade skadegörare som omfattas av den, och en särskild del för var och en av de berörda prioriterade skadegörarna.

4. Medlemsstaterna ska inom fyra år från upprättandet av förteckningen över prioriterade skadegörare upprätta en beredskapsplan för de prioriterade skadegörare som finns upptagna i den förteckningen.

Inom ett år från dagen för upptagandet av varje ytterligare berörd skadegörare i denna förteckning över prioriterade skadegörare ska medlemsstaterna upprätta en beredskapsplan för den prioriterade skadegöraren.

Medlemsstaterna ska regelbundet se över och i förekommande fall uppdatera sina beredskapsplaner.

5. Medlemsstaterna ska på begäran översända sina beredskapsplaner till kommissionen och övriga medlemsstater, och ska informera alla relevanta yrkesmässiga aktörer genom offentliggörande på internet.

Artikel 26

Simuleringsövningar för prioriterade skadegörare

1. Medlemsstaterna ska utföra simuleringsövningar med inriktning på genomförandet av beredskapsplanerna i intervall som fastställs utifrån den berörda prioriterade skadegörarens eller de berörda prioriterade skadegörarnas biologi och den risk som denna eller dessa skadegörare utgör.

Dessa övningar ska inom en rimlig tidsperiod utföras med avseende på samtliga prioriterade skadegörare och de relevanta aktörerna ska delta.

Dessa övningar behöver inte genomföras om respektive medlemsstat nyligen har vidtagit åtgärder för utrotning av skadegöraren eller skadegörarna i fråga.

2. Simuleringsövningar gällande prioriterade skadegörare, vars förekomst i en medlemsstat kan ha en inverkan på angränsande medlemsstater får utföras gemensamt av de medlemsstaterna på grundval av deras respektive beredskapsplaner.

I förekommande fall får medlemsstaterna utföra dessa simuleringsövningar tillsammans med angränsande tredjeländer.

3. Medlemsstaterna ska på begäran tillhandahålla kommissionen och övriga medlemsstater en rapport om resultaten av varje simuleringsövning.

Artikel 27

Handlingsplaner för prioriterade skadegörare

1. Om förekomst av en prioriterad skadegörare på en medlemsstats territorium officiellt har bekräftats i enlighet med artikel 10, ska den behöriga myndigheten omgående anta en plan (nedan kallad *handlingsplanen*) med åtgärder för utrotning av skadegöraren, enligt artiklarna 17, 18 och 19, eller för inneslutning av denna enligt artikel 28.2 samt en tidsplan för genomförandet av dessa åtgärder.

Handlingsplanen ska innehålla en beskrivning av utformningen och organisationen av de inventeringar som ska genomföras och ange antalet visuella undersökningar, prover som ska tas och laboratorietest som ska utföras samt den metod som ska tillämpas vid inventeringen, provtagningarna och testerna.

Handlingsplanen ska grunda sig på den relevanta beredskapsplanen och den ska omedelbart delges de berörda yrkesmässiga aktörerna av den behöriga myndigheten.

2. Medlemsstaterna ska på begäran anmäla de antagna handlingsplanerna till kommissionen och övriga medlemsstater.

Artikel 28

Unionsåtgärder mot särskilda EU-karantänskadegörare

1. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa åtgärder mot särskilda EU-karantänskadegörare. Genom dessa åtgärder ska en eller flera av nedanstående bestämmelser genomföras med avseende på varje berörd skadegörare:

a) Artikel 10 om åtgärder vid misstanke om och behöriga myndigheters officiella bekräftelse av förekomsten av den EU-karantänskadegöraren.

b) Artikel 14 om åtgärder som omedelbart ska vidtas av yrkesmässiga aktörer.

c) Artikel 15 om åtgärder som ska vidtas av andra personer än de yrkesmässiga aktörerna.

d) Artikel 17 om utrotning av EU-karantänskadegörare.

e) Artikel 18 om inrättande av avgränsade områden.

f) Artikel 19 om inventeringar, ändringar av avgränsade områden och hävande av restriktioner.

g) Artikel 22 om inventeringar om EU-karantänskadegörare och skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare.

h) Artikel 24 om inventeringar av prioriterade skadegörare, vad avser antalet visuella undersökningar, prover och tester för särskilda prioriterade skadegörare.

i) Artikel 25 om beredskapsplaner för prioriterade skadegörare.

j) Artikel 26 om simuleringsövningar för prioriterade skadegörare.

k) Artikel 27 om handlingsplaner för prioriterade skadegörare.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

2. Om det, i fråga om ett avgränsat område och på grundval av de inventeringar som avses i artikel 19 eller andra uppgifter, konstateras att en utrotning av den berörda EU-karantänskadegöraren inte är möjlig, ska kommissionen genom undantag från artikel 17 anta genomförandeakter enligt punkt 1, som fastställer åtgärder vars syfte är inneslutning.

För att detta ska kunna konstateras ska kommissionen, efter inlämnande av relevanta uppgifter från den berörda medlemsstaten eller från någon annan källa, utan dröjsmål vidta nödvändiga åtgärder.

3. Om kommissionen konstaterar att förebyggande åtgärder på områden utanför de avgränsade områdena är nödvändiga för att skydda den del av unionens territorium där de berörda EU-karantänskadegörarna inte förekommer, får kommissionen anta genomförandeakter enligt punkt 1 för att fastställa sådana åtgärder.

4. De åtgärder som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska vidtas i enlighet med bilaga II, med hänsyn tagen till de specifika riskerna med de berörda EU-karantänskadegörarna, de särskilda ekoklimatologiska förhållandena och riskerna när det gäller berörda medlemsstater samt behovet av att på EU-nivå genomföra nödvändiga riskreducerande åtgärder på ett harmoniserat sätt.

5. Innan en åtgärd har antagits av kommissionen får medlemsstaten fortsätta med de åtgärder den redan har vidtagit.

6. När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig skadegörarrisk ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3. Dessa akter ska antas i enlighet med bilaga II, med beaktande av de specifika riskerna med de berörda EU-karantänskadegörarna, de särskilda ekoklimatologiska förhållandena och riskerna när det gäller de berörda medlemsstaterna samt behovet av att på EU-nivå genomföra nödvändiga riskreducerande åtgärder på ett harmoniserat sätt.

7. Medlemsstaterna ska, genom det system för elektronisk anmälan som avses i artikel 103, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla alla fall av bristande efterlevnad av de åtgärder som antagits enligt den här artikeln på ett sådant sätt att det skapas en risk för spridning av EU-karantänskadegörare.

Artikel 29

Medlemsstaternas åtgärder med avseende på skadegörare som inte förtecknats som EU-karantänskadegörare

1. Om en skadegörare som inte tagits upp i förteckningen över EU-karantänskadegörare officiellt bekräftas förekomma på en medlemsstats territorium och medlemsstaten anser att skadegöraren kan uppfylla villkoren för att föras upp i förteckningen över EU-karantänskadegörare, ska den omedelbart bedöma om skadegöraren uppfyller kriterierna i avsnitt 3 underavsnitt 1 i bilaga I. Om den drar slutsatsen att kriterierna är uppfyllda, ska den omgående vidta utrotningsåtgärder i enlighet med bilaga II. Artiklarna 17–20 ska tillämpas.

Om det på grundval av de inventeringar som avses i artikel 19 eller andra uppgifter, konstateras att utrotning av skadegöraren inte är möjlig inom ett avgränsat område, ska artikel 28.2 tillämpas på motsvarande sätt.

Om förekomsten av en skadegörare som uppfyller kriterierna i första stycket i en sändning av växter, växtprodukter eller andra föremål som förts in till eller förflyttats inom en medlemsstats territorium officiellt bekräftas, ska medlemsstaten vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra införsel till och etablering och spridning av den skadegöraren inom unionens territorium.

Om en medlemsstat misstänker förekomst på sitt territorium av en skadegörare som uppfyller de kriterier som anges i första stycket, ska artikel 10 tillämpas på motsvarande sätt.

I avvaktan på en officiell bekräftelse av förekomsten av skadegöraren i fråga ska medlemsstaten i förekommande fall vidta växtskyddsåtgärder för att minska spridningsrisken.

2. Efter att ha vidtagit de åtgärder som avses i punkt 1 ska medlemsstaten bedöma om den berörda skadegöraren uppfyller de kriterier för karantänskadegörare som anges i avsnitt 1 i bilaga I.

3. Den berörda medlemsstaten ska till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla förekomsten av den skadegörare som avses i punkt 1. Den berörda medlemsstaten ska också underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om den bedömning som avses i den punkten, de åtgärder som vidtagits och de uppgifter som ligger till grund för dessa åtgärder.

Inom två år efter den officiella bekräftelsen av förekomsten av skadegöraren ska medlemsstaterna till kommissionen anmäla resultaten av den bedömning som avses i punkt 2.

Anmälningar om förekomsten av skadegöraren ska göras via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103.

Artikel 30

Unionens åtgärder med avseende på skadegörare som inte förtecknats som EU-karantänska-degörare

1. När kommissionen tar emot en anmälan som avses i första stycket i artikel 29.3, eller har andra uppgifter om förekomst eller en överhängande risk för att en skadegörare som inte är upptagen i förteckningen över EU-karantänska-degörare tar sig in eller sprids inom unionens territorium, och den anser att denna skadegörare kan uppfylla villkoren för att tas upp i förteckningen, ska den omedelbart bedöma om skadegöraren uppfyller kriterierna i avsnitt 3 underavsnitt 2 i bilaga I med avseende på unionens territorium.

Om kommissionen finner att dessa kriterier är uppfyllda, ska den omedelbart genom genomförandeakter anta åtgärder för en begränsad tidsperiod med avseende på de risker som denna skadegörare medför. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Genom åtgärderna ska, i förekommande fall, en eller flera av de bestämmelser som avses i artikel 28.1 första stycket a–g genomföras, särskilt när det gäller var och en av de berörda skadegörarna.

2. Efter att ha vidtagit de åtgärder som avses i punkt 1 ska kommissionen bedöma om den berörda skadegöraren, i fråga om unionens territorium, uppfyller de kriterier för karantänskadegörare som anges i avsnitt 1 i bilaga I.

3. Om det på grundval av de inventeringar som avses i artiklarna 19 och 22 eller andra uppgifter konstateras att den berörda skadegöraren inte är möjlig att utrota inom ett avgränsat område, kan de genomförandeakter som avses i punkt 1 andra stycket i den här artikeln fastställa åtgärder vars syfte är inneslutning.

4. Om det konstateras att förebyggande åtgärder i områden utanför avgränsade områden är nödvändiga för att skydda den del av unionens territorium där skadegöraren i fråga inte förekommer, kan de genomförandeakter som avses i punkt 1 fastställa sådana åtgärder.

5. De åtgärder som avses i punkterna 1, 3 och 4 ska antas i enlighet med bilaga II, med beaktande av de specifika riskerna med de berörda skadegörarna och behovet av att på unionsnivå genomföra nödvändiga riskreducerande åtgärder på ett harmoniserat sätt.

6. Innan åtgärder antagits av kommissionen får medlemsstaten fortsätta med de åtgärder som den redan har vidtagit i enlighet med artikel 29.

7. När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig skadegörarrisk ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3. Dessa akter ska antas i enlighet med bilaga II, med beaktande av de specifika riskerna med den berörda skadegöraren och behovet av att på unionsnivå genomföra nödvändiga riskreducerande åtgärder på ett harmoniserat sätt.

8. Medlemsstaterna ska, genom det system för elektronisk anmälan som avses i artikel 103, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla alla fall av bristande efterlevnad av de åtgärder som antagits enligt den här artikeln som skapar en risk för spridning av de skadegörare som avses i punkt 1 i den här artikeln.

Artikel 31

Strängare krav som har antagits av medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna får inom sitt territorium tillämpa strängare åtgärder än de som antagits i enlighet med artiklarna 28.1, 28.2, 28.3, 30.1, 30.3 och 30.4 om detta motiveras av målsättningen växtskydd och i enlighet med principerna i avsnitt 2 i bilaga II.

Dessa strängare åtgärder får inte medföra eller leda till förbud mot eller begränsningar av införsel till eller förflyttning inom och genom unionens territorium av andra växter, växtprodukter och andra föremål än de som följer av artiklarna 40–58 och 71–102.

2. Medlemsstaterna ska omedelbart till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de åtgärder som de vidtagit i enlighet med punkt 1.

Medlemsstaterna ska på begäran förse kommissionen och övriga medlemsstater med en årsrapport om vilka åtgärder som har vidtagits i enlighet med punkt 1.

Avsnitt 3

Skadegörare för skyddad zon

Artikel 32

Erkännande av skyddade zoner

1. Om en karantänskadegörare förekommer inom unionens territorium men inte inom den berörda medlemsstatens territorium eller en del av det, och inte är en EU-karantänskadegörare, får kommissionen på begäran av medlemsstaterna enligt punkt 4 erkänna detta territorium eller del av det som skyddad zon i enlighet med punkt 3 (nedan kallad *karantänskadegörare för skyddad zon*).

2. En karantänskadegörare för skyddad zon får inte föras in till, förflyttas inom eller innehas, uppförökas eller frisläppas inom den berörda skyddade zonen.

Artikel 8 ska på motsvarande sätt tillämpas på införsel till, förflyttning inom, innehav och uppförökning av karantänskadegörare för skyddade zoner inom skyddade zoner.

3. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, sammanställa en förteckning över skyddade zoner och respektive karantänskadegörare för skyddad zon. Denna förteckning ska innehålla de skyddade zoner som erkänts i enlighet med artikel 2.1 h första stycket i direktiv 2000/29/EG samt de skadegörare som förtecknas i del B i bilaga I och del B i bilaga II till direktiv 2000/29/EG och ett särskilt kodnummer för var och en av dessa skadegörare.

Kommissionen får genom genomförandeakter som ändrar den genomförandeakt som avses i första stycket erkänna ytterligare skyddade zoner under förutsättning att de villkor som anges i punkt 1 i denna artikel är uppfyllda.

Kommissionen får genom genomförandeakter ersätta den genomförandeakt som avses i det första stycket i denna punkt i syfte att konsolidera ändringar.

De genomförandeakter som avses i denna punkt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

4. Tillsammans med den ansökan som avses i punkt 1 ska den berörda medlemsstaten lämna in

a) en beskrivning av gränserna för den föreslagna skyddade zonen, inklusive kartor,

b) resultaten av inventeringar som visar att karantänskadegöraren under åtminstone tre år före ansökan inte förekommit inom territoriet, och

c) uppgifter om att den berörda karantänskadegöraren uppfyller de villkor som framgår av artikel 3 i fråga om den föreslagna skyddade zonen.

5. De inventeringar som avses i punkt 4 b ska genomföras vid lämpliga tidpunkter och ska ha lämplig omfattning med avseende på möjligheten att upptäcka förekomsten av den berörda karantänskadegöraren. De ska bygga på sunda vetenskapliga och tekniska principer och beakta relevanta internationella standarder.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med närmare föreskrifter om dessa inventeringar. Dessa akter ska antas i enlighet med den tekniska och vetenskapliga utvecklingen, och tillämpliga internationella standarder.

6. Kommissionen får erkänna tillfälliga skyddade zoner. För detta ändamål ska villkoren i punkterna 1, 4 och 5 första stycket tillämpas på motsvarande sätt. Genom undantag från de krav som avses i punkt 4 b ska en inventering ha genomförts under minst ett år före ansökan.

Erkännandet av en tillfällig skyddad zon ska inte gälla längre än tre år efter erkännandet och ska löpa ut automatiskt efter tre år.

7. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och övriga medlemsstater och genom offentliggörande på den behöriga myndighetens officiella webbplats informera de yrkesmässiga aktörerna om gränserna för de skyddade zonerna i deras territorium, inklusive med hjälp av kartor.

Artikel 33

Allmänna skyldigheter avseende skyddade zoner

1. I fråga om skyddade zoner ska de skyldigheter som anges i artiklarna 9–19 tillämpas på motsvarande sätt med avseende på respektive karantänskadegörare för skyddad zon.

2. En växt, växtprodukt eller annat föremål med ursprung i ett avgränsat område som upprättats inom en skyddad zon för den berörda karantänskadegöraren för skyddad zon, får inte förflyttas från det avgränsade området till resterande del av den skyddade zonen eller flyttas till någon annan skyddad zon som upprättats för denna karantänskadegörare för skyddad zon.

Genom undantag från första stycket får växten, växtprodukten eller det andra föremålet endast föras ut ur det avgränsade området genom och ut ur den berörda skyddade zonen om den förpackas och transporteras på ett sådant sätt att det inte föreligger någon risk för spridning av den berörda karantänskadegöraren för skyddad zon inom denna skyddade zon.

3. De avgränsade områden som inrättats inom en skyddad zon och de utrotningsåtgärder som vidtagits inom dessa områden i enlighet med artiklarna 17, 18 och 19 ska omedelbart anmälas till kommissionen och övriga medlemsstater.

Artikel 34

Inventeringar av karantänskadegörare för skyddad zon

1. Den behöriga myndigheten ska genomföra årliga inventeringar av varje skyddad zon med avseende på förekomsten av den berörda karantänskadegöraren för skyddad zon. Artikel 22.2 ska på motsvarande sätt vara tillämplig på dessa inventeringar.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med närmare föreskrifter om utarbetandet av och innehållet i dessa inventeringar.

2. Senast den 30 april varje år ska medlemsstaterna till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla resultaten av de inventeringar som avses i punkt 1, och som genomfördes under föregående kalenderår.

Artikel 35

Ändring av omfattning och återkallande av erkännande av skyddade zoner

1. Kommissionen får ändra den skyddade zonens omfattning på begäran av den medlemsstat vars territorium berörs.

Om denna ändring gäller utvidgningen av en skyddad zon ska artikel 32 tillämpas på motsvarande sätt.

2. På begäran av den medlemsstat som avses i punkt 1 ska kommissionen återkalla erkännandet av en skyddad zon eller minska dess omfattning.

3. Kommissionen ska återkalla erkännandet av en skyddad zon om de inventeringar som avses i artikel 34 inte har utförts i enlighet med den artikeln.

4. Kommissionen ska återkalla erkännandet av en skyddad zon om den berörda karantänskadegöraren för skyddad zon har påträffats i samma zon och ett av följande villkor uppfylls:

a) Inget avgränsat område har inrättats i enlighet med artikel 33.1, inom tre månader sedan förekomsten av skadegöraren officiellt bekräftats.

b) De utrotningsåtgärder som vidtagits i ett avgränsat område enligt artikel 33.1 har inte lett till resultat inom 24 månader sedan förekomsten av denna skadegörare officiellt bekräftats eller inom en längre period än 24 månader om det berättigas av skadegörarens biologi och om denna period föreskrivs i den genomförandeakt som antagits enligt artikel 32.3.

c) Uppgifter som kommissionen har tillgång till visar att de åtgärder som avses i artiklarna 17, 18 och 19 och som, i enlighet med artikel 33.1, vidtagits som en reaktion på förekomst av denna skadegörare i den berörda skyddade zonen har varit grovt försumliga.

5. Kommissionen ska återkalla erkännandet av en skyddad zon eller minska dess omfattning i enlighet med punkt 2, 3 eller 4 i denna artikel genom en genomförandeakt om ändring av den genomförandeakt som avses i artikel 32.3. Denna genomförandeakt ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

KAPITEL III

Reglerade EU-icke-karantänskadegörare

Artikel 36

Definition av reglerad EU-icke-karantänskadegörare

En skadegörare är en reglerad EU-icke-karantänskadegörare om den uppfyller samtliga följande villkor och är upptagen i den förteckning som avses i artikel 37:

a) Dess identitet kan fastställas i enlighet med avsnitt 4 punkt 1 i bilaga I.

b) Den förekommer inom unionens territorium.

c) Den är inte en EU-karantänskadegörare eller en skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

d) Den sprids huvudsakligen genom särskilda växter för plantering, i enlighet med avsnitt 4 punkt 2 i bilaga I.

e) Dess förekomst på dessa växter för plantering får oacceptabla ekonomiska konsekvenser på den avsedda användningen av dessa växter för plantering, i enlighet med avsnitt 4 punkt 3 i bilaga I.

f) Det finns genomförbara och effektiva åtgärder för att förhindra förekomst av skadegöraren på de berörda växterna för plantering.

Artikel 37

Förbud mot införsel och förflyttning av reglerade EU-icke-karantänsskadegörare på växter för plantering

1. Yrkesmässiga aktörer får inte föra in en reglerad EU-icke-karantänskadegörare till, eller förflytta den skadegöraren inom unionens territorium på de växter för plantering genom vilka de sprids och som särskilt anges i den förteckning som avses i punkt 2.

Det förbud som fastställs i första stycket ska inte tillämpas i följande fall:

a) Förflyttning av växter för plantering inom eller mellan den berörda aktörens verksamhetsplatser.

b) Förflyttning av växter för plantering som är nödvändig för desinfektion av dem.

2. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, upprätta en förteckning över reglerade EU-icke-karantänskadegörare och de särskilda växter för plantering som avses i artikel 36 d, i förekommande fall med angivande av de kategorier och de tröskelvärden som avses i punkt 7 i den här artikeln respektive punkt 8 i den här artikeln.

3. Den förteckning som avses i punkt 2 ska innehålla de skadegörare och de olika växter för plantering som anges i följande bestämmelser:

a) Del A avsnitt II i bilaga II till direktiv 2000/29/EG.

b) Punkterna 3 och 6 i bilaga I samt punkt 3 i bilaga II till direktiv 66/402/EEG.

c) Bilaga I till direktiv 68/193/EEG.

d) De akter som har antagits i enlighet med artikel 5.5 i rådets direktiv 98/56/EG ([1]).

e) Bilaga II till direktiv 2002/55/EG.

f) Bilaga I samt punkt B i bilaga II till direktiv 2002/56/EG och de akter som har antagits i enlighet med artikel 18 c i det direktivet.

g) Punkt 4 i bilaga I samt punkt 5 i bilaga II till direktiv 2002/57/EG.

([1]) Rådets direktiv 98/56/EG av den 20 juli 1998 om saluföring av förökningsmaterial av prydnadsväxter (EGT L 226, 13.8.1998, s. 16).

h) De akter som har antagits i enlighet med artikel 4 i direktiv 2008/72/EG.

i) De akter som har antagits i enlighet med artikel 4 i direktiv 2008/90/EG.

Skadegörare som förtecknas i bilaga I och i avsnitt I i del A och B i bilaga II till direktiv 2000/29/EG och förtecknas som EU-karantänskadegörare i enlighet med artikel 5.2 i denna förordning samt skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1 i denna förordning ska inte tas upp i den förteckningen.

4. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, i förekommande fall föreskriva åtgärder för att förhindra förekomsten av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på respektive växter för plantering, enligt artikel 36 f i denna förordning. Dessa åtgärder ska, i förekommande fall, gälla införandet till och förflyttning inom unionen av dessa växter. Dessa åtgärder ska antas i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II till denna förordning. Dessa åtgärder ska tillämpas utan att det påverkar de åtgärder som antagits i enlighet med direktiven 66/401/EEG, 66/402/EEG och 68/193/EEG, 98/56/EG och rådets direktiv 1999/105/EG ([1]) samt direktiv 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG, 2002/57/EG, 2008/72/EG och 2008/90/EG.

5. Kommissionen ska genom genomförandeakter ändra de genomförandeakter som avses i punkterna 2 och 4 i den här artikeln, om en bedömning visar att

a) en skadegörare som inte förtecknas i den genomförandeakt som avses i punkt 2 i den här artikeln uppfyller de villkor som avses i artikel 36,

b) en skadegörare som anges i den genomförandeakt som avses i punkt 2 i denna artikel inte längre uppfyller ett eller flera av de villkor som avses i artikel 36,

c) ändringar av denna förteckning är nödvändiga i fråga om de kategorier som avses i punkt 7 i den här artikeln eller de tröskelvärden som avses i punkt 8 i den här artikeln, eller

d) ändringar är nödvändiga med avseende på åtgärder som har antagits i enlighet med punkt 4 i den här artikeln.

Kommissionen ska göra sin bedömning tillgänglig för medlemsstaterna utan dröjsmål.

Kommissionen får genom genomförandeakter ersätta de genomförandeakter som avses i punkterna 2 och 4 i denna artikel i syfte att konsolidera ändringar.

6. De genomförandeakter som avses i punkterna 2, 4 och 5 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

7. Om artikel 36 e är uppfylld enbart med avseende på en eller flera av de kategorier av växtförökningsmaterial, utsäde eller utsädespotatis av en eller flera av kategorierna pre-bas, bas eller certifikat, eller med avseende på standardutsäde eller CAC-material som avses i direktiven 66/401/EEG, 66/402/EEG, 68/193/EEG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG, 2002/57/EG, 2008/72/EG respektive 2008/90/EG ska dessa kategorier anges i den förteckning som avses i punkt 2 i den här artikeln och det ska slås fast att det förbud mot införsel och förflyttning som föreskrivs i punkt 1 i den här artikeln endast är tillämpligt på dessa kategorier.

8. Om artikel 36 e är uppfylld enbart om den berörda skadegöraren förekommer med en incidens som överstiger ett särskilt tröskelvärde som är högre än noll, ska den förteckning som avses i punkt 2 i den här artikeln fastställa tröskelvärdet med angivande av att det förbud mot införsel och förflyttning som föreskrivs i punkt 1 den här artikeln endast gäller över detta tröskelvärde.

Ett sådant tröskelvärde ska införas endast om båda följande villkor är uppfyllda:

a) Det är möjligt för yrkesmässiga aktörer att säkerställa att incidensen för den reglerade EU-icke-karantänskadegöraren på dessa växter för plantering inte överstiger detta tröskelvärde.

b) Det är möjligt att kontrollera att tröskelvärdet inte överskrids i partier av sådana växter för plantering.

Principerna för riskhantering i samband med växtskadegörare som anges i avsnitt 2 i bilaga II ska tillämpas.

9. Artikel 31 ska tillämpas på motsvarande sätt för de åtgärder som ska vidtas av medlemsstaterna avseende reglerade EU-icke-karantänskadegörare och respektive växter för plantering.

([1]) Rådets direktiv 1999/105/EG av den 22 december 1999 om saluföring av skogsodlingsmaterial (EGT L 11, 15.1.2000, s. 17).

Artikel 38

Ändring av avsnitt 4 i bilaga I

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av avsnitt 4 i bilaga I för att anpassa dessa kriterier till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av relevanta internationella standarder.

Artikel 39

Reglerade EU-icke-karantänskadegörare som används för vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval, förädling eller utställningar

Det förbud som föreskrivs i artikel 37 ska inte tillämpas på reglerade EU-icke-karantänskadegörare som förekommer på växter för plantering, som används för vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval, förädling eller utställningar.

KAPITEL IV

Åtgärder avseende växter, växtprodukter och andra föremål

Avsnitt 1

Åtgärder som avser hela unionens territorium

Artikel 40

Förbud mot införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium

1. Vissa växter, växtprodukter eller andra föremål får inte föras in till unionens territorium om de kommer från tredjeländer eller territorier utanför unionen, eller från vissa tredjeländer eller territorier utanför unionen.

2. Kommissionen ska genom en genomförandeakt anta en förteckning över de växter, växtprodukter och andra föremål som avses i punkt 1 och som inte får föras in till unionens territorium, samt de tredjeländer, grupper av tredjeländer eller särskilda områden i tredjeländer för vilka förbudet gäller.

Den första av dessa genomförandeakter ska inkludera växterna, växtprodukterna och de andra föremålen samt deras ursprungstredjeländer enligt förteckningen i del A i bilaga III till direktiv 2000/29/EG.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2 i denna förordning.

I den förteckning som upprättas med stöd i dessa genomförandeakter ska växterna, växtprodukterna och de andra föremålen även identifieras med hjälp av sina respektive varunummer i enlighet med klassificeringen i den kombinerade nomenklatur som fastställs i rådets förordning (EEG) nr 2658/87 [1] (nedan kallat *KN-nummer*), när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

3. Om en växt, växtprodukt eller annat föremål, som har sitt ursprung i eller skickas från ett tredjeland, medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk på grund av sannolikheten att den kan hysa en EU-karantänskadegörare, och denna risk inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom vidtagande av en eller flera av de åtgärder som anges i punkterna 2 och 3 i avsnitt 1 i bilaga II, ska kommissionen på lämpligt sätt ändra den genomförandeakt som avses i punkt 2 för att inkludera denna växt, växtprodukt eller detta andra föremål samt berörda tredjeländer, grupper av tredjeländer eller särskilda områden i tredjeländer.

Om en växt, växtprodukt eller annat föremål som ingår i denna genomförandeakt inte medför någon oacceptabelt hög skadegörarrisk, eller medför en sådan risk som emellertid kan reduceras till en acceptabel nivå genom vidtagande av en eller flera av de åtgärder som anges i punkterna 2 och 3 i avsnitt 1 i bilaga II, ska kommissionen ändra denna genomförandeakt.

[1] Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1).

Den acceptabla nivån på skadegörarrisken ska bedömas i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II, i förekommande fall med avseende på en eller flera specifika tredjeländer.

Dessa ändringar ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig skadegörarrisk, ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3.

4. Medlemsstaterna ska, genom det system för elektronisk anmälan som avses i artikel 103, till kommissionen och andra medlemsstater anmäla fall där växter, växtprodukter eller andra föremål har förts in till unionens territorium i strid med punkt 1.

Den anmälan ska även göras till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen förts in till unionens territorium.

Artikel 41

Växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av särskilda och likvärdiga krav

1. Vissa växter, växtprodukter eller andra föremål får endast föras in till, eller förflyttas inom, unionens territorium om särskilda krav, eller likvärdiga krav, är uppfyllda. Dessa växter, växtprodukter eller andra föremål får komma från tredjeländer eller unionens territorium.

2. Kommissionen ska genom en genomförandeakt anta en förteckning över växterna, växtprodukterna och de andra föremålen samt de motsvarande särskilda krav som är relevanta för dem enligt punkt 1. Förteckningen ska i tillämpliga fall omfatta berörda tredjeländer, grupper av tredjeländer eller särskilda områden i tredjeländer.

Den första av dessa genomförandeakter ska inkludera växterna, växtprodukterna och de andra föremålen samt de särskilda krav som är relevanta för dem och, i tillämpliga fall, deras ursprungstredjeland enligt förteckningen i del A i bilaga IV till direktiv 2000/29/EG.

Genomförandeakten ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2 i denna förordning.

I den förteckning som upprättas genom denna genomförandeakt ska växterna, växtprodukterna och de andra föremålen även vara identifierade med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

3. Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk på grund av sannolikheten att den kan hysa en EU-karantänskadegörare, och denna risk inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom att vidta en eller flera av de åtgärder som anges i avsnitt 1 punkterna 2 och 3 i bilaga II, ska kommissionen göra ändringar i den genomförandeakt som avses i punkt 2 för att inkludera denna växt, växtprodukt eller detta andra föremål samt de åtgärder som är tillämpliga på dem. Dessa åtgärder, och de krav som avses i punkt 2, utgör *särskilda krav*.

De åtgärder som avses i första stycket kan bestå av särskilda krav som antagits i enlighet med artikel 44.1 för införsel till unionens territorium av vissa växter, växtprodukter eller andra föremål, som är likvärdiga med särskilda krav för införsel till och förflyttning inom unionens territorium av dessa växter, växtprodukter eller andra föremål (nedan kallade *likvärdiga krav*.)

Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som ingår i denna genomförandeakt inte medför någon oacceptabelt hög skadegörarrisk, eller medför en sådan risk som inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom särskilda krav, ska kommissionen ändra den genomförandeakten i överensstämmelse med detta genom att avlägsna den växten eller växtprodukten eller det andra föremålet från förteckningen eller genom att föra upp den eller det på den förteckning som avses i artikel 40.2.

Den acceptabla nivån på skadegörarrisken ska bedömas, och åtgärderna för att reducera denna risk till en acceptabel nivå ska antas, i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II. I förekommande fall med avseende på ett eller flera specifika tredjeländer eller delar av dessa.

Dessa ändringar ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig skadegörarrisk ska kommissionen omedelbart anta tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3.

4. Om växter, växtprodukter eller andra föremål har förts in till, eller förflyttats inom, unionens territorium i strid med bestämmelserna i punkt 1, ska medlemsstaterna anta de nödvändiga åtgärder som avses i unionslagstiftningen om offentlig kontroll och genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103 anmäla detta till kommissionen och övriga medlemsstater.

I tillämpliga fall ska den anmälan även göras till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen förts in till unionens territorium.

Artikel 42

Restriktioner på grundval av preliminär bedömning av införsel till unionens territorium av högriskväxter, högriskväxtprodukter och andra högriskföremål

1. En växt, en växtprodukt eller ett annat föremål med ursprung i tredjeland och som inte förtecknas i enlighet med artikel 40 eller inte i tillräcklig grad omfattas av de krav som avses i artikel 41 eller inte omfattas av de tillfälliga åtgärderna i artikel 49 och som på grundval av en preliminär bedömning utgör en oacceptabelt hög skadegörarrisk för unionens territorium ska betecknas som en *högriskväxt*, en *högriskväxtprodukt* eller ett *annat högriskföremål* (nedan kallade *högriskväxter, högriskväxtprodukter eller andra högriskföremål*).

Den preliminära bedömningen ska, på ett sätt som är lämpligt för den berörda växten eller växtprodukten eller det berörda föremålet, beakta kriterierna i bilaga III.

2. Högriskväxter, högriskväxtprodukter eller andra högriskföremål som förtecknas i den genomförandeakt som avses i punkt 3 får inte föras in till unionens territorium från de berörda ursprungstredjeländerna, grupperna av ursprungstredjeländer eller de berörda särskilda områdena i ursprungstredjeländer som berörs av den förteckningen.

3. Kommissionen ska anta genomförandeakter i vilka man på lämplig taxonomisk nivå i avvaktan på den riskvärdering som avses i punkt 4 preliminärt förtecknar de högriskväxter, högriskväxtprodukter eller andra högriskföremål som avses i punkt 1 samt i förekommande fall de berörda tredjeländerna, grupperna av tredjeländer eller särskilda områdena i tredjeländer.

Den första av dessa genomförandeakter ska antas senast den 14 december 2018.

I den förteckning som upprättas genom dessa genomförandeakter ska växterna, växtprodukterna och i tillämpliga fall de andra föremålen även identifieras med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

4. Om det på grundval av en riskvärdering dras slutsatsen att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål med ursprung i de berörda tredjeländerna, grupperna av tredjeländer eller särskilda områden i det berörda tredjelandet som avses i punkt 2 på den taxonomiska nivå som förtecknats i den genomförandeakt som avses i punkt 3 eller på en lägre nivå inte utgör en oacceptabelt hög risk på grund av sannolikheten att den kan hysa en EU-karantänskadegörare ska kommissionen anta en genomförandeakt genom vilken den växten eller växtprodukten eller det andra föremålet avlägsnas från den förteckning som avses i den punkten för de berörda tredjeländerna.

Om det på grundval av en riskvärdering dras slutsatsen att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål med ursprung i de berörda tredjeländerna, grupperna av tredjeländer eller särskilda områdena i tredjeländer som avses i punkt 2 utgör en oacceptabelt hög risk på grund av sannolikheten att den kan hysa en EU-karantänskadegörare och den skadegörarrisken inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom tillämpning av en eller flera av de åtgärder som anges i avsnitt 1 punkterna 2 och 3 i bilaga II, ska kommissionen anta en genomförandeakt genom vilken den växten eller växtprodukten eller det andra föremålet och de berörda tredjeländerna avlägsnas från den förteckning som avses i punkt 2 och läggs till i den förteckning som avses i artikel 40.

Om det på grundval av en riskvärdering dras slutsatsen att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål med ursprung i de berörda tredjeländerna, grupperna av tredjeländer eller särskilda områdena i tredjeländer som avses i punkt 2 utgör en oacceptabelt hög risk, men att den risken kan reduceras till en acceptabel nivå genom tillämpning av en eller flera av de åtgärder som anges i avsnitt 1 punkterna 2 och 3 i bilaga II, ska kommissionen anta en genomförandeakt genom vilken den växten eller växtprodukten eller det andra föremålet och de berörda tredjeländerna, grupperna av tredjeländer eller särskilda områdena i tredjeländer avlägsnas från den förteckning som avses i punkt 2 och läggs till i den förteckning som avses i artikel 41.

5. Under förutsättning att efterfrågan på import av växter, växtprodukter eller andra föremål som förtecknas i den genomförandeakt som avses i punkt 3 konstateras ska den riskvärdering som avses i punkt 4 genomföras inom en lämplig och rimlig tidsperiod.

I förekommande fall får riskvärderingen begränsas till växter, växtprodukter eller andra föremål från ett visst ursprungs- eller avsändartredjeland eller en viss grupp av ursprungs- eller avsändartredjeländer.

6. Kommissionen får, genom genomförandeakter, fastställa särskilda regler om det förfarande som ska tillämpas för att genomföra den riskvärdering som avses i punkt 4.

7. De genomförandeakter som avses i punkterna 3, 4 och 6 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 43

Särskilda importvillkor för införsel till unionens territorium av träemballage

1. Träemballage, vare sig det används eller inte vid transport av alla slags varor får föras in till unionens territorium endast om det uppfyller följande krav:

a) Det har varit föremål för en eller flera av de godkända behandlingarna och uppfyller de tillämpliga kraven enligt bilaga 1 i den internationella standarden för växtskyddsåtgärder nr 15 om *reglering av träemballage inom den internationella handeln* (ISPM15).

b) Det är märkt med det märke som avses i bilaga 2 till ISPM15, varigenom intygas att det varit föremål för de behandlingar som avses i led a.

Denna punkt ska inte tillämpas på träemballage som omfattas av de undantag som anges i ISPM15.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av de krav som anges i punkt 1 i den här artikeln för att ta hänsyn till utvecklingen av internationella standarder och särskilt ISPM15.

I dessa delegerade akter kan det också fastställas att annat träemballage som inte är föremål för de undantag som anges i ISPM15 ska undantas från kraven i punkt 1 i denna artikel eller omfattas av mindre stränga krav.

Artikel 44

Fastställande av likvärdiga krav

1. Kommissionen ska fastställa likvärdiga krav genom en genomförandeakt, på villkor att båda nedanstående villkor är uppfyllda:

a) Det berörda tredjelandet säkerställer, genom att under sin offentliga kontroll vidta en eller flera specificerade åtgärder, en växtskyddsnivå som motsvarar de särskilda krav i fråga om förflyttning inom unionens territorium av de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen.

b) Det berörda tredjelandet visar för kommissionen att de specificerade åtgärder som avses i led a uppfyller den växtskyddsnivå som anges i den punkten.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

2. I förekommande fall ska kommissionen genomföra undersökningar i det berörda tredjelandet för att kontrollera om kraven i punkt 1 första stycket leden a och b är uppfyllda. Dessa undersökningar ska uppfylla kraven för kommissionens undersökningar enligt unionslagstiftningen om offentlig kontroll.

Artikel 45

Information som ska lämnas till resenärer och användare av posttjänster

1. Medlemsstaterna, kusthamnar, flygplatser och internationella transportörer ska tillhandahålla resenärer information om förbud som avses i artikel 40.2, krav som avses i artiklarna 41.2 och 42.3 samt undantag som avses i artikel 75.2, i fråga om införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium.

De ska tillhandahålla denna information i form av affischer eller broschyrer och i tillämpliga fall på sina webbplatser.

Posttjänster och yrkesmässiga aktörer engagerade i försäljning genom distansavtal ska också göra denna information angående växter, växtprodukter och andra föremål som avses i första stycket tillgänglig för sina kunder åtminstone på internet.

Kommissionen får genom genomförandeakter ange hur dessa affischer och broschyrer ska presenteras och användas. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

2. Medlemsstaterna ska på begäran förse kommissionen med en rapport som sammanfattar den information som tillhandahålls i enlighet med denna artikel.

Artikel 46

Undantag från förbud och krav som gäller gränszoner

1. Genom undantag från artiklarna 40.1, 41.1 och 42.2 får medlemsstaterna ge tillstånd till införsel till unionens territorium, under förutsättning att växterna, växtprodukterna och de andra föremålen uppfyller samtliga följande villkor:

a) De odlas eller produceras i tredjelandsområden som ligger i närheten av landgränsen till medlemsstater (nedan kallade *tredjelandets gränszoner*).

b) De förs in till områden i medlemsstaterna som ligger direkt på andra sidan gränsen (nedan kallade *medlemsstaternas gränszoner*).

c) De ska bearbetas i dessa medlemsstaters gränszoner på ett sådant sätt att skadegörarrisker elimineras.

d) De utgör inte någon risk för spridning av EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1 på grund av förflyttningar inom gränszonen.

Dessa växter, växtprodukter och andra föremål får endast förflyttas till och inom medlemsstatens gränszoner, och endast under offentliga kontroller utförda av den behöriga myndigheten.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning genom att fastställa

a) den maximala bredden på tredjelandets gränszoner och medlemsstatens gränszoner som ska fastställas för särskilda växter, särskilda växtprodukter och särskilda andra föremål,

b) den maximala sträcka som de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen får förflyttas inom tredjelandets gränszoner och medlemsstaternas gränszoner, samt

c) förfarandena för tillståndsgivning i samband med införsel till och förflyttning inom medlemsstatens gränszoner av växter, växtprodukter och andra föremål som avses i punkt 1 i den här artikeln.

Områdena ska ha en sådan bredd att införsel till och förflyttning av dessa växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium inte utgör någon skadegörarrisk för unionens territorium eller delar av det.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa särskilda villkor eller åtgärder avseende införsel till en medlemsstats gränszoner av vissa växter, växtprodukter och andra föremål, samt besluta vilka specifika tredjeländer som omfattas av denna artikel.

Dessa akter ska antas i enlighet med bilaga II och i förekommande fall med beaktande av den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av internationella standarder.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

4. Medlemsstaterna ska, genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla fall där växter, växtprodukter eller andra föremål förts in till eller förflyttats inom medlemsstatens gränszoner eller tredjeländers gränszoner i strid med punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln.

Den anmälan ska även göras till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen förts in till den berörda gränszonen.

Artikel 47

Krav som gäller växtskyddstransitering

1. Genom undantag från artiklarna 40.1, 41.1, 42.2, 72.1 och 73, får växter, växtprodukter och andra föremål föras in till eller passera genom unionens territorium till ett tredjeland antingen genom transitering eller genom omlastning (nedan kallat *växtskyddstransitering*), om de uppfyller båda följande villkor:

a) De åtföljs av en undertecknad förklaring från den yrkesmässiga aktör som ansvarar för dessa växter, växtprodukter och andra föremål som visar att dessa växter, växtprodukter eller andra föremål befinner sig i växtskyddstransitering.

b) De packas och transporteras på ett sådant sätt att det inte föreligger någon risk för spridning av EU-karantänskadegörare i samband med deras införsel till och passage genom unionens territorium.

2. De behöriga myndigheterna ska förbjuda växtskyddstransitering om de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen inte uppfyller, eller om det finns rimliga uppgifter som talar för att de inte kommer att uppfylla, villkoren i punkt 1.

Artikel 48

Växter, växtprodukter och andra föremål som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål, eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling

1. Genom undantag från artiklarna 40.1, 41.1 och 42.2 får medlemsstaterna på begäran ge tillfälligt tillstånd för införsel till och förflyttning inom deras territorium av växter, växtprodukter och andra föremål som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål, eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling.

Detta tillstånd ska beviljas för den berörda verksamheten endast om det har fastställts adekvata restriktioner för att säkerställa att de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen inte förorsakar en oacceptabel risk för spridning av EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1, med hänsyn till de berörda skadegörarnas identitet, biologi och spridningssätt, den planerade verksamheten, samverkan med miljön och andra relevanta faktorer som gäller den skadegörarrisk som dessa växter, växtprodukter eller andra föremål utgör.

2. Om ett tillstånd beviljas i enlighet med punkt 1, ska samtliga följande villkor vara uppfyllda:

a) De berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen ska hållas på en plats och under förhållanden som de behöriga myndigheterna konstaterat vara lämpliga och som anges i tillståndet.

b) Arbetet med dessa växter, växtprodukter eller andra föremål ska utföras vid en karantänstation eller inneslutningsanläggning som av den behöriga myndigheten utsetts i enlighet med artikel 60 och som anges i tillståndet.

c) Arbetet med dessa växter, växtprodukter eller andra föremål ska utföras av en personalstyrka vars vetenskapliga och tekniska kompetens av den behöriga myndigheten konstaterats vara lämplig och motsvara den som anges i tillståndet.

d) Dessa växter, växtprodukter eller andra föremål ska åtföljas av tillståndet när de förs in till eller förflyttas inom unionens territorium.

3. Det tillstånd som avses i punkt 1 ska begränsas till en volym och giltighetstid som är lämpad för den berörda verksamheten och får inte överstiga den utsedda karantänstationens eller inneslutningsanläggningens kapacitet.

Det ska omfatta nödvändiga begränsningar för att på lämpligt sätt eliminera risken för spridning av EU-karantänskadegörarna i fråga eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

4. Den behöriga myndigheten ska övervaka efterlevnaden av de villkor som avses i punkt 2 och de begränsningar och restriktioner som avses i punkt 3, samt vidta nödvändiga åtgärder ifall dessa villkor, begränsningar eller restriktioner inte efterlevs.

I förekommande fall ska åtgärden vara ett återkallande av det tillstånd som avses i punkt 1.

5. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med avseende på fastställande av närmare bestämmelser om

a) informationsutbyte mellan medlemsstaterna och kommissionen avseende införsel till och förflyttning inom unionens territorium av de berörda växterna, växtprodukterna och de andra föremålen,

b) förfarandena och villkoren för beviljande av det tillstånd som avses i punkt 1 i den här artikeln, och

c) kraven för kontroll av efterlevnaden och de åtgärder som ska vidtas vid bristande efterlevnad i enlighet med punkt 4 i den här artikeln.

Artikel 49

Tillfälliga åtgärder med avseende på växter, växtprodukter och andra föremål som sannolikt kan utgöra nyligen identifierade eller andra misstänkta växtskyddsrisker

1. Kommissionen får, genom genomförandeakter, anta tillfälliga åtgärder i fråga om införsel till och förflyttning inom unionens territorium av växter, växtprodukter och andra föremål från tredjeländer, på villkor att följande villkor är uppfyllda:

a) Växterna, växtprodukterna och de andra föremålen kan sannolikt medföra nyligen fastställda skadegörarrisker som inte i tillräcklig grad omfattas av unionsåtgärder och som inte är kopplade, eller ännu inte kan kopplas, till EU-karantänskadegörare, eller skadegörare som omfattas av åtgärder som antagits i enlighet med artikel 30.1.

b) Växtskyddserfarenheten är otillräcklig, exempelvis i förhållande till nya växtarter eller spridningsvägar, när det gäller handel med de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen med ursprung i eller avsända från de berörda tredjeländerna.

c) Ingen bedömning har gjorts av vilka nyligen fastställda skadegörarrisker dessa växter, växtprodukter eller andra föremål från de berörda tredjeländerna innebär för unionens territorium.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

2. De tillfälliga åtgärder som avses i punkt 1 ska antas med hänsyn tagen till avsnitt 2 i bilaga II samt till bilaga IV.

I enlighet med vad som är nödvändigt i det berörda fallet ska de inbegripa en eller flera av följande åtgärder:

a) Systematiska och intensiva inspektioner och provtagning, vid införselstället, på varje parti av växter, växtprodukter eller andra föremål som förs in till unionens territorium samt testning av prover.

b) En karantänsperiod i en karantänstation eller en inneslutningsanläggning i enlighet med artikel 60 för att övervaka avsaknaden av den berörda nyligen identifierade skadegörarrisken hos dessa växter, växtprodukter eller andra föremål.

c) Ett förbud mot införsel av dessa växter, växtprodukter eller andra föremål till unionens territorium.

I de fall som avses i andra stycket a och b kan den genomförandeakt som avses i punkt 1 också ange särskilda åtgärder som ska vidtas innan dessa växter, växtprodukter eller andra föremål förs in till unionens territorium.

3. De tillfälliga åtgärder som avses i punkt 1 ska gälla under en lämplig och rimlig tidsperiod i avvaktan på karaktärisering av de skadegörare som sannolikt är kopplade till dessa växter, växtprodukter eller andra föremål från dessa tredjeländer och den fullständiga värderingen av de risker som dessa skadegörare utgör i enlighet med avsnitt 1 i bilaga I.

4. När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig nyligen fastställd skadegörarrisk ska kommissionen omedelbart anta tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3. Dessa akter ska antas i enlighet med principerna i avsnitt 2 i bilaga II.

5. Genom undantag från de bestämmelser som antagits i enlighet med punkt 1 i den här artikeln, ska artikel 48 tillämpas på införsel till och förflyttning inom unionens territorium av växter, växtprodukter eller andra föremål som används för officiella testningsändamål, vetenskapliga ändamål, eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling.

6. Senast den 30 april varje år ska medlemsstaterna överlämna en rapport till kommissionen och övriga medlemsstater om tillämpningen av de åtgärder som avses i punkt 2 andra stycket a eller b under föregående kalenderår.

Medlemsstaterna ska, i enlighet med de åtgärder som avses i punkt 2 andra stycket a eller b, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla förekomst av skadegörare som sannolikt kommer att medföra nyligen identifierade skadegörarrisker.

Medlemsstaterna ska, genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla införsel av en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål till unionens territorium som har vägrats, eller en förflyttning inom unionens territorium av denna växt, denna växtprodukt eller detta andra föremål som har förbjudits, på grund av att den berörda medlemsstaten ansett att det förbud som avses i punkt 2 andra stycket c överträtts. I tillämpliga fall ska anmälningarna innehålla de åtgärder som vidtagits av medlemsstaten med avseende på de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen i enlighet med unionslagstiftningen om offentlig kontroll.

I tillämpliga fall ska en anmälan även göras till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen förts in till unionen.

Artikel 50

Rapport från kommissionen om genomförandet och effektiviteten av åtgärder i fråga om import till unionens territorium

Senast den 14 december 2021 ska kommissionen lägga fram en rapport för Europaparlamentet och rådet, inbegripet en kostnads–nyttoanalys, om genomförandet och effektiviteten av åtgärder i fråga om import till unionens territorium, samt i förekommande fall lägga fram ett lagstiftningsförslag.

Artikel 51

Ändring av bilagorna III och IV

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av bilagorna III och IV för att anpassa dem till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av relevanta internationella standarder.

Artikel 52

Tillfälliga åtgärder som vidtas av medlemsstaterna vid omedelbar fara

1. När en medlemsstat anser att införsel till eller förflyttning inom dess territorium av växter, växtprodukter eller andra föremål från vissa tredjeländer eller vissa andra medlemsstater medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk vad avser införsel till samt etablering och spridning inom dess territorium av en EU-karantänskadegörare eller en skadegörare som bedöms uppfylla villkoren för upptagande i förteckningen över EU-karantänskadegörare och att risken inte i tillräcklig grad minskas genom de åtgärder som avses i artiklarna 17.1, 17.2, 18.1, 19.1, 28.1, 28.2, 29.1, 30.1, 30.3, 40.2, 40.3, 41.2, 41.3, 42.3, 49.1 och 53 ska den skriftligen till kommissionen och de övriga medlemsstaterna anmäla de unionsåtgärder den önskar att ska vidtas samt om den tekniska eller vetenskapliga motiveringen för de åtgärderna.

2. Om en medlemsstat anser att de unionsåtgärder som avses i punkt 1 inte vidtas eller inte kan vidtas i tillräckligt god tid för att minska den risk som avses i den punkten får den vidta tillfälliga åtgärder för att skydda sitt territorium mot omedelbar fara. Dessa tillfälliga åtgärder och den tekniska motiveringen för de åtgärderna ska omedelbart anmälas till kommissionen och de övriga medlemsstaterna.

3. När kommissionen mottar den anmälan som avses i punkt 1 ska den omedelbart göra en bedömning av om den risk som avses i punkt 1 i tillräcklig grad minskas genom de åtgärder som avses i artiklarna 17.1, 17.2, 18.1, 19.1, 28.1, 28.2, 29.1, 30.1, 30.3, 40.2, 40.3, 41.2, 41.3, 42.3, 49.1 och 53 eller om nya åtgärder bör antas i enlighet med de artiklarna.

4. Om kommissionen på grundval av den bedömning som avses i punkt 3 kommer fram till att den risk som avses i punkt 1 inte i tillräcklig grad minskas genom de tillfälliga åtgärder som medlemsstaten vidtagit i enlighet med punkt 2 eller om dessa åtgärder är oproportionella eller inte tillräckligt motiverade, kan den genom genomförandeakter besluta att dessa åtgärder ska upphävas eller ändras. Innan den genomförandeakten har antagits av kommissionen får medlemsstaten fortsätta med de åtgärder som den redan har vidtagit.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Avsnitt 2

Åtgärder med anknytning till skyddade zoner

Artikel 53

Förbud mot införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till skyddade zoner

1. Vissa växter, växtprodukter eller andra föremål med ursprung i tredjeländer eller unionens territorium får inte föras in i vissa skyddade zoner.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta en förteckning över de växter, växtprodukter och andra föremål som avses i punkt 1 och som inte får föras in till vissa skyddade zoner. Den första av dessa genomförandeakter ska inkludera växterna, växtprodukterna och de andra föremålen samt deras respektive skyddade zoner och, i tillämpliga fall, deras ursprungsland enligt förteckningen i del B i bilaga III till direktiv 2000/29/EG.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2 i denna förordning.

I den förteckning som upprättas genom dessa genomförandeakter ska växterna, växtprodukterna och de andra föremålen även vara identifierade med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

3. Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål, som härrör från platser utanför en skyddad zon, medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk genom sin sannolikhet att hysa den aktuella karantänskadegöraren för skyddad zon, och denna risk inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom vidtagande av en eller flera av de åtgärder som anges i avsnitt 1 punkterna 2 och 3 i bilaga II ska kommissionen i tillämpliga fall ändra den genomförandeakt som avses i punkt 2, för att i denna föra in den växten eller växtprodukten eller det föremålet samt den eller de skyddade zonerna i fråga.

Om en växt, en växtprodukt eller annat föremål som ingår i denna genomförandeakt inte medför någon oacceptabelt hög skadegörarrisk, eller medför en sådan risk som emellertid kan reduceras till en acceptabel nivå genom vidtagande av en eller flera av de åtgärder som anges i avsnitt 1 punkterna 2 och 3 i bilaga II ska kommissionen ändra denna genomförandeakt i enlighet med detta.

Dessa ändringar ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Den acceptabla nivån på skadegörarrisken ska bedömas i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II.

När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig skadegörarrisk ska kommissionen omedelbart anta tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3.

4. Medlemsstaterna ska, genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla fall där växter, växtprodukter eller andra föremål förts in till, eller förflyttats inom, den berörda skyddade zonen, i strid med de förbud som antagits i enlighet med den här artikeln.

I tillämpliga fall ska medlemsstaterna och kommissionen anmäla detta till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen fördes in till de skyddade zonerna i fråga.

Artikel 54

Växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av särskilda krav för skyddade zoner

1. Vissa växter, växtprodukter eller andra föremål får endast föras in till, eller förflyttats inom, vissa skyddade zoner om särskilda krav för dessa skyddade zoner är uppfyllda.

2. Kommissionen ska genom en genomförandeakt anta en förteckning över växterna, växtprodukterna och de andra föremålen, deras respektive skyddade zoner och de motsvarande särskilda kraven för skyddade zoner. Den första av dessa genomförandeakter ska inkludera växterna, växtprodukterna och de andra föremålen, de respektive skyddade zonerna och de särskilda kraven för skyddade zoner enligt förteckningen i del B i bilaga IV till direktiv 2000/29/EG.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2 i denna förordning.

I den förteckning som upprättas genom dessa genomförandeakter ska de växterna, växtprodukterna och andra föremålen även vara identifierade med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

3. Om en växt, en växtprodukt eller annat föremål, som härrör från platser utanför den skyddade zonen i fråga, medför en oacceptabelt hög skadegörarrisk genom sin sannolikhet att hysa en karantänskadegörare för skyddad zon, och denna risk inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom vidtagande av en eller flera av de åtgärder som anges i avsnitt 1 punkterna 2 och 3 i bilaga II ska kommissionen ändra den genomförandeakt som avses i punkt 2, för att i denna föra in den växten eller växtprodukten eller det andra föremålet och de åtgärder som ska tillämpas. Dessa åtgärder, och de krav som avses i punkt 2, utgör *särskilda krav för skyddade zoner*.

Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som ingår i den genomförandeakten inte medför någon oacceptabelt hög skadegörarrisk för den berörda skyddade zonen, eller medför en sådan risk och den inte kan reduceras till en acceptabel nivå genom de särskilda kraven för skyddade zoner, ska kommissionen ändra genomförandeakten i enlighet med detta.

Dessa ändringar ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Den acceptabla nivån på skadegörarrisken ska bedömas, och åtgärderna för att reducera denna risk till en acceptabel nivå ska antas, i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II.

När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet för att avvärja en allvarlig skadegörarrisk ska kommissionen omedelbart anta tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 107.3.

4. Medlemsstaterna ska, genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de fall där växter, växtprodukter eller andra föremål förts in till, eller förflyttats inom, den berörda skyddade zonen, i strid med de åtgärder som antagits i enlighet med den här artikeln.

I tillämpliga fall ska medlemsstaterna och kommissionen anmäla detta till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen fördes in till unionens territorium.

Artikel 55

Information som ska lämnas till resenärer och användare av posttjänster med avseende på skyddade zoner

Artikel 45 ska tillämpas på motsvarande sätt med avseende på införsel till eller förflyttning inom skyddade zoner av växter, växtprodukter och andra föremål.

Artikel 56

Undantag från förbud och krav som gäller gränszoner med avseende på skyddade zoner

Artikel 46 ska tillämpas på motsvarande sätt med avseende på växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i de genomförandeakter som avses i artiklarna 53.2, 53.3, 54.2 och 54.3 och som från ett tredjelands gränszoner förs in till respektive skyddade zoner som gränsar till den gränszonen.

Artikel 57

Krav som gäller växtskyddstransitering med avseende på skyddade zoner

Artikel 47 ska tillämpas på motsvarande sätt när det gäller växtskyddstransitering av växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i de genomförandeakter som avses i artiklarna 53.2, 53.3, 54.2 och 54.3 genom skyddade zoner.

Artikel 58

Växter, växtprodukter och andra föremål som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling avseende skyddade zoner

Genom undantag från förbuden och kraven i artiklarna 53.1 och 54.1 ska artikel 48 tillämpas på motsvarande sätt på införsel till och förflyttning inom skyddade zoner av växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i de genomförandeakter som avses i artiklarna 53.2, 53.3, 54.2 och 54.3 och som används för officiell testning, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling.

Avsnitt 3

Andra åtgärder med avseende på växter, växtprodukter och andra föremål

Artikel 59

Allmänna krav på fordon, maskiner och förpackningsmaterial

1. Fordon, maskiner och förpackningsmaterial som används för växter, växtprodukter eller andra föremål som avses i de genomförandeakter som antas i enlighet med artiklarna 28.1, 28.2, 30.1, 30.3, 40.2, 41.2, 41.3, 42.3 och 49.1 och som förflyttas till eller inom unionens territorium eller genom unionens territorium i enlighet med artikel 47 ska vara fria från EU-karantänskadegörare och från skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

2. Punkt 1 ska tillämpas på skyddade zoner också vad gäller de berörda karantänskadegörarna för skyddad zon.

Artikel 60

Utseende av karantänstationer och inneslutningsanläggningar

1. För de syften som avses i artiklarna 8, 48, 49 och 58 ska medlemsstaterna vidta en eller flera av följande åtgärder, med hänsyn till relevant skadegörarrisk:

a) På sitt territorium utse karantänstationer eller inneslutningsanläggningar.

b) Ge tillstånd till användning av utsedda karantänstationer eller inneslutningsanläggningar i en annan medlemsstat, under förutsättning att den andra medlemsstaten har godkänt ett sådant tillstånd.

c) Tillfälligt utse yrkesmässiga aktörers eller andra personers verksamhetsplatser till inneslutningsanläggningar för skadegörarna, växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen och relevant användning i enlighet med artiklarna 8, 48 och 49.

2. På begäran ska medlemsstaterna delge kommissionen och övriga medlemsstater en förteckning över de karantänstationer och inneslutningsanläggningar som utsetts på deras territorium.

Artikel 61

Krav på karantänstationer och inneslutningsanläggningar

1. Karantänstationer och inneslutningsanläggningar som avses i artikel 60 ska uppfylla följande krav för att förhindra spridning av EU-karantänskadegörare:

a) De ska fysiskt isolera de skadegörare, växter, växtprodukter och andra föremål som ska hållas i karantän eller inneslutas och säkerställa att det inte är möjligt att få tillgång till dem eller avlägsna dem från dessa stationer eller anläggningar utan den behöriga myndighetens samtycke.

b) De ska ha system eller tillgång till system för sterilisering, dekontaminering eller destruktion av angripna växter, växtprodukter och andra föremål, avfall och utrustning innan dessa avlägsnas från stationerna eller anläggningarna.

c) De ska ha identifierat och beskrivit dessa stationers och anläggningars arbetsuppgifter, de personer som svarar för att dessa uppgifter utförs och de villkor enligt vilka de ska utföra dessa uppgifter.

d) De ska ha tillräcklig personal med lämpliga kvalifikationer och lämplig utbildning och erfarenhet.

e) De ska ha en beredskapsplan för att effektivt eliminera varje oavsiktlig förekomst av EU-karantänskadegörare och skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1 och förhindra deras spridning.

2. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa särskilda regler, så att enhetliga villkor föreligger för tillämpningen av kraven i punkt 1 med avseende på typen av växter, växtprodukter och andra föremål samt den faktiska eller potentiella risken, inbegripet särskilda krav på officiella testningsändamål, vetenskapliga ändamål eller utbildningsändamål, försök, sorturval eller förädling.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 62

Drift av karantänstationer och inneslutningsanläggningar

1. Den ansvarige för karantänstationen eller inneslutningsanläggningen ska övervaka att stationen eller anläggningen och stationens eller anläggningens omedelbara omgivning är fri från oavsiktlig förekomst av EU-karantänskadegörare och skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

2. Om en oavsiktlig förekomst av en skadegörare som avses i punkt 1 påträffas eller misstänks föreligga, ska den ansvarige för den berörda karantänstationen eller inneslutningsanläggningen vidta lämpliga åtgärder på grundval av den beredskapsplan som avses i artikel 61.1 e. De skyldigheter som anges för yrkesmässiga aktörer i artikel 14 ska på motsvarande sätt vara tillämpliga på den ansvarige för karantänstationen eller inneslutningsanläggningen.

3. Den ansvarige för karantänstationen eller inneslutningsanläggningen ska spara dokumentation om följande:

a) De anställda.

b) Besökare som får tillträde till stationen eller anläggningen.

c) De skadegörare, växter, växtprodukter och andra föremål som levereras till eller lämnar stationen eller anläggningen.

d) Ursprungsorten för dessa växter, växtprodukter och andra föremål.

e) Iakttagelser avseende förekomst av skadegörare på sådana växter, växtprodukter och andra föremål på karantänstationen eller i inneslutningsanläggningen och i dess omedelbara omgivning.

Uppgifterna ska bevaras i tre år.

Artikel 63

Tillsyn av karantänstationer och inneslutningsanläggningar och återkallande av utseendebeslut

1. Den behöriga myndigheten ska regelbundet inspektera karantänstationerna och inneslutningsanläggningarna för att kontrollera om de uppfyller de krav som avses i artikel 61 och de driftsvillkor som fastställs i artikel 62.

Myndigheten ska bestämma frekvensen för dessa inspektioner i enlighet med den skadegörarrisk som är förbunden med karantänstationernas eller inneslutningsanläggningarnas drift.

2. På grundval av den inspektion som avses i punkt 1 kan den behöriga myndigheten kräva att den ansvarige för karantänstationen eller inneslutningsanläggningen genomför korrigerande åtgärder beträffande efterlevnad av artiklarna 61 och 62, antingen omedelbart eller inom en fastställd tidsperiod.

Om den behöriga myndigheten kommer fram till att karantänstationen eller inneslutningsanläggningen eller den person som ansvarar för den inte efterlever artiklarna 61 och 62 ska den myndigheten utan dröjsmål vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att den bristande efterlevnaden av dessa bestämmelser inte fortsätter. Dessa åtgärder kan inbegripa återkallande eller tillfälligt upphävande av det utseendebeslut som avses i artikel 60.1.

3. Om den behöriga myndigheten har vidtagit andra åtgärder i enlighet med punkt 2 i den här artikeln än återkallande av det utseendebeslut som avses i artikel 60.1 och den bristande efterlevnaden av artiklarna 61 och 62 fortsätter, ska myndigheten utan dröjsmål återkalla det utseendebeslutet.

Artikel 64

Växter, växtprodukter och andra föremål som frisläpps ur karantänstationer och inneslutningsanläggningar

1. Växter, växtprodukter och andra föremål får lämna karantänstationerna eller inneslutningsanläggningarna, med tillstånd från de behöriga myndigheterna, endast om det kan bekräftas att de är fria från EU-karantänskadegörare och skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1, eller, i förekommande fall, karantänskadegörare för skyddad zon.

2. Den behöriga myndigheten kan ge tillstånd till förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål angripna av en EU-karantänskadegörare eller en skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1 från en karantänstation eller inneslutningsanläggning till en annan karantänstation eller inneslutningsanläggning, om denna förflyttning är motiverad av skäl som rör officiell testning eller av vetenskapliga skäl och sker enligt villkor som fastställts av den behöriga myndigheten

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa särskilda regler om frisläppande av växter, växtprodukter och andra föremål ur karantänstationer och inneslutningsanläggningar och i förekommande fall märkningskrav avseende det frisläppande eller den förflyttning som avses i punkt 2.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

KAPITEL V

Registrering av yrkesmässiga aktörer och spårbarhet

Artikel 65

Officiellt register över yrkesmässiga aktörer

1. Den behöriga myndigheten ska föra och uppdatera ett register över följande yrkesmässiga aktörer, som är verksamma på den berörda medlemsstatens territorium:

a) Yrkesmässiga aktörer som till unionen för in eller inom unionen flyttar växter, växtprodukter och andra föremål för vilka det krävs ett sundhetscertifikat eller ett växtpass på grundval av de genomförandeakter som har antagits i enlighet med artiklarna 72.1, 73, 74.1, 79.1 och 80.1.

b) Yrkesmässiga aktörer som är bemyndigade att utfärda växtpass i enlighet med artikel 89.

c) Yrkesmässiga aktörer som ansöker om att den behöriga myndigheten ska utfärda de certifikat som avses i artiklarna 100, 101 och 102.

d) Yrkesmässiga aktörer som är bemyndigade att applicera den märkning som avses i artikel 98, är bemyndigade att utfärda de attesteringar som avses i artikel 99, lämnar information i enlighet med artikel 45 eller 55, för in växter, växtprodukter eller andra föremål till gränszoner i enlighet med artikel 46.1 eller 56, eller vilka utför verksamhet avseende de berörda växterna i avgränsade områden, såvida inte dessa aktörer är förtecknade i något annat officiellt register som de behöriga myndigheterna har tillgång till.

e) Andra yrkesmässiga aktörer än de som avses i leden a–d i detta stycke, om detta krävs enligt den genomförandeakt som har antagits i enlighet med artiklarna 28.1, 30.1, 41.2, 49.1, 53.2 eller 54.2.

Medlemsstaterna får besluta att ytterligare kategorier av odlare eller andra yrkesmässiga aktörer ska registreras, om detta är motiverat med hänsyn till den skadegörarrisk som de växter som de odlar eller någon annan av deras verksamheter medför.

2. En yrkesmässig aktör får vara registrerad endast en gång i en behörig myndighets register. I tillämpliga fall ska den registreringen genomföras med uttrycklig hänvisning till var och en av de olika verksamhetsplatser som avses i artikel 66.2 d.

3. Punkt 1 i den här artikeln ska inte tillämpas på en yrkesmässig aktör som omfattas av ett eller flera av följande kriterier:

a) Aktören levererar uteslutande och direkt till slutanvändarna små kvantiteter växter, växtprodukter och andra föremål på andra sätt än via försäljning genom distansavtal.

b) Aktören levererar uteslutande och direkt till slutanvändarna små kvantiteter fröer, utom sådana fröer som omfattas av artikel 72.

c) Aktörens yrkesmässiga verksamhet som avser växter, växtprodukter och andra föremål är begränsad till transport för en annan yrkesmässig aktörs räkning.

d) Aktörens yrkesmässiga verksamhet avser endast transport av alla slags föremål med användning av träemballage.

Medlemsstaterna får besluta att inte tillämpa det undantag som avses i första stycket a på alla eller vissa odlare eller andra yrkesmässiga aktörer, om detta är motiverat utifrån den skadegörarrisk som de växter de odlar eller någon annan av deras verksamheter medför.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105, med avseende på ett eller flera av följande:

a) Att ändra denna förordning genom att lägga till ytterligare kategorier av yrkesmässiga aktörer som ska undantas från tillämpningen av punkt 1 i den här artikeln, om registreringen skulle innebära en oproportionell administrativ börda för dem i förhållande till den låga skadegörarrisk som är förbunden med deras yrkesverksamhet.

b) Att komplettera denna förordning genom att fastställa särskilda krav för registrering av vissa kategorier av yrkesmässiga aktörer, med hänsyn till arten av deras verksamhet eller av den berörda växten eller växtprodukten eller det berörda andra föremålet.

c) Att komplettera denna förordning genom att fastställa de övre gränsvärdena för små kvantiteter av specifika växter, växtprodukter eller andra föremål som avses i punkt 3 första stycket a. Dessa gränsvärden ska fastställas med hänsyn till de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen och deras respektive skadegörarrisker.

Artikel 66

Registreringsförfarande

1. Yrkesmässiga aktörer som omfattas av artikel 65.1 ska lämna in en ansökan om registrering till de behöriga myndigheterna.

2. Ansökan om registrering ska innehålla följande:

a) Den yrkesmässiga aktörens namn, adress i registreringsmedlemsstaten och kontaktuppgifter.

b) En redogörelse för den yrkesmässiga aktörens avsikt att utöva en eller flera av de verksamheter som avses i artikel 65.1 gällande växter, växtprodukter och andra föremål.

c) En redogörelse för den yrkesmässiga aktörens avsikt att i förekommande fall utöva en eller flera av följande verksamheter:

i) Utfärdande av växtpass för växter, växtprodukter och andra föremål, i enlighet med artikel 84.1.

ii) Anbringande av den märkning på träemballage som avses i artikel 96.1.

iii) Annan attestering, i enlighet med artikel 99.1.

d) Adressen till de verksamhetsplatser och, i förekommande fall, lokaliseringen av de markområden som används av den yrkesmässiga aktören i den berörda medlemsstaten för att bedriva de verksamheter som ska registreras enligt artikel 65.1.

e) Varutyper, familjer, släkten eller arter av de växter och växtprodukter och, i förekommande fall, typ av andra föremål som berörs av den yrkesmässiga aktörens verksamhet, i enlighet med artikel 65.1.

3. De behöriga myndigheterna ska utan dröjsmål registrera en yrkesmässig aktör om ansökan om registrering innehåller uppgifterna i punkt 2.

4. Genom undantag från punkterna 1 och 2 i den här artikeln ska en behörig myndighet registrera en yrkesmässig aktör utan att en ansökan lämnas in om den aktören är registrerad i enlighet med artiklarna 6.5 tredje stycket, 6.6 eller 13c.1 b i direktiv 2000/29/EG eller nationella växtskyddsbestämmelser och alla uppgifter i punkt 2 i den här artikeln finns tillgängliga för den behöriga myndigheten. Om relevant ska den berörda yrkesmässiga aktören lägga fram en uppdatering av dessa uppgifter senast den 14 mars 2020.

5. Registrerade aktörer ska i förekommande fall årligen lämna in en uppdatering avseende eventuella ändringar av de uppgifter som avses i punkt 2 d och e samt de redogörelser som avses i punkt 2 b och c. Denna inlämning ska ske senast den 30 april varje år när det gäller uppdateringen av föregående års uppgifter.

En ansökan om uppdatering av de uppgifter som avses i punkt 2 a ska lämnas in senast 30 dagar efter det att uppgifterna ändrats.

6. Om den behöriga myndigheten får vetskap om att den registrerade aktören inte längre bedriver den verksamhet som avses i artikel 65.1 eller att de uppgifter som ingår i den ansökan den registrerade aktören har lämnat in i enlighet med punkt 2 i den här artikeln inte längre är riktiga, ska den begära att aktören korrigerar dessa uppgifter omedelbart eller inom en viss tidsfrist.

Om den registrerade aktören inte korrigerar uppgifterna inom den tidsfrist som fastställts av den behöriga myndigheten, ska den behöriga myndigheten, beroende på vad som är lämpligt, ändra eller återkalla den aktörens registrering.

Artikel 67

Registrets innehåll

Registret ska innehålla de uppgifter som anges i artikel 66.2 a, b, d och e liksom följande:

a) Det officiella registreringsnumret som ska inbegripa den tvåbokstavskod som anges i standarden ISO 3166-1-alpha-2 ([1]) för den medlemsstat i vilken den yrkesmässiga aktören är registrerad.

b) I tillämpliga fall en uppgift om vilken av de verksamheter som avses i artikel 66.2 c den yrkesmässiga aktören har bemyndigats att utföra och i tillämpliga fall de berörda särskilda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

Artikel 68

Tillgång till information i de officiella registren

1. Den medlemsstat som för registret ska på motiverad begäran låta de övriga medlemsstaterna eller kommissionen, för eget bruk ta del av informationen i registret.

2. Den medlemsstat som för registret ska på motiverad begäran låta alla yrkesmässiga aktörer som är etablerade i unionen, för eget bruk ta del av den information som avses i artikel 66.2 a och b och artikel 67 b angående en viss registrerad aktör.

3. Denna artikel ska tillämpas utan att det påverkar nationella bestämmelser och unionsbestämmelser om konfidentialitet, tillgång till information och skydd av personuppgifter.

Artikel 69

Spårbarhet

1. En yrkesmässig aktör till vilken växter, växtprodukter eller andra föremål levereras som omfattas av krav eller villkor enligt artiklarna 28.1 första stycket a–d, 28.2, 28.3, 30.1, 30.3, 30.4, 37.2, 41.2, 41.3, 46.1, 46.3, 48.1, 48.2, 49.1, 54.2, 54.3, 56, 57, 58 och 79.1 ska spara dokumentation om varje handelsenhet av växter, växtprodukter eller andra föremål som levererats, så att aktören kan identifiera de levererande yrkesmässiga aktörerna.

2. En yrkesmässig aktör som levererar växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av krav eller villkor enligt artiklarna 28.1 första stycket a–d, 28.2, 28.3, 30.1, 30.3, 30.4, 37.2, 41.2, 41.3, 46.1, 46.3, 47.1, 48.1, 48.2, 49.1, 54.2, 54.3, 56, 57, 58 och 79.1 ska spara dokumentation som gör det möjligt för den yrkesmässiga aktören att för varje handelsenhet i form av växter, växtprodukter eller andra föremål som levererats, identifiera de yrkesmässiga aktörerna till vilka den levererades.

3. När en bemyndigad aktör utfärdar ett växtpass i enlighet med artikel 84.1 och när den behöriga myndigheten utfärdar ett växtpass i enlighet med artikel 84.2 för en registrerad aktör ska den aktören säkerställa att den, för att säkerställa spårbarhet i enlighet med punkterna 1 och 2 i den här artikeln, dokumenterar följande uppgifter angående det växtpasset:

a) I tillämpliga fall, den yrkesmässiga aktör som levererade den berörda handelsenheten.

b) Den yrkesmässiga aktör till vilken den berörda handelsenheten levererades.

c) Relevanta uppgifter om växtpasset.

4. Yrkesmässiga aktörer ska spara den dokumentation som avses i punkterna 1, 2 och 3 under minst tre år från och med det datum då växten, växtprodukten eller det andra föremålet i fråga levererades till eller av dem.

5. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa följande:

a) En kortare eller längre minimiperiod än den som avses i punkt 4 för särskilda växter, om detta är motiverat med hänsyn till längden på dessa växters odlingsperiod.

([1]) ISO 3166-1:2006, Beteckningar för namn på länder och deras indelningar – Del 1: Landskoder. Internationella standardiseringsorganisationen, Genève.

b) Krav beträffande tillgänglighet för den dokumentation som ska sparas av de yrkesmässiga aktörer som avses i punkterna 1 och 2.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

6. De yrkesmässiga aktörer som avses i punkt 4 ska på begäran delge den behöriga myndigeten informationen i den dokumentation som avses i punkterna 1, 2 och 3.

7. Den här artikeln ska inte tillämpas på de yrkesmässiga aktörer som avses i artikel 65.3 första stycket c och d.

Artikel 70

Förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom och mellan en yrkesmässig aktörs verksamhetsplatser

1. Yrkesmässiga aktörer till vilka levereras eller som levererar de växter, växtprodukter eller andra föremål som avses i artikel 69.1 och 69.2 ska ha inrättat system eller förfaranden för spårbarhet som gör det möjligt att identifiera förflyttningar av dessa växter, växtprodukter och andra föremål inom och mellan deras egna verksamhetsplatser.

Första stycket ska inte tillämpas på yrkesmässiga aktörer som avses i artikel 65.3 första stycket c och d.

2. Den behöriga myndigheten ska på begäran få ta del av den information som identifierats genom de system eller förfaranden som avses i punkt 1 om förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom och mellan yrkesmässiga aktörers verksamhetsplatser som avses i den punkten.

KAPITEL VI

Certifiering av växter, växtprodukter och andra föremål

Avsnitt 1

Sundhetscertifikat som krävs för införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium

Artikel 71

Sundhetscertifikat för införsel till unionens territorium

1. Ett sundhetscertifikat för införsel av växter, växtprodukter och andra föremål till unionens territorium ska vara ett dokument, utfärdat av ett tredjeland, som uppfyller villkoren i artikel 76, har det innehåll som anges i del A i bilaga V, eller, i förekommande fall, i del B i bilaga V, och som intygar att de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen uppfyller samtliga följande krav:

a) De är fria från EU-karantänskadegörare och skadegörare som är föremål för åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

b) De uppfyller bestämmelserna i artikel 37.1 avseende förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering.

c) De uppfyller de krav som avses i artikel 41.2 och 41.3 eller, i tillämpliga fall, i artikel 54.2 och 54.3.

d) De uppfyller, i tillämpliga fall, bestämmelser som har antagits enligt de bestämmelser som antagits i enlighet med artiklarna 28.1 första stycket d, 28.2 och 30.1.

2. Det ska under rubriken "Tilläggsdeklaration" i sundhetscertifikatet anges vilket specifikt krav som är uppfyllt i de fall där det i respektive genomförandeakt som antagits i enlighet med artiklarna 28.1, 28.2, 30.1, 30.3, 37.2, 41.2, 41.3, 54.2 och 54.3 finns flera olika möjliga alternativ vad gäller sådana krav. När detta anges ska det relevanta kravets fullständiga ordalydelse återges.

3. I förekommande fall ska det i sundhetscertifikatet anges att de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen uppfyller de krav på växtskyddsåtgärder som i enlighet med artikel 44 erkänts som likvärdiga med kraven i den genomförandeakt som antagits i enlighet med artikel 41.3.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av delarna A och B i bilaga V för att anpassa dessa till utvecklingen av relevanta internationella standarder.

Artikel 72

Växter, växtprodukter och andra föremål för vilka sundhetscertifikat krävs

1. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, upprätta en förteckning över de växter, växtprodukter och andra föremål, samt respektive ursprungs- eller avsändartredjeland, för vilka det krävs ett sundhetscertifikat för införsel till unionens territorium.

Förteckningen ska innehålla

a) alla växter för plantering, utom fröer,

b) de växter, växtprodukter och andra föremål som anges i del B.I i bilaga V till direktiv 2000/29/EG,

c) växter, växtprodukter och andra föremål för vilka krav avseende införsel till unionens territorium har antagits i enlighet med artiklarna 28.1 första stycket d och 30.1,

d) fröer eller, i tillämpliga fall, utsädespotatis som förtecknas i den genomförandeakt som avses i artikel 37.2 i denna förordning om inte annat följer av beslut om likvärdighet vilka antagits i enlighet med direktiven 66/401/EEG, 66/402/EEG, 98/56/EG, 1999/105/EG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG och 2002/57/EG

e) växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i den genomförandeakt som avses i artikel 41.2 och 41.3,

f) växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av artikel 49.2 andra stycket a och b.

Leden a–e i första stycket ska inte tillämpas, och något sundhetscertifikat inte krävas, om en genomförandeakt som antagits i enlighet med artikel 28.1 första stycket d, 30.1 eller 41.2 och 41.3 kräver bevis på efterlevnad i form av en sådan officiell märkning som avses i artikel 96.1 eller sådan annan officiell attestering som avses i artikel 99.1.

I den förteckning som upprättas genom denna genomförandeakt ska växterna, växtprodukterna och de andra föremålen även vara identifierade med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

2. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1 i något av följande fall:

a) Om en växt, växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten inte överensstämmer med punkt 1 första stycket c, d eller e.

b) Om en växt, växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten överensstämmer med punkt 1 första stycket c, d eller e.

3. Kommissionen får, utöver de fall som avses i punkt 2, genom en genomförandeakt ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1, i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II, om det finns risk för att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten kan hysa en EU-karantänskadegörare eller en skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1, eller om det inte längre föreligger någon sådan risk för en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten.

4. De genomförandeakter som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

5. Genom undantag från punkterna 1, 2 och 3 ska det inte krävas något sundhetscertifikat för de växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av artiklarna 46, 47, 48 och 75.1.

Artikel 73

Andra växter för vilka sundhetscertifikat krävs

Kommissionen ska, genom genomförandeakter, fastställa att det för övriga växter utöver de växter som ingår i den förteckning som avses i artikel 72.1 krävs ett sundhetscertifikat för införsel till unionens territorium.

I de genomförandeakterna ska det emellertid anges att något sundhetscertifikat inte krävs för dessa växter om en bedömning baserad på uppgifter om skadegörarrisker och erfarenheter från handeln visar att ett sådant certifikat inte är nödvändigt. Vid den bedömningen ska hänsyn tas till de kriterier som anges i bilaga VI. I förekommande fall får bedömningen endast röra växter från ett visst ursprungs- eller avsändartredjeland eller en viss grupp av ursprungs- eller avsändartredjeländer.

I den förteckning som upprättas genom dessa genomförandeakter ska växterna även vara identifierade med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt.

Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2. Den första av dessa akter ska antas senast den 14 december 2018.

Artikel 74

Växter, växtprodukter och andra föremål för vilka det krävs sundhetscertifikat för införsel till en skyddad zon

1. Utöver de fall som avses i artikel 72.1, 72.2 och 72.3 krävs sundhetscertifikat för införsel av vissa växter, växtprodukter och andra föremål till vissa skyddade zoner från vissa ursprungs- eller avsändartredjeländer.

Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, upprätta en förteckning över dessa växter, växtprodukter och andra föremål, samt respektive ursprungs- eller avsändartredjeland som avses i första stycket.

Förteckningen ska innehålla

a) de växter, växtprodukter och andra föremål som anges i del B.II i bilaga V till direktiv 2000/29/EG i den första av dessa genomförandeakter,

b) de växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i de genomförandeakter som avses i artikel 54.2 eller 54.3 i denna förordning.

I den förteckning som upprättas genom dessa genomförandeakter ska växterna, växtprodukterna och de andra föremålen även vara identifierade med hjälp av sina respektive KN-nummer, när detta nummer finns tillgängligt. Hänvisning ska dessutom göras till andra nummer som fastställts i unionslagstiftningen i fall då dessa ytterligare specificerar det tillämpliga KN-numret för en särskild växt eller växtprodukt eller ett särskilt annat föremål.

Något sundhetscertifikat ska inte krävas för växter, växtprodukter och andra föremål på den förteckningen om en genomförandeakt som antagits i enlighet med artikel 54.2 eller 54.3 kräver bevis på efterlevnad i form av en sådan officiell märkning som avses i artikel 96.1 eller sådan annan officiell attestering som avses i artikel 99.1.

2. Kommissionen ska, genom en genomförandeakt, ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1 i följande fall:

a) Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten inte överensstämmer med punkt 1 tredje stycket b.

b) Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten överensstämmer med punkt 1 tredje stycket b.

3. Kommissionen får, utöver de fall som avses i punkt 2, genom en genomförandeakt ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1, i enlighet med de principer som anges i avsnitt 2 i bilaga II, om det finns risk för att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten kan hysa respektive karantänskadegörare för skyddad zon, eller om det inte längre föreligger någon sådan risk för en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten.

4. De genomförandeakter som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

5. Genom undantag från punkterna 1, 2 och 3 ska det inte krävas något sundhetscertifikat för de växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av artiklarna 56, 57, 58 och 75.1.

Artikel 75

Undantag för resenärers bagage

1. Små kvantiteter av andra specifika växter än växter för plantering och av växtprodukter och andra föremål från ett tredjeland får undantas från det krav på sundhetscertifikat som anges i enlighet med artiklarna 72.1, 73 och 74.1, om de uppfyller samtliga följande villkor:

a) De förs in till unionens territorium i resenärers personliga bagage.

b) De är inte avsedda att användas i yrkesmässiga eller kommersiella syften.

c) De förtecknas i en genomförandeakt som avses i punkt 2 i den här artikeln.

2. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, förteckna de växter, växtprodukter och andra föremål som avses i punkt 1 och de berörda tredjeländerna och fastställa den maximikvantitet, beroende på vad som är lämpligt, av de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen som ska omfattas av undantaget i den punkten liksom, i förekommande fall, en eller flera av de riskhanteringsåtgärder som anges i avsnitt 1 i bilaga II.

Förteckningen, maximikvantiteten i fråga och, i förekommande fall, riskhanteringsåtgärderna ska fastställas på grundval av den skadegörarrisk som är förknippad med små kvantiteter av dessa växter, växtprodukter och andra föremål, i enlighet med de kriterier som anges i avsnitt 2 i bilaga II.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 76

Villkor som ett sundhetscertifikat ska uppfylla

1. Utan att det påverkar skyldigheter inom ramen för den internationella växtskyddskonventionen (IPPC) ska den behöriga myndigheten efter beaktande av tillämpliga internationella standarder endast godkänna ett sundhetscertifikat som åtföljer växter, växtprodukter eller andra föremål som ska föras in från ett tredjeland, om innehållet i certifikatet överensstämmer med del A i bilaga V. Om växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen ska föras in från ett tredjeland där de inte har sitt ursprung, ska den behöriga myndigheten endast godkänna ett sundhetscertifikat som överensstämmer med antingen del A eller del B i bilaga V.

Den ska inte godta sundhetscertifikatet om den tilläggsdeklaration som avses i artikel 71.2, i tillämpliga fall, saknas eller är oriktig, och om den redogörelse som avses i artikel 71.3, i tillämpliga fall, saknas.

Den ska inte godta ett sundhetscertifikat för återexport om det sundhetscertifikatet inte åtföljs av det ursprungliga sundhetscertifikatet för export eller en bestyrkt kopia av det ursprungliga sundhetscertifikatet för export.

2. Den behöriga myndigheten ska endast godkänna ett sundhetscertifikat om det uppfyller följande krav:

a) Det är utfärdat på minst ett av unionens officiella språk.

b) Det riktar sig till den nationella växtskyddsmyndigheten i en medlemsstat.

c) Det har inte utfärdats tidigare än 14 dagar före det datum då de växter, växtprodukter eller andra föremål som certifikatet avser lämnar det tredjeland i vilket certifikatet utfärdats.

3. När det gäller ett tredjeland som är konventionspart i IPPC ska den behöriga myndigheten endast godkänna sundhetscertifikat som utfärdats av den officiella nationella växtskyddsmyndigheten i det tredjelandet eller, på dess ansvar, av en tjänsteman som är tekniskt kvalificerad och bemyndigad av den officiella nationella växtskyddsmyndigheten.

4. När det gäller ett tredjeland som inte är konventionspart i IPPC ska den behöriga myndigheten endast godkänna sundhetscertifikat som utfärdats av de myndigheter som är behöriga i enlighet med nationella regler i det tredjelandet och som anmälts till kommissionen. Via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103 ska kommissionen informera medlemsstaterna och aktörerna om de anmälningar som inkommit.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 om komplettering av de villkor för godkännande som avses i första stycket i denna punkt, för att säkerställa certifikatens tillförlitlighet.

5. Elektroniska sundhetscertifikat ska endast godkännas om de lämnas via, eller genom elektroniskt utbyte med ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll på unionsnivå.

Artikel 77

Ogiltigförklarande av sundhetscertifikat

1. Om ett sundhetscertifikat har utfärdats i enlighet med artikel 71.1, 71.2 och 71.3 och den berörda behöriga myndigheten konstaterar att de villkor som avses i artikel 76 inte är uppfyllda ska den ogiltigförklara sundhetscertifikatet och säkerställa att det inte längre åtföljer dessa berörda växter, växtprodukter eller andra föremål. I sådana fall ska den behöriga myndigheten vidta någon av de åtgärder som ska vidtas när sändningar som förs in i unionen från tredjeländer inte är förenliga med bestämmelserna och som avses i unionslagstiftningen om offentlig kontroll när det gäller dessa berörda växter, växtprodukter eller andra föremål.

Vid ogiltigförklaring ska den behöriga myndigheten stämpla certifikatet i fråga på ett väl synligt ställe på framsidan med en trekantig stämpel i rött med orden "certifikatet annullerat", tillsammans med myndighetens namn och datum för ogiltigförklaring. Orden ska vara skrivna med versaler på minst ett av unionens officiella språk.

2. Via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103 ska medlemsstaterna till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de fall där ett sundhetscertifikat har ogiltigförklarats i enlighet med punkt 1 i den här artikeln.

Den berörda medlemsstaten ska också anmäla detta till det tredjeland som utfärdat sundhetscertifikatet.

3. Kommissionen kan, genom genomförandeakter, fastställa tekniska arrangemang för ogiltigförklaring av sådana elektroniska sundhetscertifikat som avses i artikel 76.5. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Avsnitt 2

Växtpass som krävs för förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium

Artikel 78

Växtpass

Ett växtpass ska vara en officiell etikett för förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium och, i förekommande fall, till och inom skyddade zoner, som intygar efterlevnad av alla krav som fastställs i artikel 85 och, när det gäller förflyttning till och inom skyddade zoner, artikel 86, och har det innehåll och format som fastställs i artikel 83.

Artikel 79

Växter, växtprodukter och andra föremål för vilka växtpass krävs för förflyttning inom unionens territorium

1. Det krävs växtpass för förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål inom unionens territorium. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, upprätta en förteckning över dessa växter, växtprodukter och andra föremål för vilka det krävs växtpass för förflyttning inom unionens territorium.

Förteckningen ska innehålla följande:

a) Alla växter för plantering, utom fröer.

b) De växter, växtprodukter och andra föremål som anges i del A.I i bilaga V till direktiv 2000/29/EG i den första av dessa genomförandeakter, förutsatt att de inte redan omfattas av led a i detta stycke.

c) De växter, växtprodukter och andra föremål för vilka krav har antagits i enlighet med artikel 28.1, 28.2, 28.3, 30.1, 30.3 eller 30.4 för förflyttning inom unionens territorium.

d) Fröer som förtecknas i den genomförandeakt som avses i artikel 37.2.

e) De växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i den genomförandeakt som avses i artikel 41.2 och 41.3 med avseende på förflyttning inom unionen, med undantag för växter för plantering, växtprodukter och andra föremål för vilka någon annan särskild etikett eller annan typ av attestering krävs i enlighet med den artikeln.

2. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1 i följande fall:

a) Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten överensstämmer med punkt 1 andra stycket c, d eller e.

b) Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten inte överensstämmer med punkt 1 andra stycket c, d eller e.

3. Kommissionen får, utöver de fall som avses i punkt 2, genom en genomförandeakt ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1, i enlighet med principerna i avsnitt 2 i bilaga II, om det finns en risk för att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten kan hysa en EU-karantänskadegörare, eller om det inte längre föreligger någon sådan risk för en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten.

4. De genomförandeakter som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

5. Genom undantag från punkterna 1, 2 och 3 ska det inte krävas något växtpass för de växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av artiklarna 46, 47, 48 och 75.

6. Kommissionen ska senast den 14 december 2021 lämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om de erfarenheter som gjorts av att bredda systemet med växtpass till all förflyttning av växter för plantering inom unionens territorium, inbegripet en tydlig kostnads–nyttoanalys för aktörerna samt i förekommande fall ett lagstiftningsförslag.

Artikel 80

Växter, växtprodukter och andra föremål för vilka växtpass krävs för införsel till och förflyttning inom skyddade zoner

1. Det krävs växtpass för vissa växter, växtprodukter och andra föremål som förs in till eller förflyttas inom vissa skyddade zoner.

Kommissionen ska, genom genomförandeakter, upprätta en förteckning över dessa växter, växtprodukter och andra föremål för vilka växtpass krävs för införsel till och förflyttning inom vissa skyddade zoner.

Förteckningen ska innehålla

a) de växter, växtprodukter och andra föremål som anges i del A.II i bilaga V till direktiv 2000/29/EG i den första av dessa genomförandeakter,

b) övriga växter, växtprodukter och andra föremål som förtecknas i de genomförandeakter som avses i artikel 54.3 i denna förordning.

2. Kommissionen får, genom genomförandeakter, ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1 i följande fall:

a) Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten överensstämmer med punkt 1 tredje stycket b.

b) Om en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten inte överensstämmer med punkt 1 tredje stycket b.

3. Kommissionen får, utöver de fall som avses i punkt 2, genom en genomförandeakt ändra den genomförandeakt som avses i punkt 1, i enlighet med principerna i avsnitt 2 i bilaga II, om det finns en risk för att en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som inte anges i den akten kan hysa respektive karantänskadegörare för skyddad zon, eller om det inte längre föreligger någon sådan risk för en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål som anges i den akten.

4. De genomförandeakter som avses i punkterna 1, 2 och 3 ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

5. Genom undantag från punkterna 1, 2 och 3 ska det inte krävas något växtpass för de växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av artiklarna 56, 57 och 58.

Artikel 81

Undantag för direkt leverans till slutanvändare

1. Det ska inte krävas växtpass för förflyttning av växter, växtprodukter eller andra föremål som levereras direkt till slutanvändare, inklusive fritidsodlare.

Undantaget ska inte tillämpas på

a) slutanvändare som tar emot växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen via försäljning genom distansavtal, eller

b) slutanvändare av växter, växtprodukter eller andra föremål för vilka ett växtpass för skyddade zoner krävs i enlighet med artikel 80.

Kommissionen kan, genom genomförandeakter, precisera att kraven i andra stycket b endast ska gälla för särskilda skadegörare, växter, växtprodukter eller andra föremål med avseende på skyddade zoner. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med avseende på fastställande av i vilka fall undantaget i punkt 1 i den här artikeln för specifika växter, växtprodukter eller andra föremål endast ska gälla för små kvantiteter. I de delegerade akterna ska det fastställas vilka kvantiteter per angiven tidsperiod som är lämpliga för de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen och respektive skadegörarrisker.

Artikel 82

Undantag för förflyttning inom och mellan en registrerad aktörs verksamhetsplatser

Det ska inte krävas växtpass för förflyttning av växter, växtprodukter och andra föremål inom och mellan närliggande verksamhetsplatser som tillhör samma registrerade aktör.

Medlemsstaterna får närmare ange vad begreppet *närliggande* innebär inom deras respektive territorium och om det för sådana förflyttningar behöver utfärdas andra dokument än växtpass.

I de fall där sådana förflyttningar sker inom två eller flera medlemsstater krävs det att undantaget från kravet på växtpass godkänns av de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

Artikel 83

Växtpassets innehåll och format

1. Växtpasset ska utgöras av en tydlig etikett på ett underlag som är lämpligt för att trycka de uppgifter som avses i punkt 2, förutsatt att växtpasset tydligt går att skilja från andra uppgifter eller etiketter som också kan återfinnas på det underlaget.

Växtpasset ska vara väl synligt och tydligt läsbart och uppgifterna i det ska vara varaktiga och inte kunna ändras.

2. Växtpasset för förflyttning inom unionens territorium ska innehålla de uppgifter som anges i del A i bilaga VII.

Genom undantag från vad som sägs i del A punkt 1 e i bilaga VII ska kravet på spårbarhetskod inte gälla i de fall där växter för plantering uppfyller samtliga följande villkor:

a) De är förberedda på ett sådant sätt att de är färdiga för försäljning till slutanvändare utan ytterligare bearbetning och ingen risk föreligger för spridning av EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

b) De tillhör inte typer eller arter som förtecknas i en genomförandeakt som fastställs i punkt 3 i den här artikeln.

3. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, ange vilka typer och arter av växter för plantering det undantag som avses i punkt 2 inte ska tillämpas på. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

4. Växtpasset för införsel till och förflyttning inom en skyddad zon ska innehålla de uppgifter som anges i del B i bilaga VII.

5. När det gäller växter för plantering som produceras eller tillhandahålls på marknaden, som växtförökningsmaterial, utsäde eller utsädespotatis i kategorierna pre-bas, bas eller certifikat enligt direktiven 66/401/EEG, 66/402/EEG, 68/193/EEG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG, 2002/57/EG och 2008/90/EG ska växtpasset, i tydlig form, ingå i den officiella etikett som tagits fram i enlighet med tillämpliga bestämmelser i de direktiven.

I de fall där denna punkt är tillämplig ska växtpasset för förflyttning inom unionens territorium innehålla de uppgifter som anges i del C i bilaga VII till denna förordning.

I de fall där denna punkt är tillämplig ska växtpasset för införsel till och förflyttning inom en skyddad zon innehålla de uppgifter som anges i del D i bilaga VII till denna förordning.

6. Kommissionen ges befogenhet att, i enlighet med artikel 105, anta delegerade akter för att ändra delarna A, B, C och D i bilaga VII, för att, i förekommande fall, anpassa dessa uppgifter till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen.

7. Senast den 14 december 2017 ska kommissionen, genom genomförandeakter, anta formatspecifikationer för växtpasset för förflyttning inom unionens territorium och växtpasset för införsel till och förflyttning inom en skyddad zon när det gäller de växtpass som avses i punkt 2 första och andra styckena och i punkt 5 andra och tredje styckena. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

När vissa växters, växtprodukters eller andra föremåls beskaffenhet så kräver kan specifika storleksspecifikationer för växtpasset fastställas för sådana växter, växtprodukter eller andra föremål.

8. Ett växtpass kan också utfärdas i elektronisk form (nedan kallat *elektroniskt växtpass*) under förutsättning att det innehåller samtliga uppgifter som avses i punkt 2 och att de tekniska arrangemangen har angetts i de genomförandeakter som avses i andra stycket i den här punkten.

Kommissionen kan, genom genomförandeakter, fastställa tekniska arrangemang för utfärdande av elektroniska växtpass, för att säkerställa att de överensstämmer med bestämmelserna i denna artikel och att sådana växtpass utfärdas på ett lämpligt, tillförlitligt och ändamålsenligt sätt. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Artikel 84

Bemyndigade yrkesmässiga aktörers och behöriga myndigheters utfärdande av växtpass

1. Växtpass ska utfärdas av bemyndigade aktörer under de behöriga myndigheternas tillsyn.

Bemyndigade aktörer får utfärda växtpass endast för de växter, växtprodukter eller andra föremål som de ansvarar för.

2. Genom undantag från punkt 1 får behöriga myndigheter också utfärda växtpass.

3. Bemyndigade aktörer får endast utfärda växtpass på sådana verksamhetsplatser och i sådana gemensamma lagerutrymmen och distributionscentraler som står under deras ansvar och som de redogjort för i enlighet med artikel 66.2 d eller, i de fall där artikel 94.1 är tillämplig, på annan plats efter bemyndigande från behörig myndighet.

Artikel 85

Grundläggande krav för växtpass för förflyttning inom unionens territorium

Växtpass ska utfärdas för förflyttning inom unionens territorium för växter, växtprodukter eller andra föremål som uppfyller följande krav:

a) De är fria från EU-karantänskadegörare och skadegörare som är föremål för åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1.

b) De uppfyller bestämmelserna i artikel 37.1 avseende förekomst av reglerade EU-icke-karantänskadegörare på växter för plantering och bestämmelserna i artikel 37.4 om vilka åtgärder som ska vidtas.

c) De uppfyller de krav i fråga om förflyttning inom unionen som avses i artikel 41.2 och 41.3.

d) De uppfyller, i tillämpliga fall, regler som har antagits i enlighet med de tillämpliga åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 17.3, 28.1 första stycket a–d, 28.2, 30.1 och 30.3.

e) De uppfyller, i tillämpliga fall, åtgärder som antagits av de behöriga myndigheterna för utrotning av EU-karantänskadegörare i enlighet med artikel 17.1 eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1 och för utrotning av skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare i enlighet med artikel 29.1.

Artikel 86

Grundläggande krav för växtpass för förflyttning till och inom en skyddad zon

1. Växtpass ska utfärdas för införsel till och förflyttning inom en skyddad zon för växter, växtprodukter och andra föremål som uppfyller samtliga krav i artikel 85 och dessutom följande krav:

a) De är fria från respektive karantänskadegörare för skyddad zon.

b) De uppfyller de krav som avses i artikel 54.2 och 54.3.

2. I de fall där artikel 33.2 är tillämplig ska det växtpass som avses i punkt 1 i den här artikeln inte utfärdas för växter, växtprodukter eller andra föremål med ursprung i det berörda avgränsade området vilka kan hysa den berörda skadegöraren för skyddad zon.

Artikel 87

Undersökningar för växtpass

1. Det får endast utfärdas växtpass för växter, växtprodukter och andra föremål om en noggrann undersökning i enlighet med punkterna 2, 3 och 4 har visat att de uppfyller kraven i artikel 85, och, i tillämpliga fall, artikel 86.

Växter, växtprodukter och andra föremål kan antingen undersökas var för sig eller genom att representativa prover undersöks. Undersökningen ska också omfatta förpackningsmaterialet för de berörda växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen.

2. Undersökningen ska utföras av den bemyndigade aktören. I följande fall ska undersökningen emellertid utföras av den behöriga myndigheten:

a) I de fall där punkt 3 första stycket c i den här artikeln är tillämplig vad gäller inspektioner, provtagning och testning.

b) I de fall där artikel 84.2 är tillämplig.

c) I de fall där en undersökning utförs i den omedelbara omgivning som avses i punkt 3 första stycket b i den här artikeln och den bemyndigade aktören inte har tillträde till den omedelbara omgivningen.

3. Undersökningen ska uppfylla samtliga följande villkor:

a) Den ska utföras på lämpliga tidpunkter och med hänsyn till de risker som föreligger.

b) Den ska utföras på de verksamhetsplatser som avses i artikel 66.2 d. I det fall där de genomförandeakter som antagits i enlighet med artiklarna 28.1, 30.1, 37.4, 41.2 eller 54.2 kräver det ska en undersökning också utföras i den omedelbara omgivningen av produktionsplatsen för de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

c) Den ska som minimum utgöras av en visuell undersökning, kompletterad med

i) inspektioner, provtagning och testning som utförs av den behöriga myndigheten vid misstanke om förekomst av en EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1, eller vid misstanke om förekomst av en karantänskadegörare för skyddad zon i respektive skyddad zon, eller

ii) provtagning och testning vid misstanke om förekomst av en reglerad EU-icke-karantänskadegörare, som i tillämpliga fall överstiger motsvarande tröskelvärden.

d) Resultaten ska dokumenteras och sparas i minst tre år.

Undersökningen ska äga rum utan att det påverkar tillämpningen av eventuella särskilda krav på undersökningar eller åtgärder som antagits i enlighet med artikel 28.1, 28.2, 28.3, 30.1, 30.3, 30.4, 37.4, 41.2, 41.3, 54.2 eller 54.3. I de fall där dessa krav på undersökningar eller åtgärder kräver att undersökningen utförs av den behöriga myndigheten får undersökningen inte utföras av den bemyndigade aktör som avses i punkt 2 i den här artikeln.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning genom att fastställa detaljerade bestämmelser för visuell undersökning, provtagning och testning, samt frekvens och tidpunkt för de undersökningar som avses i punkterna 1, 2 och 3 i den här artikeln, med avseende på specifika växter, växtprodukter och andra föremål på grundval av de särskilda skadegörarrisker som de kan medföra. Undersökningarna ska i förekommande fall avse vissa växter för plantering som utgör växtförökningsmaterial, utsäde eller utsädespotatis av kategorierna pre-bas, bas eller certifikat eller CAC-material enligt direktiven 66/401/EEG, 66/402/EEG, 68/193/EEG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG, 2002/57/EG, 2008/72/EG och 2008/90/EG.

Om kommissionen antar sådana delegerade akter för specifika växter för plantering, och dessa växter för plantering omfattas av certifieringssystem i enlighet med direktiven 66/401/EEG, 66/402/EEG, 68/193/EEG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG, 2002/57/EG och 2008/90/EG ska kommissionen inom ett enda certifieringssystem ange kraven vad gäller undersökningarna om förekomst av EU-karantänskadegörare eller skadegörare som är föremål för åtgärder som vidtas i enlighet med artikel 30.1 i denna förordning och reglerade EU-icke-karantänskadegörare och undersökningarna avseende andra egenskaper hos växterna för plantering i enlighet med de direktiven.

Vid antagandet av dessa delegerade akter ska kommissionen beakta den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av internationella standarder.

Artikel 88

Anbringande av växtpass

Växtpass ska anbringas av de berörda yrkesmässiga aktörerna på handelsenheten de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen innan de förflyttas inom unionens territorium i enlighet med artikel 79 eller till eller inom en skyddad zon i enlighet med artikel 80. Om sådana växter, växtprodukter eller andra föremål förflyttas i en förpackning, bunt eller behållare ska växtpasset anbringas på denna förpackning, bunt eller behållare.

Artikel 89

Bemyndigande för yrkesmässiga aktörer att utfärda växtpass

1. Den behöriga myndigheten ska bemyndiga en yrkesmässig aktör att utfärda växtpass (nedan kallat *bemyndigandet att utfärda växtpass*) för särskilda familjer, släkten, arter och råvarutyper av växter, växtprodukter och andra föremål om aktören uppfyller båda följande villkor:

a) Aktören har de kunskaper som behövs för att utföra de undersökningar som avses i artikel 87 när det gäller EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som har antagits i enlighet med artikel 30.1, karantänskadegörare för skyddad zon och reglerade EU-icke-karantänskadegörare som kan påverka berörda växter, växtprodukter och andra föremål, liksom när det gäller tecken på förekomst av sådana växtskadegörare och symtom som orsakas av dem samt metoder för att förhindra sådana växtskadegörares förekomst och spridning.

b) Aktören har inrättat system och förfaranden för att kunna fullgöra sina skyldigheter när det gäller spårbarhet enligt artiklarna 69 och 70.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning genom att fastställa kriterier som ska uppfyllas av yrkesmässiga aktörer för att uppfylla villkoren i punkt 1 a i den här artikeln samt förfaranden för att säkerställa att dessa kriterier uppfylls.

Artikel 90

Skyldigheter för bemyndigade aktörer

1. Om en bemyndigad aktör har för avsikt att utfärda ett växtpass ska aktören identifiera och övervaka de moment i produktionsprocessen och de moment i samband med förflyttningen av växter, växtprodukter och andra föremål, som är kritiska vad gäller efterlevnaden av artiklarna 37.1, 41.1, 85 och 87 och, i tillämpliga fall, artiklarna 33.2, 54.1 och 86 samt de regler som antagits i enlighet med artiklarna 28.1, 28.2, 28.3, 30.1, 30.3 och 30.4 och, i tillämpliga fall, artikel 37.4.

Den ska i minst tre år spara dokumentation om identifiering och övervakning av dessa moment.

2. Den bemyndigade aktör som avses i punkt 1 ska säkerställa att lämplig utbildning vid behov ges den personal som deltar i de undersökningar som avses i artikel 87, så att personalen har de kunskaper som krävs för att utföra undersökningarna.

Artikel 91

Riskhanteringsplaner för växtskadegörare

1. Bemyndigade aktörer kan ha inrättat riskhanteringsplaner för växtskadegörare. Den behöriga myndigheten ska godkänna dessa planer, om de uppfyller samtliga följande villkor:

a) De innehåller lämpliga åtgärder för att de aktörerna ska kunna fullgöra de skyldigheter som anges i artikel 90.1.

b) De uppfyller de villkor som anges i punkt 2 i den här artikeln.

Bemyndigade aktörer som genomför en godkänd riskhanteringsplan för växtskadegörare kan bli inspekterade mer sällan.

2. Riskhanteringsplanerna för växtskadegörare ska, i förekommande fall i form av handböcker med standardiserade verksamhetsrutiner, omfatta åtminstone följande:

a) Den information som inom ramen för artikel 66.2 krävs för registrering av den bemyndigade aktören.

b) Den information som inom ramen för artiklarna 69.4 och 70.1 krävs avseende växters, växtprodukters och andra föremåls spårbarhet.

c) En beskrivning av den bemyndigade aktörens produktionsprocesser och verksamheter vad gäller förflyttning och försäljning av växter, växtprodukter och andra föremål.

d) En analys av de kritiska moment som avses i artikel 90.1 och de åtgärder som vidtagits av den bemyndigade aktören för att minska de skadegörarrisker som är förknippade med dessa kritiska moment.

e) Befintliga rutiner och planerade åtgärder vid misstanke om eller förekomst av karantänskadegörare, registrering av dessa misstankar eller förekomster, och dokumentation av de åtgärder som vidtagits.

f) Roller och ansvarsområden för den personal som medverkar till de anmälningar som avses i artikel 14, de undersökningar som avses i artikel 87.1, utfärdandet av växtpass i enlighet med artiklarna 84.1, 93.1, 93.2 och 94 samt anbringande av växtpass i enlighet med artikel 88.

g) Utbildning av den personal som avses i led f i denna punkt.

3. I de fall där den behöriga myndigheten får vetskap om att den yrkesmässiga aktören inte tillämpar de åtgärder som avses i punkt 1 första stycket a eller att en riskhanteringsplan för växtskadegörare inte har följt med utvecklingen när det gäller något av de krav som avses i punkt 1 första stycket b ska myndigheten utan dröjsmål vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att den bristande efterlevnaden av de villkoren inte fortsätter. Sådana åtgärder kan innefatta att godkännandet av planen i fråga återkallas.

Om den behöriga myndigheten i enlighet med första stycket har vidtagit andra åtgärder än att återkalla godkännandet av planen och den bristande efterlevnaden fortsätter, ska myndigheten utan dröjsmål återkalla godkännandet.

Artikel 92

Inspektioner och återkallande av bemyndigande

1. Den behöriga myndigheten ska utföra inspektioner åtminstone en gång per år samt i förekommande fall provtagning och testning för att kontrollera om de bemyndigade aktörerna uppfyller kraven i artikel 83.1, 83.2, 83.4, 83.5, 87, 88, 89.1, 90, 93.1, 93.2, 93.3 eller 93.5.

2. Om den behöriga myndigheten får vetskap om att en bemyndigad aktör inte uppfyller kraven i de bestämmelser som avses i punkt 1 eller att en växt, växtprodukt eller ett annat föremål för vilken den yrkesmässiga aktören har utfärdat växtpass inte uppfyller kraven i artikel 85 eller, i tillämpliga fall, artikel 86 ska myndigheten utan dröjsmål vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att den bristande efterlevnaden av bestämmelserna inte fortsätter.

Åtgärderna kan innefatta återkallande av bemyndigandet att utfärda växtpass för de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen.

3. Om den behöriga myndigheten i enlighet med punkt 2 har vidtagit andra åtgärder än att återkalla bemyndigandet att utfärda växtpass för de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen, och den bristande efterlevnaden av artikel 85 eller, i tillämpliga fall, artikel 86 fortsätter, ska myndigheten utan dröjsmål återkalla bemyndigandet.

Artikel 93

Ersättning av ett växtpass

1. En bemyndigad aktör som har mottagit en handelsenhet växter, växtprodukter eller andra föremål för vilka växtpass har utfärdats, eller den behöriga myndighet som agerar på en yrkesmässig aktörs begäran, får utfärda ett nytt växtpass för den handelsenheten som ersätter det växtpass som ursprungligen utfärdades för den handelsenheten, under förutsättning att villkoren i punkt 3 är uppfyllda.

2. Om en handelsenhet växter, växtprodukter eller andra föremål för vilka ett växtpass har utfärdats delas upp i två eller flera nya handelsenheter ska den bemyndigade aktör som ansvarar för dessa nya handelsenheter, eller den behöriga myndighet som agerar på begäran av en yrkesmässig aktör, utfärda växtpass för varje ny handelsenhet som blir resultatet av uppdelningen, under förutsättning att villkoren i punkt 3 är uppfyllda. Dessa växtpass ska ersätta det växtpass som utfärdats för den ursprungliga handelsenheten.

3. Ett sådant växtpass som avses i punkterna 1 och 2 får endast utfärdas om följande villkor är uppfyllda:

a) De spårbarhetskrav som avses i artikel 69.3 är uppfyllda med avseende på de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

b) De berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen fortsätter i tillämpliga fall att uppfylla de krav som avses i artiklarna 85 och 86.

c) De berörda växternas, växtprodukternas eller andra föremålens egenskaper är oförändrade.

4. Om ett växtpass utfärdas i enlighet med punkt 1 eller 2 ska den undersökning som avses i artikel 87.1 inte krävas.

5. Efter det att ett sådant växtpass som avses i punkt 1 eller 2 ersatts ska den berörda bemyndigade aktören behålla det ersatta växtpasset eller dess innehåll i minst tre år.

Om ett sådant växtpass som avses i punkt 1 eller 2 ersatts av den behöriga myndigheten ska den yrkesmässiga aktör på vars begäran det utfärdas bevara det ersatta växtpasset eller dess innehåll i minst tre år.

Detta kan göras genom att lagra den information som växtpasset innehåller i en datoriserad databas, under förutsättning att detta innefattar den information som finns i eventuella streckkoder för spårbarhet, hologram, chip eller andra databärare som i enlighet med vad som avses i bilaga VII kan komplettera spårbarhetskoden.

Artikel 94

Växtpass som ersätter sundhetscertifikat

1. Om det till unionens territorium från ett tredjeland förs in växter, växtprodukter eller andra föremål för vilka växtpass krävs för förflyttning inom unionens territorium, i enlighet med artiklarna 79.1 och 80.1, ska, genom undantag från artikel 87, ett växtpass utfärdas om offentliga kontroller vid gränskontrollstationen av införseln har genomförts med tillfredsställande resultat och det framgått av dem att de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen uppfyller de grundläggande kraven för utfärdande av växtpass enligt artikel 85 och, i förekommande fall, artikel 86.

Ett sundhetscertifikat kan, i de fall där kontroll vid destinationsorten tillåts, ersättas av ett växtpass vid den berörda växtens, den berörda växtprodukten eller det berörda andra föremålets destinationsort i stället för vid införselstället, i enlighet med unionslagstiftningen om offentlig kontroll.

2. Genom undantag från vad som sägs i punkt 1 första stycket kan medlemsstaterna besluta att ersätta ett sundhetscertifikat med en bestyrkt kopia av det ursprungliga sundhetscertifikatet vid den berörda växtens, växtprodukten eller andra föremålets införselställe i unionens territorium.

Den bestyrkta kopian av det ursprungliga sundhetscertifikatet ska utfärdas av den behöriga myndigheten och endast åtfölja förflyttningen av den berörda växten, växtprodukten eller andra föremålet fram till dess att växtpasset utfärdas, och då endast inom respektive medlemsstats territorium.

3. Den behöriga myndigheten ska bevara sundhetscertifikatet i minst tre år. Detta kan göras genom att lagra den information som sundhetscertifikatet innehåller i en datoriserad databas.

I de fall där artikel 101.2 a är tillämplig ska sundhetscertifikatet ersättas av en bestyrkt kopia av detta.

Artikel 95

Ogiltigförklaring och avlägsnande av växtpasset

1. Den yrkesmässiga aktör som innehar en handelsenhet växter, växtprodukter eller andra föremål ska ogiltigförklara växtpasset och där det är möjligt avlägsna det från den handelsenheten, om aktören får vetskap om att något av kraven i artiklarna 83–87, 89, 90, 93 eller 94 inte är uppfyllt.

Utan att det påverkar den anmälningsskyldighet som avses i artikel 14 ska den yrkesmässiga aktören underrätta den behöriga myndigheten under vars behörighet den verkar.

2. Om den yrkesmässiga aktören underlåter att uppfylla kraven i punkt 1 ska den behöriga myndigheten ogiltigförklara växtpasset och där det är möjligt avlägsna det från handelsenheten i fråga.

3. I de fall där punkterna 1 och 2 är tillämpliga ska den berörda yrkesmässiga aktören bevara det ogiltigförklarade växtpasset eller dess innehåll i minst tre år.

Detta kan göras genom att lagra den information som det ogiltigförklarade växtpasset innehåller i en datoriserad databas, under förutsättning att detta innefattar den information som finns i eventuella streckkoder för spårbarhet, hologram, chip eller andra databärare som i enlighet med vad som avses i bilaga VII kan komplettera spårbarhetskoden samt en redogörelse för ogiltigförklaringen.

4. I de fall där punkterna 1 och 2 är tillämpliga ska den berörda yrkesmässiga aktören underrätta den bemyndigade aktör eller den behöriga myndighet som utfärdat det ogiltigförklarade växtpasset.

5. Via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103 ska medlemsstaterna till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de fall där ett växtpass har avlägsnats och ogiltigförklarats i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

Avsnitt 3

Annan attestering

Artikel 96

Märkning av träemballage, trä eller andra föremål

1 Det märke som appliceras på träemballage, trä eller andra föremål för att intyga att det eller de genomgått en behandling i enlighet med bilaga 1 till ISPM15 ska i samtliga följande fall uppfylla de krav som anges i bilaga 2 till ISPM15:

a) Träemballage som införs till unionens territorium från ett tredjeland i enlighet med vad som avses i artikel 43.

b) Träemballage som märks inom unionens territorium och som förflyttas ut från unionens territorium.

c) Träemballage, trä eller andra föremål som förflyttas inom unionens territorium, om detta krävs i en genomförandeakt som antagits i enlighet med artikel 28, 30, 41 eller 54.

d) Annat träemballage, trä eller andra föremål som märks inom unionens territorium.

Märket ska, utan att det påverkar tillämpningen av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1005/2009 ([1]), (EG) nr 1107/2009 ([2]) och (EU) nr 528/2012 ([3]), endast appliceras i de fall där träemballaget, träet eller de andra föremålen har genomgått en eller flera av de godkända behandlingar som avses i bilaga 1 till ISPM15.

På träemballage, trä och andra föremål som märks inom unionens territorium får märket endast appliceras av en registrerad aktör som bemyndigats i enlighet med artikel 98.

Leden a och b i första stycket ska inte vara tillämpliga på träemballage som omfattas av de undantag som anges i ISPM15.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av kraven i punkt 1 i den här artikeln, för att anpassa dem till utvecklingen av internationella standarder, särskilt ISPM15.

Artikel 97

Reparation av träemballage inom unionens territorium

1. Träemballage som är märkt med det märke som avses i artikel 96 får endast repareras om samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Den person som utför reparationen är en registrerad aktör som bemyndigats i enlighet med artikel 98.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet (EUT L 286, 31.10.2009, s. 1).
([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1).
([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter (EUT L 167, 27.6.2012, s. 1).

b) Material och behandling som används lämpar sig för reparation.

c) Märket appliceras på nytt, på lämpligt sätt.

2. Kommissionen får, genom genomförandeakter, ange särskilda arrangemang med avseende på det material, den behandling och den märkning som avses i punkt 1. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2. I dessa genomförandeakter ska hänsyn tas till tillämpliga internationella standarder, särskilt ISPM15.

3. Punkterna 1 och 2 ska inte tillämpas när en yrkesmässig aktör på något sätt från träemballage varaktigt utplånar samtliga tidigare appliceringar av det märket.

Artikel 98

Bemyndigande för och tillsyn över registrerade aktörer som applicerar märkningen på träemballage inom unionens territorium

1. Den behöriga myndigheten ska på begäran bemyndiga en registrerad aktör att applicera det märke som avses i artikel 96 och att reparera träemballage i enlighet med artikel 97, förutsatt att den registrerade aktören uppfyller båda följande villkor:

a) Aktören besitter nödvändiga kunskaper för att utföra den behandling av träemballage, trä och andra föremål som krävs enligt de akter som avses i artiklarna 96 och 97.

b) Aktören använder sig av lämpliga anläggningar och utrustning för att utföra behandlingen (nedan kallade *behandlingsanläggningar*).

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 för att komplettera denna förordning med uppgifter om kraven för bemyndigande, i förekommande fall med hänsyn till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av internationella standarder.

2. Den behöriga myndigheten ska på begäran bemyndiga en registrerad aktör som använder sig av trä som behandlats vid en annan aktörs anläggning att applicera det märke som avses i artikel 96 och att reparera träemballage i enlighet med artikel 97, förutsatt att aktören uppfyller samtliga följande villkor för träemballage som märks med det märket:

a) Aktören använder uteslutande trä,

   i) som har genomgått en eller flera av de godkända behandlingar som avses i bilaga 1 till ISPM15 och som behandlats vid anläggningar som drivs av en registrerad aktör som bemyndigats i enlighet med punkt 1 i den här artikeln, eller

   ii) som har genomgått en eller flera av de godkända behandlingar som avses i bilaga 1 till ISPM15 vid en behandlingsanläggning i ett tredjeland som har godkänts av den nationella växtskyddsmyndigheten i det tredjelandet.

b) Aktören ser till att det trä som används för det ändamålet kan spåras tillbaka till dessa behandlingsanläggningar inom unionens territorium eller till de berörda behandlingsanläggningarna i ett tredjeland.

c) Aktören använder, i tillämpliga fall i enlighet med artiklarna 28.1, 28.2, 30.1, 30.3, 41.2, 41.3, 54.2 och 54.3, uteslutande trä som avses i led a i detta stycke och som åtföljs av ett växtpass eller något annat dokument som garanterar att de behandlingskrav som avses i bilaga 1 till ISPM15 är uppfyllda.

3. Den behöriga myndigheten ska minst en gång om året utöva tillsyn över de registrerade aktörer som bemyndigats i enlighet med punkterna 1 och 2 för att kontrollera och säkerställa att de på lämpligt sätt behandlar och märker träemballage, trä och andra föremål i enlighet med artiklarna 96.1 och 97 och uppfyller de villkor som anges i punkt 1 respektive 2 i den här artikeln.

4. Om den behöriga myndigheten får vetskap om att en yrkesmässig aktör inte uppfyller de krav som avses i punkterna 1 eller 2 ska myndigheten utan dröjsmål vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att den bristande efterlevnaden av dessa bestämmelser inte fortsätter.

Om den behöriga myndigheten har vidtagit andra åtgärder än att återkalla det bemyndigande som avses i punkt 1 eller 2, och den bristande efterlevnaden fortsätter ska myndigheten utan dröjsmål återkalla det bemyndigande som avses i punkt 1 eller 2.

Artikel 99

Annan attestering än märkning av träemballage

1. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter, i enlighet med artikel 105, för att komplettera denna förordning med avseende på vilka uppgifter som ska ingå i specifika officiella attesteringar för växter, växtprodukter eller andra föremål, utom träemballage, som krävs enligt tillämpliga internationella standarder som bevis på genomförandet av åtgärder som antagits i enlighet med artikel 28.1, 28.2, 30.1, 30.3, 41.2, 41.3, 44, 54.2 eller 54.3.

2. De delegerade akter som avses i punkt 1 får också innehålla krav i fråga om ett eller flera av följande:

a) Bemyndigande för yrkesmässiga aktörer att utfärda de officiella attesteringar som avses i punkt 1.

b) Den behöriga myndighetens tillsyn över de yrkesmässiga aktörer som bemyndigats i enlighet med led a i denna punkt.

c) Återkallande av det bemyndigande som avses i led a i denna punkt.

3. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, anta formatspecifikationer för de attesteringar som avses i punkt 1 i den här artikeln. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

Avsnitt 4

Export av växter, växtprodukter och andra föremål från unionens territorium

Artikel 100

Sundhetscertifikat för export från unionen

1. När det för export av växter, växtprodukter eller andra föremål från unionens territorium till ett tredjeland krävs sundhetscertifikat enligt importkraven gällande växtskydd i det tredjelandet (nedan kallat *sundhetscertifikat för export*) ska ett sådant certifikat utfärdas av den behöriga myndigheten på begäran av den yrkesmässiga aktören när samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Den yrkesmässiga aktören är registrerad av den behöriga myndigheten i enlighet med artikel 65.

b) Den yrkesmässiga aktören förfogar över de växter, växtprodukter eller andra föremål som ska exporteras.

c) Det är säkerställt att växten, växtprodukten eller det andra föremålet uppfyller importkraven gällande växtskydd i det berörda tredjelandet.

Den behöriga myndigheten ska också utfärda ett sundhetscertifikat för export på begäran av andra personer än yrkesmässiga aktörer under förutsättning att villkoren i leden b och c i första stycket är uppfyllda.

Vid tillämpningen av denna punkt får den behöriga myndigheten inte delegera utfärdandet av sundhetscertifikatet för export till någon annan person.

2. Utan att det påverkar skyldigheterna enligt IPPC ska sundhetscertifikatet för export, med beaktande av tillämpliga internationella standarder, utfärdas om den tillgängliga informationen är tillräcklig för att den behöriga myndigheten ska kunna intyga att de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen uppfyller importkraven gällande växtskydd i det berörda tredjelandet. Denna information kan, beroende på vad som är tillämpligt, härröra från ett eller flera av följande underlag:

a) Inspektioner, provtagning och testning av de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen eller av deras produktionsplats med omgivningar.

b) Officiell information om skadegörarstatus för produktionsanläggningen, produktionsplatsen, ursprungsområdet eller ursprungslandet för de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

c) Ett sådant växtpass som avses i artikel 78 som åtföljer de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen, i de fall där växtpasset anger resultatet av den behöriga myndighetens inspektioner.

d) Det märke på träemballage som avses i artikel 96.1 eller de attesteringar som avses i artikel 99.1.

e) Den information som ingår i det intyg inför export som avses i artikel 102.

f) Den officiella information som ingår i det sundhetscertifikat som avses i artikel 71, om de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen har förts in till unionens territorium från ett tredjeland.

3. Sundhetscertifikatet för export ska överensstämma med beskrivningen och utformningen av den förlaga som anges i del A i bilaga VIII.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av de underlag som avses i punkt 2 i den här artikeln och del A i bilaga VIII för att anpassa dem till utvecklingen av tillämpliga internationella standarder.

5. Elektroniska sundhetscertifikat för export ska lämnas via, eller genom elektroniskt utbyte med, ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll på unionsnivå.

Artikel 101

Sundhetscertifikat för återexport från unionen

1. För återexport av en växt, växtprodukt eller ett annat föremål som har sitt ursprung i ett tredjeland och har förts in till unionens territorium från det tredjelandet eller ett annat tredjeland ska ett sundhetscertifikat för återexport från unionen (nedan kallat *sundhetscertifikatet för återexport*) när så är möjligt utfärdas i stället för ett sundhetscertifikat för export.

Sundhetscertifikatet för återexport ska utfärdas av den behöriga myndigheten på begäran av den yrkesmässiga aktören när samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Den yrkesmässiga aktören är registrerad av den behöriga myndigheten i enlighet med artikel 65.

b) Den yrkesmässiga aktören innehar de växter, växtprodukter eller andra föremål som ska återexporteras.

c) Det är säkerställt att växten, växtprodukten eller det andra föremålet uppfyller importkraven gällande växtskydd i det berörda tredjelandet.

Den behöriga myndigheten ska också utfärda ett sundhetscertifikat för återexport på begäran av andra personer än de yrkesmässiga aktörerna under förutsättning att villkoren i leden b och c i andra stycket är uppfyllda.

Vid tillämpningen av denna punkt får den behöriga myndigheten inte delegera utfärdandet av sundhetscertifikat för återexport till någon annan person.

2. Utan att det påverkar skyldigheter enligt IPPC och med hänsyn till relevanta internationella standarder, ska sundhetscertifikatet för återexport utfärdas om den tillgängliga informationen gör det möjligt att intyga att importkraven gällande växtskydd i det berörda tredjelandet och samtliga följande villkor är uppfyllda:

a) Det ursprungliga sundhetscertifikatet som åtföljer växten, växtprodukten eller det andra föremålet i fråga från ursprungstredjelandet, eller en bestyrkt kopia av detta, har fästs vid sundhetscertifikatet för återexport.

b) Den berörda växten, växtprodukten eller det andra föremålet har sedan införseln till unionens territorium varken odlats, producerats eller bearbetats för att ändra dess beskaffenhet.

c) Den berörda växten, växtprodukten eller det andra föremålet har inte varit utsatt för någon risk för angrepp eller kontaminering av karantänskadegörare eller reglerade icke-karantänskadegörare, som förtecknats som sådana av destinationstredjelandet, under lagringen i den medlemsstat från vilken export till det tredjelandet ska ske.

d) Den berörda växtens, växtprodukternas eller det andra föremålets identitet har bibehållits.

3. Artikel 100.2 ska tillämpas på motsvarande sätt.

4. Sundhetscertifikatet för återexport ska överensstämma med beskrivningen och utformningen av den förlaga som anges i del B i bilaga VIII.

5. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av del B i bilaga VIII för att anpassa denna del till utvecklingen av relevanta internationella standarder.

6. Elektroniska sundhetscertifikat för export ska lämnas via, eller genom elektroniskt utbyte med, ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll på unionsnivå.

Artikel 102

Intyg inför export

1. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat från vilken de växter, växtprodukter eller andra föremål som avses i artikel 100.1 exporteras och de behöriga myndigheterna i den medlemsstat i vilken växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen har odlats, producerats, lagrats eller bearbetats ska utbyta nödvändig växtskyddsinformation som grundval för utfärdande av sundhetscertifikatet för export.

2. Det informationsutbyte som avses i punkt 1 ska utgöras av ett harmoniserat dokument (nedan kallat *intyg inför export*), i vilket de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där växterna, växtprodukterna och de andra föremålen har odlats, producerats, lagrats eller bearbetats, intygar att växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen uppfyller specifika växtskyddskrav i fråga om ett eller flera av följande:

a) Frånvaro av, eller förekomst under ett visst tröskelvärde, av särskilda skadegörare i de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

b) Ursprunget för de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen på ett specifikt fält, en produktionsanläggning, produktionsplats eller ett produktionsområde.

c) Skadegörarstatus för ett fält, en produktionsanläggning, produktionsplats eller ett produktionsområde, ursprungsområde eller ursprungsland för de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

d) Resultaten av inspektioner, provtagningar och testningar av de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

e) De växtskyddsförfaranden som tillämpas på produktion eller bearbetning av de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen.

3. Intyget inför export ska, på den yrkesmässiga aktörens begäran, utfärdas av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat i vilken växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen har odlats, producerats, lagrats eller bearbetats, medan dessa befinner sig på den berörda yrkesmässiga aktörens verksamhetsplatser.

4. Intyget inför export ska åtfölja de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen under deras förflyttning inom unionens territorium, såvida inte informationen i intyget utbyts mellan de berörda medlemsstaterna via, eller genom elektroniskt utbyte med, ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll på unionsnivå.

5. Utan att det påverkar kraven i punkt 3 får intyget inför export utfärdas när växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen har lämnat den berörda yrkesmässiga aktörens verksamhetsplatser, förutsatt att undersökningar och vid behov provtagningar har genomförts, som bekräftar att dessa växter, växtprodukter eller andra föremål uppfyller ett eller flera av de specifika växtskyddskrav som avses i punkt 2.

6. Intyget inför export ska innehålla de uppgifter och ha det format som fastställs i del C i bilaga VIII.

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 med avseende på ändring av del C i bilaga VIII för att anpassa denna del till den vetenskapliga och tekniska utvecklingen och utvecklingen av relevanta internationella standarder.

7. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa förfarandena för utfärdande av intyg inför export. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

KAPITEL VII

Kommissionens stödåtgärder

Artikel 103

Inrättande av elektroniska anmälningssystem

Kommissionen ska inrätta ett elektroniskt system för medlemsstaternas inlämning av anmälningar.

Systemet ska vara anslutet till och kompatibelt med ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll på unionsnivå.

Artikel 104

Uppgifter, mall och tidsfrister för anmälningar samt anmälningar vid misstänkt förekomst av skadegörare

Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa särskilda bestämmelser avseende inlämning av de anmälningar som avses i artiklarna 9.1, 9.2, 11, 17.3, 18.6, 19.2, 28.7, 29.3 första stycket, 30.8, 33.1, 40.4, 41.4, 46.4, 49.6, 53.4, 54.4, 62.1, 77.2 och 95.5. Bestämmelserna ska gälla en eller flera av följande aspekter:

a) De uppgifter som ska ingå i dessa anmälningar.

b) Mallen för dessa anmälningar och anvisningar för hur denna ska fyllas i.

c) Tidsfrister för inlämnade av särskilda uppgifter som avses i led a.

d) De fall när misstänkt förekomst av skadegörare ska anmälas på grund av behovet av snabba åtgärder med tanke på skadegörarens biologi och möjligheten till snabb och omfattande spridning.

e) De fall av brister i efterlevnaden som ska anmälas om dessa leder till en risk för spridning av en EU-karantänskadegörare eller en skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 107.2.

KAPITEL VIII

Slutbestämmelser

Artikel 105

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 6.2, 7, 8.5, 19.7, 21, 32.5, 34.1, 38, 43.2, 46.2, 48.5, 51, 65.4, 71.4, 76.4, 81.2, 83.6, 87.4, 89.2, 96.2, 98.1, 99.1, 100.4, 101.5 och 102.6 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 13 december 2016. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artiklarna 6.2, 7, 8.5, 19.7, 21, 32.5, 34.1, 38, 43.2, 46.2, 48.5, 51, 65.4, 71.4, 76.4, 81.2, 83.6, 87.4, 89.2, 96.2, 98.1, 99.1, 100.4, 101.5 och 102.6 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 6.2, 7, 8.5, 19.7, 21, 32.5, 34.1, 38, 43.2, 46.2, 48.5, 51, 65.4, 71.4, 76.4, 81.2, 83.6, 87.4, 89.2, 96.2, 98.1, 99.1, 100.4, 101.5 och 102.6 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 106

Skyndsamt förfarande

1. Delegerade akter som antas enligt denna artikel ska träda i kraft utan dröjsmål och ska tillämpas så länge ingen invändning görs i enlighet med punkt 2. Delgivningen av en delegerad akt till Europaparlamentet och rådet ska innehålla en motivering till varför det skyndsamma förfarandet tillämpas.

2. Såväl Europaparlamentet som rådet får invända mot en delegerad akt i enlighet med det förfarande som avses i artikel 105.6. I ett sådant fall ska kommissionen upphäva akten omedelbart efter det att Europaparlamentet eller rådet har delgett den sitt beslut om invändning.

Artikel 107

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av ständiga kommittén för växter, djur, livsmedel och foder som inrättats genom artikel 58.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 ([1]). Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om, inom tidsfristen för att avge yttrandet, kommitténs ordförande så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i den förordningen tillämpas.

Artikel 108

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande.

Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa bestämmelser senast den 14 december 2019, samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

Artikel 109

Upphävande

1. Direktiv 2000/29/EG ska upphöra att gälla, med undantag av följande bestämmelser:

a) Artikel 1.4.

b) Artikel 2.1 inledningen och leden g, i, j, k, l, m, n, p, q och r.

c) Artikel 11.3.

d) Artikel 12.

e) Artikel 13.

f) Artikel 13a.

g) Artikel 13b.

h) Artikel 13c.

i) Artikel 13d.

j) Artikel 21.1–21.5.

k) Artikel 27a.

l) Bilaga VIIIa.

2. Följande direktiv ska upphöra att gälla:

a) Direktiv 69/464/EEG.

b) Direktiv 74/647/EEG.

c) Direktiv 93/85/EEG.

d) Direktiv 98/57/EG.

e) Direktiv 2006/91/EG.

f) Direktiv 2007/33/EG.

3. Hänvisningar till de akter som upphävts i enlighet med punkterna 1 och 2 ska anses som hänvisningar till denna förordning och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellen i bilaga IX.

Artikel 110

Ändring av förordning (EU) nr 228/2013

I artikel 24.2 i förordning (EU) nr 228/2013 ska följande stycke läggas till:

"Unionens finansiering av program för bekämpning av skadegörare i unionens yttersta randområden ska genomföras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial, och om ändring av rådets direktiv 98/56/EG, 2000/29/EG och 2008/90/EG, Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 178/2002, (EG) nr 882/2004 och (EG) nr 396/2005, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009, och om upphävande av rådets beslut 66/399/EEG, 76/894/EEG och 2009/470/EG (EUT L 189, 27.6.2014, s. 1)."

Artikel 111

Ändring av förordning (EU) nr 652/2014

Förordning (EU) nr 652/2014 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 1 ska led e ersättas med följande:

"e) om skyddsåtgärder mot växtskadegörare,"

2. I artikel 5.2 ska följande led läggas till:

"c) programmen för bekämpning av skadegörare i de yttersta randområdena i unionen enligt artikel 25."

3. I artikel 16.1 ska leden a, b och c ersättas med följande:

"a) Åtgärder för att utrota en skadegörare från en angripen zon som de behöriga myndigheterna vidtagit enligt artiklarna 17.1, 28.1, 29.1 och 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 (*).

b) Åtgärder för att innesluta en prioriterad skadegörare som förtecknas i enlighet med artikel 6.2 i förordning (EU) 2016/2031, mot vilken unionen har antagit inneslutningsåtgärder i enlighet med artikel 28.2 i den förordningen, i en angripen zon varifrån den prioriterade skadegöraren inte kan utrotas, när åtgärderna är nödvändiga för att skydda unionens territorium mot ytterligare spridning av skadegöraren. Åtgärderna ska avse utrotning av skadegöraren i den buffertzon som omger den angripna zonen om dess förekomst påvisats i denna buffertzon.

c) Förebyggande åtgärder som vidtagits mot spridningen av en prioriterad skadegörare som förtecknas i enlighet med artikel 6.2 i förordning (EU) 2016/2031, mot vilken unionsåtgärder har antagits i enlighet med artikel 28.3 i den förordningen, om dessa åtgärder är nödvändiga för att skydda unionens territorium mot ytterligare spridning av den prioriterade skadegöraren.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG (EUT L 317, 23.11.2016, s. 4)."

4. Artikel 17 ska ersättas med följande:

"Artikel 17

Villkor

De åtgärder som avses i artikel 16 får beviljas stöd förutsatt att de har tillämpats omedelbart och att de tillämpliga bestämmelserna i relevant unionsrätt har följts, och förutsatt att ett eller flera av följande villkor uppfylls:

a) De avser EU-karantänskadegörare som förtecknas i enlighet med artikel 5.2 i förordning (EU) 2016/2031 som skadegörare vars förekomst inom unionens territorium inte är känd.

b) De avser skadegörare som inte förtecknas som EU-karantänskadegörare, men som omfattas av åtgärder som vidtagits av en medlemsstats behöriga myndighet i enlighet med artikel 29.1 i förordning (EU) 2016/[…].

c) De avser skadegörare som inte förtecknas som EU-karantänskadegörare, men som omfattas av en åtgärd som har antagits av kommissionen i enlighet med artikel 30.1 i förordning (EU) 2016/2031.

d) De avser prioriterade skadegörare som förtecknas i enlighet med artikel 6.2 i förordning (EU) 2016/2031.

För åtgärder som uppfyller villkoret i första stycket b ska stödet inte omfatta kostnader som uppkommit senare än två år efter ikraftträdandet av den åtgärd som vidtagits av den berörda medlemsstatens behöriga myndighet i enlighet med artikel 29 i förordning (EU) 2016/2031, eller som uppkommit efter det att åtgärden upphört att gälla. För åtgärder som uppfyller villkoret i första stycket c ska stödet inte täcka kostnader som uppkommit efter det att den åtgärd som kommissionen antagit i enlighet med artikel 30.1 i förordning (EU) 2016/2031 har upphört att gälla."

5. Artikel 18.1 d ska ersättas med följande:

"d) Kostnader för ersättning till berörda ägare för värdet på de destruerade växter, växtprodukter eller andra föremål som omfattas av de åtgärder som avses i artikel 16, begränsade till det marknadsvärde som dessa växter, växtprodukter eller andra föremål skulle ha haft om de inte hade påverkats av åtgärderna. Det eventuella restvärdet ska dras av från ersättningen."

6. Artikel 19 ska ändras på följande sätt:

a) Första stycket ska ersättas med följande:

"Medlemsstater får beviljas stöd för genomförandet av årliga och fleråriga inventeringsprogram avseende förekomsten av skadegörare (nedan kallade *inventeringsprogram*), förutsatt att inventeringsprogrammen uppfyller åtminstone ett av följande tre villkor:

a) De avser EU-karantänskadegörare som förtecknas i enlighet med artikel 5.2 i förordning (EU) 2016/2031 som skadegörare vars förekomst inom unionens territorium inte är känd.

b) De avser prioriterade skadegörare som förtecknas i enlighet med artikel 6.2 i förordning (EU) 2016/2031.

c) De avser skadegörare som inte förtecknas som EU-karantänskadegörare, men som omfattas av en åtgärd som har antagits av kommissionen i enlighet med artikel 30.1 i förordning (EU) 2016/2031."

b) Tredje stycket ska ersättas med följande:

"För åtgärder som uppfyller villkoret i första stycket c ska stödet inte täcka kostnader som uppkommit efter det att den åtgärd som har antagits av kommissionen i enlighet med artikel 30.1 i förordning (EU) 2016/2031 har upphört att gälla."

7. I artikel 20 ska ett nytt led införas före led a:

"-a) Kostnader för visuella undersökningar."

8. I artikel 47 ska punkt 2 ersättas med följande:

"2. Följande artikel ska införas:

'Artikel 15a

Medlemsstaterna ska föreskriva att varje person som får vetskap om förekomsten av en av de skadegörare som förtecknas i bilaga I eller bilaga II, eller en skadegörare som omfattas av en åtgärd som avses i artikel 16.2 eller 16.3, eller har anledning att misstänka sådan förekomst, omedelbart ska anmäla detta till den behöriga myndigheten och, om den behöriga myndigheten så kräver, lämna den information om förekomsten som han eller hon förfogar över. Om anmälan inte inlämnats skriftligen ska den behöriga myndigheten officiellt dokumentera den.'"

Artikel 112

Ändring av förordning (EU) nr 1143/2014

I artikel 2.2 i förordning (EU) nr 1143/2014 ska led d ersättas med följande:

"d) växtskadegörare som förtecknas enligt artikel 5.2 eller artikel 32.3 eller som omfattas av åtgärder enligt artikel 30.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 (*),

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG (EUT L 317, 23.11.2016, s. 4)."

Artikel 113

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 14 december 2019. Däremot ska

a) artikel 111.8 tillämpas från och med den 1 januari 2017,

b) artiklarna 100.3 och 101.4 tillämpas från och med den 1 januari 2021.

2. De akter som avses i artikel 109.2 a, c, d och f upphävs från och med den 1 januari 2022. Om bestämmelserna i de akterna står i strid med bestämmelserna i denna förordning ska bestämmelserna i denna förordning gälla.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 26 oktober 2016.

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
M. SCHULZ	I. LESAY
Ordförande	*Ordförande*

BILAGA I

KRITERIER FÖR KLASSIFICERING AV SKADEGÖRARE MED HÄNSYN TILL DEN RISK DE MEDFÖR FÖR UNIONENS TERRITORIUM

AVSNITT 1

Kriterier för att identifiera skadegörare som klassificeras som karantänskadegörare enligt artiklarna 3, 6.1, 7, 29.2, 30.2 och 49.3

1. Identifiering av skadegöraren

Skadegöraren ska vara entydigt taxonomiskt identifierad eller också ska den ha visat sig ge entydiga symtom och vara överförbar.

Skadegöraren ska taxonomiskt vara identifierad på artnivå eller, alternativt, en högre eller lägre taxonomisk nivå, där den taxonomiska nivån är vetenskapligt relevant på grundval av virulens, spektrum av värdorganismer eller samspel med vektorer.

2. Skadegörarens förekomst inom territoriet i fråga

Ett eller flera av följande förhållanden ska föreligga:

a) Skadegöraren har ingen känd förekomst inom territoriet i fråga.

b) Skadegöraren har ingen känd förekomst inom territoriet i fråga, utom i en begränsad del av det.

c) Skadegöraren har ingen känd förekomst inom territoriet i fråga, med undantag för sällsynta, oregelbundna, isolerade och tillfälliga förekomster.

Om led b eller c är tillämpligt ska skadegöraren inte anses ha någon stor utbredning.

3. Skadegörarens förmåga till introduktion, etablering och spridning i territoriet i fråga

a) Förmåga till introduktion

Skadegöraren ska anses ha förmåga att ta sig in på territoriet i fråga eller, om den redan förekommer där, men inte har någon stor utbredning, i den del av territoriet där den saknas (nedan kallat *berörd del av hotat område*), antingen genom naturlig spridning eller om samtliga följande villkor är uppfyllda:

i) Skadegöraren är, när det gäller växter, växtprodukter eller andra föremål som förflyttas till territoriet i fråga, knuten till dessa växter, växtprodukter och andra föremål inom det territorium där de har sitt ursprung eller varifrån de förflyttas till territoriet i fråga.

ii) Skadegöraren överlever under transport eller lagring.

iii) Skadegöraren kan spridas till en lämplig värdväxt, växtprodukt eller ett annat föremål inom territoriet i fråga.

b) Förmåga till etablering

Skadegöraren ska anses ha förmåga att etablera sig i territoriet i fråga eller, om den redan förekommer där men inte har någon stor utbredning, i den del av territoriet där den saknas, om samtliga följande villkor är uppfyllda:

i) Det finns värdväxter för skadegöraren och, i tillämpliga fall, vektorer för överföring av skadegöraren.

ii) De avgörande miljöfaktorerna är gynnsamma för den berörda skadegöraren och, i tillämpliga fall, för dess vektor, vilket gör att den kan överleva perioder av klimatstress och fullborda sin livscykel.

iii) De odlingsmetoder och bekämpningsåtgärder som tillämpas inom territoriet är gynnsamma för den.

iv) Skadegörarens överlevnadsstrategi, reproduktionsstrategi, genetiska anpassningsförmåga och dess minsta livskraftiga populationsstorlek gynnar dess etablering.

c) Förmåga till spridning

Skadegöraren ska anses ha förmåga till territoriell spridning i territoriet i fråga eller, om den redan förekommer där, men inte har någon stor utbredning, i den del av territoriet där den saknas, om samtliga följande villkor är uppfyllda:

i) Miljön är lämplig för skadegörarens naturliga spridning.

ii) Det finns inte tillräckliga hinder för skadegörarens naturliga spridning.

iii) Varor eller transportmedel möjliggör skadegörarens förflyttning.

iv) Skadegörarens värdväxter och, i tillämpliga fall, vektorer förekommer där.

v) De odlingsmetoder och bekämpningsåtgärder som tillämpas inom territoriet är gynnsamma.

vi) Skadegörarens naturliga fiender och antagonister förekommer inte eller har inte tillräcklig förmåga att hindra skadegöraren.

4. Potentiell ekonomisk, social och miljömässig påverkan

Skadegörarens introduktion, etablering och spridning i det berörda territoriet eller, om den redan förekommer där men inte har någon stor utbredning, i den del av territoriet där den saknas, ska ha en oacceptabel ekonomisk, social och/eller miljömässig påverkan på det territoriet eller den del av territoriet där den inte har någon stor utbredning när det gäller en eller flera av följande aspekter:

a) Skördeförluster med avseende på avkastning och kvalitet.

b) Kostnader för bekämpningsåtgärder.

c) Kostnader för återplantering och/eller förluster på grund av att ersättningsväxter måste odlas.

d) Effekter på befintliga produktionsmetoder.

e) Effekter på gatuträd, parker, naturområden och planterade områden.

f) Effekter på inhemska växter, biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

g) Effekter på andra skadegörares etablering, spridning och påverkan, till exempel på grund av att den berörda skadegöraren kan fungera som vektor för andra skadegörare.

h) Förändringar av producenternas kostnader eller behov av insatsvaror, bland annat kostnader för bekämpning liksom för utrotning och inneslutning.

i) Effekter på producenternas vinster på grund av kvalitetsförändringar, förändringar i produktionskostnader, avkastning eller prisnivåer.

j) Förändringar av inhemsk eller utländsk konsumentefterfrågan på en produkt till följd av kvalitetsförändringar.

k) Effekter på den inhemska marknaden, exportmarknader och de priser som betalas, inbegripet effekter på tillträdet till exportmarknader och sannolikheten för att växtskyddsrestriktioner införs av handelspartner.

l) Resurser som krävs för ytterligare forskning och rådgivning.

m) Miljöeffekter och andra oönskade effekter av bekämpningsåtgärder.

n) Effekter på Natura 2000-områden eller andra skyddade områden.

o) Förändringar i ett ekosystems ekologiska processer, struktur, stabilitet eller andra förhållanden, inbegripet följdeffekter på växtarter, erosion, grundvattennivå, fara för brand och näringsämnenas kretslopp.

p) Kostnader för återställande av miljön och förebyggande åtgärder.

q) Effekter på tryggad livsmedelsförsörjning och livsmedlens säkerhet.

r) Effekter på sysselsättningen.

s) Effekter på vattenkvalitet, rekreation, turism, landskapsarv, betesmarker, jakt och fiske.

AVSNITT 2

Kriterier för att identifiera EU-karantänskadegörare som klassificeras som prioriterade skadegörare enligt artikel 6.1 och 6.2

EU-karantänskadegörare ska anses ha en mycket allvarlig ekonomisk, social eller miljömässig påverkan med avseende på unionens territorium om deras introduktion, etablering och spridning överensstämmer med en eller flera av följande punkter:

a) Ekonomisk påverkan: Skadegöraren har potential att orsaka stora förluster i fråga om de direkta och indirekta effekter som avses i avsnitt 1.4 när det gäller växter med ett betydande ekonomiskt värde inom unionens territorium.

De växter som avses i första stycket kan vara träd som inte är producerande träd.

b) Social påverkan: Skadegöraren har potential att orsaka en eller flera av följande effekter:

i) En betydande minskning av sysselsättningen inom den berörda jordbruks-, trädgårds- eller skogsbrukssektorn eller industrier med anknytning till dessa sektorer, inbegripet turism och rekreation.

ii) Betydande risker för tryggad livsmedelsförsörjning och livsmedlens säkerhet.

iii) Förlust av, eller långsiktiga omfattande skador på, viktiga trädarter som växer eller odlas inom unionens territorium eller trädarter av stor betydelse för landskapet och för unionens kulturarv och historiska arv.

c) Miljöpåverkan: Skadegöraren har potential att orsaka en eller flera av följande effekter:

i) Betydande effekter på biologisk mångfald och ekosystemtjänster, inbegripet effekter på arter och livsmiljöer som förtecknas i rådets direktiv 92/43/EEG [1] och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG [2].

ii) Betydande och långsiktiga ökningar av användningen av växtskyddsmedel på de berörda växterna.

iii) Förlust av, eller långsiktiga omfattande skador på, viktiga trädarter som växer eller odlas inom unionens territorium eller trädarter av stor betydelse för landskapet och för unionens kulturarv och historiska arv.

AVSNITT 3

Kriterier för en preliminär bedömning för att identifiera skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare och som kräver tillfälliga åtgärder enligt artiklarna 29.1 och 30.1

Underavsnitt 1

Kriterier för en preliminär bedömning för att identifiera skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare och som kräver tillfälliga åtgärder enligt artikel 29.1

1. Identifiering av skadegöraren

Skadegöraren ska uppfylla det kriterium som fastställs i avsnitt 1.1.

[1] Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).
[2] Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).

2. Skadegörarens förekomst inom medlemsstatens territorium

Skadegöraren har ingen tidigare känd förekomst inom en medlemsstats territorium. Enligt den information som medlemsstaten har tillgång till har skadegöraren inte heller någon tidigare känd förekomst inom unionens territorium eller också anses den uppfylla villkoren i avsnitt 1.2 b eller c i fråga om unionens territorium.

3. Sannolikhet för att skadegöraren etablerar sig och sprider sig inom unionens territorium eller specifika delar av unionens territorium där den inte förekommer

Enligt den information som medlemsstaten har tillgång till uppfyller skadegöraren de kriterier som fastställs i avsnitt 1.3 b och c i fråga om medlemsstatens territorium och, i den mån det är möjligt för medlemsstaten att bedöma detta, unionens territorium.

4. Skadegörarens potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan

Enligt den information som medlemsstaten har tillgång till skulle skadegöraren ha oacceptabel ekonomisk, social eller miljömässig påverkan inom medlemsstatens territorium och, i den mån det är möjligt för medlemsstaten att bedöma detta, unionens territorium, om skadegöraren skulle etablera sig och sprida sig inom det territoriet.

Påverkan ska inbegripa minst en av de direkta effekter som förtecknas i avsnitt 1.4 a–g.

Underavsnitt 2

Kriterier för en preliminär bedömning för att identifiera skadegörare som preliminärt klassificeras som EU-karantänskadegörare och som kräver tillfälliga åtgärder enligt artikel 30.1

1. Identifiering av skadegöraren

Skadegöraren ska uppfylla det kriterium som fastställs i avsnitt 1.1.

2. Skadegörarens förekomst inom unionens territorium

Skadegöraren har inte någon tidigare känd förekomst inom unionens territorium eller anses uppfylla de villkor som anges i avsnitt 1.2 b eller c i fråga om unionens territorium.

3. Sannolikhet för att skadegöraren etablerar sig och sprider sig inom unionens territorium eller specifika delar av unionens territorium där den inte förekommer

Enligt de uppgifter som unionen har tillgång till uppfyller skadegöraren de kriterier som anges i avsnitt 1.3 b och c i fråga om unionens territorium.

4. Skadegörarens potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan

Enligt den information som medlemsstaten har tillgång till skulle skadegöraren ha oacceptabel ekonomisk, social eller miljömässig påverkan inom unionens territorium, om skadegöraren skulle etablera sig och sprida sig inom det territoriet.

Påverkan ska inbegripa minst en av de direkta effekter som förtecknas i avsnitt 1.4 a–g.

AVSNITT 4

Kriterier för att identifiera skadegörare som klassificeras som reglerade EU-icke-karantänskadegörare enligt artiklarna 36 och 38

1. Identifiering av skadegöraren

Skadegöraren ska uppfylla det kriterium som fastställs i avsnitt 1.1.

2. Sannolikhet för att skadegöraren sprider sig inom unionens territorium

Enligt bedömningar ska skadegöraren främst spridas via specifika växter för plantering, snarare än via naturlig spridning eller förflyttning av växtprodukter eller andra föremål.

Bedömningen ska, beroende på vad som är lämpligt, omfatta följande aspekter:

a) Det antal livscykler som skadegöraren genomgår på de berörda värdväxterna.

b) Skadegörarens biologi, epidemiologi och överlevnad.

c) Möjliga naturliga, människorelaterade eller andra spridningsvägar för skadegöraren till den berörda värdväxten och spridningsvägarnas effektivitet, inbegripet spridningsmekanismer och spridningshastighet.

d) Senare angrepp och överföring av skadegöraren från den berörda värdväxten till andra växter och vice versa.

e) Klimatfaktorer.

f) Odlingsmetoder före och efter skörd.

g) Jordtyper.

h) Den berörda värdväxtens mottaglighet och relevanta stadier hos värdväxterna.

i) Förekomst av vektorer för skadegöraren.

j) Förekomst av naturliga fiender och antagonister till skadegöraren.

k) Förekomst av andra värdväxter som är mottagliga för skadegöraren.

l) Skadegörarens förekomst inom unionens territorium.

m) Växternas avsedda användning.

3. Skadegörarens potentiella ekonomiska, sociala och miljömässiga påverkan

Skadegörarens angrepp på växter för plantering enligt punkt 2 ska ha en oacceptabel ekonomisk påverkan på den avsedda användningen av dessa växter i fråga om en eller flera av följande aspekter:

a) Skördeförluster med avseende på avkastning och kvalitet.

b) Extra kostnader för bekämpningsåtgärder.

c) Extrakostnader för skörd och sortering.

d) Kostnader för återplantering.

e) Förluster på grund av att ersättningsväxter måste odlas.

f) Effekter på befintliga produktionsmetoder.

g) Effekter på andra värdväxter på produktionsplatsen.

h) Effekter på etablering, spridning och påverkan på andra skadegörare, till följd av att den berörda skadegöraren kan fungera som vektor för dessa andra skadegörare.

i) Effekter på producenternas kostnader eller behov av insatsvaror, bland annat kostnader för bekämpning liksom för utrotning och inneslutning.

j) Effekter på producenternas vinster på grund av förändringar i produktionskostnader, avkastning eller prisnivåer.

k) Förändringar av inhemsk eller utländsk konsumentefterfrågan på en produkt till följd av kvalitetsförändringar.

l) Effekter på den inhemska marknaden, exportmarknader och de priser som betalas.

m) Effekter på sysselsättningen.

BILAGA II

ÅTGÄRDER OCH PRINCIPER FÖR RISKHANTERING I SAMBAND MED SKADEGÖRARE

AVSNITT 1

Åtgärder för riskhantering i samband med karantänskadegörare som avses i artiklarna 17.1, 21, 25.2, 28.4, 28.6, 29.1, 30.5, 30.7, 40.3, 41.3, 42.4, 46.3, 53.3, 54.3 och 75.2

Riskhanteringen i samband med karantänskadegörare ska omfatta en eller flera av följande åtgärder, beroende på vad som är lämpligt:

1. Åtgärder som är inriktade på att förebygga och bekämpa angrepp på odlade och vilda växter

   a) Begränsningar vad gäller odlade växters identitet, beskaffenhet, ursprung, härstamning, proveniens och produktionshistoria.

   b) Begränsningar vad gäller odling, skörd och användning av växter.

   c) Begränsningar vad gäller användning av växtprodukter, verksamhetsplatser, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner, utrustning och andra föremål.

   d) Övervakning, visuell undersökning, provtagning och laboratorieundersökning av växter, växtprodukter, verksamhetsplatser, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner, utrustning och andra föremål med avseende på förekomsten av karantänskadegörare.

   e) Övervakning av om en resistent växtart eller växtsort förlorar eller förändrar sin motståndskraft till följd av en förändring av karantänskadegörarens sammansättning eller dess biotyp, patotyp, ras eller virulensgrupp.

   f) Fysikalisk, kemisk och biologisk behandling av växter, växtprodukter, verksamhetsplatser, mark, vatten, jord, odlingsmedier, anläggningar, maskiner, utrustning och andra föremål som angripits eller skulle kunna angripas av karantänskadegörare.

   g) Destruktion av växter, växtprodukter och andra föremål som angripits eller skulle kunna angripas av karantänskadegörare eller destruktion i förebyggande syfte.

   h) Informations-, datainsamlings-, kommunikations- och rapporteringsskyldigheter.

   i) Registrering av berörda yrkesmässiga aktörer.

   Vid tillämpning av led b kan åtgärderna omfatta krav vad gäller testning av växtarter och växtsorter med avseende på resistens mot karantänskadegöraren i fråga och förtecknandet av växtarter och växtsorter som konstaterats vara resistenta mot den karantänskadegöraren.

   Vid tillämpning av led f kan åtgärderna inbegripa krav avseende följande:

   i) Registrering av, bemyndigande för och officiell tillsyn över yrkesmässiga aktörer som utför den berörda behandlingen.

   ii) Utfärdande av sundhetscertifikat, växtpass, etiketter eller annan officiell attestering för behandlade växter, växtprodukter eller andra föremål och anbringande av den märkning som avses i artikel 96.1 efter utförandet av behandlingen i fråga.

2. Åtgärder som är inriktade på sändningar av växter, växtprodukter och andra föremål

   a) Begränsningar vad gäller växters, växtprodukters och andra föremåls identitet, beskaffenhet, ursprung, proveniens, härstamning, produktionsmetod, produktionshistoria och spårbarhet.

   b) Begränsningar vad gäller växters, växtprodukters och andra föremåls införsel, förflyttning, användning, hantering, bearbetning, förpackning, lagring, distribution och destination.

c) Övervakning, visuell undersökning, provtagning och laboratorieundersökning av växter, växtprodukter och andra föremål med avseende på förekomst av karantänskadegörare, inbegripet genom karantänsförfaranden och inspektioner före export i tredjeländer.

d) Fysikalisk, kemisk och biologisk behandling och, i förekommande fall, destruktion av växter, växtprodukter och andra föremål som angripits eller skulle kunna angripas av karantänskadegörare.

e) Informations-, datainsamlings-, kommunikations- och rapporteringsskyldigheter.

f) Registrering av berörda yrkesmässiga aktörer.

Vid tillämpning av leden a–d kan åtgärderna inbegripa krav med hänsyn till följande:

i) Utfärdande av sundhetscertifikat, växtpass, etiketter eller annan officiell attestering, inbegripet anbringande av den märkning som avses i artikel 96.1 för att intyga efterlevnad av leden a–d.

ii) Registrering av, bemyndigande för och officiell tillsyn över yrkesmässiga aktörer som utför den behandling som avses i led d.

3. Åtgärder som är inriktade på andra spridningsvägar för karantänskadegörare än sändningar av växter, växtprodukter eller andra föremål

a) Begränsningar vad gäller införsel och förflyttning av karantänskadegörare som utgör en vara.

b) Övervakning, visuell undersökning, provtagning och laboratorieundersökning samt, i förekommande fall, destruktion av karantänskadegörare som utgör en vara.

c) Begränsningar vad gäller växter, växtprodukter och andra föremål som medförs av resenärer.

d) Övervakning, visuell undersökning, provtagning och laboratorieundersökning samt, i förekommande fall, lämplig behandling eller destruktion av växter, växtprodukter och andra föremål som medförs av resenärer.

e) Begränsningar vad gäller fordon, förpackningar och andra föremål som används vid transport av varor.

f) Övervakning, visuell undersökning, provtagning och laboratorieundersökning samt, i förekommande fall, lämplig behandling eller destruktion av fordon, förpackningar och andra föremål som används vid transport av varor.

g) Informations-, datainsamlings-, kommunikations- och rapporteringsskyldigheter.

h) Registrering av berörda yrkesmässiga aktörer.

AVSNITT 2

Principer för riskhantering i samband med skadegörare som avses i artiklarna 17.1, 18.3, 21, 28.4, 28.6, 29.1, 30.5, 30.7, 31.1, 37.4, 37.8, 40.3, 41.3, 46.3, 49.2, 49.4, 53.3, 54.3, 72.3, 74.3, 75.2, 79.3 och 80.3

Riskhanteringen i samband med EU-karantänskadegörare, karantänskadegörare för skyddad zon och reglerade EU-icke-karantänskadegörare ska överensstämma med följande principer:

1. Nödvändighet

Åtgärderna för hantering av en skadegörarrisk ska tillämpas endast i de fall då åtgärderna är nödvändiga för att förhindra skadegörarens introduktion, etablering och spridning.

2. Proportionalitet

De åtgärder som vidtas för hantering av en skadegörarrisk ska stå i proportion till den risk som skadegöraren medför och den skyddsnivå som krävs.

3. Minimal påverkan

De åtgärder som vidtas för hantering av en skadegörarrisk ska vara de minst restriktiva åtgärder som står till buds och orsaka så få hinder som möjligt för människors, varors och transportmedels internationella rörlighet.

4. Icke-diskriminering

De åtgärder som vidtas för hantering av en skadegörarrisk ska inte tillämpas på ett sådant sätt att de medför en godtycklig eller omotiverad diskriminering eller en förtäckt begränsning, särskilt av internationell handel. De får inte vara strängare för tredjeländer än de åtgärder som tillämpas för samma skadegörare om den förekommer inom unionens territorium, om tredjeländerna kan visa att de har samma växtskyddsstatus och tillämpar identiska eller likvärdiga växtskyddsåtgärder.

5. Teknisk motivering

De åtgärder som vidtas för hantering av en skadegörarrisk ska vara tekniskt motiverade mot bakgrund av slutsatserna från en lämplig riskanalys eller, i förekommande fall, genom annan jämförbar undersökning och bedömning av tillgängliga vetenskapliga uppgifter. Åtgärderna bör återspegla och, i förekommande fall, ändras eller upphävas för att återspegla nya eller uppdaterade riskanalyser eller relevanta vetenskapliga uppgifter.

6. Genomförbarhet

De åtgärder som vidtas för hantering av en skadegörarrisk bör vara sådana att åtgärdernas mål sannolikt uppnås.

BILAGA III

KRITERIER FÖR BEDÖMNING AV HÖGRISKVÄXTER, HÖGRISKVÄXTPRODUKTER ELLER ANDRA HÖGRISKFÖREMÅL SOM AVSES I ARTIKEL 42

Kriterierna vid den bedömning som avses i artikel 42 ska vara följande:

1. För växter för plantering, utom utsäde, gäller följande:

   a) De förs vanligen in till unionen i form av en buske eller ett träd eller förekommer på unionens territorium i sådan form eller är taxonomiskt besläktade med sådana växter.

   b) De samlas in i naturen eller odlas från växter som samlats in i naturen.

   c) De odlas utomhus eller odlas från växter som odlas utomhus i de berörda tredjeländerna, grupperna av tredjeländer eller de berörda särskilda områdena i ett tredjeland.

   d) Det är känt att de ofta hyser skadegörare med känd stor påverkan på växtarter som har stor ekonomisk, social eller miljömässig betydelse för unionens territorium.

   e) Det är känt att de ofta hyser skadegörare utan att uppvisa tecken eller symtom på sådana skadegörare, eller med en latenstid innan tecknen eller symtomen visar sig, vilket innebär att skadegörarnas förekomst sannolikt inte kommer att upptäckas vid inspektioner i samband med införsel till unionens territorium.

   f) De är perenna växter som vanligen är föremål för handel som gamla växter.

2. För andra växter, växtprodukter eller andra föremål gäller följande:

   a) Det är känt att de ofta hyser och fungerar som en betydande spridningsväg för skadegörare med känd stor påverkan på växtarter som har stor ekonomisk, social eller miljömässig betydelse för unionens territorium.

   b) Det är känt att de ofta hyser och fungerar som en betydande spridningsväg för skadegörare utan att uppvisa tecken eller symtom på sådana skadegörare, eller med en latenstid innan tecknen eller symtomen visar sig, vilket innebär att skadegörarnas förekomst sannolikt inte kommer att upptäckas vid inspektioner i samband med införsel till unionens territorium.

BILAGA IV

IDENTIFIERING AV VÄXTER ELLER VÄXTPRODUKTER SOM SANNOLIKT MEDFÖR NYLIGEN FASTSTÄLLDA SKADEGÖRARRISKER ELLER ANDRA MISSTÄNKTA VÄXTSKYDDSRISKER FÖR UNIONENS TERRITORIUM ENLIGT ARTIKEL 49

Växter eller växtprodukter från tredjeländer ska anses medföra sannolika skadegörarrisker för unionens territorium enligt artikel 49.1 om de uppfyller minst tre av följande villkor, varav minst ett av de villkor som anges i punkt 1 a, b och c:

1. Egenskaper hos växterna eller växtprodukterna

   a) De tillhör eller har producerats från ett växtsläkte eller en växtfamilj som konstaterats ofta hysa skadegörare som regleras som karantänskadegörare inom unionens territorium eller i tredjeländer.

   b) De tillhör eller har producerats från ett växtsläkte eller en växtfamilj som konstaterats ofta hysa skadegörare med känd stor påverkan på växtarter som odlas inom unionens territorium och som har stor ekonomisk, social eller miljömässig betydelse för unionens territorium.

   c) De tillhör eller har producerats från ett växtsläkte eller en växtfamilj som konstaterats ofta hysa skadegörare utan att uppvisa tecken eller symtom på sådana skadegörare, eller med en latenstid på minst tre månader innan tecknen eller symtomen visar sig, vilket innebär att skadegörarnas förekomst hos dessa växter eller växtprodukter sannolikt inte kommer att upptäckas vid offentliga kontroller i samband med införsel till unionens territorium utan provtagning och testning eller tillämpning av karantänsförfaranden.

   d) De odlas utomhus eller odlas från växter som odlas utomhus i ursprungstredjeländerna.

   e) De transporteras inte i slutna behållare eller förpackningar vid införsel till unionens territorium, eller när de transporteras på ett sådant sätt, kan sändningarna på grund av sin storlek inte öppnas för offentlig kontroll vid slutna verksamhetsplatser.

2. Växternas eller växtprodukternas ursprung

   a) De har sitt ursprung i, eller förflyttas från, ett tredjeland varifrån det upprepade gånger anmälts att karantänskadegörare som inte förtecknats i enlighet med artikel 5.2 påträffats.

   b) De har sitt ursprung i, eller förflyttas från, ett tredjeland som inte är konventionspart i IPPC.

BILAGA V

INNEHÅLL I SUNDHETSCERTIFIKAT FÖR INFÖRSEL TILL UNIONENS TERRITORIUM

DEL A

Sundhetscertifikat för export enligt artikel 76.1

Förlaga till sundhetscertifikat

Nr _____

Växtskyddsmyndigheten i _____

till: växtskyddsmyndigheten/-erna i _____

I. **Beskrivning av sändningen**

Exportörens namn och adress: _____

Mottagarens angivna namn och adress: _____

Antal förpackningar och beskrivning av dessa: _____

Särskiljande drag: _____

Ursprungsort: _____

Angivet transportmedel: _____

Angivet införselställe: _____

Produktens namn och angiven kvantitet: _____

Växternas botaniska namn: _____

Härmed intygas att de växter, växtprodukter eller andra reglerade artiklar som beskrivs ovan har inspekterats och/eller testats enligt lämpliga officiella förfaranden och betraktas som fria från de karantänskadegörare som den importerande konventionsparten har angett samt att de uppfyller den importerande konventionspartens gällande växtskyddskrav, inklusive bestämmelserna om reglerade icke-karantänskadegörare.

De betraktas som i praktiken fria från andra skadegörare (*).

II. **Tilläggsdeklaration**

[Skriv här]

III. **Sanerings- och/eller desinfektionsbehandling**

Datum: _____ Behandling: _____ Kemikalie (verksamt ämne): _____

Behandlingstid och temperatur: _____

Koncentration: _____

Ytterligare information: _____

_____

Ort för utfärdande: _____

(Myndighetens stämpel): _____ Den bemyndigade tjänstemannens namn: _____

Datum: _____

(Underskrift)

_____

Detta intyg ska inte medföra något ekonomiskt ansvar för _____ (växtskyddsmyndighetens namn) eller någon av dess tjänstemän eller företrädare (*).

(*) Frivilligt tillägg

DEL B

Sundhetscertifikat för återexport enligt artikel 76.1

Förlaga till sundhetscertifikat för återexport

Nr _____

Växtskyddsmyndigheten i _____ (återexporterande konventionspart)

till: växtskyddsmyndigheten/-erna i _____ (importerande konventionspart/-er)

I. **Beskrivning av sändningen**

Exportörens namn och adress: _____

Mottagarens angivna namn och adress: _____

Antal förpackningar och beskrivning av dessa: _____

Särskiljande drag: _____

Ursprungsort: _____

Angivet transportmedel: _____

Angivet införselställe: _____

Produktens namn och angiven kvantitet: _____

Växternas botaniska namn: _____

Härmed intygas att de växter, växtprodukter eller andra reglerade artiklar som beskrivs ovan har importerats till _____ (återexporterande konventionspart) från _____ (konventionspart där produkterna har sitt ursprung) och omfattas av sundhetscertifikat nr _____, av vilket

(*) ett original ☐ (*) en bestyrkt kopia ☐

bifogas detta certifikat

(*) förpackade ☐ (*) omförpackade ☐

i

(*) ursprungliga ☐ (*) nya ☐

behållare, att de på grundval av

(*) det ursprungliga sundhetscertifikatet ☐

och

(*) ytterligare inspektion ☐

anses uppfylla den importerande konventionspartens gällande växtskyddskrav och att de under lagringen i _____ (återexporterande konventionspart) inte har utsatts för risk för angrepp eller infektion.

II. **Tilläggsdeklaration**

[Skriv här]

III. **Sanerings- och/eller desinfektionsbehandling**

Datum: _____ Behandling: _____ Kemikalie (verksamt ämne): _____

Behandlingstid och temperatur: _____

Koncentration: _____

Ytterligare information: _____

_____

Ort för utfärdande: _____

(Myndighetens stämpel): _____ Den bemyndigade tjänstemannens namn: _____

Datum: _____

(Underskrift)

_____

Detta intyg ska inte medföra något ekonomiskt ansvar för _____ (växtskyddsmyndighetens namn) eller någon av dess tjänstemän eller företrädare (**).

_____

(*) Kryssa i lämpliga ☐ rutor.
(**) Frivilligt tillägg

BILAGA VI

KRITERIER FÖR IDENTIFIERING AV VÄXTER SOM AVSES I ARTIKEL 73 OCH SOM INTE KRÄVER NÅGOT SUNDHETSCERTIFIKAT

Vid bedömningen enligt artikel 73 ska följande kriterier beaktas:

1. Växterna är inte värdväxter för EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som antagits i enlighet med artikel 30 eller hyser inte ofta skadegörare som kan påverka växtarter som odlas i unionen.

2. Växterna har tidigare uppfyllt de krav för införsel till unionens territorium som är relevanta för ursprungstredjelandet.

3. Det finns inga indikationer på angrepp med koppling till införsel av de berörda växterna från ett eller flera tredjeländer och inte heller har EU-karantänskadegörare eller skadegörare som omfattas av åtgärder som antagits enligt artikel 30 upprepade gånger påträffats på växterna vid införsel till unionen.

BILAGA VII

VÄXTPASS

DEL A

Växtpass för förflyttning inom unionens territorium enligt artikel 83.2 första stycket

1. Växtpass för förflyttning inom unionens territorium ska innehålla följande:

   a) Ordet "Växtpass", i övre högra hörnet, på ett av unionens officiella språk och på engelska, om de är olika, med snedstreck emellan.

   b) Unionens flagga, i övre vänstra hörnet, i färg eller svartvitt.

   c) Bokstaven "A", följd av växtartens eller taxonets botaniska namn när det gäller växter och växtprodukter eller, i förekommande fall, det berörda föremålets namn och, eventuellt, sortens namn.

   d) Bokstaven "B", följd av tvåbokstavskoden enligt artikel 67 a för den medlemsstat i vilken den yrkesmässiga aktör som utfärdar växtpasset är registrerad, ett bindestreck och registreringsnumret för den yrkesmässiga aktör som utfärdar växtpasset eller för vilken växtpasset utfärdas av den behöriga myndigheten.

   e) Bokstaven "C", följd av växtens, växtprodukten eller det andra föremålets spårbarhetskod.

   f) Bokstaven "D", i tillämpliga fall följd av

      i) namnet på ursprungstredjelandet, eller

      ii) tvåbokstavskoden för ursprungsmedlemsstaten enligt artikel 67 a.

2. Den spårbarhetskod som avses i punkt 1 e kan också kompletteras med en hänvisning till en unik streckkod, ett unikt hologram eller chip eller en annan unik databärare för spårbarhet som återfinns på handelsenheten.

DEL B

Växtpass för förflyttning till och inom skyddade zoner enligt artikel 83.2 andra stycket

1. Växtpass för förflyttning till och inom skyddade zoner ska innehålla följande:

   a) Orden "Växtpass – PZ", i övre högra hörnet, på ett av unionens officiella språk och på engelska, om de är olika, med snedstreck emellan.

   b) Direkt under detta, vetenskapligt namn på eller kod för respektive berörd(a) karantänskadegörare för skyddad zon, enligt artikel 32.3.

   c) Unionens flagga, i övre vänstra hörnet, i färg eller svartvitt.

   d) Bokstaven "A", följd av växtartens eller taxonets botaniska namn när det gäller växter och växtprodukter eller, i förekommande fall, det berörda föremålets namn och, eventuellt, sortens namn.

   e) Bokstaven "B", följd av tvåbokstavskoden enligt artikel 67 a för den medlemsstat i vilken den yrkesmässiga aktör som utfärdar växtpasset är registrerad, ett bindestreck och registreringsnumret för den yrkesmässiga aktör som utfärdar växtpasset eller för vilken växtpasset utfärdas av den behöriga myndigheten.

f) Bokstaven "C", följd av växtens, växtproduktens eller det andra föremålets spårbarhetskod.

g) Bokstaven "D", i förekommande fall följd av

i) namnet på ursprungstredjelandet eller

ii) tvåbokstavskoden för ursprungsmedlemsstaten enligt artikel 67 a och, vid ersättning av växtpass, registreringsnumret för den yrkesmässiga aktör som utfärdat det ursprungliga växtpasset eller för vilken det ursprungliga växtpasset utfärdats av den behöriga myndigheten enligt artikel 93.1 och 93.2.

2. Den spårbarhetskod som avses i punkt 1 f kan också kompletteras med en hänvisning till en unik streckkod, ett unikt hologram eller chip eller en annan unik databärare för spårbarhet som återfinns på handelsenheten.

DEL C

Växtpass för förflyttning inom unionens territorium kombinerat med en certifieringsetikett, enligt artikel 83.5 andra stycket

1. Växtpass för förflyttning inom unionens territorium, som i en gemensam etikett kombineras med den officiella etikett för utsäde eller annat förökningsmaterial som avses i artikel 10.1 i direktiv 66/401/EEG, artikel 10.1 i direktiv 66/402/EEG, artikel 10.1 i direktiv 68/193/EEG, artikel 12 i direktiv 2002/54/EG, artikel 28.1 i direktiv 2002/55/EG, artikel 13.1 i direktiv 2002/56/EG och artikel 12.1 i direktiv 2002/57/EG samt den etikett för pre-basmaterial, basmaterial eller certifikatmaterial som avses i artikel 9.1 b i direktiv 2008/90/EG, ska innehålla följande:

a) Ordet "Växtpass", i den gemensamma etikettens övre högra hörn, på ett av unionens officiella språk och på engelska, om de är olika, med snedstreck emellan.

b) Unionens flagga, i den gemensamma etikettens övre vänstra hörn, i färg eller svartvitt.

Växtpasset ska på den gemensamma etiketten placeras omedelbart ovanför, och ha samma bredd som, den officiella etiketten.

2. Del A.2 ska tillämpas på motsvarande sätt.

DEL D

Växtpass för förflyttning till och inom skyddade zoner kombinerat med en certifieringsetikett enligt artikel 83.5 tredje stycket

1. Växtpass för förflyttning till och inom skyddade zoner, som i en gemensam etikett kombineras med den officiella etikett för utsäde eller annat förökningsmaterial som avses i artikel 10.1 i direktiv 66/401/EEG, artikel 10.1 i direktiv 66/402/EEG, artikel 10.1 i direktiv 68/193/EEG, artikel 12 i direktiv 2002/54/EG, artikel 28.1 i direktiv 2002/55/EG, artikel 13.1 i direktiv 2002/56/EG och artikel 12.1 i direktiv 2002/57/EG samt den etikett för pre-basmaterial, basmaterial eller certifikatmaterial som avses i artikel 9.1 b i direktiv 2008/90/EG, ska innehålla följande:

a) Orden "Växtpass – PZ", i den gemensamma etikettens övre högra hörn, på ett av unionens officiella språk och på engelska, om de är olika, med snedstreck emellan.

b) Direkt under detta, vetenskapligt namn på eller kod för berörd(a) karantänskadegörare för skyddad zon.

c) Unionens flagga, i den gemensamma etikettens övre vänstra hörn, i färg eller svartvitt.

Växtpasset ska på den gemensamma etiketten placeras omedelbart ovanför och ha samma bredd som den officiella etiketten eller, i tillämpliga fall, stambrevet.

2. Del B.2 ska tillämpas på motsvarande sätt.

BILAGA VIII

INNEHÅLL I SUNDHETSCERTIFIKAT FÖR EXPORT, ÅTEREXPORT OCH INFÖR EXPORT ENLIGT ARTIKLARNA 100.3, 101.4 OCH 102.6

DEL A

Sundhetscertifikat för export enligt artikel 100.3

1. Sundhetscertifikatet för förflyttning från unionens territorium för export till ett tredjeland ska innehålla följande:

a) Ordet "Sundhetscertifikat", följt av

i) bokstäverna "EU",

ii) tvåbokstavskoden enligt artikel 67 a för den medlemsstat i vilken den yrkesmässiga aktör som begär att sundhetscertifikatet för export utfärdas är registrerad,

iii) ett snedstreck,

iv) en unik identifikationskod för certifikatet, bestående av siffror eller en kombination av bokstäver och siffror, där bokstäverna, i tillämpliga fall, betecknar den provins och det distrikt i medlemsstaten där certifikatet utfärdas.

b) Orden "Exportörens namn och adress", följt av namn- och adressuppgifter för den registrerade aktör eller privatperson som begär att sundhetscertifikatet för export utfärdas.

c) Orden "Mottagarens angivna namn och adress", följt av namn- och adressuppgifter för mottagaren.

d) Orden "Växtskyddsmyndigheten i" följt av namnet på den medlemsstat vars växtskyddsmyndighet utfärdar certifikatet och därefter orden "till växtskyddsmyndigheten/-erna i", följt av destinationslandets eller destinationsländernas namn.

e) Ordet "Ursprungsort", följt av ursprungsorten eller ursprungsorterna för de växter, växtprodukter eller andra föremål som ingår i den sändning för vilken certifikatet utfärdas. Ursprungslandets eller ursprungsländernas namn bör alltid anges.

f) Ett onumrerat fält avsett för EU-logotypen. Eventuellt kan andra officiella logotyper läggas till.

g) Orden "Angivet transportmedel", följt av det angivna transportmedlet för sändningen.

h) Orden "Angivet införselställe", följt av angiven ort för införsel av sändningen till destinationslandet.

i) Orden "Särskiljande märkning", "Antal förpackningar och beskrivning av dessa", "Produktens namn" och "Botaniskt namn", följt av en beskrivning av sändningen inklusive botaniskt namn eller produktens namn, särskiljande drag, samt antal och typ av förpackningar som ingår i sändningen.

j) Orden "Angiven kvantitet", följt av kvantiteten av de växter, växtprodukter eller andra föremål som ingår i sändningen, uttryckt i antal eller vikt.

k) Orden "Härmed intygas att de växter, växtprodukter eller andra reglerade artiklar som beskrivs ovan har inspekterats och/eller testats enligt lämpliga officiella förfaranden och betraktas som fria från de karantänskadegörare som den importerande konventionsparten har angett samt att de uppfyller den importerande konventionspartens gällande växtskyddskrav, inklusive bestämmelserna om reglerade icke-karantänskadegörare." Eventuellt kan följande tillägg göras: "De betraktas som i praktiken fria från andra växtskadegörare."

l) Ordet "Tilläggsdeklaration", följt av den tilläggsdeklaration som avses i artikel 71.2 och den förklaring som avses i artikel 71.3 och, eventuellt, ytterligare växtskyddsinformation som är relevant för sändningen. Om hela tilläggsdeklarationen inte får plats kan en bilaga bifogas. Informationen i bilagan bör endast innefatta de uppgifter som krävs på sundhetscertifikatet. Alla sidor i bilagan bör vara försedda med sundhetscertifikatets nummer och bör dateras, undertecknas och stämplas på samma sätt som krävs för sundhetscertifikatet. I sundhetscertifikatet bör det i relevanta avsnitt hänvisas till eventuella bilagor.

m) Orden "Sanerings- och/eller desinfektionsbehandling".

n) Ordet "Behandling", följt av den behandling som utförts på sändningen.

o) Orden "Kemikalie (verksamt ämne)", följt av det verksamma ämnet i den kemikalie som använts för den behandling som avses i led n.

p) Orden "Behandlingstid och temperatur", följt av behandlingstiden och, i förekommande fall, behandlingstemperaturen.

q) Ordet "Koncentration", följt av den koncentration av kemikalien som uppnåddes under behandlingen.

r) Ordet "Datum", följt av det datum då behandlingen utfördes.

s) Orden "Ytterligare information", följt av eventuell ytterligare information som den behöriga myndigheten vill ta med i certifikatet.

t) Orden "Ort för utfärdande", följt av orten för utfärdande av sundhetscertifikatet.

u) Ordet "Datum", följt av det datum då sundhetscertifikatet utfärdas.

v) Orden "Den bemyndigade tjänstemannens namn och underskrift", följt av namnet på den tjänsteman som utfärdar och skriver under sundhetscertifikatet liksom dennes underskrift.

w) Orden "Myndighetens stämpel", följt av den officiella stämpeln för den behöriga myndighet som utfärdar sundhetscertifikatet.

x) Eventuellt kan meningen "Detta intyg ska inte medföra något ekonomiskt ansvar för (växtskyddsmyndighetens namn) eller någon av dess tjänstemän eller företrädare" läggas till i certifikatet, nedanför ramen.

2. Om sundhetscertifikatet inte utfärdas elektroniskt ska det papper som används vara försett med en vattenstämpel, reliefstämpel eller relieflogotyp som fastställts av den behöriga myndighet som skriver under certifikatet. Den förtryckta texten ska vara grön med undantag för numret på originalcertifikatet enligt punkt 1 a iv, som kan ha en annan färg.

Förlaga till sundhetscertifikat för export

1. Exportörens namn och adress	2. SUNDHETSCERTIFIKAT Nr EU XX/00000000
3. Mottagarens angivna namn och adress	4. Växtskyddsmyndigheten i till växtskyddsmyndigheten/-erna i
	5. Ursprungsort
6. Angivet transportmedel	
7. Angivet införselställe	

8. Särskiljande märkning, antal förpackningar och beskrivning av dessa, produktens namn, botaniskt namn	9. Angiven kvantitet

10. Härmed intygas att de växter, växtprodukter eller andra reglerade artiklar som beskrivs ovan har inspekterats och/eller testats enligt lämpliga officiella förfaranden och betraktas som fria från de karantänskadegörare som den importerande konventionsparten har angett samt att de uppfyller den importerande konventionspartens gällande växtskyddskrav, inklusive bestämmelserna om reglerade icke-karantänskadegörare.

De betraktas som i praktiken fria från andra växtskadegörare (*).

11. Tilläggsdeklaration

SANERINGS- OCH/ELLER DESINFEKTIONSBEHANDLING

12. Behandling

13. Kemikalie (verksamt ämne)

14. Behandlingstid och temperatur

15. Koncentration

16. Datum

17. Ytterligare information

18. Ort för utfärdande

Datum

Den bemyndigade tjänstemannens namn och underskrift

Myndighetens stämpel

(*) Frivilligt tillägg

DEL B

Sundhetscertifikat för återexport enligt artikel 101.4

1. Sundhetscertifikatet för utförsel från unionens territorium för återexport till ett tredjeland ska innehålla följande:

a) Orden "Sundhetscertifikat för återexport", följt av

i) bokstäverna "EU",

ii) den tvåbokstavskod som avses i artikel 67 a, för den medlemsstat i vilken den yrkesmässiga aktör som begär att sundhetscertifikatet för återexport utfärdas är registrerad,

iii) ett snedstreck,

iv) en unik identifikationskod för certifikatet, bestående av siffror eller en kombination av bokstäver och siffror, där bokstäverna, i tillämpliga fall, betecknar den provins och det distrikt i medlemsstaten där certifikatet utfärdas.

b) Orden "Exportörens namn och adress", följt av namn- och adressuppgifter om den registrerade aktör som begär att sundhetscertifikatet för återexport utfärdas.

c) Orden "Mottagarens angivna namn och adress", följt av namn- och adressuppgifter för mottagaren.

d) Orden "Växtskyddsmyndigheten i" följt av namnet på den medlemsstat vars växtskyddsmyndighet utfärdar certifikatet och därefter orden "till växtskyddsmyndigheten/-erna i", följt av destinationslandets eller destinationsländernas namn.

e) Ordet "Ursprungsort", följt av ursprungsorten eller ursprungsorterna för de växter, växtprodukter eller andra föremål som ingår i den sändning för vilken certifikatet utfärdas. Ursprungslandets eller ursprungsländernas namn bör alltid anges.

f) Ett onumrerat fält avsett för EU-logotypen. Eventuellt kan andra officiella logotyper läggas till.

g) Orden "Angivet transportmedel", följt av det angivna transportmedlet för sändningen.

h) Orden "Angivet införselställe", följt av angiven ort för införsel av sändningen till destinationslandet.

i) Orden "Särskiljande märkning", "Antal förpackningar och beskrivning av dessa", "Produktens namn" och "Botaniskt namn", följt av en beskrivning av sändningen inklusive botaniskt namn eller produktens namn, särskiljande drag, samt antal och typ av förpackningar som ingår i sändningen.

j) Orden "Angiven kvantitet", följt av kvantiteten av de växter, växtprodukter eller andra föremål som ingår i sändningen, uttryckt i antal eller vikt.

k) Följande text:

"Härmed intygas:

— att de växter, växtprodukter eller andra reglerade artiklar som beskrivs ovan har importerats till ..... (återexporterande land/återexporterande konventionspart) från ..... (ursprungsland/ursprungskonventionspart) och omfattas av sundhetscertifikat nr ....., av vilket

☐ ett original ☐ en bestyrkt kopia bifogas detta certifikat,

— att de är

☐ förpackade ☐ omförpackade

i

☐ ursprungliga ☐ nya behållare;

— att de på grundval av

☐ det ursprungliga sundhetscertifikatet och

☐ ytterligare inspektion

anses uppfylla det importerande landets/den importerande konventionspartens gällande växtskyddskrav och

— att sändningen under lagringen i (återexporterande konventionspart) inte har varit utsatt för risk för angrepp eller infektion."

Nödvändiga upplysningar ska anges och lämpliga rutor kryssas i.

l) Ordet "Tilläggsdeklaration", följt av den tilläggsdeklaration som avses i artikel 71.2 och den förklaring som avses i artikel 71.3 och, eventuellt, ytterligare växtskyddsinformation som är relevant för sändningen. Om hela tilläggsdeklarationen inte får plats kan en bilaga bifogas. Informationen i bilagan bör endast innefatta de uppgifter som krävs på sundhetscertifikatet. Alla sidor i bilagan bör vara försedda med sundhetscertifikatets nummer och bör dateras, undertecknas och stämplas på samma sätt som krävs för sundhetscertifikatet. I sundhetscertifikatet bör det i relevanta avsnitt hänvisas till eventuella bilagor.

m) Orden "Sanerings- och/eller desinfektionsbehandling".

n) Ordet "Behandling", följt av den behandling som utförts på sändningen.

o) Orden "Kemikalie (verksamt ämne)", följt av det verksamma ämnet i den kemikalie som använts för den behandling som avses i led n.

p) Orden "Behandlingstid och temperatur", följt av behandlingstiden och, i förekommande fall, behandlingstemperaturen.

q) Ordet "Koncentration", följt av den koncentration av kemikalien som uppnåddes under behandlingen.

r) Ordet "Datum", följt av det datum då behandlingen utfördes.

s) Orden "Ytterligare information", följt av eventuell ytterligare information som den behöriga myndigheten vill ta med i certifikatet.

t) Orden "Ort för utfärdande", följt av orten för utfärdande av sundhetscertifikatet.

u) Ordet "Datum", följt av det datum då sundhetscertifikatet utfärdas.

v) Orden "Den bemyndigade tjänstemannens namn och underskrift", följt av namnet på den tjänsteman som utfärdar och skriver under sundhetscertifikatet liksom dennes underskrift.

w) Orden "Myndighetens stämpel", följt av den officiella stämpeln för den behöriga myndighet som utfärdar sundhetscertifikatet.

x) Eventuellt kan meningen "Detta intyg ska inte medföra något ekonomiskt ansvar för (växtskyddsmyndighetens namn) eller någon av dess tjänstemän eller företrädare" läggas till i certifikatet, nedanför ramen.

2. Om sundhetscertifikatet inte utfärdas elektroniskt ska det papper som används vara försett med en vattenstämpel, reliefstämpel eller relieflogotyp som fastställts av den behöriga myndighet som skriver under certifikatet. Den förtryckta texten ska vara brun med undantag för numret på originalcertifikatet enligt punkt 1 a iv, som kan ha en annan färg.

Förlaga till sundhetscertifikat för återexport

1. Exportörens namn och adress	2. SUNDHETSCERTIFIKAT FÖR ÅTEREXPORT Nr EU XX/00000000
3. Mottagarens angivna namn och adress	4. Växtskyddsmyndigheten till växtskyddsmyndigheten/-erna i
	5. Ursprungsort
6. Angivet transportmedel	
7. Angivet införselställe	

8. Särskiljande märkning, antal förpackningar och beskrivning av dessa, produktens namn, botaniskt namn	9. Angiven kvantitet

10. Härmed intygas

— att de växter, växtprodukter eller andra reglerade artiklar som beskrivs ovan har importerats till ..... (återexporterande land/återexporterande konventionspart)

Från ..... (ursprungsland/ursprungskonventionspart) och omfattas av sundhetscertifikat nr ....., av vilket

(*) ☐ ett original ☐ en bestyrkt kopia bifogas detta certifikat,

— att de är

(*) ☐ förpackade ☐ omförpackade i ☐ ursprungliga ☐ nya behållare,

— att de på grundval av

(*) ☐ det ursprungliga sundhetscertifikatet och ☐ ytterligare inspektion

anses uppfylla det importerande landets/den importerande konventionspartens gällande växtskyddskrav och

— att sändningen under lagringen i ..... (återexporterande land/återexporterande konventionspart) inte har varit utsatt för risk för angrepp eller infektion.

(*) Kryssa i lämpliga rutor

11. Tilläggsdeklaration

SANERINGS- OCH/ELLER DESINFEKTIONSBEHANDLING

12. Behandling

13. Kemikalie (verksamt ämne)

14. Behandlingstid och temperatur

15. Koncentration

16. Datum

17. Ytterligare information

18. Ort för utfärdande

Datum

Den bemyndigade tjänstemannens namn och underskrift

Myndighetens stämpel

Del C

Intyg inför export enligt artikel 102.6

Förlaga till intyg inför export

1. INTYG INFÖR EXPORT

[Nr EU/Kod medlemsstat/internt individuellt referensnummer]

Detta dokument är utfärdat av en EU-medlemsstats behöriga myndighet enligt [förordning om skyddsåtgärder mot växtskadegörare] på begäran av en yrkesmässig aktör för att informera behöriga myndigheter i EU:s medlemsstater om att vissa växtskyddsförfaranden har tillämpats.

2. Namn på ursprungsmedlemsstat och namn på utfärdande behörig myndighet [och, om så önskas, logotyp för behörig myndighet i ursprungslandet]

3. Yrkesmässig aktör

4. Beskrivning av sändningen	5. Angiven kvantitet

6. Den sändning som beskrivs ovan

[Kryssa i lämpliga rutor A–G och komplettera med information nedan avseende "Specificering rörande skadegörare"]

☐ uppfyller de särskilda kraven i EU:s förordning om skyddsåtgärder mot växtskadegörare [ange nummer för offentliggörande av berörd genomförandeakt (för den berörda sändningen) antagen enligt artikel 41 och tillämpligt alternativ i fråga om de särskilda krav vilkas uppfyllande intygas]

☐ har inspekterats enligt ett lämpligt officiellt förfarande: [vid behov ange förfarande] och befunnits fri från (A)

☐ har inspekterats enligt ett lämpligt officiellt förfarande: [vid behov ange förfarande] och befunnits fri från (B)

☐ härrör från ett fält som är officiellt erkänt såsom fritt från (C)

☐ härrör från en produktionsanläggning som är officiellt erkänd såsom fri från (D)

☐ härrör från en produktionsplats som är officiellt erkänd såsom fri från (E)

☐ härrör från ett område som är officiellt erkänt såsom fritt från (F)

☐ härrör från ett land som är officiellt erkänt såsom fritt från (G)

Specificering avseende skadegörare och identifiering av fält/produktionsanläggning/område (med hänvisning till A–G i förekommande fall)

7. Övrig officiell information [t.ex. importkrav gällande växtskydd, behandling av sändningen etc.]	
8. Utfärdat i: Kontaktuppgifter (tfn/e-post/fax): Datum:	9. Den bemyndigade tjänstemannens namn och underskrift (Den behöriga myndighetens stämpel)

BILAGA IX

Jämförelsetabell

Rådets direktiv 69/464/EEG	Denna förordning
Artikel 1	Artikel 28.1
Artikel 2	Artikel 28.1 e
Artiklarna 3, 4 och 5	Artikel 28.1 d
Artikel 6	Artikel 28.1 f
Artikel 7	—
Artikel 8	Artikel 8
Artikel 9	Artikel 31.1
Artiklarna 10 och 11	Artikel 28.1 d
Artiklarna 12 och 13	—

Rådets direktiv 93/85/EEG	Denna förordning
Artikel 1	Artikel 28.1
Artikel 2	Artikel 28.1 g
Artikel 3	Artiklarna 14.1 och 15.1
Artiklarna 4-8	Artikel 28.1 a-d
Artikel 9	—
Artikel 10	Artikel 8
Artikel 11	Artikel 31
Artikel 12	Artikel 28.1
Artiklarna 13–15	—
Bilagorna I-V	Artikel 28.1

Rådets direktiv 98/57/EG	Denna förordning
Artikel 1	Artikel 28.1
Artikel 2	Artikel 28.1 g
Artikel 3	Artiklarna 14.1 och 15.1
Artiklarna 4–7	Artikel 28.1 a–c
Artikel 8	—
Artikel 9	Artikel 8
Artikel 10	Artikel 31
Artikel 11	Artikel 28.1

Rådets direktiv 98/57/EG	Denna förordning
Artiklarna 12–14	—
Bilagorna I-VII	Artikel 28.1

Rådets direktiv 2007/33/EG	Denna förordning
Artikel 1	Artikel 28.1
Artiklarna 2 och 3	Artikel 28.1 och 28.2
Artiklarna 4-8	Artikel 28.1 g
Artiklarna 9-13	Artikel 28.1 och 28.2
Artikel 14	Artikel 8
Artikel 15	Artikel 31
Artikel 16	Artikel 28.1
Artikel 17	Artikel 107
Artiklarna 18-20	—
Bilagorna I-IV	Artikel 28.1

Rådets direktiv 2000/29/EG	Denna förordning
Artikel 1.1	Artikel 1.1 och 1.2
Artikel 1.2	—
Artikel 1.3	Artikel 1.3
Artikel 1.4	— (*)
Artikel 1.5 och 1.6	—
Artikel 2.1 a	Artikel 2.1
Artikel 2.1 b	Artikel 2.2, första stycket
Artikel 2.1 c	Artikel 2.3
Artikel 2.1 d	Artikel 2.4
Artikel 2.1 e	Artikel 1.1 och 1.2
Artikel 2.1 f	Artikel 78
Artikel 2.1 g	— (*)
Artikel 2.1 h	Artiklarna 32–35
Artikel 2.1 i, första stycket	Artikel 76 (*)
Artikel 2.1 i, andra och tredje styckena	— (*)
Artikel 2.1 j-n	— (*)
Artikel 2.1 o	Artikel 2.7
Artikel 2.1 p, q och r	— (*)

Rådets direktiv 2000/29/EG	Denna förordning
Artikel 2.2	Artikel 2.2, andra stycket
Artikel 3.1	Artikel 5.1
Artikel 3.2 och 3.3	Artiklarna 5.1, 37.1 och 41.1
Artikel 3.4	Artiklarna 5.1 och 37.1
Artikel 3.5	Artiklarna 32.2 och 54.1
Artikel 3.6	Artiklarna 5.2 och 32.3
Artikel 3.7	Artiklarna 5.2 och 5.3, 28.1 samt 37.2
Artiklarna 3.8 och 3.9	Artiklarna 8, 39, 48 och 58
Artikel 4.1	Artikel 40.1
Artikel 4.2	Artikel 53.1
Artikel 4.3	—
Artikel 4.4	—
Artikel 4.5	Artiklarna 8, 48 och 58
Artikel 4.6	Artikel 46
Artikel 5.1	Artiklarna 40.1 och 41.1
Artikel 5.2	Artikel 53.1
Artikel 5.3	Artiklarna 40.3 och 53.3
Artikel 5.4	Artiklarna 41.1 och 75
Artikel 5.5	Artiklarna 8, 48 och 58
Artikel 5.6	Artikel 46
Artikel 6.1–6.4	Artikel 87.1, 87.2 och 87.3
Artikel 6.5, första och andra styckena	Artikel 87.1, 87.2 och 87.3
Artikel 6.5, tredje stycket	Artiklarna 65 och 68
Artikel 6.5, fjärde stycket	Artikel 9.3
Artikel 6.5, femte stycket	Artikel 81
Artikel 6.6	Artiklarna 65 och 69
Artikel 6.7	Artikel 81
Artikel 6.8, första strecksatsen	—
Artikel 6.8, andra strecksatsen	Artikel 57
Artikel 6.8, tredje strecksatsen	Artikel 87.4
Artikel 6.8, fjärde strecksatsen	Artiklarna 66, 69 och 90
Artikel 6.8, femte strecksatsen	—
Artikel 6.8, sjätte strecksatsen	Artikel 81
Artikel 6.9	Artikel 66

Rådets direktiv 2000/29/EG	Denna förordning
Artikel 10.1	Artiklarna 78, 83.5, 85, 86 och 87
Artikel 10.2	Artiklarna 79, 80 och 81
Artikel 10.3	Artikel 93
Artikel 10.4, första strecksatsen	Artikel 83.7 och 83.8
Artikel 10.4, andra, tredje och fjärde strecksatserna	—
Artikel 11.1	Artikel 87.1
Artikel 11.2	—
Artikel 11.3	— (*)
Artikel 11.4	Artikel 92.2 och 92.3
Artikel 11.5	Artikel 92.2 och 92.3
Artikel 12.1	— (*)
Artikel 12.2	Artiklarna 69.4, 93.5 och 95.3 (*)
Artikel 12.3	—
Artikel 12.4	Artiklarna 41.4 och 95.5 (*)
Artikel 13.1 och 13.2	Artikel 76.5 (*)
Artikel 13.3 och 13.4	— (*)
Artikel 13a.1 och 13a.2	— (*)
Artikel 13a.3	Artikel 76 (*)
Artikel 13a.4	Artikel 76 (*)
Artikel 13a.5	— (*)
Artikel 13b	— (*)
Artikel 13c.1 a	— (*)
Artikel 13c.1 b	Artikel 65 (*)
Artikel 13c.1 c	— (*)
Artikel 13c.2-13c.4	— (*)
Artikel 13c.6	Artikel 94 (*)
Artikel 13c.7	Artikel 77 (*)
Artikel 13c.8	Artiklarna 40.4, 41.4, 53.4, 54.4 och 103 (*)
Artikel 13d	— (*)
Artikel 13e	Artiklarna 100 och 101
Artikel 14	Artiklarna 5.3 och 5.4, 32.3, 37.2 och 37.3, 40.2, 41.2, 53.3, 54.3, 72.2 och 72.3, 74.2 och 74.3, 79.2 och 79.3 samt 80.2 och 80.3
Artikel 15.1	Artikel 41.3, första stycket
Artikel 15.2	Artikel 41.3, andra stycket

Rådets direktiv 2000/29/EG	Denna förordning
Artikel 15.3	Artikel 71.3
Artikel 15.4	—
Artikel 16.1	Artikel 9.1 och 9.2 samt artikel 17
Artikel 16.2, första stycket	Artikel 29
Artikel 16.2, andra och tredje styckena	Artikel 13
Artikel 16.2, fjärde stycket	—
Artikel 16.3	Artikel 30
Artikel 16.4	Artiklarna 28.1, 30.1 och 49.1
Artikel 16.5	Artiklarna 28.6, 30.7 och 49.4
Artikel 18	Artikel 107
Artikel 20	—
Artikel 21.1–21.5	— (*)
Artikel 21.6	Artikel 103
Artikel 21.7 och 21.8	—
Artikel 27	—
Artikel 27a	— (*)
Artiklarna 28 och 29	—
Bilaga I, del A	Artikel 5.2
Bilaga I, del B	Artikel 32.3
Bilaga II, del A, avsnitt I	Artikel 5.2
Bilaga II, del A, avsnitt II	Artikel 37.2
Bilaga II, del B	Artikel 32.3
Bilaga III, del A	Artikel 40.2
Bilaga III, del B	Artikel 53.2
Bilaga IV, del A	Artikel 41.2
Bilaga IV, del B	Artikel 54.2
Bilaga V, del A, punkt I	Artikel 79.1
Bilaga V, del A, punkt II	Artikel 80.1
Bilaga V, del B, punkt I	Artikel 72
Bilaga V, del B, punkt II	Artikel 74
Bilaga VI	—
Bilaga VII	Bilaga VIII
Bilaga VIII	—
Bilaga VIIIa	— (*)
Bilaga IX	—

(*) Se artikel 109.1.

Rättelse till gemensamma EES-kommitténs beslut nr 206/2016 av den 30 september 2016 om ändring av bilaga IX (Finansiella tjänster) till EES-avtalet [2017/283]

(Europeiska unionens officiella tidning L 46 av den 23 februari 2017)

Sidan 53, artikel 1.2 första meningen i gemensamma EES-kommitténs beslut nr 206/2016

I stället för: "Följande punkt ska införas efter punkt 31bb (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU):"

ska det stå: "Följande punkt ska införas efter punkt 31bbe (kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/514):".

Rättelse till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG

(Europeiska unionens officiella tidning L 317 av den 23 november 2016)

Sidan 28, artikel 31.1 andra stycket

I stället för: "Dessa strängare åtgärder får inte medföra eller leda till förbud mot eller begränsningar av införsel till eller förflyttning inom och genom unionens territorium av andra växter, växtprodukter och andra föremål än de som följer av artiklarna 40–58 och 71–102."

ska det stå: "Dessa strängare åtgärder får inte medföra eller leda till andra förbud mot eller begränsningar av införsel till eller förflyttning inom och genom unionens territorium av växter, växtprodukter och andra föremål än de som följer av artiklarna 40–58 och 71–102."

7.4.2017 SV Europeiska unionens officiella tidning L 95/1

I

(Lagstiftningsakter)

FÖRORDNINGAR

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2017/625

av den 15 mars 2017

om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll)

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 43.2, 114 och 168.4 b,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande ([1]),

med beaktande av Regionkommitténs yttrande ([2]),

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ([3]), och

av följande skäl:

(1) Enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ska en hög hälsoskyddsnivå för människor och djur och en hög miljöskyddsnivå säkerställas vid utformning och genomförande av unionspolitik och unionsåtgärder. Detta mål ska bland annat uppnås genom åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som i slutändan syftar till att skydda människors hälsa.

([1]) EUT C 67, 6.3.2014, s. 166.
([2]) EUT C 114, 15.4.2014, s. 96.
([3]) Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 april 2014 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets ståndpunkt vid första behandlingen av den 19 december 2016 (ännu ej offentliggjord i EUT). Europaparlamentets ståndpunkt av den 15 mars 2017 (ännu ej offentliggjord i EUT).

(2) I EUF-fördraget föreskrivs också att unionen ska bidra till att uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom åtgärder som beslutas inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden.

(3) Unionslagstiftningen säkerställer genom en uppsättning harmoniserade bestämmelser att livsmedel och foder är säkra och hälsosamma, och att verksamhet som kan inverka på säkerheten i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan eller på skyddet av konsumenternas intressen i fråga om livsmedel och livsmedelsinformation genomförs i enlighet med särskilda krav. Det har även införts unionsbestämmelser i syfte att säkerställa en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa samt växtskydd och djurskydd i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och på alla de områden där kampen mot eventuell spridning av djursjukdomar, som i vissa fall kan överföras till människor, eller av skadegörare som är skadliga för växter eller växtprodukter är ett viktigt mål, och i syfte att skydda miljön mot risker som kan uppstå till följd av genetiskt modifierade organismer eller växtskyddsmedel. Den korrekta tillämpningen av dessa bestämmelser, nedan tillsammans kallade *unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan*, bidrar till den inre marknadens funktion.

(4) De grundläggande unionsbestämmelserna om livsmedel och foder finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 ([1]). Utöver dessa bestämmelser finns mer specifik livsmedels- och foderlagstiftning på olika områden såsom foder, inklusive foder som innehåller läkemedel, livsmedels- och foderhygien, zoonoser, animaliska biprodukter, resthalter av veterinärmedicinska läkemedel, främmande ämnen, bekämpning och utrotning av djursjukdomar som inverkar på människors hälsa, märkning av livsmedel och foder, växtskyddsmedel, livsmedels- och fodertillsatser, vitaminer, mineralsalter, spårämnen och andra tillsatser, material som kommer i kontakt med livsmedel, kvalitets- och sammansättningskrav, dricksvatten, jonisering, nya livsmedel och genetiskt modifierade organismer.

(5) Unionslagstiftningen om djurhälsa syftar till att i unionen säkerställa hög standard på människors och djurs hälsa, rationell utveckling av jordbruks- och vattenbrukssektorn och ökad produktivitet. Lagstiftningen är nödvändig för att förverkliga den inre marknaden för djur och animalieprodukter och för att förhindra spridning av infektionssjukdomar som berör unionen. Den omfattar områden såsom handel inom unionen, införsel till unionen, utrotning av sjukdomar, veterinärkontroller och anmälan av sjukdomar, och bidrar även till livsmedels- och fodersäkerheten.

(6) Överförbara djursjukdomar, däribland sådana som överförs av mikroorganismer som har utvecklat resistens mot antimikrobiella medel, kan ha en betydande effekt på folkhälsa, livsmedels- och fodersäkerhet och på djurhälsa och djurskydd. Bestämmelser om djurhälsoåtgärder och om foder- och livsmedelssäkerhet fastställs på unionsnivå för att säkerställa hög standard i unionen i fråga om djurhälsa och folkhälsa. Efterlevnaden av dessa bestämmelser, inklusive bestämmelser som syftar till att hantera problemet med antimikrobiell resistens, bör vara föremål för offentlig kontroll enligt denna förordning. Dessutom innehåller unionslagstiftningen bestämmelser för utsläppande på marknaden och användning av veterinärmedicinska läkemedel, vilka bidrar till ett enhetligt agerande på unionsnivå inriktat på att främja försiktig användning av antimikrobiella medel vid jordbruksföretag och att minimera utvecklingen av antimikrobiell resistens hos djur liksom dess överföring via livsmedel av animaliskt ursprung. I åtgärderna nummer 2 och 3, rekommenderade i kommissionens meddelande av den 15 november 2011 till Europaparlamentet och rådet, med titeln *Handlingsplan mot antimikrobiell resistens* betonas vikten av de särskilda unionsbestämmelserna på det veterinärmedicinska läkemedelsområdet. Efterlevnaden av dessa särskilda bestämmelser bör vara föremål för den kontroll som föreskrivs i den unionslagstiftningen och omfattas därför inte av denna förordnings tillämpningsområde.

(7) I artikel 13 i EUF-fördraget erkänns djur som kännande varelser. I unionslagstiftningen om djurskydd uppställs krav på att djurägare, djurhållare och behöriga myndigheter ska iaktta djurskyddskrav som säkerställer att djur behandlas humant och inte förorsakas onödig smärta och onödigt lidande. Dessa bestämmelser bygger på vetenskapliga belägg och kan förbättra kvaliteten på och säkerheten hos livsmedel av animaliskt ursprung.

(8) Unionens växtskyddslagstiftning reglerar införsel, etablering och spridning av växtskadegörare som inte förekommer, eller inte har någon stor utbredning, i unionen. Syftet är att inom unionen skydda grödornas, de offentliga och privata grönområdenas och skogarnas hälsa, samtidigt som man skyddar den biologiska mångfalden och miljön samt säkerställer kvaliteten på växter och växtprodukter och säkerheten hos livsmedel och foder som framställs av växter.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet (EGT L 31, 1.2.2002, s. 1).

(9) Unionslagstiftningen om växtskyddsmedel reglerar godkännande, utsläppande på marknaden, användning och kontroll av växtskyddsmedel och av verksamma ämnen, skyddsämnen, synergister, tillsatsämnen och hjälpämnen som växtskyddsmedlen kan innehålla eller bestå av. Syftet med dessa bestämmelser är att säkerställa en hög nivå av skydd både för människors och djurs hälsa och för miljön genom utvärdering av de risker som växtskyddsmedel medför, samtidigt som man förbättrar unionsmarknadens funktion genom att harmonisera bestämmelserna för deras utsläppande på marknaden och även förbättrar jordbruksproduktionen.

(10) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG ([1]) och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 ([2]) innehåller bestämmelser om förhandsgodkännande, spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och genetiskt modifierade livsmedel och foder. Genetiskt modifierade organismer som inte är avsedda för direkt konsumtion, som utsäde som används som ursprungsmaterial vid livsmedels- och foderproduktion, kan tillåtas enligt direktiv 2001/18/EG eller förordning (EG) nr 1829/2003. Samma bestämmelser om offentlig kontroll bör gälla oavsett på vilken rättslig grund genetiskt modifierade organismer skulle kunna godkännas.

(11) Unionslagstiftningen om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter utgör grunden för hållbar utveckling av den ekologiska produktionen och syftar till att bidra till att skydda naturresurserna, den biologiska mångfalden och djurskydd, samt landsbygdsområdenas utveckling.

(12) I unionslagstiftningen om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel anges produkter och livsmedel som odlats och producerats enligt exakta specifikationer; därigenom främjas mångfalden i jordbruksproduktionen, produktnamn skyddas och konsumenterna informeras om jordbruksprodukters och livsmedels särart.

(13) Unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan grundar sig på principen att aktörer i alla produktions-, bearbetnings- och distributionsled under deras kontroll ansvarar för att säkerställa efterlevnaden av krav som är relevanta för deras verksamhet, som fastställs i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

(14) Unionsbestämmelserna om handelsnormer för fiskeri- och vattenbruksprodukter säkerställer hållbara produkter och att den inre marknadens potential utnyttjas fullt ut; de främjar marknadsföringsinsatser som bygger på sund konkurrens och bidrar därigenom till en lönsammare produktion. Dessa bestämmelser säkerställer att samma krav uppfylls såväl vid import som för produkter som har sitt ursprung i unionen. Unionsbestämmelserna om handelsnormer för jordbruksprodukter bidrar till att förbättra de ekonomiska villkoren för produktion och saluföring av dessa produkter samt till deras kvalitet.

(15) Ansvaret för att se till att unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan efterlevs vilar på medlemsstaterna, vars behöriga myndigheter genom organisationen av offentlig kontroll övervakar och verifierar att relevanta unionskrav uppfylls och upprätthålls effektivt.

(16) I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 ([3]) fastställs en enda rättslig ram för organisationen av offentlig kontroll. Denna rättsliga ram har avsevärt förbättrat den offentliga kontrollens effektivitet, genomdrivandet av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, och ökat skyddet mot riskerna för människors och djurs hälsa, växtskydd och djurskydd i unionen och skyddet av miljön mot risker som kan uppstå till följd av genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel. Den utgör också en solid rättslig ram till stöd för ett integrerat tillvägagångssätt för offentlig kontroll i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/18/EG av den 12 mars 2001 om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön och om upphävande av rådets direktiv 90/220/EEG (EGT L 106, 17.4.2001, s. 1).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 av den 22 september 2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder (EUT L 268, 18.10.2003, s. 1).

([3]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd (EUT L 165, 30.4.2004, s. 1).

(17) I fråga om en rad bestämmelser i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan har genomdrivandet inte, eller endast delvis, reglerats genom förordning (EG) nr 882/2004. Framför allt finns särskilda bestämmelser om offentlig kontroll i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 ([1]). Växtskydd faller också till stor del utanför tillämpningsområdet för förordning (EG) nr 882/2004, eftersom vissa bestämmelser om offentlig kontroll fastställs i rådets direktiv 2000/29/EG ([2]).

(18) Rådets direktiv 96/23/EG ([3]) innehåller också mycket detaljerade bestämmelser om bland annat minimifrekvens för offentlig kontroll och särskilda efterlevnadsåtgärder som ska vidtas vid bristande efterlevnad.

(19) I strävan efter bättre lagstiftning bör den övergripande rättsliga ramen rationaliseras och förenklas och de bestämmelser som gäller för offentlig kontroll på specifika områden bör integreras i en enda rättslig ram. Förordning (EG) nr 882/2004 och andra unionsakter som för närvarande reglerar offentlig kontroll på specifika områden bör därför upphävas och ersättas med den här förordningen.

(20) Denna förordning bör ha som mål att fastställa harmoniserade unionsramar för organisationen av offentlig kontroll, och av annan offentlig verksamhet än offentlig kontroll, i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, med beaktande av såväl bestämmelserna om offentlig kontroll i förordning (EG) nr 882/2004 och i relevant sektorsspecifik lagstiftning som erfarenheterna av tillämpningen av dessa bestämmelser.

(21) Bestämmelserna om kraven på hållbar användning av växtskyddsmedel i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG ([4]) omfattar, i artikel 8 i det direktivet, bestämmelser om kontroll av utrustning för spridning av bekämpningsmedel som kommer att fortsätta gälla, medan bestämmelserna om offentlig kontroll i denna förordning däremot inte är tillämpliga på de kontrollerna.

(22) Det finns redan ett väletablerat, särskilt kontrollsystem för att verifiera att bestämmelserna om den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter efterlevs (jordbruksgrödor, vin, olivolja, frukt och grönsaker, humle, mjölk och mjölkprodukter, nöt- och kalvkött, får- och getkött och honung). Denna förordning bör därför inte vara tillämplig på verifiering av efterlevnaden av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 ([5]), som styr den samlade marknadsordningen för jordbruksprodukter, utom då kontroller med avseende på handelsnormer enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 ([6]) indikerar möjliga fall av bedrägligt eller vilseledande agerande.

(23) Vissa definitioner som för närvarande anges i förordning (EG) nr 882/2004 bör anpassas för att ta hänsyn till att den här förordningen har ett vidare tillämpningsområde, för att anpassa dem till definitioner i andra unionsakter, och för att förtydliga eller, i förekommande fall, ersätta terminologi som har olika betydelse inom olika sektorer.

(24) När det i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan föreskrivs att behöriga myndigheter för utfärdande av officiella intyg eller attesteringar måste verifiera att aktörer efterlever relevanta unionsbestämmelser och att djur och varor uppfyller särskilda krav bör sådan verifiering av efterlevnaden betraktas som offentlig kontroll.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter) (EUT L 300, 14.11.2009, s. 1).

([2]) Rådets direktiv 2000/29/EG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EGT L 169, 10.7.2000, s. 1).

([3]) Rådets direktiv 96/23/EG av den 29 april 1996 om införande av kontrollåtgärder för vissa ämnen och restsubstanser av dessa i levande djur och i produkter framställda därav och om upphävande av direktiv 85/358/EEG och 86/469/EEG samt beslut 89/187/EEG och 91/664/EEG (EGT L 125, 23.5.1996, s. 10).

([4]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel (EUT L 309, 24.11.2009, s. 71).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 av den 17 december 2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 671).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1306/2013 av den 17 december 2013 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 352/78, (EG) nr 165/94, (EG) nr 2799/98, (EG) nr 814/2000, (EG) nr 1290/2005 och (EG) nr 485/2008 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 549).

(25) Genom unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan överlåts åt medlemsstaternas behöriga myndigheter dessutom specialiserade uppgifter för skydd av djurhälsa, växtskydd och djurskydd och för skydd av miljön när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel. Dessa uppgifter utgör den verksamhet av allmänintresse som de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna är skyldiga att utföra för att undanröja, begränsa eller minska eventuell fara som kan uppstå för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller för miljön. För denna andra offentliga verksamhet, som omfattar beviljande av tillstånd eller godkännanden, epidemiologisk bevakning och övervakning, utrotning och inneslutning av sjukdomar eller skadegörare, liksom utfärdande av officiella intyg eller attesteringar, gäller samma sektorsspecifika bestämmelser vars efterlevnad säkerställs genom offentlig kontroll och således genom denna förordning.

(26) Medlemsstaterna bör utse behöriga myndigheter på alla de områden som omfattas av denna förordning. Eftersom medlemsstaterna är bäst lämpade att fastställa och besluta vilken eller vilka behöriga myndigheter som ska utses för varje område eller delområde, bör de även vara skyldiga att utse en myndighet som på varje område eller delområde säkerställer väl samordnad kommunikation med behöriga myndigheter i andra medlemsstater och med kommissionen.

(27) För utförandet av offentlig kontroll för att verifiera den korrekta tillämpningen av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och för utförandet av annan offentlig verksamhet som genom unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan överlåts åt medlemsstaternas myndigheter, bör medlemsstaterna utse behöriga myndigheter som agerar i allmänhetens intresse, har tillräckliga resurser och tillräcklig utrustning samt erbjuder garantier för opartiskhet och professionalism. De behöriga myndigheterna bör säkerställa den offentliga kontrollens kvalitet, enhetlighet och verkningsfullhet.

(28) För en korrekt tillämpning och ett korrekt genomdrivande av de bestämmelser som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde krävs relevanta kunskaper både om de bestämmelserna och om bestämmelserna i denna förordning. Det är därför viktigt att den personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet får regelbunden utbildning om gällande lagstiftning inom respektive kompetensområde och om de skyldigheter som följer av denna förordning.

(29) De behöriga myndigheterna bör utföra internrevisioner eller låta revisioner utföras på deras vägnar för att säkerställa efterlevnaden av denna förordning. Revisionerna bör utföras på ett öppet sätt och omfattas av oberoende granskning.

(30) Aktörer bör ha rätt att enligt nationell rätt överklaga beslut som de behöriga myndigheterna fattar. De behöriga myndigheterna bör upplysa aktörerna om denna rättighet.

(31) De behöriga myndigheterna bör säkerställa att personal som ansvarar för offentlig kontroll inte röjer information som den inhämtar vid utförandet av dessa kontroller om informationen omfattas av tystnadsplikt. Om inte ett övervägande intresse motiverar att information röjs bör tystnadsplikt omfatta information vars röjande skulle undergräva syftet med inspektioner, undersökningar eller revisioner, skyddet av affärsintressen eller skyddet för domstolsförfaranden och juridisk rådgivning. Tystnadsplikten bör dock inte hindra de behöriga myndigheterna från att offentliggöra information med fakta om resultatet av offentlig kontroll av enskilda aktörer, när de berörda aktörerna har haft möjlighet att yttra sig om informationen innan den lämnas ut, och dessa synpunkter har beaktats eller röjs samtidigt med den information som de behöriga myndigheterna röjer. Skyldigheten att iaktta tystnadsplikten påverkar inte heller behöriga myndigheters skyldighet enligt artikel 10 i förordning (EG) nr 178/2002 att informera allmänheten när det finns en välgrundad anledning att misstänka att ett livsmedel eller foder kan utgöra en risk för hälsan. Enskilda personers rätt till skydd av sina personuppgifter i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG [1] bör inte påverkas av denna förordning. Dessa bestämmelser bör inte heller påverka situationer där unionslagstiftning eller nationell lagstiftning uppställer krav på röjande.

(32) De behöriga myndigheterna bör regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll, inom alla sektorer och av alla aktörer, all verksamhet och alla djur och varor som omfattas av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. De behöriga myndigheterna bör fastställa frekvensen för offentlig kontroll med hänsyn till behovet av att anpassa kontrollen till risken och den förväntade graden av efterlevnad i olika situationer,

[1] Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (EGT L 281, 23.11.1995, s. 31).

inbegripet eventuella överträdelser av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan genom bedrägligt eller vilseledande agerande. Sannolikheten för bristande efterlevnad på alla de områden inom unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan som omfattas av denna förordning bör således beaktas vid anpassning av kontrollerna. I vissa fall, och inför utfärdandet av ett officiellt intyg eller en officiell attestering som är en förutsättning för att djur eller varor ska få släppas ut på marknaden eller förflyttas, krävs det dock enligt unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan att offentlig kontroll utförs oavsett risknivån eller sannolikheten för bristande efterlevnad. I sådana fall är det behovet av intyg eller attesteringar som bestämmer den offentliga kontrollens frekvens.

(33) För att de offentliga kontrollernas verkningsfullhet inte ska äventyras vid verifieringen av efterlevnaden bör kontrollerna utföras utan föranmälan, såvida inte en föranmälan är absolut nödvändig för de kontroller som ska utföras (t.ex. vid offentliga kontroller på slakterier under pågående slakt som kräver att personal från eller företrädare för de behöriga myndigheterna ständigt eller regelbundet befinner sig i aktörens lokaler) eller den offentliga kontrollverksamheten är av sådan art att föranmälan krävs (vilket särskilt gäller vid revision).

(34) Den offentliga kontrollen bör vara grundlig och verkningsfull och säkerställa att unionslagstiftningen tillämpas korrekt. Med tanke på att den offentliga kontrollen kan utgöra en börda för aktörerna bör behöriga myndigheter organisera och utföra offentlig kontrollverksamhet med hänsyn till aktörernas intressen och begränsa nämnda börda till vad som är nödvändigt för att den offentliga kontrollen ska vara effektiv och verkningsfull.

(35) Offentlig kontroll bör utföras av personal som är oberoende, det vill säga som är fri från intressekonflikter och – framför allt – som inte befinner sig i någon situation som direkt eller indirekt skulle kunna påverka dess förmåga att utföra sina arbetsuppgifter på ett opartiskt sätt. Lämpliga arrangemang bör också införas för att säkerställa opartiskhet i fall där den offentliga kontrollen avser djur, varor, platser eller verksamheter som tillhör en myndighet eller ett offentligt organ.

(36) De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna bör utföra offentlig kontroll med samma noggrannhet oavsett om de bestämmelser vars efterlevnad ska säkerställas är tillämpliga på verksamhet som endast är relevant på den berörda medlemsstatens territorium, eller på verksamhet som kommer att påverka efterlevnaden av unionslagstiftningen om djur och varor som ska förflyttas eller släppas ut på marknaden i en annan medlemsstat eller exporteras utanför unionen. I fråga om export utanför unionen kan behöriga myndigheter i enlighet med unionslagstiftningen också vara skyldiga att verifiera att djur och varor överensstämmer med krav i djurens respektive varornas destinationstredjeland. Vad gäller förlagor till exportintyg bör de relevanta genomförandebefogenheter som föreskrivs i denna förordning endast vara tillämpliga när sådant intygande föreskrivs i unionsrätten, särskilt i bilaterala avtal som ingås mellan unionen och ett tredjeland eller en sammanslutning av tredjeländer.

(37) En medlemsstats behöriga myndigheter bör i undantagsfall, utan att det påverkar spårbarhetskrav i sektorsspecifik lagstiftning och enbart i den utsträckning som är absolut nödvändig för att organisera offentlig kontroll, ha möjlighet att kräva att aktörer anmäler ankomsten av djur och varor från en annan medlemsstat.

(38) För att säkerställa att unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan genomdrivs på ett korrekt sätt bör de behöriga myndigheterna ha befogenhet att utföra offentlig kontroll av djur och varor som omfattas av den lagstiftningen i alla produktions-, bearbetnings- och distributionsled. För att säkerställa att den offentliga kontrollen utförs grundligt och är verkningsfull bör de behöriga myndigheterna även ha befogenhet att utföra offentlig kontroll av varor, ämnen, material eller föremål som inte omfattas av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan i alla produktions- och distributionsled, om det behövs för en grundlig undersökning av eventuella överträdelser av den lagstiftningen och för att fastställa orsaken till dessa överträdelser. För att de behöriga myndigheterna ska kunna utföra den offentliga kontrollen på ett effektivt sätt bör de upprätta och upprätthålla förteckningar eller register över de aktörer som ska kontrolleras.

(39) De behöriga myndigheterna verkar i aktörernas och allmänhetens intresse när de säkerställer att den höga skyddsnivå som fastställs i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan upprätthålls genom lämpliga efterlevnadsåtgärder, och att efterlevnaden av den lagstiftningen verifieras genom offentlig kontroll i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. De behöriga myndigheterna liksom organ med delegerade uppgifter och

fysiska personer till vilka vissa uppgifter har delegerats bör därför inför aktörerna och allmänheten vara ansvariga för att den offentliga kontroll som de utför är effektiv och verkningsfull. De bör ge tillgång till information om hur offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är organiserad och hur den utförs, och regelbundet offentliggöra information om offentlig kontroll och resultaten av denna. De behöriga myndigheterna bör också ha rätt att på vissa villkor offentliggöra eller tillhandahålla information om klassningen av enskilda aktörer på grundval av resultatet av offentlig kontroll. Medlemsstaterna bör tillåtas och uppmuntras att använda klassningssystem för att öka insynen i hela den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, förutsatt att systemen ger lämpliga garantier för rättvisa, konsekvens, öppenhet och objektivitet. De behöriga myndigheterna bör införa de arrangemang som krävs för att klassningen ska avspegla den faktiska graden av efterlevnad korrekt; framför allt bör de behöriga myndigheterna uppmuntras att säkerställa att klassningen baseras på resultaten av flera offentliga kontroller eller, om klassningen baseras på resultatet av en enda offentlig kontroll och resultatet är ofördelaktigt, att efterföljande offentliga kontroller utförs inom rimlig tid. Att klassningskriterierna redovisas öppet är extra viktigt för att bästa praxis ska kunna jämföras och för att man med tiden ska kunna överväga en utveckling av en konsekvent strategi på unionsnivå.

(40) Det är viktigt att de behöriga myndigheterna liksom organ med delegerade uppgifter och fysiska personer till vilka vissa uppgifter har delegerats säkerställer och verifierar att den offentliga kontroll som de utför är verkningsfull och enhetlig. De bör därför agera utifrån skriftligen dokumenterade förfaranden och tillhandahålla information och instruktioner till den personal som utför offentlig kontroll. De bör också införa lämpliga dokumenterade förfaranden och mekanismer för att kontinuerligt verifiera att deras egen verksamhet är verkningsfull och enhetlig, och för att vidta korrigerande åtgärder när brister konstateras.

(41) För att göra det lättare att identifiera fall av bristande efterlevnad och effektivisera aktörernas korrigerande åtgärder bör resultatet av offentlig kontroll dokumenteras skriftligen och aktören bör på begäran få en kopia. När offentlig kontroll förutsätter att personal från de behöriga myndigheterna ständigt eller regelbundet är närvarande för att övervaka aktörens verksamhet vore det orimligt att kräva skriftlig dokumentation av varje enskild inspektion eller varje enskilt besök. I sådana fall bör skriftlig dokumentation utarbetas så ofta att de behöriga myndigheterna och aktören regelbundet informeras om graden av efterlevnad och skyndsamt underrättas om eventuella konstaterade brister eller bristande efterlevnad.

(42) Aktörerna bör fullt ut samarbeta med behöriga myndigheter och organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer till vilka vissa uppgifter har delegerats, så att den offentliga kontrollen kan utföras smidigt och så att de behöriga myndigheterna kan utföra annan offentlig verksamhet. Aktörer som är ansvariga för en sändning som förs in i unionen bör tillhandahålla all tillgänglig information om sändningen i fråga. Samtliga aktörer bör förse de behöriga myndigheterna med åtminstone den information som dessa behöver för att kunna identifiera dels aktörerna och deras verksamhet, dels de aktörer som de levererar till och mottar leveranser från.

(43) Genom denna förordning fastställs en enda rättslig ram för organisation av offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan på samtliga områden som den lagstiftningen omfattar. På några av dessa områden fastställs i unionslagstiftningen detaljerade krav som ska uppfyllas och som kräver särskilda färdigheter och specifika instrument för utförandet av offentlig kontroll. För att undvika skiftande efterlevandeåtgärder som skulle kunna leda till att människors och djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även miljön, inte är lika väl skyddade överallt, att den inre marknaden för djur och varor som omfattas av denna förordning störs och att konkurrensen snedvrids, bör kommissionen kunna komplettera bestämmelserna i denna förordning genom att anta särskilda bestämmelser om offentlig kontroll som kan tillgodose behovet av kontroll på dessa områden. I dessa bestämmelser bör framför allt följande fastställas: särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll och minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, särskilda eller ytterligare åtgärder utöver dem som anges i denna förordning och som de behöriga myndigheterna bör vidta i fall av bristande efterlevnad, de behöriga myndigheternas särskilda ansvarsområden och uppgifter utöver dem som anges i denna förordning samt särskilda kriterier för aktivering av de mekanismer för administrativt stöd som anges i denna förordning. I andra fall kan sådana ytterligare bestämmelser bli nödvändiga för att det mer i detalj ska gå att reglera utförandet av offentlig kontroll av livsmedel och foder när man får nya uppgifter om risker för människors eller djurs hälsa eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, som visar att kontrollen, i avsaknad av gemensamma specifikationer för utförandet av offentlig kontroll i medlemsstaterna, inte skulle kunna erbjuda den förväntade nivån av skydd mot dessa risker enligt unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

(44) För att offentlig kontroll som omfattas av denna förordning ska kunna organiseras på ett effektivt sätt bör medlemsstaterna själva kunna avgöra vilken personal som är bäst lämpad att utföra dessa kontroller, under förutsättning att en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa, växtskydd och djurskydd säkerställs i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och att internationella standarder och skyldigheter uppfylls. I vissa fall, när särskilda färdigheter krävs för att offentlig kontroll ska kunna utföras på ett korrekt sätt, bör medlemsstaterna vara skyldiga att hänvisa till officiella veterinärer, officiella växtskyddsinspektörer eller andra särskilt utsedda personer. Detta bör inte påverka medlemsstaternas möjlighet att även anlita officiella veterinärer, bland annat för offentlig kontroll av fjäderfän eller hardjur, officiella växtskyddsinspektörer eller andra särskilt utsedda personer, i fall då detta inte krävs enligt denna förordning.

(45) Behöriga myndigheter bör i syfte att ta fram nya metoder och ny teknik för offentlig kontroll av köttproduktion ha rätt att anta nationella åtgärder för att genomföra pilotprojekt som är begränsade i tid och omfattning. Dessa åtgärder bör säkerställa att de behöriga myndigheterna verifierar att aktörerna uppfyller alla tillämpliga grundläggande bestämmelser för köttproduktion, inbegripet kravet att köttet ska vara säkert och lämpligt som livsmedel. För att säkerställa att kommissionen och medlemsstaterna har möjlighet att bedöma de nationella åtgärdernas effekter och yttra sig innan de antas, och därmed kunna vidta de lämpligaste åtgärderna, bör åtgärderna anmälas till kommissionen i enlighet med och för det syfte som avses i artiklarna 5 och 6 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 ([1]).

(46) De behöriga myndigheterna bör ha möjlighet att delegera vissa av sina uppgifter till andra organ. Lämpliga villkor bör fastställas för att säkerställa att den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet är fortsatt opartisk, av hög kvalitet och enhetlig. Organ med delegerade uppgifter bör framför allt vara ackrediterade enligt Internationella standardiseringsorganisationens (ISO) standard för utförande av kontroll.

(47) För att säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är tillförlitlig och enhetlig i hela unionen bör metoderna för provtagning och för laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratoriediagnostik uppfylla det berörda laboratoriets specifika behov av analys, testning och diagnostik och tillhandahålla goda och tillförlitliga analys-, testnings- och diagnostikresultat. Det bör fastställas tydliga bestämmelser för val av vilken metod som ska användas om fler än en är tillgänglig från olika källor, t.ex. ISO, Växtskyddsorganisationen för Europa och Medelhavsområdet (EPPO), den internationella växtskyddskonventionen (IPPC), Världsorganisationen för djurhälsa (OIE), Europeiska unionens referenslaboratorier och nationella referenslaboratorier eller nationell rätt.

(48) Aktörer vars djur eller varor är föremål för provtagning, analys, testning eller diagnos i samband med offentlig kontroll bör ha rätt till ett andra expertutlåtande på egen bekostnad. Denna rättighet bör göra det möjligt för aktören att begära att en annan expert granskar dokumentationen om provtagningen, analysen, testningen eller diagnostiken, liksom att en andra analys, testning eller diagnostik görs av delar av det provmaterial som togs från början, förutsatt att en sådan andra analys, testning eller diagnos inte är tekniskt omöjlig att genomföra eller irrelevant, vilket skulle vara fallet om faran mycket sällan förekommer med avseende på djuret eller varan eller den är för dåligt eller ojämnt fördelad för att förekomsten av karantänorganismer ska kunna bedömas eller, i förekommande fall, en mikrobiologisk analys ska kunna utföras.

(49) För utförandet av offentlig kontroll av handel som sker via internet eller andra former av distanskommunikation bör de behöriga myndigheterna kunna anskaffa prover genom anonyma beställningar (s.k. mystery shopping) som sedan kan analyseras, testas eller bli föremål för verifiering av efterlevnad. De behöriga myndigheterna bör vidta alla åtgärder för att värna aktörernas rätt till ett andra expertutlåtande.

(50) Laboratorier som de behöriga myndigheterna har utsett för att utföra analyser, tester och diagnostik av prover som tas i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet bör ha den sakkunskap, utrustning, infrastruktur och personal som krävs för att utföra dessa uppgifter enligt högsta standard. För att garantera goda och tillförlitliga resultat bör laboratorierna vara ackrediterade för att använda dessa metoder i enlighet med standarden

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (EUT L 241, 17.9.2015, s. 1).

EN ISO/IEC 17025 *Allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier*. Ackrediteringen bör ha beviljats av ett nationellt ackrediteringsorgan som utövar sin verksamhet i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 ([1]).

(51) Även om ackreditering är det bästa instrumentet för att säkerställa att de officiella laboratoriernas verksamhet håller hög standard, är det också en komplicerad och kostsam process som skulle innebära en orimlig börda för laboratoriet när metoden för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik är särskilt enkel och inte kräver specialiserade förfaranden eller specialiserad utrustning, som till exempel vid detektion av trikiner vid en kontroll samt, på vissa villkor, då laboratoriet endast utför analyser, tester eller diagnostik i samband med annan offentlig verksamhet och inte i samband med offentlig kontroll.

(52) För att säkerställa att tillvägagångssättet är flexibelt och proportionellt, särskilt när det gäller laboratorier på djurhälso- och växtskyddsområdet, bör bestämmelser fastställas om undantag i syfte att medge att vissa laboratorier inte behöver ackrediteras för alla metoder de använder. Detta gäller främst när det inte finns några validerade metoder för upptäckt av vissa växtskadegörare. Dessutom kan det förekomma att ett laboratorium inte omedelbart kan erhålla ackreditering för alla metoder som det bör använda som officiellt laboratorium i de fall nya eller nyligen ändrade metoder ska användas avseende nya risker eller i nödsituationer. Officiella laboratorier bör därför på vissa villkor få utföra analyser, tester och diagnostik för de behöriga myndigheterna innan de erhållit den relevanta ackrediteringen.

(53) Det är av avgörande betydelse att djur och varor som förs in i unionen från tredjeländer är föremål för offentlig kontroll, eftersom denna kontroll säkerställer efterlevnaden av tillämplig lagstiftning inom unionen, i synnerhet de bestämmelser som fastställts för att skydda människors och djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även miljön. Sådan offentlig kontroll bör äga rum innan djuren eller varorna övergår till fri omsättning inom unionen. Den offentliga kontrollens frekvens bör på ett adekvat sätt anpassas till de risker för människors och djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och miljön som de djur och varor som förs in i unionen kan utgöra, med beaktande av i vilken mån aktören hittills har efterlevt kraven i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, den kontroll av dessa djur och varor som redan utförts i det berörda tredjelandet och de garantier som tredjelandet lämnat för att djur och varor som exporteras till unionen uppfyller kraven i unionslagstiftningen.

(54) Det är nödvändigt att ange vilka kategorier av djur och varor som alltid bör anmälas vid en gränskontrollstation så att offentlig kontroll kan utföras före införseln till unionen. Det måste också föreskrivas en möjlighet att kräva att andra varukategorier genom särskilda åtgärder tillfälligt ska omfattas av samma krav, och en möjlighet att kräva att vissa andra varukategorier, särskilt vissa livsmedel som innehåller både produkter av vegetabiliskt ursprung och bearbetade produkter av animaliskt ursprung (sammansatta produkter) alltid ska anmälas vid gränskontrollstationen för offentlig kontroll före införseln till unionen.

(55) På grund av de risker som vissa djur eller varor kan utgöra för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön bör de bli föremål för särskilda offentliga kontroller vid införseln till unionen. I gällande unionsbestämmelser uppställs krav på att offentliga kontroller utförs vid unionens gränser för att verifiera att djur, produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial och animaliska biprodukter uppfyller kraven avseende människors och djurs hälsa och djurskydd samt att växter och växtprodukter uppfyller växtskyddskraven. Ökad kontroll vid införsel till unionen utförs även på vissa andra varor där detta är befogat med tanke på nya eller kända risker. Denna förordning bör fastställa särdragen för sådana kontroller, vilka för närvarande omfattas av rådets direktiv 97/78/EG ([2]), 91/496/EEG ([3]) och 2000/29/EG samt kommissionens förordning (EG) nr 669/2009 ([4]).

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93 (EUT L 218, 13.8.2008, s. 30).

([2]) Rådets direktiv 97/78/EG av den 18 december 1997 om principerna för organisering av veterinärkontroller av produkter från tredje land som förs in i gemenskapen (EGT L 24, 30.1.1998, s. 9).

([3]) Rådets direktiv 91/496/EEG av den 15 juli 1991 om fastställande av regler för hur veterinärkontroller skall organiseras för djur som importeras till gemenskapen från tredje land och om ändring av direktiven 89/662/EEG, 90/425/EEG och 90/675/EEG (EGT L 268, 24.9.1991, s. 56).

([4]) Kommissionens förordning (EG) nr 669/2009 av den 24 juli 2009 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 när det gäller strängare offentlig kontroll av import av visst foder och vissa livsmedel av icke-animaliskt ursprung och om ändring av beslut 2006/504/EG (EGT L 194, 25.7.2009, s. 11).

(56) För att öka effektiviteten i unionens system för offentlig kontroll, säkerställa optimal tilldelning av resurser för offentlig kontroll till gränskontroller och underlätta genomdrivandet av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan bör de gällande fragmenterade kontrollbestämmelserna ersättas av ett gemensamt integrerat system för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer för hantering av alla sändningar som, med tanke på de risker de kan utgöra, bör kontrolleras vid införseln till unionen.

(57) Offentlig kontroll av sändningar bör utföras vid ankomsten till gränskontrollstationen. Dessa offentliga kontroller bör omfatta dokumentkontroll av alla sändningar inklusive, när det är lämpligt, kontroll med elektroniska medel, samt identitetskontroll och fysisk kontroll som utförs med en lämplig frekvens som beror på den risk som varje sändning av djur eller varor utgör.

(58) De fysiska kontrollernas frekvens bör fastställas och ändras beroende på riskerna för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön. Detta tillvägagångssätt bör ge de behöriga myndigheterna möjlighet att anslå kontrollresurser där risken är störst. Det bör också vara möjligt att minska identitetskontrollernas frekvens eller begränsa dem till en verifiering av officiella plomberingar på sändningar om detta är motiverat mot bakgrund av en lägre risk förknippad med de sändningar som förs in i unionen. Det riskbaserade tillvägagångssättet för identitetskontroller och fysiska kontroller bör eftersträvas genom användning av tillgängliga data och tillgänglig information samt av datoriserade system för insamling och förvaltning av data.

(59) I vissa fall, och under förutsättning att en hög skyddsnivå för människors och djurs hälsa, växtskydd och djurskydd och, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, säkerställs, skulle den offentliga kontroll som de behöriga myndigheterna vanligtvis utför vid gränskontrollstationerna i vissa fall kunna utföras vid andra kontrollställen eller av andra myndigheter.

(60) För att ett effektivt system för offentlig kontroll ska kunna organiseras bör sändningar från tredjeländer som kräver kontroller vid införseln till unionen åtföljas av ett gemensamt hälsodokument för införsel (*Common Health Entry Document*, nedan kallat *hälsodokumentet CHED*) som används för att förhandsanmäla sändningars ankomst vid gränskontrollstationen och att registrera resultatet av utförda offentliga kontroller och beslut som de behöriga myndigheterna fattar beträffande den sändning som dokumentet åtföljer. Aktören bör använda samma dokument för tullklarering när alla offentliga kontroller har utförts.

(61) I vissa medlemsstater är det på grund av särskilda geografiska begränsningar, som långa kuster eller gränser, svårt att alltid upprätthålla minimikraven på gränskontrollstationer. Import av obearbetat timmer görs vanligen i stora kvantiteter via specialiserade hamnar eller kontrollstationer och med ojämna mellanrum, vilket gör det svårt att ständigt hålla gränskontrollstationer fullt utrustade och bemannade. Undantag från minimikrav för gränskontrollstationer bör tillåtas för att säkerställa ändamålsenlig offentlig kontroll av specifika obearbetade timmerstockar.

(62) Offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen från tredjeländer bör utföras vid gränskontrollstationer som medlemsstaterna utsett i enlighet med en uppsättning minimikrav. Utseendet av dessa stationer bör återkallas slutligt eller tillfälligt när de inte längre uppfyller dessa minimikrav eller när deras verksamhet skulle kunna utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön. När beslut fattas om huruvida utseendet ska återkallas slutligt eller tillfälligt bör riskens allvar liksom proportionalitetsprincipen beaktas.

(63) För att säkerställa enhetlig tillämpning av bestämmelserna om offentlig kontroll av sändningar från tredjeländer bör gemensamma bestämmelser fastställas om de åtgärder som behöriga myndigheter och aktörer bör vidta vid misstanke om bristande efterlevnad och när det gäller sändningar som inte är förenliga med bestämmelserna och sändningar som skulle kunna utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

(64) I syfte att undvika bristande enhetlighet och överlappningar vid utförandet av offentlig kontroll, göra det möjligt att i vederbörlig tid identifiera sändningar som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer och andra kontrollstationer samt säkerställa att kontrollen utförs på ett effektivt sätt, bör samarbete och utbyte av information säkerställas mellan behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra relevanta myndigheter som hanterar sändningar från tredjeländer.

(65) Medlemsstaterna bör säkerställa att tillräckliga finansiella resurser alltid finns tillgängliga så att personal och utrustning tillhandahålls till de behöriga myndigheter som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet. Även om aktörerna har huvudansvaret för att deras verksamhet bedrivs i överensstämmelse med unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan bör det system med egenkontroller som de inför för detta ändamål kompletteras med ett särskilt system för offentlig kontroll som varje medlemsstat använder sig av för att säkerställa verkningsfull marknadsövervakning av alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. Ett sådant system är till sin natur komplicerat och resurskrävande och bör förses med en stabil tillförsel av resurser för offentlig kontroll, på en nivå som är anpassad till vad som vid varje given tidpunkt krävs för genomdrivandet. För att systemet för offentlig kontroll i mindre utsträckning ska vara beroende av offentlig finansiering bör behöriga myndigheter ta ut avgifter eller pålagor för att täcka sina kostnader för offentlig kontroll av vissa aktörer och av vissa verksamheter för vilka det enligt unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan krävs registrering eller godkännande i enlighet med unionsbestämmelser om livsmedels- och foderhygien eller växtskyddsbestämmelser. Avgifter eller pålagor bör också tas ut av aktörerna för att kompensera för kostnaderna för offentlig kontroll som utförs inför utfärdande av officiella intyg eller attesteringar, och kostnaderna för offentlig kontroll som de behöriga myndigheterna utför vid gränskontrollstationer.

(66) Avgifter eller pålagor bör täcka, men inte överstiga, de behöriga myndigheternas kostnader, inklusive allmänna omkostnader, för att utföra offentlig kontroll. De allmänna omkostnaderna kan omfatta kostnader för det stöd och den organisation som krävs för planeringen och utförandet av den offentliga kontrollen. Sådana kostnader bör beräknas på grundval av kostnaderna för varje enskild offentlig kontroll eller på grundval av kostnaderna för all offentlig kontroll under en bestämd tid. När avgifter eller pålagor beräknas på grundval av de verkliga kostnaderna för varje enskild offentlig kontroll bör lägre avgifter tas ut av aktörer som konsekvent efterlevt bestämmelserna, eftersom de mera sällan torde bli föremål för offentlig kontroll, än av aktörer som inte efterlever bestämmelserna. För att främja alla aktörers efterlevnad av unionslagstiftningen oberoende av vilken metod (baserad på verkliga kostnader eller på schablonbelopp) som varje medlemsstat valt för att beräkna avgifter eller pålagor, bör dessa avgifter eller pålagor, om de beräknas på grundval av de behöriga myndigheternas totala kostnader under en bestämd period och tas ut av alla aktörer oavsett om de varit föremål för offentlig kontroll under referensperioden eller inte, beräknas på ett sätt som innebär att aktörer som konsekvent efterlevt bestämmelserna i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan unionslivsmedelskedjan belönas.

(67) Direkt eller indirekt återbetalning av de avgifter eller pålagor som de behöriga myndigheterna tar ut bör förbjudas, eftersom det skulle missgynna aktörer som inte kommer i åtnjutande av återbetalning och eventuellt leda till snedvridning av konkurrensen.

(68) Finansiering av offentlig kontroll genom avgifter eller pålagor som tas ut av aktörer bör ske med full insyn, så att allmänheten och företag kan förstå den metod och de data som använts för att fastställa avgifterna eller pålagorna.

(69) I unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan fastställs de fall där utsläppande på marknaden eller förflyttning av vissa djur och varor bör åtföljas av ett av intygsgivaren undertecknat officiellt intyg. Det är lämpligt att införa en gemensam uppsättning bestämmelser om de behöriga myndigheternas och intygsgivarnas skyldigheter med avseende på utfärdande av officiella intyg samt karakteristika som garanterar de officiella intygens tillförlitlighet.

(70) I andra fall föreskrivs i de bestämmelser som omfattas av denna förordning att vissa djur eller varor som släpps ut på marknaden eller förflyttas ska åtföljas av en officiell etikett, ett officiellt märke eller någon annan officiell attestering som utfärdats av aktörerna under de behöriga myndigheternas officiella överinseende, eller av de behöriga myndigheterna själva. Officiella attesteringar omfattar till exempel växtpass, ekologiska logotyper och identifieringsmärken, där sådana krävs enligt unionslagstiftningen, liksom märkning med logotyperna för skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar eller garanterade traditionella specialiteter. Det är lämpligt att fastställa minimibestämmelser för att säkerställa att även officiella attesteringar kan utfärdas i enlighet med lämpliga garantier om tillförlitlighet.

(71) Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet bör grunda sig på de senaste vetenskapliga analys-, testnings- och diagnostikmetoderna som tillhandahåller resultat som är goda, tillförlitliga och jämförbara i hela unionen. De metoder som de officiella laboratorierna använder samt kvaliteten på och enhetligheten hos de analys-, testnings-

och diagnostikdata som genereras bör därför förbättras kontinuerligt. För detta ändamål bör kommissionen kunna utse och räkna med expertstöd från Europeiska unionens referenslaboratorier på alla de områden i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan där det finns behov av exakta och tillförlitliga analys-, testnings- och diagnostikresultat. Europeiska unionens referenslaboratorier bör särskilt säkerställa att de nationella referenslaboratorierna och de officiella laboratorierna förses med aktuell information om tillgängliga metoder, samt anordna eller aktivt delta i provningsjämförelser samt anordna kurser för nationella referenslaboratorier eller officiella laboratorier.

(72) Genom artikel 32 första stycket i förordning (EG) nr 1829/2003 och artikel 21 första stycket i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 ([1]) tilldelas Europeiska unionens referenslaboratorium för genetiskt modifierade livsmedel och foder respektive Europeiska unionens referenslaboratorium för fodertillsatser – som en del av godkännandeförfarandet för genetiskt modifierade livsmedel och foder eller fodertillsatser – särskilda uppgifter som främst avser testning, utvärdering och validering av den detektions- eller analysmetod som sökande föreslår. Dessa laboratorier bör därför fungera som Europeiska unionens referenslaboratorier vid tillämpning av den här förordningen.

(73) För offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som syftar till att identifiera eventuella överträdelser av bestämmelserna, inbegripet med bedrägligt eller vilseledande agerande, och på djurskyddsområdet bör de behöriga myndigheterna ha tillgång till aktuella, tillförlitliga och enhetliga tekniska data och till de forskningsresultat samt den nya teknik och sakkunskap som krävs för en korrekt tillämpning av unionslagstiftningen på dessa båda områden. För detta ändamål bör kommissionen kunna utse och räkna med expertstöd från Europeiska unionen referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet och för djurskydd.

(74) I syfte att eftersträva målen med denna förordning och bidra till att den inre marknaden fungerar smidigt, och därmed stärka konsumenternas förtroende för den, bör sådana fall av bristande efterlevnad av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan som kräver efterlevnadsåtgärder i mer än en medlemsstat beivras på ett effektivt och enhetligt sätt. Genom det system för snabb varning för livsmedel och foder (RASFF) som inrättades genom artikel 50 i förordning (EG) nr 178/2002 kan de behöriga myndigheterna redan snabbt utbyta och sprida information om livsmedel eller foder som innebär allvarliga direkta eller indirekta risker för människors hälsa, eller om foder som innebär allvarliga risker för människors hälsa, djurs hälsa eller miljön, och därmed vidta snabba åtgärder för att hantera dessa allvarliga risker. Detta instrument gör det visserligen möjligt att i vederbörlig tid vidta åtgärder för att hantera vissa allvarliga risker i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan i alla berörda medlemsstater, men kan inte användas för att möjliggöra verkningsfullt gränsöverskridande stöd och samarbete mellan behöriga myndigheter för att säkerställa att sådana fall av bristande efterlevnad av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan som har en gränsöverskridande dimension beivras på ett verkningsfullt sätt inte bara i den medlemsstat där den först konstateras utan även i den medlemsstat där den bristande efterlevnaden har sitt ursprung. I synnerhet administrativt stöd och samarbete bör ge de behöriga myndigheterna möjlighet att utbyta information, påvisa, undersöka och vidta verkningsfulla och proportionella åtgärder för att beivra gränsöverskridande överträdelser av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, även i potentiella fall av bedrägligt eller vilseledande agerande som har eller skulle kunna ha gränsöverskridande inslag.

(75) Begäran om administrativt stöd och alla anmälningar bör följas upp på lämpligt sätt. För att underlätta det administrativa stödet och samarbetet bör medlemsstaterna åläggas att utse ett eller flera förbindelseorgan som stöder och samordnar kommunikationen mellan de behöriga myndigheterna i olika medlemsstater. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning och för att förenkla och rationalisera samarbetet mellan medlemsstaterna bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att anta genomförandeakter i vilka fastställs specifikationerna för de tekniska verktyg som ska användas, förfarandena för kommunikation mellan förbindelseorganen och ett standardformat för begäran om stöd, anmälningar och svar.

(76) Varje medlemsstat bör vara skyldig att upprätta och regelbundet uppdatera en flerårig nationell kontrollplan som omfattar samtliga områden som regleras av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och som innehåller information om hur systemen för offentlig kontroll är uppbyggda och organiserade. Dessa fleråriga

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 av den 22 september 2003 om fodertillsatser (EUT L 268, 18.10.2003, s. 29).

nationella kontrollplaner är det instrument genom vilket en medlemsstat bör säkerställa att offentlig kontroll utförs på ett riskbaserat och effektivt sätt på hela territoriet och i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan samt i enlighet med denna förordning. Lämpliga samråd med berörda parter inför utarbetandet av planerna bör säkerställa att de blir verkningsfulla.

(77) För att säkerställa att de fleråriga nationella kontrollplanerna är enhetliga och fullständiga bör varje medlemsstat utse ett organ som ska samordna utarbetandet av den fleråriga nationella kontrollplanen och på lämpligt sätt samla in uppgifter om utförande, översyn och uppdatering av planen.

(78) Medlemsstaterna bör åläggas att lämna årliga rapporter till kommissionen med uppgifter om kontrollverksamheten och om genomförandet av de fleråriga nationella kontrollplanerna. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning och för att underlätta insamlingen och översändandet av jämförbara data, den efterföljande sammanställningen av dessa data till unionsomfattande statistik och utarbetandet av kommissionens rapporter om utförandet av offentlig kontroll i hela unionen bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att anta genomförandeakter vad gäller fastställande av standardiserade förlagor för årliga rapporter.

(79) Kommissionens experter bör kunna genomföra kontroller, inbegripet revisioner, i medlemsstaterna för att verifiera tillämpningen av den relevanta unionslagstiftningen, att de nationella kontrollsystemen fungerar som de ska och att de behöriga myndigheterna sköter sina uppgifter. Kommissionens kontroller bör också syfta till att undersöka och samla in information om efterlevnadsåtgärder eller problem med efterlevnaden, nödsituationer och ny utveckling i medlemsstaterna. På den berörda medlemsstatens begäran bör kommissionens experter också kunna delta i kontroller som utförs av tredjeländers behöriga myndigheter på medlemsstatens territorium; sådana kontroller bör organiseras i nära samarbete mellan de berörda medlemsstaterna och kommissionen.

(80) Djur och varor från tredjeländer bör uppfylla samma krav som gäller för djur och varor i unionen, eller krav som med hänsyn till de mål som eftersträvas av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan konstaterats vara åtminstone likvärdiga. Denna princip slås fast i artikel 11 i förordning (EG) nr 178/2002, enligt vilken det krävs att livsmedel och foder som importeras till unionen uppfyller relevanta krav i unionens livsmedelslagstiftning eller krav som anses vara minst likvärdiga. Särskilda krav för tillämpningen av denna princip fastställs i unionens bestämmelser om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, enligt vilka det är förbjudet att till unionen föra in vissa skadegörare som inte förekommer (eller inte har någon stor utbredning) i unionen, i unionens bestämmelser om djurhälsokrav enligt vilka det är tillåtet att föra in djur och vissa produkter av animaliskt ursprung till unionen endast från de tredjeländer som finns upptagna på en förteckning som upprättats i detta syfte, samt i unionens bestämmelser för utförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel, som också innehåller bestämmelser om upprättande av en förteckning över tredjeländer från vilka dessa varor kan föras in i unionen.

(81) För att säkerställa att djur och varor som förs in i unionen från tredjeländer uppfyller alla krav i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan eller krav som anses vara likvärdiga, utöver de krav i unionens bestämmelser om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, om djurhälsokrav och om särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung som fastställts för att säkerställa att växtskyddskraven och de veterinära kraven i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan uppfylls, bör kommissionen ha rätt att fastställa villkor för införsel av djur och varor till unionen i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa att dessa djur och varor uppfyller alla relevanta krav i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan eller likvärdiga krav. Dessa villkor bör gälla för djur eller varor eller kategorier av djur eller varor från alla tredjeländer eller från vissa tredjeländer eller regioner i dessa.

(82) Om det i särskilda fall finns belägg för att vissa djur eller varor som har sitt ursprung i ett tredjeland, en grupp av tredjeländer, eller regioner i dessa, ger upphov till risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller om det finns belägg för att det kan förekomma omfattande och allvarlig bristande efterlevnad av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, bör kommissionen kunna vidta åtgärder för att begränsa dessa risker.

(83) Utförandet av verkningsfull och effektiv offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, och i slutändan människors, djurs och växters säkerhet och hälsa samt skyddet av miljön, är också beroende av att myndigheterna för kontroll av ekologisk produktion har tillgång till välutbildad personal med lämplig kunskap om alla frågor som är relevanta för en korrekt tillämpning av unionslagstiftningen. Kommissionen bör anordna lämplig och särskilt anpassad utbildning för att främja ett enhetligt tillvägagångssätt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs av de behöriga myndigheterna. Sådan utbildning bör också ges till personal vid de behöriga myndigheterna i tredjeländer för att öka kunskaperna i dessa länder om unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och övriga krav. I det senare fallet bör utbildningen utformas så att den tar hänsyn till utvecklingsländernas särskilda behov och så att den är till stöd för deras kontroller och efterlevnadsåtgärder, så att de kan uppfylla de krav som gäller för import av djur och varor till unionen.

(84) För att främja utbyte av erfarenheter och bästa praxis mellan behöriga myndigheter bör kommissionen också, i samarbete med medlemsstaterna, kunna anordna program för utbyte mellan medlemsstater av personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

(85) För att verkningsfull offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska kunna utföras är det viktigt att de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna, kommissionen och, i förekommande fall, aktörer snabbt och effektivt kan utbyta data och information om offentlig kontroll eller resultat från offentlig kontroll. I unionslagstiftningen fastställs flera informationssystem som förvaltas av kommissionen för att göra det möjligt att med hjälp av unionstäckande datoriserade och internetbaserade verktyg hantera och förvalta data och information. Ett system avsett för registrering och spårning av resultat från offentlig kontroll, nämligen Traces-systemet (*Trade Control and Expert System*), som inrättades genom kommissionens beslut 2003/24/EG ([1]) och 2004/292/EG ([2]), i enlighet med rådets direktiv 90/425/EEG ([3]), används för närvarande för förvaltning av data och information om djur och produkter av animaliskt ursprung och om offentlig kontroll av dessa. Den här förordningen bör möjliggöra underhåll och uppgradering av det systemet, så att det kan användas för alla varor för vilka det i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan fastställs särskilda krav eller praktiska arrangemang om offentlig kontroll.Det finns även särskilda datoriserade system för snabbt utbyte av information mellan medlemsstater och med kommissionen om risker som kan uppstå i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan eller för djurs hälsa och växtskydd. Genom artikel 50 i förordning (EG) nr 178/2002 inrättades RASFF, som är ett system för varning för foder eller livsmedel som utgör en direkt eller indirekt risk för människors hälsa, genom artikel 20 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 ([4]) inrättades ett system för anmälan och rapportering av åtgärder avseende förtecknade sjukdomar och genom artikel 103 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 ([5]) inrättades ett system för anmälan och rapportering av förekomst av skadegörare samt för anmälan av fall av bristande efterlevnad. Alla sådana system bör fungera på ett harmoniskt och enhetligt sätt så att synergieffekterna mellan de olika systemen kan tas tillvara, överlappningar undvikas, driften förenklas och de kan göras effektivare.

(86) För att stödja en effektivare förvaltning av den offentliga kontrollen bör kommissionen inrätta ett datoriserat informationssystem som integrerar, och vid behov uppgraderar, information från alla relevanta befintliga informationssystem, som medger användning av moderna kommunikations- och certifieringsverktyg och möjliggör optimal användning av data och information om offentlig kontroll. För att undvika onödiga överlappningar av informationskraven bör man vid utformningen av ett sådant datoriserat system beakta behovet av att i förekommande fall säkerställa att systemet är kompatibelt och interoperabelt med andra informationssystem som handhas av myndigheter och genom vilka relevanta data utbyts eller tillhandahålls automatiskt. Dessutom bör det föreskrivas en möjlighet att använda elektroniska signaturer i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG ([6]) i linje med den digitala agendan för Europa. Europeiska datatillsynsmannen bör

([1]) Kommissionens beslut 2003/24/EG av den 30 december 2002 om att utveckla ett integrerat veterinärdatasystem (EGT L 8, 14.1.2003, s. 44).

([2]) Kommissionens beslut 2004/292/EG av den 30 mars 2004 om idrifttagande av systemet Traces och om ändring av beslut 92/486/EEG (EUT L 94, 31.3.2004, s. 63).

([3]) Rådets direktiv 90/425/EEG av den 26 juni 1990 om veterinära och avelstekniska kontroller i handeln med vissa levande djur och varor inom gemenskapen med sikte på att förverkliga den inre marknaden (EGT L 224, 18.8.1990, s. 29).

([4]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") (EUT L 84, 31.3.2016, s. 1).

([5]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/2031 av den 26 oktober 2016 om skyddsåtgärder mot växtskadegörare, ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 228/2013, (EU) nr 652/2014 och (EU) nr 1143/2014 samt om upphävande av rådets direktiv 69/464/EEG, 74/647/EEG, 93/85/EEG, 98/57/EG, 2000/29/EG, 2006/91/EG och 2007/33/EG (EUT L 317, 23.11.2016, s. 4).

([6]) Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/93/EG av den 13. december 1999 om ett gemenskapsramverk för elektroniska signaturer (EGT L 13, 19.1.2000, s. 12).

rådfrågas vid utformningen av nya funktioner för sådana datoriserade system, liksom under utarbetandet av relevanta genomförandeåtgärder som skulle kunna ha inverkan på behandlingen av personuppgifter och på den personliga integriteten.

(87) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning beträffande det datoriserade informationssystemets funktionalitet, de tekniska specifikationerna för det systemet, och de uppgifter och befogenheter som de olika berörda aktörerna och användarna har, med särskild hänsyn till behovet av att minimera den administrativa bördan genom att, beroende på vad som är lämpligt, använda internationellt standardiserade språk, meddelandestrukturer och utbytesprotokoll, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter.

(88) De behöriga myndigheterna bör undersöka fall där det finns misstanke om bristande efterlevnad av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och, om bristande efterlevnad konstateras, fastställa dess orsak och omfattning samt aktörernas ansvar. De behöriga myndigheterna bör även vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att de berörda aktörerna åtgärdar bristerna och ser till att överträdelsen inte upprepas. När de behöriga myndigheterna organiserar och genomför undersökningar och efterlevnadsåtgärder bör de vederbörligen beakta potentiella risker och sannolikheten för bedrägligt eller vilseledande agerande i alla led i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

(89) Verifieringen av efterlevnaden av unionslagstiftningen om livsmedelskedjan genom offentliga kontroller är av grundläggande betydelse för att det ska vara möjligt att säkerställa att målen med den lagstiftningen verkligen uppnås i hela unionen. Störningar i en medlemsstats kontrollsystem kan i vissa fall göra det avsevärt svårare att uppnå dessa mål och leda till risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, oberoende av aktörernas eller andra parters medverkan eller ansvar, eller till allvarlig och omfattande bristande efterlevnad av unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan. För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen, i fall av allvarliga störningar i en medlemsstats kontrollsystem, kunna reagera genom att vidta åtgärder för att begränsa eller undanröja dessa risker i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan i avvaktan på att den berörda medlemsstaten vidtar nödvändiga åtgärder för att åtgärda störningen i kontrollsystemet. Kommissionen bör därför tilldelas genomförandebefogenheter.

(90) Överträdelser av bestämmelserna i unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan och i denna förordning bör bli föremål för effektiva, avskräckande och proportionella sanktioner på nationell nivå i hela unionen; hur stränga de är ska vara avhängigt av bland annat vilken skada en överträdelse skulle kunna medföra för människors hälsa, inbegripet i fall då en aktör inte samarbetar vid en offentlig kontroll och där falska eller vilseledande officiella intyg eller attesteringar företes eller används. För att ekonomiska sanktioner för överträdelser av bestämmelserna genom bedrägligt eller vilseledande agerande ska vara tillräckligt starkt avskräckande bör deras nivå fastställas med målet att de ska överstiga värdet av de otillbörliga fördelar som erhållits genom dessa metoder.

(91) Vem som helst bör ha möjlighet att inkomma med nya uppgifter till de behöriga myndigheterna för att hjälpa dem att upptäcka fall av överträdelser av denna förordning och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och i sådana fall ålägga sanktioner. Emellertid kan avsaknad av tydliga förfaranden eller rädsla för repressalier avskräcka visselblåsare. Rapportering av överträdelser av denna förordning är ett användbart verktyg för att säkerställa att behöriga myndigheter kan upptäcka överträdelser och ålägga sanktioner. Denna förordning bör därför säkerställa att lämpliga arrangemang inrättas som innebär att vem som helst kan uppmärksamma de behöriga myndigheterna på potentiella överträdelser och som skyddar personen i fråga mot repressalier.

(92) Denna förordning omfattar områden som redan omfattas av vissa rättsakter som för närvarande är i kraft. För att undvika överlappning och fastställa en enhetlig rättslig ram bör följande rättsakter upphävas och ersättas med den

här förordningen: förordning (EG) nr 882/2004 och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 ([1]), rådets direktiv 89/608/EEG ([2]), 89/662/EEG ([3]), 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG ([4]) och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG ([5]).

(93) För enhetlighetens skull bör ändringar göras i följande rättsakter: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 ([6]), rådets förordning (EG) nr 1/2005 ([7]), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 ([8]), förordning (EG) nr 1069/2009, rådets förordning (EG) nr 1099/2009 ([9]), Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 ([10]), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 ([11]) samt rådets direktiv 98/58/EG ([12]), 1999/74/EG ([13]), 2007/43/EG ([14]), 2008/119/EG ([15]) och 2008/120/EG ([16]).

(94) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 ([17]) fastställs en ram för unionens finansiering av åtgärder i hela den jordbruksbaserade livsmedelskedjan, på de områden som den omfattar, i enlighet med den fleråriga budgetramen för 2014–2020. Vissa av dessa åtgärder syftar till att förbättra utförandet av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i hela unionen. Förordning (EU) nr 652/2014 bör ändras så att hänsyn tas till att förordning (EG) nr 882/2004 upphävs genom den här förordningen.

(95) Med tanke på att situationen för växtsektorn är speciell, då den än så länge inte varit föremål för samma kontrollnivå som andra varor som omfattas av denna förordning, är det av avgörande vikt att införandet av det nya systemet går så smidigt som möjligt. Därför måste särskilda bestämmelser införas om tidpunkten för relevanta delegerade akters antagande. Det står också klart att det för växter, växtprodukter och andra föremål som utgör en låg risk är motiverat

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 854/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda bestämmelser för genomförandet av offentlig kontroll av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel (EUT L 139, 30.4.2004, s. 206).

([2]) Rådets direktiv 89/608/EEG av den 21 november 1989 om ömsesidig hjälp mellan medlemsstaternas myndigheter och samarbete mellan dessa och kommissionen för att säkerställa en korrekt tillämpning av lagstiftningen om veterinära frågor och avelsfrågor (EGT L 351, 2.12.1989, s. 34).

([3]) Rådets direktiv 89/662/EEG av den 11 december 1989 om veterinära kontroller vid handeln inom gemenskapen i syfte att fullborda den inre marknaden (EGT L 395, 30.12.1989, s. 13).

([4]) Rådets direktiv 96/93/EG av den 17 december 1996 om certifiering av djur och animaliska produkter (EGT L 13, 16.1.1997, s. 28).

([5]) Rådets beslut 92/438/EEG av den 13 juli 1992 om datorisering av veterinära förfaranden vid import (Shift-projektet), om ändring av direktiven 90/675/EEG, 91/496/EEG, 91/628/EEG och beslut 90/424/EEG och om upphävande av beslut 88/192/EEG (EGT L 243, 25.8.1992, s. 27).

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (EGT L 147, 31.5.2001, s. 1).

([7]) Rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97 (EUT L 3, 5.1.2005, s. 1).

([8]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 av den 23 februari 2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG (EUT L 70, 16.3.2005, s. 1).

([9]) Rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning (EUT L 303, 18.11.2009, s. 1).

([10]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1).

([11]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 av den 21 november 2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel (EUT L 343, 14.12.2012, s. 1).

([12]) Rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur (EGT L 221, 8.8.1998, s. 23).

([13]) Rådets direktiv 1999/74/EG av den 19 juli 1999 om att fastställa miniminormer för skyddet av värphöns (EGT L 203, 3.8.1999, s. 53).

([14]) Rådets direktiv 2007/43/EG av den 28 juni 2007 om fastställande av minimiregler för skydd av slaktkycklingar (EUT L 182, 12.7.2007, s. 19).

([15]) Rådets direktiv 2008/119/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav för kalvar (EUT L 10, 15.1.2009, s. 7).

([16]) Rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning (EUT L 47, 18.2.2009, s. 5).

([17]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 652/2014 av den 15 maj 2014 om fastställande av bestämmelser för förvaltningen av utgifter för livsmedelskedjan, djurhälsa, djurskydd, växtskydd och växtförökningsmaterial, och om ändring av rådets direktiv 98/56/EG, 2000/29/EG och 2008/90/EG, Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 178/2002, (EG) nr 882/2004 och (EG) nr 396/2005, Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009, och om upphävande av rådets beslut 66/399/EEG, 76/894/EEG och 2009/470/EG (EUT L 189, 27.6.2014, s. 1).

med ett undantag för växtsektorn från kravet på att dokumentkontroll ska utföras vid gränskontrollstationen och att tillåta dokumentkontroller på avstånd från gränskontrollstationen när det gäller växter, växtprodukter och andra föremål om sådana kontroller på avstånd innebär en försäkran på likvärdig nivå.

(96) I syfte att ändra hänvisningarna till Europeiska standarder och bilagorna II och III till denna förordning för att ta hänsyn till den rättsliga, tekniska och vetenskapliga utvecklingen, och att komplettera denna förordning med särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på de områden som förordningen omfattar, däribland bestämmelser om personalens kvalifikationer och utbildning, om ytterligare ansvarsområden och uppgifter för de behöriga myndigheterna, om de fall då det inte krävs någon ackreditering för laboratorier, om vissa undantag från offentlig kontroll vid gränsen, om de kriterier som ska användas för att fastställa frekvensen för identitetskontroller och fysiska kontroller, om fastställande av villkor som vissa djur eller varor som förs in i unionen från tredjeländer ska uppfylla, om ytterligare krav och uppgifter för Europeiska unionens referenslaboratorier och referenscentrum och om ytterligare krav för nationella referenslaboratorier, bör befogenhet att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning ([1]). För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller Europaparlamentet och rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.

(97) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning beträffande utseenden av Europeiska unionens referenslaboratorier och Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet och för djurskydd, beträffande antagandet av programmet för kommissionens kontroller i medlemsstaterna och beträffande utförandet av ökad offentlig kontroll vid överträdelser av unionslagstiftning om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan som kräver samordnat stöd och uppföljning från kommissionens sida, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter.

(98) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning, däribland bestämmelser och praktiska arrangemang vad gäller revision, formatet på intyg och andra dokument, inrättande av datoriserade system för informationshantering, samarbetet mellan aktörer och behöriga myndigheter och mellan behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra myndigheter, metoderna för provtagning och laboratorieanalyser, laboratorietestning och laboratoriediagnostik samt deras validering och tolkning, spårbarhet, förteckning av djur eller varor som är föremål för kontroller och av länder eller regioner som får exportera vissa djur och varor till unionen, förhandsanmälan av sändningar, informationsutbyte, gränskontrollstationer, isolering och karantän, godkännande av kontroller som utförs av tredjeländer före export, åtgärder för att begränsa risker eller för att se till att omfattande och allvarlig bristande efterlevnad i samband med vissa djur eller varor med ursprung i ett tredjeland eller en region i detta upphör, erkännanden av tredjeländer eller regioner som erbjuder garantier som är likvärdiga med dem som tillämpas inom unionen och upphävande av dessa, utbildningsinsatser och program för utbyte av personal mellan medlemsstaterna samt om de beredskapsplaner för livsmedel och foder för tillämpning av den allmänna plan för hantering av kriser som föreskrivs i artikel 55.1 i förordning (EG) nr 178/2002, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 ([2]).

(99) Eftersom målet för denna förordning, nämligen att säkerställa ett harmoniserat tillvägagångssätt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs för att säkerställa att unionslagstiftningen om den jordbruksbaserade livsmedelskedjan tillämpas, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, på grund av dess verkningar, komplexitet och gränsöverskridande och internationella karaktär, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

([1]) EUT L 123, 12.5.2016, s. 1.

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING I

SYFTE, TILLÄMPNINGSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Syfte och tillämpningsområde

1. Denna förordning innehåller bestämmelser om

a) offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs av medlemsstaternas behöriga myndigheter,

b) finansiering av offentlig kontroll,

c) administrativt stöd och samarbete mellan medlemsstater för korrekt tillämpning av de bestämmelser som avses i punkt 2,

d) kontroller i medlemsstaterna och i tredjeländer som utförs av kommissionen,

e) antagande av villkor som ska uppfyllas med avseende på djur och varor som förs in i unionen från ett tredjeland,

f) inrättande av ett datoriserat informationssystem för förvaltning av information och data avseende offentlig kontroll.

2. Denna förordning ska tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser, oavsett om de har fastställts på unionsnivå eller av medlemsstaterna, för tillämpning av unionslagstiftningen, på följande områden:

a) Livsmedel och livsmedelssäkerhet, integritet och hälsosamhet i valfritt produktions-, bearbetnings- och distributionsled, inklusive bestämmelser för att säkerställa god handelssed, konsumentskydd och konsumentinformation, samt bestämmelser om tillverkning och användning av material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

b) Avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön för livsmedels- och foderproduktion.

c) Foder och fodersäkerhet, i alla produktions-, bearbetnings- och distributionsled, samt användning av foder, inklusive bestämmelser för att säkerställa god handelssed och skydda konsumenthälsa, konsumentskydd och konsumentinformation.

d) Djurhälsokrav.

e) Förebyggande och minimering av risker som animaliska biprodukter och framställda produkter utgör för människors och djurs hälsa.

f) Djurskyddskrav.

g) Skyddsåtgärder mot växtskadegörare.

h) Krav för utsläppande på marknaden och användning av växtskyddsmedel samt vad gäller hållbar användning av bekämpningsmedel, med undantag för utrustning för spridning av bekämpningsmedel.

i) Ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

j) Användning och märkning av skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter.

3. Denna förordning ska även tillämpas på offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av krav som fastställs i de bestämmelser som avses i punkt 2 om kraven är tillämpliga på djur och varor som förs in i unionen eller som ska exporteras från unionen.

4. Denna förordning ska inte tillämpas på offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av

a) förordning (EU) nr 1308/2013; den här förordningen ska emellertid tillämpas på kontroller enligt artikel 89 i förordning (EU) nr 1306/2013 om dessa kontroller identifierar eventuellt bedrägligt eller vilseledande agerande i fråga om de handelsnormer som avses i artiklarna 73–91 i förordning (EU) nr 1308/2013,

b) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU ([1]),

c) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82/EG ([2]).

5. Artiklarna 4, 5, 6, 8, 12.2, 12.3, 15, 18–27, 31–34, 37–42, 78, 86–108, 112 b, 130 och 131–141 ska även tillämpas på annan offentlig verksamhet som de behöriga myndigheterna utför i enlighet med denna förordning eller de bestämmelser som avses i punkt 2 i den här artikeln.

Artikel 2

Offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

1. I denna förordning avses med *offentlig kontroll* verksamhet som utförs av de behöriga myndigheterna eller av de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen har delegerats i enlighet med denna förordning för att verifiera att

a) aktörerna efterlever denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2, och

b) djur eller varor uppfyller kraven enligt de bestämmelser som avses i artikel 1.2, inbegripet för utfärdandet av officiella intyg eller officiella attesteringar.

2. I denna förordning avses med *annan offentlig verksamhet* annan verksamhet än offentlig kontroll, som utförs av de behöriga myndigheterna eller av de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer till vilka viss annan offentlig verksamhet har delegerats i enlighet med denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2, däribland verksamhet för att kontrollera om det förekommer djursjukdomar eller växtskadegörare, förebygga eller begränsa spridningen av sådana djursjukdomar eller växtskadegörare, utrota dessa djursjukdomar eller växtskadegörare, bevilja tillstånd eller godkännanden och utfärda officiella intyg eller officiella attesteringar.

Artikel 3

Definitioner

I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *livsmedelslagstiftning*: livsmedelslagstiftning enligt definitionen i artikel 3.1 i förordning (EG) nr 178/2002.

2. *foderlagstiftning*: lagar och andra författningar om foder i allmänhet och fodersäkerhet i synnerhet, både på unionsnivå och på nationell nivå i valfritt led i produktionen, bearbetningen och distributionen eller användningen av foder.

3. *behöriga myndigheter*:

   a) de centrala myndigheter i en medlemsstat som ansvarar för organisationen av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

   b) varje annan myndighet som tilldelats detta ansvar,

   c) i lämpliga fall, motsvarande myndigheter i ett tredjeland.

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU av den 22 september 2010 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål (EUT L 276, 20.10.2010, s. 33).
([2]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/82/EG av den 6 november 2001 om upprättande av gemenskapsregler för veterinärmedicinska läkemedel (EGT L 311, 28.11.2001, s. 1).

4. *myndighet för kontroll av ekologisk produktion*: en medlemsstats offentliga administrativa organisation för ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter som de behöriga myndigheterna helt eller delvis har tilldelat sin behörighet vad avser tillämpningen av rådets förordning (EG) nr 834/2007 ([1]), eller i förekommande fall motsvarande myndighet i ett tredjeland eller motsvarande myndighet som bedriver verksamhet i ett tredjeland.

5. *organ med delegerade uppgifter*: en separat juridisk person till vilken de behöriga myndigheterna har delegerat vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen eller vissa uppgifter med koppling till annan offentlig verksamhet.

6. *förfaranden för verifiering av kontrollverksamheten*: de arrangemang som införs och åtgärder som vidtas av de behöriga myndigheterna för att se till att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är enhetlig och verkningsfull.

7. *kontrollsystem*: ett system som omfattar de behöriga myndigheterna och de resurser, strukturer, arrangemang och förfaranden som införs i medlemsstaterna för att säkerställa att offentlig kontroll utförs i enlighet med denna förordning och med de bestämmelser som avses i artiklarna 18–27.

8. *kontrollplan*: en av de behöriga myndigheterna fastställd beskrivning som innehåller information om hur systemet för offentlig kontroll är uppbyggt och organiserat samt hur det fungerar och en detaljerad plan för den offentliga kontroll som, under en viss tidsperiod, ska utföras på vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

9. *djur*: djur enligt definitionen i artikel 4.1 i förordning (EU) 2016/429.

10. *djursjukdom*: sjukdom enligt definitionen i artikel 4.16 i förordning (EU) 2016/429.

11. *varor*: allt som omfattas av en eller flera av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, utom djur.

12. *livsmedel*: livsmedel enligt definitionen i artikel 2 i förordning (EG) nr 178/2002.

13. *foder*: foder enligt definitionen i artikel 3.4 i förordning (EG) nr 178/2002.

14. *animaliska biprodukter*: animaliska biprodukter enligt definitionen i artikel 3.1 i förordning (EG) nr 1069/2009.

15. *framställda produkter*: framställda produkter enligt definitionen i artikel 3.2 i förordning (EG) nr 1069/2009.

16. *växter*: växter enligt definitionen i artikel 2.1 i förordning (EU) 2016/2031.

17. växt*skadegörare*: skadegörare enligt definitionen i artikel 1.1 i förordning (EU) 2016/2031.

18. *växtskyddsmedel*: växtskyddsmedel enligt artikel 2.1 i förordning (EG) nr 1107/2009.

19. *produkter av animaliskt ursprung*: produkter av animaliskt ursprung enligt definitionen i punkt 8.1 i bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 ([2]).

20. *avelsmaterial*: avelsmaterial enligt definitionen i artikel 4.28 i förordning (EU) 2016/429.

21. *växtprodukter*: växtprodukter enligt definitionen i artikel 2.2 i förordning (EU) 2016/2031.

22. *andra föremål*: andra föremål enligt definitionen i artikel 2.5 i förordning (EU) 2016/2031.

23 *fara*: varje agens eller tillstånd som skulle kunna ha en negativ effekt på människors hälsa, djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön.

24. *risk*: funktion av sannolikheten för en negativ effekt på människors hälsa, djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön, och denna effekts allvar, till följd av en fara.

25. *officiellt intygande*: det förfarande genom vilket de behöriga myndigheterna försäkrar att ett eller flera av de krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 är uppfyllda.

([1]) Rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91 (EUT L 189, 20.7.2007, s. 1).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (EUT L 139, 30.4.2004, s. 55).

26. *intygsgivare*:

a) tjänsteman vid de behöriga myndigheterna som är bemyndigad att underteckna officiella intyg som utfärdas av de myndigheterna, eller

b) varje annan fysisk person som av de behöriga myndigheterna har bemyndigats att underteckna officiella intyg i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

27. *officiellt intyg*: ett pappersdokument eller elektroniskt dokument som undertecknats av intygsgivaren och där det försäkras att ett eller flera av de krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 uppfylls.

28. *officiell attestering*: varje etikett, märke eller annan form av attestering som utfärdats av aktörerna under den behöriga myndighetens överinseende (genom särskild offentlig kontroll) eller av de behöriga myndigheterna själva, och som försäkrar att ett eller flera av de krav som fastställs i denna förordning eller i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 är uppfyllda.

29. *aktör*: varje fysisk eller juridisk person som har en eller flera av de skyldigheter som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

30. *revision*: en systematisk och oberoende undersökning för att avgöra om verksamheter och dessa verksamheters resultat överensstämmer med planerade arrangemang och om dessa arrangemang tillämpas på ett verkningsfullt sätt och är lämpliga för att nå målen.

31. *klassning*: en klassificering av aktörer på grundval av en bedömning av hur väl de uppfyller klassningskriterier.

32. *officiell veterinär*: en veterinär som genom anställning eller på annat sätt har utnämnts av den behöriga myndigheten och som har lämpliga kvalifikationer för att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med denna förordning, och de relevanta bestämmelser som avses i artikel 1.2.

33. *officiell växtskyddsinspektör*: en fysisk person som genom anställning eller på annat sätt har utsetts av den behöriga myndigheten och som har lämplig utbildning för att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med denna förordning, och de relevanta bestämmelser som avses i artikel 1.2 g.

34. *specificerat riskmaterial*: specificerat riskmaterial enligt definitionen i artikel 3.1 g i förordning (EG) nr 999/2001.

35. *lång transport*: befordran enligt definitionen i artikel 2 m i förordning (EG) nr 1/2005.

36. *utrustning för spridning av bekämpningsmedel*: utrustning för spridning av bekämpningsmedel enligt definitionen i artikel 3.4 i direktiv 2009/128/EG.

37. *sändning*: ett antal djur eller en mängd varor, som omfattas av samma officiella intyg, officiella attestering eller dokument av varje annat slag, som transporteras med samma transportmedel och kommer från samma territorium eller tredjeland och, med undantag för varor som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g, är av samma typ, kategori eller varuslag.

38. *gränskontrollstation*: en plats, samt de anläggningar som hör till den, som en medlemsstat utsett för utförandet av den offentliga kontrollen enligt artikel 47.1.

39. *utförselställe*: gränskontrollstation eller annan plats som en medlemsstat har anvisat och där djur som omfattas av förordning (EG) nr 1/2005 lämnar unionens tullområde.

40. *som förs in i unionen* eller *införsel till unionen*: varje handling varigenom djur och varor förs in i ett av de territorier som förtecknas i bilaga I i denna förordning från ett område utanför dessa territorier, utom i samband med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g, då det innebär införsel av varor till *unionens territorium* enligt definitionen i artikel 1.3 andra stycket i förordning (EU) 2016/2031.

41. *dokumentkontroll*: undersökning av de officiella intyg, officiella attesteringar och andra dokument, inbegripet handelsdokument, som ska åtföljа sändningen enligt de bestämmelser som avses i artiklarna 1.2, enligt artikel 56.1, eller enligt genomförandeakter som antas i enlighet med artiklarna 77.3, 126.3, 128.1 och 129.1.

42. *identitetskontroll*: okulärbesiktning för att verifiera att innehållet i och märkningen av en sändning, inklusive märken på djur, förseglingar och transportmedel, överensstämmer med den information som lämnas i de officiella intyg, officiella attesteringar och andra dokument som åtföljer denna.

43. *fysisk kontroll*: kontroll av djur eller varor och, beroende på vad som är lämpligt, av förpackning, transportmedel, märkning och temperatur, provtagning för analys, testning eller diagnostik samt varje annan kontroll som krävs för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

44. *transitering*: förflyttning från ett tredjeland till ett annat tredjeland under tullövervakning genom ett av de territorier som förtecknas i bilaga I, eller från ett av de territorier som förtecknas i bilaga I till ett annat territorium som förtecknas i bilaga I genom ett tredjelands territorium, utom i samband med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g, då det innebär antingen

a) förflyttning från ett tredjeland till ett annat tredjeland enligt definitionen i artikel 1.3 första stycket i förordning (EU) 2016/2031 under tullövervakning genom *unionens territorium* enligt definitionen i artikel 1.3 andra stycket i den förordningen, eller

b) förflyttning från *unionens territorium* till en annan del av *unionens territorium* enligt definitionen i artikel 1.3 andra stycket i förordning (EU) 2016/2031 genom ett tredjelands territorium enligt definitionen i artikel 1.3 första stycket i den förordningen.

45. *tullmyndigheternas övervakning*: tullövervakning enligt definitionen i artikel 5.27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 ([1]).

46. *tullmyndigheternas kontroll*: tullkontroller enligt definitionen i artikel 5.3 i förordning (EU) nr 952/2013.

47. *omhändertagande*: det förfarande genom vilket de behöriga myndigheterna säkerställer att djur och varor som är föremål för offentlig kontroll inte förflyttas eller manipuleras i avvaktan på beslut om deras destination, inklusive aktörernas förvaring enligt de behöriga myndigheternas anvisningar och under deras kontroll.

48. *färdjournal*: det dokument som fastställs i punkterna 1–5 i bilaga II till förordning (EG) nr 1/2005.

49. *officiell assistent*: en företrädare för de behöriga myndigheterna som utbildats i enlighet med kraven i artikel 18 och som är anställd för att utföra vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen eller vissa uppgifter med koppling till annan offentlig verksamhet.

50. *kött och ätbara slaktbiprodukter*: vid tillämpning av artikel 49.2 a i denna förordning, de produkter som förtecknas i nr 0201–0208 i kapitel 2 i avdelning I i del 2 i bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 ([2]).

51. *kontrollmärke*: ett märke som anbringas sedan den offentliga kontroll som avses i artikel 18.2 a och c har utförts och som attesterar att köttet är tjänligt som livsmedel.

AVDELNING II

OFFENTLIG KONTROLL OCH ANNAN OFFENTLIG VERKSAMHET I MEDLEMSSTATERNA

KAPITEL I

Behöriga myndigheter

Artikel 4

Utseende av behöriga myndigheter

1. För vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska medlemsstaterna utse den eller de behöriga myndigheter som ska tilldelas ansvaret för att organisera eller utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen (EUT L 269, 10.10.2013, s. 1).

([2]) Rådets förordning (EEG) nr 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan (EGT L 256, 7.9.1987, s. 1).

2. Om en medlemsstat tilldelar ansvaret för att organisera eller utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på ett och samma område till mer än en behörig myndighet på nationell, regional eller lokal nivå, eller om de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med punkt 1 i och med detta får befogenhet att överföra särskilda ansvarsområden avseende offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till andra offentliga myndigheter, ska medlemsstaten

a) säkerställa effektiv och verkningsfull samordning mellan alla berörda myndigheter och enhetlig och verkningsfull offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet på hela sitt territorium, och

b) utse en myndighet, i enlighet med medlemsstaternas konstitutionella bestämmelser, som ska ha ansvar för att samordna samarbetet och kontakterna med kommissionen och övriga medlemsstater avseende offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som utförs inom vart och ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

3. Behöriga myndigheter som är ansvariga för att verifiera att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i efterlevs får tilldela vissa ansvarsområden med koppling till offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet till en eller flera myndigheter för kontroll av ekologisk produktion. I sådana fall ska de tilldela var och en av dem ett kodnummer.

4. Medlemsstaterna ska säkerställa att kommissionen informeras om kontaktuppgifter och om eventuella ändringar avseende

a) de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med punkt 1,

b) de centrala myndigheter som utsetts i enlighet med punkt 2 b,

c) de myndigheter för kontroll av ekologisk produktion som avses i punkt 3,

d) de organ med delegerade uppgifter som avses i artikel 28.1.

Den information som avses i första stycket ska också tillhandahållas allmänheten av medlemsstaterna, bland annat på internet.

Artikel 5

Allmänna skyldigheter avseende de behöriga myndigheterna och myndigheterna för kontroll av ekologisk produktion

1. De behöriga myndigheterna och myndigheterna för kontroll av ekologisk produktion ska

a) ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet är verkningsfull och lämplig,

b) ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa opartiskheten, kvaliteten och enhetligheten i fråga om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på alla nivåer,

c) ha förfaranden och/eller arrangemang för att säkerställa att det inte föreligger någon intressekonflikt för den personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet,

d) ha, eller ha tillgång till, lämplig laboratoriekapacitet för analys, testning och diagnostik,

e) ha, eller ha tillgång till, tillräckligt stor för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal, så att offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet kan utföras på ett effektivt och verkningsfullt sätt,

f) ha lämpliga och väl underhållna anläggningar och väl underhållen utrustning, så att personalen kan utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på ett effektivt och verkningsfullt sätt,

g) ha rättslig befogenhet att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet och vidta de åtgärder som fastställs i denna förordning och i de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

h) ha rättsliga förfaranden för att säkerställa att personalen har tillträde till aktörernas byggnader med tillhörande mark (nedan kallade *lokaler*) och tillgång till deras dokumentation, så att de kan utföra sina uppgifter på ett korrekt sätt,

i) ha beredskapsplaner och vara beredda att genomföra sådana planer i nödsituationer, i förekommande fall, i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. Ett beslut om utseende av en officiell veterinär ska vara skriftligt och innehålla uppgift om vilka offentliga kontroller och vilken annan offentlig verksamhet och tillhörande uppgifter som beslutet om utseende gäller. Kraven på personal vid behöriga myndigheter enligt denna förordning, inbegripet kravet på frihet från intressekonflikter, ska tillämpas på alla officiella veterinärer.

3. Ett beslut om utseende av en officiell växtskyddsinspektör ska vara skriftligt och innehålla uppgift om vilka offentliga kontroller och vilken annan offentlig verksamhet och tillhörande uppgifter som beslutet om utseende gäller. Kraven på personal vid behöriga myndigheter enligt denna förordning, inbegripet kravet på frihet från intressekonflikter, ska tillämpas på alla officiella växtskyddsinspektörer.

4. Personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska

a) få ändamålsenlig utbildning för sitt kompetensområde så att den på ett kompetent sätt kan utföra sina uppgifter och utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på ett enhetligt sätt,

b) hålla sig uppdaterad på respektive kompetensområde och vid behov få regelbunden vidareutbildning, och

c) få utbildning på de områden som anges i kapitel I i bilaga II och om de behöriga myndigheternas skyldigheter till följd av denna förordning, på lämpligt sätt.

De behöriga myndigheterna, myndigheter för kontroll av ekologisk produktion och organ med delegerade uppgifter ska utarbeta och genomföra utbildningsprogram för att säkerställa att personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet får den utbildning som avses i leden a, b och c.

5. När det inom en behörig myndighet finns mer än en enhet med behörighet att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet ska effektiv och verkningsfull samordning och effektivt och verkningsfullt samarbete mellan dessa olika enheter säkerställas.

Artikel 6

Revision av behöriga myndigheter

1. För att säkerställa sin efterlevnad av denna förordning ska de behöriga myndigheterna utföra internrevisioner eller låta sin myndighet revideras, och de ska med beaktande av resultaten vidta lämpliga åtgärder.

2. De revisioner som avses i punkt 1 ska vara föremål för oberoende granskning, och utföras på ett öppet sätt.

Artikel 7

Rätt att överklaga

Fysiska eller juridiska personer avseende vilka de behöriga myndigheterna fattar beslut i enlighet med artiklarna 55, 66.3, 66.6, 67, 137.3 b, 138.1 och 138.2 ska ha rätt att överklaga dessa beslut i enlighet med nationell rätt.

Rätten att överklaga påverkar inte behöriga myndigheters skyldighet att skyndsamt vidta åtgärder för att undanröja eller begränsa riskerna för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, i enlighet med denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Artikel 8

De behöriga myndigheternas skyldigheter i fråga om konfidentiell behandling

1. De behöriga myndigheterna ska, med förbehåll för punkt 3, säkerställa att information som de inhämtar vid utförandet av sina uppgifter i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet inte röjs för tredje part om informationen, enligt nationell lagstiftning eller unionslagstiftning, är av sådan art att den omfattas av tystnadsplikt.

Medlemsstaterna ska i detta syfte säkerställa att det i fråga om konfidentiell behandling införs lämpliga skyldigheter för all personal och andra enskilda personer som anlitas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

2. Punkt 1 ska även tillämpas med avseende på myndigheter för kontroll av ekologisk produktion, organ med delegerade uppgifter och fysiska personer som har delegerats specifika uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen samt på officiella laboratorier.

3. Om inte ett övervägande allmänintresse motiverar att information som omfattas av tystnadsplikt enligt punkt 1 röjs, och utan att det påverkar situationer där unionslagstiftning eller nationell lagstiftning uppställer krav på röjande, ska sådan information innefatta information vars röjande skulle undergräva

a) syftet med inspektioner, undersökningar eller revisioner,

b) skyddet av en aktörs eller en annan fysisk eller juridisk persons affärsintressen, eller

c) skyddet för domstolsförfaranden och juridisk rådgivning.

4. När de behöriga myndigheterna avgör huruvida ett övervägande allmänintresse motiverar att information som omfattas av tystnadsplikt enligt punkt 1 röjs ska de beakta bland annat eventuella risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd eller miljö, samt riskernas art, allvar och omfattning.

5. Skyldigheterna i fråga om konfidentiell behandling enligt denna artikel ska inte hindra de behöriga myndigheterna från att offentliggöra eller på annat sätt tillhandahålla allmänheten information om resultatet av offentlig kontroll av enskilda aktörer under förutsättning att, och utan att det påverkar situationer där unionslagstiftning eller nationell lagstiftning uppställer krav på röjande, följande villkor är uppfyllda:

a) Den berörda aktören har beretts tillfälle att yttra sig om den information som den behöriga myndigheten har för avsikt att offentliggöra eller på annat sätt tillhandahålla allmänheten innan den offentliggörs eller lämnas ut, med beaktande av hur brådskande situationen är.

b) Den information som offentliggörs eller på annat sätt tillhandahålls allmänheten tar hänsyn till den berörda aktörens synpunkter eller offentliggörs eller lämnas ut tillsammans med sådana synpunkter.

KAPITEL II

Offentlig kontroll

Avsnitt I

Allmänna krav

Artikel 9

Allmänna bestämmelser om offentlig kontroll

1. De behöriga myndigheterna ska regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll av alla aktörer med hänsyn till följande:

a) Identifierade risker som är förbundna med

i) djur och varor,

ii) verksamheter som står under aktörernas kontroll,

iii) den plats där aktörerna bedriver sin verksamhet,

iv) användning av produkter, processer, material eller ämnen som kan inverka på livsmedels säkerhet, integritet och hälsosamhet eller inverka på fodersäkerhet, djurhälsa, djurskydd och växtskydd eller som, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även kan ha en negativ inverkan på miljön.

b) Uppgifter som tyder på att konsumenterna sannolikt vilseleds, särskilt i fråga om livsmedels art, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprungsland eller härkomstplats, framställnings- eller produktionsmetod.

c) Aktörernas tidigare resultat vid offentlig kontroll som de varit föremål för och deras efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

d) Tillförlitligheten hos och resultatet av de egenkontroller som aktörerna utfört, eller som tredje part utfört på deras begäran, inklusive privata kvalitetssäkringssystem där så är lämpligt, för att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs.

e) Information som skulle kunna tyda på bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. De behöriga myndigheterna ska utföra offentliga kontroller regelbundet och med lämplig riskbaserad frekvens för att identifiera eventuella avsiktliga överträdelser av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande, med beaktande av den information om sådana överträdelser som delats genom de mekanismer för administrativt stöd som föreskrivs i artiklarna 102–108 och all annan information som tyder på sådana överträdelser.

3. Offentlig kontroll före utsläppande på marknaden eller förflyttning av vissa djur och varor för utfärdande av de officiella intyg eller officiella attesteringar som krävs enligt de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska, som ett villkor för att djuren eller varorna ska kunna släppas ut på marknaden eller förflyttas, utföras i enlighet med

a) de bestämmelser som avses i artikel 1.2, och

b) de tillämpliga delegerade akter och genomförandeakter som kommissionen antagit i enlighet med artiklarna 18–27.

4. Offentlig kontroll ska utföras utan föranmälan, utom då en föranmälan är nödvändig och vederbörligen motiverad för att offentlig kontroll ska kunna utföras. Vad gäller offentlig kontroll på aktörens begäran får den behöriga myndigheten avgöra om de offentliga kontrollerna ska utföras med eller utan föranmälan. Offentlig kontroll med föranmälan ska inte utgöra något hinder för offentlig kontroll utan föranmälan.

5. Offentlig kontroll ska i möjligaste mån utföras med minsta möjliga administrativa börda och verksamhetsstörningar för aktörerna, utan att detta inverkar negativt på kontrollens verkningsfullhet.

6. De behöriga myndigheterna ska utföra offentlig kontroll på samma sätt, med beaktande av behovet av att anpassa kontrollen till den specifika situationen, oavsett om de berörda djuren och varorna

a) tillhandahålls på unionsmarknaden, antingen de har sitt ursprung i den medlemsstat där den offentliga kontrollen utförs eller i en annan medlemsstat,

b) ska exporteras från unionen, eller

c) förs in i unionen.

7. Destinationsmedlemsstater får i den utsträckning som är absolut nödvändig för organisationen av offentlig kontroll kräva att aktörer som får djur eller varor levererade till sig från en annan medlemsstat anmäler djurens eller varornas ankomst.

Artikel 10

Aktörer, processer och verksamhet som är föremål för offentlig kontroll

1. De behöriga myndigheterna ska i den utsträckning som krävs för att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs utföra offentlig kontroll av

a) djur och varor i alla produktions-, bearbetnings-, distributions- och användningsled,

b) ämnen, material eller andra föremål som kan inverka på djurs och varors egenskaper eller hälsa och på deras överensstämmelse med gällande krav, i alla produktions-, bearbetnings-, distributions- och användningsled,

c) aktörer med avseende på verksamhet, inklusive djurhållning, utrustning, transportmedel, lokaler och andra platser under deras kontroll och deras omgivningar samt relaterad dokumentation.

2. De behöriga myndigheterna ska, utan att det påverkar bestämmelserna om befintliga förteckningar eller register som upprättats utifrån de bestämmelser som avses i artikel 1.2, upprätta en förteckning över aktörer och hålla den uppdaterad. Om det redan finns en sådan förteckning för andra ändamål kan den också användas för tillämpningen av denna förordning.

3. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 för att ändra denna förordning vad gäller fastställelse av vilka kategorier av aktörer som ska undantas från den förteckning över aktörer som avses i punkt 2 i den här artikeln om den administrativa börda som det skulle medföra för dessa aktörer att tas upp på en sådan förteckning inte skulle stå i proportion till den risk som deras verksamhet är kopplad till.

Artikel 11

Öppenhet i offentlig kontroll

1. De behöriga myndigheterna ska utföra offentlig kontroll med en hög grad av öppenhet och ska åtminstone en gång om året, bland annat genom offentliggörande på internet, tillhandahålla allmänheten relevant information om hur den offentliga kontrollen är organiserad och hur den utförs.

De ska också säkerställa att information om följande offentliggörs regelbundet och i vederbörlig tid:

a) Typ, antal och resultat av offentliga kontroller.

b) Typ av och antal fall av bristande efterlevnad som påvisats.

c) Typ av och antal fall där de behöriga myndigheterna vidtagit åtgärder i enlighet med artikel 138.

d) Typ av och antal fall där de sanktioner som avses i artikel 139 ålagts.

Den information som avses i andra stycket a–d i denna punkt får, där så är lämpligt, tillhandahållas genom offentliggörande av den årliga rapport som avses i artikel 113.1.

2. De behöriga myndigheterna ska fastställa förfaranden för att säkerställa att oriktigheter i den information som tillhandahålls allmänheten vederbörligen rättas till.

3. Behöriga myndigheter får offentliggöra eller på annat sätt tillhandahålla allmänheten information om klassningen av enskilda aktörer på grundval av resultatet från en eller flera offentliga kontroller, under förutsättning att följande villkor är uppfyllda:

a) Klassningskriterierna är objektiva, öppet redovisade och allmänt tillgängliga.

b) Lämpliga arrangemang har införts för att säkerställa att klassningsförfarandet är rättvist, enhetligt och öppet.

Artikel 12

Dokumenterade kontrollförfaranden

1. De behöriga myndigheterna ska utföra offentlig kontroll i enlighet med dokumenterade förfaranden.

Dessa förfaranden ska omfatta de områden som anges i kapitel II i bilaga II och innehålla instruktioner till den personal som utför offentlig kontroll.

2. Behöriga myndigheter ska ha förfaranden för verifiering av kontrollverksamheten.

3. De behöriga myndigheterna ska

a) vidta korrigerande åtgärder i samtliga fall där brister konstaterats genom de förfaranden som avses i punkt 2, och

b) på lämpligt sätt uppdatera de dokumenterade förfaranden som avses i punkt 1.

4. Punkterna 1, 2 och 3 ska även tillämpas på organ med delegerade uppgifter och myndigheter för kontroll av ekologisk produktion.

Artikel 13

Skriftlig dokumentation om offentlig kontroll

1. De behöriga myndigheterna ska upprätta skriftlig dokumentation om varje offentlig kontroll som de utför. Dokumentationen kan vara i pappersform eller i elektronisk form.

Dokumentation ska innehålla

a) en beskrivning av syftet med den offentliga kontrollen,

b) de kontrollmetoder som tillämpats,

c) resultaten av den offentliga kontrollen, och

d) i förekommande fall, de åtgärder som de behöriga myndigheterna kräver att den berörda aktören ska vidta till följd av deras offentliga kontroll.

2. Under förutsättning att det är möjligt med hänsyn till rättsliga utredningar eller skyddet för domstolsförfaranden ska aktörer som är föremål för offentlig kontroll på begäran få en kopia av den dokumentation som avses i punkt 1, såvida inte ett officiellt intyg eller en officiell attestering har utfärdats. De behöriga myndigheterna ska skyndsamt skriftligen informera aktören om alla fall av bristande efterlevnad som identifierats vid den offentliga kontrollen.

3. Om den offentliga kontrollen kräver att personal från eller företrädare för de behöriga myndigheterna ständigt eller regelbundet är närvarande i aktörens lokaler, ska den dokumentation som avses i punkt 1 utarbetas så ofta att de behöriga myndigheterna och aktörerna

a) regelbundet informeras om graden av efterlevnad, och

b) skyndsamt informeras om bristande efterlevnad som identifierats genom den offentliga kontrollen.

4. Punkterna 1, 2 och 3 ska tillämpas på organ med delegerade uppgifter, myndigheter för kontroll av ekologisk produktion och fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen har delegerats.

Artikel 14

Metoder och tekniker för offentlig kontroll

Metoder och tekniker för offentlig kontroll ska inbegripa följande, beroende på vad som är lämpligt:

a) Granskning av de kontroller som aktörerna har inrättat och kontrollernas resultat.

b) Inspektion av

i) utrustning, transportmedel, lokaler och andra platser under deras kontroll och deras omgivningar,

ii) djur och varor, inbegripet halvfabrikat, råvaror, ingredienser, processhjälpmedel och andra produkter som används för beredning och framställning av varor eller för utfodring eller behandling av djur,

iii) produkter och processer för rengöring och underhåll,

iv) spårbarhet, märkning, presentation, marknadsföring och relevant förpackningsmaterial, däribland material som är avsedda att komma i kontakt med livsmedel.

c) Kontroll av hygienförhållandena i aktörernas lokaler.

d) Bedömning av förfarandena för god tillverkningssed, god hygienpraxis, god lantbrukssed och förfaranden som grundar sig på HACCP-principerna (principerna om faroanalys och kritiska styrpunkter).

e) Granskning av dokument, spårbarhetsdokumentation och annan dokumentation som kan vara av relevans för bedömningen av efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, inklusive, där så är lämpligt, dokument som åtföljer livsmedel, foder och eventuella ämnen eller material som ankommer till eller lämnar en anläggning.

f) Utfrågning av aktörer och deras personal.

g) Verifiering av mätningar som aktören gjort och andra testresultat.

h) Provtagning, analys, diagnostik och tester.

i) Revision av aktörer.

j) Annan verksamhet som är nödvändig för att identifiera fall av bristande efterlevnad.

Artikel 15

Aktörers skyldigheter

1. Där behöriga myndigheter så kräver ska aktörerna, i den utsträckning det är nödvändigt för att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet, ge de behöriga myndigheternas personal tillgång till

a) utrustning, transportmedel, lokaler och andra platser under deras kontroll och deras omgivningar,

b) sina datoriserade informationshanteringssystem,

c) djur och varor under deras kontroll,

d) dokument och annan relevant information.

2. När offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet utförs ska aktörerna bistå och samarbeta med personalen vid de behöriga myndigheterna och myndigheterna för kontroll av ekologisk produktion för utförandet av uppgifterna.

3. Den aktör som ansvarar för en sändning som förs in i unionen ska utöver skyldigheterna enligt punkterna 1 och 2 utan dröjsmål tillhandahålla, på papper eller i elektronisk form, alla uppgifter om djuren och varorna.

4. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser för samarbetet och informationsutbytet mellan aktörer och behöriga myndigheter om ankomst och avlastning av djur och varor enligt artikel 47.1, där så krävs för att säkerställa att de fullständigt kan identifieras och att den offentliga kontrollen av djuren och varorna kan utföras på ett effektivt sätt. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

5. Vid tillämpning av artikel 10.2 och om inte annat följer av artikel 10.3 ska aktörerna tillhandahålla den behöriga myndigheten aktuella uppgifter om åtminstone

a) sitt namn och sin juridiska form, och

b) vilken specifik verksamhet de utför, inbegripet verksamhet som utförs genom distanskommunikation, och vilka platser som står under deras kontroll.

6. Aktörernas skyldigheter enligt denna artikel ska också tillämpas om offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet utförs av officiella veterinärer, officiella växtskyddsinspektörer, organ med delegerade uppgifter, kontrollmyndigheter och fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen eller uppgifter med koppling till annan offentlig verksamhet har delegerats.

Avsnitt II

Ytterligare krav på offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet på vissa områden

Artikel 16

Ytterligare krav

1. På de områden som omfattas av bestämmelserna i detta avsnitt ska dessa bestämmelser tillämpas utöver övriga bestämmelser i denna förordning.

2. När kommissionen antar delegerade akter och genomförandeakter enligt detta avsnitt ska den beakta följande:

a) De behöriga myndigheternas och livsmedels- och foderföretagarnas erfarenheter av att tillämpa de förfaranden som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 ([1]) och artikel 6 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 ([2]).

b) Den vetenskapliga och tekniska utvecklingen.

c) Konsumenternas förväntningar i fråga om livsmedlens sammansättning och förändringar i konsumtionsmönstren för livsmedel.

d) De risker för människors och djurs hälsa och växtskydd som är förbundna med djur och varor.

e) Information om eventuella avsiktliga överträdelser som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande.

3. När kommissionen antar delegerade akter och genomförandeakter enligt detta avsnitt och i den mån detta inte hindrar uppnåendet av de mål som eftersträvas med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska den även beakta följande:

a) Behovet av att underlätta tillämpningen av delegerade akter och genomförandeakter, med hänsyn till småföretags art och storlek.

b) Behovet av att möjliggöra fortsatt användning av traditionella metoder i alla led i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan för livsmedel samt produktionen av traditionella livsmedel.

c) Behoven hos de aktörer som är belägna i områden med särskilda geografiska begränsningar.

Artikel 17

Särskilda definitioner

I artikel 18 avses med

a) *under den officiella veterinärens ansvar:* den officiella veterinären tilldelar en officiell assistent uppdraget att utföra handlingen,

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien (EUT L 139, 30.4.2004, s. 1).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 av den 12 januari 2005 om fastställande av krav för foderhygien (EUT L 35, 8.2.2005, s. 1).

b) *under överinseende av en officiell veterinär:* en åtgärd vidtas av en officiell assistent under den officiella veterinärens ansvar och den officiella veterinären befinner sig i lokalerna under den tid som krävs för att vidta åtgärden,

c) *besiktning före slakt:* kontroll, före slakt, av kraven med avseende på människors och djurs hälsa och djurskydd, i lämpliga fall inbegripet klinisk undersökning av varje individuellt djur, och kontroll av sådan information från livsmedelskedjan som anges i avsnitt III i bilaga II till förordning (EG) nr 853/2004,

d) *besiktning efter slakt:* kontroll i slakteri eller vilthanteringsanläggning av efterlevnaden av de krav som är tillämpliga på

i) slaktkroppar enligt definitionen i punkt 1.9 i bilaga I till förordning (EG) nr 853/2004 och slaktbiprodukter enligt definitionen i punkt 1.11 i den bilagan i syfte att avgöra om köttet är tjänligt som livsmedel,

ii) säkert avlägsnande av specificerat riskmaterial, och

iii) djurhälsa och djurskydd.

Artikel 18

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller produktion av produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel

1. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i denna förordning när det gäller produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel ska inbegripa verifiering av efterlevnaden av de krav som fastställs i förordningarna (EG) nr 852/2004, (EG) nr 853/2004, (EG) nr 1069/2009 och (EG) nr 1099/2009, beroende på vad som är tillämpligt.

2. Den offentliga kontroll som avses i punkt 1 som utförs när det gäller produktion av kött ska omfatta följande:

a) Besiktning före slakt utförd i slakteriet av en officiell veterinär som, med avseende på förhandsurvalet av djur, får bistås av officiella assistenter som utbildats för detta ändamål.

b) Genom undantag från led a, vad gäller fjäderfä och hardjur, besiktning före slakt utförd av en officiell veterinär, under överinseende av en officiell veterinär eller, då tillräckliga garantier föreligger, under den officiella veterinärens ansvar.

c) Besiktning efter slakt utförd av en officiell veterinär, under överinseende av en officiell veterinär eller, då tillräckliga garantier föreligger, under den officiella veterinärens ansvar.

d) Annan offentlig kontroll utförd i slakterier, styckningsanläggningar och vilthanteringsanläggningar av en officiell veterinär, under överinseende av den officiella veterinären eller, då tillräckliga garantier föreligger, under den officiella veterinärens ansvar, för att verifiera efterlevnaden av de krav som är tillämpliga på

i) hygienen vid köttproduktion,

ii) förekomsten av resthalter av veterinärmedicinska läkemedel samt främmande ämnen i produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel,

iii) revision av god hygienpraxis och förfaranden grundade på HACCP-principer,

iv) laboratorietester för att upptäcka förekomsten av zoonotiska smittämnen och djursjukdomar och för att verifiera efterlevnaden av det mikrobiologiska kriterium somt definieras i artikel 2 b i kommissionens förordning (EG) nr 2073/2005 ([1]),

([1]) Kommissionens förordning (EG) nr 2073/2005 av den 15 november 2005 om mikrobiologiska kriterier för livsmedel (EUT L 338, 22.12.2005, s. 1).

v) hanteringen och bortskaffandet av animaliska biprodukter och av specificerat riskmaterial,

vi) djurens hälsa och djurskyddet.

3. Den behöriga myndigheten får, på grundval av en riskanalys, tillåta att slakteripersonal bistår vid utförandet av uppgifter i samband med den offentliga kontroll som avses i punkt 2 i anläggningar där fjäderfän eller hardjur slaktas, eller att de – i anläggningar där andra djurarter slaktas – utför vissa provtagnings- och testningsuppgifter i samband med sådan kontroll, under förutsättning att personalen

a) handlar oberoende av slakteriets produktionspersonal,

b) har genomgått lämplig utbildning för att utföra uppgifterna, och

c) utför uppgifterna i närvaro och efter instruktion av den officiella veterinären eller den officiella assistenten.

4. Om inga brister som skulle göra köttet otjänligt som livsmedel har identifierats vid den offentliga kontroll som avses i punkt 2 a och c ska kontrollmärket anbringas på tama hov- och klövdjur, hägnat vilt av däggdjur (utom hardjur) och storvilt av den officiella veterinären, under överinseende av den officiella veterinären, under den officiella veterinärens ansvar, eller, i enlighet med villkoren i punkt 3, av slakteripersonalen.

5. Den officiella veterinären ska fortsätta att bära ansvaret för de beslut som fattas efter offentliga kontroller enligt punkterna 2 och 4, även om en officiell assistent har tilldelats uppdraget att vidta åtgärden.

6. Med avseende på den offentliga kontroll som avses i punkt 1 och som utförs avseende levande musslor ska de behöriga myndigheterna klassificera produktions- och återutläggningsområdena.

7. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på särskilda bestämmelser för utförandet av den offentliga kontroll som avses i punkterna 2–6 i den här artikeln om

a) kriterier och villkor för att avgöra när, genom undantag från punkt 2 a, besiktningen före slakt i vissa slakterier kan utföras under en officiell veterinärs överinseende eller ansvar, förutsatt att undantagen inte påverkar uppnåendet av målen för denna förordning,

b) kriterier och villkor för att med avseende på fjäderfän och hardjur avgöra när tillräckliga garantier föreligger för utförande av den offentliga kontrollen under en officiell veterinärs ansvar vad gäller den besiktning före slakt som avses i punkt 2 b,

c) kriterier och villkor för att avgöra när, genom undantag från punkt 2 a, besiktningen före slakt kan utföras utanför slakteriet i fall av nödslakt,

d) kriterier och villkor för att avgöra när, genom undantag från punkt 2 a och b, besiktningen före slakt kan utföras vid den jordbruksanläggning som djuret kommer ifrån,

e) kriterier och villkor för att avgöra när tillräckliga garantier föreligger för utförande av offentlig kontroll under en officiell veterinärs ansvar vad gäller den besiktning efter slakt och revision som avses i punkt 2 c och d,

f) kriterier och villkor för att avgöra när, genom undantag från punkt 2 c, besiktningen efter slakt ska utföras av den officiella veterinären vid fall av nödslakt,

g) kriterier och villkor för att avgöra när, genom undantag från punkt 6, produktions- och återutläggningsområden inte ska klassificeras för kammusslor (*Pectinidae*), marina snäckor och sjögurkor (*Holothuroidea*),

h) särskilda undantag vad gäller tamren (*Rangifer tarandus tarandus*), dalripa (*Lagopus lagopus*) och fjällripa (*Lagopus mutus*), för att möjliggöra den fortsatta tillämpningen av långvariga lokala och traditionella seder och bruk, förutsatt att undantagen inte påverkar uppnåendet av målen med denna förordning,

i) kriterier och villkor för att avgöra när, genom undantag från punkt 2 d, den offentliga kontrollen i styckningsanläggningar får utföras av personal som är utsedd av den behöriga myndigheten för detta syfte och har lämplig utbildning,

j) särskilda minimikrav, inklusive särskilda minimikrav för utbildning, för personal vid de behöriga myndigheterna, officiella veterinärer och officiella assistenter, för att säkerställa att de utför sina uppgifter på adekvat sätt i enlighet med denna artikel,

k) lämpliga minimikrav för utbildning för den slakteripersonal som bistår vid utförandet av uppgifterna i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med punkt 3.

8. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av den offentliga kontroll som avses i denna artikel angående

a) särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll och den enhetliga minimifrekvensen för sådan offentlig kontroll, med hänsyn tagen till de specifika faror och risker som förekommer i samband med varje enskild produkt av animaliskt ursprung och de olika processer som den genomgår, om en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera de erkända, enhetliga faror och risker som produkter av animaliskt ursprung kan utgöra,

b) villkoren för klassificering och övervakning av klassificerade produktions- och återutläggningsområden för levande musslor,

c) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2,

d) de praktiska arrangemangen för de besiktningar före och efter slakt som avses i punkt 2 a, b och c, inklusive de enhetliga krav som behövs för att säkerställa att tillräckliga garantier uppfylls när den offentliga kontrollen utförs under den officiella veterinärens ansvar,

e) de tekniska kraven för kontrollmärket och de praktiska arrangemangen för dess anbringande,

f) särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll och den enhetliga minimifrekvensen för sådan offentlig kontroll av obehandlad mjölk, mjölkprodukter och fiskeriprodukter, där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera de erkända, enhetliga faror och risker som dessa produkter kan utgöra.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

9. Samtidigt som medlemsstaterna uppfyller målen med denna förordning, särskilt med avseende på kraven på livsmedelssäkerhet, får de anta nationella åtgärder för att genomföra pilotprojekt som är begränsade i tid och utsträckning, för att utvärdera alternativa praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av köttproduktion. Sådana nationella åtgärder ska anmälas i enlighet med det förfarande som anges i artiklarna 5 och 6 i direktiv (EU) 2015/1535. Resultatet av den utvärdering som utförts genom pilotprojekten ska meddelas kommissionen så snart som det finns tillgängligt.

10. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 19

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller resthalter av relevanta ämnen i livsmedel och foder

1. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a och c ska omfatta offentlig kontroll som ska utföras i valfritt produktions-, bearbetnings- och distributionsled av relevanta ämnen, inklusive ämnen som ska användas i material avsedda att komma i kontakt med livsmedel, samt av främmande, otillåtna, förbjudna och oönskade ämnen som vid användning eller förekomst på grödor eller djur eller vid användning för produktion eller bearbetning av livsmedel eller foder kan ge upphov till resthalter av dessa ämnen i livsmedel eller foder.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av den offentliga kontroll som avses i punkt 1 i den här artikeln och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta efter sådan offentlig kontroll. Dessa delegerade akter ska fastställa bestämmelser om

a) särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll, inklusive, där så är lämpligt, det urval prover och det produktions-, bearbetnings- och distributionsled där proverna ska tas i överensstämmelse med de metoder som ska användas för provtagning och laboratorieanalyser enligt artikel 34.6 a och b, med hänsyn tagen till de specifika faror och risker som är förknippade med de ämnen som avses i punkt 1 i den här artikeln,

b) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med bristande efterlevnad, eller misstanke om bristande efterlevnad, ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2,

c) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med bristande efterlevnad, eller misstanke om bristande efterlevnad, när det gäller djur och varor från tredjeländer ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 65–72.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av den offentliga kontroll som avses i punkt 1 och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta efter sådan offentlig kontroll med avseende på

a) enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, med hänsyn tagen till de faror och risker som är förknippade med de ämnen som avses i punkt 1,

b) särskilda ytterligare arrangemang och särskilt ytterligare innehåll, utöver det som föreskrivs i artikel 110, för utarbetandet av relevanta delar av den fleråriga nationella kontrollplan som föreskrivs i artikel 109.1,

c) särskilda praktiska arrangemang för aktivering av mekanismen för administrativt stöd enligt artiklarna 102–108.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

3. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och som avses i denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 20

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller djur, produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial, animaliska biprodukter och framställda produkter

1. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a, c, d och e ska omfatta offentlig kontroll som ska utföras i valfritt produktions-, bearbetnings- och distributionsled av djur, produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial, animaliska biprodukter och framställda produkter.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av offentlig kontroll av djur, produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial, animaliska biprodukter och framställda produkter för att verifiera efterlevnaden av de unionsbestämmelser som avses i artikel 1.2 d och e, samt om åtgärder som de behöriga myndigheterna vidtar efter offentlig kontroll. Dessa delegerade akter ska fastställa bestämmelser om

a) särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll av djur, produkter av animaliskt ursprung och avelsmaterial för att hantera erkända faror och risker för människors och djurs hälsa genom offentlig kontroll som syftar till att verifiera efterlevnaden av de åtgärder för förebyggande och bekämpning av sjukdom som fastställs i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 d,

b) särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll av animaliska biprodukter och framställda produkter för att hantera specifika faror och risker för människors och djurs hälsa genom offentlig kontroll som syftar till att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 e,

c) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med bristande efterlevnad, eller misstanke om bristande efterlevnad, ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artikel 137.2 och 138.2.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa närmare bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för det utförande av offentlig kontroll som avses i punkt 1 i, angående

a) enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll av djur, produkter av animaliskt ursprung och avelsmaterial där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera erkända, enhetliga faror och risker för människors och djurs hälsa genom offentlig kontroll som syftar till att verifiera efterlevnaden av de åtgärder för förebyggande och bekämpning av sjukdom som fastställs i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 d, och

b) enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll av animaliska biprodukter och framställda produkter där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera specifika faror och risker för människors och djurs hälsa genom offentlig kontroll som syftar till att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 e.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

4. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 21

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller djurskyddskraven

1. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av bestämmelserna i artikel 1.2 f ska utföras i alla relevanta produktions-, bearbetnings- och distributionsled i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

2. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av bestämmelserna om djurskydd när djur transporteras, särskilt bestämmelserna i förordning (EG) nr 1/2005, ska omfatta följande:

a) Vid långa transporter mellan medlemsstater eller med tredjeland, offentlig kontroll före lastning för att kontrollera om djuren är i skick att transporteras.

b) Vid långa transporter mellan medlemsstater eller med tredjeland av tama hästdjur, med undantag av registrerade hästdjur, och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin, och före dessa transporter:

i) offentlig kontroll av färdjournaler för att verifiera att färdjournalen är realistisk och visar att bestämmelserna i förordning (EG) nr 1/2005 efterlevs, och

ii) offentlig kontroll för att verifiera att transportörer som är uppförda i färdjournalen har giltigt tillstånd för transportörer, giltigt intyg om godkännande för transportmedel för långa transporter och giltiga kompetensbevis för förare och skötare.

c) Vid de gränskontrollstationer som anges i artikel 59.1 och vid utförselställen:

i) offentlig kontroll av skicket på de djur som transporteras och av transportmedlet, för att verifiera efterlevnaden av kapitel II i bilaga I till förordning (EG) nr 1/2005 och i förekommande fall kapitel VI i den bilagan,

ii) offentlig kontroll för att verifiera att transportörer följer tillämpliga internationella avtal och har giltigt tillstånd för transportörer och giltiga kompetensbevis för förare och skötare, och

iii) offentlig kontroll för att kontrollera om tama hästdjur och tamdjur av nötkreatur, får, getter och svin har transporterats långt eller ska transporteras långt.

3. Under utförandet av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska de behöriga myndigheterna vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra eller minimera förseningar mellan lastningen av djuren och deras avfärd, samt under transporten.

De behöriga myndigheterna får inte hålla kvar djurtransporter såvida det inte är strikt nödvändigt för djurskyddet eller människors eller djurs hälsa. Om djuren under transport måste hållas kvar i mer än två timmar, ska de behöriga myndigheterna säkerställa att lämpliga åtgärder vidtas så att djuren får skötsel och vid behov utfodras, vattnas, lastas ur och förvaras.

4. Om bristande efterlevnad konstateras vid den offentliga kontroll som avses i punkt 2 b och arrangören inte åtgärdar detta före avfärd genom lämpliga ändringar av transportarrangemangen, ska den behöriga myndigheten förbjuda den långa transporten.

5. Om de behöriga myndigheterna efter offentlig kontroll enligt punkt 2 c slår fast att djuren inte är i skick att fullfölja transporten ska myndigheterna ge order om att djuren lastas ur, vattnas, utfodras och får vila tills de är i skick att fortsätta.

6. Anmälan om bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i punkt 1 i denna artikel för de syften som avses i artiklarna 105 och 106 ska göras till

a) de medlemsstater som meddelade transportören tillståndet,

b) den medlemsstat som ställde ut intyget om godkännande av transportmedel, i de fall bristande efterlevnad av någon sådan bestämmelse som kan tillämpas på transportmedel har fastställts,

c) den medlemsstat som utfärdat förarens kompetensbevis, i de fall bristande efterlevnad av någon sådan bestämmelse som kan tillämpas på förare har fastställts.

7. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

8. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de unionsbestämmelser som avses i artikel 1.2 f. Dessa delegerade akter ska utformas med hänsyn till de risker för djurskyddet som är förbundna med jordbruksverksamhet och transporter, slakt och avlivning av djur och ska fastställa bestämmelser om följande:

a) Särskilda krav för utförandet av sådan offentlig kontroll för att hantera den risk som är förbunden med olika djurarter och transportmedel, och behovet av att förebygga praxis som strider mot bestämmelserna och begränsa djurens lidande.

b) I vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2.

c) Verifiering av att djurskyddskrav vid gränskontrollstationer och utförselställen och de minimikrav som gäller för sådana utförselställen är uppfyllda.

d) Särskilda kriterier och villkor för aktivering av mekanismerna för administrativt stöd i artiklarna 102–108.

e) I vilka fall och på vilka villkor offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av djurskyddskraven får inbegripa användning av särskilda djurskyddsindikatorer som baseras på mätbara prestandakriterier samt utformning av sådana indikatorer utifrån vetenskaplig och teknisk bevisning.

9. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser dels om enhetliga praktiska arrangemang för offentlig kontroll som utförs för att verifiera efterlevnaden av de i artikel 1.2 f angivna unionsbestämmelserna om djurskyddskrav, dels om åtgärder som de behöriga myndigheterna vidtar efter sådan offentlig kontroll angående följande:

a) Enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera den risk som är förbunden med olika djurarter och transportmedel, och behovet av att förebygga praxis som strider mot bestämmelserna och begränsa djurens lidande.

b) De praktiska arrangemangen för att hålla skriftlig dokumentation om offentlig kontroll som har utförts samt dess lagringstid.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 22

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller växtskydd

1. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g ska inbegripa offentlig kontroll av växtskadegörare, växter, växtprodukter och andra föremål, samt av professionella aktörer och andra personer som omfattas av dessa bestämmelser.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser dels om utförandet av offentlig kontroll av växter, växtprodukter och andra föremål för att verifiera efterlevnaden av de unionsbestämmelser som avses i artikel 1.2 g och som är tillämpliga på sådana varor, dels om åtgärder som de behöriga myndigheterna vidtar efter utförandet av sådan offentlig kontroll. Dessa delegerade akter ska fastställa bestämmelser om

a) särskilda krav för utförandet av sådan offentlig kontroll av införsel till och förflyttning inom unionen av vissa växter, växtprodukter och andra föremål som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g för att hantera erkända faror och risker för växtskyddet som är förbundna med specifika växter, växtprodukter och andra föremål av ett visst ursprung eller en viss härkomst, och

b) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2.

3. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av växter, växtprodukter och andra föremål för att verifiera efterlevnaden av de unionsbestämmelser som avses i artikel 1.2 g och som är tillämpliga på sådana varor och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta efter sådan offentlig kontroll när det gäller följande:

a) Enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera erkända, enhetliga faror och risker för växtskyddet som är förbundna med specifika växter, växtprodukter och andra föremål av ett visst ursprung eller en viss härkomst.

b) Enhetlig frekvens för de behöriga myndigheternas offentliga kontroll av aktörer som i enlighet med artikel 84.1 i förordning (EU) 2016/2031 bemyndigats att utfärda växtpass med beaktande av om dessa aktörer har tillämpat en sådan riskhanteringsplan för växtskadegörare som avses i artikel 91 i den förordningen för de växter, växtprodukter och andra föremål som de producerar.

c) Enhetlig frekvens för de behöriga myndigheternas offentliga kontroll av de aktörer som bemyndigats att applicera det märke som avses i artikel 96.1 i förordning (EU) 2016/2031 eller för att utfärda sådana officiella attesteringar som avses i artikel 99.2 a i den förordningen.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

4. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 23

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion och genetiskt modifierade livsmedel och foder

1. Offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a, b och c ska omfatta offentlig kontroll av genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion och av genetiskt modifierade livsmedel och foder i alla relevanta produktions-, bearbetnings- och distributionsled i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144, i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av den offentliga kontroll som avses i punkt 1 i den här artikeln och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta efter sådan offentlig kontroll. I dessa delegerade akter ska hänsyn tas till behovet av att säkerställa en miniminivå för offentlig kontroll för att förhindra praxis i strid med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 b och fastställas

a) särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll för att hantera erkända, enhetliga faror och risker när det gäller

i) förekomsten i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan av genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion och genetiskt modifierade livsmedel och foder som inte har godkänts i enlighet med direktiv 2001/18/EG eller förordning (EG) nr 1829/2003,

ii) odling av genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion och korrekt tillämpning av den övervakningsplan som avses i artikel 13.2 e i direktiv 2001/18/EG och i artiklarna 5.5 b och 17.5 b i förordning (EG) nr 1829/2003,

b) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av den offentliga kontroll som avses i punkt 1, med hänsyn till behovet av att säkerställa en miniminivå för offentlig kontroll för att förhindra praxis i strid med de bestämmelserna angående en enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera erkända, enhetliga faror och risker när det gäller

a) förekomsten i den jordbruksbaserade livsmedelskedjan av genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion och genetiskt modifierade livsmedel och foder som inte har godkänts i enlighet med direktiv 2001/18/EG eller förordning (EG) nr 1829/2003,

b) odling av genetiskt modifierade organismer för livsmedels- och foderproduktion och korrekt tillämpning av den övervakningsplan som avses i artikel 13.2 e i direktiv 2001/18/EG och i artiklarna 5.5 b och 17.5 b i förordning (EG) nr 1829/2003.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

4. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 24

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta när det gäller växtskyddsmedel

1. Offentlig kontroll i syfte att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 h i denna förordning ska inbegripa offentlig kontroll av verksamma ämnen och skyddsämnen, synergister, tillsatsämnen och hjälpämnen i enlighet med artiklarna 2.2 och 3 i förordning (EG) nr 1107/2009.

2. I syfte att fastställa frekvensen för de riskbaserade offentliga kontroller som avses i punkt 1 ska de behöriga myndigheterna även ta hänsyn till följande:

a) Resultaten av relevant övervakning, inklusive övervakning av bekämpningsmedelsrester som utförts i enlighet med artikel 32.2 i förordning (EG) nr 396/2005 och artikel 8 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG ([1]).

([1]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

b) Information om otillåtna växtskyddsmedel, inklusive olaglig handel med växtskyddsmedel, och resultaten av relevanta kontroller utförda av de myndigheter som avses i artikel 8 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 ([1]).

c) Information om förgiftning med koppling till växtskyddsmedel, inklusive information tillgänglig i enlighet med artikel 56 i förordning (EG) nr 1107/2009 och sådan information om insatser i nödsituationer där människors hälsa hotas som tillgängliggörs genom de centrum som avses i artikel 45.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 ([2]).

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av den offentliga kontroll som avses i punkt 1 i den här artikeln. Dessa delegerade akter ska fastställa bestämmelser om

a) särskilda krav för utförandet av sådan offentlig kontroll för att hantera de erkända, enhetliga faror och risker som växtskyddsprodukter kan utgöra när det gäller tillverkning, utsläppande på marknaden, införsel till unionen, märkning, förpackning, transport, lagring och användning av växtskyddsmedel för att säkerställa säker och hållbar användning av växtskyddsmedel och att bekämpa olaglig handel med dessa produkter, och

b) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2.

4. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa närmare bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll av de produkter som avses i punkt 1 angående

a) enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera de erkända, enhetliga faror och risker som växtskyddsmedel kan utgöra när det gäller tillverkning, utsläppande på marknaden, införsel till unionen, märkning, förpackning, transport, lagring och användning av växtskyddsmedel för att säkerställa säker och hållbar användning av växtskyddsmedel och bekämpa olaglig handel med dem,

b) insamling av information om, övervakning av och rapportering om misstänkta förgiftningar med växtskyddsmedel,

c) insamling av information om, övervakning av och rapportering om otillåtna växtskyddsmedel, inklusive olaglig handel med växtskyddsmedel.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

5. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 25

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter

Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av offentlig kontroll i syfte att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i, angående

a) särskilda krav och ytterligare innehåll, utöver det som föreskrivs i artikel 110, för utarbetandet av relevanta delar av den fleråriga nationella kontrollplan som föreskrivs i artikel 109.1, och särskilt ytterligare innehåll utöver den rapport som föreskrivs i artikel 113,

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 649/2012 av den 4 juli 2012 om export och import av farliga kemikalier (EUT L 201, 27.7.2012, s. 60).

([2]) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (EUT L 353, 31.12.2008, s. 1).

b) särskilda ansvarsområden och uppgifter för Europeiska unionens referenscentrum utöver dem som anges i artikel 98,

c) praktiska arrangemang för aktivering av mekanismerna för administrativt stöd enligt artiklarna 102–108, inklusive utbytet av information mellan behöriga myndigheter och organ med delegerade uppgifter om fall av bristande efterlevnad eller sannolik bristande efterlevnad,

d) de metoder som ska användas för provtagning och för laboratorieanalyser och laboratorietester, med undantag av bestämmelser som innebär fastställande av tröskelvärden.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 26

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som de behöriga myndigheterna utför när det gäller skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter

1. Genom undantag från artikel 31.3, när det gäller de bestämmelser som avses i artikel 1.2 j, får behöriga myndigheter som har delegerat besluten om rätten att använda en produkts registrerade namn även delegera tillämpningen av följande åtgärder:

a) Beordra att vissa av aktörens verksamheter blir föremål för systematisk eller ökad offentlig kontroll.

b) Beordra att aktören ökar egenkontrollernas frekvens.

c) Beordra att märkningen ändras för att stämma överens med produktspecifikationerna och de bestämmelser som avses i artikel 1.2 j.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av offentlig kontroll för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 j. Dessa delegerade akter ska fastställa bestämmelser om

a) krav, metoder och tekniker som avses i artiklarna 12 och 14 för offentlig kontroll som utförs för att verifiera att produktspecifikationer och märkningskrav efterlevs,

b) särskilda metoder och tekniker som avses i artikel 14 för utförandet av offentlig kontroll som syftar dels till att säkerställa att de varor och djur som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 j är spårbara i alla produktions-, bearbetnings- och distributionsled, dels till att tillhandahålla garantier avseende efterlevnaden av de bestämmelserna,

c) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artikel 138.1 och 138.2.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för utförandet av den offentliga kontroll som görs i syfte att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 j angående

a) särskilda praktiska arrangemang för aktivering av mekanismerna för administrativt stöd enligt artiklarna 102–108, inklusive utbytet av information mellan behöriga myndigheter och organ med delegerade uppgifter om fall av bristande efterlevnad eller sannolik bristande efterlevnad, och

b) särskilda rapporteringsskyldigheter för organ med delegerade uppgifter.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

4. Vid tillämpning av artikel 30 ska det vara tillåtet att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen enligt denna artikel till en eller flera fysiska personer.

Artikel 27

Särskilda bestämmelser om offentlig kontroll och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta vid nyligen identifierade risker i samband med livsmedel och foder

1. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser om utförandet av offentlig kontroll av vissa kategorier av livsmedel eller foder för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a–e, och om åtgärder som de behöriga myndigheterna ska vidta efter sådan offentlig kontroll. Dessa delegerade akter ska gälla nyligen identifierade risker som livsmedel eller foder kan utgöra för människors eller djurs hälsa och, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller sådana risker som uppstår genom nya produktions- eller konsumtionsmönster för livsmedel eller foder, och som inte kan hanteras på ett verkningsfullt sätt i avsaknad av sådana gemensamma regler. Dessa delegerade akter ska fastställa bestämmelser om

a) enhetliga särskilda krav för utförandet av offentlig kontroll för att hantera de särskilda faror och risker som är förbundna med varje kategori av livsmedel och foder och de olika processer den genomgår, och

b) i vilka fall de behöriga myndigheterna i samband med specifika fall av bristande efterlevnad ska vidta en eller flera av de åtgärder som avses i artiklarna 137.2 och 138.2.

2. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om enhetliga praktiska arrangemang för offentlig kontroll av vissa kategorier av livsmedel eller foder för att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 a–e för att ta itu med nyligen identifierade risker som livsmedel eller foder kan utgöra för människors eller djurs hälsa och, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller sådana risker som uppstår genom nya produktions- eller konsumtionsmönster med avseende på livsmedel eller foder, och som inte kan hanteras på ett verkningsfullt sätt i avsaknad av sådana gemensamma bestämmelser om enhetlig minimifrekvens för sådan offentlig kontroll, där en miniminivå för offentlig kontroll behövs för att hantera de särskilda faror och risker som är förbundna med varje kategori av livsmedel och foder och de olika processer den genomgår. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

3. Av vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet med avseende på fall av allvarliga risker för människors eller djurs hälsa, eller för miljön, ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 145.3.

KAPITEL III

Delegering av vissa av de behöriga myndigheternas uppgifter

Artikel 28

De behöriga myndigheternas delegering av vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen

1. De behöriga myndigheterna får delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen till ett eller flera organ med delegerade uppgifter eller en eller flera fysiska personer i enlighet med villkoren i artikel 29 respektive artikel 30. Den behöriga myndigheten ska säkerställa att de organ med delegerade uppgifter eller de fysiska personer till vilka sådana uppgifter delegerats har de befogenheter som krävs för att kunna utföra dessa uppgifter på ett verkningsfullt sätt.

2. När en behörig myndighet eller en medlemsstat väljer att delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och avser verifiering av efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i till ett eller flera organ med delegerade uppgifter ska den tilldela varje sådant organ ett kodnummer och utse relevanta myndigheter som ansvarar för godkännande och överinseende av dessa organ.

Artikel 29

Villkor för delegering av vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen till organ med delegerade uppgifter

Delegeringen av vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen till ett organ med delegerade uppgifter som avses i artikel 28.1 ska ske skriftligen och uppfylla följande villkor:

a) Delegeringen innehåller en exakt beskrivning av de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och som organet med delegerade uppgifter får utföra och de villkor under vilka organet får utföra dem.

b) Organet med delegerade uppgifter

i) har den sakkunskap, utrustning och infrastruktur som krävs för att utföra de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen vilka har delegerats till det,

ii) har tillräckligt stor och för ändamålet väl kvalificerad och erfaren personal,

iii) är opartiskt och fritt från intressekonflikter och, framför allt, befinner sig inte i en situation som direkt eller indirekt kan påverka dess yrkesetiska opartiskhet när det utför de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och som har delegerats till organet,

iv) arbetar och är ackrediterat i enlighet med standarder som är relevanta för de aktuella delegerade uppgifterna, inklusive standarden EN ISO/IEC 17020, *Krav på verksamhet inom olika typer av kontrollorgan*,

v) har tillräckliga befogenheter för att utföra de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen som delegerats till organet.

c) Det finns arrangemang som säkerställer en effektiv och verkningsfull samordning mellan de delegerande behöriga myndigheterna och organet med delegerade uppgifter.

Artikel 30

Villkor för delegering av vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen till fysiska personer

De behöriga myndigheterna får delegera vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen till en eller flera fysiska personer om bestämmelserna i artiklarna 18–27 tillåter detta. Sådan delegering ska vara skriftlig och uppfylla följande villkor:

a) Delegeringen ska innehålla en exakt beskrivning av de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och som de fysiska personerna får utföra samt de villkor under vilka fysiska personer får utföra dem.

b) De fysiska personerna ska

i) ha den sakkunskap, utrustning och infrastruktur som krävs för att utföra de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och som har delegerats till dem,

ii) vara väl kvalificerade och erfarna,

iii) agera opartiskt och vara fria från intressekonflikter när de utför de uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och som har delegerats till dem.

c) Det ska finnas arrangemang som säkerställer en effektiv och verkningsfull samordning mellan de delegerande behöriga myndigheterna och de fysiska personerna.

Artikel 31

Villkor för delegering av vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet

1. De behöriga myndigheterna får delegera vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet till ett eller flera organ med delegerade uppgifter under förutsättning att

a) de bestämmelser som avses i artikel 1.2 inte förbjuder inte sådan delegering, och

b) villkoren i artikel 29, med undantag av villkoret i led b iv, är uppfyllda.

2. De behöriga myndigheterna får delegera vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet till en eller flera fysiska personer, under förutsättning att

a) de bestämmelser som avses i artikel 1.2 tillåter sådan delegering, och

b) villkoren i artikel 30, i tillämpliga delar, är uppfyllda.

3. De behöriga myndigheterna får inte delegera beslutet om de uppgifter som föreskrivs i artikel 138.1 b, 138.2 och 138.3 till ett organ med delegerade uppgifter eller till en fysisk person.

Artikel 32

Skyldigheter för organ med delegerade uppgifter och fysiska personer

De organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer till vilka har delegerats vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen i enlighet med artikel 28.1, eller vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet i enlighet med artikel 31, ska

a) meddela resultaten av offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet de utfört till de delegerande behöriga myndigheterna, regelbundet och närhelst dessa behöriga myndigheter begär det,

b) omedelbart underrätta de delegerande behöriga myndigheterna när resultaten av den offentliga kontrollen visar att bestämmelserna inte efterlevs eller tyder på att det är sannolikt att så är fallet, såvida inte särskilda arrangemang mellan den behöriga myndigheten och organet med delegerade uppgifter eller den berörda fysiska personen anger något annat, och

c) ge behöriga myndigheter tillträde till deras lokaler och anläggningar samt samarbeta med och bistå dem.

Artikel 33

Skyldigheter för de delegerande behöriga myndigheterna

Behöriga myndigheter som, till organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer, har delegerat vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen i enlighet med artikel 28.1 eller vissa uppgifter i samband med annan offentlig verksamhet i enlighet med artikel 31, ska

a) vid behov organisera revisioner eller inspektioner av sådana organ eller personer och undvika överlappningar med beaktande av de ackrediteringar som avses i artikel 29 b iv,

b) utan dröjsmål helt eller delvis återkalla sin delegering när

i) det finns belägg för att ett sådant organ med delegerade uppgifter eller en sådan fysisk person inte på ett korrekt sätt utför de uppgifter som delegerats till det eller den,

ii) organet med delegerade uppgifter eller den fysiska personen inte i vederbörlig tid vidtar lämpliga åtgärder för att åtgärda de brister som konstaterats, eller

iii) det har visats att oberoendet eller opartiskheten för organet med delegerade uppgifter eller den fysiska personen har äventyrats.

Led b ska inte påverka den behöriga myndighetens behörighet att återkalla delegeringen av andra skäl än dem som anges i denna förordning.

KAPITEL IV

Provtagning, analyser, tester och diagnostik

Artikel 34

Metoder för provtagning, analyser, tester och diagnostik

1. De metoder som används för provtagning och för laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratoriediagnostik vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet ska vara förenliga med unionens bestämmelser om fastställande av dessa metoder eller prestandakriterier för dessa metoder.

2. När det inte finns några sådana unionsbestämmelser som avses i punkt 1 ska de officiella laboratorierna, i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, använda en av följande metoder, beroende på vad som är lämpligt för deras specifika analys-, testnings- och diagnostikbehov:

a) Tillgängliga metoder som överensstämmer med relevanta internationellt erkända bestämmelser eller protokoll, inbegripet sådana som Europeiska standardiseringskommittén (CEN) har godtagit, eller

relevanta metoder som har utvecklats eller rekommenderas av Europeiska unionens referenslaboratorier och validerats enligt internationellt erkända vetenskapliga protokoll.

b) När det inte finns några sådana lämpliga bestämmelser eller protokoll som avses i led a: metoder som följer relevanta bestämmelser som fastställts på nationell nivå eller, när det inte finns några sådana bestämmelser, relevanta metoder som har utvecklats eller rekommenderas av nationella referenslaboratorier och validerats i enlighet med internationellt erkända vetenskapliga protokoll, eller

relevanta metoder som har utvecklats och validerats med hjälp av mellanlaboratorie- eller inomlaboratorievalidering av metoder i enlighet med internationellt erkända vetenskapliga protokoll.

3. I den händelse det krävs omgående laboratorieanalyser, laboratorietester eller laboratoriediagnostik och ingen av de metoder som avses i punkterna 1 och 2 finns, får det relevanta nationella referenslaboratoriet eller, om det inte finns något sådant nationellt referenslaboratorium, ett annat laboratorium som utsetts i enlighet med artikel 37.1 använda andra metoder än de som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel till dess att en lämplig metod i enlighet med internationellt accepterade vetenskapliga protokoll har validerats.

4. Metoder som används för laboratorieanalyser ska om möjligt redovisas enligt relevanta kriterier i bilaga III.

5. Proverna ska tas, hanteras och märkas så att deras rättsliga, vetenskapliga och tekniska giltighet säkerställs.

6. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om

a) de metoder som ska användas för provtagning och för laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratoriediagnostik,

b) prestandakriterier, analys-, test- eller diagnostikparametrar, mätosäkerhet och förfaranden för validering av dessa metoder,

c) tolkningen av analys-, testnings- och diagnostikresultat.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 35

Ett andra expertutlåtande

1. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att aktörer vars djur eller varor är föremål för provtagning, analys, testning eller diagnostik i samband med offentlig kontroll har rätt till ett andra expertutlåtande på aktörens egen bekostnad.

Rätten till ett andra expertutlåtande ska berättiga aktören att begära att dokumentationen om provtagningen, analysen, testningen och diagnostiken granskas av en annan erkänd expert med lämpliga kvalifikationer.

2. Om det är relevant, lämpligt och tekniskt möjligt, särskilt med hänsyn till farans förekomst och fördelning i djur eller varor, till hur lättfördärvliga proverna eller varorna är och till den mängd substrat som finns att tillgå, ska de behöriga myndigheterna

a) när de tar provet, och om aktören begär det, säkerställa att en tillräckligt stor mängd tas för att möjliggöra ett andra expertutlåtande och den granskning av dokumentationen som avses i punkt 3, om detta skulle visa sig nödvändigt, eller

b) om det inte är möjligt att ta en tillräckligt stor mängd såsom avses i led a, informera aktören om detta.

Denna punkt ska inte tillämpas när förekomsten av karantänskadegörare i växter, växtprodukter eller andra föremål bedöms i syfte att verifiera efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g.

3. När det uppstår en tvist mellan de behöriga myndigheterna och aktörerna på grund av det andra expertutlåtande som avses i punkt 1 får medlemsstaterna besluta att låta aktörerna, på egen bekostnad, begära en granskning av dokumentationen av den ursprungliga analysen, testet eller diagnostiken, och när så är lämpligt, nya analyser, tester eller diagnostik av ett annat officiellt laboratorium.

4. En begäran från aktören om ett andra expertutlåtande enligt punkt 1 i denna artikel påverkar inte behöriga myndigheters skyldighet att skyndsamt vidta åtgärder för att undanröja eller begränsa riskerna för människors och djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön i enlighet med denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Artikel 36

Provtagning av djur och varor som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation

1. När det gäller djur och varor som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation får prover som de behöriga myndigheterna beställt av aktörer utan att identifiera sig användas för offentlig kontroll.

2. När de behöriga myndigheterna har fått tillgång till proverna ska de vidta alla åtgärder för att säkerställa att de aktörer från vilka dessa prover beställts i enlighet med punkt 1

a) underrättas om att proverna har tagits i samband med offentlig kontroll och, i förekommande fall, analyseras eller testas för denna offentliga kontroll, och

b) har möjlighet att utöva rätten till ett andra expertutlåtande enligt artikel 35.1 när de prover som avses i den punkten analyseras eller testas.

3. Punkterna 1 och 2 ska tillämpas på organ med delegerade uppgifter och fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen har delegerats.

Artikel 37

Utseende av officiella laboratorier

1. De behöriga myndigheterna ska utse officiella laboratorier som ska utföra laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratoriediagnostik på prover som tas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i den medlemsstat på vars territorium dessa behöriga myndigheter verkar eller i en annan medlemsstat eller ett tredjeland som är avtalsslutande part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

2. Behöriga myndigheter får som officiellt laboratorium utse ett laboratorium i en annan medlemsstat eller ett tredjeland som är avtalsslutande part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet under förutsättning att

a) det har införts lämpliga arrangemang genom vilka de behöriga myndigheterna kan utföra de revisioner och inspektioner som avses i artikel 39.1 eller delegera utförandet av sådana revisioner och inspektioner till de behöriga myndigheterna i den medlemsstat eller det tredjeland som är avtalsslutande part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet där laboratoriet är beläget, och

b) laboratoriet redan har utsetts till officiellt laboratorium av de behöriga myndigheterna i den medlemsstat på vars territorium det är beläget.

3. Utseendet av ett officiellt laboratorium ska ske skriftligen och innehålla en utförlig beskrivning av

a) de uppgifter som laboratoriet utför som officiellt laboratorium,

b) villkoren för hur det utför de uppgifter som avses i led a, och

c) de arrangemang som krävs för att säkerställa effektiv och verkningsfull samordning och effektivt och verkningsfullt samarbete mellan laboratoriet och de behöriga myndigheterna.

4. De behöriga myndigheterna får som officiellt laboratorium endast utse ett laboratorium som

a) har den sakkunskap, utrustning och infrastruktur som krävs för att utföra analyser, tester eller diagnostik på prover,

b) har tillräckligt stor och för ändamålet väl kvalificerad, utbildad och erfaren personal,

c) säkerställer att de uppgifter som det tilldelats enligt punkt 1 utförs opartiskt och som med avseende på utövandet av dess uppgifter i egenskap av officiellt laboratorium är fritt från intressekonflikter,

d) i vederbörlig tid kan leverera resultaten av den analys, testning eller diagnostik som utförs på de prover som tas vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet, och

e) arbetar i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025 samt är ackrediterat i enlighet med den standarden av ett nationellt ackrediteringsorgan som utövar sin verksamhet i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008.

5. Den ackreditering av det officiella laboratorium som avses i punkt 4 e

a) ska omfatta de metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik som ska användas av laboratoriet för analyser, tester eller diagnostik när det fungerar som ett officiellt laboratorium,

b) kan omfatta en eller flera metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik eller grupper av metoder,

c) kan fastställas på ett flexibelt sätt så att ackrediteringen även kan omfatta ändrade versioner av de metoder som det officiella laboratoriet använde när ackrediteringen beviljades eller nya metoder utöver dessa metoder, varvid laboratoriets egna valideringar räcker och det inte behövs någon särskild bedömning av det nationella ackrediteringsorganet innan dessa ändrade eller nya metoder används.

6. När inget officiellt laboratorium som utsetts i unionen eller i ett tredjeland som är avtalsslutande part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i enlighet med punkt 1 har den sakkunskap, utrustning, infrastruktur och personal som krävs för att utföra nya eller särskilt ovanliga laboratorieanalyser, laboratorietester och laboratoriediagnostik, får de behöriga myndigheterna anlita ett laboratorium eller ett diagnostiskt centrum som inte uppfyller ett eller flera av kraven i punkterna 3 och 4 för att utföra analyserna, testerna och diagnostiken.

Artikel 38

Officiella laboratoriers skyldigheter

1. Om resultaten av en analys, ett test eller diagnostik som utförts på prover som tagits i samband med offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet visar på en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller tyder på sannolikhet för bristande efterlevnad ska officiella laboratorier omedelbart informera de behöriga myndigheter som utsåg dem för analysen, testet eller diagnostiken, och när så är lämpligt, organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer till vilka uppgifter har delegerats. I särskilda arrangemang mellan de behöriga myndigheter, organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer till vilka uppgifter har delegerats och de officiella laboratorierna får det emellertid anges att denna information inte behöver tillhandahållas omedelbart.

2. På begäran av Europeiska unionens referenslaboratorium eller det nationella referenslaboratoriet ska officiella laboratorier delta i jämförande undersökningar eller prestationsprov mellan laboratorier som organiseras för analyser, tester eller diagnostik som de utför som officiella laboratorier.

3. Officiella laboratorier ska, på de behöriga myndigheternas begäran, tillhandahålla allmänheten namnen på de metoder som används för analyser, tester eller diagnostik som utförs i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

4. Officiella laboratorier ska, på begäran av de behöriga myndigheterna, tillsammans med resultaten ange vilken metod som använts för varje analys, test eller diagnostik som utförts i samband med offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

Artikel 39

Revision av officiella laboratorier

1. De behöriga myndigheterna ska organisera revisioner av de officiella laboratorier som de har utsett i enlighet med artikel 37.1 regelbundet och närhelst de anser att en revision är nödvändig, såvida de inte anser att sådana revisioner är överflödiga med hänsyn till den ackrediteringsbedömning som avses i artikel 37.4 e.

2. De behöriga myndigheterna ska omedelbart återkalla beslutet om utseende av ett officiellt laboratorium, antingen helt eller för vissa uppgifter, om laboratoriet inte i vederbörlig tid vidtar lämpliga korrigerande åtgärder när något av följande framkommer vid en av de revisioner som avses i punkt 1:

a) Det uppfyller inte längre villkoren i artikel 37.4 och 37.5.

b) Det uppfyller inte skyldigheterna i artikel 38.

c) Det underpresterar vid de jämförande undersökningar mellan laboratorier som avses i artikel 38.2.

Artikel 40

Undantag från villkoret om obligatorisk ackreditering för vissa officiella laboratorier

1. Genom undantag från artikel 37.4 e får de behöriga myndigheterna utse följande som officiella laboratorier oavsett om de uppfyller de villkor som anges i det ledet eller inte:

a) Laboratorier

   i) vars enda verksamhet består av detektion av trikiner i kött,

   ii) som endast använder de metoder för detektion av trikiner som avses i artikel 6 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 ([1]),

   iii) som utför trikindetektioner under överinseende av de behöriga myndigheterna eller av ett officiellt laboratorium som utsetts i enlighet med artikel 37.1 och som ackrediterats i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025 för användning av de metoder som avses i led ii i detta led, och

   iv) som regelbundet deltar i och presterar tillfredsställande vid de jämförande undersökningar eller prestationsprov mellan laboratorier som organiseras av de nationella referenslaboratorierna för de metoder de använder för detektion av trikiner.

b) Laboratorier som enbart utför analyser, tester eller diagnostik i samband med annan offentlig verksamhet, under förutsättning att de

   i) endast använder de metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik som avses i artikel 34.1 och artikel 34.2 a eller b,

   ii) utför analyserna, testerna eller diagnostiken under överinseende av de behöriga myndigheterna eller av de nationella referenslaboratorierna med avseende på de metoder de använder,

   iii) regelbundet deltar i och presterar tillfredsställande vid de jämförande undersökningar eller prestationsprov mellan laboratorier som organiseras av de nationella referenslaboratorierna med avseende på de metoder de använder, och

   iv) har ett kvalitetssäkringssystem för att säkerställa goda och tillförlitliga resultat från de metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik som används.

([1]) Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1375 av den 10 augusti 2015 om fastställande av särskilda bestämmelser för offentlig kontroll av trikiner i kött (EUT L 212, 11.8.2015, s. 7).

2. När de metoder som används av de laboratorier som avses i punkt 1 b i denna artikel kräver att resultatet av laboratorieanalysen, laboratorietestningen eller laboratoriediagnostiken bekräftas, ska den bekräftande analysen, testningen eller diagnostiken utföras av ett officiellt laboratorium som uppfyller kraven i artikel 37.4 e.

3. De officiella laboratorier som utsetts i enlighet med punkt 1 ska vara belägna i den medlemsstat på vars territorium de behöriga myndigheter som har utsett dem är belägna.

Artikel 41

Befogenhet att medge undantag från villkoret om obligatorisk ackreditering av alla de metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik som används av officiella laboratorier

Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på i vilka fall och på vilka villkor behöriga myndigheter får utse laboratorier som inte uppfyller villkoren i artikel 37.4 e för alla de metoder som de använder vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet till officiella laboratorier i enlighet med artikel 37.1, under förutsättning att sådana laboratorier

a) arbetar och ackrediteras i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025 för en eller flera metoder som liknar och är representativa för de andra metoder som de använder, och

b) regelbundet och i betydande utsträckning använder de metoder för vilka de har erhållit den ackreditering som avses i led a i denna artikel, förutom när det gäller det område som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g, där det inte finns någon sådan validerad metod för detektion av de särskilda växtskadegörarna som avses i artikel 34.1 och 34.2.

Artikel 42

Tidsbegränsade undantag från villkoren om obligatorisk ackreditering av officiella laboratorier

1. Genom undantag från artikel 37.5 a får de behöriga myndigheterna för en begränsad tid utse ett befintligt officiellt laboratorium till officiellt laboratorium i enlighet med artikel 37.1 för användning av en metod för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik för vilken det inte har erhållit den ackreditering som avses i artikel 37.4 e

a) när det enligt nya unionsbestämmelser krävs att den metoden används,

b) när ändringar av en metod som används innebär att det krävs en ny ackreditering eller en utvidgning av den ackreditering som det officiella laboratoriet har erhållit, eller

c) i de fall där behovet av att använda metoden grundas på en nödsituation eller en ny risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

2. För det tidsbegränsade utseende som avses i punkt 1 ska följande villkor gälla:

a) Det officiella laboratoriet är redan ackrediterat i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025 för användning av en metod som liknar den som inte omfattas av ackrediteringen.

b) Det officiella laboratoriet har ett kvalitetssäkringssystem som ska säkerställa att den metod som används men som inte omfattas av den befintliga ackrediteringen ger goda och tillförlitliga resultat.

c) Analyserna, testerna eller diagnostiken utförs under överinseende av de behöriga myndigheterna eller det nationella referenslaboratoriet för denna metod.

3. Det tidsbegränsade utseende som avses i punkt 1 får inte överskrida en period på ett år. Det kan förlängas en gång med ytterligare en period på ett år.

4. De officiella laboratorier som utsetts i enlighet med punkt 1 ska vara belägna i de medlemsstater på vars territorium de behöriga myndigheter som har utsett dem är belägna.

KAPITEL V

Offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen

Artikel 43

Offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen

Den offentliga kontrollen av djur och varor som förs in i unionen ska organiseras utifrån riskerna. För de djur och varor som avses i artiklarna 47 och 48 ska sådan offentlig kontroll utföras i enlighet med artiklarna 47–64.

Avsnitt I

Djur och varor som inte är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer enligt avsnitt II

Artikel 44

Offentlig kontroll av andra djur och varor än de som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer enligt avsnitt II

1. För att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs ska de behöriga myndigheterna regelbundet och med lämplig frekvens utföra riskbaserad offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen och som inte omfattas av artiklarna 47 och 48.

2. När det gäller de djur och varor som avses i punkt 1 ska en lämplig frekvens för den offentliga kontrollen fastställas med beaktande av följande:

a) De risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, som är förbundna med olika typer av djur och varor.

b) Uppgifter som indikerar sannolikheten för att konsumenterna skulle kunna bli vilseledda i fråga om produkternas art, identitet, egenskaper, sammansättning, kvantitet, hållbarhet, ursprungsland eller härkomstplats, framställnings- eller produktionsmetod.

c) I vilken mån kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och som är tillämpliga på de berörda djuren eller varorna hittills har efterlevts av

   i) ursprungstredjelandet och ursprungsanläggningen eller produktionsplatsen beroende på vad som är lämpligt,

   ii) exportören,

   iii) den aktör som ansvarar för sändningen.

d) Den kontroll av de berörda djuren och varorna som redan har utförts.

e) De garantier som den behöriga myndigheten i ursprungstredjelandet har lämnat för att djuren och varorna uppfyller de krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga med dessa.

3. Den offentliga kontroll som föreskrivs i punkt 1 ska utföras på en lämplig plats inom unionens tullområde, till exempel

a) stället för införsel till unionen,

b) en gränskontrollstation,

c) platsen för övergång till fri omsättning i unionen,

d) den för sändningen ansvariga aktörens lager och lokaler,

e) destinationsorten.

4. De behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationer och andra ställen för införsel till unionen ska utan hinder av punkterna 1 och 3 och närhelst de har anledning att tro att införseln av dessa till unionen kan utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, utföra offentlig kontroll av

a) transportmedel, även när de är tomma, och

b) förpackning, inklusive lastpallar.

5. De behöriga myndigheterna får även utföra offentlig kontroll av varor som hänförts till ett av de tullförfaranden som avses i artikel 5.16 a, b och c i förordning (EU) nr 952/2013 och är i tillfällig lagring enligt definitionen i artikel 5.17 i den förordningen.

Artikel 45

Typer av offentlig kontroll av djur och varor som inte är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer enligt avsnitt II

1. När offentlig kontroll utförs i enlighet med artikel 44.1 ska den

a) alltid omfatta en dokumentkontroll,

b) omfatta identitetskontroller och fysiska kontroller beroende på risken för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

2. De behöriga myndigheterna ska utföra de fysiska kontroller som avses i punkt 1 b under lämpliga betingelser så att undersökningarna kan bedrivas på ett korrekt sätt.

3. Om de dokument- eller identitetskontroller eller fysiska kontroller som avses i punkt 1 i denna artikel visar att djuren och varorna inte är i överensstämmelse med de bestämmelser som avses i artikel 1.2, ska artiklarna 66.1, 66.3, 66.5, 67, 68, 69, 71.1, 71.2, 72.1, 72.2, 137 och 138 tillämpas.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på i vilka fall och på vilka villkor de behöriga myndigheterna får kräva att aktörerna ska anmäla ankomsten av vissa varor som förs in i unionen.

Artikel 46

Provtagning på djur och varor som inte är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer enligt avsnitt II

1. Vid provtagning på djur och varor ska de behöriga myndigheterna, utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 34–42,

a) underrätta de berörda aktörerna och, om så är lämpligt, tullmyndigheterna, och

b) besluta huruvida djuren eller varorna behöver hållas kvar i avvaktan på resultaten av den analys, testning eller diagnostik som utförts, eller om de kan släppas förutsatt att det säkerställs att djuren eller varorna kan spåras.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter

a) fastställa de förfaranden som krävs för att säkerställa att de djur eller varor som avses i punkt 1 b kan spåras, och

b) ange vilka dokument som måste åtföljа de djur eller varor som avses i punkt 1 när de behöriga myndigheterna har tagit prover.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Avsnitt II

Offentlig kontroll av djur och varor vid gränskontrollstationer

Artikel 47

Djur och varor som är föremål för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer

1. För att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs ska de behöriga myndigheterna, vid gränskontrollstationen för första ankomst till unionen, utföra offentlig kontroll av varje sändning av följande kategorier av djur och varor som förs in i unionen:

a) Djur.

b) Produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial och animaliska biprodukter.

c) Sådana växter, växtprodukter och andra föremål som avses i de förteckningar som upprättats enligt artiklarna 72.1 och 74.1 i förordning (EU) 2016/2031.

d) Varor från vissa tredjeländer för vilka kommissionen genom de genomförandeakter som avses i punkt 2 b i denna artikel har beslutat om en åtgärd som kräver en tillfällig ökning av offentlig kontroll vid införseln till unionen på grund av en känd eller ny risk eller eftersom det finns belägg för att det kanske förekommer omfattande och allvarlig bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

e) Djur och varor som är föremål för en nödåtgärd som föreskrivs i sådana rättsakter som antagits i enlighet med artikel 53 i förordning (EG) nr 178/2002, artikel 249 i förordning (EU) 2016/429 eller artiklarna 28.1, 30.1, 40.3, 41.3, 49.1, 53.3 och 54.3 i förordning (EU) 2016/2031 och genom vilka det krävs att sändningar av dessa djur eller varor, som identifierats genom sina nummer i Kombinerade nomenklaturen (nedan kallade *KN-nummer*), ska bli föremål för offentlig kontroll vid införseln till unionen.

f) Djur och varor för vilkas införsel till unionen det har fastställts villkor eller åtgärder genom rättsakter som antagits i enlighet med artikel 126 respektive 128, eller i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2, och i vilka det krävs att det vid införseln av djuren eller varorna till unionen säkerställs att dessa villkor eller åtgärder uppfylls respektive vidtas.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa

a) förteckningar över alla djur och varor som avses i punkt 1 a och b med angivande av deras KN-nummer, och

b) förteckningen över de varor som tillhör den kategori som avses i punkt 1 d med angivande av deras KN-nummer och vid behov uppdatera den med hänsyn till de risker som avses i den punkten.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning vad gäller ändringar av de kategorier av sändningar som avses i punkt 1 i den här artikeln för att inkludera sammansatta produkter, hö och halm samt andra produkter, dock endast produkter som innebär en nyligen identifierad eller avsevärt förhöjd risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

4. Om inte annat anges i de rättsakter om fastställande av de åtgärder eller villkor som avses i punkt 1 d, e och f ska denna artikel också tillämpas på icke-kommersiella sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i punkt 1 a, b och c.

5. De aktörer som är ansvariga för sändningen ska säkerställa att de djur och varor som ingår i de kategorier som avses i punkt 1 görs tillgängliga för offentlig kontroll vid den gränskontrollstation som avses i den punkten.

Artikel 48

Djur och varor som är undantagna från offentlig kontroll vid gränskontrollstationer

Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser om i vilka fall och på vilka villkor följande kategorier av djur och varor är undantagna från artikel 47, och om ett sådant undantag är berättigat:

a) Varor som sänds som varuprover eller som visningsobjekt avsedda för utställningar och som inte är avsedda att släppas ut på marknaden.

b) Djur och varor som är avsedda att användas för vetenskapliga ändamål.

c) Varor ombord på transportmedel i internationell trafik som inte lossas och som är avsedda att konsumeras av besättning och passagerare.

d) Varor som ingår i passagerares personliga bagage och är avsedda för egen konsumtion eller användning.

e) Små sändningar av varor som sänds till fysiska personer och som inte är avsedda att släppas ut på marknaden.

f) Sällskapsdjur enligt definitionen i artikel 4.11 i förordning (EU) 2016/429.

g) Varor som genomgått särskild behandling och som inte överstiger de mängder som ska fastställas i dessa delegerade akter.

h) Kategorier av djur eller varor som utgör en låg risk eller som inte utgör någon särskild risk och för vilka det därför inte krävs några kontroller vid gränskontrollstationer.

Artikel 49

Offentlig kontroll vid gränskontrollstationer

1. För att verifiera efterlevnaden av de tillämpliga kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska de behöriga myndigheterna utföra offentlig kontroll av sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 vid sändningens ankomst till gränskontrollstationen. Denna offentliga kontroll ska omfatta dokumentkontroll, identitetskontroll och fysisk kontroll.

2. Fysiska kontroller ska,

a) om dessa kontroller avser djur, med undantag för vattenlevande djur eller kött och ätbara slaktbiprodukter, utföras av en officiell veterinär, som får bistås av personal som utbildats i enlighet med de krav som fastställts enligt punkt 5 när det gäller veterinära frågor och som är utsedd av behörig myndighet för detta syfte.

b) om dessa kontroller avser vattenlevande djur, andra produkter av animaliskt ursprung än de som avses i led a i denna punkt, avelsmaterial eller animaliska biprodukter, utföras av en officiell veterinär eller av personal som utbildats i enlighet med de krav som fastställts enligt punkt 5 och som är utsedd av behörig myndighet för detta syfte.

c) om dessa kontroller avser växter, växtprodukter och andra föremål, utföras av en officiell växtskyddsinspektör.

3. De behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationerna ska systematiskt utföra offentlig kontroll av sändningar av djur som transporteras och av transportmedel för att verifiera att djurskyddskraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs. De behöriga myndigheterna ska införa arrangemang i syfte att prioritera offentlig kontroll av djur som transporteras och minska dröjsmålen vid sådana kontroller.

4. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa närmare bestämmelser om praktiska arrangemang för uppvisande av sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1, vilka transportenheter eller underenheter som en enskild sändning kan bestå av och det maximala antalet sådana transportenheter eller underenheter i varje sändning, med hänsyn till behovet av att säkerställa snabb och effektiv hantering av sändningarna och den offentliga kontroll som de behöriga myndigheterna ska utföra, samt vid behov internationella standarder. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

5. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser om de särskilda utbildningskraven för den personal som avses i punkt 2 i den här artikeln i fråga om utförandet av fysiska kontroller vid gränskontrollstationerna.

Artikel 50

Intyg och dokument som ska åtfölja sändningar och delade sändningar

1. Originalet av de officiella intyg eller dokument, eller elektroniska motsvarigheter, som enligt de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska åtfölja sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 ska uppvisas för och sparas av de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen såvida inte annat framgår av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. De behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen ska till den aktör som ansvarar för sändningen lämna en bestyrkt papperskopia eller elektronisk kopia av de officiella intyg eller dokument som avses i punkt 1; för delsändningar ska bestyrkta papperskopior eller elektroniska kopior av sådana intyg eller dokument lämnas ut för varje del.

3. Sändningar får inte delas upp förrän offentlig kontroll har utförts och alla delar av det gemensamma hälsodokument för införsel (CHED) som avses i artikel 56 har fyllts i, i enlighet med artiklarna 56.5 och 57.

4. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser om i vilka fall och på vilka villkor sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 måste åtföljas av hälsodokumentet CHED till destinationsorten.

Artikel 51

Särskilda bestämmelser för offentlig kontroll vid gränskontrollstationer

1. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser om

a) i vilka fall och på vilka villkor de behöriga myndigheterna viden gränskontrollstation får ge sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 tillstånd för vidaretransport till slutdestinationen i väntan på resultaten av de fysiska kontrollerna, om sådana krävs,

b) vilka tidsfrister och arrangemang som gäller för utförandet av dokumentkontroller och, vid behov, identitetskontroller och fysiska kontroller av kategorier av djur och varor som är föremål för den offentliga kontroll som föreskrivs i artikel 47.1 och som förs in i unionen sjö- eller luftvägen från ett tredjeland, när dessa djur eller varor flyttas från ett fartyg eller luftfartyg och under tullövervakning transporteras till ett annat fartyg eller luftfartyg inom samma hamn eller flygplats som förberedelse inför den fortsatta resan (nedan kallade *omlastade sändningar*),

c) i vilka fall och på vilka villkor identitetskontroller och fysiska kontroller av omlastade sändningar och av djur som anländer luft- eller sjövägen och som stannar kvar på samma transportmedel för den fortsatta resan får ske vid en annan gränskontrollstation än gränskontrollstationen för första ankomst till unionen,

d) i vilka fall och på vilka villkor transitering av sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 får tillåtas och vissa offentliga kontroller av sådana sändningar ska utföras vid gränskontrollstationer, inklusive i vilka fall och på vilka villkor varor ska lagras i särskilt godkända tullager eller i frizoner,

e) i vilka fall och på vilka villkor undantag från bestämmelserna om identitetskontroller och fysiska kontroller ska tillämpas när det gäller omlastade sändningar och transitering av sändningar av sådana varor som avses i artikel 47.1 c.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser om i vilka fall och på vilka villkor undantag från bestämmelserna om dokumentkontroller ska tillämpas när det gäller omlastade sändningar och transitering av sändningar av sådana varor som avses i artikel 47.1 c.

Artikel 52

Närmare bestämmelser om dokumentkontroller, identitetskontroller och fysiska kontroller

För att säkerställa ett enhetligt genomförande av artiklarna 49, 50 och 51 ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa närmare bestämmelser för vilka åtgärder som ska vidtas under och efter de dokumentkontroller, identitetskontroller och fysiska kontroller som avses i de artiklarna för att säkerställa att den offentliga kontrollen utförs effektivt. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 53

Offentlig kontroll som inte utförs vid gränskontrollstationer

1. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser om i vilka fall och på vilka villkor

a) identitetskontroller och fysiska kontroller av sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 får utföras av behöriga myndigheter vid andra kontrollställen än gränskontrollstationer, under förutsättning att dessa kontrollställen uppfyller kraven i artikel 64.3 och i de genomförandeakter som antagits i enlighet med artikel 64.4,

b) fysiska kontroller av sändningar som har varit föremål för dokument- och identitetskontroller vid en gränskontrollstation för första ankomst till unionen får utföras på en annan gränskontrollstation i en annan medlemsstat,

c) identitetskontroller och fysiska kontroller av sändningar som har varit föremål för dokumentkontroller vid en gränskontrollstation för första ankomst till unionen får utföras på en annan gränskontrollstation i en annan medlemsstat,

d) särskilda kontrolluppgifter får utföras av tullmyndigheter eller andra offentliga myndigheter, om dessa myndigheter inte redan är ansvariga för dessa uppgifter, med avseende på

i) sändningar som avses i artikel 65.2,

ii) passagerares personliga bagage,

iii) varor som beställts genom distansförsäljningsavtal, inbegripet via telefon eller internet,

iv) sällskapsdjur som uppfyller kraven i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 ([1]).

e) dokumentkontroller avseende sändningar av växter, växtprodukter och andra föremål som avses i artikel 47.1 c får utföras någon annanstans än vid gränskontrollstationen.

([1]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 av den 12 juni 2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003 (EUT L 178, 28.6.2013, s. 1).

2. Artiklarna 56.3 b, 57.2 a, 59.1, 60.1 a och d, samt artiklarna 62 och 63, ska också tillämpas på de kontrollställen som avses i punkt 1 a i den här artikeln.

Artikel 54

Dokumentkontrollernas, identitetskontrollernas och de fysiska kontrollernas frekvens

1. Samtliga sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 ska vara föremål för dokumentkontroll.

2. Identitetskontroller och fysiska kontroller ska utföras på sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 med en frekvens som beror på den risk som varje djur, vara eller kategori av djur eller varor utgör för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

3. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser för att säkerställa enhetlig tillämpning av den lämpliga frekvens som avses i punkt 2. Dessa bestämmelser ska säkerställa att dessa frekvenser är högre än noll och ska fastställa

a) kriterierna och förfarandena för att fastställa och ändra frekvenserna för identitetskontroller och fysiska kontroller av sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 a, b och c och anpassa dem till den risknivå som är förbunden med dessa kategorier, med beaktande av

   i) information som kommissionen samlat in i enlighet med artikel 125.1,

   ii) resultatet av kontroller som kommissionens experter utfört i enlighet med artikel 120.1,

   iii) i vilken omfattning aktörerna hittills har efterlevt de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

   iv) data och information som samlats in via det informationshanteringssystem för offentlig kontroll (Imsoc) som avses i artikel 131,

   v) tillgängliga vetenskapliga bedömningar, och

   vi) annan eventuell information om de risker som är förbundna med dessa kategorier av djur och varor,

b) de villkor på vilka medlemsstaterna får öka den frekvens för identitetskontroller och fysiska kontroller som fastställts i enlighet med led a för att ta hänsyn till lokala riskfaktorer,

c) förfarandena för att säkerställa att de frekvenser för identitetskontroller och fysiska kontroller som fastställts i enlighet med led a tillämpas i rätt tid och på ett enhetligt sätt.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

4. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om

a) frekvensen för identitetskontroller och fysiska kontroller för de kategorier av varor som avses i artikel 47.1 d, och

b) frekvensen för identitetskontroller och fysiska kontroller för de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 e och f om detta inte redan föreskrivs i de rättsakter som det hänvisas till i de leden.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 55

Beslut om sändningar

1. De behöriga myndigheterna ska efter att ha utfört offentlig kontroll, inklusive dokumentkontroll samt, vid behov, identitetskontroll och fysisk kontroll, fatta beslut om varje sändning av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 med angivande av om sändningen är förenlig med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och, i förekommande fall, det tillämpliga tullförfarandet.

2. Beslut om sändningar ska fattas av

a) en officiell veterinär när det gäller djur, produkter av animaliskt ursprung, avelsmaterial eller animaliska biprodukter, eller

b) en officiell växtskyddsinspektör när det gäller växter, växtprodukter eller andra föremål.

3. Genom undantag från punkt 2 a får behöriga myndigheter fastslå att beslutet om sändningar av fiskeriprodukter, levande musslor, levande tagghudingar, levande manteldjur och levande marina snäckor avsedda att användas som livsmedel ska fattas av personal som fått lämplig utbildning och som är särskilt utsedd av behöriga myndigheter för detta syfte.

Artikel 56

Aktörernas och de behöriga myndigheternas användning av det gemensamma hälsodokumentet för införsel (CHED)

1. För varje sändning av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 ska den aktör som ansvarar för sändningen fylla i den relevanta delen i hälsodokumentet CHED och ange de uppgifter som krävs för omedelbar och fullständig identifiering av sändningen och dess destination.

2. Hänvisningar i denna förordning till hälsodokumentet CHED inbegriper en hänvisning till dess elektroniska motsvarighet.

3. Hälsodokumentet CHED ska användas av

a) de aktörer som ansvarar för sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 för att till de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen förhandsanmäla dessa sändningars ankomst, och

b) de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen för att

i) registrera resultatet av den offentliga kontroll som utförts och eventuella beslut som fattats på grundval av detta, inbegripet beslut om att avvisa sändningar,

ii) via Imsoc vidarebefordra uppgifterna i led i.

4. De aktörer som är ansvariga för sändningen ska göra en förhandsanmälan enligt punkt 3 a genom att fylla i och skicka den relevanta delen av hälsodokumentet CHED i Imsoc för vidarebefordran till de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen före sändningens fysiska ankomst till unionen.

5. De behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen ska slutföra ifyllandet av hälsodokumentet CHED så snart

a) all offentlig kontroll som krävs enligt artikel 49.1 har utförts,

b) resultaten av fysiska kontroller, om sådana krävs, är tillgängliga, och

c) ett beslut om sändningen har fattats i enlighet med artikel 55 och registrerats i hälsodokumentet CHED.

Artikel 57

Tullmyndigheternas användning av hälsodokumentet CHED

1. Hänförande av sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 till ett tullförfarande, eller hantering av dem inom ramen för ett sådant förfarande, inbegripet införsel eller hantering i tullager eller frizoner ska ske endast under förutsättning att den aktör som är ansvarig för sändningen visar upp hälsodokumentet CHED för tullmyndigheterna, utan att det påverkar de undantag som avses i artikel 48 och de bestämmelser som avses i artiklarna 53 och 54. I detta skede ska hälsodokumentet vara vederbörligen ifyllt i Imsoc av de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen.

2. Tullmyndigheterna

a) får inte tillåta att sändningen hänförs till ett annat tullförfarande än det som de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen har angett, och

b) får endast tillåta att en sändning övergår till fri omsättning efter uppvisande av ett vederbörligen ifyllt hälsodokument CHED som bekräftar att sändningen är förenlig med de tillämpliga bestämmelser som avses i artikel 1.2, utan att det påverkar tillämpningen av de undantag som avses i artikel 48 och de bestämmelser som avses i artiklarna 53 och 54.

3. Om en tulldeklaration avges för en sändning av de kategorier av djur eller varor som avses i artikel 47.1 utan att hälsodokumentet CHED visas upp, ska tullmyndigheterna kvarhålla sändningen och omedelbart underrätta de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen. De behöriga myndigheterna ska vidta nödvändiga åtgärder enligt artikel 66.6.

Artikel 58

Format, tidsfrister och särskilda bestämmelser för användning av hälsodokumentet CHED

Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om

a) utformningen av hälsodokumentet CHED och instruktioner för dess uppvisande och användning, med beaktande av relevanta internationella standarder, och

b) minimitidsfrister för de ansvariga aktörernas förhandsanmälan av sändningar enligt artikel 56.3 a för att de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationen ska kunna utföra offentlig kontroll i vederbörlig tid och på ett verkningsfullt sätt.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 59

Utseende av gränskontrollstationer

1. Medlemsstaterna ska utse gränskontrollstationer för utförande av offentlig kontroll av en eller flera av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen innan de utser en gränskontrollstation. Denna underrättelse ska innehålla all den information som är nödvändig för att kommissionen ska kunna kontrollera att den föreslagna gränskontrollstationen uppfyller minimikraven i artikel 64.

3. Inom tre månader från mottagandet av den underrättelse som avses i punkt 2 ska kommissionen underrätta medlemsstaten om

a) huruvida förutsättningen för att den föreslagna gränskontrollstationen ska kunna utses är att kommissionens experter utfört en kontroll i enlighet med artikel 116 i syfte att verifiera efterlevnaden av minimikraven i artikel 64, och

b) datum för en sådan kontroll, som inte ska vara senare än sex månader efter underrättelsen.

4. Om kommissionen i enlighet med punkt 3 har informerat en medlemsstat om att det inte krävs någon kontroll får medlemsstaten gå vidare med utseendet av gränskontrollstationen.

5. Medlemsstaten ska skjuta upp utseendet av gränskontrollstationen till dess att kommissionen har meddelat att resultatet av kontrollen visar att kraven uppfylls. Kommissionen ska meddela resultaten av den kontroll som avses i punkt 3 a senast inom tre månader från datumet för den kontrollen.

Artikel 60

Förteckningar över gränskontrollstationer

1. Varje medlemsstat ska på internet tillhandahålla aktuella förteckningar över gränskontrollstationer på sitt territorium och för varje gränskontrollstation ange

a) kontaktuppgifter,

b) öppettider,

c) dess exakta läge och huruvida införselstället är en hamn, flygplats, järnväg eller väg, och

d) vilka av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 som gränskontrollstationen enligt beslutet om utseende ska kontrollera.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om det format, de kategorier, de förkortningar för gränskontrollstationer och annan information som medlemsstaterna ska använda i förteckningarna över gränskontrollstationer. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 61

Återkallelse av godkännanden av, och förnyat utseende av, befintliga gränskontrollenheter

1. Beslut om godkännande av gränskontrollstationer i enlighet med artikel 6 i direktiv 97/78/EG och artikel 6 i direktiv 91/496/EEG, beslut om utseende av införselställen i enlighet med artikel 5 i förordning (EG) nr 669/2009 och av införselorter i enlighet med artikel 13c.4 i direktiv 2000/29/EG och beslut om utseende av första införselställen i enlighet med artikel 5 i kommissionens förordning (EU) nr 284/2011 ([1]) ska återkallas.

2. Medlemsstaterna får på nytt utse de gränskontrollstationer, utsedda införselställen, införselorter och första införselställen som avses i punkt 1 i denna artikel till gränskontrollstationer i enlighet med artikel 59.1, under förutsättning att minimikraven i artikel 64 är uppfyllda.

3. Artikel 59.2, 59.3 och 59.5 ska inte tillämpas på beslut om förnyat utseende enligt punkt 2 i den här artikeln.

Artikel 62

Återkallelse av beslutet om utseende av gränskontrollstationer

1. Om gränskontrollstationer inte längre uppfyller kraven i artikel 64 ska medlemsstaterna

a) återkalla beslutet om utseendet enligt artikel 59.1 för alla eller för vissa av de kategorier av djur och varor som utseendet omfattar, och

b) avföra de gränskontrollstationerna från de förteckningar som avses i artikel 60.1 för de kategorier av djur och varor för vilka beslutet om utseende återkallas.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om att beslutet om utseende av en gränskontrollstation återkallats i enlighet med punkt 1 och om skälen till återkallelsen.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på i vilka fall och genom vilka förfaranden som gränskontrollstationer för vilka beslutet om utseende endast delvis har återkallats i enlighet med punkt 1 a i den här artikeln får utses på nytt genom undantag från artikel 59.

([1]) Kommissionens förordning (EU) nr 284/2011 av den 22 mars 2011 om fastställande av särskilda villkor och närmare förfaranden för import av köksredskap i plast av polyamid och melamin vilka har sitt ursprung i eller har avsänts från Folkrepubliken Kina och den särskilda administrativa regionen Hongkong i Folkrepubliken Kina (EUT L 77, 23.3.2011, s. 25).

4. Denna artikel ska inte påverka medlemsstaternas behörighet att återkalla beslut om utseende av gränskontrollstationer av andra skäl än de som avses i denna förordning.

Artikel 63

Tillfällig återkallelse av beslutet om utseende av gränskontrollstationer

1. Medlemsstaterna ska tillfälligt återkalla beslutet om utseende av en gränskontrollstation och beordra att verksamheten stoppas, för alla eller för vissa av de kategorier av djur och varor som utseendet omfattar, i de fall där sådan verksamhet kan utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön. Vid en allvarlig risk ska den tillfälliga återkallelsen ske med omedelbar verkan.

2. Medlemsstaterna ska omedelbart underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om att beslutet om utseende av en gränskontrollstation tillfälligt återkallats och om skälen till den tillfälliga återkallelsen.

3. Medlemsstaterna ska ange den tillfälliga återkallelsen av beslutet om utseende av en gränskontrollstation i de förteckningar som avses i artikel 60.1.

4. Medlemsstaterna ska upphäva den tillfälliga återkallelsen enligt punkt 1 så snart som

a) de behöriga myndigheterna har förvissat sig om att den risk som avses i punkt 1 inte längre föreligger, och

b) de har meddelat kommissionen och övriga medlemsstater skälen till att den tillfälliga återkallelsen upphävs.

5. Denna artikel ska inte påverka medlemsstaternas behörighet att besluta om tillfällig återkallelse av beslut om utseende av gränskontrollstationer av andra skäl än de som avses i denna förordning.

Artikel 64

Minimikrav för gränskontrollstationer

1. Gränskontrollstationer ska ligga i omedelbar närhet av stället för införsel till unionen och antingen på en plats som anvisats av tullmyndigheterna i enlighet med artikel 135.1 och 135.2 i förordning (EU) nr 952/2013 eller i en frizon.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på i vilka fall och på vilka villkor en gränskontrollstation, när det föreligger särskilda geografiska begränsningar, får vara belägen på ett annat avstånd från stället för införsel till unionen än i dess omedelbara närhet.

3. Gränskontrollstationerna ska ha

a) tillräckligt stor och för ändamålet väl kvalificerad bemanning,

b) lokaler eller andra anläggningar som är lämpliga för typ och volym av de kategorier av djur och varor som hanteras,

c) utrustning och lokaler eller andra anläggningar som möjliggör offentlig kontroll av var och en av de kategorier av djur och varor som gränskontrollstationen har utsetts för,

d) arrangemang för att säkerställa, beroende på vad som är lämpligt, sådan tillgång till ytterligare utrustning, lokaler och tjänster som krävs för att åtgärder i enlighet med artiklarna 65, 66 och 67 ska kunna vidtas vid misstanke om bristande efterlevnad, sändningar som inte är förenliga med bestämmelserna eller sändningar som utgör en risk,

e) beredskapsplanering för oförutsedda och oväntade omständigheter eller händelser som ska säkerställa att den offentliga kontrollen fungerar väl och att tillämpningen av åtgärder i enlighet med artiklarna 65, 66 och 67 är verkningsfull,

f) den teknik och utrustning som krävs för att Imsoc och, i förekommande fall, andra datoriserade informationshanteringssystem som behövs för hantering och utbyte av data och information ska kunna drivas effektivt,

g) tillgång till officiella laboratorier som inom lämpliga tidsfrister kan tillhandahålla analys-, testnings- och diagnostikresultat och som är utrustade med de it-verktyg som krävs för att säkerställa att resultaten av analyser, tester eller diagnostik förs in på lämpligt sätt i Imsoc,

h) lämpliga arrangemang för korrekt hantering av olika kategorier av djur och varor och för förebyggande av risker som kan uppstå till följd av korskontaminering, och

i) arrangemang för efterlevande av relevanta standarder för biosäkerhet så att spridning av sjukdomar till unionen förhindras.

4. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om kraven i punkt 3 i denna artikel för att ta hänsyn till specifika egenskaper och logistiska behov i samband med offentlig kontroll och med tillämpningen av de åtgärder som vidtas i enlighet med artiklarna 66.3, 66.6 och 67 för de olika kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

5. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på de omständigheter under vilka, och de villkor på vilka, de gränskontrollstationer som har utsetts för att hantera import av obearbetat timmer samt sågat trä och träflisor får undantas från en eller flera av de skyldigheter som avses i punkt 3 i den här artikeln för att ta hänsyn till behoven hos behöriga myndigheter med ansvar för offentlig kontroll som arbetar under särskilda geografiska begränsningar, samtidigt som ett korrekt utförande av kontrollerna säkerställs.

Avsnitt III

Åtgärder vid misstanke om bristande efterlevnad och vid bristande efterlevnad avseende djur och varor som förs in i unionen

Artikel 65

Misstanke om bristande efterlevnad och förstärkt offentlig kontroll

1. Vid misstanke om att sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artiklarna 44.1 och 47.1 inte är förenliga med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska den behöriga myndigheten utföra offentlig kontroll för att bekräfta eller undanröja misstanken.

2. Sändningar av djur och varor för vilka aktören inte har angett om de består av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 ska vara föremål för offentlig kontroll av de behöriga myndigheterna om det finns anledning att tro att sådana kategorier av djur eller varor finns i sändningen.

3. De behöriga myndigheterna ska omhänderta de sändningar som avses i punkterna 1 och 2 i avvaktan på resultaten av den offentliga kontroll som anges i de punkterna.

Sändningarna ska i lämpliga fall hållas isolerade eller i karantän, och djur ska hysas, utfodras, vattnas och, vid behov, behandlas i avvaktan på resultaten av den offentliga kontrollen.

4. Om de behöriga myndigheterna har anledning att misstänka bedrägligt eller vilseledande agerande hos en aktör som är ansvarig för sändningen eller om den offentliga kontrollen ger skäl att anta att allvarliga eller upprepade överträdelser av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 har förekommit, ska de, om så är lämpligt, och utöver de åtgärder som anges i artikel 66.3, på lämpligt sätt förstärka den offentliga kontrollen av sändningar med samma ursprung eller samma användningsområde.

5. De behöriga myndigheterna ska via Imsoc underrätta kommissionen och medlemsstaterna om beslutet att utföra förstärkt offentlig kontroll enligt punkt 4 i den här artikeln och lämna en motivering till detta.

6. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om förfarandena för samordning av den förstärkta offentliga kontroll som de behöriga myndigheterna ska utföra enligt punkterna 4 och 5 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 66

Åtgärder som ska vidtas när sändningar som förs in i unionen inte är förenliga med bestämmelserna

1. De behöriga myndigheterna ska omhänderta alla sändningar av djur eller varor som förs in i unionen och som inte är förenliga med de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och ska neka dem införsel till unionen.

De behöriga myndigheterna ska, beroende på vad som är lämpligt, hålla sådana sändningar isolerade eller i karantän, och djur som ingår i dem ska inhysas, vårdas eller behandlas under lämpliga förhållanden i avvaktan på ytterligare beslut. De behöriga myndigheterna ska om möjligt även ta hänsyn till intresset av att tillhandahålla särskild omsorg när det gäller vissa typer av varor.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa närmare bestämmelser om de praktiska arrangemangen för isoleringen och karantänen enligt punkt 1 andra stycket i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

3. Den behöriga myndigheten ska, när det gäller en sådan sändning som avses i punkt 1, utan dröjsmål begära att den aktör som är ansvarig för sändningen

a) destruerar sändningen,

b) återsänder sändningen till en destination utanför unionen i enlighet med artikel 72.1 och 72.2, eller

c) gör sändningen föremål för särskild behandling i enlighet med artikel 71.1 och 71.2 eller för varje annan åtgärd som är nödvändig för att säkerställa att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs, och, i lämpliga fall, hänför sändningen till andra ändamål än dem som den ursprungligen var avsedd för.

Varje åtgärd som avses i leden a, b och c i första stycket ska utföras i överensstämmelse med de bestämmelser som avses i artikel 1.2, inbegripet när det gäller sändningar av levande djur, särskilt de bestämmelser som är avsedda att förskona djur från smärta, ångest eller lidande som kan undvikas.

Om sändningen består av växter, växtprodukter eller andra föremål ska första stycket a, b och c tillämpas antingen på sändningen eller på partier av den.

Innan den behöriga myndigheten begär att aktören vidtar åtgärder i enlighet med första stycket a, b och c ska den höra den berörda aktören, såvida inte omedelbara åtgärder krävs för att undanröja en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

4. Om den behöriga myndigheten beordrar aktören att vidta en eller flera av de åtgärder som föreskrivs i punkt 3 första stycket a, b eller c får denna behöriga myndighet i undantagsfall tillåta att åtgärden vidtas för endast en del av sändningen, förutsatt att den partiella destrueringen, återsändningen, särskilda behandlingen eller andra åtgärden

a) är sådan att den säkerställer att bestämmelserna efterlevs,

b) inte utgör en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, och

c) inte stör utförandet av den offentliga kontrollen.

5. De behöriga myndigheterna ska omedelbart underrätta följande parter om beslut att neka en sändning införsel enligt punkt 1 i denna artikel och beslut som meddelats i enlighet med punkterna 3 och 6 i denna artikel och med artikel 67:

a) Kommissionen.

b) De behöriga myndigheterna i övriga medlemsstater.

c) Tullmyndigheterna.

d) De behöriga myndigheterna i ursprungstredjelandet.

e) Den aktör som ansvarar för sändningen.

Underrättelsen ska göras via Imsoc.

6. Om en sändning av de kategorier av djur eller varor som avses i artikel 47.1 inte visas upp för den offentliga kontroll som avses i den artikeln, eller inte visas upp i enlighet med kraven i artiklarna 50.1, 50.3, 56.1, 56.3 och 56.4 eller med de bestämmelser som antagits enligt artiklarna 48, 49.4, 51, 53.1 och 58, ska de behöriga myndigheterna beordra att sändningen kvarhålls eller återkallas och att den utan dröjsmål omhändertas.

Punkterna 1, 3 och 5 i denna artikel ska tillämpas på sådana sändningar.

7. Den aktör som ansvarar för sändningen ska bära kostnaderna för tillämpningen av de åtgärder som avses i denna artikel.

Artikel 67

Åtgärder som ska vidtas avseende djur eller varor som förs in i unionen från tredjeländer och som utgör en risk

När offentlig kontroll tyder på att en sändning av djur eller varor utgör en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, ska sändningen hållas isolerad eller i karantän och djur som ingår i den ska hysas, tas om hand och behandlas under lämpliga förhållanden i avvaktan på ytterligare beslut.

De behöriga myndigheterna ska omhänderta den berörda sändningen och utan dröjsmål begära att den aktör som är ansvarig för sändningen

a) destruerar sändningen i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2, och i samband med detta vidtar alla åtgärder som är nödvändiga för att skydda människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön och, när det gäller levande djur, särskilt bestämmelserna om att djuren ska förskonas från smärta, ångest eller lidande som kan undvikas, eller

b) gör sändningen till föremål för särskild behandling i enlighet med artikel 71.1 och 71.2.

Den aktör som ansvarar för sändningen ska bära kostnaderna för tillämpningen av de åtgärder som avses i denna artikel.

Artikel 68

Uppföljning av beslut som fattats när sändningar som förs in i unionen från tredjeländer inte är förenliga med bestämmelserna

1. De behöriga myndigheterna ska

a) ogiltigförklara de officiella intyg och om så är lämpligt andra relevanta dokument som åtföljer sändningar som har varit föremål för åtgärder enligt artiklarna 66.3, 66.6 och 67, och

b) samarbeta i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 102–108 för att vidta ytterligare åtgärder som krävs för att säkerställa att det inte är möjligt att till unionen återinföra sändningar som har nekats införsel enligt artikel 66.1.

2. De behöriga myndigheterna i den medlemsstat där den offentliga kontrollen utfördes ska övervaka tillämpningen av de åtgärder som har beordrats i enlighet med artiklarna 66.3, 66.6 och 67 för att se till att sändningen inte inverkar negativt på människors hälsa, djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller miljön under eller i avvaktan på tillämpningen av dessa åtgärder.

När så är lämpligt ska tillämpningen av dessa åtgärder slutföras under överinseende av de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat.

Artikel 69

En aktörs underlåtenhet att tillämpa de åtgärder som de behöriga myndigheterna beordrat

1. Den aktör som är ansvarig för sändningen ska vidta alla de åtgärder som de behöriga myndigheterna beordrat i enlighet med artiklarna 66.3, 66.6 och 67 utan dröjsmål och senast inom 60 dagar från den dag då de behöriga myndigheterna i enlighet med artikel 66.5 underrättat den berörda aktören om sitt beslut. De behöriga myndigheterna får fastställa en kortare period än 60 dagar.

2. Om den berörda aktören efter utgången av den tidsperiod som avses i punkt 1 inte har vidtagit några åtgärder ska de behöriga myndigheterna beordra

a) att sändningen destrueras eller blir föremål för någon annan lämplig åtgärd,

b) att sändningen i de fall som avses i artikel 67 destrueras i lämpliga anläggningar som ligger så nära gränskontrollstationen som möjligt, och att man i samband med detta vidtar alla åtgärder som är nödvändiga för att skydda människors eller djurs hälsa, för växtskydd, djurskydd eller för att skydda miljön.

3. De behöriga myndigheterna får förlänga den period som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel med den tid som krävs för att få resultaten av det andra expertutlåtande som avses i artikel 35, under förutsättning att detta inte inverkar negativt på människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även på miljön.

4. Den aktör som ansvarar för sändningen ska bära kostnaderna för tillämpningen av de åtgärder som avses i denna artikel.

Artikel 70

Enhetlig tillämpning av artiklarna 66, 67 och 68

Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa bestämmelser för att säkerställa att alla de gränskontrollstationer som avses i artikel 59.1 och alla de kontrollställen som avses i artikel 53.1 a på ett enhetligt sätt tillämpar de beslut som de behöriga myndigheterna fattat och de åtgärder som de vidtagit och beordrat i enlighet med artiklarna 66, 67 och 68, som de behöriga myndigheterna ska följa i vanligen förekommande eller återkommande fall av bristande efterlevnad eller vid vanliga eller återkommande risker. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 71

Särskild behandling av sändningar

1. Den särskilda behandling av sändningar som föreskrivs i artikel 66.3 c och 67 b kan, beroende på vad som är lämpligt, inbegripa

a) behandling eller bearbetning, i lämpliga fall inbegripet dekontaminering, dock inte utspädning, så att sändningen efterlever kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller kraven i ett tredjeland som produkterna återsänds till, eller

b) behandling på något annat sätt som är lämpligt för säker konsumtion som foder eller livsmedel eller för användning för andra ändamål än som foder eller livsmedel.

2. Den särskilda behandlingen enligt punkt 1 ska

a) vara verkningsfull och säkerställa att alla risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, undanröjs,

b) dokumenteras och ske under de behöriga myndigheternas kontroll eller, om så är lämpligt, under kontroll av de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat, genom ömsesidig överenskommelse, och

c) efterleva kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på de krav och villkor som gäller för den särskilda behandling som avses i punkt 1 i den här artikeln.

Om det inte har fastställts några bestämmelser genom delegerade akter ska den särskilda behandlingen ske i enlighet med nationell rätt.

Artikel 72

Återsändning av sändningar

1. De behöriga myndigheterna ska tillåta återsändning av sändningar på villkor att

a) destinationen har avtalats med den aktör som ansvarar för sändningen,

b) den aktör som ansvarar för sändningen skriftligen har informerat de behöriga myndigheterna i medlemsstaten om att de behöriga myndigheterna i ursprungstredjelandet – eller i destinationstredjelandet om det är ett annat än ursprungstredjelandet – har informerats om skälen till att den berörda sändningen av djur eller varor nekats införsel till unionen och omständigheterna kring detta,

c) aktören, om destinationstredjelandet inte är ursprungstredjelandet, har fått samtycke från de behöriga myndigheterna i det destinationstredjelandet, och dessa behöriga myndigheter har underrättat de behöriga myndigheterna i medlemsstaten om att de är beredda att ta emot sändningen, och

d) vid återsändning av djur, att återsändningen sker i enlighet med djurskyddskraven.

2. Villkoren i punkt 1 b och c i denna artikel ska inte tillämpas på sändningar av de kategorier av varor som avses i artikel 47.1 c.

Avsnitt IV

Godkännande av kontroller före export

Artikel 73

Godkännande av kontroller som utförs av tredjeländer före export

1. Kommissionen får genom genomförandeakter, på begäran av ett tredjeland, godkänna särskilda kontroller som det tredjelandet utför av sändningar av djur och varor före export till unionen för att verifiera att de exporterade sändningarna uppfyller kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2. Godkännandet ska endast tillämpas på sändningar med ursprung i det berörda tredjelandet och får beviljas för en eller flera kategorier av djur eller varor. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

2. Godkännandet enligt punkt 1 ska innehålla uppgifter om

a) maximifrekvensen för offentlig kontroll som de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna ska utföra när sändningarna förs in i unionen, när det inte finns någon anledning att misstänka bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller bedrägligt eller vilseledande agerande,

b) de officiella intyg som ska åtfölja sändningar som förs in i unionen,

c) förlagan till de intyg som avses i led b,

d) de behöriga myndigheter i tredjelandet som ansvarar för de kontroller som ska utföras före export, och

e) om så är lämpligt, eventuella organ med delegerade uppgifter till vilka dessa behöriga myndigheter får delegera vissa uppgifter. En sådan delegering får endast godkännas om den uppfyller kriterierna i artiklarna 28–33, eller likvärdiga villkor.

3. Godkännandet enligt punkt 1 i denna artikel får endast beviljas ett tredjeland om tillgängliga uppgifter och, i lämpliga fall, en kommissionskontroll som utförts i enlighet med artikel 120 visar att systemet för offentlig kontroll i det tredjelandet kan säkerställa att

a) de sändningar av djur eller varor som exporteras till unionen uppfyller kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2, eller likvärdiga krav, och

b) de kontroller som utförs i tredjelandet före avsändning till unionen är tillräckligt verkningsfulla för att ersätta eller minska frekvensen för de dokumentkontroller, identitetskontroller och fysiska kontroller som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

4. De behöriga myndigheterna eller ett organ med delegerade uppgifter som anges i godkännandet ska

a) ansvara för kontakterna med unionen, och

b) säkerställa att de officiella intyg som avses i punkt 2 b åtföljer varje sändning som kontrolleras.

5. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa närmare bestämmelser och kriterier för godkännande av de kontroller som utförs av tredjeländer före export i enlighet med punkt 1 i denna artikel och för offentliga kontroller som utförs av de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna med avseende på djur och varor som är föremål för godkännande enligt den punkten. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 74

Bristande efterlevnad, och återkallelse, av godkännandet av kontroller före export som utförs av tredjeländer

1. När offentliga kontroller av sändningar av kategorier av djur och varor för vilka särskilda kontroller före export har godkänts i enlighet med artikel 73.1 visar på allvarlig och återkommande bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, ska medlemsstaterna omedelbart

a) via Imsoc underrätta kommissionen och övriga medlemsstater och berörda aktörer samt begära administrativt stöd i enlighet med de förfaranden som fastställs i artiklarna 102–108, och

b) öka antalet offentliga kontroller av sändningar från det berörda tredjelandet och förvara ett lämpligt antal prover under lämpliga lagringsförhållanden, om så krävs för vederbörlig analytisk undersökning av situationen.

2. Kommissionen får genom genomförandeakter återkalla det godkännande som föreskrivs i artikel 73.1 om det efter de offentliga kontrollerna enligt punkt 1 i den här artikeln finns tecken som tyder på att kraven i artikel 73.3 och 73.4 inte längre uppfylls. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Avsnitt V

Samarbete mellan myndigheter i samband med sändningar från tredjeländer

Artikel 75

Samarbete mellan myndigheter i samband med sändningar som förs in i unionen från tredjeländer

1. Behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra myndigheter i medlemsstaterna som hanterar djur och varor som förs in i unionen ska ha ett nära samarbete för att säkerställa att de offentliga kontrollerna av sändningar av djur och varor som förs in i unionen utförs i enlighet med kraven i denna förordning.

För detta ändamål ska behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra myndigheter

a) säkerställa ömsesidig tillgång till den information som är nödvändig för att organisera och utföra deras respektive verksamhet i samband med djur och varor som förs in i unionen, och

b) säkerställa att utbyte av sådan information sker i vederbörlig tid, inbegripet i elektronisk form.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter anta bestämmelser om enhetliga samarbetsarrangemang som de behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra myndigheter som avses i punkt 1 är skyldiga att införa för att säkerställa

a) att de behöriga myndigheterna har tillgång till den information som är nödvändig för omedelbar och fullständig identifiering av de sändningar av djur och varor som förs in i unionen och som i enlighet med artikel 47.1 ska vara föremål för offentlig kontroll vid en gränskontrollstation,

b) ömsesidig uppdatering, genom utbyte av information eller synkronisering av relevanta data, av uppgifter, insamlade av behöriga myndigheter, tullmyndigheter och andra myndigheter, om sändningar av djur och varor som förs in i unionen, och

c) snabb kommunikation av beslut som dessa myndigheter fattat på grundval av informationen i leden a och b.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 76

Samarbete mellan myndigheter i samband med sändningar som inte är föremål för särskilda kontroller vid gränsen

1. Punkterna 2, 3 och 4 i denna artikel ska tillämpas för andra sändningar av djur och varor än de som enligt artikel 47.1 i denna förordning ska vara föremål för kontroller vid införseln till unionen och för vilka en tulldeklaration för övergång till fri omsättning har avgetts i enlighet med artikel 5.12 i förordning (EU) nr 952/2013 och artiklarna 158–202 i den förordningen.

2. Tullmyndigheterna ska fördröja övergången till fri omsättning om de har anledning att tro att sändningen kan utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, och omedelbart underrätta de behöriga myndigheterna om en sådan fördröjning.

3. Sändningar för vilka övergången till fri omsättning har fördröjts enligt punkt 2 ska frisläppas om de behöriga myndigheterna inte inom tre arbetsdagar efter fördröjandet har begärt att tullmyndigheterna ytterligare fördröjer övergången eller om de inom denna tid har informerat tullmyndigheterna om att det inte föreligger någon risk.

4. När de behöriga myndigheterna anser att det föreligger en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön,

a) ska de anmoda tullmyndigheterna att inte låta sändningen övergå till fri omsättning och att ange följande på den faktura som åtföljer sändningen och i eventuella andra relevanta åtföljande dokument eller de relevanta elektroniska motsvarigheterna:

"Produkten utgör en risk – får ej övergå till fri omsättning – förordning (EU) 2017/…."

b) ska inget annat tullförfarande tillåtas utan de behöriga myndigheternas medgivande, och

c) ska artiklarna 66.1, 66.3, 66.5, 66.6, 67, 68, 69, 71.1, 71.2, 72.1 och 72.2 tillämpas.

5. För andra sändningar av djur och varor än dem som enligt artikel 47.1 ska vara föremål för kontroller vid införseln till unionen och för vilka ingen tulldeklaration för övergång till fri omsättning har avgetts ska tullmyndigheterna, om de har anledning att tro att sändningen kan utgöra en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, överlämna alla relevanta uppgifter till tullmyndigheterna i den medlemsstat som är slutdestination.

Avsnitt VI

Särskilda åtgärder

Artikel 77

Bestämmelser om särskild offentlig kontroll och om åtgärder som ska vidtas efter sådan kontroll

1. Kommissionen ska anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på bestämmelser för utförande av särskild offentlig kontroll och om åtgärder vid bristande efterlevnad, för att kunna ta hänsyn till särdragen hos följande kategorier av djur och varor eller arrangemangen för deras transport och transportmedlen:

a) Sändningar av färska fiskeriprodukter som landats direkt i de hamnar som utsetts av medlemsstaterna i enlighet med artikel 5.1 i rådets förordning (EG) nr 1005/2008 ([1]) från ett fiskefartyg som för ett tredjelands flagg.

b) Sändningar av icke avhudat frilevande vilt med päls.

c) Sändningar av de kategorier av varor som avses i artikel 47.1 b som levereras, med eller utan lagring i särskilt godkända tullager eller frizoner, till fartyg som lämnar unionen och är avsedda som förbrukningsvaror eller att konsumeras av besättning och passagerare.

d) Träförpackningsmaterial.

e) Foder som medföljer djur och som är avsett som foder för dessa djur.

f) Djur och varor som beställs genom distansförsäljningsavtal och levereras från ett tredjeland till en adress i unionen samt de anmälningskrav som är nödvändiga för att utföra offentlig kontroll på ett korrekt sätt.

g) Växtprodukter som med hänsyn till sin senare destination kan utgöra risk för spridning av infektionssjukdomar eller smittsamma djursjukdomar.

h) Sändningar av de kategorier av djur och varor som avses i artikel 47.1 a, b och c, som har sitt ursprung i unionen och som återvänder till unionen efter att ha nekats införsel till ett tredjeland.

i) Varor som förs in i unionen i bulk från ett tredjeland, oavsett om de alla har sitt ursprung i det tredjelandet.

j) Sändningar av de varor som avses i artikel 47.1, som kommer från Kroatiens territorium och som transiteras genom Bosnien och Hercegovinas territorium vid Neum ("Neum-korridoren") innan de återinförs på Kroatiens territorium via införselställena i Klek eller Zaton Doli.

k) Djur och varor som i enlighet med artikel 48 är undantagna från artikel 47.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på villkoren för övervakning av transport och ankomst av sändningar av vissa djur och varor, från gränskontrollstationen för ankomst till anläggningen på destinationsorten i unionen, till gränskontrollstationen på destinationsorten eller till gränskontrollstationen för utförsel.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser om

a) förlagor till officiella intyg och bestämmelser för utfärdande av sådana intyg, och

b) utformningen av de dokument som måste åtfölja de kategorier av djur eller varor som avses i punkt 1.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

([1]) Rådets förordning (EG) nr 1005/2008 av den 29 september 2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999 (EUT L 286, 29.10.2008, s. 1).

KAPITEL VI

Finansiering av offentlig kontroll och av annan offentlig verksamhet

Artikel 78

Allmänna bestämmelser

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att tillräckliga finansiella resurser finns tillgängliga för att tillhandahålla personal och andra resurser som de behöriga myndigheterna behöver för att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet.

2. Detta kapitel är även tillämpligt vid delegering av vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet i enlighet med artiklarna 28 och 31.

Artikel 79

Obligatoriska avgifter eller pålagor

1. De behöriga myndigheterna ska ta ut avgifter eller pålagor för den offentliga kontroll som utförs i samband med den verksamhet som avses i kapitel II i bilaga IV och med avseende på djur och varor som avses i artikel 47.1 a, b och c, vid gränskontrollstationer eller vid de kontrollställen som avses i artikel 53.1 a, antingen

a) motsvarande den kostnad som beräknats i enlighet med artikel 82.1, eller

b) med de belopp som anges i bilaga IV.

2. De behöriga myndigheterna ska ta ut avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för följande:

a) Offentlig kontroll av djur och varor som avses i artikel 47.1 d, e och f.

b) Offentlig kontroll på aktörens begäran, för att erhålla det godkännande som föreskrivs i artikel 10 i förordning (EG) nr 183/2005.

c) Offentlig kontroll som ursprungligen inte var planerad och som

i) har blivit nödvändig efter det att bristande efterlevnad hos samma aktör påvisats under en offentlig kontroll som utförts i enlighet med denna förordning, och

ii) utförs för att bedöma omfattningen och konsekvenserna av denna bristande efterlevnad eller för att verifiera att korrigerande åtgärder har vidtagits.

3. Utan hinder av punkterna 1 och 2 får medlemsstaterna i samband med den verksamhet som avses i kapitel II i bilaga IV, på objektiva och icke-diskriminerande grunder, minska beloppet för avgifterna eller pålagorna med beaktande av

a) intressena hos aktörer med liten produktion,

b) de traditionella metoder som används för produktion, bearbetning och distribution,

c) behoven hos aktörer i regioner med särskilda geografiska begränsningar, och

d) den utsträckning i vilken aktörerna hittills har följt de relevanta bestämmelser som avses i artikel 1.2, i enlighet med vad som har fastställts genom offentlig kontroll.

4. Medlemsstaterna får besluta att avgifter och pålagor som har beräknats i enlighet med artikel 82.1 b inte ska tas ut om beloppet är så lågt att det med beaktande av kostnaderna för uttaget och de totala förväntade inkomsterna från avgifterna och pålagorna skulle vara oekonomiskt att ta ut den avgiften eller pålagan.

5. Denna artikel ska inte tillämpas på offentliga kontroller som utförs för att verifiera att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i och j efterlevs.

Artikel 80

Andra avgifter eller pålagor

Medlemsstaterna får ta ut andra avgifter eller pålagor för att täcka kostnaderna för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet än de avgifter eller pålagor som avses i artikel 79, om detta inte är förbjudet enligt den lagstiftning som är tillämplig på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Artikel 81

Kostnader

De avgifter eller pålagor som ska tas ut i enlighet med artikel 79.1 a och 79.2 ska fastställas på grundval av följande kostnader, om dessa härrör från de offentliga kontrollerna i fråga:

a) Löner till den personal, inklusive stödpersonal och administrativ personal, som medverkar i den offentliga kontrollen samt socialförsäkrings- och pensionsavgifter och försäkringskostnader för personalen.

b) Kostnader för anläggningar och utrustning, inklusive kostnader för underhåll samt försäkringar och andra därmed förbundna kostnader.

c) Kostnader för förbrukningsmaterial och verktyg.

d) Kostnader för tjänster som organ med delegerade uppgifter tar ut av de behöriga myndigheterna för offentliga kontroller som delegerats till dessa organ.

e) Kostnader för utbildning av den personal som avses i led a, med undantag för den utbildning som krävs för att erhålla den kompetens som krävs för att vara anställd hos de behöriga myndigheterna.

f) Kostnader för resor och därmed förbundna traktamenten för den personal som avses i led a.

g) Kostnader för provtagning och för laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik som officiella laboratorier tar ut för dessa uppgifter.

Artikel 82

Beräkning av avgifter eller pålagor

1. Avgifter eller pålagor som tas ut i enlighet med artikel 79.1 a och 79.2 ska fastställas i enlighet med en av följande beräkningsmetoder eller en kombination av dessa:

a) Som ett schablonbelopp på grundval av de behöriga myndigheternas totala kostnader för offentlig kontroll under en bestämd tid, som tas ut av alla aktörer oavsett om de verkligen varit föremål för offentlig kontroll under referensperioden eller inte; vid fastställandet av avgiftsnivån för olika sektorer, verksamheter och kategorier av aktörer ska de behöriga myndigheterna ta hänsyn till hur den berörda verksamhetens typ och storlek och de relevanta riskfaktorerna påverkar fördelningen av de totala kostnaderna för dessa offentliga kontroller.

b) På grundval av beräkningen av de verkliga kostnaderna för varje enskild offentlig kontroll, tillämpat på de aktörer som varit föremål för sådan offentlig kontroll.

2. Resekostnader enligt artikel 81 f ska vid beräkningen av de avgifter eller pålagor som avses i artikel 79.1 a och 79.2 beaktas på ett sätt som inte missgynnar vissa aktörer på grund av avståndet mellan deras lokaler och den plats där de behöriga myndigheterna är belägna.

3. När avgifter eller pålagor beräknas i enlighet med punkt 1 a ska de avgifter eller pålagor som de behöriga myndigheterna tar ut inte överstiga de totala kostnaderna för offentlig kontroll under den period som avses i den punkten.

4. När avgifter eller pålagor beräknas i enlighet med punkt 1 b får de inte överstiga de verkliga kostnaderna för den offentliga kontroll som utförts.

Artikel 83

Uttag och tillämpning av avgifter eller pålagor

1. Avgifter eller pålagor för en offentlig kontroll eller för annan offentlig verksamhet som utförs på grundval av ett klagomål ska tas ut av aktören endast om den kontrollen leder till att den bristande efterlevnaden bekräftas.

2. Avgifter eller pålagor som tas ut i enlighet med artiklarna 79 och 80 får inte återbetalas direkt eller indirekt, förutom i de fall de har uttagits felaktigt.

3. Medlemsstaterna får besluta att andra myndigheter än de behöriga myndigheterna eller organ med delegerade uppgifter ska ta ut avgifter eller pålagor.

Artikel 84

Betalning av avgifter eller pålagor

1. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att aktörerna på begäran får ett bevis på betalning av avgifter eller pålagor i sådana fall där aktörerna inte på annat sätt har tillgång till ett sådant bevis.

2. Avgifter eller pålagor som tas ut i enlighet med artikel 79.1 ska betalas av den aktör som ansvarar för sändningen eller av aktörens företrädare.

Artikel 85

Öppenhet

1. Medlemsstaterna ska säkerställa stor öppenhet när det gäller

a) de avgifter och pålagor som föreskrivs i artiklarna 79.1 a, 79.2 och 80, nämligen i fråga om

i) den metod och de uppgifter som använts för att fastställa dessa avgifter eller pålagor,

ii) storleken på de avgifter eller pålagor som tas ut av varje kategori av aktörer och för varje kategori av offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet,

iii) fördelningen av kostnaderna enligt artikel 81.

b) vilka myndigheter eller organ som ansvarar för att ta ut avgifterna eller pålagorna.

2. Varje behörig myndighet ska för varje referensperiod offentliggöra den information som avses i punkt 1 i denna artikel och de behöriga myndigheternas kostnader för vilka det ska tas ut en avgift eller pålaga i enlighet med artiklarna 79.1 a, 79.2 och 80.

3. Medlemsstaterna ska samråda med berörda parter om de allmänna metoder som används för att beräkna de avgifter eller pålagor som föreskrivs i artiklarna 79.1 a, 79.2 och 80.

KAPITEL VII

Officiellt intygande

Artikel 86

Allmänna krav på officiellt intygande

1. Det officiella intygandet ska resultera i utfärdandet av

a) officiella intyg, eller

b) officiella attesteringar i de fall som anges i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. När de behöriga myndigheterna delegerar vissa uppgifter som har samband med utfärdande av officiella intyg eller officiella attesteringar eller med det officiella överinseende som avses i artikel 91.1, ska delegeringen ske i enlighet med artiklarna 28–33.

Artikel 87

Officiella intyg

Artiklarna 88, 89 och 90 ska tillämpas

a) när det enligt de bestämmelser som avses i artikel 1.2 krävs att det utfärdas ett officiellt intyg, samt

b) på officiella intyg som är nödvändiga för export av sändningar av djur och varor till tredjeländer eller som den behöriga myndigheten i destinationsmedlemsstaten begär av den behöriga myndigheten i den avsändande medlemsstaten när det gäller sändningar av djur och varor som ska exporteras till tredjeländer.

Artikel 88

Undertecknande och utfärdande av officiella intyg

1. Officiella intyg ska utfärdas av de behöriga myndigheterna.

2. Behöriga myndigheter ska utse intygsgivare som är behöriga att underteckna officiella intyg och ska säkerställa att dessa intygsgivare

a) är opartiska och fria från intressekonflikter och framför allt inte befinner sig i en situation som direkt eller indirekt kan påverka deras yrkesetiska opartiskhet när det gäller det som ska intygas, och

b) har fått lämplig utbildning om de bestämmelser vilkas efterlevnad intygas genom ett officiellt intyg och om den tekniska bedömningen av efterlevnaden av dessa bestämmelser och av de relevanta bestämmelserna i denna förordning.

3. Officiella intyg ska undertecknas av intygsgivaren och utfärdas på grundval av något av följande:

a) Intygsgivarens direkta kunskap om aktuella faktiska omständigheter och data som är relevanta för intygandet och som erhållits genom

   i) en offentlig kontroll, eller

   ii) förvärvet av ett annat officiellt intyg som utfärdats av de behöriga myndigheterna.

b) Faktiska omständigheter och uppgifter som är relevanta för intygandet och som fastställts av en annan person som bemyndigats därtill av de behöriga myndigheterna och handlar under deras kontroll, under förutsättning att intygsgivaren kan verifiera att sådana faktiska omständigheter och uppgifter är korrekta.

c) Faktiska omständigheter och uppgifter som är relevanta för intygandet som kommer från aktörernas egenkontrollsystem och har kompletterats och bekräftats genom resultat från regelbundna offentliga kontroller, om intygsgivaren därigenom har kunnat förvissa sig om att villkoren för att utfärda det officiella intyget är uppfyllda.

4. Officiella intyg ska undertecknas av intygsgivaren och utfärdas endast på grundval av punkt 3 a i den här artikeln när så krävs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Artikel 89

Garantier för officiella intygs tillförlitlighet

1. Officiella intyg

a) ska ha en unik kod,

b) får inte undertecknas av intygsgivaren om de inte är ifyllda eller ofullständigt ifyllda,

c) ska ha upprättats på ett eller flera av de officiella språken i unionens institutioner som intygsgivaren förstår och, i förekommande fall, på ett språk som är officiellt språk i destinationsmedlemsstaten,

d) ska vara autentiska och korrekta,

e) ska medge identifiering av den person som undertecknat dem och datum för utfärdandet, och

f) ska medge en enkel kontroll av sambanden mellan intyget, den utfärdande myndigheten och den sändning, det parti eller det enskilda djur eller den enskilda vara som intyget omfattar.

2. De behöriga myndigheterna ska vidta alla lämpliga åtgärder för att förhindra utfärdande av falska eller vilseledande officiella intyg eller missbruk av officiella intyg.

Artikel 90

Genomförandebefogenheter med avseende på officiella intyg

Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser för enhetlig tillämpning av artiklarna 88 och 89 med avseende på

a) förlagor till officiella intyg och bestämmelser för utfärdande av sådana intyg, om inga krav har fastställts i de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

b) mekanismerna och de tekniska arrangemangen för att säkerställa att det utfärdas korrekta och tillförlitliga officiella intyg och för att förebygga risken för bedrägerier,

c) de förfaranden som ska följas när officiella intyg återkallas och när ersättningsintyg utfärdas,

d) bestämmelser för utställande av bestyrkta kopior av officiella intyg,

e) utformningen av de dokument som måste åtfölja djur och varor efter den offentliga kontrollen,

f) bestämmelser för utfärdande av elektroniska intyg och för användning av elektroniska signaturer.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 91

Officiella attesteringar

1. När det enligt denna förordning eller de bestämmelser som avses i artikel 1.2 krävs att aktörer utfärdar officiella attesteringar under de behöriga myndigheternas officiella överinseende, eller att de behöriga myndigheterna själva utfärdar sådana, ska punkterna 2, 3 och 4 i den här artikeln gälla.

2. Officiella attesteringar

a) ska vara autentiska och korrekta,

b) ska ha upprättats på ett eller flera av de officiella språken i unionens institutioner och, i förekommande fall, på ett språk som är officiellt språk i destinationsmedlemsstaten, och

c) ska, när de avser en sändning eller ett parti, möjliggöra kontroll av sambandet mellan den officiella attesteringen och sändningen eller partiet.

3. De behöriga myndigheterna ska säkerställa att den personal som utför offentlig kontroll för att övervaka utfärdandet av officiella attesteringar eller, när de officiella attesteringarna utfärdas av de behöriga myndigheterna, den personal som medverkar i utfärdandet av dessa officiella attesteringar

a) är opartisk och fri från intressekonflikter och framför allt inte befinner sig i en situation som direkt eller indirekt kan påverka dess yrkesetiska opartiskhet när det gäller det som ska intygas genom de officiella attesteringarna, och

b) har fått lämplig utbildning om

i) de bestämmelser vilkas efterlevnad de officiella attesteringarna intygar och om den tekniska bedömningen av efterlevnaden av dessa bestämmelser,

ii) de relevanta bestämmelserna i denna förordning.

4. De behöriga myndigheterna ska utföra regelbunden offentlig kontroll för att verifiera att

a) de aktörer som utfärdar attesteringarna uppfyller villkoren i de bestämmelser som avses i artikel 1.2, och

b) attesteringen utfärdas på grundval av relevanta, korrekta och kontrollerbara faktiska omständigheter och uppgifter.

AVDELNING III

REFERENSLABORATORIER OCH REFERENSCENTRUM

Artikel 92

Beslut om inrättande av ett Europeiska unionens referenslaboratorium

1. Inom de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska ett Europeiska unionens referenslaboratorium inrättas om verkningsfullheten i den offentliga kontrollen och annan offentlig verksamhet också är beroende av kvaliteten, enhetligheten och tillförlitligheten hos

a) de analys-, test- eller diagnostikmetoder som används av de officiella laboratorier som utsetts i enlighet med artikel 37.1, och

b) resultaten av dessa officiella laboratoriers analyser, tester och diagnostik.

2. Ett Europeiska unionens referenslaboratorium ska inrättas om det finns ett erkänt behov av att främja enhetlig praxis med avseende på utvecklingen eller användningen av de metoder som avses i punkt 1 a.

3. Kommissionen ska regelbundet se över Europeiska unionens referenslaboratoriers mandat och verksamhet.

4. Kommissionen ska komplettera denna förordning genom att anta beslutet om inrättande av ett Europeiska unionens referenslaboratorium genom en delegerad akt i enlighet med artikel 144.

Artikel 93

Utseende av Europeiska unionens referenslaboratorier

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter utse Europeiska unionens referenslaboratorier i de fall där det har fattats beslut om att inrätta ett sådant laboratorium i enlighet med artikel 92.

2. De utseenden som avses i punkt 1 ska

a) ske efter ett offentligt urvalsförfarande, och

b) vara tidsbegränsade och gälla i minst fem år, eller ses över regelbundet.

3. Europeiska unionens referenslaboratorier ska

a) arbeta i enlighet med standarden EN ISO/IEC 17025 och ackrediteras i enlighet med den standarden av ett nationellt ackrediteringsorgan, som utövar sin verksamhet i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008. Denna ackreditering

i) ska omfatta alla metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik som ska användas av laboratoriet när det fungerar som ett Europeiska unionens referenslaboratorium,

ii) kan omfatta en eller flera metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik eller grupper av metoder,

iii) får fastställas på ett flexibelt sätt så att ackrediteringen även kan omfatta ändrade versioner av de metoder som Europeiska unionens referenslaboratorium använde när ackrediteringen beviljades eller nya metoder utöver dessa metoder, på grundval av laboratoriets egna valideringar utan någon särskild bedömning av det nationella ackrediteringsorganet i den medlemsstat där Europeiska unionens referenslaboratorium är beläget innan dessa ändrade eller nya metoder används.

b) vara opartiska och fria från intressekonflikter och framför allt inte befinna sig i en situation som direkt eller indirekt kan påverka deras yrkesetiska opartiskhet när de utför sina uppgifter som Europeiska unionens referenslaboratorier,

c) ha eller genom kontrakt ha tillgång till kvalificerad personal med lämplig utbildning för de analys-, testnings- och diagnostikmetoder som används inom laboratoriets kompetensområde, samt vid behov stödpersonal,

d) förfoga över eller ha tillgång till den infrastruktur och utrustning samt de produkter som krävs för att de ska kunna utföra de uppgifter de ålagts,

e) säkerställa att deras personal och eventuell kontraktsanställd personal har god kännedom om internationella standarder och internationell praxis och att den senaste forskningen på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå beaktas i deras arbete,

f) vara utrustade med eller ha tillgång till utrustning som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter i nödsituationer, och

g) i relevanta fall ha förutsättningar att följa relevanta standarder för biosäkerhet.

4. Med avvikelse från punkt 3 a i denna artikel får kommissionen för det område som omfattas av bestämmelserna i artikel 1.2 g utse officiella laboratorier, utsedda som sådana av de behöriga myndigheterna på grundval av ett undantag som antagits i enlighet med artikel 41, till Europeiska unionens referenslaboratorier oberoende av huruvida de uppfyller villkoret i punkt 3 a i den här artikeln.

5. Med avvikelse från punkterna 1 och 2 i denna artikel ska de laboratorier som avses i artikel 32 första stycket i förordning (EG) nr 1829/2003 och i artikel 21 första stycket i förordning (EG) nr 1831/2003 vara de Europeiska unionens referenslaboratorier som har de ansvarsområden och utför de uppgifter som avses i artikel 94 i den här förordningen inom följande respektive områden:

a) Genetiskt modifierade organismer och genetiskt modifierade livsmedel och foder.

b) Fodertillsatser.

6. De skyldigheter för personalen i fråga om konfidentiell behandling som avses i artikel 8 ska även tillämpas på personalen vid Europeiska unionens referenslaboratorier.

Artikel 94

Ansvarsområden och uppgifter för Europeiska unionens referenslaboratorier

1. Europeiska unionens referenslaboratorier ska bidra till att förbättra och harmonisera de analys-, testnings- eller diagnostikmetoder som ska användas av de officiella laboratorier som utses i enlighet med artikel 37.1 samt de analys-, testnings- och diagnostikdata som de levererar.

2. De Europeiska unionens referenslaboratorier som utsetts i enlighet med artikel 93.1 ska ha ansvar för följande uppgifter såtillvida som dessa ingår i referenslaboratoriernas årliga eller fleråriga arbetsprogram som upprättats i överensstämmelse med målen och prioriteringarna i de relevanta arbetsprogram som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 36 i förordning (EU) nr 652/2014:

a) Förse nationella referenslaboratorier med uppgifter och vägledning om metoderna för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik, inklusive referensmetoder,

b) förse nationella referenslaboratorier med referensmaterial,

c) samordna de nationella referenslaboratoriernas och vid behov andra officiella laboratoriers tillämpning av de metoder som avses i led a, särskilt genom att organisera regelbundna jämförande undersökningar eller prestationsprov mellan laboratorier och genom att säkerställa lämplig uppföljning av sådana jämförande undersökningar eller prestationsprov, i enlighet med tillgängliga, internationellt erkända protokoll, och underrätta kommissionen och medlemsstaterna om resultaten och uppföljningen av de jämförande undersökningarna eller prestationsproven mellan laboratorier,

d) samordna sådana praktiska arrangemang som krävs för att tillämpa nya metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnos och informera nationella referenslaboratorier om framstegen på detta område,

e) anordna kurser för personal från nationella referenslaboratorier och vid behov från andra officiella laboratorier samt för experter från tredjeländer,

f) inom sitt arbetsområde ge kommissionen vetenskapligt och teknisk stöd,

g) förse nationella referenslaboratorier med information om relevant forskning på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå,

h) inom sitt arbetsområde samarbeta med laboratorier i tredjeländer och med Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa), Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) och Europeiska centrumet för förebyggande och kontroll av sjukdomar (ECDC),

i) ge aktivt stöd när det gäller att diagnostisera utbrott i medlemsstaterna av livsmedelsburna sjukdomar, zoonotiska sjukdomar eller djursjukdomar eller angrepp av växtskadegörare, genom att ställa bekräftande diagnoser samt utföra karakterisering och taxonomiska eller epizootiska undersökningar av isolat av patogener eller prover av skadegörare,

j) samordna eller utföra tester för att verifiera kvaliteten på de reagenser och partier av reagenser som används för diagnostik av livsmedelsburna sjukdomar, zoonotiska sjukdomar eller djursjukdomar och växtskadegörare,

k) upprätta och underhålla, om det är relevant för deras kompetensområde,

   i) referenssamlingar av växtskadegörare och/eller referensstammar av patogener,

   ii) referenssamlingar av material avsedda att komma i kontakt med livsmedel, som används för att kalibrera analysutrustning och tillhandahålla prover till nationella referenslaboratorier,

   iii) aktuella förteckningar över tillgängliga referenssubstanser och referensreagenser samt av tillverkare och leverantörer av sådana substanser och reagenser, och

l) om det är relevant för deras kompetensområde, samarbeta sinsemellan och, beroende på vad som är lämpligt, med kommissionen för att utveckla metoder för analyser, testning eller diagnostik av hög standard.

När det gäller led k i får Europeiska unionens referenslaboratorium upprätta och underhålla dessa referenssamlingar och referensstammar genom utkontraktering till andra officiella laboratorier och till vetenskapliga organisationer.

3. Europeiska unionens referenslaboratorier ska offentliggöra en förteckning över de nationella referenslaboratorier som utsetts av medlemsstaterna i enlighet med artikel 100.1.

Artikel 95

Utseende av Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter utse Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd som ska stödja den verksamhet som kommissionen och medlemsstaterna utövar i samband med tillämpningen av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 f.

2. De utseenden som avses i punkt 1 ska

a) ske efter ett offentligt urvalsförfarande, och

b) vara tidsbegränsade eller ses över regelbundet.

3. Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd ska

a) agera opartiskt när de utför sina uppgifter som Europeiska unionens referenscentrum,

b) ha goda vetenskapliga och tekniska sakkunskaper om förhållandet mellan människor och djur, djurs beteende, fysiologi, genetik, hälsa och nutrition när det gäller djurskydd, samt om djurskyddsaspekter vid användning av djur för kommersiella eller vetenskapliga ändamål,

c) ha kvalificerad personal med lämplig utbildning inom de områden som avses i led b och i etiska frågor som gäller djur, samt vid behov stödpersonal,

d) förfoga över eller ha tillgång till den infrastruktur och utrustning samt de produkter som krävs för att utföra de uppgifter de ålagts, och

e) säkerställa att deras personal har god kännedom om internationella standarder och internationell praxis inom de områden som avses i led b och att den senaste forskningen på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå, bland annat studier som genomförts och åtgärder som vidtagits av andra Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd, beaktas i deras arbete.

Artikel 96

Ansvarsområden och uppgifter för Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd

Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd ska ha ansvar för följande stöduppgifter såtillvida som dessa ingår i referenscentrumens årliga eller fleråriga arbetsprogram som har upprättats i överensstämmelse med målen och prioriteringarna i de relevanta arbetsprogram som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 36 i förordning (EU) nr 652/2014:

a) Inom sitt arbetsområde tillhandahålla vetenskaplig och teknisk sakkunskap, inklusive, där så är lämpligt, i form av samordnat stöd till relevanta nationella stödnätverk och organ inom de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 f.

b) Tillhandahålla vetenskaplig och teknisk sakkunskap vid utarbetandet och tillämpningen av de djurskyddsindikatorer som avses i artikel 21.8 e.

c) Utveckla eller samordna utvecklingen av metoder för att bedöma djurskyddsnivån och metoder för att förbättra djurskyddet.

d) Genomföra vetenskapliga och tekniska studier om djurskydd för djur som används för kommersiella eller vetenskapliga ändamål.

e) Anordna kurser för personalen vid de nationella vetenskapliga stödnätverk eller organ som avses i led a, för personal vid behöriga myndigheter och för experter från tredjeländer.

f) Sprida forskningsresultat och tekniska innovationer samt samarbeta med forskningsorgan på unionsnivå på de områden som omfattas av deras arbetsområde.

Artikel 97

Utseende av Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet

1. Kommissionen får genom genomförandeakter utse Europeiska unionens referenscentrum som ska stödja den verksamhet som kommissionen och medlemsstaterna utövar för att förebygga, avslöja och bekämpa överträdelser av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande.

2. De utseenden som avses i punkt 1 ska

a) ske efter ett offentligt urvalsförfarande, och

b) vara tidsbegränsade eller ses över regelbundet.

3. Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet ska

a) agera opartiskt när de utför sina uppgifter som Europeiska unionens referenscentrum,

b) ha en hög nivå av vetenskaplig och teknisk sakkunskap inom de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 samt inom tillämpad forensisk vetenskap på dessa områden, för att kunna bedriva eller samordna forskning på högsta nivå när det gäller varors äkthet och integritet och utveckla, tillämpa och validera metoder för upptäckt av de överträdelser av bestämmelserna i artikel 1.2 som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande,

c) ha kvalificerad personal med lämplig utbildning inom de områden som avses i led b, samt nödvändig stödpersonal,

d) förfoga över eller ha tillgång till den infrastruktur och utrustning samt de produkter som krävs för att utföra de uppgifter de ålagts, och

e) säkerställa att deras personal har god kännedom om internationella standarder och internationell praxis inom de områden som avses i led b och att den senaste forskningen på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå beaktas i deras arbete.

Artikel 98

Ansvarsområden och uppgifter för Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet

Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet ska ha ansvar för följande stöduppgifter såtillvida som dessa ingår i referenscentrumens årliga eller fleråriga arbetsprogram som upprättats i överensstämmelse med målen och prioriteringarna i de relevanta arbetsprogram som antagits av kommissionen i enlighet med artikel 36 i förordning (EU) nr 652/2014:

a) Tillhandahålla specialiserad sakkunskap om den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet och om metoderna för att upptäcka de överträdelser av bestämmelserna i artikel 1.2 i denna förordning som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande, i samband med forensisk vetenskap som tillämpas på de områden som omfattas av dessa bestämmelser.

b) Tillhandahålla särskilda analyser för att identifiera de delar inom den jordbruksbaserade livsmedelskedjan som eventuellt kan drabbas av överträdelser av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i denna förordning som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande och ge stöd vid utarbetandet av särskilda tekniker för offentlig kontroll samt protokoll.

c) Vid behov utföra de uppgifter som avses i artikel 94.2 a–h i denna förordning, varvid överlappningar med uppgifterna för sådana Europeiska unionens referenslaboratorier som utsetts i enlighet med artikel 93 i denna förordning ska undvikas.

d) Vid behov upprätta och upprätthålla samlingar eller databaser med bestyrkt referensmaterial som ska användas för att upptäcka överträdelser av bestämmelserna i artikel 1.2 i denna förordning som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande.

e) Sprida forskningsresultat och tekniska innovationer på de områden som omfattas av deras arbetsområde.

Artikel 99

Kommissionens skyldigheter

1. Kommissionen ska offentliggöra och vid behov uppdatera förteckningen över

a) sådana Europeiska unionens referenslaboratorier som avses i artikel 93,

b) sådana Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd som avses i artikel 95,

c) sådana Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet som avses i artikel 97.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på fastställande av krav, ansvarsområden och uppgifter för Europeiska unionens referenslaboratorier, Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd och Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet, utöver de krav som fastställs i artiklarna 93.3, 94, 95.3, 96, 97.3 och 98. Sådana delegerade akter ska begränsas till situationer med nya eller framväxande risker eller nya eller framväxande djursjukdomar eller växtskadegörare eller till situationer där de delegerade akterna motiveras av nya rättsliga krav.

3. Kommissionen ska kontrollera Europeiska unionens referenslaboratorier och referenscentrum för att verifiera efterlevnaden av kraven i artiklarna 93.3, 94, 95.3 och 97.3.

4. Om de kommissionskontroller som avses i punkt 3 i denna artikel visar att kraven i artiklarna 93.3, 94, 95.3 och 97.3 inte efterlevs ska kommissionen, efter att ha tagit emot synpunkter från det Europeiska unionens referenslaboratorium eller Europeiska unionens referenscentrum som berörs,

a) genom en genomförandeakt återkalla beslutet att utse det berörda laboratoriet eller centrumet, eller

b) vidta andra lämpliga åtgärder.

Artikel 100

Utseende av nationella referenslaboratorier

1. Medlemsstaterna ska utse ett eller flera nationella referenslaboratorier för varje referenslaboratorium som utsetts för Europeiska unionen i enlighet med artikel 93.1.

Medlemsstaterna får utse ett nationellt referenslaboratorium även i fall där det inte finns något motsvarande Europeiska unionens referenslaboratorium.

En medlemsstat får utse ett laboratorium beläget i en annan medlemsstat eller i ett tredjeland som är avtalsslutande part i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Ett laboratorium får utses till nationellt referenslaboratorium för mer än en medlemsstat.

2. Kraven i artiklarna 37.4 e, 37.5, 39, 42.1, 42.2 a och b samt 42.3 ska tillämpas på nationella referenslaboratorier.

Med avvikelse från artikel 37.4 e får de behöriga myndigheterna, för det område som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g, utse officiella laboratorier, utsedda till sådana av de behöriga myndigheterna på grundval av ett undantag som antagits i enlighet med artikel 41, till nationella referenslaboratorier oberoende av huruvida de uppfyller villkoret i artikel 37.4 e.

3. Nationella referenslaboratorier ska

a) vara opartiska och fria från intressekonflikter och framför allt inte befinna sig i en situation som direkt eller indirekt kan påverka deras yrkesetiska opartiskhet när de utför sina uppgifter som nationella referenslaboratorier,

b) ha eller genom kontrakt ha tillgång till kvalificerad personal med lämplig utbildning för de analys-, testnings- och diagnostiktekniker som används inom laboratoriets kompetensområde, samt vid behov stödpersonal,

c) förfoga över eller ha tillgång till den infrastruktur och utrustning samt de produkter som behövs för att utföra de uppgifter de ålagts,

d) se till att deras personal och eventuell kontraktsanställd personal har god kännedom om internationella standarder och internationell praxis och att den senaste forskningen på nationell nivå, unionsnivå och internationell nivå beaktas i deras arbete,

e) vara utrustade med, eller ha tillgång till, nödvändig utrustning för att kunna utföra sina uppgifter i nödsituationer, och

f) i relevanta fall ha förutsättningar att följa relevanta standarder för biosäkerhet.

4. Medlemsstaterna ska

a) meddela namn på och adress för varje nationellt referenslaboratorium till kommissionen, till relevant Europeiska unionens referenslaboratorium och till övriga medlemsstater,

b) offentliggöra de uppgifter som avses i led a, och

c) uppdatera de uppgifter som avses i led a vid behov.

5. Medlemsstater som har mer än ett nationellt referenslaboratorium för ett Europeiska unionens referenslaboratorium ska säkerställa ett nära samarbete mellan dessa laboratorier så att samordningen dem emellan, samt med andra nationella laboratorier och med berört Europeiska unionens referenslaboratorium är effektiv.

6. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning vad gäller fastställandet av krav för nationella referenslaboratorier, utöver de krav som anges i punkterna 2 och 3 i den här artikeln. Sådana delegerade akter ska begränsas till att säkerställa överensstämmelse med eventuella ytterligare krav som antagits i enlighet med artikel 99.2.

Artikel 101

Ansvarsområden och uppgifter för nationella referenslaboratorier

1. Nationella referenslaboratorier ska inom sina respektive kompetensområden

a) samarbeta med Europeiska unionens referenslaboratorier och delta i kurser och provningsjämförelser som organiseras av dessa laboratorier,

b) samordna verksamheten vid de officiella laboratorier som utsetts i enlighet med artikel 37.1, i syfte att harmonisera och förbättra metoderna för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnos och användningen av dessa metoder,

c) i lämpliga fall organisera jämförande undersökningar eller prestationsprov mellan laboratorier, säkerställa en lämplig uppföljning av sådana undersökningar och prov och informera de behöriga myndigheterna om resultaten och uppföljningen av dem,

d) säkerställa att informationen från Europeiska unionens referenslaboratorium vidarebefordras till de behöriga myndigheterna och till officiella laboratorier,

e) inom sitt arbetsområde ge de behöriga myndigheterna vetenskapligt och tekniskt stöd i samband med genomförandet av de fleråriga nationella kontrollplaner som avses i artikel 109 och av samordnade kontrollprogram som antagits i enlighet med artikel 112,

f) i förekommande fall validera reagenserna och partierna av reagenser, upprätta och uppdatera förteckningar över tillgängliga referenssubstanser och referensreagenser samt över tillverkare och leverantörer av sådana substanser och reagenser,

g) när så är nödvändigt hålla fortbildningskurser för personalen i de officiella laboratorier som utsetts i enlighet med artikel 37.1, och

h) aktivt bistå den medlemsstat som har utsett dem vid diagnosen av utbrott av livsmedelsburna eller zoonotiska sjukdomar, djursjukdomar eller växtskadegörare och, i fall av sändningar som innebär bristande efterlevnad av bestämmelserna, genom bekräftande diagnoser, karaktärisering och epizootiska eller taxonomiska studier av isolat av patogener eller prover av skadegörare.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning vad gäller fastställandet av ansvarsområden och uppgifter för nationella referenslaboratorier, utöver de krav som anges i punkt 1 i den här artikeln. Sådana delegerade akter ska begränsas till att säkerställa överensstämmelse med eventuella ytterligare krav och arbetsuppgifter som antas i enlighet med artikel 99.2.

AVDELNING IV

ADMINISTRATIVT STÖD OCH SAMARBETE

Artikel 102

Allmänna bestämmelser

1. De behöriga myndigheterna i berörda medlemsstater ska ge varandra administrativt stöd i enlighet med artiklarna 104–107, för att säkerställa en korrekt tillämpning av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i de fall som berör mer än en medlemsstat.

2. Administrativt stöd ska i förekommande fall, och genom överenskommelse mellan de berörda behöriga myndigheterna, bestå i att de behöriga myndigheterna i en medlemsstat deltar i sådan offentlig kontroll på plats som utförs av de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat.

3. Denna avdelning ska inte påverka tillämpningen av nationell rätt som

a) är tillämplig på utlämnande av handlingar och information som är föremål för eller har anknytning till rättsliga utredningar och domstolsförfaranden, inbegripet brottsutredningar, och

b) syftar till att skydda fysiska eller juridiska personers affärsintressen.

4. Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att underlätta överföring från andra brottsbekämpande myndigheter, allmänna åklagare och rättsliga myndigheter till den behöriga myndigheten av information om eventuell bristande efterlevnad av sådana bestämmelser som avses i artikel 1.2 som är relevant för tillämpningen av denna avdelning och kan utgöra

a) en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller

b) en eventuell överträdelse av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 som begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande.

5. Alla meddelanden mellan behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 104–107 ska vara skriftliga, i pappersform eller elektronisk form.

6. För att rationalisera och förenkla kommunikationen ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa ett standardformat för

a) begäran om stöd enligt artikel 104.1, och

b) meddelanden om gemensamma och återkommande anmälningar och svar.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 103

Förbindelseorgan

1. Varje medlemsstat ska utse ett eller flera förbindelseorgan som ska fungera som kontaktpunkter och ha ansvaret för att underlätta utväxling av meddelanden mellan behöriga myndigheter i enlighet med artiklarna 104–107.

2. Utseendet av förbindelseorgan ska inte hindra att personalen vid de behöriga myndigheterna i olika medlemsstater har direkta kontakter, utbyter information eller samarbetar med varandra.

3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen och övriga medlemsstater kontaktuppgifter till sina förbindelseorgan som har utsetts enligt punkt 1, och eventuella ändringar av dessa uppgifter.

4. Kommissionen ska på sin webbplats offentliggöra och uppdatera den förteckning över förbindelseorgan som medlemsstaterna har meddelat kommissionen enligt punkt 3.

5. Varje begäran om stöd enligt artikel 104.1 samt anmälningar och meddelanden enligt artiklarna 105, 106 och 107 ska överlämnas av ett förbindelseorgan till dess motsvarighet i den medlemsstat till vilken begäran eller anmälan riktar sig.

6. Kommissionen ska genom genomförandeakter fastställa specifikationerna för de tekniska verktyg och förfaranden för kommunikation mellan de förbindelseorgan som har utsetts i enlighet med punkt 1 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 104

Stöd efter begäran

1. Om de behöriga myndigheterna i en medlemsstat anser att de behöver data eller information från de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat för att utföra offentlig kontroll eller för att verkningsfullt kunna följa upp kontroller på sitt territorium, ska de lägga fram en motiverad begäran om administrativt stöd till de behöriga myndigheterna i den medlemsstaten. De anmodade behöriga myndigheterna ska

a) utan dröjsmål bekräfta att de tagit emot begäran,

b) när den begärande behöriga myndigheten så anger, inom tio arbetsdagar från den dag då de tog emot begäran meddela hur lång tid de uppskattningsvis behöver för att lämna ett väl underbyggt svar på begäran, och

c) utföra de offentliga kontroller eller de undersökningar som är nödvändiga för att utan dröjsmål kunna ge de begärande behöriga myndigheterna alla nödvändiga uppgifter och dokument så att de kan fatta välgrundade beslut och verifiera att unionens bestämmelser efterlevs inom deras jurisdiktion.

2. Dokument får översändas i original eller kopia.

3. Genom överenskommelse mellan de begärande behöriga myndigheterna och de anmodade behöriga myndigheterna får personal som utsetts av den begärande myndigheten närvara vid de offentliga kontroller och de undersökningar som avses i punkt 1 c, och som utförs av de anmodade behöriga myndigheterna.

I sådana fall ska personalen vid de begärande behöriga myndigheterna

a) alltid kunna uppvisa en skriftlig fullmakt, där deras identitet och officiella behörighet anges,

b) genom den anmodade myndighetens förmedling, av aktören beviljas tillträde till samma lokaler och tillgång till samma dokument som personalen vid de anmodade behöriga myndigheterna, och endast för ändamål som avser den pågående administrativa utredningen, och

c) inte ha rätt att på eget initiativ utöva de utredningsbefogenheter som tilldelats tjänstemännen vid de anmodade behöriga myndigheterna.

Artikel 105

Stöd utan begäran vid bristande efterlevnad

1. Om de behöriga myndigheterna i en medlemsstat får kännedom om ett fall av bristande efterlevnad och om den bristande efterlevnaden kan få konsekvenser för en annan medlemsstat, ska de utan otillbörligt dröjsmål och på eget initiativ anmäla detta till de behöriga myndigheterna i den andra medlemsstaten.

2. De behöriga myndigheter som har tagit emot en anmälan enligt punkt 1 ska

a) utan otillbörligt dröjsmål bekräfta att de tagit emot anmälan,

b) om den begärande behöriga myndigheten så anger, inom tio arbetsdagar från den dag då de tog emot anmälan meddela

i) vilka undersökningar de har för avsikt att utföra, eller

ii) varför de anser att det inte är nödvändigt att utföra några undersökningar, samt

c) om de undersökningar som avses i led b anses vara nödvändiga, undersöka saken och utan dröjsmål underrätta de anmälande behöriga myndigheterna om resultaten och, i förekommande fall, om vilka åtgärder som vidtagits.

Artikel 106

Stöd vid bristande efterlevnad som innebär en risk eller en upprepad eller potentiellt allvarlig överträdelse

1. Om de behöriga myndigheterna i samband med offentliga kontroller av djur eller varor med ursprung i en annan medlemsstat fastställer att sådana djur eller varor inte uppfyller kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och att de därmed medför risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller att detta innebär en potentiell allvarlig överträdelse av dessa bestämmelser, ska de behöriga myndigheterna utan dröjsmål anmäla detta till de behöriga myndigheterna i den avsändande medlemsstaten samt i övriga berörda medlemsstater, så att dessa behöriga myndigheter kan genomföra lämpliga undersökningar.

2. De behöriga myndigheter som tagit emot en anmälan ska utan dröjsmål

a) bekräfta att de tagit emot anmälan,

b) om den anmälande behöriga myndigheten så anger, meddela vilka undersökningar de har för avsikt att utföra,

c) undersöka saken, vidta alla nödvändiga åtgärder och underrätta de anmälande behöriga myndigheterna om vilka undersökningar och vilken typ av offentlig kontroll som utförts samt om vilka beslut som fattats och varför.

3. Om de anmälande behöriga myndigheterna har anledning att tro att de undersökningar som utförts eller de åtgärder som vidtagits av de behöriga myndigheter som tagit emot anmälan inte i tillräcklig utsträckning åtgärdar den fastställda bristande efterlevnaden, ska de begära att de behöriga myndigheter som tagit emot anmälan kompletterar den offentliga kontrollen eller de åtgärder som vidtagits. I sådana fall ska de behöriga myndigheterna från de två medlemsstaterna

a) gemensamt försöka finna en lösning för att på lämpligt sätt åtgärda den bristande efterlevnaden, inklusive genom gemensamma offentliga kontroller och gemensamma undersökningar som utförs i enlighet med artikel 104.3, och

b) utan dröjsmål underrätta kommissionen om de inte kan enas om lämpliga åtgärder.

4. Om offentlig kontroll av djur eller varor med ursprung i en annan medlemsstat visar på upprepade fall av bristande efterlevnad enligt punkt 1 ska de behöriga myndigheterna i destinationsmedlemsstaten utan dröjsmål underrätta kommissionen och de behöriga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna om detta.

Artikel 107

Stöd på grundval av information som lämnas av tredjeländer

1. Om de behöriga myndigheterna får information från ett tredjeland om bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller om risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, ska de utan dröjsmål

a) underrätta de behöriga myndigheterna i övriga berörda medlemsstater om detta, och

b) underrätta kommissionen, om informationen är eller kan tänkas vara relevant på unionsnivå.

2. Information som erhållits vid offentlig kontroll och undersökningar som har utförts i enlighet med den här förordningen får vidarebefordras till det tredjeland som avses i punkt 1, under förutsättning att

a) de behöriga myndigheter som har tillhandahållit informationen har gett sitt samtycke,

b) tredjelandet har åtagit sig att ge det stöd som behövs för att samla in belägg för praxis som strider eller som förefaller strida mot unionsbestämmelserna eller som utgör en risk för människor, djur, växter eller miljön, och

c) relevanta unionsbestämmelser och nationella bestämmelser om överföring av personuppgifter till tredjeländer efterlevs.

Artikel 108

Samordnat stöd och uppföljning från kommissionens sida

1. Om de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna inte kan enas om lämpliga åtgärder för att åtgärda den bristande efterlevnaden av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 ska kommissionen utan dröjsmål samordna de åtgärder och insatser som de behöriga myndigheterna vidtar i enlighet med denna avdelning om den information som kommissionen har tillgång till antingen

a) visar verksamhet som strider mot, eller förefaller strida mot, de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och denna verksamhet har eller kanske har följder i mer än en medlemsstat, eller

b) visar att samma eller liknande verksamhet som strider mot, eller förefaller strida mot, de bestämmelser som avses i artikel 1.2 kanske bedrivs i mer än en medlemsstat.

2. I de fall som avses i punkt 1 får kommissionen

a) i samarbete med den berörda medlemsstaten sända ut en grupp inspektörer för offentlig kontroll på plats,

b) genom genomförandeakter begära att de behöriga myndigheterna i den avsändande medlemsstaten och, i förekommande fall, i andra berörda medlemsstater, på lämpligt sätt förstärker den offentliga kontrollen och rapporterar till kommissionen om vilka åtgärder de vidtagit,

c) vidta andra lämpliga åtgärder i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning genom att fastställa bestämmelser för snabbt utbyte av information i de fall som avses i punkt 1.

AVDELNING V

PLANERING OCH RAPPORTERING

Artikel 109

Fleråriga nationella kontrollplaner och ett organ för de fleråriga nationella kontrollplanerna

1. Medlemsstaterna ska se till att offentlig kontroll som regleras av denna förordning utförs av behöriga myndigheter utifrån en flerårig nationell kontrollplan, vars utarbetande och genomförande samordnas inom deras territorium.

2. Medlemsstaterna ska utse ett organ med uppgift att

a) samordna utarbetandet av den fleråriga nationella kontrollplanen mellan alla behöriga myndigheter med ansvar för offentlig kontroll,

b) säkerställa att den fleråriga nationella kontrollplanen är konsekvent,

c) samla in information om genomförandet av den fleråriga nationella kontrollplanen med tanke på framläggandet av de årliga rapporter som avses i artikel 113 och den översyn och uppdatering av dessa som krävs enligt artikel 111.2.

Artikel 110

Innehållet i de fleråriga nationella kontrollplanerna

1. Fleråriga nationella kontrollplaner ska utarbetas för att säkerställa att offentlig kontroll planeras inom alla de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och i enlighet med de kriterier som fastställs i artikel 9 och med de bestämmelser som avses i artiklarna 18–27.

2. De fleråriga nationella kontrollplanerna ska innehålla allmän information om hur systemen för offentlig kontroll är uppbyggda och organiserade i den berörda medlemsstaten på vart och ett av de berörda områden, samt information om åtminstone följande:

a) Den fleråriga nationella kontrollplanens strategiska mål och hur dessa återspeglas i prioriteringen av offentlig kontroll och fördelning av resurser.

b) Riskklassificeringen av offentlig kontroll.

c) De behöriga myndigheter som utsetts och deras uppgifter på central, regional och lokal nivå samt vilka resurser dessa myndigheter har till sitt förfogande.

d) Om så är lämpligt, vilka uppgifter som utförs av organ med delegerade uppgifter.

e) Den allmänna organisationen och förvaltningen av offentlig kontroll på nationell, regional och lokal nivå, inklusive offentlig kontroll vid enskilda anläggningar.

f) Kontrollsystem som används inom olika sektorer och samordning mellan olika enheter inom de behöriga myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll inom dessa sektorer.

g) Förfaranden och arrangemang som införts för att se till att de berörda myndigheterna uppfyller de krav som avses i artikel 5.1.

h) Utbildning av de behöriga myndigheternas personal.

i) De dokumenterade förfaranden som avses i artikel 12.1.

j) Den allmänna organisationen och tillämpningen av beredskapsplanerna i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

k) Den allmänna organisationen av samarbetet och det ömsesidiga stödet mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna.

Artikel 111

Utarbetande, uppdatering och översyn av fleråriga nationella kontrollplaner

1. Medlemsstaterna ska se till att den fleråriga nationella kontrollplan som avses i artikel 109.1 tillhandahålls allmänheten, med undantag av de delar av planen vars röjande skulle kunna undergräva den offentliga kontrollens verkningsfullhet.

2. Den fleråriga nationella kontrollplanen ska regelbundet uppdateras så att den anpassas till ändringar i de bestämmelser som avses i artikel 1.2, och ses över så att hänsyn tas till åtminstone följande faktorer:

a) Uppkomst av nya sjukdomar, växtskadegörare eller andra risker för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

b) Betydande förändringar av de behöriga nationella myndigheternas uppbyggnad, ledning eller verksamhet.

c) Resultaten av medlemsstaternas offentliga kontroller.

d) Resultaten av kommissionens kontroller som utförts i medlemsstaten enlighet med artikel 116.1.

e) Vetenskapliga rön.

f) Resultaten av offentlig kontroll som utförts i en medlemsstat av behöriga myndigheter från tredjeländer.

3. Medlemsstaterna ska på begäran förse kommissionen med den senaste uppdaterade versionen av sina fleråriga nationella kontrollplaner.

Artikel 112

Samordnade kontrollprogram och insamling av information och data

I syfte att genomföra en unionsomfattande riktad bedömning av tillämpningen av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller i syfte att fastställa förekomsten av vissa faror i hela unionen får kommissionen anta genomförandeakter med avseende på

a) genomförandet av samordnade kontrollprogram med begränsad varaktighet inom ett av de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

b) organisationen, på ad hoc-basis, av data- och informationsinsamling i samband med tillämpningen av vissa av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller när det gäller förekomsten av vissa faror.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 113

Medlemsstaternas årliga rapporter

1. Senast den 31 augusti varje år ska varje medlemsstat till kommissionen överlämna en rapport som innehåller

a) eventuella ändringar av den fleråriga nationella kontrollplanen som gjorts för att ta hänsyn till de faktorer som avses i artikel 111.2,

b) resultaten av de offentliga kontroller som utförts under det föregående året enligt den fleråriga nationella kontrollplanen,

c) den typ och det antal fall av bristande efterlevnad enligt bestämmelserna i artikel 1.2, per område, som de behöriga myndigheterna upptäckt under föregående år,

d) de åtgärder som vidtagits för att säkerställa ett verkningsfullt genomförande av den fleråriga nationella kontrollplanen, inklusive efterlevnadsåtgärder och resultaten av dessa åtgärder, och

e) en länk till den behöriga myndighetens webbsida innehållande den offentliga information om avgifter och pålagor som avses i artikel 85.2.

2. För att säkerställa att de årliga rapporter som avses i punkt 1 utformas på ett enhetligt sätt ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa och vid behov uppdatera standardiserade förlagor som ska användas vid inlämning av den information och de data som avses i den punkten.

Dessa genomförandeakter ska, när så är möjligt, tillåta att de standardiserade förlagor som fastställts av kommissionen används vid inlämning av andra rapporter om offentlig kontroll som de behöriga myndigheterna är skyldiga att överlämna till kommissionen i enlighet med de bestämmelser som avses i artikel 1.2. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 114

Kommissionens årliga rapporter

1. Senast den 31 januari varje år ska kommissionen offentliggöra en årlig rapport om genomförandet av offentlig kontroll i medlemsstaterna, med beaktande av

a) de årliga rapporter som medlemsstaterna har lämnat i enlighet med artikel 113, och

b) resultaten av kommissionens kontroller i enlighet med artikel 116.1.

2. Den årliga rapport som avses i punkt 1 får i förekommande fall innehålla rekommendationer angående eventuella förbättringar av systemen för offentlig kontroll i medlemsstaterna och av viss offentlig kontroll på vissa områden.

Artikel 115

Beredskapsplaner för livsmedel och foder

1. För tillämpningen av den allmänna plan för krishantering som avses i artikel 55.1 i förordning (EG) nr 178/2002 ska medlemsstaterna upprätta beredskapsplaner för livsmedel och foder med åtgärder som utan dröjsmål ska vidtas om livsmedel eller foder visar sig utgöra en allvarlig risk för människors eller djurs hälsa, antingen direkt eller via miljön.

2. De beredskapsplaner för livsmedel och foder som avses i punkt 1 ska innehålla uppgifter om

a) vilka behöriga myndigheter som ska medverka,

b) befogenheter och ansvarsområden för de myndigheter som avses i led a, och

c) kanaler och förfaranden för informationsutbyte mellan behöriga myndigheter och andra berörda parter, beroende på vad som är lämpligt.

3. Medlemsstaterna ska regelbundet se över sina beredskapsplaner för livsmedel och foder för att ta hänsyn till organisationsändringar inom de behöriga myndigheterna och erfarenheter som vunnits i samband med genomförandet av planen och under simuleringsövningar.

4. Kommissionen får anta genomförandeakter med avseende på följande:

a) Bestämmelser för att upprätta de beredskapsplaner som avses i punkt 1 i denna artikel, i den utsträckning som krävs för att säkerställa en enhetlig och verkningsfull användning av den allmänna plan för krishantering som avses i artikel 55.1 i förordning (EG) nr 178/2002.

b) Berörda parters roll i upprättandet och genomförandet av beredskapsplanerna.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

AVDELNING VI

UNIONENS VERKSAMHET

KAPITEL I

Kommissionens kontroller

Artikel 116

Kommissionens kontroller i medlemsstaterna

1. Kommissionens experter ska utföra kontroller, inbegripet revisioner, i varje medlemsstat för att

a) verifiera tillämpningen av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och de som föreskrivs i den här förordningen,

b) verifiera att nationella kontrollsystem på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och bestämmelserna i denna förordning fungerar som de ska och att de behöriga myndigheter som förvaltar dem sköter sina uppgifter,

c) undersöka och samla in information om

i) offentlig kontroll och efterlevnadsåtgärder på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och bestämmelserna i denna förordning,

ii) betydande eller återkommande problem med tillämpningen eller genomdrivandet av de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

iii) nödsituationer, nya problem eller ny utveckling i medlemsstaterna på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 och bestämmelserna i denna förordning.

2. De kontroller som avses i punkt 1 ska organiseras i samarbete med de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna och utföras regelbundet.

3. De kontroller som avses i punkt 1 får även omfatta verifiering på plats. Kommissionens experter får åtfölja personalen vid de behöriga myndigheter som utför den offentliga kontrollen.

4. Experter från medlemsstaterna får bistå kommissionens experter. Nationella experter som åtföljer kommissionens experter ska ges samma rätt till tillträde som kommissionens egna experter.

Artikel 117

Rapporter från kommissionen om kontroller i medlemsstaterna

Kommissionen ska

a) utarbeta ett utkast till rapport om resultaten och om rekommendationerna för att ta itu med de brister som identifierats av dess experter vid kontroller som utförts i enlighet med artikel 116.1,

b) förse den medlemsstat där kontrollerna utfördes med en kopia av utkastet till den rapport som avses i led a för kommentarer,

c) beakta kommentarerna från den medlemsstat som avses i led b vid utarbetandet av den slutliga rapporten om resultaten av de kontroller som utförts av kommissionens experter i medlemsstaterna enligt artikel 116.1, och

d) offentliggöra den slutliga rapport som avses i led c och kommentarerna från den medlemsstat som avses i led b.

Artikel 118

Program för kommissionens kontroller i medlemsstaterna

1. Kommissionen ska genom genomförandeakter

a) fastställa ett årligt eller flerårigt kontrollprogram för de kontroller som ska utföras av kommissionens experter i medlemsstaterna enligt artikel 116.1, och

b) i slutet av varje år underrätta medlemsstaterna om det årliga kontrollprogrammet eller om eventuella uppdateringar av det fleråriga kontrollprogrammet för det följande året.

2. Kommissionen får genom genomförandeakter ändra sitt kontrollprogram för att ta hänsyn till utvecklingen inom de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2. Medlemsstaterna ska utan dröjsmål underrättas om varje sådan ändring.

Artikel 119

Medlemsstaternas skyldigheter när det gäller kommissionens kontroller

Medlemsstaterna ska

a) vidta lämpliga uppföljningsåtgärder för att åtgärda eventuella specifika eller systemiska brister som kommissionens experter identifierat genom de kontroller som utförts i enlighet med artikel 116.1,

b) ge nödvändigt tekniskt stöd och tillhandahålla tillgänglig dokumentation, inklusive, på berättigad begäran, resultaten av de revisioner som avses i artikel 6, samt annat tekniskt stöd som kommissionens experter begär, så att de kan utföra kontrollerna på ett effektivt och verkningsfullt sätt, och

c) ge nödvändigt stöd för att säkerställa att kommissionens experter får tillträde till alla lokaler eller delar av lokaler, till djur och varor samt tillgång till information och datasystem som är av betydelse för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter.

Artikel 120

Kommissionens kontroller i tredjeländer

1. Kommissionens experter får utföra kontroller i tredjeländer för att

a) verifiera att ett tredjelands lagstiftning och system, inklusive officiella intyganden och utfärdandet av officiella intyg, officiella etiketter eller märken och andra officiella attesteringar, överensstämmer eller är likvärdiga med kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

b) verifiera att tredjelandets kontrollsystem har kapacitet att säkerställa att sändningar av djur och varor som exporteras till unionen uppfyller relevanta krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller andra krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga,

c) samla in information och data för att kartlägga orsakerna till återkommande eller nya problem vid export av djur och varor från ett tredjeland.

2. I samband med de kontroller som avses i punkt 1 ska särskild hänsyn tas till följande:

a) Tredjelandets lagstiftning.

b) Hur tredjelandets behöriga myndigheter är organiserade, deras befogenheter och oberoende, vilket överinseende de är föremål för och vilka befogenheter de har för att genomdriva den tillämpliga lagstiftningen på ett verkningsfullt sätt.

c) Den utbildning personalen vid den behöriga myndigheten i tredjelandet har för utförandet av offentlig kontroll.

d) De resurser, däribland de anordningar för analys, testning och diagnostik, som står till behöriga myndigheters förfogande.

e) Förekomsten av prioritetsbaserade dokumenterade kontrollförfaranden och kontrollsystem och hur dessa fungerar.

f) I tillämpliga fall, situationen vad gäller djurs hälsa och djurskydd, zoonoser och växtskydd samt förfaranden för att anmäla utbrott av djursjukdomar och växtskadegörare till kommissionen och berörda internationella organ.

g) Omfattningen och genomförandet av kontroller genom den behöriga myndigheten i tredjelandet när det gäller djur, växter och produkter av dessa som kommer från andra tredjeländer.

h) De försäkringar som tredjelandet kan ge om att dess lagstiftning överensstämmer eller är likvärdig med kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

3. För att de kontroller som avses i punkt 1 ska kunna utföras på ett effektivt och verkningsfullt sätt får kommissionen, innan den utför kontrollerna, begära att det berörda tredjelandet tillhandahåller

a) den nödvändiga information som avses i artikel 125.1, och

b) i lämpliga och nödvändiga fall, skriftlig dokumentation om den kontroll som landets behöriga myndigheter utför.

4. Kommissionen får utse experter från medlemsstaterna som ska bistå deras egna experter vid de kontroller som avses i punkt 1.

Artikel 121

Frekvensen för kommissionens kontroller i tredjeländer

Frekvensen för kommissionens kontroller i tredjeländer enligt artikel 120 ska bestämmas utifrån följande kriterier:

a) En riskvärdering av de djur och varor som exporteras till unionen från det berörda tredjelandet.

b) De bestämmelser som avses i artikel 1.2.

c) Volym och typ av djur och varor som förs in i unionen från det berörda tredjelandet.

d) Resultaten av kontroller som redan utförts av kommissionens experter eller av andra kontrollorgan.

e) Resultaten av offentlig kontroll av djur och varor som förs in i unionen från det berörda tredjelandet och av annan offentlig kontroll som de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna har utfört.

f) Information från Efsa eller liknande organ.

g) Information från internationellt erkända organ såsom

i) Världshälsoorganisationen,

ii) Codex Alimentarius-kommissionen,

iii) Världsorganisationen för djurhälsa (OIE),

iv) Växtskyddsorganisationen för Europa och Medelhavsområdet och alla andra regionala växtskyddsorganisationer som inrättats i enlighet med den internationella växtskyddskonventionen (IPPC),

v) IPPC:s sekretariat,

vi) Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling,

vii) FN:s ekonomiska kommission för Europa,

viii) sekretariatet för Cartagenaprotokollet om biosäkerhet till konventionen om biologisk mångfald.

h) Belägg för nya sjukdomssituationer eller andra omständigheter som kan medföra att djur och varor som förs in i unionen från ett tredjeland innebär hälso- eller miljörisker eller en risk för bedrägligt eller vilseledande agerande.

i) Behovet av att undersöka nödsituationer i enskilda tredjeländer och att reagera på dessa situationer.

Artikel 122

Rapporter från kommissionen om kontroller i tredjeländer

Kommissionen ska rapportera om resultaten av varje kontroll som utförs i enlighet med artiklarna 120 och 121. Rapporterna ska i förekommande fall innehålla rekommendationer.

Kommissionen ska offentliggöra rapporterna.

Artikel 123

Program för kommissionens kontroller i tredjeländer

Kommissionen ska i förväg underrätta medlemsstaterna om sitt program för kontroller i tredjeländer och avge rapport om resultatet. Kommissionen får ändra kontrollprogrammet för att ta hänsyn till utvecklingen på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2. Medlemsstaterna ska i förväg underrättas om varje sådan ändring.

Artikel 124

Tredjeländers kontroller i medlemsstaterna

1. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om kontroller som behöriga myndigheter i tredjeländer planerar att utföra på sina territorier på de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

2. Kommissionens experter får delta i de kontroller som avses i punkt 1, på begäran av de behöriga myndigheterna i de medlemsstater där kontrollerna utförs.

3. Kommissionens experter ska främst delta i de kontroller som avses i punkt 1 för att

a) ge råd om de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

b) förmedla information och data som finns tillgängliga på unionsnivå och som kan vara till nytta i samband med de kontroller som de behöriga myndigheterna i tredjelandet utför,

c) de kontroller som de behöriga myndigheterna i tredjeländer utför i olika medlemsstater ska kunna utföras på ett konsekvent och enhetligt sätt.

KAPITEL II

Villkor för införsel till unionen av djur och varor

Artikel 125

Information om tredjeländers kontrollsystem

1. Kommissionen ska begära att tredjeländer som avser att exportera djur och varor till unionen lämnar följande korrekta och aktuella uppgifter om den allmänna organisationen och förvaltningen av system för sanitär kontroll och för växtskyddskontroll inom deras territorium:

a) Alla sanitära bestämmelser eller växtskyddsbestämmelser som har antagits eller föreslagits inom deras territorium.

b) Förfaranden för riskvärdering och faktorer som beaktas vid riskvärderingen och vid fastställandet av lämplig nivå för sanitärt skydd eller växtskydd.

c) Alla förfaranden och mekanismer för kontroll och inspektion inklusive, om detta är relevant, de som tillämpas för djur eller varor som kommer från andra tredjeländer.

d) Mekanismer för officiellt intygande.

e) I förekommande fall, åtgärder som vidtagits till följd av de rekommendationer som avses i artikel 122 första stycket.

f) I förekommande fall, resultaten av kontroller av djur och varor som är avsedda att exporteras till unionen.

g) I förekommande fall, information om de ändringar som gjorts när det gäller kontrollsystemens uppbyggnad och funktion i syfte att uppfylla unionens sanitära krav eller växtskyddskrav eller rekommendationer enligt artikel 122 första stycket.

2. Den begäran om information som avses i punkt 1 ska vara proportionell och ta hänsyn till vilken typ av djur och varor som ska exporteras till unionen och till särskilda omständigheter och strukturen i tredjelandet.

Artikel 126

Fastställande av ytterligare villkor för införsel av djur och varor till unionen

1. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på de villkor som de djur och varor som förs in i unionen från tredjeländer ska uppfylla och som är nödvändiga för att säkerställa att djuren och varorna uppfyller de relevanta kraven i de bestämmelser som avses i artikel 1.2, med undantag av artikel 1.2 d, e, g och h, eller andra krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga.

2. Villkoren i de delegerade akter som avses i punkt 1 ska identifiera djur och varor genom att hänvisa till deras KN-nummer och kan omfatta följande:

a) Kravet att vissa djur och varor endast får föras in i unionen från ett tredjeland eller en region i ett tredjeland som finns med i en förteckning som upprättats av kommissionen för detta ändamål.

b) Kravet att sändningar av vissa djur och varor från tredjeländer ska avsändas från och komma från eller beredas i anläggningar som uppfyller de relevanta kraven i punkt 1 eller andra krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga.

c) Kravet att sändningar av vissa djur och varor ska åtföljas av ett officiellt intyg, en officiell attestering eller av andra belägg för att sändningen uppfyller de relevanta krav som avses i punkt 1 eller andra krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga, inklusive resultatet av den analys som utförts av ett ackrediterat laboratorium.

d) Skyldigheten att lägga fram de belägg som avses i led c i ett särskilt format.

e) Andra krav som är nödvändiga för att säkerställa att vissa djur och varor erbjuder en skyddsnivå för hälsan och, när det gäller genetiskt modifierade organismer, även för miljön, som motsvarar den som säkerställas genom de krav som avses i punkt 1.

3. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser med avseende på vilken typ av officiella intyg och attesteringar som krävs och hur de ska utformas, eller med avseende på de belägg som krävs i enlighet med bestämmelserna i punkt 2 c i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 127

Upptagande av tredjeländer på den förteckning som avses i artikel 126.2 a

1. När ett tredjeland eller en region i ett tredjeland upptas på den förteckning som avses i artikel 126.2 a ska detta ske i enlighet med punkterna 2 och 3 i den här artikeln.

2. Kommissionen ska genom genomförandeakter godkänna den begäran som det berörda tredjelandet översänder till den för det ändamål som anges i punkt 1 i denna artikel, åtföljd av lämpliga belägg och garantier för att de berörda djuren och varorna från det tredjelandet uppfyller de relevanta krav som avses i artikel 126.1 eller andra likvärdiga krav. Dessa genomförandeakter ska antas och uppdateras i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

3. Kommissionen ska fatta beslut om den begäran som avses i punkt 2, med hänsyn till följande, beroende på vad som är lämpligt:

a) Tredjelandets lagstiftning inom den berörda sektorn.

b) Hur de behöriga myndigheterna och dess kontrollenheter i det berörda tredjelandet är uppbyggda och organiserade, deras befogenheter, de garantier som kan lämnas vad gäller tillämpningen och genomdrivandet av tredjelandets lagstiftning inom den berörda sektorn samt tillförlitligheten när det gäller förfarandena för officiellt intygande.

c) Hur de behöriga myndigheterna i tredjelandet utför lämplig offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet för att bedöma förekomsten av faror för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

d) Hur regelbundet och snabbt tredjelandet lämnar information om förekomsten av faror för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

e) De garantier som tredjelandet lämnar för att

   i) de villkor som gäller för de anläggningar från vilka djur eller varor exporteras till unionen är likvärdiga med de krav som avses i artikel 126.1,

   ii) en förteckning över de anläggningar som avses i led i upprättas och uppdateras,

   iii) förteckningen över de anläggningar som avses i led i och uppdateringar av denna förteckning överlämnas till kommissionen utan dröjsmål,

   iv) den behöriga myndigheten i tredjelandet utför regelbundna och verkningsfulla kontroller av de anläggningar som avses i led i,

f) resultatet av de kontroller som kommissionen utfört i tredjelandet i enlighet med artikel 120.1,

g) andra uppgifter eller data om tredjelandets möjlighet att se till att endast sådana djur eller varor förs in i unionen som erbjuder en skyddsnivå som är identisk eller likvärdig med den som fastställs i de relevanta krav som avses i artikel 126.1.

4. Kommissionen ska stryka hänvisningen till ett tredjeland eller en region i ett tredjeland från den förteckning som avses i artikel 126.2 a om villkoren för upptagande på förteckningen inte längre är uppfyllda. Det förfarande som avses i punkt 2 i den här artikeln ska tillämpas.

Artikel 128

Särskilda åtgärder när det gäller införsel till unionen av vissa djur och varor

1. Om det i andra fall än de som avses i artikel 53 i förordning (EG) nr 178/2002 och i artikel 249 i förordning (EU) 2016/429 finns belägg för att införseln till unionen av vissa djur eller varor som har sitt ursprung i ett tredjeland, en region i detta eller i en grupp av tredjeländer utgör en risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer, även för miljön, eller om det finns belägg för att det förekommer omfattande och allvarlig bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 i den här förordningen, ska kommissionen genom genomförandeåtgärder vidta de åtgärder som är nödvändiga för att begränsa sådana risker eller se till att den identifierade bristande efterlevnaden upphör. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2 i den här förordningen.

2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska identifiera djur och varor genom att hänvisa till deras KN-nummer och kan omfatta följande:

a) Förbud mot införsel till unionen av de djur och varor som avses i punkt 1 och som har sitt ursprung i eller som avsänds från de berörda tredjeländerna eller regioner i dessa.

b) Krav på att de djur och varor som avses i punkt 1 och som har sitt ursprung i eller som avsänds från vissa tredjeländer eller regioner i dessa, före avsändningen genomgår särskild behandling eller särskilda kontroller.

c) Krav på att de djur och varor som avses i punkt 1 och som har sitt ursprung i eller som avsänds från vissa tredjeländer eller regioner i dessa, vid införseln till unionen genomgår särskild behandling eller särskilda kontroller.

d) Krav på att sändningar av de djur och varor som avses i punkt 1 i denna artikel och som har sitt ursprung i eller som avsänds från vissa tredjeländer eller regioner i dessa, åtföljs av ett officiellt intyg, en officiell attestering, eller av andra belägg för att sändningen uppfyller de krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller andra krav som konstaterats vara åtminstone likvärdiga.

e) Krav på att de belägg som avses i led d lämnas i ett särskilt format.

f) Andra åtgärder som är nödvändiga för att begränsa risken.

3. När de åtgärder som avses i punkt 2 antas ska hänsyn tas till

a) den information som samlats in i enlighet med artikel 125,

b) övrig information som det berörda tredjelandet har lämnat, och

c) vid behov resultaten av de kommissionskontroller som avses i artikel 120.1.

4. När det föreligger vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet med avseende på människors eller djurs hälsa eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även miljöskyddet, ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 145.3.

Artikel 129

Likvärdighet

1. Inom de områden som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, med undantag av artikel 1.2 d, e, g och h, får kommissionen genom genomförandeakter erkänna att åtgärder som tillämpas i ett tredjeland eller regioner i detta, är likvärdiga med kraven i de bestämmelserna, på grundval av

a) en grundlig undersökning av de uppgifter och data som det berörda tredjelandet har lämnat i enlighet med artikel 125.1, och

b) om så är lämpligt, ett tillfredsställande resultat av en kontroll som har utförts i enlighet med artikel 120.1.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

2. De genomförandeakter som avses i punkt 1 ska fastställa de praktiska arrangemangen för införseln av djur och varor till unionen från det berörda tredjelandet, eller regioner i detta, och får omfatta följande:

a) Vilken typ av officiellt intyg eller officiell attestering som ska åtföljа djuren eller varorna samt vad intyget eller attesteringen ska innehålla.

b) Särskilda krav tillämpliga på införsel till unionen av djuren eller varorna och den offentliga kontroll som ska utföras vid införseln till unionen.

c) Om nödvändigt, förfaranden för att upprätta och göra ändringar i förteckningar över regioner eller anläggningar i det berörda tredjelandet från vilka införsel av djur och varor till unionen är tillåten.

3. Kommissionen ska genom genomförandeakter utan dröjsmål upphäva de genomförandeakter som föreskrivs i punkt 1 i denna artikel om något av villkoren för erkännande av likvärdighet inte längre uppfylls. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

KAPITEL III

Utbildning av personal vid de behöriga myndigheterna och vid andra myndigheter

Artikel 130

Utbildning och utbyten av personal

1. Kommissionen får anordna utbildningsinsatser för de behöriga myndigheternas personal och, i förekommande fall, för personal vid andra myndigheter i medlemsstaterna som deltar i undersökningar av eventuella överträdelser av denna förordning och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Kommissionen ska anordna dessa utbildningsinsatser i samarbete med de berörda medlemsstaterna.

2. De utbildningsinsatser som avses i punkt 1 ska göra det lättare att utarbeta ett harmoniserat tillvägagångssätt för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i medlemsstaterna. De ska, beroende på vad som är lämpligt, handla om

a) denna förordning och de bestämmelser som avses i artikel 1.2,

b) de kontrollmetoder och kontrolltekniker som är relevanta vid offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet som de behöriga myndigheterna utför,

c) metoder och tekniker för produktion, bearbetning och saluföring.

3. De utbildningsinsatser som avses i punkt 1 får vara öppna för personal vid behöriga myndigheter i tredjeländer och kan också anordnas utanför unionen.

4. De behöriga myndigheterna ska se till att de kunskaper som förvärvats genom de utbildningsinsatser som avses i punkt 1 i denna artikel sprids efter behov och används på lämpligt sätt i de personalutbildningsprogram som avses i artikel 5.4.

Utbildningsinsatser som syftar till att sprida sådan kunskap ska ingå i de utbildningsprogram som avses i artikel 5.4.

5. Kommissionen får i samarbete med medlemsstaterna anordna utbyten mellan de behöriga myndigheterna i två eller flera medlemsstater för den personal som utför offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet.

Sådana utbyten får ske genom att personal vid behöriga myndigheter i en medlemsstat tillfälligt utstationeras till behöriga myndigheter i en annan medlemsstat, eller genom utbyten av personal mellan relevanta behöriga myndigheter.

6. Kommissionen får genom genomförandeakter fastställa bestämmelser för organisationen av de utbildningsinsatser som avses i punkt 1 och de program som avses i punkt 5 i denna artikel. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

KAPITEL IV

Informationshanteringssystem

Artikel 131

Informationshanteringssystem för offentlig kontroll (Imsoc)

1. Kommissionen ska, i samarbete med medlemsstaterna, inrätta och förvalta ett datoriserat informationshanteringssystem för offentlig kontroll (Imsoc) för integrerad drift av de mekanismer och verktyg genom vilka data, information och dokument som gäller offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet förvaltas, hanteras och utbyts automatiskt.

2. Medlemsstaterna och kommissionen får behandla personuppgifter genom Imsoc och alla dess komponenter endast i syfte att utföra offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med denna förordning och med de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

Artikel 132

Imsocs grundläggande funktioner

Imsoc ska

a) möjliggöra datoriserad hantering och datoriserat utbyte av information, data och dokument som är nödvändiga för att utföra offentlig kontroll eller som har framkommit vid offentlig kontroll eller registreringen av den offentliga kontrollen eller resultaten av den i alla de fall där denna förordning, de bestämmelser som avses i artikel 1.2 eller de delegerade akter och genomförandeakter som föreskrivs i artiklarna 16–27 föreskriver utbyte av sådan information eller sådana data och dokument mellan behöriga myndigheter, mellan behöriga myndigheter och kommissionen och, om så är lämpligt, med andra myndigheter och aktörerna,

b) tillhandahålla en mekanism för utbyte av data, information och dokument i enlighet med artiklarna 102–108,

c) tillhandahålla ett verktyg för insamling och förvaltning av de rapporter om offentlig kontroll som medlemsstater lämnar till kommissionen,

d) möjliggöra utarbetande, hantering och överföring, även i elektronisk form, av den färdjournal som avses i artikel 5.4 i förordning (EG) nr 1/2005, av journaler som uppnåtts genom det navigeringssystem som avses i artikel 6.9 i den förordningen, av officiella intyg och av hälsodokumentet CHED som avses i artikel 56 i den här förordningen, samt

e) integrera befintliga datoriserade system som förvaltas av kommissionen, som används för snabbt utbyte av data, information och dokument i samband med risker för människors och djurs hälsa, växtskydd och djurskydd och som inrättades genom artikel 50 i förordning (EG) nr 178/2002, artikel 20 i förordning (EU) 2016/429 och artikel 103 i förordning (EU) 2016/2031 samt tillhandahålla lämpliga kopplingar mellan dessa system och dess övriga komponenter.

Artikel 133

Användning av Imsoc i fall där djur och varor är föremål för viss offentlig kontroll

1. När det gäller djur eller varor vars förflyttningar inom unionen eller utsläppande på marknaden omfattas av särskilda krav eller förfaranden som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2, ska Imsoc göra det möjligt för de behöriga myndigheterna på avsändningsorten och för andra behöriga myndigheter som ansvarar för offentlig kontroll av dessa djur eller varor, att i realtid utbyta data, information och dokument om de djur eller varor som förflyttas från en medlemsstat till en annan och om den offentliga kontroll som utförts.

Första stycket i denna punkt ska inte tillämpas på varor som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g och h.

2. När det gäller exporterade djur och varor som omfattas av unionens bestämmelser om utfärdandet av exportintyg ska Imsoc göra det möjligt för de behöriga myndigheterna på avsändningsorten och andra behöriga myndigheter som ansvarar för den offentliga kontrollen att i realtid utbyta data, information och dokument om sådana djur och varor samt om resultatet av kontroller som utförts på dessa djur och varor.

3. I de fall där djur eller varor omfattas av den offentliga kontroll som avses i artiklarna 44–64 ska Imsoc

a) göra det möjligt för de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationerna och andra behöriga myndigheter som ansvarar för den offentliga kontrollen av dessa djur eller varor att i realtid utbyta data, information och dokument om dessa djur och varor och om de kontroller som utförts på dessa djur eller varor,

b) göra det möjligt för de behöriga myndigheterna vid gränskontrollstationerna att dela och utbyta relevanta uppgifter, relevant information och relevanta dokument med tullmyndigheter och andra myndigheter som ansvarar för den offentliga kontrollen av djur eller varor som förs in i unionen från tredjeländer, och med aktörer som berörs av införselförfarandena, i enlighet med de bestämmelser som antagits enligt artiklarna 15.4 och 75.2 och med andra relevanta unionsbestämmelser, och

c) tillämpa och stödja de förfaranden som avses i artiklarna 54.3 a och 65.6.

4. Vid tillämpning av denna artikel ska Imsoc integrera det befintliga Traces-systemet.

Artikel 134

Driften av Imsoc

Kommissionen ska anta genomförandeakter om driften av Imsoc i vilka det fastställs

a) de tekniska specifikationerna för Imsoc och dess systemkomponenter, inklusive mekanismen för elektroniskt datautbyte för utbyten med befintliga nationella system, identifiering av tillämpliga standarder, definition av meddelandestrukturer, datakataloger, utbyten av protokoll och förfaranden,

b) särskilda bestämmelser för driften av Imsoc och dess systemkomponenter för att säkerställa skydd av personuppgifter och säkert informationsutbyte,

c) särskilda bestämmelser för driften och användningen av Imsoc och dess komponenter, inklusive bestämmelser angående uppdatering och skapande av de nödvändiga kopplingarna mellan de system som avses i artiklarna 132 e och 133.4,

d) den beredskapsplanering som ska tillämpas om någon av Imsocs funktioner inte är tillgänglig,

e) i vilka fall och på vilka villkor berörda tredjeländer och internationella organisationer kan beviljas partiell tillgång till Imsocs funktioner och de praktiska arrangemangen för sådan tillgång,

f) i vilka fall och på vilka villkor data, information och dokument ska överföras med hjälp av Imsoc,

g) bestämmelser om ett elektroniskt system enligt vilket elektroniska intyg som utfärdas av behöriga myndigheter i tredjeländer ska godtas av de behöriga myndigheterna, och

h) i vilka fall och på vilka villkor tillfälliga användare kan beviljas undantag från användningen av Imsoc.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

Artikel 135

Dataskydd

1. Direktiv 95/46/EG och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 (*) ska tillämpas i den utsträckning den information som behandlas via Imsoc innehåller personuppgifter såsom de definieras i artikel 2 a i direktiv 95/46/EG och i artikel 2 a i förordning (EG) nr 45/2001.

2. När det gäller deras ansvar att överföra relevant information till Imsoc och behandlingen av eventuella personuppgifter som denna verksamhet kan generera, ska de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna betraktas som registeransvariga i enlighet med definitionen i artikel 2 d i direktiv 95/46/EG.

3. När det gäller kommissionens ansvar att förvalta Imsoc och behandlingen av eventuella personuppgifter som denna verksamhet kan generera, ska den betraktas som registeransvarig i enlighet med definitionen i artikel 2 d i förordning (EG) nr 45/2001.

4. Medlemsstaterna får begränsa rättigheterna och skyldigheterna enligt artiklarna 6.1, 10, 11.1 och 12 i direktiv 95/46/EG i den mån det är nödvändigt för att skydda det intresse som avses i artikel 13.1 d och f i det direktivet.

5. Kommissionen får begränsa rättigheterna och skyldigheterna enligt artiklarna 4.1, 11, 12.1 och 13–17 i förordning (EG) nr 45/2001 om en sådan begränsning utgör en nödvändig åtgärd för att skydda de intressen som avses i artikel 20.1 a och e i den förordningen under den period då åtgärder planeras eller utförs för att verifiera efterlevnaden av livsmedels- eller foderlagstiftningen eller för att säkerställa genomdrivandet av livsmedels- eller foderlagstiftningen i det särskilda fall som informationen rör.

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter (EGT L 8, 12.1.2001, s. 1).

Artikel 136

Datasäkerhet

Medlemsstaterna och kommissionen ska säkerställa att Imsoc överensstämmer med de bestämmelser om datasäkerhet som kommissionen har antagit enligt artikel 17 i direktiv 95/46/EG respektive artikel 22 i förordning (EG) nr 45/2001.

AVDELNING VII

EFTERLEVNADSÅTGÄRDER

KAPITEL I

Åtgärder från de behöriga myndigheternas sida och sanktioner

Artikel 137

De behöriga myndigheternas allmänna skyldigheter i fråga om efterlevnadsåtgärder

1. När de behöriga myndigheterna agerar i enlighet med detta kapitel ska de prioritera åtgärder för att undanröja eller begränsa risker för människors och djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön.

2. När de behöriga myndigheterna misstänker bristande efterlevnad ska de utföra en undersökning för att bekräfta eller undanröja dessa misstankar.

3. De åtgärder som vidtas i enlighet med punkt 2 ska om nödvändigt omfatta

a) utförande av förstärkt offentlig kontroll av djur, varor och aktörer under en lämplig tidsperiod,

b) omhändertagande av djur och varor och icke godkända ämnen eller produkter, beroende på vad som är lämpligt.

Artikel 138

Åtgärder vid konstaterad bristande efterlevnad

1. Om bristande efterlevnad konstateras ska de behöriga myndigheterna vidta

a) alla åtgärder som är nödvändiga för att fastställa orsaken till och omfattningen av den bristande efterlevnaden samt fastställa aktörens ansvar, och

b) lämpliga åtgärder för att säkerställa att den berörda aktören åtgärdar den bristande efterlevnaden och förebygger ytterligare upprepningar.

När de behöriga myndigheterna beslutar vilka åtgärder som ska vidtas ska de ta hänsyn till den bristande efterlevnadens art och till den utsträckning i vilken aktören tidigare har efterlevt bestämmelserna.

2. När de behöriga myndigheterna agerar i enlighet med punkt 1 i denna artikel ska de vidta alla åtgärder som de anser är lämpliga för att se till att de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs, inklusive, men inte begränsat till, att

a) beordra eller utföra behandlingar av djur,

b) beordra att djur lossas, lastas om till ett annat transportmedel, hålls och sköts om, placeras i karantän eller att slakt av djur senareläggs, samt om nödvändigt, beordra att veterinärhjälp söks,

c) beordra att varor behandlas, att märkning ändras eller att korrigerande information förmedlas till konsumenterna,

d) begränsa eller förbjuda att djur eller varor släpps ut på marknaden, förflyttas, förs in i unionen eller exporteras samt förbjuda att de återsänds till den avsändande medlemsstaten eller beordra att de återsänds till den avsändande medlemsstaten,

e) beordra aktören att öka egenkontrollernas frekvens,

f) beordra att vissa av den berörda aktörens verksamheter blir föremål för ökad eller systematisk offentlig kontroll,

g) beordra att varor dras tillbaka, återkallas, bortskaffas och destrueras, i tillämpliga fall tillåta att varorna används för andra ändamål än de som de ursprungligen var avsedda för,

h) beordra att hela eller delar av den berörda aktörens företag, eller dess anläggningar, installationer eller andra lokaler, isoleras eller stängs under en lämplig tidsperiod,

i) beordra att hela eller delar av den berörda aktörens verksamhet och, i förekommande fall, de webbplatser som aktören driver eller använder, läggs ner under en lämplig tidsperiod,

j) beordra att registreringen eller godkännandet för den berörda anläggningen, anordningen, installationen eller transportmedlet återkallas tillfälligt eller slutgiltigt, eller att en transportörs tillstånd eller förarens kompetensbevis återkallas tillfälligt eller slutgiltigt,

k) beordra att djur slaktas eller avlivas, under förutsättning att detta är den lämpligaste åtgärden för att skydda människors hälsa, djurs hälsa och djurskyddet.

3. De behöriga myndigheterna ska till den berörda aktören eller dennes företrädare överlämna

a) en skriftlig underrättelse om sitt beslut angående vilka insatser eller åtgärder som ska vidtas i enlighet med punkterna 1 och 2 tillsammans med skälen till beslutet, och

b) information om rätten att överklaga sådana beslut och om de förfaranden och tidsfrister som gäller för sådana överklaganden.

4. Samtliga utgifter som uppkommer till följd av tillämpningen av denna artikel ska bäras av de ansvariga aktörerna.

5. De behöriga myndigheterna ska vidta lämpliga åtgärder i fall av utfärdande av falska eller vilseledande officiella intyg eller missbruk av officiella intyg, inbegripet

a) tillfällig avstängning av intygsgivaren från hans eller hennes uppgifter,

b) återkallelse av behörigheten att underteckna officiella intyg,

c) varje annan åtgärd för att förhindra att de överträdelser som avses i artikel 89.2 upprepas.

Artikel 139

Sanktioner

1. Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner för överträdelse av bestämmelserna i denna förordning och vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att de tillämpas. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande. Medlemsstaterna ska till kommissionen anmäla dessa bestämmelser senast den 14 december 2019 samt utan dröjsmål eventuella ändringar som berör dem.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att ekonomiska sanktioner för överträdelser av denna förordning och av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, om de begåtts genom bedrägligt eller vilseledande agerande, i enlighet med nationell rätt återspeglar åtminstone antingen aktörens ekonomiska fördel eller, beroende på vad som är lämpligt, en procentandel av aktörens omsättning.

Artikel 140

Rapportering av överträdelser

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att behöriga myndigheter har verkningsfulla mekanismer för att möjliggöra rapportering av faktiska eller potentiella överträdelser av denna förordning.

2. De mekanismer som avses i punkt 1 ska åtminstone omfatta

a) förfaranden för mottagande av rapporter om överträdelser och uppföljning av dem,

b) lämpligt skydd för personer som inrapporterar en överträdelse mot repressalier, diskriminering och andra former av missgynnande behandling, och

c) skydd av personuppgifter för den person som inrapporterar en överträdelse i enlighet med unionsrätten och nationell rätt.

KAPITEL II

Unionens efterlevnadsåtgärder

Artikel 141

Allvarliga störningar i en medlemsstats kontrollsystem

1. Om kommissionen har belägg för att det förekommer allvarliga störningar i en medlemsstats kontrollsystem och dessa störningar kan utgöra en omfattande risk för människors eller djurs hälsa, växtskydd, djurskydd eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även för miljön, eller resultera i omfattande överträdelser av de bestämmelser som avses i artikel 1.2, ska den genom genomförandeakter vidta en eller flera av följande åtgärder, som ska tillämpas till dess att störningarna har undanröjts:

a) Förbud mot att tillhandahålla på marknaden eller transportera, förflytta eller på annat sätt hantera vissa djur eller varor som berörs av störningarna i kontrollsystemet.

b) Särskilda villkor för den verksamhet eller de djur eller varor som avses i led a.

c) Tillfälligt upphävande av den offentliga kontrollen vid gränskontrollstationer eller andra kontrollställen som berörs av störningarna i systemet för offentlig kontroll eller återkalla utseendet av sådana gränskontrollstationer eller andra kontrollställen.

d) Andra lämpliga tillfälliga åtgärder som är nödvändiga för att begränsa denna risk tills störningarna i kontrollsystemet undanröjts.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 145.2.

2. De åtgärder som avses i punkt 1 ska vidtas endast om den berörda medlemsstaten efter begäran från kommissionen inte har åtgärdat situationen inom den lämpliga tidsfrist som kommissionen fastställt.

3. Vid vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet med avseende på människors och djurs hälsa eller, när det gäller genetiskt modifierade organismer och växtskyddsmedel, även miljöskyddet, ska kommissionen anta omedelbart tillämpliga genomförandeakter i enlighet med det förfarande som avses i artikel 145.3.

AVDELNING VIII

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

KAPITEL I

Förfarandebestämmelser

Artikel 142

Ändring av bilagor och hänvisningar till europeiska standarder

1. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på ändringar av bilagorna II och III, i syfte att ta hänsyn till ändringar av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 samt till den tekniska och vetenskapliga utvecklingen.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på hänvisningarna till de europeiska standarder som anges i artiklarna 29 b iv, 37.4 e och 93.3 a, för det fall att CEN ändrar dessa standarder.

Artikel 143

Dataskydd

1. Medlemsstaterna ska tillämpa direktiv 95/46/EG vid behandling av personuppgifter som utförs i medlemsstaterna i enlighet med denna förordning.

2. Förordning (EG) nr 45/2001 ska tillämpas vid behandling av personuppgifter som utförs av kommissionen i enlighet med den här förordningen.

Artikel 144

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 18.7, 21.8, 41, 45.4, 47.3, 48, 50.4, 51, 53.1, 62.3, 64.2, 64.5, 77.1, 77.2, 92.4, 99.2, 100.6, 101.2, 126.1, 142.1, 142.2, 149.2, 150.3, 154.3, 155.3 och 165.3 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 28 april 2017. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden på fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artiklarna 18.7, 21.8, 41, 45.4, 47.3, 48, 50.4, 51, 53.1, 62.3, 64.2, 64.5, 77.1, 77.2, 92.4, 99.2, 100.6, 101.2, 126.1, 142.1, 142.2, 149.2, 150.3, 154.3, 155.3 och 165.3 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Innan kommissionen antar en delegerad akt, ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.

5. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

6. En delegerad akt som antas enligt artiklarna 18.7, 21.8, 41, 45.4, 47.3, 48, 50.4, 51, 53.1, 62.3, 64.2, 64.5, 77.1, 77.2, 92.4, 99.2, 100.6, 101.2, 126.1, 142.1, 142.2, 149.2, 150.3, 154.3, 155.3 och 165.3 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period på två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på Europaparlamentets eller rådets initiativ.

Artikel 145

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av ständiga kommittén för växter, djur, livsmedel och foder, som inrättats genom artikel 58.1 i förordning (EG) nr 178/2002, utom när det gäller artiklarna 25 och 26 i den här förordningen för vilka kommissionen ska biträdas av den kommitté som inrättats genom förordning (EG) nr 834/2007 respektive den kommitté som inrättats genom förordning (EU) nr 1151/2012. Dessa kommittéer ska vara kommittéer i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.

2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

Om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i den förordningen tillämpas.

KAPITEL II

Övergångs- och slutbestämmelser

Artikel 146

Upphävanden

1. Förordningarna (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, direktiven 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt beslut 92/438/EEG ska upphöra att gälla med verkan från och med den 14 december 2019.

2. Hänvisningar till de upphävda rättsakterna ska anses som hänvisningar till den här förordningen och ska läsas i enlighet med jämförelsetabellerna i bilaga V.

Artikel 147

Förhållande till förordning (EG) nr 882/2004

Beslut om utseende av Europeiska unionens referenslaboratorier enligt bilaga VII till förordning (EG) nr 882/2004 ska fortsätta att gälla till dess att ett Europeiska unionens referenslaboratorium har utsetts inom samma område i enlighet med artikel 93 i den här förordningen.

Artikel 148

Förhållande till förordningarna (EG) nr 852/2004 och (EG) nr 853/2004 vad gäller godkännande av livsmedelsföretags anläggningar

1. Behöriga myndigheter ska fastställa förfaranden som livsmedelsföretagare ska följa när de ansöker om godkännande av sina anläggningar i enlighet med förordningarna (EG) nr 852/2004 och (EG) nr 853/2004.

2. När den behöriga myndigheten har tagit emot en ansökan om godkännande från en livsmedelsföretagare ska den göra ett besök på plats.

3. Den behöriga myndigheten ska godkänna en anläggning för verksamheterna i fråga endast om livsmedelsföretagaren har visat att den uppfyller relevanta krav i livsmedelslagstiftningen.

4. Den behöriga myndigheten får ge villkorat godkännande om det framgår att anläggningen uppfyller samtliga krav gällande infrastruktur och utrustning. Myndigheten ska ge fullständigt godkännande endast om det av ny offentlig kontroll av anläggningen, som utförts inom tre månader från det villkorade godkännandet, framgår att anläggningen uppfyller övriga relevanta krav i livsmedelslagstiftningen. Om klara framsteg har gjorts men anläggningen fortfarande inte uppfyller samtliga relevanta krav kan den behöriga myndigheten förlänga det villkorade godkännandet. Det villkorade godkännandet får emellertid inte överstiga sammanlagt sex månader, förutom när det gäller fabriks- och frysfartyg som för en medlemsstats flagg, för vilka sådant villkorat godkännande inte får överstiga 12 månader.

5. Den behöriga myndigheten ska under utförandet av offentlig kontroll fortlöpande se över godkännandet av anläggningar.

Artikel 149

Övergångsbestämmelser i samband med upphävandet av direktiven 91/496/EEG och 97/78/EG

1. De relevanta bestämmelser i direktiven 91/496/EEG och 97/78/EG som reglerar frågor som omfattas av artiklarna 47.2, 48, 51.1 b, c och d, 53.1 a, 54.1, 54.3 och 58 a i den här förordningen ska fortsätta att tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i den här förordningen till och med den 14 december 2022 eller ett tidigare datum som fastställs i den delegerade akt som antas i enlighet med punkt 2 i den här artikeln.

2. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på den dag som avses i punkt 1 i den här artikeln. Den dagen ska vara tillämpningsdatumet för de motsvarande bestämmelser som ska fastställas enligt de delegerade akter eller genomförandeakter som föreskrivs i artiklarna 47.2, 48, 51.1 b, c och d, 53.1 a, 54.1, 54.3 och 58 a.

Artikel 150

Övergångsbestämmelser i samband med upphävandet av direktiv 96/23/EG

1. De behöriga myndigheterna ska fortsätta att utföra den offentliga kontroll som är nödvändig för att upptäcka förekomst av de ämnen och grupper av restsubstanser som förtecknas i bilaga I till direktiv 96/23/EG, i enlighet med bilagorna II, III och IV till det direktivet, i stället för motsvarande bestämmelser i denna förordning till och med den 14 december 2022 eller ett tidigare datum som fastställs i den delegerade akt som antas enligt punkt 3 i den här artikeln.

2. Artikel 29.1 och 29.2 i direktiv 96/23/EG ska fortsätta att tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i denna förordning till och med den 14 december 2022 eller ett tidigare datum som fastställs i den delegerade akt som antas enligt punkt 3 i den här artikeln.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på det tidigare datum som avses i punkterna 1 och 2 i den här artikeln. Den dagen ska vara tillämpningsdatumet för de motsvarande bestämmelser som ska fastställas enligt de delegerade akter eller genomförandeakter som föreskrivs i artiklarna 19 och 112.

Artikel 151

Ändringar av direktiv 98/58/EG

Direktiv 98/58/EG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2.3 ska ersättas med följande:

"3. *behöriga myndigheter*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 6 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska utgå.

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år lägga fram en årsrapport för kommissionen om de inspektioner som den behöriga myndigheten utfört under föregående år för att kontrollera att bestämmelserna i detta direktiv efterlevs. Rapporten ska åtföljas av en analys av de allvarligaste fallen av bristande efterlevnad och en nationell handlingsplan för förebyggande eller minskning av sådana fall under de kommande åren. Kommissionen ska lägga fram sammanfattningar av dessa rapporter för medlemsstaterna."

c) I punkt 3 ska led a utgå.

3. Artikel 7 ska utgå.

Artikel 152

Ändringar av direktiv 1999/74/EG

Direktiv 1999/74/EG ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 8 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska utgå.

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år lägga fram en årsrapport för kommissionen om de inspektioner som den behöriga myndigheten utfört under föregående år för att kontrollera att kraven i detta direktiv efterlevs. Rapporten ska åtföljas av en analys av de allvarligaste fallen av bristande efterlevnad och en nationell handlingsplan för förebyggande eller minskning av sådana fall under de kommande åren. Kommissionen ska lägga fram sammanfattningar av dessa rapporter för medlemsstaterna."

c) I punkt 3 ska led a utgå.

2. Artikel 9 ska utgå.

Artikel 153

Ändringar av förordning (EG) nr 999/2001

Förordning (EG) nr 999/2001 ska ändras på följande sätt:

1. Artiklarna 19 och 21 ska utgå.

2. Kapitlen A och B i bilaga X ska utgå.

Artikel 154

Ändringar av förordning (EG) nr 1/2005 och tillhörande övergångsbestämmelser

1. Förordning (EG) nr 1/2005 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2 ska ändras på följande sätt:

a) Led d ska ersättas med följande:

"d) *gränskontrollstation:* en gränskontrollstation enligt definitionen i artikel 3.38 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

b) Led f ska ersättas med följande.

"f) *behörig myndighet*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i förordning (EU) 2017/…."

c) Led i ska ersättas med följande:

"i) *utförselställe*: utförselställe enligt definitionen i artikel 3.39 i förordning (EU) 2017/…."

d) Led p ska ersättas med följande:

"p) *officiell veterinär*: en officiell veterinär enligt definitionen i artikel 3.32 i förordning (EU) 2017/…."

2. Artiklarna 14, 15, 16, 21, 22.2, 23, 24 och 26 ska utgå.

3. Artikel 27 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska utgå.

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år lägga fram en årsrapport för kommissionen om de inspektioner som den behöriga myndigheten utfört under föregående år för att verifiera att kraven i denna förordning följs. Rapporten ska åtföljas av en analys av de allvarliga brister som konstaterats och en åtgärdsplan för att avhjälpa dessa brister."

4. Artikel 28 ska utgå.

2. Artiklarna 14, 15, 16, 21, 22.2, 23, 24 och 26 i förordning (EG) nr 1/2005 ska fortsätta att tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i den här förordningen till och med den 14 december 2022 eller ett tidigare datum som ska fastställas i den delegerade akt som antas enligt punkt 3 i den här artikeln.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på den dag som avses i punkt 2 i den här artikeln. Den dagen ska vara tillämpningsdatumet för de motsvarande bestämmelser som ska fastställas enligt de delegerade akter eller genomförandeakter som föreskrivs i artikel 21.

Artikel 155

Ändringar av förordning (EG) nr 396/2005 och tillhörande övergångsbestämmelser

1. Artiklarna 26, 27, 28.1, 28.2 och 30 i förordning (EG) nr 396/2005 ska utgå.

2. Artiklarna 26, 27.1 och 30 i förordning (EG) nr 396/2005 ska fortsätta att tillämpas i stället för motsvarande bestämmelser i den här förordningen till och med den 14 december 2022 eller ett tidigare datum som fastställs i den delegerade akt som antas enligt punkt 3 i den här artikeln.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på den dag som avses i punkt 2 i den här artikeln. Den dagen ska vara tillämpningsdatumet för de motsvarande bestämmelser som ska fastställas enligt de delegerade akter eller genomförandeakter som föreskrivs i artikel 19.

Artikel 156

Ändringar av direktiv 2007/43/EG

Direktiv 2007/43/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2.1 ska leden c och d ersättas med följande:

"c) *behöriga myndigheter*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*),

d) *officiell veterinär*: en officiell veterinär enligt definitionen i artikel 3.32 i förordning (EU) 2017/…,

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 ska utgå.

b) Punkt 2 ska ersättas med följande:

"2. Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år lägga fram en årsrapport för kommissionen om de inspektioner som den behöriga myndigheten utfört under föregående år för att kontrollera att bestämmelserna i detta direktiv följs. Rapporten ska åtföljas av en analys av de allvarligaste fallen av bristande efterlevnad och en nationell handlingsplan för förebyggande eller minskning av sådana fall under de kommande åren. Kommissionen ska lägga fram sammanfattningar av dessa rapporter för medlemsstaterna."

Artikel 157

Ändringar av direktiv 2008/119/EG

Direktiv 2008/119/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska led 2 ersättas med följande:

"2. *behöriga myndigheter*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

a) Punkterna 1 och 2 ska utgå.

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

"3. Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år lägga fram en årsrapport för kommissionen om de inspektioner som den behöriga myndigheten utfört under föregående år för att kontrollera att bestämmelserna i detta direktiv följs. Rapporten ska åtföljas av en analys av de allvarligaste fallen av bristande efterlevnad och en nationell handlingsplan för förebyggande eller minskning av sådana fall under de kommande åren. Kommissionen ska lägga fram sammanfattningar av dessa rapporter för medlemsstaterna."

3. Artikel 9 ska utgå.

Artikel 158

Ändringar av direktiv 2008/120/EG

Direktiv 2008/120/EG ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska led 10 ersättas med följande:

"10. *behöriga myndigheter*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 8 ska ändras på följande sätt:

a) Punkterna 1 och 2 ska utgå.

b) Punkt 3 ska ersättas med följande:

"3. Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år lägga fram en årsrapport för kommissionen om de inspektioner som den behöriga myndigheten utfört under föregående år för att kontrollera att kraven i detta direktiv efterlevs. Rapporten ska åtföljas av en analys av de allvarligaste fallen av bristande efterlevnad och en nationell handlingsplan för förebyggande eller minskning av sådana fall under de kommande åren. Kommissionen ska lägga fram sammanfattningar av dessa rapporter för medlemsstaterna."

3. Artikel 10 ska utgå.

Artikel 159

Ändringar av förordning (EG) nr 1099/2009

Förordning (EG) nr 1099/2009 ska ändras på följande sätt:

1. I artikel 2 ska led q ersättas med följande:

"q) *behöriga myndigheter*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*),

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 22 ska utgå.

Artikel 160

Ändringar av förordning (EG) nr 1069/2009

Förordning (EG) nr 1069/2009 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

a) Led 10 ska ersättas med följande:

"10. *behörig myndighet*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

b) Led 15 ska ersättas med följande:

"15. *transitering*: transitering enligt definitionen i artikel 3.44 i förordning (EU) 2017/…."

2. Artiklarna 45, 49 och 50 ska utgå.

Artikel 161

Ändringar av förordning (EG) nr 1107/2009

Förordning (EG) nr 1107/2009 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 68 ska ändras på följande sätt:

a) Första stycket ska ersättas med följande:

"Medlemsstaterna ska senast den 31 augusti varje år för kommissionen lägga fram en rapport för föregående år om omfattningen och resultaten av den offentliga kontroll som utförts för att kontrollera att denna förordning efterlevs."

b) Andra och tredje styckena ska utgå.

2. I artikel 78.1 ska led n utgå.

Artikel 162

Ändringar av förordning (EU) nr 1151/2012

Förordning (EU) nr 1151/2012 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 36 ska ändras på följande sätt:

a) Rubriken ska ersättas med följande: "De offentliga kontrollernas omfattning".

b) Punkterna 1 och 2 ska utgå.

c) I punkt 3 ska inledningsfrasen ersättas med följande:

"3. De offentliga kontroller som utförs i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*) ska omfatta följande:

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 37 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 ska första stycket ersättas med följande:

"1. När det gäller skyddade ursprungsbeteckningar, skyddade geografiska beteckningar och garanterade traditionella specialiteter som avser produkter som har sitt ursprung inom unionen, ska, innan produkterna släpps ut på marknaden, kontroll av att produkterna överensstämmer med produktspecifikationerna genomföras av

a) de behöriga myndigheter som utsetts i enlighet med artikel 4 i förordning (EU) 2017/…, eller

b) organ med delegerade uppgifter enligt definitionen i artikel 3.5 i förordning (EU) 2017/…."

b) I punkt 3 ska första stycket utgå.

c) I punkt 4 ska "punkterna 1 och 2" ersättas med "punkt 2".

3. Artikel 38 ska utgå.

4. Artikel 39 ska ersättas med följande:

"Artikel 39

Organ med delegerade uppgifter som utför kontroller i tredjeländer

De organ med delegerade uppgifter som utför kontroller i tredjeländer enligt artikel 37.2 b ska vara ackrediterade enligt den relevanta harmoniserade standarden *Bedömning av överensstämmelse – Krav på organ som certifierar produkter, processer och tjänster*. Dessa organ med delegerade uppgifter kan ackrediteras antingen av ett nationellt ackrediteringsorgan utanför unionen i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008 eller av ett ackrediteringsorgan utanför unionen som har undertecknat *International Accreditation Forums* (IAF) multilaterala erkännande av produktcertifiering."

Artikel 163

Ändringar av förordning (EU) nr 652/2014

Förordning (EU) nr 652/2014 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 30.1 ska ersättas med följande:

"1. Stöd för att täcka kostnader i samband med genomförandet av de arbetsprogram som godkänts av kommissionen, får beviljas till

a) Europeiska unionens referenslaboratorier enligt artikel 93 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*) och de referenscentrum i Europeiska unionen som avses i artikel 29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1012 (**),

b) Europeiska unionens referenscentrum för djurskydd enligt artikel 95 i förordning (EU) 2017/…,

c) Europeiska unionens referenscentrum för den jordbruksbaserade livsmedelskedjans äkthet och integritet som avses i artikel 97 i förordning (EU) 2017/….

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s…).

(**) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1012 av den 8 juni 2016 om avelstekniska och genealogiska villkor för avel, handel med och införsel till unionen av renrasiga avelsdjur, hybridavelssvin och avelsmaterial från dem och om ändring av förordning (EU) nr 652/2014, rådets direktiv 89/608/EEG och 90/425/EEG och om upphävande av vissa akter med avseende på djuravel (förordningen om djuravel) (EUT L 171, 29.6.2016, s. 66)."

2. Följande artikel ska införas:

"Artikel 30a

Ackreditering av nationella referenslaboratorier för växtskydd

1. De nationella referenslaboratorier som avses i artikel 100 i förordning (EU) 2017/… får beviljas stöd för kostnader för ackreditering enligt standarden EN ISO/IEC 17025 *Allmänna kompetenskrav för provnings- och kalibreringslaboratorier* när det gäller användning av metoder för laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik för att kontrollera att bestämmelserna om skyddsåtgärder mot växtskadegörare efterlevs.

2. Stöd får beviljas till ett enda nationellt referenslaboratorium i varje medlemsstat för vart och ett av Europeiska unionens referenslaboratorium för växtskydd i upp till tre år efter det att Europeiska unionens referenslaboratorium har utsetts."

Artikel 164

Ändringar av förordning (EU) 2016/429 och tillhörande övergångsbestämmelser

1. Förordning (EU) 2016/429 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

a) Led 33 ska ersättas med följande:

"33. *offentlig kontroll*: varje form av kontroll som utförs i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s…)."

b) Led 51 ska ersättas med följande:

"51. *Traces*: en systemkomponent integrerad i Imsoc enligt artiklarna 131–136 i förordning (EU) 2017/…."

c) Led 53 ska ersättas med följande:

"53. *officiell veterinär*: en officiell veterinär enligt definitionen i artikel 3.32 i förordning (EU) 2017/…."

d) Led 55 ska ersättas med följande:

"55. *behörig myndighet*: den centrala veterinära myndighet i en medlemsstat som ansvarar för att organisera offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i enlighet med denna förordning och förordning (EU) 2017/…, eller annan myndighet till vilken det ansvaret har delegerats."

2. Artikel 229.2 ska ersättas med följande:

"2. De aktörer som ansvarar för sändningen i fråga ska uppvisa sändningar av djur, avelsmaterial och produkter av animaliskt ursprung från tredjeländer eller territorier för offentlig kontroll enligt artikel 47 i förordning (EU) 2017/…."

3. Artikel 281 ska utgå.

2. Följande bestämmelser ska fortsätta att tillämpas i fråga om de frågor som omfattas av förordning (EU) 2016/429 fram till tillämpningsdatumet för den förordningen:

a) Artikel 9 i direktiv 89/662/EEG.

b) Artikel 10 i direktiv 90/425/EEG.

c) Artikel 18.1, 18.3, 18.4, 18.5, 18.6, 18.7 och 18.8 i direktiv 91/496/EEG.

d) Artikel 22.1, 22.3, 22.4, 22.5, 22.6 och 22.7 i direktiv 97/78/EG.

3. När det gäller artikel 14 i förordning (EU) 2016/429 och trots det tillämpningsdatum som anges i den förordningen, ska villkoret för dess tillämpning vid tillämpning av artikel 31.2 i den här förordningen anses vara uppfyllt redan från och med den 14 december 2019.

Artikel 165

Ändringar av förordning (EU) 2016/2031 och tillhörande övergångsbestämmelser

1. Förordning (EU) 2016/2031 ska ändras på följande sätt:

1. Artikel 2.6 ska ersättas med följande:

"6. *behörig myndighet*: behöriga myndigheter enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… (*).

(*) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/… av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll) (EUT L …, …, s. …)."

2. Artikel 10 ska ersättas med följande:

"Artikel 10

Behöriga myndigheters officiella bekräftelse av förekomsten av en EU-karantänskadegörare

Om en behörig myndighet misstänker, eller har mottagit uppgifter om, förekomst av en EU-karantänskadegörare, eller av en skadegörare som omfattas av åtgärder som antagits i enlighet med artikel 30.1, på en del av en medlemsstats territorium där förekomst av skadegöraren tidigare inte varit känd, eller i en sändning av växter, växtprodukter eller andra föremål som förts in till, är avsedda att föras in till, eller förflyttats inom unionens territorium, ska myndigheten genast vidta nödvändiga åtgärder för att på grundval av en diagnos från ett sådant officiellt laboratorium som avses i artikel 37 i förordning (EU) 2017/… bekräfta om skadegöraren förekommer eller inte (nedan kallat *officiell bekräftelse*).

I tillämpliga fall ska de berörda medlemsstaterna i väntan på den officiella bekräftelsen om skadegörarens förekomst vidta växtskyddsåtgärder för att eliminera risken för att denna skadegörare sprids.

Den misstanke eller de uppgifter som avses i första stycket i denna artikel får grunda sig på information som mottagits i enlighet med artiklarna 14 och 15 eller från någon annan källa."

3. I artikel 11 ska andra stycket ersättas med följande:

"Anmälningar enligt första stycket ska lämnas in av den myndighet som den berörda medlemsstaten har utsett i enlighet med artikel 4.2 i förordning (EU) 2017/…, via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103."

4. I artikel 25.2 ska led a ersättas med följande:

"a) roller och ansvarsområden för de organ som deltar i genomförandet av planen vid bekräftad eller misstänkt förekomst av den prioriterade skadegöraren, samt ordergång och förfaranden för samordning av åtgärder som ska vidtas av behöriga myndigheter, andra offentliga myndigheter, i den mening som avses i artikel 4.2 i förordning (EU) 2017/…, medverkande organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer, i den mening som avses i artikel 28.1 i den förordningen, laboratorier och professionella aktörer, inbegripet samordning med angränsande medlemsstater och angränsande tredjeländer när så är lämpligt,".

5. Artikel 41.4 ska ersättas med följande:

"4. Om växter, växtprodukter eller andra föremål har förts in till, eller förflyttats inom, unionens territorium i strid med bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel ska medlemsstaterna anta de nödvändiga åtgärder som avses i artikel 66.3 i förordning (EU) 2017/… och underrätta kommissionen och övriga medlemsstater om detta via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103.

I tillämpliga fall ska den anmälan även göras till det tredjeland från vilket växterna, växtprodukterna eller de andra föremålen förts in till unionens territorium."

6. Artikel 44.2 ska ersättas med följande:

"2. När så är lämpligt ska kommissionen genomföra undersökningar i det berörda tredjelandet, i enlighet med artikel 120 i förordning (EU) 2017/…, för att kontrollera om kraven i punkt 1 första stycket a och b i den här artikeln är uppfyllda."

7. I artikel 49.6 ska tredje stycket ersättas med följande:

"Medlemsstaterna ska, genom det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103 i denna förordning, till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla fall i vilka införsel av en växt, en växtprodukt eller ett annat föremål till unionens territorium har vägrats, eller i vilka förflyttning inom unionens territorium av denna växt, denna växtprodukt eller detta andra föremål har förbjudits, på grund av att den berörda medlemsstaten har ansett att det förbud som avses i punkt 2 andra stycket c i denna artikel har överträtts. I tillämpliga fall ska anmälan innehålla uppgift om vilka åtgärder som medlemsstaten har vidtagit avseende de berörda växterna, växtprodukterna eller andra föremålen i enlighet med artikel 66.3 i förordning (EU) 2017/…."

8. I artikel 76 ska punkterna 4 och 5 ersättas med följande:

"4. När det gäller ett tredjeland som inte är konventionspart i IPPC ska den behöriga myndigheten endast godkänna sundhetscertifikat som utfärdats av de myndigheter som är behöriga i enlighet med nationella regler i det tredjelandet och som anmälts till kommissionen. Kommissionen ska via det elektroniska anmälningssystem som avses i artikel 103 underrätta medlemsstaterna och aktörerna om de anmälningar som inkommit i enlighet med artikel 132 a i förordning (EU) 2017/….

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 105 i syfte att komplettera denna förordning med avseende på de villkor för godkännande som avses i första stycket i denna punkt, för att garantera certifikatens tillförlitlighet.

5. Elektroniska sundhetscertifikat ska endast godkännas om de lämnas via, eller genom elektroniskt utbyte med, det integrerade datoriserade system som avses i artikel 131.1 i förordning (EU) 2017/…."

9. I artikel 77.1 ska första stycket ersättas med följande:

"1. Om ett sundhetscertifikat har utfärdats i enlighet med artikel 71.1, 71.2 och 71.3 och den berörda behöriga myndigheten konstaterar att de villkor som avses i artikel 76 inte är uppfyllda ska den ogiltigförklara sundhetscertifikatet och säkerställa att det inte längre åtföljer berörda växter, växtprodukter eller andra föremål. I sådana fall ska den behöriga myndigheten när det gäller dessa växter, växtprodukter eller andra föremål vidta någon av de åtgärder som anges i artikel 66.3 i förordning (EU) 2017/…."

10. I artikel 91.1 ska andra stycket ersättas med följande:

"Bemyndigade aktörer som tillämpar en godkänd riskhanteringsplan för växtskadegörare kan omfattas av inspektioner med nedsatt frekvens som avses i artikel 22.3 b i förordning (EU) 2017/…."

11. I artikel 94.1 ska första stycket ersättas med följande:

"1. Om det till unionens territorium från ett tredjeland förs in växter, växtprodukter eller andra föremål för vilka växtpass krävs för förflyttning inom unionens territorium, i enlighet med artiklarna 79.1 och 80.1 i denna förordning, ska, genom undantag från artikel 87 i denna förordning, växtpasset utfärdas om kontrollerna enligt artikel 49.1 i förordning (EU) 2017/… av införseln har genomförts med tillfredsställande resultat och föranlett slutsatsen att berörda växter, växtprodukter eller andra föremål uppfyller de grundläggande kraven för utfärdande av växtpass i enlighet med artikel 85 i den här förordningen och, i förekommande fall, artikel 86 i den här förordningen."

12. Artikel 100.5 ska ersättas med följande:

"5. Elektroniska sundhetscertifikat för export ska lämnas via, eller genom elektroniskt utbyte med, Imsoc."

13. Artikel 101.6 ska ersättas med följande:

"6. Elektroniska sundhetscertifikat för återexport ska lämnas via, eller genom elektroniskt utbyte med, Imsoc."

14. Artikel 102.4 ska ersättas med följande:

"4. Intyget inför export ska åtfölja de berörda växterna, växtprodukterna och andra föremålen under deras förflyttning inom unionens territorium, såvida inte informationen i intyget utbyts mellan de berörda medlemsstaterna via, eller genom elektroniskt utbyte med, Imsoc."

15. Artikel 103 ska ersättas med följande:

"Artikel 103

Inrättande av ett elektroniskt anmälningssystem

Kommissionen ska inrätta ett elektroniskt system för medlemsstaternas inlämning av anmälningar.

Systemet ska vara anslutet till och kompatibelt med Imsoc."

16. Artikel 109.1 ska ersättas med följande:

"Direktiv 2000/29/EG ska upphöra att gälla, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 165.2, 165.3 och 165.4 i förordning (EU) 2017/…."

2. Relevanta artiklar i direktiv 2000/29/EG ska fortsätta att tillämpas för frågor som omfattas av artiklarna 47.2, 48, 51.1 b, c och d, 53.1 a, 54.1, 54.3 och 58 a i denna förordning i stället för dessa bestämmelser till och med den 14 december 2022 eller ett tidigare datum som infaller efter denna förordnings tillämpningsdatum, som ska fastställas i den delegerade akt som antas i enlighet med punkt 3 i den här artikeln.

3. Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter i enlighet med artikel 144 i syfte att ändra denna förordning med avseende på det datum som avses i punkt 2 i den här artikeln.

4. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 2 och 3 i denna artikel eller det tillämpningsdatum som anges i artikel 167.1 ska kommissionen anta de delegerade akter som avses i artikel 53.1 a och e vad gäller sådana varor som avses i artikel 47.1 c senast 12 månader före deras tillämpningsdatum.

Artikel 166

Övergångsbestämmelser för antagandet av delegerade akter och genomförandeakter

Utan att det påverkar de tillämpningsdatum som avses i artikel 167 eller övergångsbestämmelserna enligt detta kapitel ges kommissionen befogenhet att anta delegerade akter och genomförandeakter enligt denna förordning från och med den 28 april 2017. Sådana akter ska tillämpas från och med tillämpningsdatumet i enlighet med artikel 167, utan att det påverkar tillämpningen av övergångsbestämmelserna enligt detta kapitel.

Artikel 167

Ikraftträdande och tillämpning

1. Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Om inte annat följer av punkterna 2–4 ska denna förordning tillämpas från och med den 14 december 2019.

2. Inom det område som omfattas av de bestämmelser som avses i artikel 1.2 g ska artiklarna 34.1, 34.2, 34.3, 37.4 e och 37.5 tillämpas från och med den 29 april 2022.

3. Artiklarna 92–101 i den här förordningen ska tillämpas från och med den 29 april 2018, i stället för artiklarna 32 och 33 i förordning (EG) nr 882/2004, som upphävs genom den här förordningen.

4. Artikel 163 ska tillämpas från och med den 28 april 2017.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Strasbourg den 15 mars 2017.

På rådets vägnar	*På Europaparlamentets vägnar*
…	…
Ordförande	*Ordförande*

BILAGA I

TERRITORIER SOM AVSES I ARTIKEL 3.40 MED UNDANTAG FÖR TILLÄMPNINGEN AV ARTIKEL 1.2 G

1. Konungariket Belgien
2. Republiken Bulgarien
3. Republiken Tjeckien
4. Konungariket Danmark utom Färöarna och Grönland
5. Förbundsrepubliken Tyskland
6. Republiken Estland
7. Irland
8. Republiken Grekland
9. Konungariket Spanien utom Ceuta och Melilla
10. Republiken Frankrike
11. Republiken Kroatien
12. Republiken Italien
13. Republiken Cypern
14. Republiken Lettland
15. Republiken Litauen
16. Storhertigdömet Luxemburg
17. Ungern
18. Republiken Malta
19. Konungariket Nederländernas territorium i Europa
20. Republiken Österrike
21. Republiken Polen
22. Republiken Portugal
23. Rumänien
24. Republiken Slovenien
25. Republiken Slovakien
26. Republiken Finland
27. Konungariket Sverige
28. Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland

BILAGA II

UTBILDNING AV DE BEHÖRIGA MYNDIGHETERNAS PERSONAL

KAPITEL I

Vad som ska ingå i utbildningen för personal som utför offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet

1. Olika kontrollmetoder och kontrolltekniker, såsom inspektion, verifierande kontroll, screening, riktad screening, provtagning samt laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik.

2. Kontrollförfaranden.

3. De bestämmelser som avses i artikel 1.2.

4. Bedömning av bristande efterlevnad av de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

5. Faror i samband med produktion, bearbetning och distribution av djur och varor.

6. De olika leden i produktions-, bearbetnings- och distributionskedjan och eventuella risker för människors hälsa, och i förekommande fall, för djurs hälsa, växtskydd, djurskydd och miljön.

7. Utvärdering av tillämpningen av HACCP-förfaranden och av god lantbrukspraxis.

8. Hanteringssystem, t.ex. kvalitetssäkringsprogram som aktörerna svarar för, och bedömning av dessa om de är relevanta för de krav som fastställs i de bestämmelser som avses i artikel 1.2.

9. System för officiellt intygande.

10. Beredskapsplanering för nödsituationer, inklusive kommunikation mellan medlemsstaterna och kommissionen.

11. Rättsliga åtgärder och rättsverkningar till följd av offentlig kontroll.

12. Granskning av skriftlig eller annan dokumentation, inklusive sådan som gäller provningsjämförelser, ackreditering och riskvärdering, som kan vara relevant för bedömningen av om de bestämmelser som avses i artikel 1.2 efterlevs. Detta kan omfatta ekonomiska och handelsmässiga aspekter.

13. Kontrollförfaranden och krav för införsel till unionen av djur och varor som kommer från tredjeländer.

14. Andra områden som är nödvändiga för att säkerställa att den offentliga kontrollen utförs i enlighet med denna förordning.

KAPITEL II

De områden som kontrollförfaranden ska omfatta

1. De behöriga myndigheternas organisation och förhållandet mellan centrala behöriga myndigheter och myndigheter som de har tilldelat uppgiften att utföra offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet.

2. Förhållandet mellan behöriga myndigheter och organ med delegerade uppgifter eller fysiska personer till vilka de har delegerat uppgifter med anknytning till offentlig kontroll eller annan offentlig verksamhet.

3. En redogörelse för de mål som ska uppnås.

4. Personalens uppgifter, ansvar och skyldigheter.

5. Provtagningsförfaranden, kontrollmetoder och kontrolltekniker, inklusive laboratorieanalys, laboratorietestning och laboratoriediagnostik, tolkning av resultat och därav följande beslut.

6. Program för screening och riktad screening.

7. Ömsesidigt stöd om den offentliga kontrollen förutsätter att mer än en medlemsstat vidtar åtgärder.

8. Åtgärder som ska vidtas till följd av offentlig kontroll.
9. Samarbete med andra enheter och avdelningar vars ansvarsområden berörs, eller med aktörer.
10. Verifiering av att metoderna för provtagning samt metoderna för laboratorieanalys, laboratorietestning eller laboratoriediagnostik är verkningsfulla.
11. Annan verksamhet eller information som krävs för att den offentliga kontrollen ska vara verkningsfull.

BILAGA III

KARAKTERISERING AV ANALYSMETODER

1. Analysmetoderna och mätresultaten bör karakteriseras genom följande kriterier:
   a) Noggrannhet (riktighet och precision).
   b) Användningsområde (matris och koncentrationsintervall).
   c) Detektionsgräns.
   d) Kvantifieringsgräns.
   e) Precision.
   f) Repeterbarhet.
   g) Reproducerbarhet.
   h) Utbyte.
   i) Selektivitet.
   j) Känslighet.
   k) Linearitet.
   l) Mätosäkerhet.
   m) Andra kriterier, som får väljas efter behov.
2. De precisionsvärden som avses i punkt 1 e ska erhållas antingen genom kollaborativ avprövning som utförts enligt ett internationellt erkänt protokoll för kollaborativ avprövning (t.ex. ISO 5725 *Noggrannhet (riktighet och precision) för mätmetoder och mätresultat*) eller grunda sig på tester av att kriterierna uppfylls om prestandakriterier för analysmetoder har fastställts. Värdena för repeterbarhet och reproducerbarhet ska uttryckas på ett internationellt erkänt sätt (t.ex. 95 % konfidensintervaller som definieras i ISO 5725 *Noggrannhet (riktighet och precision) för mätmetoder och mätresultat*). Resultaten från den kollaborativa avprövningen ska publiceras eller vara fritt tillgängliga.
3. Analysmetoder som kan användas på samma sätt för olika varugrupper bör väljas framför metoder som endast kan användas för enskilda varor.
4. I situationer där analysmetoder endast kan valideras inom ett och samma laboratorium bör de metoderna valideras enligt internationellt erkända vetenskapliga protokoll eller riktlinjer eller grunda sig på tester av att kriterierna uppfyllts om prestandakriterier för analysmetoder har fastställts.
5. Analysmetoder som antas enligt denna förordning bör utarbetas enligt den standard för analysmetoder som rekommenderas av Internationella standardiseringsorganisationen.

BILAGA IV

KAPITEL I

Avgifter eller pålagor för offentlig kontroll av sändningar av djur och varor som förs in i unionen

I. SÄNDNINGAR AV LEVANDE DJUR

a) Nötkreatur, hästdjur, svin, får, getter, fjäderfän, kaniner och småvilt (fåglar och marklevande vilt), vildsvin och vilda idisslare:

— 55 EUR per sändning upp till 6 ton, och

— 9 EUR per ton över 6 och upp till 46 ton, eller

— 420 EUR per sändning över 46 ton.

b) Andra djurarter:

— 55 EUR per sändning upp till 46 ton, eller

— 420 EUR per sändning över 46 ton.

II. SÄNDNINGAR AV KÖTT

— 55 EUR per sändning upp till 6 ton, och

— 9 EUR per ton över 6 och upp till 46 ton, eller

— 420 EUR per sändning över 46 ton.

III. SÄNDNINGAR AV FISKERIPRODUKTER

a) Fiskeriprodukter som inte transporteras i bulk:

i) 55 EUR per sändning upp till 6 ton, och

ii) 9 EUR per ton över 6 och upp till 46 ton, eller

iii) 420 EUR per sändning över 46 ton.

b) Fiskeriprodukter som transporteras som styckegods:

i) 600 EUR per fartyg med en last av fiskeriprodukter upp till 500 ton,

ii) 1 200 EUR per fartyg med en last av fiskeriprodukter över 500 och upp till 1 000 ton,

iii) 2 400 EUR per fartyg med en last av fiskeriprodukter över 1 000 och upp till 2 000 ton,

iv) 3 600 EUR per fartyg med en last av fiskeriprodukter över 2 000 ton.

IV. SÄNDNINGAR AV KÖTTPRODUKTER, FJÄDERFÄKÖTT, VILTKÖTT, KANINKÖTT ELLER KÖTT AV HÄGNAT VILT

a) 55 EUR per sändning upp till 6 ton, och

b) 9 EUR per ton över 6 och upp till 46 ton, eller

c) 420 EUR per sändning över 46 ton.

V. SÄNDNINGAR AV ANDRA PRODUKTER AV ANIMALISKT URSPRUNG ÄN KÖTTPRODUKTER AVSEDDA ATT ANVÄNDAS SOM LIVSMEDEL

a) Andra produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel som inte transporteras i bulk:

i) 55 EUR per sändning upp till 6 ton, och

ii) 9 EUR per ton över 6 och upp till 46 ton, eller

iii) 420 EUR per sändning över 46 ton.

b) Andra produkter av animaliskt ursprung avsedda att användas som livsmedel som transporteras som styckegods:

i) 600 EUR per fartyg med en last av produkter upp till 500 ton,

ii) 1 200 EUR per fartyg med en last av produkter över 500 och upp till 1 000 ton,

iii) 2 400 EUR per fartyg med en last av produkter över 1 000 och upp till 2 000 ton,

iv) 3 600 EUR per fartyg med en last av produkter över 2 000 ton.

VI. SÄNDNINGAR AV ANIMALISKA BIPRODUKTER OCH FODER AV ANIMALISKT URSPRUNG

a) Sändningar av animaliska biprodukter och foder av animaliskt ursprung som inte transporteras i bulk:

i) 55 EUR per sändning upp till 6 ton, och

ii) 9 EUR per ton över 6 och upp till 46 ton, eller

iii) 420 EUR per sändning över 46 ton.

b) Animaliska biprodukter och foder av animaliskt ursprung som transporteras som styckegods:

i) 600 EUR per fartyg med en last av produkter upp till 500 ton,

ii) 1 200 EUR per fartyg med en last av produkter över 500 och upp till 1 000 ton,

iii) 2 400 EUR per fartyg med en last av produkter över 1 000 och upp till 2 000 ton,

iv) 3 600 EUR per fartyg med en last av produkter över 2 000 ton.

VII. SÄNDNINGAR AV DJUR OCH VAROR FRÅN TREDJELÄNDER SOM ÄR TRANSITERADE ELLER OMLASTADE

30 EUR per sändning; beloppet ska ökas med 20 EUR per kvarts timme för varje tjänsteman som medverkar vid kontrollen.

VIII. SÄNDNINGAR AV VÄXTER, VÄXTPRODUKTER OCH ANDRA PRODUKTER, FÖREMÅL OCH MATERIAL SOM KAN HYSA ELLER SPRIDA VÄXTSKADEGÖRARE

a) För dokumentkontroller: 7 EUR per sändning.

b) För identitetskontroller:

i) 7 EUR per sändning upp till motsvarande en lastbilslast, en tågvagnslast eller en container av jämförbar storlek,

ii) 14 EUR per sändning som är större än ovannämnda storlek.

c) För växtskyddskontroller, enligt följande specifikationer:

i) Sticklingar, fröplantor (utom skogsodlingsmaterial), småplantor av jordgubbar eller av grönsaker:

— 17,5 EUR per sändning upp till 10 000 st.,

— 0,70 EUR per sändning för varje ytterligare 1 000 enheter,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

ii) Buskar, träd (utom huggna julgranar), andra vedartade växter från plantskolor inklusive skogsodlingsmaterial (utom fröer):

— 17,5 EUR per sändning upp till 10 000 st.,

— 0,44 EUR per sändning för varje ytterligare 1 000 enheter,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

iii) Lökar, stamknölar, rhizomer, knölar, avsedda att planteras (utom potatisknölar):

— 17,5 EUR per sändning upp till 200 kg,

— 0,16 EUR per sändning för varje ytterligare 10 kg,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

iv) Fröer, vävnadskulturer:

— 7,5 EUR per sändning upp till 100 kg,

— 0,175 EUR per sändning för varje ytterligare 10 kg,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

v) Andra växter avsedda för plantering, som inte förtecknas någon annanstans i denna punkt:

— 17,5 EUR per sändning upp till 5 000 st.,

— 0,18 EUR per sändning för varje ytterligare 100 enheter,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

vi) Snittblommor:

— 17,5 EUR per sändning upp till 20 000 st.,

— 0,14 EUR per sändning för varje ytterligare 1 000 enheter,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

vii) Grenar med blad, delar av barrträd (utom huggna julgranar):

— 17,5 EUR per sändning upp till 100 kg,

— 1,75 EUR per sändning för varje ytterligare 100 kg,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

viii) Huggna julgranar:

— 17,5 EUR per sändning upp till 1 000 st.,

— 1,75 EUR per sändning för varje ytterligare 100 enheter,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

ix) Växtblad från t.ex. örter, kryddor och bladgrönsaker:

— 17,5 EUR per sändning upp till 100 kg,

— 1,75 EUR per sändning för varje ytterligare 10 kg,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

x) Frukt, grönsaker (utom bladgrönsaker):

— 17,5 EUR per sändning upp till 25 000 kg,

— 0,7 EUR per sändning för varje ytterligare 1 000 kg.

xi) Potatisknölar:

— 52,5 EUR per parti upp till 25 000 kg,

— 52,5 EUR per parti för varje ytterligare 25 000 kg.

xii) Trä (utom bark):

— 17,5 EUR per sändning upp till 1 000 m^3,

— 0,175 EUR per sändning för varje ytterligare 10 m^3.

xiii) Jord och odlingssubstrat, bark:

— 17,5 EUR per sändning upp till 25 000 kg,

— 0,7 EUR per sändning för varje ytterligare 1 000 kg,

— 140 EUR per sändning, maxavgift.

xiv) Spannmål:

— 17,5 EUR per sändning upp till 25 000 kg,

— 0,7 EUR per sändning för varje ytterligare 1 000 kg,

— 700 EUR per sändning, maxavgift.

xv) Andra växter eller växtprodukter, som inte förtecknas någon annanstans i denna punkt:

— 17,5 EUR per sändning.

Om en sändning inte uteslutande består av produkter som omfattas av beskrivningen i den relevanta strecksatsen, ska de delar av sändningen som består av produkter som omfattas av beskrivningen i den relevanta strecksatsen (parti eller partier) behandlas som en separat sändning.

KAPITEL II

Avgifter eller pålagor för offentlig kontroll i slakterier, i styckningsanläggningar, i bearbetningsanläggningar, av mjölkproduktion och av produktion och utsläppande på marknaden av fiskeri- och vattenbruksprodukter

I. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL I SLAKTERIER

a) Nötkött

i) vuxna nötkreatur: 5 EUR/djur,

ii) unga nötkreatur: 2 EUR/djur.

b) Kött från hovdjur/hästdjur: 3 EUR/djur

c) Griskött: djur med en slaktvikt som

i) understiger 25 kg: 0,5 EUR/djur,

ii) är lika med eller överstiger 25 kg: 1 EUR/djur.

d) Fårkött och getkött: djur med en slaktvikt som

i) understiger 12 kg: 0,15 EUR/djur,

ii) är lika med eller överstiger 12 kg: 0,25 EUR/djur.

e) Fjäderfäkött

i) fjäderfän av släktet *Gallus* och pärlhöns: 0,005 EUR/djur,

ii) ankor och gäss: 0,01 EUR/djur,

iii) kalkoner: 0,025 EUR/djur,

iv) kött av uppfödda kaniner: 0,005 EUR/djur,

v) vaktlar och rapphönor: 0,002 EUR/djur.

II. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL I STYCKNINGSANLÄGGNINGAR

Per ton kött:

a) nötkött, kalvkött, griskött, kött från hovdjur/hästdjur, fårkött och getkött: 2 EUR,

b) fjäderfäkött och kött av uppfödda kaniner: 1,5 EUR,

c) kött av hägnat vilt och kött från frilevande vilt:

— småvilt (fåglar och marklevande vilt): 1,5 EUR,

— ratiter (struts, emu, nandufågel): 3 EUR,

— vildsvin och idisslare: 2 EUR.

III. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL I BEARBETNINGSANLÄGGNINGAR FÖR VILT

a) Småvilt (fåglar): 0,005 EUR/djur,

b) småvilt (marklevande): 0,01 EUR/djur,

c) ratiter: 0,5 EUR/djur.

d) Landdäggdjur:

i) vildsvin: 1,5 EUR/djur,

ii) idisslare: 0,5 EUR/djur.

IV. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL AV MJÖLKPRODUKTION

a) 1 EUR per 30 ton

och

b) 0,5 EUR/ton därefter.

V. AVGIFTER ELLER PÅLAGOR FÖR OFFENTLIG KONTROLL AV PRODUKTION OCH UTSLÄPPANDE PÅ MARKNADEN AV FISKERI- OCH VATTENBRUKSPRODUKTER

a) När fiskeriprodukter och vattenbruksprodukter släpps ut på marknaden för första gången:

i) 1 EUR/ton för de första 50 tonnen i månaden,

ii) 0,5 EUR/ton därefter.

b) Första försäljningen på fiskmarknaden:

i) 0,5 EUR/ton för de första 50 tonnen i månaden,

ii) 0,25 EUR/ton därefter.

c) Första försäljning vid bristande eller otillräcklig gradering av produktens färskhet och/eller storlek:

i) 1 EUR/ton för de första 50 tonnen i månaden,

ii) 0,5 EUR/ton därefter.

BILAGA V

JÄMFÖRELSETABELLER SOM AVSES I ARTIKEL 146.2

1. Förordning (EG) nr 882/2004

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 1.1 första stycket	Artikel 1.1
Artikel 1.1 andra stycket	Artikel 1.2
Artikel 1.2	Artikel 1.4
Artikel 1.3	—
Artikel 1.4	—
Artikel 2	Artikel 3
Artikel 3.1	Artikel 9.1
Artikel 3.2	Artikel 9.4
Artikel 3.3	Artikel 10
Artikel 3.4	Artikel 9.6
Artikel 3.5	Artikel 9.6
Artikel 3.6	Artikel 9.7
Artikel 3.7	—
Artikel 4.1	Artikel 4.1
Artikel 4.2	Artikel 5.1 a, c, d, e, f, g och i
Artikel 4.3	Artikel 4.2
Artikel 4.4	Artikel 5.1 b
Artikel 4.5	Artikel 5.5
Artikel 4.6	Artikel 6.1
Artikel 4.7	—
Artikel 5.1 första stycket	Artikel 28.1
Artikel 5.1 andra stycket	—
Artikel 5.1 tredje stycket	Artikel 31.3
Artikel 5.2 a, b, c och f	Artikel 29
Artikel 5.2 d	—
Artikel 5.2 e	Artikel 32
Artikel 5.3	Artikel 33
Artikel 5.4	—
Artikel 6	Artikel 5.4
Artikel 7.1 första stycket	Artikel 11.1 första stycket
Artikel 7.1 andra stycket a	Artikel 11.1 andra stycket
Artikel 7.1 andra stycket b	—
Artikel 7.2 första meningen	Artikel 8.1
Artikel 7.2 andra meningen	—
Artikel 7.2 tredje meningen	—

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 7.3	Artikel 8.3
Artikel 8.1	Artikel 12.1
Artikel 8.2	Artikel 5.1 h
Artikel 8.3 a	Artikel 12.2
Artikel 8.3 b	Artikel 12.3
Artikel 8.4	—
Artikel 9.1	Artikel 13.1 första stycket
Artikel 9.2	Artikel 13.1 andra stycket
Artikel 9.3	Artikel 13.2
Artikel 10	Artikel 14
Artikel 11.1	Artikel 34.1 och 34.2
Artikel 11.2	—
Artikel 11.3	Artikel 34.4
Artikel 11.4	Artikel 34.6
Artikel 11.5	Artikel 35.1
Artikel 11.6	Artikel 35.2
Artikel 11.7	Artikel 34.5
Artikel 12.1	Artikel 37.1
Artikel 12.2	Artikel 37.4 e
Artikel 12.3	Artikel 37.5 c
Artikel 12.4	Artikel 39.2
Artikel 13	Artikel 115
Artikel 14.1	—
Artikel 14.2	Artikel 45.3
Artikel 14.3	—
Artikel 15.1	Artikel 44.1 första meningen
Artikel 15.2	Artikel 44.3 och 44.5
Artikel 15.3	Artikel 44.3 och 44.5
Artikel 15.4	—
Artikel 15.5	Artiklarna 47.1 d, 47.2 b och 54.4 första meningen
Artikel 16.1	Artikel 45.1
Artikel 16.2	Artikel 44.2
Artikel 16.3 första meningen	Artikel 45.2
Artikel 16.3 andra meningen	Artikel 34.5
Artikel 17.1 första strecksatsen	Artikel 59.1
Artikel 17.1 andra strecksatsen	Artiklarna 56.1, 56.3 a, 56.4 och 58
Artikel 17.2	—
Artikel 18	Artikel 65.1, 65.2 och 65.3
Artikel 19.1	Artikel 66.1 och 66.3

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 19.2 a	Artikel 67
Artikel 19.2 b	Artikel 66.6
Artikel 19.3	Artikel 66.5
Artikel 19.4	Artikel 7
Artikel 20	Artikel 71
Artikel 21.1	Artikel 72.1
Artikel 21.2	Artikel 69
Artikel 21.3	Artikel 66.1
Artikel 21.4	Artikel 66.5
Artikel 22	Artiklarna 66.7, 67 sista meningen och 69.4
Artikel 23.1	Artikel 73.1
Artikel 23.2	Artiklarna 73.2 och 74
Artikel 23.3	Artikel 73.3
Artikel 23.4	Artikel 73.2
Artikel 23.5	Artikel 73.4 a
Artikel 23.6	Artikel 73.2 c och 73.4 b
Artikel 23.7	Artikel 74
Artikel 23.8	Artikel 74
Artikel 24.1	Artikel 75.1
Artikel 24.2	Artikel 57
Artikel 24.3	Artikel 46
Artikel 24.4	Artikel 76
Artikel 25.1	—
Artikel 25.2 a	—
Artikel 25.2 b	Artikel 77.1 c
Artikel 25.2 c	Artikel 77.1 f
Artikel 25.2 d	Artiklarna 48 c och d, 77.1 e och k
Artikel 25.2 e	—
Artikel 25.2 f	Artikel 70
Artikel 25.2 g	Artikel 77.1 h
Artikel 25.2 h	Artikel 46.2 b
Artikel 26	Artikel 78.1
Artikel 27.1	Artikel 80
Artikel 27.2	Artikel 79
Artikel 27.3	—
Artikel 27.4	Artikel 79.1
Artikel 27.5	—
Artikel 27.6	—
Artikel 27.7	—

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 27.8	Artikel 84.2
Artikel 27.9	Artikel 83.2
Artikel 27.10	—
Artikel 27.11	Artikel 84.1
Artikel 27.12 första meningen	Artikel 85
Artikel 27.12 andra meningen	—
Artikel 28	—
Artikel 29	—
Artikel 30.1 a	Artikel 87
Artikel 30.1 b	Artikel 90 a
Artikel 30.1 c	Artikel 88.2
Artikel 30.1 d	Artikel 90 b och f
Artikel 30.1 e	Artikel 90 c
Artikel 30.1 f	Artikel 90 d
Artikel 30.1 g	Artikel 90 e
Artikel 30.2 a	Artikel 89.1 f
Artikel 30.2 b	Artikel 89.1 d
Artikel 30.3	—
Artikel 31	—
Artikel 32.1 a	Artikel 94.2 a
Artikel 32.1 b	Artikel 94.2 c
Artikel 32.1 c	Artikel 94.2 d
Artikel 32.1 d	Artikel 94.2 e
Artikel 32.1 e	Artikel 94.2 f
Artikel 32.1 f	Artikel 94.2 h
Artikel 32.2 a	Artikel 94.2 a, c och d
Artikel 32.2 b	Artikel 94.2 i
Artikel 32.2 c	Artikel 94.2 e
Artikel 32.2 d	Artikel 94.2 h
Artikel 32.2 e	Artikel 94.2 e
Artikel 32.3	Artikel 93.3 a
Artikel 32.4 a	Artikel 93.3 c
Artikel 32.4 b	Artikel 93.3 d
Artikel 32.4 c	Artikel 93.3 d
Artikel 32.4 d	Artikel 8
Artikel 32.4 e	Artikel 93.3 e
Artikel 32.4 f	Artikel 94.2 k iii
Artikel 32.4 g	Artikel 93.3 e
Artikel 32.4 h	Artikel 93.3 f

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 32.5	Artikel 99.1
Artikel 32.6	Artikel 99.2
Artikel 32.7	—
Artikel 32.8 första meningen	Artikel 99.3
Artikel 32.8 andra meningen	Artikel 99.4
Artikel 32.9	—
Artikel 33.1	Artikel 100.1
Artikel 33.2	Artikel 101.1
Artikel 33.3	Artikel 100.2
Artikel 33.4	Artikel 100.4
Artikel 33.5	Artikel 100.5
Artikel 33.6	Artikel 101.2
Artikel 33.7	—
Artikel 34.1	Artikel 102.1
Artikel 34.2	Artikel 102.1 och 102.2
Artikel 34.3	Artikel 102.3
Artikel 35.1	Artikel 103.1
Artikel 35.2	Artikel 103.3
Artikel 35.3	Artikel 103.2
Artikel 35.4	—
Artikel 36.1	Artikel 104.1 c
Artikel 36.2 första meningen	—
Artikel 36.2 andra meningen	Artikel 104.2
Artikel 36.3 första stycket	Artikel 104.3 första meningen
Artikel 36.3 andra stycket	—
Artikel 36.3 tredje stycket första meningen	Artikel 104.3 c
Artikel 36.3 tredje stycket andra meningen	Artikel 104.3 b
Artikel 36.4	Artikel 104.3 a
Artikel 37.1	Artikel 105.1
Artikel 37.2	Artikel 105.2
Artikel 38.1	Artikel 106.1
Artikel 38.2	Artikel 106.2 c
Artikel 38.3	Artikel 106.3
Artikel 39.1	Artikel 107.1
Artikel 39.2	Artikel 107.2
Artikel 40.1	Artikel 108.1
Artikel 40.2	—
Artikel 40.3	Artikel 108.2
Artikel 40.4	—

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 41	Artikel 109.1
Artikel 42.1 a	—
Artikel 42.1 b	Artikel 111.2
Artikel 42.1 c	Artikel 111.3
Artikel 42.2	Artikel 110.2
Artikel 42.3	Artikel 111.2
Artikel 43.1 första meningen	—
Artikel 43.1 andra meningen	—
Artikel 43.1 a	—
Artikel 43.1 b	—
Artikel 43.1 c	—
Artikel 43.1 d–j	—
Artikel 43.1 k	—
Artikel 43.2	—
Artikel 44.1	Artikel 113.1
Artikel 44.2	—
Artikel 44.3	Artikel 113.1
Artikel 44.4 första stycket första meningen	Artikel 114.1
Artikel 44.4 första stycket andra meningen	Artikel 114.2
Artikel 44.5	—
Artikel 44.6	Artikel 114.1
Artikel 45.1	Artikel 116.1, 116.2 och 116.4
Artikel 45.2	Artikel 116.3
Artikel 45.3	Artikel 117
Artikel 45.4	Artikel 118
Artikel 45.5	Artikel 119
Artikel 45.6	—
Artikel 46.1 första meningen	Artikel 120.1
Artikel 46.1 andra meningen	Artikel 120.4
Artikel 46.1 tredje meningen	Artikel 120.2
Artikel 46.2	Artikel 120.3
Artikel 46.3	Artikel 121
Artikel 46.4	—
Artikel 46.5	—
Artikel 46.6	Artikel 122
Artikel 46.7	Artikel 123
Artikel 47.1	Artikel 125.1 a–e
Artikel 47.2	Artikel 125.2
Artikel 47.3	Artikel 125.1 f och g

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Artikel 47.4	—
Artikel 47.5	—
Artikel 48.1	Artikel 126.1
Artikel 48.2	Artikel 126.2
Artikel 48.3	Artikel 127.1 och 127.2
Artikel 48.4	Artikel 127.3
Artikel 48.5 första meningen	Artikel 127.3 f
Artikel 48.5 andra och tredje meningen	—
Artikel 49	Artikel 129
Artikel 50	—
Artikel 51.1	Artikel 130.1 och 130.2
Artikel 51.2	Artikel 130.3
Artikel 51.3	—
Artikel 52	Artikel 124
Artikel 53	Artikel 112
Artikel 54.1	Artikel 138.1
Artikel 54.2	Artikel 138.2
Artikel 54.3	Artikel 138.3
Artikel 54.4	Artikel 105.1
Artikel 54.5	Artikel 138.4
Artikel 55.1	Artikel 139.1
Artikel 55.2	Artikel 139.1
Artikel 56.1	Artikel 141.1
Artikel 56.2 a	—
Artikel 56.2 b	Artikel 141.2
Artikels 57–61	—
Artikel 62	Artikel 145
Artikel 63.1	—
Artikel 63.2	Artikel 25
Artikel 64 första stycket	Artikel 142.1
Artikel 64.1	Artikel 142.1
Artikel 64.2	Artikel 142.2
Artikel 65	—
Artikel 66	—
Artikel 67	—
Bilaga I	Bilaga I
Bilaga II	Bilaga II
Bilaga III	Bilaga III
Bilaga IV	—

Förordning (EG) nr 882/2004	Denna förordning
Bilaga V	—
Bilaga VI	Artiklarna 81 och 82.2
Bilaga VII	—
Bilaga VIII	—

2. Direktiv 96/23/EG

Direktiv 96/23/EG	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2 a	Artikel 19
Artikel 2 b	—
Artikel 2 c	Artikel 19
Artikel 2 d	Artikel 3.3
Artikel 2 e	Artikel 19
Artikel 2 f	Artikel 37.1
Artikel 2 g	—
Artikel 2 h	Artikel 19
Artikel 2 i	—
Artikel 3	Artiklarna 9.1, 9.2, 19, 109.1 och 112
Artikel 4.1	Artikel 4.1
Artikel 4.2	Artiklarna 4.2 a, 109.2 och 113
Artikel 4.3	—
Artikel 5	Artiklarna 111.2, 111.3, 113.1 a och 110.2
Artikel 6	Artikel 19.2 a och b
Artikel 7	Artikel 110.2
Artikel 8.1	—
Artikel 8.2	—
Artikel 8.3, 8.4 och 8.5	Artiklarna 11, 113 och 114
Artikel 9 A	—
Artikel 9 B	—
Artikel 10	Artikel 15
Artikel 11.1 och 11.2	Artiklarna 9 och 10
Artikel 11.3	Artiklarna 19.2 c, 137 och 138
Artikel 12 första stycket	Artikel 9.4
Artikel 12 andra stycket	Artikel 15
Artikel 13	Artiklarna 19.2 c, 137 och 138
Artikel 14.1	Artiklarna 100 och 101
Artikel 14.2	Artikel 93

Direktiv 96/23/EG	Denna förordning
Artikel 15.1 första stycket	Artikel 19.2 a och b
Artikel 15.1 andra stycket	Artikel 34.6
Artikel 15.1 tredje stycket	—
Artikel 15.2 första stycket	Artikel 34.6
Artikel 15.2 andra stycket	Artikel 35.3
Artikel 15.3 första, andra och tredje styckena	Artiklarna 19.2 c och 138
Artikel 15.3 fjärde stycket	Artiklarna 65–72
Artikel 16.1	Artiklarna 105.1, 108.1 och 138
Artikel 16.2 och 16.3	Artiklarna 19.2 c och 138
Artikel 17	Artiklarna 19.2.c och 138
Artikel 18	Artiklarna 19.2 c och 138
Artikel 19	Artikel 138.4
Artikel 20.1	Artiklarna 102–108
Artikel 20.2 första stycket	Artikel 106.1 och 106.2
Artikel 20.2 andra stycket	Artikel 106.3
Artikel 20.2 tredje och fjärde styckena	Artikel 108.1
Artikel 20.2 femte och sjätte styckena	Artikel 108.2
Artikel 21	Artiklarna 116, 117 och 119
Artikel 22	Artikel 137
Artikel 23	Artiklarna 19.2 c och 138
Artikel 24.1 och 24.2	Artiklarna 18.2 d, 19.2 c, 137 och 138
Artikel 24.3	Artiklarna 18.2 d, 19.2 c och 138
Artikel 25	Artiklarna 19.2 c och 138.2
Artikel 26	Artikel 7
Artikel 27	Artikel 139
Artikel 28	Artikel 139
Artikel 29.1 och 29.2	Artiklarna 125, 126, 127 och 129
Artikel 29.3	Artiklarna 47–64
Artikel 29.4	Artikel 113.1
Artikel 30.1 och 30.2	Artiklarna 65–72
Artikel 30.3	Artikel 129.3
Artikel 31	Artiklarna 78–85
Artikel 33	Artikel 145
Artikel 34	Artikel 19.2 a och b
Artikel 35	—
Artikel 36	—

Direktiv 96/23/EG	Denna förordning
Artikel 37	—
Artikel 38	—
Artikel 39	—
Bilaga I	Artikel 19.2 a och b
Bilaga II	Artikel 19.2 a och b
Bilaga III	Artikel 19.2 a och b
Bilaga IV	Artikel 19.2 a och b

3. Direktiven 89/662/EEG och 90/425/EEG

Direktiv 89/662/EEG	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2.1, 2.2 och 2.3	—
Artikel 2.4	Artikel 3.3
Artikel 2.5	Artikel 3.32
Artikel 3.1 första och andra styckena	—
Artikel 3.1 tredje stycket	Artikel 9.1
Artikel 3.1 fjärde stycket	Artiklarna 137.2, 137.3 och 138
Artikel 3.2	—
Artikel 3.3	—
Artikel 4.1 första meningen	Artiklarna 9.1, 10, 137 och 138
Artikel 4.1 första strecksatsen	Artikel 9.6 a
Artikel 4.1 andra strecksatsen	—
Artikel 4.2	Artikel 139
Artikel 5.1 a första stycket	Artikel 9
Artikel 5.1 a andra stycket	Artikel 137.2 och 137.3
Artikel 5.1 b	—
Artikel 5.2	—
Artikel 5.3 a, b och d	—
Artikel 5.3 c	Artikel 9.7
Artikel 5.4 och 5.5	—
Artikel 6.1	Artikel 49
Artikel 6.2	—
Artikel 7.1	Artiklarna 102–108 och 138
Artikel 7.2	—
Artikel 8.1	Artiklarna 102–108
Artikel 8.2	Artiklarna 7 och 138.3
Artikel 8.3	Artikel 138.4
Artikel 9	—
Artikel 10	Artikel 4.1

Direktiv 89/662/EEG	Denna förordning
Artikel 11	Artiklarna 10, 14 och 15
Artikel 12	—
Artikel 13	—
Artikel 14	—
Artikel 15	—
Artikel 16.1	Artikel 113.1
Artikel 16.2	—
Artikel 16.3	Artikel 113.2
Artikel 17	Artikel 145
Artikel 18	Artikel 145
Artikel 19	—
Artikel 20	—
Artikel 22	—
Artikel 23	—
Bilaga A	—
Bilaga B	—

Direktiv 90/425/EEG	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2.1–2.5	—
Artikel 2.6	Artikel 3.3
Artikel 2.7	Artikel 3.32
Artikel 3.1 och 3.2	—
Artikel 3.3	Artiklarna 9, 137.2, 137.3 och 138
Artikel 3.4	—
Artikel 4.1	Artikel 9
Artikel 4.2	—
Artikel 4.3	Artikel 139
Artikel 5.1 a första stycket	Artikel 9
Artikel 5.1 a andra stycket	Artikel 137.2 och 137.3
Artikel 5.1 b i första stycket	—
Artikel 5.1 b i andra stycket	Artikel 9
Artikel 5.1 b ii, iii och iv	—
Artikel 5.2 a första stycket	Artikel 9.7
Artikel 5.2 a andra och tredje styckena	—
Artikel 5.2 b	—
Artikel 5.3	—
Artikel 6	—

Direktiv 90/425/EEG	Denna förordning
Artikel 7.1	Artikel 49
Artikel 7.2	—
Artikel 8.1	Artiklarna 102–108 och artikel 138
Artikel 8.2	—
Artikel 9.1	Artiklarna 102–108
Artikel 9.2	Artiklarna 7 och 138.3
Artikel 9.3	Artikel 138.4
Artikel 9.4	—
Artikel 10	—
Artikel 11	Artikel 4.1
Artikel 12	—
Artikel 13	Artiklarna 10, 14 och 15
Artikel 14	—
Artikel 15	—
Artikel 16	—
Artikel 17	Artikel 145
Artikel 18	Artikel 145
Artikel 19	Artikel 145
Artikel 20	Artiklarna 131, 132, 133 och 134
Artikel 21	—
Artikel 22.1	Artikel 113.1
Artikel 22.2	—
Artikel 22.3	Artikel 113.2
Artikel 23	—
Artikel 24	—
Artikel 26	—
Artikel 27	—
Bilaga A	—
Bilaga B	—
Bilaga C	—

4. Direktiven 97/78/EG och 91/496/EEG

Direktiv 97/78/EG	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2	Artikel 3
Artikel 2.2 a	Artikel 3.19
Artikel 2.2 b	Artikel 3.41
Artikel 2.2 c	Artikel 3.42
Artikel 2.2 d	Artikel 3.43

Direktiv 97/78/EG	Denna förordning
Artikel 2.2 e	—
Artikel 2.2 f	Artikel 3.37
Artikel 2.2 g	Artikel 3.38
Artikel 2.2 h	—
Artikel 2.2 i	—
Artikel 2.2 j	—
Artikel 2.2 k	Artikel 3.3
Artikel 3.1 och 3.2	Artikel 47.1
Artikel 3.3	Artiklarna 15, 56.1 och 56.3
Artikel 3.4	Artikel 57
Artikel 3.5	Artiklarna 47.2, 47.3 och 58
Artikel 4.1	Artikel 49.2
Artikel 4.2	—
Artikel 4.3 och 4.4	Artiklarna 49.1, 49.2, 49.3 och 52
Artikel 4.5	Artikel 52
Artikel 5.1	Artikel 56.3 b och 56.4
Artikel 5.2	Artikel 50.4
Artikel 5.3	Artikel 50.2 och 50.3
Artikel 5.4	Artikel 58
Artikel 6.1 a första stycket	Artikel 64.1
Artikel 6.1 a andra stycket	Artikel 64.2
Artikel 6.1 b	—
Artikel 6.2	Artiklarna 59 och 62
Artikel 6.3	Artikel 63
Artikel 6.4	Artiklarna 60.1 och 63.3
Artikel 6.5	—
Artikel 6.6	Artiklarna 60.2, 62.3, 63.5, 64.2 och 64.4
Artikel 7.1	Artikel 50.1
Artikel 7.2	Artiklarna 49.1, 49.2, 49.3 och 52
Artikel 7.3	Artikel 57
Artikel 7.4	Artiklarna 50.2, 55 och 56.4
Artikel 7.5	—
Artikel 7.6	Artiklarna 52 och 58
Artikel 8.1	—
Artikel 8.2	Artikel 77.1 b
Artikel 8.3, 8.4, 8.5, 8.6 och 8.7	Artikel 77.2
Artikel 9	Artikel 51.1 b och c
Artikel 10.1, 10.2 och 10.4	Artikel 54.2
Artikel 10.3	—

Direktiv 97/78/EG	Denna förordning
Artikel 11	Artikel 51.1 d
Artikel 12	Artiklarna 48 h och 77.1 k
Artikel 13	Artikel 77.1 c
Artikel 14	—
Artikel 15	Artikel 77.1 h
Artikel 16.1 a	Artikel 48 d
Artikel 16.1 b	Artikel 48 e
Artikel 16.1 c	Artikel 48 c
Artikel 16.1 d	Artikel 48 g
Artikel 16.1 e	Artikel 48 a
Artikel 16.1 f	Artikel 48 b
Artikel 16.2	—
Artikel 16.3	—
Artikel 16.4	Artikel 77.1 c och f
Artikel 17.1	Artikel 66.3
Artikel 17.2	Artikel 66.1, 66.2 och 66.3
Artikel 17.2 a	Artiklarna 66.3.b, 69 och 72
Artikel 17.2 a första strecksatsen	—
Artikel 17.2 a andra strecksatsen	Artikel 68.1 a
Artikel 17.2 b	Artikel 69
Artikel 17.3	Artiklarna 65.4, 65.5 och 65.6
Artikel 17.4	—
Artikel 17.5	Artiklarna 66.7 och 69.4
Artikel 17.6	—
Artikel 17.7	Artiklarna 65.6, 70 och 71.3
Artikel 18	Artikel 64.2
Artikel 19.1	Artikel 77.1 g
Artikel 19.2	Artikel 77.1 a
Artikel 19.3	Artikel 64.3 a och 64.4
Artikel 20.1	Artikel 65
Artikel 20.2	—
Artikel 22.1	—
Artikel 22.2	Artikel 67
Artikel 22.3	—
Artikel 22.4	—
Artikel 22.5	—
Artikel 22.6	—
Artikel 22.7	—

Direktiv 97/78/EG	Denna förordning
Artikel 24	Artikel 65.4, 65.5 och 65.6
Artikel 24.3	Artiklarna 73 och 129
Artikel 25.1	Artiklarna 102–108
Artikel 25.2	Artikel 7
Artikel 25.3	—
Artikel 26	Artikel 130.5 och 130.6
Artikel 27	Artiklarna 5.4, 130.1 och 130.6
Artikel 28	—
Artikel 29	—
Artikel 30	—
Artikel 31	—
Artikel 32	—
Artikel 33	—
Artikel 34	—
Artikel 35	—
Artikel 36	—
Bilaga I	Bilaga I
Bilaga II	Artikel 64
Bilaga III	Artikel 52

Direktiv 91/496/EEG	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2.1	—
Artikel 2.2 a	Artikel 3.41
Artikel 2.2 b	Artikel 3.42
Artikel 2.2 c	Artikel 3.43
Artikel 2.2 d	—
Artikel 2.2 e	Artikel 3.37
Artikel 2.2 f	Artikel 3.38
Artikel 3.1 a	Artiklarna 56.1, 56.3 a och 58 b
Artikel 3.1 b	Artiklarna 47.1 och 66.2
Artikel 3.1 c i	Artiklarna 56.3 b, 56.5 och 57
Artikel 3.1 c ii	Artikel 79.1
Artikel 3.1 d	Artikel 57
Artikel 3.2	—
Artikel 4.1	Artiklarna 49.1 och 52
Artikel 4.2	Artiklarna 49.1, 49.2, 49.3 och 52
Artikel 4.3	Artikel 51.1 c
Artikel 4.4	Artikel 79.1

Direktiv 91/496/EEG	Denna förordning
Artikel 4.5	Artiklarna 5.4, 51.1 c och 52
Artikel 5	Artiklarna 55, 56.3 b, 56.5, 57, 58 a och 66.1
Artikel 6.1	—
Artikel 6.2 a	Artikel 64.1 och 64.2
Artikel 6.2 b	Artikel 64.1
Artikel 6.2 c	Artikel 59
Artikel 6.2 d	Artikel 64.3 a och 64.4
Artikel 6.3	Artikel 60
Artikel 6.3 a	Artikel 60.1 c
Artikel 6.3 b	Artikel 60.1 c
Artikel 6.3 c	Artiklarna 59.2 och 64.3
Artikel 6.3 d	—
Artikel 6.3 e	Artiklarna 59.2 och 64.3
Artikel 6.3 f	Artiklarna 59.2 och 64.3
Artikel 6.3 g	—
Artikel 6.4	Artiklarna 59 och 60.1
Artikel 6.5	Artikel 60.2
Artikel 7.1 första strecksatsen	Artikel 50.2
Artikel 7.1 andra strecksatsen	Artiklarna 56.3 b, 56.5 och 58
Artikel 7.1 tredje strecksatsen	Artikel 50.1
Artikel 7.2	Artikel 58
Artikel 7.3	—
Artikel 8	Artikel 53.1 b
Artikel 9	Artikel 51.1 d
Artikel 10	Artikel 66.2
Artikel 11.1	Artikel 65
Artikel 11.2	—
Artikel 12.1	Artiklarna 66, 68 och 69
Artikel 12.2	Artiklarna 66.3 och 9
Artikel 12.3	Artiklarna 70, 71.3 och 72.3
Artikel 12.4	—
Artikel 12.5	—
Artikel 13	Artikel 64.2
Artikel 14	—
Artikel 15	Artikel 79.1
Artikel 16	Artikel 54
Artikel 17	Artikel 7
Artikel 17a	—

Direktiv 91/496/EEG	Denna förordning
Artikel 18.1	—
Artikel 18.2	Artikel 67
Artikel 18.3	—
Artikel 18.4	—
Artikel 18.5	—
Artikel 18.6	—
Artikel 18.7	—
Artikel 18.8	—
Artikel 19	Artiklarna 116 och 117
Artikel 20	Artiklarna 102–108
Artikel 21	Artikel 130.5 och 130.6
Artikel 22	—
Artikel 23	—
Artikel 24	—
Artikel 25	—
Artikel 26	—
Artikel 27	—
Artikel 28	—
Artikel 29	—
Artikel 30	—
Artikel 31	—
Bilaga A	Artikel 64
Bilaga B	Artikel 66.2

5. Direktiv 96/93/EC

Direktiv 96/93/EC	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2.1 första stycket	—
Artikel 2.1 andra stycket	Artikel 3.26
Artikel 2.2	Artikel 3
Artikel 3.1	Artikel 88.2 b
Artikel 3.2	Artikel 88.3 a och b
Artikel 3.3	Artikel 89.1 b
Artikel 3.4	Artikel 88.3 b
Artikel 3.5	Artikel 90
Artikel 4.1	Artiklarna 88.2 a och 89.2

Direktiv 96/93/EC	Denna förordning
Artikel 4.2	Artikel 89.1 c
Artikel 4.3	Artikel 89.1 e
Artikel 5	Artikel 89.2
Artikel 6	Artikel 129
Artikel 7	Artikel 145
Artikel 8	—
Artikel 9	—
Artikel 10	—

6. Direktiv 89/608/EEG

Direktiv 89/608/EEG	Denna förordning
Artikel 1	—
Artikel 2	—
Artikel 3	Artiklarna 102–108
Artikel 4	Artiklarna 102–108
Artikel 5	Artiklarna 102–108
Artikel 6	Artiklarna 102–108
Artikel 7	Artiklarna 102–108
Artikel 8	Artiklarna 102–108
Artikel 9	Artiklarna 102–108
Artikel 10	Artikel 8 och artiklarna 102–108
Artikel 11	—
Artikel 12	Artiklarna 102–108
Artikel 13	—
Artikel 14	—
Artikel 15	Artikel 8 och artiklarna 102–108
Artikel 16	—
Artikel 17	—
Artikel 18	—
Artikel 19	—
Artikel 20	—

7. Beslut 92/438/EEG

Beslut 92/438/EEG	Denna förordning
Artikel 1	Artiklarna 131–136
Artikel 2	—
Artikel 3	Artiklarna 131–136
Artikel 4	Artiklarna 131–136

Beslut 92/438/EEG	Denna förordning
Artikel 5	Artiklarna 131–136
Artikel 6	Artikel 64.3 f
Artikel 7	—
Artikel 8	—
Artikel 9	—
Artikel 10	—
Artikel 11	—
Artikel 12	—
Artikel 13	—
Artikel 14	—
Artikel 15	—
Bilaga I	Artiklarna 131–136
Bilaga II	Artiklarna 131–136
Bilaga III	Artiklarna 131–136

8. Förordning (EG) nr 854/2004

Förordning (EG) nr 854/2004	Denna förordning
Artikel 1.1	Artikel 1.2 a
Artikel 1.1a	—
Artikel 1.2	—
Artikel 1.3	—
Artikel 2.1 c	Artikel 3.3
Artikel 2.1 f	Artikel 3.32
Artikel 2.1 g	—
Artikel 2.1 h	Artikel 3.49
Artikel 2.1 i	—
Artikel 2.2	—
Artikel 3	Artikel 148
Artikel 4.1	Artikel 15.1 och 15.2
Artikel 4.2	Artikel 18.1
Artikel 4.3	Artikel 18
Artikel 4.4	Artikel 18.2 d och 18.8 a
Artikel 4.5	Artikel 18.2 d och 18.8 a
Artikel 4.6	—
Artikel 4.7	Artiklarna 17 a och b, 18.2 d och 18.5
Artikel 4.8	Artiklarna 9.1 och 18.8 a
Artikel 4.9	Artiklarna 9.1 och 18.8 a
Artikel 5.1	Artiklarna 17, 18.1, 18.2, 18.7 a och b, 18.8 a och d
Artikel 5.2	Artiklarna 17 a och b, 18.4, 18.5 och 18.8 e

Förordning (EG) nr 854/2004	Denna förordning
Artikel 5.3	Artiklarna 18.8 c och 138
Artikel 5.4	Artiklarna 17 a och b, 18.5, 18.7 a, b, e och j, 18.8 a och d
Artikel 5.5	Artikel 5.1 e, g och h
Artikel 5.6	Artikel 18.3, 18.4 och 18.7 k
Artikel 5.7	Artikel 18.7 j
Artikel 6	Artikel 18.6, 18.7 g och 18.8 b
Artikel 7	Artikel 18.8 a
Artikel 8	Artikel 18.8 a
Artikel 10	—
Artikel 11	Artiklarna 126 och 127
Artikel 12	Artikel 126
Artikel 13	Artiklarna 126 och 127
Artikel 14	Artikel 126
Artikel 15.1	Artikel 18.1 och 18.8 a
Artikel 15.2	Artikel 126
Artikel 15.3	Artikel 18.8 a
Artikel 15.4	Artikel 18.8 a
Artikel 16 första stycket	Artikel 18.7
Artikel 16 andra stycket	Artikel 18.8
Artikel 17.1	Artikel 18.7 och 18.8
Artikel 17.2	Artikel 18.7
Artikel 17.3–17.7 med undantag av fall som avses i 17.4 a iii	—
Artikel 17.3–17.8 tillämplig på fall som avses i 17.4 a iii	Artikel 18.9
Artikel 18	Artikel 18.7 och 18.8
Artikel 19	Artikel 145
Artikel 20	—
Artikel 21.1	Artikel 114
Artikel 22	Artikel 167
Bilaga I	Artiklarna 17, 18.1, 18.2, 18.3, 18.4, 18.7 a, b, c, d, f, k och j, 18.8 a, c, d och e
Bilaga II	Artikel 18.1, 18.6, 18.7 g, 18.8 a och b
Bilaga III	Artikel 18.1 och 18.8 a
Bilaga IV	Artikel 18.1 och 18.8 a och f
Bilaga V	Artikel 126
Bilaga VI	Artikel 126

Departementsserien 2020

Kronologisk förteckning

1. Ett nytt brott om olovlig befattning med betalningsinstrument. Genomförande av non-cash-direktivet. Ju.
2. Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer. Ju.
3. Konkurrensverkets befogenheter. N.
4. Klimatdeklaration för byggnader. Fi.
5. Kompletterande bestämmelser till utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU i fråga om medborgarnas rättigheter. Ju.
6. Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. N.
7. Inkomstpensionstillägg. S.
8. En ny växtskyddslag. N.

Departementsserien 2020

Systematisk förteckning

Finansdepartementet

Klimatdeklaration för byggnader. [4]

Justitiedepartementet

Ett nytt brott om olovlig befattning med betalningsinstrument. Genomförande av non-cash-direktivet. [1]

Uppenbart ogrundade ansökningar och fastställande av säkra ursprungsländer. [2]

Kompletterande bestämmelser till utträdesavtalet mellan Förenade kungariket och EU i fråga om medborgarnas rättigheter. [5]

Näringsdepartementet

Konkurrensverkets befogenheter. [3]

Material och produkter avsedda att komma i kontakt med livsmedel. [6]

En ny växtskyddslag. [8]

Socialdepartementet

Inkomstpensionstillägg. [7]

En departementspromemoria arbetas fram inom Regeringskansliet. Den publiceras i departementsserien, förkortad Ds.

NORSTEDTS JURIDIK | KARNOV GROUP

106 47 Stockholm Tel 08-598 191 90 kundservice@nj.se www.nj.se

ISBN 978-91-38-25042-6 ISSN 0375-250X

Förslag till ersättningsbestämmelser på förordningsnivå, del av en blivande ny svensk växtskyddsförordning

Ersättning

A § Frågor om ersättning enligt växtskyddslagen (2021:000) prövas av Statens jordbruksverk.

B § Ersättning som utgör statligt stöd till företag får endast lämnas i enlighet med

1. kap. I och artikel 26 i kommissionens förordning (EU) nr 702/2014 av den 25 juni 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd inom jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, EUT L 193, 1.7.2014, s. 1 om den avser företag verksamma inom primär jordbruksproduktion,

2. kommissionens beslut den xx[1] om den lämnas till företag inom skogsbrukssektorn, och

3. kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse om ersättningen lämnas till andra företag.

C § Ersättning enligt B § 1 för förlorat värde enligt 27 § 2 växtskyddslagen (2021:000) lämnas med högst det marknadsvärde som de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder hade vid tidpunkten omedelbart före angrepp eller påverkan.

[1] Kommissionens beslut efter att Sverige ansökt om godkännande av stödåtgärden.

Vid värdering av förlorat värde på träd i skogsmark ska Skogsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig.

D § Ersättning för förlorat värde i skog får endast lämnas om skadeangreppet eller bekämpningsåtgärderna har orsakat förstörelse av minst 20 procent av den berörda skogspotentialen. Med berörd skogspotential avses alla träd av berört eller berörda trädslag på produktiv skogsmark inom den zon där bekämpningsåtgärder har utförts.

E § Uttrycken skogsmark och produktiv skogsmark har i denna förordning samma betydelse som i skogsvårdslagen (1979:429).

F § En ansökan om ersättning ska vara skriftlig och ges in till Jordbruksverket.

G § Ersättning enligt B § 1 som omfattar ett belopp motsvarande 60 000 euro eller mer får endast beviljas om den sökande samtycker till att uppgifter om ersättningen offentliggörs enligt förordning (EU) nr 702/2014.

Ersättning enligt B § 2 som omfattar ett belopp motsvarande 500 000 euro eller mer får endast beviljas om den sökande samtycker till att uppgifter om ersättningen offentliggörs enligt kommissionens beslut den xx[2].

H § Om ansökan avser ersättning enligt B § 3 ska ansökan om ersättning innehålla en redogörelse för allt annat stöd

1. av mindre betydelse som företaget fått under det beskattningsår som ansökan lämnas och de två föregående beskattningsåren, och
2. som företaget tidigare ansökt om eller beviljats och som avser samma stödberättigande kostnader som ansökan omfattar.

I § Ersättning enligt B § 3 får inte beviljas förrän det har kontrollerats att det sammanlagda stödet av mindre betydelse inte överskrider det tak som följer av artikel 6.3 i förordningarna (EU) nr 1407/2013.

---

[2] Samma beslut som ovan.

J § Innan ersättning beslutas enligt B § 3 ska Jordbruksverket lämna de upplysningar till mottagaren som framgår av artikel 6.1 i förordning (EU) nr 1407/2013.

K § Ersättning som lämnas med stöd av B § 1 får lämnas till ett företag i ekonomiska svårigheter endast i enlighet med artikel 26.8 och 26.9 i förordning (EU) nr 702/2014. I dessa fall får ersättning lämnas om svårigheterna har orsakats av växtskadegöraren.

L § Ersättning enligt denna förordning får inte betalas ut till ett företag som är föremål för betalningskrav på grund av ett beslut av Europeiska kommissionen som förklarat ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

M § Jordbruksverket ska besluta att en ersättning helt eller delvis inte ska betalas ut om

1. den som har ansökt om eller beviljats stöd genom att lämna oriktiga uppgifter har förorsakat att stödet beviljats felaktigt eller med för högt belopp,
2. ersättningen av något annat skäl har beviljats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta, eller
3. ett villkor för ersättningen enligt Europeiska unionens regler om statligt stöd inte har följts.

N § Den som tagit emot ersättning är återbetalningsskyldig om det finns grund för det enligt M § 1, 2 eller 3.

Ränta enligt räntelagen (1975:635) ska betalas på det belopp som en mottagare är återbetalningsskyldig för.

O § Om den som tagit emot ersättning är återbetalningsskyldig enligt N §, ska Jordbruksverket besluta att helt eller delvis kräva tillbaka ersättningen tillsammans med ränta. Kravet eller räntan får helt eller delvis sättas ned om det finns särskilda skäl.

P § Jordbruksverket ska vid domstolar och myndigheter och i övrigt bevaka statens rätt mot mottagare av ersättning enligt denna förordning.

Q § Bestämmelser om offentliggörande, rapportering och registerföring finns i 12 a § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler och i förordningen (2016:605) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler.

R § Jordbruksverket får meddela föreskrifter om

1. vad ansökan ska innehålla och när en sådan ansökan senast ska ges in,
2. värderingen av förlorat värde enligt 27 § 2 växtskyddslagen (2021:000),
3. att ett visst högsta värde för de växter, växtprodukter eller andra föremål som är föremål för bekämpningsåtgärder som anges i 27 § 2 växtskyddslagen ska läggas till grund för ersättning för sådan förlust,
4. vilken typ av produktionsbortfall som ska berättiga till ersättning,
5. i vilka fall ersättning inte ska beviljas om en sort har odlats som inte är resistent mot en viss växtskadegörare, och
6. verkställigheten av denna förordning.

När värderingen enligt första stycket 2 avser förlorat värde på träd i skogsmark ska Skogsstyrelsen ges tillfälle att yttra sig innan föreskrifter meddelas.